

2.75

C. 44.

Collegii Monasterii Waldsassensis 1702.

Complete — Frontis + 72 Emblematic plates

23

72 EMBLEMS

Vera Effigies Dolorosæ Matris Monachij in Bavariæ Metropoli Thaumaturgæ.

MATER
AMORIS ET DOLORIS,
QUAM
CHRISTUS
IN CRUCE MORIENS OMNIBUS AC SINGULIS SUIS FIDELIBUS IN MATREM LEGAVIT:
ECCE MATER TUA.
Nunc
Explicata per Sacra Emblemata, Figuras Scripturæ quàm plurimas, Conceptus varios Prædicabiles, SS. Patrum Sententias, raras Historias, &
PIOS AD JESUM PATIENTEM, AC SANCTISSIMAM MATREM EJUS COMPATIENTEM AFFECTUS.
OPUS
Omnibus JESUM & MARIAM amantibus, prædicantibus, aut meditantib s perutile
Cum triplici Indice Considerationum, Rerum memorabilium, & Concionatorio, formandis per annum Concionibus opportuno.

AUCTORE
A. R. D. ANTONIO GINTHER,
SS. Theol. Lic. Camer. ac Parocho ad SS. Crucem in Biberbach.

EDITIO SECUNDA.
CUM FACULTATE SUPERIORUM

AUGUSTÆ VINDELICORUM,
Sumptibus GEORGII SCHLüTER & MARTINI HAPPACH. 1726.

Vaticinium S. Simeonis.

Hic positus est in Signum, cui contradicetur; & tuam ipsius animam pertransibit gladius. *Luc. 2. 35.*

S. Ambrosius in hunc locum.

Istum Gladium Cor & Anima Virginis profundè immersum habuit, quia DEI Mysteria cæteris profundiùs penetravit, & Verba DEI de Christi Passione ac cæteris Operibus semper in Corde medullitus portavit juxta illud: MARIA autem conservabat omnia Verba hæc, conferens in Corde suo. Luc. 2. 19.

AD

MATREM DOLOROSAM

MONACHII IN BAVARIA

IN

ECCLESIA DUCALIS HOSPITALIS

S. ELISABETHÆ VIDUÆ

QUOTIDIANIS BENEFICIIS

IN MORTALIS CONSPICUAM

HUMILLIMA SUPPLICATIO ET DEDICATIO

AUCTORIS.

EX VOTO.

RUth pauperrima illa Moabitis in agro quondam opulentiſſimi Booz relictas metentium *Ruth. 2. 17.* ſpicas collegit, quas in manipulos congerens virgâ excuſſit, ut ſic non duntaxat extremæ ſuæ conſuleret inopiæ, quàm & meliorem fructuum illorum partem pulcherrimæ Noëmi benefactrici ſuæ omnium maximæ conſecraret, quæ tamen non Noëmi, hoc eſt pulchra & decora, ſed Mara, quod idem eſt, quàm Amara appellari voluit: *Ne vocetis me Noëmi, id eſt pulchram, ſed vocate me Mara,* *Ruth. 1.*
id eſt Amaram, quia amaritudine valde replevit me Omni- *v. 19.*
potens: Cur ergo vocatis me Noëmi, quam Dominus humiliavit, & afflixit Omnipotens?

DOMINA totius univerſi! VIRGO & MATER DOLOROSA! Collegi & ego Scriptum pauperrimus, ac Servorum tuorum minimus cum Ruth egentiſſima in fertiliſſimo agro S. Scripturæ poſt toties à Doctoribus demeſſam & excuſſam ſegetem adhuc aliquas ſuperſtites & deciduas de laudibus tuis ſpicas, ac præſertim de Amore &

Dolore afflictiſſimi Cordis tui non jejunas ariſtas, quas pro mea ſublevanda inopia in unum Faſciculum, ſeu compendium in notatis meis ligavi, ut in promptu ſemper haberem, quid fructuosè meditarer, & quem ſtatutis temporibus parvulis de Cathedra panem frangerem. Verùm cui nunc meliorem hanc fructuum, laborúmque meorum partem offero?

Tibi, ô DOMINA! ſub Cruce Unigeniti ac dilectiſſimi Filii tui ſtanti, & mundo perdito ſuccurrenti, quidquid ſum, quidquid habeo, tanquam Benefactrici omnium maximæ humiliter defero, conſecro, ac ſubmitto. O pulcherrima Noëmi! quantùm in hac vita mortali humiliavit Te Dominus, & quanta amaritudine replevit Cor tuum Omnipotens, dum non ſolùm Crucem ſub Cruce, omnésque tunc patientis Filii tui Dolores in Corde perpeſſa es, ſed jam ab illa hora, quâ tibi Simeon prædixit: *Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius*, usque ad vitæ tuæ terminum non ampliùs à te receſſit *Perpetuus Doloris gladius.*

Luc. 2. 35.

Et hoc eſt ô DOMINA! quod non abs longè per Statuam tuam Thavmaturgam Monachii in templo Ducalis Hoſpitalis S. Eliſabethæ Viduæ Anno à Partu tuo Virgineo 1690. die 21. Januarii Chriſtiano populo volebas inſinuare, dum in præſentia etiam Illuſtrium Perſonarum ſub Litaniis Lauretanis, publicè in honorem tuum decantatis miſericordes oculos tuos primò ad dulciſſimum Infantulum tuum JEſum in præſepio ibidem reclinatum, & exinde ad patientem & in cruce morientem Filium tuum, ac demum ad populum Monacen-

Ex Litteris publicis & authenticis Reverendiſ. Ordinarij Friſingenſis anno 1691. typis publicis impreſſis.

nacenſem tibi ſingulariter devotum miro ac materno planè affectu convertiſti, per quem oculorum motum à præſepio ad crucem, meo judicio, non obſcurè inſinuare voluiſti, quòd, ſicut Chriſtus Filius tuus à primo incarnationis inſtanti Sacrificium crucis acceptavit; ita tu quoque jam tunc temporis in eandem conſenſeris crucis victimam: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi ſecundùm verbum tuum.* Luc. 1. 38. Proinde ad omnia cum Filio perpetienda ſemper te paratam exhibuiſti: *Ego*, inquis ipſa ad D. Birgittam, *plena fui tribulatione à nativitate Filii mei uſque ad mortem ejus; tribulationem & dolorem cordis ſupra omnem creaturam patiebar &c.* Revel. S. Birg. l. 6. cap. 24. meliùs enim, quàm Prophetæ, præſcivit ſui Filii paſſionem &c.

O DOMINA mundi! *quis* mortalium *dignè valeat jura gratiarum, laudúmque præconia tibi rependere, quæ ſingulari tuo aſſenſu mundo ſuccurriſti perdito?* S. Aug. ſer. 18. de SS. in medio. Ita Africanum Eccleſiæ Lumen S. Auguſtinus.

Olim cives Bethulienſes ad liberatricem ſuam, fortiſſimam Judith, unanimi voce ſucclamabant: *Benedixit te Dominus in virtute ſua, quia per te ad nihilum redegit inimicos noſtros,* Judith. 13. 22. ad quorum clamorem elevavit & vocem ſuam Ozias princeps populi Iſraël: *Quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat Laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in æternum, pro quibus non peperciſti animæ tuæ, propter anguſtias & tribulationem generis tui, ſed ſubveniſti ruinæ ante conſpectum Dei noſtri.* Quantò magis de te hoc dicere poſſumus, ô Pientiſſima! dum non peperciſti animæ tuæ propter anguſtias & tribulationem generis noſtri, ſed ſubveniſti

ruinæ ante conſpectum Dei noſtri, te ipſam in Filio tuo Crucifixo immolando: *Quid aliud,* ait S. Petrus Chryſologus, *Abraham, quàm Corpus ſuum immolabat in filio?* Plus feciſti, ô afflictiſſima Mater! Ille in ſolo voto, tu re ipſâ carnem tuam in dulciſſimo Unigenito tuo Æterno Patri in cruentum & gratiſſimum im̃olaſti Sacrificium. Quapropter *non recedet Laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini & tuæ in æternum.*

S. Petr. Chryſol. ſerm. 108

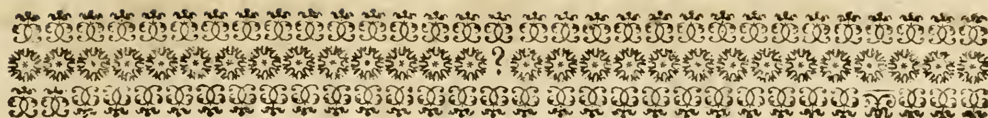
In quem finem tibi, ô pretioſiſſima VIRGO! humiliter ſupplex fio: accipe ab indigniſſimo ſervo tuo has, quaſcunque exiles, quaſcunque meritis tuis impares gratiarum actiones, & ne ſpernas, obſecro, hoc levidenſe Opuſculum, quod horis Subſecivis de tuis Laudibus ac SS. Cordis tui Doloribus compoſui; Erubeſco ſolummodo, ô MATER AMORIS & DOLORIS! quòd non omnes iſti apices & caracteres meo Sanguine rubeant, quem pro tuo honore & amore omni momento paratus ſum profundere. Et quia pro tot à te receptis Beneficiis plus dare non poſſum, nec valeo, quàm me ipſum: En habes ô DOMINA! hîc viliſſimum mancipium & peccatorum coriphæum ad tuos Sacratiſſimos pedes humiliter proſtratum. Audi me ô Benigna! & fave, ac tunc præſertim, quando Suprema illa mortis imminet hora. *Amen.* Ita fiat ô DOMINA.

Servorum ac Sodalium Tuorum Minimus

ANTONIUS GINTHER,

Sacerdos indignus.

Cenſu-

CENSURA ORDINARII.

Ræſens Opus ſecundum ſub Titulo: MATER AMORIS ET DOLORIS, Auctore Adm. Rev. ac Clariſſimo D. ANTONIO GINTHER SS. Theol. Licent. Camerario ac Parocho ad SS. Crucem in Biberbach, ex primo Opere jam Celeberrimo, ob *Styli* gratiam, varietatem rariſſimorum Conceptuum, Copiam allegatorum *SS.* Patrum, ſuaviſſimam pariter ac genuinam *Sacræ Scripturæ* interpretationem allegoricam, nulli ſecundum; ab omni errore Fidei immune, quin & tam Aſceticis, quàm Verbi DEI Præconibus commodiſſimum ac gratiſſimum, ideoque aureo prælo dignum cenſet. Auguſtæ 10. Maji Anno 1710.

Imprimatur H. S. Ex Officio Vicariatûs
Auguſtæ die 21. Maji 1710.

JOAN. CASIMIRUS RÖLS, D.
Epiſcopus Amyclenſis, Suffraganeus, & Vicarius Generalis, mppr.

JOAN. MICHAEL SEMBLER,
SS. Theolog Doctor, Reverendiſſ. ac Sereniſſ. Epiſc. Aug. Conſil. Eccleſ. & major Pœnitentiarius, necnon Inſign. Collegiat. Eccl. ad S. Mauritium Auguſtæ Canon. Librorum Cenſor.

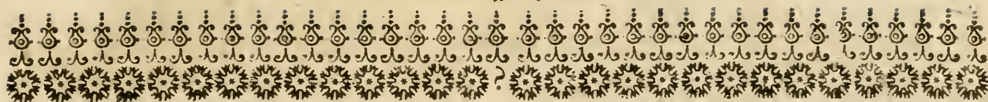
PRÆFATIO
AD
BENEVOLUM ET MARIANUM LECTOREM.

PAuci, & non nisi pauca de DOLOROSA MATRE scripserunt; habes hic plura, Mariane Lector, Cultor & Amator! pro tuo aliorumque commodo singulis diebus Sabbatinis, vel Quadragesimalibus, vel diebus Divæ Virgini per annum Festivis applicanda, meditanda, imitanda & prædicanda. Placuit autem in hoc Tractatu scribendo (prout nuper in Tractatu de SS. CORDE JESU feci) humili, ac facili, sed tamen tersis auribus non indigno Stylo incedere, atque Christianam æmulari potiùs simplicitatem, quàm Romanæ eloquentiæ nitori anxiè insistere, non enim auribus sed animis pabulum apponere studui. Et quia omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci, singulis Considerationibus aliquod Emblema æri incisum præfigere placuit, ut sic statim ex primo Considerationis intuitu, quidnam materiarum illic tractetur, intelligas; atque ut facilem reperires concionandi methodum, en Manuductionem pro pluribus formandis Conceptibus annexam? plura imposterum, & si ita DEO placuerit, CURRUM ISRAEL, ET AURIGAM EIUS tibi subministraturus. De reliquo omnia, quæ in hoc Opusculo continentur, cumprimis Censuræ S. MATRIS ECCLESIÆ, ac gratioso DD. Superiorum meorum, doctorumque Virorum judicio humiliter subjicio, paratus, si in aliquo erràssem, corrigi & corrigere. Tu interim optime Lector vale, ac fruere, memor semper illius Ecclesiastici:

Et gemitus Matris tuæ ne obliviscaris.
Eccl. 7. 29.

INDE

INDEX
Considerationum & Emblematum.

PARÆNESIS.

AD Sodales Parthenios, eximios Beatissimæ Virginis & Marris Dolorosæ cultores & amatores.

EMBLEMA.

Stella maris navem, littora linquentem, per fluctus pelagi dirigens, cum inscripto: *Hac monstrante viam.*

CONSIDERATIO I.

B. Virgo & Mater Dolorosa liber est, ex cujus lectione & consideratione omnes possunt fieri docibiles DEI.

EMBLEMA.

Liber apertus, in quo SS. Nomen & COR MARIÆ gladio transfixum exhibetur, cum inscripto: *Omnibus in omnibus.*

CONSIDERATIO II.

B. Virgo ideò ab omni peccato Originali immunis, quia Mater Dolorosa erat futura.

EMBLEMA.

Clava Herculis (Crucis typus) septem Hydræ capita confringens, cum epigrapha: *In virtute tua.*

CONSIDERATIO III.

Dolorosa Virgo, quia Dolorosa, non ab Originali tantùm, sed etiam ab omni actuali labe immunissima.

EMBLEMA.

Porta signata & clausa, cui Angelus percutiens non poterat nocere, cum inscripto: *Signatur, ne perdatur.*

CONSIDERATIO IV.

Dolorosa Virgo in aurora, & juxta piscinam probaticam (futuræ Passionis typum) in lucem nascitur.

EMBLEMA.

Aurora diem orbi prænuntians, & terram rore suo fæcundans, cum inscripto lemmate: *Aurora ab lacrymis.*

CONSIDERATIO V.

B. Virgini Dolorosæ nomen imponitur MARIA, quod dulce & amarum est, quia amarum mare.

EMBLEMA.

Aurantium, seu pomum aureum dulcis quidem saporis, sed amari corticis, cum lemmate: *Dulce amarum.*

CONSIDERATIO VI.

B. Virgo nunc trimula in templo præsentata, Cor suum SS. Trinitati in perfectissimum amoris & doloris holocaustum consecrat.

EMBLEMA.

Altare holocausti, in quo Cor B. Virginis DEO in odorem suavem offertur, cum inscripto: *In odorem suavitatis.*

CONSIDERATIO VII.

Consideratur puritas Dolorosæ Virginis, primæ inter omnes votum Virginitatis DEO emittentis.

EMBLEMA.

Candidissimum Lilium in areola horti ex-

EM-

EMBLEMA.

Chriſtus in arbore pendens, & oves ſub umbra ſua fovens, cum inſcripto: *Non eſt hac tutior umbra.*

CONSIDERATIO XLI.

Maria Mater Doloroſa ſtans ſub Cruce Filii omnibus Chriſtianis admirandum patientiæ ſpeculum.

EMBLEMA.

Ovis inter omnes mitis Littera T. ſignata, cum inſcripto: *Non habet redargutionem.*

CONSIDERATIO XLII.

Doloroſa Virgo Filio in cruce agonizanti aſſiſtens, omnium fidelium agonizantium fideliſſima patrona.

EMBLEMA.

Candelabrum ſeptemfidum perpetuo ardens lumine, cum inſcripto: *Non extinguetur.*

CONSIDERATIO XLIII.

Quanto mærore Doloroſa Mater Filium ſuum in Cruce pendentem viderit expirare.

EMBLEMA.

Eclipſis Solis, in qua luminare majus totum obſcuratur, cum lemmate: *Morientis ſideris umbra.*

CONSIDERATIO XLIV.

Exponitur commiſeratio & amor Doloroſæ Matris, Filium ſuum in cruce mortuum contemplantis.

EMBLEMA.

Iris ad occumbentem ſolem lacrymans, cum Epigrapha: *Deſinit in lacrymas.*

CONSIDERATIO XLV.

B. Virgo & Mater Doloroſa etiam poſt cruentam Filii ſui mortem ſub cruce conſtantiſſimè perſeverat.

EMBLEMA.

Cypreſſus ventorum turbine agitata, & tamen conſtans perſeverans, cum lemmate: *Concuſſio firmat.*

CONSIDERATIO XLVI.

Expenditur Dolor & Amor afflictiſſimæ Matris, dum SS. Cor JESU crudeli lanceâ vulneratum vidit.

EMBLEMA.

Cor JESU lanceâ & Cor MARIÆ Simeonis gladio transfixum, cum lemmate; *Vulneratum vulnerat.*

CONSIDERATIO XLVII.

B. Virgo & Mater Doloroſa rectè ab Eccleſia Regina Martyrum appellatur,

EMBLEMA.

SS. Cor MARIÆ gladio Doloris transfixum & præ omnibus aliis perpeſſionis SS. Martyrum inſtrumentis exaltatum, cum lemmate: *Supereminet omnes.*

CONSIDERATIO XLVIII.

B. Virgo & Mater Doloroſa prima cultrix SS. Vulnerum Chriſti JESU dilectiſſimi Filii ſui extitit.

EMBLEMA.

Apis flores & roſas quærit, ex quibus paſcatur, cum lemmate: *Currit in odorem.*

CONSIDERATIO XLIX.

B. Virgo & Mater Doloroſa Filium de Cruce depoſitum gremio excipit, & amaris deplorat lacrymis,

EMBLEMA.

Furnus Chymicus, ex cujus ſyphunculis lacrymæ vi ignis intus agentis emanant, cum inſcripto: *Calor elicit imbres.*

CONSIDERATIO L.

Doloroſa Mater curat, ut Filius mortuus & de cruce depoſitus honeſtæ ſepulturæ mandetur.

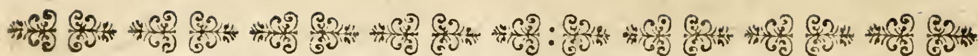
EMBLEMA.

Granum frumenti ſeritur in agrum, cum lemmate: *ut ſurgat in ortum.*

CONSIDERATIO LI.

Doloroſæ Matri in paſſione Filii comes indivulſa Maria Magdalena, Crucifixum Amorem ſuum deplorans.

EM-

INDEX CONCIONATORIUS.
Per Dominicas & Festa, ac per Ferias Quadragesimæ.

Domi-

Dominica Septuagesimæ.

Ite & vos in vineam meam. Matth. 20. 7.

Non hîc otiandum est, sed per multos labores & sudores oportet nos ex hac Ecclesiæ vinea intrare in regnum DEI. Consid. 45. & Epilogus.

Dominica Sexagesimæ.

Fructum afferunt in patientia. Luc. 8. 16.

Patientia juxta exemplar Dolorosæ Matris nobis necessaria est, ut reportemus repromissiones. Vid. Consid. 41.

Dominica Quinquagesimæ.

Ecce, ascendimus Jerosolymam, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de Filio hominis. Luc. 18. 31.

De injuriis & persecutionibus Christo ante passionem illatis, ex quibus visis augetur Dolor pientissimæ Matris. Vid. Cons. 23.

Feria IV. Cinerum.

Fecit Tobias vale Matri suæ. Tub. 5. 22.

De Valedictione Christi à SS. Matre sua, nunc ad cruentem abeuntis passionem. Consid. 24.

Feria VI. post Cineres.

Factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram. Luc. 22. 44.

De Christo in horto agonizante, cujus cruenti agonis non ignara fuit Dolorosa Mater ejus. Consid. 25.

Sabbato post Cineres.

Confestim accedens ad JESUM dixit: Ave Rabbi, & osculatus est eum. Matt. 26. 49.

Dolorosa Mater inaudit Filium in mortem venditum, & Judæis traditum. Cons. 26.

Dominica I. Quadragesimæ.

Christus Dominus captus est in peccatis nostris. Thren. 4. 20.

Dolorosa Mater quærit de nocte dilectum Filium captivum nunc ad Pontifices raptatum. Consid. 27.

Feria IV. post Dom. I. Quadr.

Plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus. Thren. 1. 2.

Dolorosa Mater Filii cruciatus, quos de nocte passus est, præsens animo intuebatur. Consid. 28.

Feria VI. post Dom. I. Quadr.

Et fuit flagellatus tota die, & castigatio mea in matutinis. Psal. 72. 14.

Dolorosa Mater præsens intuetur miserabilem Christi Filii sui flagellationem Consider. 29.

Sabbato post Dom. I. Quadr.

Imponunt ei plectentes spineam coronam, & cœperunt salutare eum: Ave Rex Judæorum. Marc. 15. 17.

Dolorosa Mater Filium suum spineâ redimitum coronâ contemplatur. Cons. 30.

Dominica II. Quadragesimæ.

Dicit eis: Ecce Homo. Cùm ergo vidissent eum Pontifices & ministri, clamabant dicentes: Crucifige, crucifige eum. Joa. 19. 5.

Dolorosa Mater præsens audit mortis sententiam à Præside Romano in Filium latam. Consid. 31.

Feria IV. post Dom. II. Quadr.

Bajulans sibi crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ locum. Joan. 19. 17.

Dolorosa Mater Filium crucem bajulantem ad Calvariæ montem comitatur. Consid. 32.

Feria VI. post Dom. II. Quadr.

Postquam venerunt in locum, qui dicitur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum. Luc. 23. 33.

Dolorosa Mater cruentæ Filii crucifixioni præsens adstat, heu quanto cum mœrore! Consid. 33.

Sabbato post Dom. II. Quadr.

Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum. Isa. 38. 14.

rum

rum : & dicit: His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me. Zach. 13. 6.

Dolorosa Mater quomodo, & quo materno affectu quinque SS. Christi JESU, dilectissimi Filii sui Vulnera venerata sit. Consid. 48.

Feria III. post Dom. Palmar.

Posuit Filium *illa super genua sua usque ad meridiem. 4. Reg.* 4. 20.

Mater Dolorosa dulcissimum natum de ligno depositum sinu suo excipit, & amarissimis deflet lacrymis. Consid. 49.

Feria IV. post Dom. Palmar.

Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus, & in horto monumentum novum: ibi ergo posuerunt JEsum. Joan. 19. 41.

Mater Dolorosa anxiè curat, ut dilectissimus Filius in Crucis patibulo mortuus, & abinde depositus honestæ mandetur sepulturæ. Consid. 50.

Feria V. in Cœna Dom.

Plangent eum planctu quasi super unigenitum, & dolebunt super eum ; ut doleri solet in morte primogeniti. Zach. 12. 10.

De ferventissimis lacrymis Dolorosæ Matris & Mar. Magdalenæ, quibus Christo Amori suo ad sepulchrum parentârunt. Consid. 51.

Feria VI. Parasceves.

Non moriar, sed viviam ; & narrabo opera Domini. Psal. 117. 17.

Quare unà cum Filio afflictissima Mater non mortua, & imolata fuerit? Conf. 52.

Sabbato Sancto.

Aspicientes in Auctorem fidei, & consummatorem JEsum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contemptâ. Hebr. 12. 1.

Mater Dolorosa modum edocet, quomodo cum fructu Christi Filii passionem possimus meditari. Consid. 59.

Dominica Resurrectionis.

Et siluerunt fluctus ejus. Psal. 106. 29.

Dolorosa Mater à Christo à mortuis resurgente, primò visitatur, & consolatur. Consid. 53.

Feria II. Paschæ.

Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam. Luc. 24. 26.

Ad regnum DEI non per voluptates, sed per crucem & passionem cum Christo & Dolorosa Matre pervenitur. Vid. Epilog.

Dominica in Albis.

Ostendit eis manus & latus. Joan. 20. 20.

Mater Dolorosa meritò prima cultrix quinque SS. Christi Vulnerum dici debet, de quibus plura. Consid. 48.

Dominica II. post Pascha.

Bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis. Joan. 10. 11.

Quomodo cum Matre Dolorosa etiam post resurrectionem aut ascensionem Filii, ejus passionem debeamus cum fructu summo meditari. Consid. 58.

Dominica III. post Pascha.

Quid est, quod dicit modicum? Joan. 16. 18.

Omnia sunt modicum, omnia vana & inania præter cum Dolorosa Matre amare DEUM & illi soli inservire. Vid. Consider. 61.

Dominica IV. post Pascha.

Vado ad eum, qui misit me. Joan. 16. 5.

Cum Dolorosa Matre semper oportet nos in præsentia DEI ambulare, ut securè ad Patrem veniamus. Consid. 60.

Dominica V. post Pascha.

Si quid petieritis Patrem in Nomine meo, dabit vobis. Joan. 16. 23.

Exemplo Dolorosæ Matris instruimur, quomodo cum optato fructu obtinendo ad DEUM orare debeamus. Consid. 56.

INDEX CONCIONATORIUS.

Pro Festis per Annum.

Ad

Ad umbram S. Crucis omnes hodie invitantur Christiani. Vide Consid. 40.

Festo Visitationis B. V.

Benedictus fructus ventris tui. Luc. 1. 42.

B. Virgo VERBO gravida mirè iratum Numen placavit. Vide Consid. 13.

Festo eodem.

Intravit in domum Zachariæ, & salutavit Elisabeth. Luc. 1. 40.

De hac visitatione & salutatione Elisabeth. Vide Consid. 14.

Festo S. M. Magdalenæ.

Lacrymis cœpit rigare pedes ejus. Luc. 7. 38.

B. M. Magdalena dolorosæ Matri in Passione Fidelis socia amarissimis lacrimis Crucifixum Amorem suum deplorat. conf. 51.

Festo Assumptionis B. V.

Optimam partem elegit MARIA, quæ non auferetur ab ea. Luc. 10. 42.

De felicissimo obitu & pretiosa morte B. V. MARIÆ. Consid. 62.

Festo eodem & per Tricesimum.

Intravit in quoddam castellum. Luc. 10. 38.

B. Virgo & Mater Amoris & Doloris à Filio summo omnium cœlitum cum jubilo ad cœleste regnum assumitur. Consid. 63.

Festo eodem & per Tricesimum.

Veni de Libano Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis. Cant. 4. 8.

Quâ cum Pompâ B. Virgo à SS. Trinitate in Cœlo fuerit coronata. Consid. 64.

Festo eodem & per Tricef.

Et sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat Matrem suam. Eccl. 3. 5.

De cultu & veneratione, quem Magnæ Cœli Reginæ debemus. Consid. 65.

Festo eodem & per Tricef.

Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. 1. *Cor.* 4. 16.

Qui B. Virginem verè colit, ejus virtutes debet imitari. Consid. 66.

Festo eodem & per Tricef.

Tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe. Ecclesia in hymn. B. V.

Quomodo B. Virgo in hora mortis suis succurrat clientibus. Consid. 69.

Festo Nativitatis B. V.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens? Cant. 6. 9.

Quare B. Virgo in aurora & juxta piscinam probaticam in lucem nata sit? Conf. 4.

Festo eodem.

Liber generationis JESU Christi. Matth. 1. 1.

B. Virgo MARIA liber est generationis JESU Christi. Consid. 1.

Festo Nominis MARIÆ.

Et Nomen Virginis MARIA. Luc. 1. 27.

Quare B. Virgini hoc Nomen MARIA fuerit impositum? Consid. 5.

Festo S. Matthæi Apost.

Misericordiam volo, & non Sacrificium. Matth. 9. 13.

Vide de conversione peccatorum & misericordia Crucifixi. Consid. 35. & 36.

Festo S. Michaëlis.

Quicunque ergo humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic est major in regno cœlorum. Matth. 18. 4.

Quò humilior, eò DEO charior ac gratior es. Consid. 8.

Festo Simonis & Judæ Apost.

Odio habuerunt me gratis. Joan. 15. 25.

De injuriis & persecutionibus à Judæis ante passionem Christo illatis. Conf. 23.

Festo Omnium Sanctorum.

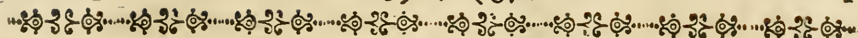
Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam. Matth. 5. 10.

per crucem ad lucem, & per labores ac tribulationes venitur in cœlum v. Epilog.

In Commemoratione Fidelium Animarum.

Respice in nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum. Eccl. 26. 1.

Amor

PARÆNESIS

Ad Sodales Parthenios, eximios Beatiſſimæ Virginis ac Matris Doloroſæ cultores & amatores.

Iter para tutum, ut videntes JEſum, ſemper collatemur. *Eccleſ. in hym. B. V.*

1. QUi in Palæſtinam & ſanctam urbem Jeruſalem, olim Chriſti Sanguine purpuratam, migrare diſcupit, is neceſſariò ſe mari Mediterraneo debet committere, cui inter vitæ mortíſque vias incedenti unica ſpes ac perfugium illud lignum ſeu navis, à qua portatur, & Cynoſura ſeu ſtella Polaris, à qua regitur, eſſe ſolet, cui ſtellæ nunquam occiduæ pro lemmate rectè inſcribes : *Monſtrat iter, tutúmque facit*; vel potius:

Hac monſtrante viam.

DD. Sodales, Deo & SS. Deiparæ dilectissimi! nullus dubito, quin vehementi desiderio ad terram illam desiderabilem & Palæstinam, cœlesti lacte & melle perpetuò manantem, atque ad illam civitatem sanctam & novam Jerusalem aspiretis, quam pretiosissimus orbis Redemptor Christus sibi & omnibus Electis suis immenso sanguinis sui pretio paravit; proinde necesse erit, quia pedestri itinere illuc pervenire non potestis, ut periculosi maris fluctibus vos committatis. Et quid dico? Si hanc veritatem attentiore mentis oculo perpendo, jam jam in mari estis, in quo plenis & laxatis velis ad æternitatis portum navigatis: & quid, obsecro, hic mundus immundus aliud est, quàm *mare magnum & spatiosum*, in quo assiduis tentationum, concupiscentiarum, curarum, laborum, anxietatum, morborum, persecutionum ac variarum passionum jactamini fluctibus? oportet ergo, ut inter tot animæ corporisque discrimina, inter tot æstus ac naufragii pericula, inter tot Scyllas & Charybdes de ligno, seu navi, in qua tuti ad salutis æternæ portum provehamini, atque de fida Cynosura, quæ vobis securam ad cœlestem illam Jerusalem demonstret viam, maturè & dum adhuc gratiarum aspirat Favonius, vobis provideatis. Verùm quod illud salutis lignum, & quæ illa felix Cynosura? audite Doctorem Seraphicum: *Quibus auxiliis*, inquit, *possunt naves inter tot pericula transire usque ad littus? certè per duo, per lignum & stellam, id est, per fidem crucis & per virtutem lucis, quam peperit nobis Maris Stella MARIA*, quæ duo divinus ille amor tam arcto & sacro nexu conjunxit, ut separari, aut disjungi non possint.

Psal. 103, 25.

S. Bonav in Spec. c. 3.

Et ecce utrumque hic vobis exhibeo: navis seu lignum, in quo tuti per varios casus & per discrimina rerum tenditis ad cœlum, crux est, ita S. Antonius Paduanus, *Crux Christi*, inquit, *navis est & triumphale lignum, &c.* Cynosura autem, seu Stella maris & Polaris MARIA Virgo & Mater Dolorosa est, nunquam suis occidens, unde lemma: *Non occidit unquam:* dum relicto JESU omnes fugerunt, ipsa tamen *stabat*, & sub cruce stabat, cùm viderentur omnia susque deque verti: *Oportet*, sunt verba S. Fulberti Episcopi, *universos Christicolas inter fluctus hujus sæculi remigantes attendere Maris Stellam hanc, id est, MARIAM, quæ supremo rerum cardini Deo proxima est, & respectu exempli ejus vitæ cursum dirigere.*

S. Antonius Pad. Serm. 5 Dom. 4. post Epiph. Jo. 19, 25. S Fulb. Ep. Serm de Nat. Virg.

2. Et hoc est, ad quod peculiari modo respexit Magnus ille Patriarcha & Ecclesiæ columen S. Ignatius Loyola, Societatis JEsu Fundator gloriosissimus, juxta ac dignissimus, qui, ubi militiæ sanctiori in monte Serrato initium dedit, ab eo tempore assiduo palmarem Christi Crucifixi effigiem & B. Virginis ac Matris Dolorosæ imaginem in tabella coloribus expressam, pectori suo applicitam usque ad beatissimam mortem suam circumgestare solitus fuit, quorum ope mirè protectus, speratis tot vitæ hujus discriminibus ac difficultatibus, tandem felicissimè ad æternæ beatitudinis portum appli-

P. Guil. Gumpp. S. J Ded. Item Had. Lyr. de Christo Pat. & plures alii.

applicuit; in cujus rei memoriam etiamnum prædictam Crucifixi JESU effigiem Barcinone nobilissima Familia Pasqualina inter pretiosa cymelia religiosè asservat, imaginem verò B. Virginis Dolorosæ sub cruce sedentis & gladio doloris in pectore transfixæ Collegium Cæsaraugustanum Soc. JESU possidet, ac pio cultu veneratur, & quia à sanctissimo illo Fundatore jugiter ad COR in pectore gestata est, ideo nomen obtinuit.

Sancta MARIA à Corde.

En Clientes Mariani hîc finem & scopum suscepti à me laboris; præsentavi nuper DD. Confratribus SS. Cordis JESU hoc Divinissimum COR Incarnati, Evcharistici & Crucifixi JESU ad meditandum, prædicandum, colendum, amandum & imitandum, nunc pari affectu vobis offero Sanctam MARIAM à Corde, seu Matrem Dolorosam, cujus SS. Cor & animam in hac mortali vita perpetuus doloris gladius pertransivit, ut cum Sancto Ignatio eandem dolorosissimam Deiparentem pari affectu & totis medullis cordium diligatis, ejusque honorem ac cultum in omnium cordibus propagare studeatis: *Attendite me, qui sequimini, quod justum est, & quæritis Dominum: Attendite ad petram, unde excisi estis, & ad cavernam laci, de qua præcisi estis: Attendite ad Abraham patrem vestrum, & ad Saram, quæ peperit vos.* Pater vester & petra, de qua præcisi estis, juxta D. Hieronymum & alios, Christus JESUS & hic Crucifixus est: *Petra autem erat Christus*, de cujus perfosso latere & Sacratissimo Corde in novam vitam estis progeniti: *Qui secundùm misericordiam suam magnam regeneravit nos in spem vivam*; Sara autem (quod nomen *Dominam odoris* significat) in typo B. Virginem ac Matrem Dolorosam exprimit, dum sub cruce cunctorum viventium Mater effecta est: *Ecce Mater tua*, heu quanto dolore illic nos peperit: *Ibi dolores ut parturientis!* ô pientissima: *In dolore paries filios tuos!*

Isa. 51. 1.
S. Hier. hîc apud Cornel.
1. Cor. 10. 1.
1. Pet 1, 3.
Jo. 19, 27.
Psal. 47, 7.
Gen. 3, 16.

3. Mirantur, causámque investigant sacri Doctores, quare Nobilis ille Decurio Josephus ab Arimathæa, ubi intellexit JESUM inter latrones in ligno suspensum nunc expirâsse, & vitam in cruce esse mortuam, posthabito omni vitæ & honoris periculo, tam audacter ad Romanum Judicem Pilatum ingressus sit, ut ab illo exanime Corpus JESU sibi deposceret: *Audacter introivit ad Pilatum, & petiit Corpus JESU*, quod & feliciter à Judice obtinuit, acceptumque de fatali ligno mundâ sindone involvit, & in proprio monumento, recens in petra viva exciso, sepelivit. O virum ineffabilem, cui se meritò omnibus modis obstrictam debet mortalitas humana! & quid, obsecro, hunc Nobilissimum Decurionem eò commovit, ut tam audacter & confidenter pendentis postularet cadaver, illudque tanta cum sedulitate ac pietate tumulo mandaret?

Marc. 15. 42.

Sim. Metaph. hic S. Anſel. Dial. de paſſ. Dom. & Fineti in Reflex. Spir. f. 668. Respondet Simeon Metaphraſtes author antiquiſſimus, Joſephum ad id piiſſimi officii genus, Crucifixo JESU deferendum, Doloroſiſſimæ Virginis ac Matris afflictiſſimæ lacrymis & precibus inductum; S. Anſelmus verò à cœlo edoctus docet, Joſephum peculiari quodam modo ex conſideratione & commiſeratione erga hanc mœſtiſſimam Deiparentem eſſe commotum, ut, ſepoſito omni metu, ad Pilatum introiret, cui inter alia etiam hoc & principaliſſimum argumentum objectavit: Non eſſe Legi & rationi conveniens, ut Mater innocens unâ cum Filio innocuo unâ ſimul die immoletur; perſeverare illam adhuc in ſtatione ſua ſub cruce penè exanimem, aſpiciendo doloroſiſſimum & exangue Unigeniti ſui Corpus adhuc inſepultum, & quâ ratione ſuo ſatisfaceret amori, ignorantem; neque hanc derelictam & pauperrimam Viduam in tam immenſo afflictionum & dolorum pelago aliud deſiderare ſolamen, quàm ut filius ſuus de infami trabe depoſitus inter materna collocaretur brachia, ut illius cruorem ac livorem pientiſſimis ablueret lacrymis, corpuſque emortuum convenienti traderet ſepulturæ, &c. *Tunc Pilatus juſſit reddi corpus*, &c. Matth. 27, 58.

O Clientes Mariani! videte & conſiderate in viro & genere & virtute nobili pulcherrimum exemplum, quod ſtupeant poſteri, imitentur omnes; & quis, obſecro, non amet, non æſtimet, non colat hanc afflictiſſimam Deiparentem? *Quis dignè valeat*, ut cum S. Auguſtino loquar, *tibi, ô Virgo, juſta gratiarum ac laudum præconia rependere, quæ ſingulari tuo aſſenſu mundo ſuccurriſti perdito?* Et ſi de Patre æterno dilectus Chriſti Diſcipulus & MARIÆ Filius dicit: *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium ſuum Unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam;* ſic & de hac Doloroſiſſima Matre jure merito dicere poſſumus: Sic Sacratiſſimum COR B. Virginis MARIÆ dilexit nos, ut Filium ſuum Unigenitum ipſa in loco tormentorum præſens daret pro nobis in ara crucis immolandum, ut omnis, qui in ejus ſperat interceſſionem, eamque tenere ut Matrem amat, non æternùm pereat; ſed vitam conſequatur ſempiternam. Audis hoc, homo Chriſtiane, & Mariophile!

S. Auguſt. Serm. 18. de San. in medio. Joan. 3, 16.

4. Neque dubitandum, quin cultus ille & amor, qui Doloroſæ Matri defertur, DEO ſit gratiſſimus: ſicut enim Chriſto nil magis placet, quàm devota ac grata hominis Chriſtiani de amariſſima paſſione ſua memoria, ſic SS. Deiparæ nullum obſequium gratius accidere poteſt, quàm ſi dulciſſimi Cordis ſui dolores & anguſtias, quas in paſſione Filii, imò per omnem vitæ curſum ſuſtinuit, devotâ mente recolamus; ſed eheu! admodùm pauci nunc reperiuntur in mundo, qui huic afflictiſſimæ Virgini ac Matri ſincerè compatiuntur, de qua ingratitudine ipſa ſanctiſſima Domina aliquando apud ſanctam Birgittam peramanter conqueſta eſt: *Reſpicio ad omnes*, inquiebat, *qui in mundo ſunt, ſi fortè ſint aliqui, qui compatian-*

Revel. S. Birg. lib. 2. c. 24.

tian-

riantur mihi, & recogitent dolorem meum, & valde paucos invenio, qui cogitant tribulationem & dolorem meum; ideo Filia, licet à multis oblita, & neglecta ſim, tu tamen non obliviſcaris mei, vide dolorem meum, & imitare, quantum potes, conſidera dolores meos & lacrymas, & dole, quòd amici DEI pauci ſint, &c. O Sodales Mariani, nunquid & vos inter paucos illos eritis, qui tota cordis & omnium viſcerum latitudine poſt JESUM Crucifixum ament & colant hanc SS. & afflictiſſimam Matrem, quæ tantùm vos diligit, & jam olim in hac mortali vita dilexit, dum pariter ſanguinem ſuum, quem in Incarnatione ſuo Filio obtulit, in paſſione per Chriſtum pro veſtra ſalute effudit? Audite ipſam iterum ad S. Birgittam loquentem: *Propterea dico, quòd dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum.* Juvat etiam hîc audire Divum Hieronymum: *Quot læſiones*, inquit, *in Corpore Filii, tot vulnera in Corde Matris, clavi, quibus Corpus Chriſti pendebat in cruce, & Cor Virginis confixum habebant; nullum ictum recipiebat Corpus, cui non triſtis echo reſpondebat in Corde Matris.* O afflictiſſimum Cor Matris Doloroſæ, quis ſatis amet te? Ah quis?

Lib. 1. Revel. cap. 10. S. Hier. de Aſſumpt. Virg.

5. De duobus illis Cherubinis aureis ſupra arcam fœderis quondam DEI juſſu collocatis referunt ſacræ Paginæ; quòd unus alterum ſe mutuò verſis in propitiatorium vultibus reſpexerit: *Duos quoque Cherubim aureos & productiles facies ex utraque parte Oraculi; Cherub unus ſit in latere uno, & alter in altero, reſpiciantque ſe mutuò verſis vultibus in propitiatorium.* Per unum Cherubim Chriſtum Crucifixum, *qui eſt propitiatio pro peccatis noſtris*, & per alterum ſanctiſſimam ejus & afflictiſſimam Matrem ſub crucis patibulo conſiſtentem, & Filio compatientem rectè ſubaudimus; heu quam lugubris erat utriusque hujus myſtici Cherubini aſpectus: *Gemebat Filius*, ſubintrat hîc Sanctus Laurentius Juſtinianus, *quòd Mater in tam horrendo eſſet ſpectaculo, & ad Cor Virginis loquebatur, dicens; ut quid veniſti columba mea, formoſa mea? dolor tuus meum auget, cruciatus tuus transfigit me, &c.* Cui adjungo Doctorem Seraphicum Divum Bonaventuram: *Aſpicio Domina*, inquit, *cor tuum, & id, non cor, ſed myrrham & abſynthium & fel video: quæro Matrem DEI, & ecce invenio ſputa, flagella & vulnera, quia tota converſa es in iſta; ô mira res, tota es in vulneribus Chriſti, totus Chriſtus Crucifixus eſt in intimis viſceribus Cordis tui, &c.*

Exod. 25, 18. 1. Joan. 2, 2. S. Laurent. Juſt. de Triumph. Chriſti agone cap. 15. S. Bonav. in Stim. Amor. p. 1. cap. 3.

De B. Clara de Montefalcone recenſet Mallonius, ac plures alii, quòd Cor ejus abſolutiſſimum ſpeculum extiterit, in quo tota Chriſti Paſſio quodammodo ad vivum exhibebatur, dum in parte dextera illius Cordis poſt beatum ejus obitum quædam imago Chriſti JESU Crucifixi magnitudine pollicis, recentem adhuc ſanguinem de vulneribus emittens, cum cæteris paſſionis Dominicæ inſtrumentis inventa fuit. O quanto magis, ſi introſpexiſſetis Sacratiſſimum & afflictiſſimum COR intemeratæ Virgi-

Mallon. in Edit. Veneta apud me, f. 228.

nis ac Matris Dolorosæ, totam in eo passionis Unigeniti & dilectissimi Filii sui supellectilem, velut in lucidissimo speculo observassetis velut in centro suo recollectam? proinde haud immeritò prætactus S. Laurentius Justinianus illud ipsum Sacratissimum COR MARIÆ cuidam lucidissimo speculo comparavit: *Cor Virginis*, inquit, *clarissimum speculum passionis Christi fuit, & perfecta mortis ejus imago,* &c. Sicut enim speculum, ac præsertim concavum omnes solares radios intra sinum suum colligit, & exinde mira reverberatione in unum cogit, ac reflectit punctum; ita in afflictissimo Corde Dolorosæ Virginis MARIÆ omnia tormenta & Dolores, quos pientissimus Filius in passione ac præsertim in cruce sustinuit, erant quodammodo in unum recollecti, qui dein rursus ad amarissimum COR JESU patientis, tanquam ad punctum & centrum amoris sui reverberabantur; proinde non abs re Sanctus Bonaventura supra illa verba: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus*, ita hanc desolatissimam Deiparentem alloquitur: *O Domina ubi stas? nunquid juxta crucem? imò in cruce cum Filio cruciaris, ibi enim crucifixa es secum. Hoc solum restat, quòd ipse in tu corpore, tu verò in corde es passa, nec non singula vulnera per ejus corpus dispersa, in tuo corde generaliter sunt unita, quia nempe tuam ipsius animam gladius pertransivit*, &c.

S. Laurent. Just. lib. de Chr. ag.

Jo. 19, 25.
S. Bonav. in Opusc. de pass. Dom.

6. O Clientes Mariani! quis tali ac tantæ Matri non ex intimis cordis medullis compatiatur, quæ quodammodo (sanis loquor) plus passa est, quàm ipse Christus, siquidem Christi passio in morte ejus finita est, Matris autem passio & compassio non desiit, sed crevit, ac tunc peculiariter, quando Longinus immitti lanceâ latus & COR JESU aperuit: *Et quidem*, ait Mellifluus, *posteaquam emisit spiritum tuus ille JESUS, ipsius planè non attigit animam crudelis lancea, quæ ipsius aperuit latus, sed tuam utique animam pertransivit, ipsius nimirum anima jam ibi non erat, sed tua planè inde nequibat avelli*, &c. Et quis dicet, quas cordis angustias exantlârit, ubi examine Corpus JESU de infami ligno depositum summo doloris sensu excepit? imò, quod plus est, per omnem vitam usque ad assumptionem in cœlum doloris gladius ita altè ejus Sacratissimo Cordi inhæsit, ut passionem & mortem dulcissimi Nati sui non tam præteritam meminisse, quàm præsentem videretur intueri; hinc ipsa ad Sanctam Birgittam dixit: *Passio Filii mei, sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea.*

S. Bernh. serm. 12. de stellis.

Revel. S. Birg. lib. 1. cap. 77.

Convenit igitur, ut hujus amantissimæ Matris nostræ afflictissimi Cordis dolores, pios gemitus & lacrymas, inter quas, teste Sancto Germano (prout inferiùs dabimus) multæ fuerunt sanguineæ, frequenti memoriâ & singulari devotione recolamus. O Filii Mariani! O Bennoni! quos tanto cum dolore peperit, intueamini hanc dolentissimam Matrem vestram,

Bari in Bland. c. 2. exerc. 46.

vestram, & cogitate, quâ ratione practicè illi & Filio ejus Crucifixo possitis ex animo sincero compati: *Memento*, inquit Siracides, *Patris & Matris tuæ, in medio enim magnatorum consistis, ne quando obliviscatur te DEUS.* Eccl, 23, 18.
En Pater vester DEUS & HOMO CHRISTUS est, pro omnium vestra salute in cruce mortuus: *Si ergo Pater ego sum, ubi amor meus?* Mater vestra, quæ sub arbore crucis reparavit, quod quondam Eva in Paradiso sub arbore scientiæ boni & mali destruxit, MARIA Virgo & Mater Dolorosa est: Mementote ergo hujus Patris & Matris vestræ, quia Filii Sanctorum estis, ne quando obliviscatur vestri & DEUS. Mal. 1, 6.

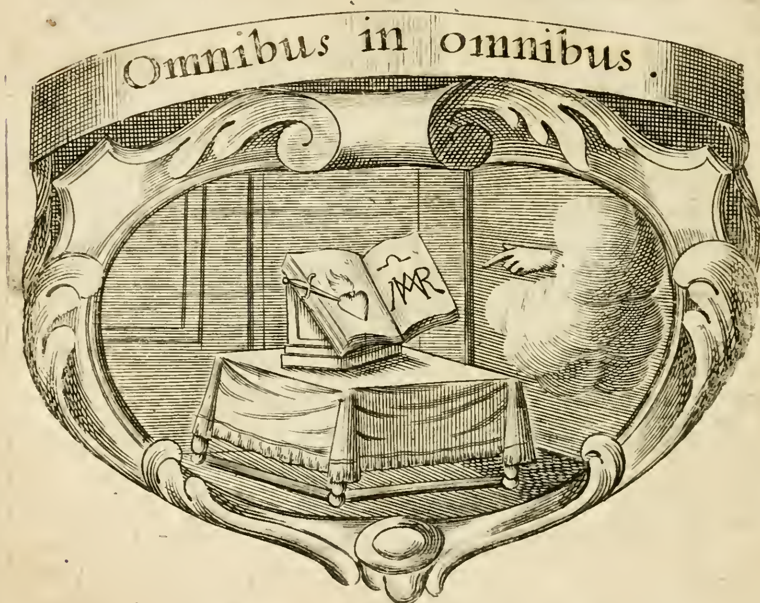
Coronidem huic nostræ Paranæsi imponat Tobias senior, qui, cùm brevì se crederet moriturum, filio suo Tobiæ juniori varia ac piissima salutis & virtutis monita inculcavit, inter quæ & illud non postremo loco numerandum, dum ei præcepit: *Honorem habebis Matri tuæ omnibus diebus vitæ ejus, memor enim esse debes, quæ & quanta pericula passa sit propter te.* Tob. 4, 3.
Hoc & vobis in durissimo crucis lectulo moriens JESUS inculcat, Sodales & Clientes Mariani: *Ecce Mater vestra*, honorem habebitis huic Matri vestræ omnibus diebus vitæ vestræ, memores semper, quæ & quanta pericula passa sit propter vos: *Gemitus Matris vestræ ne obliviscamini*; ô quàm felices tunc eritis, si in agone vestro & judicio illam habebitis propitiam, ô quàm felices! Eccl, 7, 29.

CON-

CONSIDERATIO I.

B. Virgo & Mater Dolorosa liber est, ex cujus lectione & consideratione omnes possunt fieri docibiles DEI.

Liber generationis JESU Christi.
Matth. 1, 1.

1. On absque peculiari causa Sacri investigant Scriptores, quisnam sit ille liber, de quo S. Matthæus in principio Evangelii sui testimonium perhibet: *Liber generationis JESU Christi?* volunt plures, quòd per hunc librum nil aliud intelligatur, quàm genealogia Christi, seu catalogus avorum & proavorum, à quibus Christus secundùm carnem originem suam duxit. Alii per hunc librum generationis Historiam vitæ Christi subaudiunt, hoc enim significare videtur verbum Hebraicum *Tholdach*, quasi dicat Evangelista: *Liber de vita Christi.* Alii per eundem librum ad propositum nostrum SS. Deiparentem MARIAM pulcher-

Cornel. hic.

Menoch. hic.

pulcherrimè adumbratam esse asserunt: *Sola Virgo*, ait S. Gregorius Nazianzenus, *Liber est generationis JESU Christi*, de cujus purissimis sanguinis cordialis guttulis Spiritus Sanctus, tanquam scriptor hujus Virginei libri optimus ac sapientissimus; divinissimum Corpus JESU formavit, quod exinde suo tempore tradidit pro salute universorum in ara crucis immolandum. Est autem COR sedes amoris & misericordiæ; hinc Christus non potuit non esse quàm *Cordialis*, quia de suavissimis SS. Cordis materni sanguinis guttulis à Spiritu Sancto secundùm humanitatem formatus est: *Quippe quæ stillavit*, ait Seraphicus Doctor, *è cordis venulis purissimi sanguinis guttas, ex quibus formaretur Christus ad misericordiam eximiè propensus*, &c.

S. Gregor. Nazianz. Sap. 8. Salmeron. tom 3. c. 9. Abulens. in cap. 11. Lev. S Bonavent. in Psalt. B. V.

Verumenimverò quid audio? imò quid video? ergone liber ille generationis JESU Christi à Spiritu Sancto scriptus est stylo ferreo: *Sume tibi librum grandem, & scribe in eo stylo hominis*? Vis videre, anima Christiana, hunc mysticum librum? intuere præfixum Emblema, & in eo conspicaberis Sacratissimum COR Virginis MARIÆ gladio doloris transfixum: ita Jechonias Rex librum Jeremiæ, quia ingrata, amara & tristia in se continebat, indignabundus pugione transfixit, & conscissum in ardentes prunas conjecit: *Scidit illum scalpello scriba, & projecit in ignem.* Pari pugione SS. COR MARIÆ transfixum cernitur, & cur hoc? audi anime mi! non ignorabis, credo, quomodo Ecclesia DEI SS. Martyribus varia perpessionis eorum instrumenta appingere soleat, sed si SS. B. Virginis ac Matris Dolores Christiano populo vult intimare, cor acutâ rhompheâ perforatum proponit in peculiare signum illorum cruciatuum, quos SS. COR Deiparæ non duntaxat in cruenta Filii passione, quàm etiam per omnem hujus mortalis vitæ cursum perpessum est; hinc meritò innocentissimum illud & afflictissimum COR MARIÆ omnibus Christicolis pro libro inservire potest, ex cujus lectione & pia consideratione *omnes possunt fieri docibiles DEI*, proinde pro lemmate inscribere placuit:

Isa. 8, 1. Jer. 38, 23. Io. 6, 45.

Omnibus in omnibus.

2. Mirandum, quòd Sacri Scriptores tam pauca de hoc mystico libro & Dolorosa Matre conscripserint; Solus dilectus ille Christi Discipulus & filius adoptativus MARIÆ, cui à moriente orbis Redemptore pretiosissima hæc Mater impensè commendata fuerat, pauculis verbis quasi per transennam de ejus cordis doloribus mentionem fecit: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus*; & Lucas: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius*; cæterorum autem Evangelistarum de hac dolentissima Matre altum est silentium; ad quid, obsecro, omnes Sacri Scriptores in enarrandis acerbissimis Virginis doloribus tam parci, tam elingues extiterunt?

Joan 19, 25. Luc 2, 35.

Eccl. 1, 2. Desine mirari anima Christiana: *Profundum abyssi quis dimensus est?* Quis urinator profunditatem Oceani suâ bolide hactenus dimetiri potuit? proinde perspicuè etiam tacendo ipsi Sacri Scriptores fatentur, se tantis ac talibus recensendis cruciatibus, quos pientissimum COR MARIÆ perpessum est, esse omnino impares; unde D. Anselmus: *Quidquid crudelitatis inflictum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potiùs nihil comparatione tuæ passionis;* hinc haud immeritò ab Ecclesia appellatur *Regina Martyrum,* dum plus dolorum in animo, quàm cæteri Martyres in corpore, passa est: *Sola ergo anima MARIÆ*, ait Eusebius Nierenbergius, in Regia Universitate Madritensi quondam Sacrarum litterarum Professor eximius, *supergressa est Martyrum cruciatus & tormenta universa;* ratio est, quia juxta S. Augustinum *tantum necesse est urat dolor, quantùm hæserat amor;* amor autem hujus SS. Cordis Mariani in Filium major erat, quàm cunctorum mortalium, imò & Angelorum, proinde & dolor ejus juxta mensuram amoris commensurandus erit. Accedit, quòd ipsa hæc Excellentissima Virgo & Mater doloris & amoris liber fuerit *Scriptus intus & foris, & signatus Sigillis septem;* Scriptus intus per virtutes altissimas, foris per alias dotes incomparabiles, unde ab Andrea Cretensi appellari solet: *Liber vivus Verbi paterni calamo Spiritus Sancti inscriptus:* est autem ille liber signatus Sigillis septem, per quæ non incongruè Septem Dolores SS. Deiparæ possumus subaudire, quibus pientissimum COR ejus à patiente Filio, veluti septem signaculis signatum fuit, unde illud Sponsi in Epithalamio: *Pone me ut signaculum super cor tuum, &c.*

S. Anselm. lib. de Excell. Virg. cap 5. Nierenb. de Amore B. V. cap. 15. S. August. lib. 21 de Civit. c. 26. Apoc. 5, 1. Andr. Cret. Orat. 2. de Assumpt. Cant. 8, 6.

3. Sed quomodo, dices, legendus est iste liber? quomodo considerandus? *Felix ille,* ait Richardus à S. Laurentio, *qui de libro isto quantulamcunque lectionem quotidie memoriæ mandabit;* audi, quid S. Joanni ad Insulam Pathmos ob fidei Orthodoxæ constantiam à Trajano Imperatore relegato, & tunc ad littus maris moranti, acciderit, cui apparuit Angelus ille Apocalypticus, dextro pede mari & sinistro terræ insistens, qui Joannem ad mirabile invitaverat convivium, in quo loco ciborum librum grandem illi proposuit sine mora devorandum; *Accipe librum, & devora illum;* quem librum ubi Divus ille ad hortatum Angeli avidè comedit, in ore quidem ejus melleus, sed in ventre felleus & amarus factus est: *Et accepi librum de manu Angeli, & devoravi illum, & erat in ore meo tanquam mel dulce: & cùm devorâssem eum, amaricatus est venter meus.* O quàm Paradoxa sunt ista! dulcis & amarus erat ille liber; & quomodo hoc?

Rich. à S. Laur. l. 12. Apoc. 10, 9

O pientissima Virgo & Mater amoris & doloris (ignosce, quod dicam) Tu, inquam, vel adumbrata es per hunc librum Apocalypticum, vel non incongruè assimilari poteris huic libro dulci & amaro: Dulcis eras 1. Quia *quasi vitis fructificasti suavitatem odoris*, dum DEUM & Hominem nobis

Eccl. 24, 23.

genui-

genuisti, dulcem illum Cypri Botrum, de quo Sponsa in Epithalamio: *Botrus Cypri Dilectus meus mihi*; sed & amara fuisti, dum superiori lumine illustrata magis quàm Prophetæ præcognoveras, botrum illum dilectum post aliquot annorum tractum ad ultimam usque sanguinis stillam in torculari crucis pro mundi redemptione exprimendum: *Positus est hic in Signum, cui contradicetur.* 2. Dulcis eras, quia, dum Eva, prima, sed eheu! nimis infida *cunctorum viventium Mater* pomum acerbum & Malum, à quo omne malum in orbem venit, nobis porrexit, de quo fructu etiamnum *dentes filiorum obstupescunt*; tu econtra dulcissimum ac benedictum ventris tui fructum JESUM ex ulnis pendentem nobis benignissimè offers, in quo Solo omnis nostra consolatio, omnis pax, omnis suavitas & omne bonum invenitur; sed & amara extitisti, hoc enim significat SS. Nomen tuum *Mare amarum*, ideò in typo pulcherrimæ illius Noëmi noluisti appellari Pulchra, sed Amara: *Ne vocetis me Noëmi, id est Pulchram, sed vocate me Mara, id est Amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens.* 3. Dulcis eras, & etiamnum es miseris mortalibus dulce asylum ac perfugium, unde Ecclesia te salutat: *Vita, dulcedo, & spes nostra salve!* O quot peccatorum pondere gravati, & exulceratâ cruciati conscientiâ per te, ô pientissima Domina! incredibile accipiunt solamen, quia facta es *refugium peccatorum*, neque à sæculo auditum est, illum à te fuisse derelictum, qui seriò opem & intercessionem tuam imploravit, unde S. Augustinus: *Tu es spes unica peccatorum, quia per te speramus veniam omnium delictorum, & in te nostrorum est expectatio præmiorum:* sed & amara es, quia *fasciculus myrrhæ dilectus tuus* JESUS per omnem vitam inter ubera tua, imò & in SS. corde tuo, tanquam Crucifixus commoratus est: *Virgo*, inquit Taulerus, Theologiæ Mysticæ Doctor egregius, *cum Christo crucifixa est in hora conceptionis, quando Mater Filii DEI esse consensit*, neque unquam, dum vixit, de cruce deposita est. O mortales omnes inspicite hunc librum (SS. COR MARIÆ) legite, & considerate, si tantis, ac tam immensis affecta est cruciatibus ipsa innocentissima DEI Mater, quomodo vos sine doloribus ac cruciatibus salvandos esse putatis? quale cœlum vobis pinget DEUS, ô delicatuli! ô mollicelli! ô mundani!

Cant. 1, 15. Luc. 2, 35. Gen. 3, 20. Ezech. 18, 2. B. Albert. Magn. in cap 1. Luc. Ruth, 1, 19. S. August. Serm. de Annunt. B. Virg. Cant. 1, 12. Taulerus Exercit. vitæ Christi, c. 18.

4. De libro illo legis, qui regnante Josia pientissimo Israëlitarum Rege, cùm sarta tecta Templi Solymæi instaurarentur, per Helciam Sacerdotem Magnum non sine peculiari Numinis dispositione inter muros absconditus inventus est, recensent Sacri Regum Annales, quòd præfato Regi, cùm à Saphan publicè legeretur, ob comminationes in eo contentas, ingentem terrorem incusserit: *Perterritum est cor Regis, &c.* 4. Reg. 2, 19.

Anima Christiana, ne terrearis, neque concidat cor tuum, si in hoc libro mystico SS. Cordis MARIÆ non videas nisi gladium, crucem, flagella,

 spinas,

spinas, injurias, passiones, mœrores, dolores, amaritudines &c.; sed potiùs hîc te oportet imitari naturam apum, quæ etiam ex amarissimis flosculis & herbis saporis amarulentissimi dulcissimum mel sibi parant, unde lemma: ***Ex amaro dulce***; vel age adinstar ovium in Insula Ponto, quæ, licet quotidie absynthio & myrrhâ pascantur, illis tamen ejusmodi felleæ & amaræ herbæ, velut succus melleus, ambrosius, ac palatui gratissimus videatur, unde iterum lemma: *Dulcescit amaror.* Ita, inquam, oportet te facere, anima Christiana, si dolores Sacratissimi ac Divinissimi Cordis JESU Crucifixi & afflictissimæ Matris ejus sedulò & attentè scruteris, atque meditando rumines, tibi in gratissimam vertentur dulcedinem; & quemadmodùm olim lignum illud amarum, cui Adelpha nomen, salsam Mare aquam populo Israëlitico in
Exod. 15, 25. dulcem convertit: *Qui ostendit ei lignum, quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt*; & sicut Sal acre tempore Elisæi Prophetæ pessimas aquas
4 Reg. 2, 22 in Jericho sanavit: *Sanatæ sunt ergo aquæ usque in diem hanc*; & sicut parum
4. Reg. 4. 41. farinæ ollam mortis, amarissimis colocynthidis impletam, indulcoravit: ***Et non fuit ampliùs quidquam amaritudinis in olla***: ita Patiens JESUS & SS. Mater ejus Compatiens, si ad memoriam eorum passiones revocaveris, omnes tuas miserias, angustias, tribulationes, persecutiones, ægritudines, ipsámque
S. Greg M, in Epist. denique mortem mirum in modum indulcorabunt: ***Nihil adeò grave est***, ait S. Gregorius Magnus, ***quod non æquanimiter feratur***, ***si Christi passio*** (addo ego: & Dolorosæ Matris ejus compassio) ***in memoriam revocetur.***

5. De libro illo legis, ex pretioso lapide Angelicâ manu elaborato, in quo ipse DEUS propriâ manu majoribus litteris, ut à populo videri possent, & eminus legi, ex utraque parte tabularum integrum Decalogum scribere
Exod. 15, 16. dignatus est: *Scriptura quoque DEI erat sculpta in tabulis*; refert Sacer Codex, quòd eum Moyses, videns ingratissimum populum tripudiantem, & idololatrantem, ad radices Sinæi Montis confregerit: ***Projecit de manu tabulas, & confregit eas***; ita lugendum in modum petiit, & confractus est pretiosissimus ille liber ipso Omnipotentis DEI digito scriptus, de quo nec ulla littera ampliùs in orbe haberi potest; O jacturam incomparabilem!

Verùm alium ac longè pretiosiorem tibi ostendo librum, Anima Christiana, ipsâ DEI manu & digito Spiritus Sancti exaratum; liber hic SS. COR
S. Ioann. Damascen. orat. 2. de assumpt. integerrimæ Virginis ac Matris Dolorosæ est: ***Liber novus***, inquit S. Joannes Damascenus, ***in quo modo mirabili DEUS VERBUM inscriptum est***; & Divus Antoninus: ***MARIA***, ait, ***liber fuit, quia continuit in se Divinam Sapien-***
S. Antonio. 4. p. Tit. 15 cap. 5. ***tiam, id est***, Filium ***DEI***, ***& ex hoc innuitur totalis ejus puritas, scilicet in anima & corpore***; ***Scriptor autem hujus libri fuit optimus***, ***quoniam Spiritus Sanctus***, ***qui omnium est artifex***, ***& omnium habet sapientiam*** &c. Quibus annecto
Hugo Card. in cap. 23. Eccl. Eminentissimum Hugonem S. R. E. Cardinalem: ***Beata Virgo***, inquit, ***liber est vitæ***, ***in quo tot sunt virtutes***, ***quot litteræ***; ô librum pretiosum SS. COR MA-

MARIÆ, in quo omnia poſſumus habere in uno, dum inſervit *omnibus in omnibus.*

Vis probam, anime mi? virtutum omnium ſtabile fundamentum eſt humilitas, vis illam addiſcere? inſpice, & lege hunc librum, & quid primâ fronte occurrit; hoc SS. nomen MARIA, quod idem eſt, ait Hadrianus Lyræus, quam *ſtilla vel gutta maris*; quid quæſo humilius? audi ipſam loquentem: *Ecce ancilla Domini*; ſupra quod S. Ambroſius: *Vide humilitatem*, inquit, *ancillam ſe dicit Domini, quæ DEI Mater eligitur, nec repentino exaltata promiſſo eſt*; ubi noſtra humilitas, cùm punctum tangitur honoris? vis diſcere verecundiam? *Turbata eſt in Sermone ejus*; ſi caſtimoniam? *Virum non cognoſco*; ſi obedientiam? *Fiat mihi ſecundùm verbum tuum*; ſi paupertatem? *Non erat eis locus in diverſorio*: ſi charitatem DEI? *Exultavit ſpiritus meus in DEO ſalutari meo*; ſi dilectionem proximi? *Vinum non habent*; ſi orationem mentalem? *MARIA autem conſervabat omnia verba hæc, conferens in corde ſuo*; ſi orationem vocalem? *Magnificat anima mea Dominum*; ſi manſuetudinem? *Ecce pater tuus & ego dolentes quærebamus te*; ſi patientiam? *Nonne hic eſt fabri filius? nonne Mater ejus dicitur MARIA*; ſi perſeverantiam? *Hi omnes erant perſeverantes in oratione cum MARIA Matre JESU*; ſi animi fortitudinem? *Et dixit* (Simeon) *ad MARIAM Matrem ejus: ecce hic poſitus eſt in ruinam & reſurrectionem multorum in Iſraël, & in ſignum, cui contradicetur, & tuam ipſius animam pertranſibit gladius*; nec fuit hic animi dolor, quem ex vaticinio Simeonis hauſerat, in corde B. Virginis tranſiens, ſed per omnem vitam permanens, unde ſic aliquando ad B. Birgittam locuta eſt: *Quoties aſpiciebam Filium meum, toties animus meus quaſi novo dolore abſorptus cogitabat, quomodo crucifigendus, atque ei contradicendum eſſet*; an non (obſecro te prudens Lector) ſi hanc veritatem attentiore mente conſideras, SS. COR MARIÆ liber eſt, inſerviens, prout lemma fert:

Lyræus de Nom. Mar. S. Ambroſ. l. 2. in Luc. Luc. 1, 29. Luc. 2, 7. Ioan. 2, 3. Luc. 2, 19. Luc. 1, 46. Luc. 2, 48. Matth. 13, 55. Act. 1, 14. Luc. 2, 34. Revel. lib. 6. cap. 57.

Omnibus in omnibus.

6. Vis exempla? Franciſcum Suarezium è Societate JESU, ſapientiſſimum Theologum conſule, qui eminentem ſuam ſcientiam ac pietatem nulli alii in acceptis refert, quàm SS. Matri Doloroſæ, quàm impenſiſſimo affectu & filiali ſemper amore veneratus eſt, unde & illi liberum acceſſum ad Crucifixum Filium paravit, de cujus SS. Latere ac Vulneribus promicantes radii Suarezium, aliquando in cubili ſuo à terra duobus ferè cubitis ſublevatum, mirè illuſtrârunt.

P. Caſp. Tauſch de Matr. Dol. lib. 3. pr. 5. §. 8.

Eidem Sacratiſſimæ ac Doloroſæ Virgini B. Albertus Magnus, qui tardiſſimi & ferè plumbei ingenii fuerat, ſuam Philoſophicam doctrinam debet, dum ſui ſæculi prodigium Philoſophorum & orbis portentum factus eſt.

Idem loco citato.

Cornel. à Lapid. in Prov. in Dedic.

Ab hac pretioſiſſima Deiparente Divus Gregorius, dictus ob ſtupenda patrata miracula Thaumaturgus, & ſui ævi alter Moyſes, mirè eruditus, & illuſtratus eſt, & ne in errores Origenis Magiſtri ſui impingeret, ei S. Joannem Evangeliſtam, filium ſibi à Chriſto in cruce ſurrogatum, in novum Magiſtrum & Doctorem aſſignavit, qui eidem Symbolum Orthodoxæ fidei, & veræ ſapientiæ ac theoriæ tradidit methodum.

Idem ibi.

Lud. de Ponte in Vita Ven. P. Balth Alvarez cap. 43.

Quid dico de Ruperto Abbate Tuitienſi, cui B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis tantam divinarum litterarum cognitionem indidit, ut tunc temporum intervallo nullus ei ſimilis in orbe reperiretur? Et nunquid eadem dolentiſſima Virgo S. Ignatio Soc. JESU Fundatori non tam in ſcribendis Sacris Conſtitutionibus, quàm in adornandis, & faciendis Exercitiis Spiritualibus peculiarem opem tulit? proinde meritò & Patrona & Fundatrix illorum Societatis Exercitiorum dici poterit. O ſi omnes, præſertim illi, quibus animarum cura commiſſa eſt, hæc probarent, & facerent Exercitia!

En pie Lector! prædicti Viri illuminatiſſimi Doloroſam hanc Matrem non tàm impenſo ſtudio & amore coluerunt, quàm etiam in rebus dubiis, adverſis & difficillimis, ut librum ac Magiſtram conſuluerunt. Tu, ſi prudens es, & ſalutem tuam amas, ad hanc Sapientiæ Sedem & Thronum gratiæ pari affectu & amore accede: *Et obviabit tibi quaſi Mater honorificata*, &c.

Eccl. 15, 2.

CON-

CONSIDERATIO II.

B. Virgo ideò ab omni peccato originali immunis, quia Mater Dolorosa erat futura.

Ipsa conteret caput tuum.
Gen. 3. 15.

1. SAmson mortalium omnium facilè fortissimus, cùm quondam in Thamnata se conferret, ibidem inter gentiles & alienigenas de Sponsa sibi provisurus, per vineam intermediam pertransiens im̃anem leonem, ex specu erumpentem, sibi obvium habuit, qui rugitu gestuque corporis eum ad singulare certamen ac duellum provocavit. Quid agit in arena robustissimus athleta, cùm res moram non pateretur? citò se resolvit, & fortiter cum hoc ferocissimo leonis catulo congreditur, cujus utrâque manu apprehendens fauces, insolitâ fortitudine eas disrupit, atque leonem in frusta discerpsit: *Et dilaceravit leonem, quasi hædum in frusta discerperet.* Simile Iud. 14. 5.
quid

quid de Hercule legitur, qui clavâ ſuâ ferratâ (crucis typo) leones & hydras domuit, aliaque Lernæ monſtra exſtirpavit; proinde non incongruè ejusmodi clavæ pro lemmate inſcribes: *Rugientem exanimat*: vel potiùs ad noſtrum propoſitum:

In virtute tua.

Quæres hîc, prudens Lector, quid Samſonem ad tantam audaciam commoverit, ut cum leone beſtiarum ferociſſimo, *qui ad nullius pavet occurſum*, (Prov. 30, 30.) non dubitaverit in arenam deſcendere? Obſerva hîc attentiore mentis oculo Scripturam, & invenies, quòd non minimam ad hanc primam luctam Samſoni anſam dederit propria parens, hunc filium ſuum ponè per vineam ſequens, ne ergò huic leoni in prædam crederet, aut lethali morſu ab eo ſauciaretur, ipſe Samſon, utpote non ingratus filius, priùs hanc feram aggreſſus eſt, & ſtupenda animi corporíſque fortitudine eam in fruſta dilaceravit: (Iud. 14, 5.) *Deſcendit itaque cum patre ſuo & matre ſua in Thamnata &c.*

Adverte, anima Chriſtiana, hîc ſingulare myſterium. Samſon juxta S. Auguſtinum aliosque SS. Patres, Chriſtum, leo verò dæmonem, *qui tanquam leo rugiens circuit, quærens, quem devoret*, (1. Petr. 5, 8.) præſignavit. Intenderat quidem hic infenſiſſimus humani generis hoſtis etiam puriſſimæ DEI Matri ſtatim in primo conceptionis ſuæ inſtanti crudelem infigere morſum, & communi labe ac veneno peccati originalis illam quoque, prout cæteros mortales omnes, inficere, ſed benigniſſimus Filius ejus ac Redemptor noſter *(plus quàm Samſon)* priùs Tartarei illius leonis fauces dilaceravit, quàm Virgo Mater vineam hujus mundi immundi ingrederetur; non enim ignorabis, prudens Lector, duplex redemptionis genus eſſe, reparativæ videlicet & præſervativæ, ſed longè nobiliùs eſſe ſolet illud redemptionis præſervativæ genus, quia in majorem redimentis cedit gloriam, & ampliorem in præſervante requirit virtutem, atque *major gratia*, teſte S. Auguſtino, *impenditur illi, cui conſervatur innocentia, quàm cui remittitur culpa*; (S. Auguſt. ſuper Geneſ. ad litt.) proinde Chriſtus DEUS ſingulari prorſus modo reſpectu SS. Matris ſuæ Redemptor extitit, dum fauces rugientis propriâ virtute, ne lædere eam poſſet, deſcripſit, & caput antiqui Serpentis baculo ſuæ crucis ita contudit, ut nullum electiſſimæ Matri ſuæ labem per omnem vitam potuerit afflare, hinc ipſa ait in Magnificat: (Luc. 1, 51.) *Fecit potentiam in brachio ſuo*, & in eodem Cantico: *Fecit mihi magna, qui potens eſt*. quid verò non poſſit Omnipotens? Quid non poſſit virtus Crucis: *In virtute tua.*

2. Vis alium de hac veritate conceptum? Aſſuerum in medium produco, potentiſſimum illum Perſarum Regem, qui, cùm de ruina & exterminio totius populi Iſraëlitici, nec exceptis quidem parvulis, ageretur, ſoli Reginæ ſuæ Eſter in ſignum peculiaris gratiæ & exemptionis virgam ſuam regiam ſuper collum ejus poſuit: (Eſth. 15, 12.) *Noli metuere Eſther: non morieris, non enim pro te, ſed*

ſed pro omnibus hæc lex conſtituta eſt. Tulit ergo auream virgam, & poſuit ſuper collum ejus, & oſculatus eſt eam. Ad quid, obſecro, Rex virgam ſuam regiam ſolùm ſuper Eſther extendit? & ad quid eandem virgam in ſignum ſingularis exemptionis ſuper collum ejus poſuit?

Adverte: per hanc virgam, per quam Rex Aſſuerus Reginam Eſther ab omni lege mortis immunem declaravit, D. Bonaventura, Petrus Damianus & plures alii Doctorum virgam Dominicæ Crucis ſubaudiunt, per quam Filius DEI SS. Matrem ſuam ab omni actualis & originalis peccati macula ante omnem lapſum exemit; ſi enim *Angeli*, juxta Mellifluum Bernhardum, *ſunt redempti Sanguine Chriſti, non à peccato, quod commiſerunt, ſed ab eo, quod poſſent committere*, quantò magis Regina Angelorum à dulciſſimo Filio ſuo per merita crucis & ſanguinis ſui olim in paſſione fundendi ab omni peccati ſorte, imò & à debito proximo contrahendi peccatum originale præſervata eſt, quia ita decebat tantum Filium, ut Matrem tantam & adeò dilectam, quantùm potuit, & decuit, etiam à minimo dedecore præſervaret, quia talis redemptio præſervativa multò nobilior atque perfectior eſt, quàm ſi poſt lapſum, ut cæteri hominum, per crucem & paſſionem Filii DEI fuiſſet redempta: *Non enim pro te ſed pro omnibus hæc lex conſtituta eſt.* Quam veritatem pereleganter inſinuavit Jeremias Propheta, dum de Chriſto patiente vaticinatus eſt: *Torcular calcavit Dominus Virgini filiæ Juda*; quod cruentum Crucis torcular Chriſtus etiam pro hac ſua innocentiſſima Matre & Virgine calcavit, *non ut à peccato mundaretur*, prout pulcherrimè obſervat Eminentiſſimus S. R. E. Cardinalis Sfondrati, *ſed ne peccatum incurreret; ergo quòd ſine macula ſit, & concepta & nata, debet torculari & cruci*, &c.

S. Bonav. in 3. Sent. ep. 3. a. 2. q. 2. S. Bernh. Serm. 21. ſup. Cantica. Eſther. 15. 13. Thren. 1. 15. De Innocentia Vindicata fol. 26.

In virtute tua.

3. Progredior ulteriùs. Inſignem ſibi laudem quondam in Sacra Scriptura commerita eſt Rahab Jerichontina, dum duos Exploratores, à Joſue duce ad explorandum Jericho dimiſſos, non tam hoſpitio excepit, quàm & benignè fovit, ac in domo ſua muro & urbis portæ vicinâ ne in hoſtium manus devenirent, ſollicitè occultavit, ac tandem in fune coccineo per mœnia civitatis demiſit; ob quam cauſam dicti Exploratores, ut ſe beneficio gratos exhiberent, & officium officio redderent, huic liberatrici ſuæ ſuaſêre, ut in aſſaltu, urbiſque & incolarum communi interitu eundem funem rubeum feneſtræ ſuæ appenderet, ex quo ſigno domum illius inter reliquas omnes unicam eſſe conſervandam dignoſcerent: *Et illa reſpondit, ſicut locuti eſtis, ita fiat dimittensque eos, ut pergerent, appendit funiculum coccineum in feneſtra*; cui pro interim pro lemmate inſcribimus: *In cocco una ſalus.* Joſue. 2, 21.

Per hunc coccineum funiculum, per quem ſalus domui Rahab facta eſt, haud immeritò SS. Patres Chriſtum JESUM & hunc Crucifixum, ejusque SS.

cruorem in ara crucis pro salute mundi effusum, subaudiunt; ita S. Ambrosius: *Signa fidei* inquit de Rahab, *atque vexilla Dominicæ passionis attollens, coccum in fenestra ligavit, ut species cruoris mystici, quæ foret mundum redemptura, vernaret. Ita foris JESU nomen fuit præliantibus ad victoriam, intus species Dominicæ passionis periclitantibus ad salutem: unde quia intellexit Rahab cœleste mysterium, dicit Dominus in Psalmo: Memor ero Rahab & Babylonis scientium me* &c.

S. Ambros. lib. 5. de fide cap. 5.

Psal. 86, 4.

Hîc rogo, observes, Anima Christiana! in civitate Jerichontina sola domus Rahab ab incendio & communi devastatione fuit libera, & magno studio à JOSUE ab interitu conservata: & JESUS SS. Matrem suam non simili privilegio donasset, atque per coccineum funiculum SS. Crucis & Sanguinis sui à communi generis humani ruina, per noxam originalem immissâ, non conservasset immunem? Si Angeli, imò & Protoplasti sine delicto originali in prima justitia fuerunt creati, & cur Regina cœlorum non eodem digna censenda erit privilegio? absit à nobis hæc periculosa cogitatio: *Sanctificavit enim Dominus tabernaculum suum*, purissimumque effecit COR illud, quod futurum aliquando foret SS. Trinitatis dignissimum habitaculum, porta semper clausa, hortus conclusus, lilium inter spinas, rosa sine sentibus, speculum sine macula, fons signatus, virga semper florida &c. Audi S. Ildephonsum: *Ab omni pressura maledictionis non ex se se, sed ex virtute Altissimi immunis & aliena fuit* &c. Et S. Laurentius Justinianus: *Ab omni originali delicto nullus excipitur præter illam, quæ genuit mundi Salvatorem*, quia sic nequaquam caput draconis, hoc est, initium peccati contrivisset; sed potiùs serpens prius Virginis caput attrivisset, quod contra Scripturam est: *Ipsa conteret caput tuum.*

Psal. 45, 5.

S. Ildeph. de Virg. B. Mariæ pag. 448. S. Laurent. Just. p. 2. de perfect. gradibus, cap. 1.

Gen. 3, 15.

4. Recordor hîc illius Arcæ fœderis, per quam DEUS tot quondam fecit, ac patravit miracula. Cùm Josue Hebræorum populum in Palæstinam traducturus, nec pontem, nec naves haberet, quibus tam ingentem exercitum per Jordanem, tunc temporum intervallo ob nives in vicinis montibus liquatas, summoperè exundantem, traijceret, prædictam Arcam à Sacerdotibus applicari jussit, ad cujus conspectum mox Jordanis retrorsum conversus est, immotusque in suo cursu stetit: *Steterunt aquæ descendentes in loco uno, & ad instar montis intumescentes apparebant.* Quis, obsecro, ad tam insolitum prodigium non obstupescat? quis non hæreat attonitus? quid est, non immeritò cum Psalte Regio exclamo, quòd *tu Jordanis conversus es retrorsum?* Quid est? Dic.

Josue, 3, 15.

Psal. 113, 5.

Audi S. Damascenum: *Sacra*, inquit, *& animata arca DEI viventis MARIA est*, Jordanis verò *Rivus Judicii* interpretatur; ubi ergo in judicio Divino sententia mortis ob originale delictum in omnes posteros Adami lata fuit: *Et in omnes homines mors pertransiit*; hæc tamen sola animata DEI Arca, quia Virgam illam prodigiosam Aaronicam, & cœleste Manna, hoc est, Christum JEsum,

S. Damasc. de Nat. Virg. Serm 2.

Rom. 5, 12.

JEsum, pro salute mundi in ara Crucis olim immolandum, in suo utero suo tempore erat gestatura, ob singulare privilegium & gratiam, nulli mortalium concessam, excepta fuit: Hic *steterunt aquæ descendentes* à primo peccati originalis diluvio, & Arca DEI viventis innoxiè pertransiit; de qua Arca ulterius referunt Sacræ Paginæ, quòd caput immundi illius Dagonis generosè contriverit, ac longè à se illud Acheronticum idolum projecerit: *Porro Dagon solus truncus remanserat in loco suo.* Sic B. Virgo, utpote Arca *Sacramentorum DEI*, ita illam S. Ildephonsus appellat, statim in primo instanti animationis suæ impium Dagonis infernalis caput contrivit, & infernale hoc monstrum longè à se projecit: *MARIA Virgo*, ait Origenes, *neque persuasione serpentis decepta est, neque ejus afflatibus infecta*, non enim idonea Mater DEI fuisset, si aliquando peccasset, quia honor parentum in prolem redundat, juxta illud: *Gloria filiorum patres eorum.*

1. Reg. 5, 5. Orig. hom. 1. in divers. Prov. 17, 8

5. Sola Virga Aaronis in tabernaculo floruit, cæteris omnibus siccis, & aridis permanentibus: *Invenit germinasse virgam Aaronis, & turgentibus gemmis eruperant flores.* Virga hæc incontaminata DEI Genitrix fuit: *Hæc Sacerdotalis virga*, ait Mellifluus, *dum sine radice floruit* &c.

Num. 17, 8. S. Bernh. Serm. in cap. 12, Apoc.

Sola illa Oliva ex cæteris arboribus in universali diluvio intacta permansit, ex qua columba florentem surculum decerpsit: *Venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis.* Oliva hæc immaculata Virgo fuit: *Oliva speciosa in campis*, ubi noxa originalis, quasi diluvium, universum terrarum orbem devastavit, sola illa Oliva mystica intacta permansit: *Huic olivæ ramo*, ait Cajetanus, *id est, MARIÆ, diluvium nocere non potuit* &c.

Gen. 8, 11. Eccl. 24, 19. Cajet. cit. à Fin. & in refl. Spirit.

Sola illa arca Noëmica in comuni cataclysmo indemnis & illæsa servata est, unde lemma: *Communis discriminis expers*; B. Virgo, ait Chrysippus, *Arca est, cujus architectus & incola erat ipse DEUS*, non ergo decebat, ut & illa in hoc universali originalis peccati diluvio periret, quia *facta est sicut navis institoris, de longè portans panem suum*; supra quod Eminentissimus Sfondrati: *Navis, hoc est, Mater; Institoris, hoc est, Redemptoris; de longè, hoc est, de cœlo; portans, hoc est, utero gestans; panem, hoc est DEUM; hæc inter tot naves & animas, quæ hoc mare percurrunt, sola scopulum peccati effugit, ad quem reliquæ omnes naufragium fecerunt.*

Gen. 7, 23. Chrysipp. orat. de Virg. Prov. 31, 14. Sfondrati in Innocent. Vindicata;

Sola illa terra Sacerdotalis in Ægypto, fame orbem universum premente, à communi laicorum onere ac tributo semper immunis & exempta permansit: *Emit igitur Joseph omnem terram Ægypti, vendentibus singulis possessiones suas præ magnitudine famis, præter terram Sacerdotum.* B. Virgo terra illa benedicta & Sacerdotalis extitit ab omni tributo peccati, tum actualis tum originalis immunis: *Tempore*, ait Antonius de Rampelogis, *quo fuit in mundo egestas gratiæ, omnis humana creatura tributaria fuit peccato, exceptâ Matre Sacerdotis Magni, quæ ex divino privilegio libera fuit* &c.

Gen. 47, 20. Anton. de Ramp. in fig. Bibl. f. 451.

Solus

Solus ille lectulus Sapientissimi Salomonis, ne vel minimâ contaminaretur sorde, singulari curâ & studio à fortissimis servatus est: *En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis.* Supra quod Richardus à S. Laurentio: *Per lectulum Salomonis anima MARIÆ significatur, in qua Beata Trinitas quievit* &c. quem floridum lectulum non sexaginta tantùm, sed & innumeri fortissimorum cœlestium Spirituum custodiebant, ne levissimâ labe conspurcaretur: *Decebat*, subintrat hîc S. Ambrosius, *ut Christi conceptio de Matre purissima fieret; nempe decens erat, ut eâ puritate, quâ major sub DEO nequit intelligi, Virgo illa niteret* &c.

Cant, 3, 7. Rich. à S. Laur. l. 20

S. Ambros. lib. 1. de conceptu virginali cap. 18

De solo illo Throno, à Sapientissimo Rege Salomone ex ebore candidissimo & auro mundissimo præparato, dicitur: *Non est factum tale opus in universis regnis.* Thronus hic B. Virginem ac DEI Matrem dignissimam præsignavit, quem sibi Christus, *qui plus est quàm Salomon*, elegit, cui mystico throno pro lemmate inscribes: *Uni; vel Soli DEO.* Audi & S. Antonium Paduanum: *Tale opus*, inquit, *non fuit factum in universis regnis, quia nec primam similem visa est, nec habere sequentem.*

3. Reg. 10, 20

Matth. 12, 42

S. Anton. Pad. Dom. 5. post Trinit.

6. O purissima Virgo, quis has veritates attentâ mente considerans, non tibi ex animo gratuletur, quòd DEUS SS. COR tuum solum ac unicum ex omnium mortalium cordibus elegerit ab omni peccati sorde immune, ac tanto Filio orbisque Redemptore dignissimum habitaculum? *Nihil tibi, Domina, æquale*, meritò exclamat D. Anselmus, *nihil comparabile, omne quod est, aut supra te, aut infra te est, supra te est solus DEUS, infra te omne illud, quod DEUS non est.*

S. Anselm. de Concept. V. M.

Quid igitur superest, Mariani Cultores, nisi ut purissimam hanc Virginem, supra omnes puras creaturas à DEO benedictam, debito, quo possumus, amore, cultu ac venaratione prosequamur? Si hæc SS. Deipara speculum est absq; macula, cur non intuemur hoc mundissimum speculum, ut maculas cordis nostri emundemus? Si omnium cordium afflictorum est solatium, cur non hoc calamitoso tempore ad illam confugimus? Si abyssus gratiarum est, cur nullam gratiam per illud SS. COR MARIÆ à DEO flagitamus? Si ager plenus est, cui benedixit Dominus, cur abinde benedictionem non quærimus? O miseri mortales! *Accedite, & illuminamini, & facies vestræ non confundentur.* O quàm bene Hugo de S. Victore: *Si accedam*, inquit, *ad judicium, & Matrem misericordiæ habuero in causa mea, quis Judicem denegabit propitium?* An nòn illam Angelus gratiâ plenam pronuntiavit? ergo & nobis misellis poterit gratiam aliquam à pientissimo Numine impetrare, aliàs non esset plena gratiâ; discamus proinde pro coronide hujus considerationis à Venerabili P. Spinola Soc. JESU Sacerdote dignissimo & famâ Sanctitatis notissimo, qui ita Deum orare solebat: *Domine, per COR Beatissimæ Virginis da mihi gratiam, ut nunquam te peccato aliquo offendam, sed semper voluntatem tuam impleam.*

Psal 33, 6. Hugo de S. Victor. de Laud. B. Virg.

Caspar. Tausch. de Matr. Dol. l. 3, prax. 17.

O utinam, ô utinam & mihi & tibi obtingat hæc gratiâ!

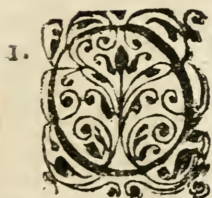
CON-

CONSIDERATIO III.

Doloroſa Virgo, quia doloroſa, non ab originali tantùm, ſed etiam ab omni actuali labe immuniſſima.

Erit autem ſanguis vobis in Signum.
Exod. 12. 13.

1. Bſtupeſco, quoties mecum attentiore mentis oculo conſidero, quòd olim ſummus legislator DEUS Hebræorum domorum poſtes voluerit ſanguine agni im̃aculati tempore Paſchali im̃olati, aſpergi, ne ab Angelo vaſtatore eorum primogenita occiderentur. *Erit autem ſanguis vobis* Exod. 12,
in ſignum in ædibus, in quibus eritis ; & videbo ſanguinem, & tranſibo vos: 13
nec erit in vobis plaga diſperdens, quando percuſſero terram Ægypti. Ad quid, obſecro, hic ſanguis per modum crucis (prout obſervant SS. Patres) utrique poſti & ſuperliminari oſtii aſperſus? & quomodo cruor ille teſſera eſſe

poterat salutis? an Angelus vastator hoc fortasse corporeo indigebat signo? Minimè, quia Angelus erat, & quidem bonus, prout rectè monet Cornelius, ideò per se satis viderat, quænam ædes Israëlitarum, & quænam Ægyptiorum erant habitacula.

Observa hîc, prudens Lector! peculiare mysterium. Sanguis ille Agni per modum crucis in superliminaribus portarum aspersus elegantissimus typus fuit divini illius cruoris, quem Divinus ille Agnus in ara Crucis pro salute universorum, & in copiosam animarum redemptionem erat profusurus, per quem sanguinem ab ira ventura & à morte perpetua misericorditer liberati sumus: *Lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo.* (Apoc. 1, 5) Ex qua pulcherrima figura hoc nunc formo argumentum: Si cruor ille agni typici in porta aspersus primogenita quondam Israëlitarum à morte conservavit immunia, quantò magis divinus ille Sanguis immaculati Agni JESU Christi in cruce & passione sparsus à morte & ab omni peccati labe præservavit immunem Dolorosam Virginem & Sanctissimam Deiparentem MARIAM, quam Spiritus Sanctus nominat *Primogenitam omnium creaturarum*, & in alio loco: *Ab æterno ordinata sum, & ex antiquis antequàm terra fieret; nondum erant abyssi, & ego jam concepta eram* &c. (Eccl. 24, 5; Prov. 8, 23) Proinde meritò huic portæ semper clausæ, de qua Ezechiel vaticinatus est: *Porta hæc clausa erit: non aperietur; quoniam Dominus DEUS Israël ingressus est per eam*, (Ezech 44, 2) rectè pro lemmate inscribere possumus:

Signatur, ne perdatur.

Hîc velim, cogitationem tuam figas, prudens Lector! Si enim Salomon tam peculiari amoris & honoris significatione excepit Matrem suam Bethsabæam: *Et surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam, & sedit super thronum suum; positusque est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus.* (3. Reg. 2, 19) Quo honore existimas, quòd ipse DEI Filius, qui plus est quàm Salomon, SS. Matrem suam in mundum ingredientem exceperit? an non pari ratione ipsi dixit: *Pete Mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam* &c. Sed longè ab electissima sua Matre faciem suam avertisset, si eam permisisset aliquando diabolo per peccatum fuisse subditam, DEO summè odibilem, & æternæ damnationi vel ad tempus subjectam; quid enim apud cœlestes illos Spiritus magis infame esse potest, quàm peccatum, ac præsertim mortale, quale & originale est? audi S. Vincentium Ferrerium ex Sacra D. Dominici familia nobile ac fulgentissimum sidus, qui illa verba: *Fiat lux*; ex Genesis primo mutuata, eleganter ad immaculatam B. Virg. MARIÆ conceptionem accommodat. (S. Vicent. Ferr. in Serm. 2. de Nat. Virg.) *Non credatis*, inquit, *quia* (lux) *fuerit sicut in nobis, qui in peccatis concipimur: sed statim ac anima fuit creata, fuit sanctificata, & statim Angeli in cœlo celebrârunt festum conceptionis* &c.

2. De Jeremia Propheta referunt Sacræ Paginæ, quòd aliquando à DEO jussus fuerit, ut ad domum figuli se conferret, ejusque opera ac figmenta oculo

lo attentiore consideraret: *Descende in domum figuli.* Contigit, ut figulus opus suum super rotam & rotellam faceret, illud in vas debitum formando ac complanando; & ecce dum sedulò operi incumbitur, subitò inter manus artificis vas illud luteum confringitur, & in partes dissolvitur, quod lutum nihilosecius figulus de terra colligens in novam formam redegit, & inde *vas in honorem*, ac priore longè excellentius confecit: *Conversusque fecit illud vas alterum, sicut placuerat in oculis ejus.* Jerem. 18, 1

Adverte anime mi! per vas primum illius figuli tam citò confractum rectè Eva omnium mortalium parens prima intelligitur ex luto terræ & costa Adami à DEO summo artifice formata, quod tamen vas mox in ortu suo ex insidiis diaboli & infernalis serpentis lugendum in modum per peccatum contritum, atque dissipatum est. *Facta est tanquam vas perditum*; per secundum autem vas à DEO fabricatore longè excellentiore modo formatum subaudiri debet SS. Deipara & incontaminata semper Virgo MARIA, ab omni peccato originali & actuali per merita Sanguinis Christi antecedenter illi applicata semper immunis, quæ licet secundùm carnem, teste B. Petro Damiano, ex eadem lutea Adami massa sit formata maculas tamen Adæ non admisit; ea propter à Spiritu S. hoc insigni elogio exornata fuit: *Vas admirabile, opus Excelsi*; & à S. Andrea Apostolo Terra nunquam maledicta, de qua secundus & melior Adam à Spiritu S. formatus est: *Sicut primus Adam*, inquit, *formatus fuit ex terra, antequam esset maledicta: ita secundus formatus est ex terra virginea nunquam maledicta*; unde non incongruè Poëta: Psal. 30, 13 B. Dam Ser. de Ass. B. Virg. Eccl. 43, 2 Salazar. c. 42, fol. 357

Fœmina vas luteum est, ex omnibus una MARIA
Eruta Virgo luto est, sed tamen absque luto.

3. Progrediamur ulteriùs. Inter alia divinæ potentiæ admirabilia non postremum sibi locum vendicat columna illa, quæ populum Israëliticum per desertum ac mare Rubrum modo prorsus stupendo in Palæstinam traduxit. Erat autem hæc columna interdiu ad instar nubis, Hebræorum castra inumbrans, & cùm incederent, à gravi æstu defendens; de noctu verò tantum luminis subministravit, ut universum exercitum undequaque illuminaret, & omnibus in tentoriis existentibus in mediis tenebris pro luce inserviret: *Nequaquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem.* Exod. 13, 22

Quod olim Hebræis hæc columna nubis & ignis, hoc nobis Christicolis est Dolorosa & imaculata Virgo MARIA; columna ignis fuit, in mediis tenebris mirè refulgens, quando sine ulla peccati originalis labe (quæ tamen tenebræ omne genus humanum comprehenderunt) sola per divinam gratiam, mirabiliter eam præservantem, concepta, & in lucem nata est, cui mysticæ & igneæ columnæ rectè pro epigrapha inscribes: *In tenebris lucet*; vel illud S. Joannis: *Et tenebræ eam non comprehenderunt*; columna verò nubis tunc potissimùm extitit, quando à moriente in cruce Filio in Matrem nobis commendata est: *Ecce Mater tua*; ex quo tempore hæc mystica nubes devotos sibi Joan 1, 5

clien-

S Epiph. orat. de laude B. V.

clientes mirè inumbrare, protegere, atque ab æſtu iræ divinæ defendere cœpit, proinde rectè S. Epiphanius hanc Doloroſam Virginem appellat *Nubem cœleſtem imbrem demittentem, quô terra irrigatur.*

3. Reg 6, 7
S. Ildeph. de B. Virg. cap. 10

4. O pientiſſima Virgo! quid ulterius dicam de te? In magnificentiſſimo illo ſapientiſſimi Regis Solymæi templo, dum ædificaretur, nullus malleorum ictus, *ſecuris & omne ferramentum non ſunt audita.* Per hoc templum, ſubintrat hîc S. Ildephonſus, unicum Factoris ſui templum MARIA præſignata eſt, quod nullis peccati originalis, aut actualis, vel venialis ictibus fuit ſubjectum.

Levit. 1, 3

In Levitico quondam DEUS ſanxit, ut victima prorsùs immaculata ſibi offerretur: *Maſculum immaculatum offeret &c.* Quomodo ergo poterat Beatiſſima Virgo, quæ ſe ipſam in Filio ſuo in monte Calvario DEO T.O.M. in vivam præſentavit victimam, aliquâ peccati lue eſſe commaculata?

Dan. 1, 4

Nabuchodonoſor Rex ſelectiſſimos ſibi elegit pueros, *in quibus nulla eſſet macula, decoros formâ, & eruditos in omni ſapientia,* ut quotidie coram ſe adſtarent, & Majeſtati regiæ inſervirent. Et DEUS ſibi elegiſſet Matrem aliquâ peccati ſorde fœdatam? abſit, abſit; hæc enim ignominia redundaſſet in Filium.

Eſther 2, 7
Apoc. 19, 16

Aſſuero potentiſſimo Perſarum Regi ex univerſis ampliſſimi regni ſui provinciis fuerunt quæſitæ ſpecioſiſſimæ puellæ ac virgines, inter quas ſola placuit Hebræa Eſther, *quia erat pulchra nimis & decora facie.* Et DEUS *Rex Regum & Dominus dominantium* ſibi talem ſelegiſſet Matrem peccati aliquando cœno conſpurcatam? quæ conventio lucis & umbræ?

Judic. 6, 37
S. Bernh. Serm. in c. 12, Apoc.

Ros cœleſtis in ſolum vellus Gedeonis deſcendit: *Ros in ſolo vellere;* dum interim univerſa terra ſicca permanſit. Supra quod pereleganter S. Doctor Mellifluus: *Beatam Virginem,* inquit, *Gedeonis vellus, dum in medio ſiccæ areæ maduit, præſignavit,* dum mortales omnes hoc ſingulari gratiæ rore erant privati, ita quidem, ut prius peccati hæreditarii lue inficerentur, antequam naſcerentur in lucem, hæc ſola rore gratiæ à Spiritu Sancto præventa eſt: *Ros in ſolo vellere.*

4 Reg. 19, 34
S. Aug. l. 7 de Civit. c. 6. B. Pet. Dam. de dormit. B. Virg.

Cùm Sennacherib Rex Aſſyriorum, vaſtatâ Ægypto & Aſiâ universâ depopulatâ, urbem Solymæam formidabili obſideret exercitu, Dominus per Iſaiam Regi Ezechiæ reſpondit: *Civitatem hanc non ingredietur: protegam urbem hanc, & ſalvabo eam propter me.* Et nunquid B. Virgo civitas DEI eſt, de qua glorioſa dicta ſunt? ita Doctorum Phœnix S. Auguſtinus, & à B. Petro Damiano appellatur *Civitas vivens Regis exercituum, & civitas refugii;* non ergo decuit, ut hoſtis infernalis hanc Civitatem DEI ingrederetur, & per aliquod peccatum in ſuam redigeret poteſtatem: *Salvabo eam propter me.*

Apoc. 12, 11

Michaël & Angeli boni draconem illum magnum *vicerunt propter ſanguinem Agni, & propter verbum teſtimonii ſui.* Quid ergo dicemus de Matre DEI

DEI & Regina Angelorum? an non idem sanguis Agni, ac dilectissimi Filii sui ab ea omnem in Adamo lapsum longissimè avertit: *Attende Seraphim*, ait B.Petrus Damianus, *& videbis, quidquid majus est, minus esse Virgine, solumque Opificem opus istud supergredi?* B. Petr. Dam. Serm. de annut.

5. Ad stabiliendam istam verissimam (ut ita dicam) veritatem revocate in memoriam admirandum illum salutationis modum, quo Gabriel Archangelus hanc Sacratissimam Virginem mox DEI Genitricem futuram salutârit: *Ave*, inquiebat, *gratiâ plena, Dominus tecum &c.* Cur dixit AVE, & non SALVE? nunquid prorsus idem videntur significare *Salve & Ave?* an non universa Ecclesia Sanctissimam hanc cœli terræque Reginam per ly *Salve* salutat: *Salve Regina?* Luc. 1, 28

Adverte, Lector Mariane! hîc singulare mysterium. AVE, subintrat hîc Eminentissimus Hugo Cardinalis, idem sibi vult, quàm AVE, id est *sine væ*; ubi totum humanum genus huic communi væ in contrahendo peccato originali erat obnoxium, hæc sola pretiosissima Virgo non per naturam sed per gratiam, non de condigno sed de congruo, sine ullo væ, ac sine ullius noxæ originalis aut actualis labe permansit: *Cunctis*, ait prædictus Cardinalis, *qui foris sunt, dicetur væ, væ, sed MARIÆ dicitur in conclavi AVE; &* sicut AVE, si litteras retro legas, nomen Eva monstrat, sic quod *Eva* destruxit, hoc *Ave* reparavit, qua propter non inconcinnè Poëta: Hugo Card. cit. à Fineti in reflex. spir.

Pandit Ave angelicum, quod quondam clauserat EVA,
Facta etenim porta est Virgo MARIA poli.

6. Plura si desideras hujus immunitatis testimonia, accipe. Cùm tributum à telonariis Cæsaris Tiberii in civitate Capharnaum à Christo Domino exigeretur, mitissimus Servator ad Petrum se convertit, eique insinuavit, tributum non à filiis, sed ab alienis exigendum; & subjunxit: *Ergo liberi sunt filii.* Peccatum originale tributum est, cui subjacent mortales universi: *Eramus naturâ filii iræ*; sed MARIA est *Filia Principis*, adeoque libera ab ulla pensione aut onere, *quia filia Principis erat*, ait Carthagena; Imperator enim eadem privilegia tribuit Augustæ, quæ & ipse habet; quantò ergo magis DEUS & Homo Christus SS. Matri suæ, quam per sacratissimam passionem suam ab omni peccati tributo præservavit? Matth. 17, 25 Ephes. 2, 3 Cant. 7, 1 Jo. Carth. l. 1. hom. 9

Moysi oves Jethro pascenti apparuit DEUS in flamma ignis in medio rubi, ardentis quidem, sed incombusti: *Per rubum incombustum*, ait Ecclesia, *conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem, DEI Genitrix*; ubi omnes homines inustum stigma ab igne originalis noxæ sentiebant, solùm beatissima anima Dolorosæ Virginis adinstar rubi illæsa servata est, cur? quia Dominus erat in rubo; *Dominus autem in rubo*, subintrat hîc Cornelius, *est Christus in cruce.* Exod. 3, 3

Subjungamus plura argumenta. Et quis ignorat, quod veritas asserit: Matth. 7, 16 *A fructibus eorum cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor malos fructus facit: non potest arbor bona malos fructus facere, neque arbor mala bonos fructus facere.* Si ergo Christus Dominus benedictus fructus MARIÆ est, quomodo arbor illa aliquando maledicta esse poterat? si Angelos & protoparentes nostros creavit in gratia, quantò magis decebat, ut Regina Angelorum & Domina totius universi à primo animationis instanti sine ulla labe crearetur? Juvat hîc audire Hugonem de S. Victore: *In cœlo*, inquit, *qualis Pater, talis Filius. In cœlo imago Patris, in terra imitator Matris. Talis ergo Agnus, qualis Mater Agni; ex mundis mundus: Non enim potuit arbor bona malum fructum facere, quoniam omnis arbor ex fructu suo cognoscitur.* Et tandem concludit Hugo: *Radix integra, ramus incorruptus.* (Hugo de S. Vict. Apoc. de Verb. incarn. cap. 2)

7. Ex quibus hactenus in medium productis argumentis prudens Lector colliges, quòd quidem venator ille tartareus rete inevitabile omnibus Adami filiis tetenderit, ut & SS. Deiparam viâ naturæ concepti comprehenderet, sed hîc verificatum fuit illud Regii Vatis: Psal. 40, 10 *Cadent in retiaculo ejus peccatores: singulariter sum ego, donec transeam.* Ita, ô Dolorosa Virgo! ô benedicta inventrix gratiæ! inter mortales omnes tu sola transiisti hoc rete, sola, inquam, quia Mater Dolorosa eras designata talis ac tanti Filii, olim pro salute universorum crucifigendi, qui te per merita suæ passionis præservavit immunem.

Et quid dubitas adhuc? ille, qui liberavit Jonam à cete & de profundo maris; ille, qui Tres Pueros in camino ignis ardentis servavit illæsos; ille, qui Danielem de lacu rugientium, Davidem de laqueo vanantium, Susannam de morte, Israëlitas à jugo Pharaonis, Ezechiam de gladio Sennacherib, Jobum à flagellis diaboli eripuit; ille, inquam, talis ac tantus, tam immensus, tam potens, non liberâsset à dœmonis captivitate & peccati hæreditarii servitute ipsam suam SS. Matrem? aut non potuit, aut noluit? quid dicis?

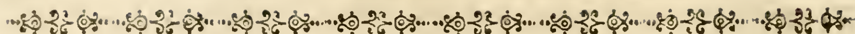
8. Vis aliqua Symbola & Emblemata de hac im̃unitate Dolorosæ Matris? Cupressum pinge, cum inscripto: *Incorrupta viret*; Speculum, ante cujus conspectum basiliscus occisus jacet, cum lemmate: *Candore peremptus*; Stellam Polarem: *Non occidit una*; Laurum à fulminis ictu immunem: *Non læditur una*; Cygnum in medio aquarum non tinctum aut madefactum: *Non tingor ab unda*; Avem Paradisiacam rectà ad cœlum volantem; *Nihil coinquinatum*; Pyramidem perpendiculariter à Sole percussam: *Umbræ nescia*; Aurum: *Rubiginis expers*; Cristallum: *Candor illæsus*; Adamantem: *sine umbra*; Carbunculum: *Emicat unus*; Lilium seu rosam inter spinas: *Innoxia floret*; Margaritam in concha: *Cœlestis origo*; Nivem recens cadentem: *Meus est ab origine candor*; Triticum in agro seminatum: *Pura genesis*; Olym-

Olympum inter nubes caput condentem: *Supereminet omnes &c.* Ita eſt, ô Beatiſſima, ſed & Doloroſiſſima Virgo! Superemines omnes, quotquot fuerunt, quotquot ſunt, quotquot erunt mortales: *Beata Virgo*, inquit Angelicus, *ex hoc, quod eſt Mater DEI, habet quandam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod eſt DEUS: & ex hac parte non poteſt aliquid fieri melius, ſicut non poteſt eſſe aliquid melius DEO.* S. Thom. Aquin. 1. p. q. 25. c. 6

Hîc ſtans delibera, quisquis es, Candide Lector! quo amore & honore, quo cultu ac reverentiâ impoſterum tantam DEI Omnipotentis Matrem ac Dominam tuam proſequaris, de qua recenſet S. Vincentius Ferrerius, quòd eam primo conceptionis momento omnes Angeli ſummâ veneratione coluerint, atque ei fauſtiſſimum in mundum adventum gratulati ſint. Fac tu ſimiliter, & horum exemplo excitatus paria ei defer obſequia. Amat autem hæc pientiſſima Virgo magis virtutum ſuarum ſtrenuos imitatores, quàm vanos laudatores: *Agnoſcit Virgo*, ait Mellifluus, *& diligit diligentes ſe, & prope eſt in veritate invocantibus ſe, præſertim iis, quos videt conformes ſibi factos in caſtitate & humilitate.* Ille hanc SS. Virginem Matrem compellare non meretur, qui eſt degener filius, neque virtutum ejus æmulator: *Si filii Abrahæ eſtis, opera Abrahæ facite*; ita quondam perſtringebat Chriſtus diſcobolos Judæos, qui ſe Abrahæ filios plenis buccis & buccinis gloriabantur, & tamen opera Abrahæ minimè faciebant, neque virtutes ejus, ut genuini filii ſectabantur. Ita Sodalis ille, ac Cliens Marianus fruſtra ſibi de puriſſimæ hujus Matris patrocinio blanditur, qui licet Officium de Immaculata ejus Conceptione recitet, MARIAM nominet, prædicet, feſta ejus colat, in profeſto jejunet &c. ſi hujus Doloroſæ Matris virtutes non ſatagit ſaltem pro poſſibili imitari: *Inſpice, & fac ſecundùm exemplar*, quod tibi à B. V. & Matre Doloroſa à primo animationis inſtanti usque ad vitæ terminum monſtratum eſt.

S. Vincent. Ferrer. cit. à P. Barry 8. Decemb. S. Bernh. in Serm. 1. ſuper Salv. Reg. Joan. 8, 39 Exod. 25, 40

CONSIDERATIO IV.

Dolorosa Virgo in aurora, & juxta piscinam probaticam (futuræ passionis typum) in lucem nascitur.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens? *Cant. 6. 9.*

1. Ultis, variisque plagis contumacem quondam ac rebellem Ægyptum flagellavit DEUS justus scelerum & sceleratorum vindex, inter quas plagas non minima fuit caliginosa illa nox, ac densissimæ tenebræ, quibus
Exod. 10, 22 universa Tellus Niliaca per triduum affligebatur: *Extenditque Moyses manum suam in cœlum, & factæ sunt tenebræ horribiles in universa terra Ægypti tribus diebus; nemo vidit fratrem suum, nec movit se de loco, ubi erat, &c.*

Adverte:

Adverte: talis rerum facies, mundique ſtatus extitit, antequam VERBUM incarnaretur, ubique tunc erant tenebræ peccatorum, & ſervitus idolorum, ac ignorantiæ legum tenebant populos: *Et tenebræ erant ſuper faciem abyſſi*; Geneſ. 1, 2 tunc verificabatur illud Oſeæ Prophetæ: *Maledictum & mendacium, & homicidium & furtum & adulterium inundaverunt, & ſanguis ſanguinem tetigit* &c. Oſeæ. 4, 2 Tunc nulli in cœlo adhuc erant Beati, nulli in mundo Juſti, vel admodùm pauci, ſed omnes ſedebant in tenebris & in umbra mortis, quia *cor eorum non erat rectum cum DEO, nec fideles habiti ſunt in teſtamento ejus.* Pſal. 77, 37

Sed DEO T. O. M. ſint laudes infinitæ, ubi poſt hanc longam & caliginoſam noctem (hoc eſt poſt quatuor millia annorum à creatione mundi) tandem illuxit B. Virginis MARIÆ ortus, tunc mundo immundo prima lux & optata cœli aurora oriri viſa eſt, quæ Solem juſtitiæ, qui eſt Chriſtus Deus, brevi venturum, & per Sanguinem ſuum in cruce mundum deperditum redempturum prænuntiaret; in quem finem pro Symbolo noſtro auroram rorantem (quia aurora à rore nomen habet) ſtatuimus cum lemmate:

Aurora ab lacrymis.

Lacrymæ enim SS. Parentum & SS. Patrum hanc SS. Deiparam impetrarunt.

2. Nata eſt autem hæc SS. Deipara ſub tempus primæ auroræ juxta Piſcinam Probaticam in Jeruſalem, quæ tunc à SS. Parentibus nomen accepit MARIA; ſingula innuunt aliquid, attentum te eſſe cupio. Cùm quondam gens Hebræorum ob crudele edictum impii Amani jam jam ad necem & interitum venundata mœrore & angore penè conficeretur, & quaſi ſemimortua ſupremam lanienæ ſuæ diem expectaret; ecce ſubitò illi in hac caliginoſa nocte nova lux & fida dux in mediis tribulationum tenebris affulſit, dum DEUS cor Eſther Reginæ commovit, ut ad Aſſuerum, potentiſſimum Perſarum Regem ingrederetur, à quo non duntaxat veniam ſuæ genti obtinuit, ſed & ut litteræ omnes de mactandis Judæis in Suſam & aliis in locis revocarentur; ad quod Scriptura ſubjungit: *Judæis autem nova lux oriri viſa eſt, gaudium, honor & tripudium apud omnes populos, urbes atque provincias.* B. Petr. Dam. Serm. de Aſſumpt. S. Damaſc. 4. de fide cap. 15. Eſther. 8, 16

Mittamus umbras; an non univerſum genus humanum miſerrimè in tenebris peccatorum per tot ſæcula oberrans, jam jam ad mortem æternam erat à Divina Nemeſi deſtinatum? litteræ, quibus ad ſempiternæ damnationis barathrum à Divino Conſiſtorio erat condemnatum, jam erant exaratæ, & vivâ voce per Prophetas publicatæ: *Anima, quæ peccaverit, ipſa morietur* &c. Ezech. 18, 4 Et quis tum temporum intervallo non erat in peccatis? Vatem Jeſſæum conſule: *Omnes declinaverunt, ſimul inutiles facti ſunt: non eſt, qui faciat bonum, non eſt uſque ad unum*; Pſal. 13, 3 quid ergo in re tantoperè deſperata conſilii? O miram pientiſſimi Numinis clementiam! Naſcitur tandem ſub ſideris antelu-

cani & auroræ tempus die 8. Septembris tot SS. Patrum & piarum mentium votis summè exoptata Virgo, ac tanto orbis Redemptore digna Mater, quæ Solem Justitiæ præcurrens, cœlo & mundo gaudium annuntiavit universo; ubi adimpletum fuit, quod de Regina Esther quondam prædicatum est: *Nova lux oriri visa est, gaudium & honor & tripudium apud omnes populos, urbes atque provincias.*

Esth. 8, 16

3. Hanc sacratissimæ Deiparentis natalem prævidit Elias Prophetarum zelosissimus sub umbra illius nubeculæ super mare Mediterraneum post tam diuturnam terræ siccitatem exurgentis: *Ecce, nubecula parva, quasi vestigium hominis ascendebat de mari.* Hanc diem revelavit DEUS servo suo Abrahamo: *Abraham pater vester exultavit, ut videret diem meum: vidit, & gavisus est.* Eandem David Israëlitarum Rex sub typo Arcæ fœderis agnovit; proin totis viribus, & insolito gaudio perfusus coram eadem arca saltavit: *Et David saltavit totis viribus ante Dominum*; supra quod S. Ambrosius: *David elatus gaudio in salutationem prorumpit, providebat enim in Spiritu MARIAM de germine suo nascituram.* Hanc & cœlestes illi Spiritus sub typo nascentis auroræ prævidebant, unde admirabundi acclamabant: *Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens?* supra quod pereleganter Rupertus Abbas: *Quando nata es,* inquit, *ô Beata Virgo, tunc vera nobis aurora surrexit, aurora prænuntia diei sempiternæ; quia sicut aurora quotidiana finis præteritæ noctis est, & initium diei sequentis, sic nativitas tua, nativitas ex semine Abrahæ, clara ex stirpe David, ad quos cum juramento DEI facta est repromissio benedictionis, finis dolorum & consolationis fuit initium, finis tristitiæ, & lætitiæ nobis extitit principium.*

Joann Ep. Hierosol. de Instit. Mon. 3. Reg. 18, 44 Joan. 8, 56 2. Reg. 6, 14 S. Ambros. Serm. 80. Cant. 6, 9 Rup. Abb. in hunc loc. Cant.

4. O mortales omnes, gaudete; hac die nata est fortis illa mulier, quæ venenosum callidi serpentis caput conteret: *Ipsa conteret caput tuum.* Hac die vinea illa uberrima ex Anna pullulavit, quæ uvam proferet suavissimam, botrumque illum Cypri dulcissimum, pro mundi salute in torculari crucis calcandum. Hac die plantatus est ille hortus paradisi, in quo collocandus erat novus & innocentissimus Adam Secundus: *Plantaverat autem Dominus DEUS paradisum voluptatis à principio, in quo posuit hominem, quem formaverat.* Supra quod Sanctus Proclus: *Hæc est secundi Adami paradisus*; & Mellifluus: *Hortus planè delitiarum MARIA est.* Hac die præparatus erat pretiosissimus ille lectulus, quem sexaginta ex fortissimis ambiebant, in quo pacificus ille Salomon, imò qui plus est, quàm Salomon, Christus JESUS, Dominus ac DEUS noster, per novem mensium spatium quiescet: *En lectulum Salomonis.* Hac die parata est illa fiscella scirpea, in qua mysticus ille Moyses aquis tribulationum hujus mundi expositus servaretur: *Sumpsit fiscellam scirpeam, & linivit eam bitumine ac pice: posuitque intus infantulum, & exposuit eum in carecto ripæ fluminis*; supra quod D. Ambrosius: *Per fiscellam scirpeam Beatæ*

Gen. 3, 15 S. Ioan. Damasc. orat. 1. de Nat. B. Virg. Gen. 2, 8. S. Proclus in Gen. 1. S. Bernh. serm. 2. de Nat. Cant. 3, 7. Exod. 2, 3. S. Ambr. in c. 6. Apoc.

Beata Virgo MARIA designata est, Moyses Christum figurabat &c. Hac denique die excultus est ille ager benedictionis, ex quo efflorescet granum illud electum, & frumentum Electorum in salutem animarum in cruce mortificandum: *Ipse Dominus JESUS,* ait S. Augustinus, *erat granum mortificandum, & multiplicandum: mortificandum infidelitate Judæorum, multiplicandum fide populorum &c.* O felicissimum natalem Virginis! Pharao Ægyptiorum Rex in veteri testamento, & Herodes in novo diem suum Natalem magna cum festivitate celebrâsse dicuntur; verùm uterque hanc sui natalitii diei festivitatem profusione humani sanguinis cruentavit, dum ille Præpositum pistorum, hic Sanctum Joannem, Domini Præcursorem, in carcere obtruncavit; pereant illorum dies natales, qui ad exitium aliorum & ad interitum animarum nati sunt, meliùs enim erat, si nati non fuissent; sed tua *Nativitas, ô DEI Genitrix Virgo, gaudium annuntiavit universo mundo: ex te enim ortus est Sol justitiæ, Christus DEUS noster, qui solvens maledictionem, dedit nobis benedictionem, & confundens mortem, donavit nobis vitam sempiternam.*

S. August. tract. 51. in Ioann.
Gen. 40, 20. Marc, 6, 21.
Eccles. in Offic.

Hinc nullatenus dubitandum, quin jam tunc in cunis SS. Angeli hanc designatam Deiparentem, ut Reginam suam, & cœlestium ruinarum instauratricem peculiari honore venerati sint. Cura & tu, Mariane Lector, in te excitare grandem hujus SS. DEI Genitricis existimationem, eamque pro viribus ama, & cole, dum jam tunc accelerato rationis usu DEUM perfectè agnoscebat, & ardentissimè amabat; imò jam tunc (prout piè observat Venerandus P. Ambrosius Spinola) pro nobis DEUM deprecabatur, atque in illis cunis offerebat lacrymas, & deflebat nostra peccata, dum divinitus edocta Verbum æternum in mundum venturum cognovit, & assumptâ naturâ humana, per passionem suam, crucem & mortem genus humanum, peccato perditum, redempturum; quibus considerandis consideratis, prudenti Lectori abundè patet, jam tunc in cunis Sacratissimum cor Virginis doloris gladium pertransiisse. Ah quantum obligati sumus huic SS. Deiparæ! & eheu quantùm distat adhuc cor nostrum ab hoc purissimo Corde MARIÆ, quæ concepta & nata est amica DEI, & filia gratiæ, nos autem filii iræ, filii gehennæ, & inimici DEI; O quantùm oportet nos humiliari, si vel istam justâ lance ponderamus nostram miseriam!

S. Ambros. Spinola in Med. die 11. Sept.

5. Progrediamur ulteriùs. Mirabilis fuit illa lucta, quam quondam Angelus cum Jacobo Patriarcha in patenti campo habuit: *Ecce, Vir luctabatur cum eo usque manè*; Tandem Angelus, ubi auroram in vestitu deaurato, roseisque fulgentem capillis in nubibus cœli progredientem, conspicatus est, quasi victus à Jacobo, Dimissionem ab eo petiit: *Dimitte me, jam enim ascendit aurora.* Res stupenda: quid est, quòd Angelus tam festinum paraverit abitum, cùm auroram surgentem vidit?

Gen. 32, 24.

Respon-

Respondet Rupertus Abbas, Beatissimam Virginem in nativitate sua rectè ejusmodi auroræ assimilandam, de qua Angeli admirabundi decantabant:
Cant, 6, 9. *Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens?* per Angelum verò cum Jacobo per noctem colluctantem, Divinum illum magnique consilii Angelum, Filium DEI subaudimus, & per Jacobum genus humanum. Colluctabantur ergo invicem DEUS & homo per plura sæcula; luctabantur Patriarchæ & Prophetæ, cunctæque piorum animæ ferventissimis precibus ac desideriis, ut in tenebris peccatorum & in umbra mortis sedentibus tandem lux
Ioan. 1, 9. vera, *quæ illuminat omnem hominem, venientem in hunc mundum*, id est, Christus DEUS noster, illucesceret. Vidit tandem DEI Filius MARIAM, velut mysticam auroram in nativitate sua consurgentem; quid, inquiebat ad Patrem suum æternum, quid moror ulteriùs in cœlo? ad quid luctor tam diu
Gen. 32, 24. cum Jacobo, generis humani typo? eja Pater: *Dimitte me, jam enim ascendit*
Exod. 3, 7. *aurora*, hæc sola mihi inter omnes placuit: *Descendam igitur, quia vidi afflictionem populi mei, & clamorem ejus audivi; descendam, ut liberem eum* per passionem meam, crucem, sanguinem, mortem: hæc mihi socia vitæ, pas-
Matth. 16, 3. sionis ac redemptionis humanæ erit; jam *rutilat cœlum, tempestas erit*, & pluvia in cruce sequetur sanguinolenta, per quam mundus immundus non tam abluetur à sordibus, quàm & de novo ad ferendos bonorum operum fructus restaurabitur &c. Ex his facilè rationem erues, quare pientissima Virgo
Azor. p. 2. l. 1. cap. 19. q. 8. sub auroræ tempus in lucem nata sit: *SS. Deipara*, ait Azorius, *illucescente aurora nata est*; adverte: aurora aut serenum aut pluviosum indicat diem, si clara & aurea est, candidum, gratumque præsagit diem, unde lemma: *Optatam feret illa diem*; si autem roseo spectabilis ore est, nimiumque rubicunda, brevi in pluvias solvetur, hinc rursus lemma: *Venturos indicat imbres*; vel breviùs & meliùs: *Rubicunda procellas.* O pientissima Virgo, utrumque per gloriosam Nativitatem tuam mundo annuntiasti, dum optatam ei diem tulisti, & simul sanguineæ tempestatis in cruce futuræ nuntia &
B. Petr. Damian. Serm. 40. prodroma extitisti: *Hæc est*, ait B. Petrus Damianus, *aurora, quam sequitur, imò de qua nascitur Sol justitiæ* &c.

B. Alb. M. l. 7. de laud. Deip. cap. 7. 6. Collige ex his, anima Christiana, aliquam pro te doctrinam: *Aurora*, ait B. Albertus Magnus, idem est, quàm *Aurea hora*, vel *Aura rorans*, dum non tantùm orbi in tenebris sepulto primam lucem producit, sed & fœcundissimo rore languentia terræ germina, sata & gramina, flores, hortos & campos mirè refrigerat, atque fœcundat, unde lemma: *Cœlestis vegetat liquor.* Talis *aurora*, seu *aurea hora*, vel *aura rorans* etiam Beatissima Virgo in sua gloriosissima nativitate nobis extitit, dum per eam Christus DEUS noster, quem SS. Patres per plura sæcula tot ardentibus votis ut descendentem cœli rorem
Isa. 45, 8. desiderabant: *Rorate cœli desuper, & nubes pluant justum*; ad nos venire dignatus est, qui exinde arida mortalium corda gratiæ suæ rore mirè refrigeravit,

geravit, fœcundavitque. Roga, ô anime mi, & per dulcissimum COR SS. Matris ejus obsecra amantissimum Redemptorem, ut pariter cor tuum languidum, aridum ac tepidum divino gratiæ rore dignetur perfundere: *Quæramus gratiam,* inquit Mellifluus, *& per MARIAM quæramus, quia quod quærit invenit, & frustrari non potest.* S. Bernh. in Serm. de Nat.

Ad conspectum auroræ volucres cœli, quasi de novo redivivæ, mirè exultare, Deumque creatorem suum concordibus laudare vocibus solent; econtrà noxiæ bestiæ, de nocte ad rapinas & cædes excurrentes, & lucifugæ noctuæ ad ortum illius primæ lucis tremulæ aufugiunt, obscurasque in sylvis repetunt latebras, proinde huic auroræ non incongruè iterum pro lemmate inscribes: *Illuminat, & eliminat.* MARIA recens nata hæc mystica & lucida aurora fuit, dum auream reduxit ætatem, ad cujus ortum mox aves cœli, hoc est, boni Angeli & piæ fidelium mentes mirè jubilabant; econtrà noxiæ bestiæ & turpes noctuæ, hoc est, maligni Spiritus, qui priùs orbi dominabantur, ad conspectum hujus Mysticæ auroræ fugati, & in antra sua infernalia redire coacti sunt: & quemadmodum populus ille Israëliticus ad ortum auroræ, à durissima Ægyptiorum servitute à DEO liberatus, siccoque pede per Mare Rubrum in terram desiderabilem traductus est; impio econtrà tyranno Pharaone cum universo exercitu suo in profundo maris submerso; sic per nativitatem B. Virginis, prout canit Ecclesia, *salus mundi credentibus apparuit,* dæmoni verò & exercitui ejus exitium ac interitus, dum hac ipsâ die Delphicum illud Apollinis simulacrum, ex quo hactenus dæmon ad gentiles loquebatur, horrendum edens sonum, in conspectu populi corruit; & sicut quondam in castris Assyriorum in aurora *una Mulier Hebræa* (Juditham intellige) *fecit confusionem in domo Nabuchodonosor*; ita una Mulier Hebræa & Virgo MARIA vix in lucem nata in castris principis tenebrarum & in domo Luciferi maximam causavit confusionem; ô pientissima! quàm meliùs de te dicere possumus, quod olim de Juditha plenis faucibus prædicatum est: *Tu gloria Jerùsalem; tu lætitia Israël; tu honorificentia populi nostri.*

Ex. 14, 24. Joan. Patr. Jerosol. lib. de opere Menoch. tom. 9. Bibl. P. P. Judith. 14, 16. Judith. 15, 10.

Ad adventum auroræ universa terræ facies exhilaratur: ægri, qui totâ nocte cum acerbis conflictabantur doloribus, refocillantur, ac respirant; pecora & jumenta læta ad pascua se parant; artifex, villani & operarii ad labores se se accingunt: *Exibit homo ad opus suum, & ad operationem suam usque ad vesperum.* Verbo: ad adventum auroræ universa reviviscit natura. O Bone DEUS, tu es, *qui fabricatus es auroram & solem*: per auroram SS. Matrem tuam, sub tempus auroræ in lucem natam, & per Solem ejus Filium, tanquam Sponsum de thalamo Virgineo prodeuntem, agnoscimus: quid non sperare possumus sub patrocinio tantæ Matris, quæ *Nata, Parensque fuit*?

Psal. 103, 23. Psal. 73, 16.

S. Ioan. Damasc. l. 4. de fide. c. 15 &c.
Ioan. 5, 3.

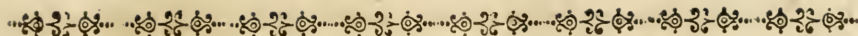
7. Nata est autem hæc SS. Virgo juxta S. Damascenum & plures alios Jerosolymis in domo Probatica Joachim & Annæ, hoc est, juxta celeberrimam illam Piscinam probaticam, *ubi jacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum*; & quid, obsecro, hoc aliud præsignabat, quàm quòd mitissima illa Virgo & Mater DEI electa in hoc magno mundi Xenodochio futura esset exoptata salus infirmorum, refugium peccatorum, solatium afflictorum, & omnium languentium animarum securum asylum? sic non immeritò huic Mysticæ nostræ Piscinæ Probaticæ pro lemmate majoribus & aureis caracteribus inscribimus: AFFLICTIS SPES UNICA REBUS. O Christiani! ô miseri! ô languidi! imò & desperabundi! respirate: *MARIA*, ait Doctor Mellifluus, *omnibus misericordiæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi: captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiam, denique tota Trinitas gloriam, Filii Persona carnis humanæ substantiam, ut non sit, qui se abscondat à colore ejus.* Ah quid times, anime mi, accedere ad hanc pientissimam Matrem tuam? Mater est, & sufficit.

S. Bernh. Serm. B. Mariæ de Verb. Apost. f. 53.

Nata autem fuit, prout dictum est, & quod bene observandum, juxta Piscinam Probaticam, quæ habebat quinque porticus, cujus aquæ semper rubebant ex cruore victimarum, quæ in eadem abluebantur Piscina, priusquam in ara DEO per ignem cremarentur. Hæc, inquam, Piscina typus elegantissimus Dominicæ Passionis fuit; ita D. Antonius Paduanus: *Piscina est Passio Christi, porticus quinque vulnera ejus*; addit Ludolphus Carthusianus, in eadem piscina illud lignum tempore Christi Passionis esse inventum, ex quo Crux fabricata est, in qua salutis author pependit, & propriâ morte mortem omnium superavit; & juxta hanc Piscinam, observa, nata est in lucem Virgo illa intemerata & innocentissima, & quid hoc aliud præsignavit, quàm quòd aliquando juxta Crucem, ubi vera illa gratiarum piscina pro salute mundi foret adaperienda, stare deberet, ut fidelis salutis nostræ advocata, & coadjutrix redemptionis, non quidem Redemptori nostro commoriendo, sed illi subministrando humanitatem, tanquam Divinitatis instrumentum, quo ipse redemptionem operaretur: *Stabat autem juxta Crucem JESU Mater ejus &c.* O pientissima, quis non amet te?

S. Ant. in hunc loc. Ioann. 5. Ludolph. Carth. p. 1. cap. 77.
Ioan. 19, 25

CON-

CONSIDERATIO V.

B. Virgini Doloroſæ nomen imponitur, MARIA, quod dulce & amarum eſt, quia amarum mare &c.

Et nomen Virginis MARIA.
Luc. 1, 27.

1. CUr Adam à DEO hoc nomine nuncupatus ſit, in promptu cauſa eſt, quia *Homo ab humo*, & Adam ab *Adama*, quæ terram ſignificat. Cur Eva ab eodem Adamo *Eva* fuerit vocitata, rationem Scriptura addit, quia futura erat *Mater cunctorum viventium*, hoc enim Evæ nomen Geneſ. 3, 20
deſignat. Sed adverte; quemadmodum Eva in vita temporali cunctorum viventium protoparens eſt, ita B. Virgo Doloroſa in vita ſpirituali & æterna, dum DEUM nobis protulit & hominem, atque ſic fideliſſima in generis

humani redemptione cooperatrix extitit, longè potiore jure ac ratione cunctorum viventium ac Christi fidelium Mater est appellanda; & nunquid *Rebus conveniens nomen in omen abit?* Hinc haud immeritò inter Doctores ac SS. Patres quæstio exorta est, quare SS. Deipara non Eva, sed MARIA octavo post nativitatem suam die à SS. Parentibus Joachimo & Anna vocata sit?

B. Alb. M. sup. Missus cap. 60. Respondet B. Albertus Magnus, nequaquam conveniens fuisse, DEI Matrem Evam appellari: *Cùm Sanctissima*, inquit, *hæc Virgo primario electa non sit ad impertiendum nos vitâ spirituali, verùm ad progignendum è castissimis virginalis uteri visceribus DEI Filium, ac Mundi Redemptorem; parùm convenisset, priore nomenclaturâ neglectâ, unius posterioris curam habuisse.* Magnus Aurelius Augustinus alias subdit rationes, quare nomen Eva B. Virgini non

S. August. Serm. 2. de Annunt. convenerit: *Eva*, ait *damnavit, MARIA salvavit: illa occidendo obfuit, ista vivificando profuit: illa Eva vocata extitit, ista nomen Evæ mutavit, non quidem voce, sed re. Illa omnes homines carnaliter generavit in mundum, ista spiritualiter regeneravit in cœlum: illa gratiam perdidit, ista gratiam invenit: illa facta est de latere viri dormientis, ista de corde DEI vigilantis: illa viro suo occasio fuit perditionis, hæc viro, id est, Christo, adjutorium redemptionis &c.* O qualis discrepantia inter utramque! quàm inconveniens igitur fuisset, si utrique idem nomen cessisset.

Gen. 17, 15 Sed dices, quare hæc Sacratissima Virgo non fuit appellata *Sara*, vel *Sarai*, quod nomen idem est, ac *Domina & Princeps plurimarum gentium*; quod adimpletum, dum Isaac, generis non duntaxat Hebraici, sed & humani delicium genuit, ex quo orbis Servator Christus suo tempore erat nasciturus? Et nunquid figurans cum figurato correspondeat, necesse est? Vel

Genes 25, 25. cur non nominata fuit *Rebecca*, quæ duplex Mater extitit, dum uno partu

S. Bernh. sup. Sig. Magnum. Jacob & Esau progenuit; ita, subintrat hic Mellifluus, B. Virgo duplex Mater effecta est, DEI & hominis, Regis & exulis, Christi & peccatoris? Cur non *Rachel*, quæ Joseph in lucem edidit verè *filiùm accrescentem*, qui

Genes. 49, 22. elegantissimus Christi typus per omnem vitam extitit? Aut quare non *Abigail*, quæ iratum Davidem placavit? *Esther*, quæ Hebraicum populum ab

1. Reg. 25. 23. interitu servavit? Vel denique *Anna*, quia passim à Matribus nomen assu-

Esth. 8, 5. munt proles?

Verumenimverò nullum horum nominum placuit SS. Trinitati, sed voluit, ut MARIA appellaretur; ita enim insinuavit S. Joachimo & Annæ, Sa-

S. Vincent. Ferr. Serm. 1. de Nat. Deip. & plures alii. cratissimis conjugibus per Angelum: *Et vocabis nomen ejus MARIAM.* Et quare MARIA vocata est? Interim libeat, prudens Lector! inspicere Emblema, in quo Aurantium malum, ob certam cum auro similitudinem sic nuncupatum, tibi exhibeo, & quia hoc pomum aureum dulcis quidem Saporis est, sed amari corticis, ideò pro lemmate inscribere placuit:

Dulce amarum.

O pientissima Virgo! rectè SS. nomen tuum MARIA cum hoc aureo pomo assimilatur, dulce enim est, sed & amarum, quam veritatem in præsenti consideratione dilucidabimus.

2. Dulce est hoc SS. Nomen MARIA, quia *Dominam* significat: *Sermone autem Syro*, inquit S. Isidorus, *MARIA Domina nuncupatur: pulchrè, quia Dominum genuit.* Ita in omnibus propemodùm linguis ac nationibus hoc sacrosanctum nomen exponitur, & nuncupatur DOMINA; & rectè, si enim Creator ac Dominus universorum, cui venti, mare & omnia obediunt, *erat subditus illi*, dignum & justum est, ut & ipsa omnium nuncupetur Domina creaturarum. Hinc cœlestis ille Legatus, à SS. Triade ad annunciandum Verbum incarnandum ad eam missus, non ausus est proprio illam nomine in primo ingressu suo salutare: *Ave MARIA*, sed *Ave gratiâ plena.* Causam subjungit Didacus Stella: *Non eam*, inquit, *proprio nomine nuncupavit propter suæ dignitatis altitudinem*, non enim in hoc terrarum orbe moris est, ut Imperatores, Reges ac Principes etiam in familiari alloquio proprio nomine salutemus. Disce hîc reverentiam, disce amorem erga hoc SS. Nomen, si enim Domina est, quia peperit nobis mundi Dominum, ubi amor, ubi cultus, ubi nostrum erga eam obsequium? Si in SS. Nomine JESU omne genu flectitur, *cœlestium, terrestrium & infernorum*, oportet, ut & nos hoc dulcissimum Nomen MARIÆ summâ, quâ decet, demissione veneremur.

S. Isidor. lib. 7. Etymolog. c. 10.

Luc. 2, 51

Luc. 1, 28

Stella hîc in Lucam.

Phil. 2, 10

3. Aliud pulcherrimum argumentum pro Dominio MARIÆ annotavit S. Bonaventura, qui in exemplum formosissimam illam reginam Esther adducit, quam duæ ad Assuerum regem comitatæ sunt ancillæ, quarum uni Esther ob corporis teneritudinem innitebatur, altera verò hanc Dominam suam secuta, defluentia colligebat vestimenta: *Cumque regio fulgeret habitu, & invocasset omnium Rectorem & Salvatorem DEUM, assumpsit duas famulas, &c.* Supra quod pereleganter memoratus Doctor Seraphicus: *Duæ famulæ*, inquit, *quarum Regina est MARIA, sunt Angelica & humana natura. Humana est famula illa, quæ sequitur Dominam, in mundo colligens vestimenta Dominæ, hoc est, virtutes, & exempla MARIÆ: Angelica verò est illa altera, super quam in cœlo innititur, se sociando ac deliciando cum Angelis, &c.* Hinc optimè observat Magnus ille Cancellarius Parisiensis, quòd regnum DEI in duas partes divisum rectè dici possit, cujus pars una justitia, alia misericordia est; justitiam sibi Filius reservat, cui Pater dedit omne judicium, alterum regni dimidium, hoc est, misericordiam MARIÆ contulit. Audi & Arnoldum Carnotensem: *Christus*, ait, *est Dominus MARIA Domina, constituta quippe est super omnem creaturam, & quicunque JESU curvat genu, Matri quoque pronus supplicat.* O planè immensam hujus SS. Nominis MARIÆ dignitatem! Erige te, quicunque tandem es, Serve

Esth. 15, 5

S. Bonav. in Spec. B. Virg.

Ioan. Gerson. Tr. 4. in Magnif. Exerc. 5.

Arnold. Carnot. tr. de laud. Virg.

 & Cliens

& Cliens Mariane! erige, inquam, te, non enim duntaxat potentem, sed & clementissimam, ac benignissimam habes Dominam, quam, si sincero ac filiali amore diliges, in omnibus tuis, tum animæ, tum corporis necessitatibus senties propitiam: *Mergar*, dicit quidam devotus Asceta, *licet inferis collo tenùs, inde cœli Reginam in opem vocabo, miserationi ejus integrè me committam: nemo enim potest inter MARIÆ brachia perire*; & S. Ephrem: *Nomen MARIÆ*, inquit, *est reseratorium portæ cœli.* Vide hîc, anime mi! quàm dulce sit nomen MARIÆ.

In Ciro. Menstr. die 28. S. Ephr. Orat. de Virg.

4. Dulce insuper est SS. Nomen MARIA, quia juxta S. Ambrosium idem significat, quàm *DEUS ex genere meo*; vel potiùs: F*ilius DEI ex genere meo*; quid excellentius, & quid dulcius? Item *Illuminata, & Illuminatrix*; ita D. Eucherius; sicut enim luna, testis in cœlo fidelis, à sole illuminata universæ terræ, cùm plena est, de nocte intempesta suam communicat lucem: ita B. Virgo, quæ *pulchra ut luna*, à Christo (Mystico justitiæ Sole) participatum lumen non Apostolis, Evangelistis, primis Martyribus ac Christianis duntaxat, dum adhuc in vivis erat, sed & omnibus Christicolis, ac præsertim de salute æterna periclitantibus, atque in umbra mortis sedentibus communicavit, & etiamnum hodie communicare assolet. Proin rectè illius SS. Nomen interpretatur *Illuminata & Illuminatrix.* Audiamus S. Bonaventuram: *Ipsa est*, inquit, *cujus vita gloriosa lucem dedit sæculo, ipsa est lucerna Ecclesiæ, ad hoc illuminata à DEO, ut per ipsam à tenebris mundi illuminaretur Ecclesia &c.*

S. Ambros. lib. de Institut. Virg. cap. 5. Eucher. lib. 2. instruct. c. 5.

S. Bonav. in Spec. B. Virg.

5. Exponitur ulteriùs hoc SS. Nomen MARIA, *Stella maris.* Ita Mellifluus: *Nomen Virginis MARIA*, inquit, *quod interpretatum Maris Stella dicitur; ipsa est præclara & eximia Stella super hoc mare magnum & spatiosum sublevata, micans meritis, illustrans exemplis.* Et Eusebius Emesenus auctor antiquissimus homilia in Epiphaniam Domini ita de hoc Nomine disserit: *Veniunt*, ait, *Magi Bethlehem, stat supra domum illam, in qua erat Virgo MARIA, stat stella supra stellam, MARIA enim stella maris interpretata est. Stella itaque Filius, stella & Mater; stella oritur de stella, sed major quæ oritur, quàm illa, de qua oritur &c.* Et quemadmodum per hanc maris stellam inter tot ventorum ac procellarum furias navigantes ad optatum diriguntur portum, ne in Scopulos, Syrtes, Scyllas, Charybdes impingant, ac pereant, ita per MARIAM Christiani diriguntur ad gloriam & salutem obtinendam æternam; undè rectè Seraphicus Doctor: *Legitur*, inquit, *& verum est, quòd nautarum mos est, ut cùm in aliquam terram navigare disponant, unum sidus eligant, cujus signo luce radiante in eam, quam desiderant, partem, possint sine errore adduci: Tale certè officium est Stellæ nostræ MARIÆ, quæ navigantes per mundi mare in navi innocentiæ, vel pœnitentiæ dirigit ad littus cœlestis patriæ.*

S. Bernh. hom. 2, sup. Missus, Eusch. Emes. hom. in Epiph.

S. Bonavent. in Spec. B. Virg.

Vide

Vide ex his, anime mi! atque considera, quàm dulce ac gloriosum sit hoc Sacrosanctum Nomen MARIA; Et si Romani olim in omni hostili incursu ad suum Càpitolium confugiebant, Babylonii ad turrim Babel, Burgundi ad Burgum &c. ita Sodales ac Clientes Mariani ad MARIAM, velut ad turrim fortissimam contra omnes inimicorum assultus se conferant, *quia Turris fortitudinis est à facie inimici.* Imò hoc SS. Nomen non turris dumtaxat fortissima est, sed & civitas inexpugnabilis, ita Vates Regius: *Qui diligunt Nomen ejus, habitabunt in ea*; hoc est, sub securissimo tanti Nominis patrocinio, tanquam in munitissimo propugnaculo contra omnes hostium incursus. Audi pro tuo solatio & S. Birgittam, imò ipsam SS. Deiparam ad hanc Divam loquentem: *Omnes dæmones verentur hoc Nomen, & timent, qui audientes hoc Nomen MARIA, statim relinquunt animam de unguibus, quibus tenebant eam.*

Psal. 60. 4

Psal. 68, 37

S. Birgitt. lib. 1. Rev. cap. 9.

6. Verùm progrediamur in expositione hujus SS. Nominis MARIÆ ulteriùs; & quid audio? ergo hoc dulce Nomen amarum sit? quinimò amarissimum: *Myrrha maris* est, ita SS. Ambrosius, Hieronymus, Epiphanius & alii, quod colligunt ex duobus nominibus Hebraicis, videlicet *Mor*, quod myrrham, & *Jan*, quod mare significat; fuit ergo hæc dulcis Virgo præ cunctis quidem mortalibus gratiâ plenissima, sed & innumeris ac planè immensis amaritudinibus in anima repleta, quæ jam tunc temporum intervallo vix in lucem edita cum Noëmi dicere poterat: *Ne vocetis me Noëmi; id est, pulchram, sed vocate me Mara, id est, amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens.* Et si S. Joanni Damasceno, S. Bonaventuræ, B. Alberto Magno ac pluribus aliis SS. Patrum credimus, juxta etymon sui SS. Nominis MARE AMARUM per omne vitæ curriculum extitit, hoc enim propriè illius Nomen indicat. O Beatissima! Si *conveniunt rebus nomina sæpe suis*, quid adhuc erit de te? *Martyres*, inquit S. Joan. Damascenus, *à glorioso passionum triumpho nominantur, & MARIA à futuro dolore capit nomenclationem, dum mare amarum interpretatur.*

S. Ambros. lib. de Institut. Virg. & alii.

Ruth. 1, 20

S. Ioann. Damascen. l. 4. cap. 15

Perelegantem de hac veritate nobis subministrant figuram Sacræ Paginæ. Cum regnante Pharaone in Ægypto immanissimo tyranno omnes Hebræorum masculi in profluentem, velut canes vitâ indigni, abjicerentur, & amarissimus parentes inter ac amicos exoriretur luctus, Amramus & Jochabeta Israëlitæ & piissimi conjuges filiam calamitoso tunc temporum intervallo natam in memoriam hujus ac tantæ amaritudinis MARIAM, id est, inquit Cornelius & passim alii, *Myrrham maris* appellarunt, quæ Maria Moysen fratrem suum germanum in scirpea fiscella in Nilo expositum, ambulans in ripa observavit, matrique jussu Thermut filiæ Regis nutriendum, & donec adolesceret, educandum reddidit. Tandem grandior facta, & permanens virgo, sicut Moyses virorum, ita illa mulierum dux in transitu maris

Exod. 2, 4

Rubri

Exod. 15, 20, Rubri extitit: *Sumpsit ergo MARIA Prophetissa, soror Aaron, tympanum in manu sua, egressaque sunt omnes mulieres post eam &c.*

Vide hîc, prudens Lector! antiquissimam Mariani Nominis etymologiam. Hæc MARIA Virgo, subintrat hîc D. Ambrosius, soror Moysis & Aaron, typus fuit intemeratæ Virginis ac Matris DEI MARIÆ, illa myrrha maris in umbra vocabatur, & hæc in veritate erat myrrha maris amarissima, imò mare amarum & pelagus omnium dolorum: *Sicut nomen ejus, sic & ipsa.* Et licet in mare diversa se se effundant flumina, ac desuper dulcibus rigetur cœli pluviis, mare tamen amarum perseverat, unde lemma: *Nil de salsedine linquit:* ita & in mare mysticum, MARIAM, quamvis omnia flumina, id est, teste S. Bonaventura, gratiæ & charismatum dona intrare soleant, nil tamen hoc amare quidquam de salsedine perdit, sed mare amarum permanet: *Sicut nulla,* ait Hadrianus Lyræus, *in mari gutta est, quæ amara non sit, sic nullum Marianæ vitæ momentum, quod plurimarum afflictionum & ærumnarum non imbuit amaritudo.* Et hoc significat SS. Nomen MARIA, cujus si veri filii ac clientes esse discupimus, sine animi amaritudine recordari non possumus.

S. Ambros. Exhort. ad Virg. 1. Reg. 25. S. Bonav. de laud. Virg. cap 7. Hadr Lyr. in Trisag. Pausa 9.

7. Habet autem hoc admirabile & gloriosum Nomen quinque litteras, dignas, ut à nobis intellectu attentiore considerentur. De Davide tum adhuc puero pastoritio recensent Regum libri, quòd contra Goliam pugnaturus quinque limpidissimos lapides de torrente elegerit, quorum unum fundæ imposuit, in quo nomen *Josue* (per anagramma O JESU) erat exaratum, in cujus SS. Nominis virtute gigantem prostravit, & insignem ab eo reportavit victoriam: *Et misit manum suam in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percussit Philisthæum in fronte: & infixus est lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem suam super terram &c.* En perelegantem typum SS. Nominis JESU & Quinque SS. Vulnerum ejus, unde rursus S. Bonaventura: *Sicut Christus,* ait, *quinque Vulneribus suis contulit planè remedia mundo; sic MARIA suo sanctissimo Nomine confert quotidie peccatoribus veniam in hoc mundo:* intellige per potentissimam suam intercessionem, quia Mediatrix, Adjutrix, Reparatrix, Illuminatrix, & Advocata est, ita SS. Nomen ejus MARIA.

1. Reg. 17, 49 S. Bonav. in Spec. Virg. cap. 1.

De fortissima Judith commemorant Sacrarum litterarum Interpretes, quòd quinque pretiosis gemmis, quas in Sandaliis suis collocaverat, Holofernis animum obcœcaverit, atque in sui amorem attraxerit: *Sandalia ejus rapuerunt oculos ejus &c.* Plus virtutis in Nomine MARIÆ, singulæ enim litteræ pretiosæ sunt gemmæ, quibus animæ tuæ hostes poteris debellare, &c.

Isidor. Clarus in hunc loc. Paoletti & alii. Judith. 16, 11

M. Mar-

M. *Margaritham* denotat, de qua lemma: *Cælo fæcunda parente*, solet enim Margaritha è distillante, limpida & purissima roris cœlestis guttula confici, & intra concham reponi: ita in utero B. Virginis Verbum Divinum cum natura humana hypostaticè unitum est.

A. *Adamantem* indicat, de quo lemma: *Gemmâ pretiosior omni.* Talis adamas B. Virgo erat, cujus dignitas tanta est, eò quòd Mater DEI sit, ut, teste Doctore Angelico, non solùm omnium hominum, sed & Angelorum excedat dignitatem, excellentius enim est esse Matrem Principis, quàm ministrum, &c. S. Th. 1. p. q. 25. ad 6. cap. 4.

R. *Rubinum* designat, de quo lemma: *Cruore notabilis ipso*; quò enim rubicundior, eò pretiosior esse solet, hinc & rubore suo passionem exprimit. Ejusmodi rubinus SS. Deipara in cruenta Filii passione extitit, & licet ipsa Sanguinem suum non fuderit, Christi tamen pretioso Sanguine stans juxta crucem abundè rigata, atque delibuta est, ubi *Sanguis sanguinem tetigit.*

I. *Jaspidem* demonstrat cum lemmate: *Virore perenni.* Est autem Jaspis subviridis coloris & pellucidus, spei humanæ Symbolum; sed optimus ille est, cui alba linea transversa est; estque singulare, teste Dioscoride, contra venena & veneficia amuletum. O Beatissima Virgo; quid SS. Nomen tuum aliud nobis est, quàm ejusmodi salutifer Jaspis, spes & amuletum contra omnes diabolicos & malorum insultus, ac præsertim tunc in ultimo agone, ex quo nobis pendet æternitas? *Qui hoc nomen retinet*, ait Seraphicus, *non expavescet in puncto mortis.* Dioscorid. l. 5. c. 160. S. Bonav. in Psalt. B. V.

A. *Amethystum* ostendit cum lemmate: *Miscentur violæ rosis.* Ita S. Isidorus Amethystum describit: *Amethystus purpureus est permixto violaceo colore & quasi rosæ nitore*; Symbolum autem perfectæ charitatis & humilitatis est. Et quid, obsecro, humilius Ancillâ Domini? & quis unquam majore in DEUM & proximum excelluit charitate? O MARIA, finio cum Mellifluo, *O Nomen suavissimum: certè non sum dignus te nominare; sed si non sum dignus propter me, sum dignus propter te, quia tu es digna nominari, & ab omnibus amari, & revereri, quia per te gratiam acquirimus, & gloriam impetramus.* S. Isid. l. 16. Etymol. cap. 9. S. Bernh. hom. 2. sup. Missus.

CONSIDERATIO VI.

B. Virgo nunc trimula in templo præſentata Cor ſuum SS. Trinitati in perfectiſſimum amoris & doloris holocauſtum conſecrat.

In odorem ſuavitatis

Odoratus eſt Dominus odorem ſuavitatis.
Gen. 8. 21.

1. SI holocauſtum illud odoriferum, à Noë poſt univerſalem orbis cataclyſmum DEO T. O. M. in ara publica litatum, adeò Divinæ Majeſtati placuit, ut iram ejus non duntaxat placaret, ſed & inſuper ſanctè promitteretur: *Nequaquam ultra maledicam terræ propter homines, &c.* Quantò magis Divinæ Bonitati oportet fuiſſe acceptabile illud ſuaviſſimum Sacrificium, quod beatiſſima ac intemerata Virgo MARIA, nunc trimula, in templo à SS. Parentibus præſentata, SS. Trinitati obtulit, dum videlicet quid

Geneſ. 8, 21

quidquid habuit, quidquid potuit, quidquid erat, imò & cor ſuum totum in gratiſſimum holocauſtum DEO conſecravit, de quo fragrantiſſimo Sacrificio longè meliori jure dicere poſſumus: *Odoratusque eſt Dominus odorem ſuavitatis.* Proinde Emblemati noſtro, in quo COR immaculatum hujus tenerrimæ Virginis DEO in altari in ſuaviſſimum amoris & doloris holocauſtum offertur, pro epigraphe inſcribere placuit:

In odorem ſuavitatis.

Hanc in templo præſentationem hujus SS. Virgunculæ pulcherrimè in Sacro Epithalamio adumbravit dilecta illa Sulamitis, quam, ubi Sponſus de deſerto & agro ſuburbano in regiam ſuam gradatim aſcendentem conſpicatus eſt, eam virgulæ fumi ex optimis aromatibus myrrhæ & thuris & univerſi pulveris pigmentarii compoſiti aſſimilavit: *Quæ eſt iſta, quæ aſcendit per deſertum ſicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ & thuris & univerſi pulveris pigmentarii?* Cant. 3, 6

O beatiſſima Virgo, tu es illa Sulamitis & myſtica illa fumi virgula, dilectiſſimo Sponſo tuo, Spiritui Sancto jam tunc in tenella ætate ſuaviſſimum virtutum ſpirans odorem: *Virgula*, inquam, non ſolùm ob puerilem ætatem, ſed etiam ob profundiſſimam humilitatem; parvula quidem virgula, ſed rectiſſima, quia nullo peccato diſtorta; virgula ex myrrha præſtantiſſima ad perfectam carnis, omniumque paſſionum mortificationem, & ex thure ſimul compoſita, quia ſoli DEO per orationem & altiſſimam contemplationem dedita: *Et univerſi pulveris pigmentarii*, hoc eſt: omnium virtutum aromatibus, quæ in ſingulis reſplendent fidelibus, ornata: *Quæ eſt iſta*, ſubintrat hîc S. Hieronymus, *quæ aſcendit per deſertum ſicut virgula fumi ex aromatibus? & bene quaſi virgula fumi, quia gracilis, & delicata, quia Divinis extenuata diſciplinis, & concremata intus in holocauſtum incendio pii amoris & deſiderio charitatis, &c.* S. Hieron. tom. 9. ep. 10. ad Paulum & Euſtachium.

2. Olim in Levitico præcepit DEUS, quatenus ſibi populus electus ſpicas virentes & præcoquas in Sacrificium offerret: *Si autem obtuleris munus primarum frugum tuarum Domino de ſpicis adhuc virentibus, torrebis igni, &c.* Per ejusmodi ſpicam virentem, de qua verum frumenti granum (Chriſtus JESUS) prodiit, in cruce mortificandum & multiplicandum, rectè hanc tenellam & incontaminatam Virgunculam in templo præſentatam intelliges, quæ jam tunc SS. COR ſuum, velut frugum primitias, igne Divini amoris coſtas, DEO in Sacrificium obtulit: *Velut ignis ferrum*, inquit S. Ildephonſus, *ſic Spiritus Sanctus illud cor totum decoxit, incanduit, & ignivit, ita ut in illo nihil ſentiretur, niſi tantùm ignis amoris DEI.* Lev. 2, 14 S. Ildeph. ſer. 1. de Aſſ.

O anima Christiana, si introspexisses jam tunc in hoc purissimum corculum illibatæ illius Virgunculæ, quæ à primo Conceptionis momento Spiritu Sancto plena extitit, & in qua usus quoque rationis anticipatus fuit, quid, obsecro, aliud vidisses, quàm fornacem ignis ardentis, de qua sanctæ flammulæ assidui in DEUM amoris, velut ab igne perpetuo jugiter in cœlum
Lev. 6, 12 volabant: *Ignis autem in altari semper ardebit?* Proide jam tunc, prout testis est Seraphicus Bonaventura, de noctis medio de lectulo suo surgere solita est, & pergens ante altare templi cor suum ab omni sorde alienissimum in perfectissimum DEO offerebat holocaustum, O quàm tepidum è contrario est cor nostrum! non absimile ollæ aquis impletæ, quæ ad ignem posita quidem ebullit, sed semota rursus tepescit; ah quoties ignita & inflammata habemus desideria, & mox iterum cor nostrum in antiquum frigus abit!
Apoc. 3, 16 heu quàm meritò nobis timendum illud Apocalypseos: *Quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.*

3. Recordor hîc illius Sacrificii, quod quondam Abraham & Jephte
Gen. 22, 2 DEO litârunt. Ad Abraham dictum erat: *Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Isaac, & vade in terram visionis, atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montium, quem monstravero tibi.* Qui sine mora paratum se obtulit, ad montem perrexit, & ubi omnia ad immolationem & holocaustum erant præparata, magno animo strinxit gladium, filio vitam, quam priùs illi dederat, extincturus. Et ecce adest in tempore de cœlo nuntius: *Non extendas manum tuam super puerum, neque facias illi quidquam.* Bone DEUS! quid hoc est? Ad quid, obsecro, DEUS Abrahamum jussit Sacrificium offerre, si nunc prohibet ferire? Et nunquid DEUS in suo decreto est omnino immutabilis, non physicè duntaxat, sed & moraliter, ita ut ex
Malach. 3, 6 animi inconstantia aliud velle non possit, quàm quòd semel decrevit: *Ego enim Dominus, & non mutor?*

Inspiciamus modò & Sacrificium Jephte, de quo recensent Sacræ Paginæ, quòd ad cruentum prælium contra Ammonitarum Regem accingendus
Judic. 11, 31. hocce votum fecerit: *Quicunque primus fuerit egressus de foribus Domus meæ, mihique occurrerit revertenti cum pace à filiis Ammon, eum holocaustum offeram Domino.* Vicit Jephte, hostem debellavit, rediit Victor gloriosus, & ecce prima, quæ ei de domo sua in occursum venit, Jephtias, seu ut alii vocant, Seila unica filia fuit, quam mox juxta votum suum Supremo Numini in holocaustum destinavit: *Et fecit ei, sicut voverat*, dum eam non tantùm gladio mactavit, sed & jugulatam in holocaustum in honorem DEI in igne cremavit; verùm nullus in hoc litando Sacrificio aderat de cœlo nuntius; nullum hîc audiebatur cœleste oraculum; nullus, qui Patrem prohiberet, aut manum teneret, ne gladium in innocentem vibraret filiam? Proh Deum immortalem! quanta in utroque Sacrificio inæqualitas!

Respon-

Respondet dilucidè ad rem nostram Magnus Aurelius Augustinus, quòd DEUS in Abrahamo potiùs cor & affectum, quàm effectum exquisierit: *Affectum tuum*, ait, *inquisivi, non factum exegi*, quâ bonâ & promptâ tum patris, tum filii voluntate DEUS contentus erat; & pergit idem sanctus Ecclesiæ Doctor: *Quid à te DEUS expetit? quod Abraham illi dictum est: da mihi unicam dilectum filium tuum; tibi dicit Sapientia: da mihi, fili, cor tuum, offer Sacrificium, contritionem cordis Domino*, &c. En cordis oblatio DEO acceptabile holocaustum est, super omne aurum & Topazion æstimandum. S. August. serm. 37. de temp. Id. tom. 9. tr. de 4. virtut. charitatis.

Econtra nec Jephte, nec Jephtias filia cor suum DEO consecrârunt, dum uterque invitus ac mœstus, scissis etiam vestimentis, & nonnisi magno cum luctu & ejulatu Sacrificium Domino litârunt: *Propterea*, sunt verba Divi Anastasii Nicæni, *neque Pater erat dignus beneficio Abrahæ post illam incredulitatem & voti pœnitentiam & vestium dilacerationem & lamentationem: neque filia Isaci vitâ post impium luctum & duorum mensium ejulatum, ut quæ judicârit hoc Sacrificium esse quavis calamitate gravius.* D. Anastas. Nic. tom. 1. Biblio. P. P. qu. 36.

O beatissimi Parentes Joachim & Anna, quàm longè excellentius vos DEO obtulistis Sacrificium, dum Filiolam vestram MARIAM vix trimulam, charissimum pignus, DEO promptissimo animo & corde ad omnia parato in templo consecrâstis; ô gratum Divinis oculis munus Virgo trimula, sed meritis jam gravida, quam mox Pater æternus in filiam, Filius in Matrem, Spiritus Sanctus in Sponsam, & omnes Angeli in Reginam suam adoptârunt! ô prodigium, dignumque Angelis & hominibus spectaculum! *O par beatum Joachim & Anna*, exclamat S. Joannes Damascenus, *vobis omnis creatura obstricta est; per vos enim donum omnium donorum præstantissimum Creatori obtulit, nempe castam Matrem, quæ sola Creatore digna fuit.* S. Joann. Damascen. orat. 1 de B. V. Nat.

4. Salomon Israëlitarum Rex DEO quondam integros ovium greges & taurorum armenta in holocaustum præsentavit, quorum cruore magnificum illud templum, à se recens exstructum dedicavit, consecravitque: *Mactavit igitur Rex Salomon hostias, boum viginti duo millia: arietum centum viginti millia, & dedicavit domum DEI Rex & universus populus.* Plus vos DEO dedistis, ô SS. Parentes Joachim & Anna, plus, inquam, dedistis, & infinities plus, dum Sacratissimam Filiam vestram nunc tertium ætatis annum agentem SS. & individuæ Trinitati in Sacrarium & in vivum templum DEI viventis obtulistis, atque sic longè eminentiore modo illud templum Hierosolymitanum, quàm olim Salomon, illustrâstis. 2. Par. 7. 5.

Saba Regina Austri, quæ de finibus terræ ad Salomonem Hierosolymam venerat, ut ejus sapientiam audiret, inter alia dona huic sapientissimo Monarchæ præsentavit centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis, gemmasque pretiosas, &c. *Non sunt allata ultra aromata tam multa, quàm ea, quæ dedit Regina Saba Regi Salomoni.* Plus dedit trimula hæc Virguncula MARIA Regi immortali & invisibili, dum ei totum cor suum in amoris tesseram & doloris holocaustum obtulit: *Bonus homo*, inquit Veritas, *de bono thesauro cordis sui profert bonum.* O cœli Principes! videte, & considerate Reginam vestram, à SS. Parentibus vestitu deaurato adornatam, & omni virtutum genere ac varietate circumdatam, nunc in templo diu noctuque Domino virtutum assistentem; in veritate non sunt allata ultra aromata tam rara, ac tam multa virtutum, quàm ea, quæ dedit Regina vestra Regi pacifico Salomoni, dum ei totum SS. Cor suum (verè Cor secundum COR DEI) consignavit, & in paratissimam victimam contradidit; hîc verificatum fuit illud Proverbiorum: *Multæ filiæ congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Ita est, ô Beatissima! tu supergressa es universas.

3. Reg. 10, 10

Luc. 6, 45

Proverb. 31, 29

Gen. 43, 17

Jacob Patriarcha per filios suos tempore communis egestatis Josepho potentissimo tunc Ægyptiorum Proregi optimos quosque fructus de Chanaam transmisit: *Sumite de optimis terræ fructibus in vasis vestris, & deferte viro munera - - - DEUS autem meus Omnipotens faciat vobis eum placabilem.* O beatissimi conjugum Joachim & Anna, vos revera in templo optimum fructum vestrum DEO obtulistis, sanctissimam nimirum ac intemeratam Filiam, de qua prodiit dulcis fructus JESUS. O pientissima Virgo, facias & nobis misellis peccatoribus hunc Omnipotentem DEUM ac Filium placabilem: *DEUS autem Omnipotens faciat vobis eum placabilem*, &c.

Plinius lib. 11. Natural.

5. Vis insuper scire, qualem in templo vitam hæc SS. Virgo usque ad felicissimam illam desponsationem cum S. Joseph duxerit? Audi, quid Plinius de melliferis apibus commemoret, qui libro 11. Naturalium docet, quòd Regem suum summo in honore habere soleant, quem in campum prodeuntem non duntaxat officiosè comitantur, atque pro illius salute generoso animo, si quod prælium cum fucis & adversariis exsurgat, vitam exponunt, sed etiam in alveari suo peculiarem thronum ex optima cera ei parant, quem redolentibus floribus cingunt & adornant, in quo Rex ipse solus sine aculeo reipublicoe præsidere solet.

Quid aliud erat SS. Virgo per duodecim annorum spatium in templo commorans; quàm talis argumentosa apicula, quæ jam tunc temporis DEI Filio & Regi suo venturo ex virginali cera illibatæ carnis suæ indefesso studio ac labore splendidissimum thronum præparavit, eumque omnigenis virtutum floribus exornavit, in quo de sinu Patris paulò post descensurus paratum

tum

tum sibi locum inveniret; & sicut illa columba Noëmica post diluvium nullum sibi locum in terra invenit, ubi requiesceret pes ejus, nisi in arca Noëmica; sic Filius DEI inter omnes mulieres nullam sibi sedem invenit, nisi in hac SS. Virgine; proinde meritò à S. Bonaventura appellatur: *Thronus gratiæ DEI*, & ab Hugone: *Thronus DEI in columna nubis.* Genes. 8, 9 S. Bonavent. sup. c. 4. & Hugo sup. Eccl. 24.

Cæterùm mirantur Gentiles ingens illud prodigium, quod olim Claudia, Virgo Vestalis, ad probandam virginitatem suam navim onustissimam in medio Tyberis immotam hærentem, quam nullæ hominum, aut equorum vel boum vires è statione movere poterant, unicâ zonâ suâ, quâ erat præcincta, ad navim alligatâ, facillimo conatu, eò quò voluit, trahere potuerit, quod miraculum DEUS, teste S. Augustino, ad commendandam virginitatem edidit. Quantò magis admirari nos oportet, qui veræ fidei lumine illustrati sumus, quòd una Jessæa Virgo, non Claudia, sed clausa in templo, per funiculum orationis & altissimæ contemplationis suæ ipsum cunctipotentem DEI Filium de sinu Patris ad se in terram in sinum suum attraxerit? Audi Osorium: *Venit*, inquit, *in templum MARIA, ut pugnam cum DEO ineat, & DEUM superet, ac in terram dejiciat: templum verò est locus hujus certaminis, & licet DEUS ex pura gratia decreverit in mundum venire, & homo fieri, voluit tamen mundum ad eum dignè suscipiendum disponi, & ut mundus id mereretur, non quidem de condigno, sed de congruo, ut S. Thomas, aliique docent; sed hoc meritum de congruo impletum non fuit, donec MARIA in mundum veniret, & suis meritis ac oratione DEUM à cœlis in terram deduceret*, &c. Livius, & ex eo S. Aug. lib. 10. de Civit. cap. 16. Osor. §. 3. Tom. 3.

6. Mirum est, quales ac quantas impensas olim David Rex pro novo ædificando templo Salomoni filio suo reliquerit: *Ecce ego*, inquiebat, *in paupertate mea præparavi impensas Domus Domini, auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum*; hoc est, juxta computum Cornelii & aliorum interpretum: Bis mille & quadringentos milliones aureorum: & causam subjungit præfatus Rex: *Opus namque grande est, neque enim homini præparatur habitatio, sed DEO.* Hoc ipsum, anime mi, longè meliori jure afferere possumus de SS. Corde B. Virginis MARIÆ, nunc trimulæ à pientissimis Parentibus suis DEO T. O. M. in novum templum præsentatæ; ô verè opus grande, dum non homini, sed DEO à Spiritu Sancto habitatio præparanda erat, in qua habitaret ipse DEUS cum hominibus! ô quot pretiosis virtutum gemmis, quot naturæ & gratiæ donis hoc mysticum templum exornavit Architectus tam nobilis, qui erat Spiritus Sanctus? Et si quondam formosa illa Esther, antequam potentissimo Persarum Monarchæ Assuero in Sponsam præsentaretur, priùs odoriferis unguentis, oleo myrrhino & delicatis aromatibus inungi, & pretiosis ornari debuit vestibus, ut uni Regi & homini mortali ac fragili placeret: *Quomodo gratiâ & virtutibus*, subintrat 1. par. 22. 14 1. par. 29, 1 Esth. 2, 12

hîc

hîc Cornelius, *uncta & ornata fuit B. Virgo, ut fieret Sponsa DEI & Mater Christi!*

7. Quæres hîc, qualem vitam B. Virgo in templo duxerit, antequam ab Angelo salutaretur, & cum S. Josepho desponsaretur, an activam, vel contemplativam? Respondeo, quòd utramque, hîc enim verificatum fuit illud Apocalypsios: *Mulieri data sunt duæ alæ, & Mulier fugit in solitudinem, ubi habebat locum paratum à DEO.* Per has duas alas SS. Patres vitam B. V. activam & contemplativam subaudiunt, per solitudinem verò, templum Hierosolymitanum, ubi in cubili, vel etiam in Sanctuario à reliquorum hominum consortio separata diu noctuque DEO ferventissimis Spiritûs ardoribus inserviebat: *Hanc sibi regulam*, ait S. Hieronymus, *B. Virgo statuerat, ut à manè usque ad horam tertiam orationibus insisteret; à tertia usque ad horam nonam externo opere se occuparet, à nona verò iterum ab oratione non recedebat, quò usque illi Angelus appareret, &c.*

Apoc. 12, 14

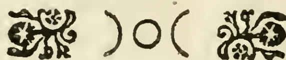
S. Hieron. cit. à S. Bonavent. in Medit. cap. 3.

Observant autem Patres, quòd hæc pientissima Virguncula non singulis duntaxat diebus ordinario Sacrificio Matutino, sed & Vespertino maximo spiritûs cum fervore interfuerit, per quæ cruenta Sacrificia Agni videlicet Matutini & Vespertini, atque aliorum holocaustorum & victimarum clarissimè, velut in speculo futuram Messiæ passionem, ac cruentam crucis mortem prævidit, quam non sine lacrymis ac suspiriis jam tunc tenella Virgo meditabatur; omnia enim ista legalia Sacrificia Christum JESUM patientem & Crucifixum juxta Cornelium & alios præsignabant. Hinc collige, anime mi, hujus Sacratissimæ Virginis & amorem & dolorem, quibus jam tunc innocentissimum Cor ejus erga venturum orbis Redemptorem & genus humanum in peccatis deperditum afficiebatur. O quantùm obligati sumus huic tenerrimæ Virgini, quæ nobis misellis jam tunc potissimùm Divini Verbi incarnationem ac passionem promeruit! Fateor cum S. Bernhardo. *captus sum amore hujus Virginis, & Matris DEI MARIÆ, quam semper amavi, in qua post DEUM omnis mea spes, illam unicè diligo, illam inquiro, illam videre concupisco; hæc est amica mea, illa pulchra illa dulcissima Virgo, &c.*

Exod. 29, 38

Dionys. à Luxenb. in fest. præsent. B. V. Mariæ.

S. Bernh. sup. Salv. Reg.

CON-

CONSIDERATIO VII.

Conſideratur puritas Doloroſæ Virginis, primæ inter omnes votum Virginitatis DEO emittentis.

Quomodo fiet iſtud, quoniam virum non cognoſco? *Luc. 1. 34.*

1. IN quo pretio in veteri quondam Teſtamento virginitas fuerit, abundè patet ex Seila Filia Jephte, quæ, cùm ex patre intellexiſſet, ſe ex voto ejus ob reportatam contra Ammonitas victoriam DEO T. O. M. in victimam eſſe deſtinatam, voluntati quidem parentis non contradixit, ſed ultro ſeſe ob amorem patriæ morti & immolationi obtulit, verùm virginitatem ſuam, & ætatem virginalem nunc nuptiis opportunam duobus menſibus in montibus amaris deflevit lacrymis: *Dimitte me, ut duobus menſibus circumeam montes, & plangam virginitatem meam cum Sodalibus meis*, Iud. c. 11, 37

erat enim illo carnali ævo valde triste, ac dedecorosum, sine prole vivere, sine hærede mori, hinc steriles maledictæ dicebantur.

His non obstantibus B. Virgo inter mortales omnes prima votum virginitatis Supremo Numini emittit: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Quibus verbis juxta mentem SS.Patrum castitatem Angelico Nuntio prætulit, & maluit esse Virgo, quàm Mater Christi præcisè cum jactura castitatis, proinde utrumque de congruo meruit, ut Virgo perpetua permaneret, & simul Mater DEI fieret: *MARIA*, inquit S. Ambrosius, *signum sacræ virginitatis extulit, & intemeratis virginibus pium Christi vexillum levavit.* Imò quod plus est, juxta mentem illuminatissimorum Theologorum, Sacratissima Virgo, quia usum rationis ad spiritualia jam à primo immaculatæ Conceptionis suæ instanti habuit, jam in utero materno voto explicito & absoluto DEO virginitatem suam consecravit; rationem assignant docti Theologi, quia SS. Deipara jam tunc Majestatem Divinam & immensam DEI pulchritudinem, tanquam entis purissimi contemplata erat, unde summoperè in ejus amore exarsit, eumque sibi in unicum & castissimum Sponsum, *qui pascitur inter lilia*, castisque oblectatur virginibus, elegit.

Luc. 1, 34

S. Ambros. lib. de Virg. Vide R. P. Hier. Drex. Opusc. 13. apud me fol. 1191.

Cant. 2, 16

Hic verificatum fuit illud Isaiæ Prophetæ: *Ecce, Virgo concipiet, & pariet filium.* O quàm benè de hac purissima Virgine & Sponsa sua Divinus ille Sponsus: *Venter tuus sicut acervus tritici, vallatus est liliis*; supra quod Cornelius: *Venter B. Virginis fuit acervus tritici, id est, Christi, qui cibus & panis est Christianorum, vallatus liliis, id est, virginibus*, quarum antesignana & princeps extitit B. Virgo MARIA: *Adducentur Regi Virgines post eam*; cui Virgineæ Matri, candoris sui integritate omnes creaturas, imò & Angelos longissimè superanti, pro Symbolo candidissimum lilium statuimus cum lemmate:

Isa. 7, 14

Cant. 7, 2

Cornel. hic.

Psal. 44, 16

Virginei laus prima pudoris.

Sicut enim lilium flores supergreditur omnes, sic *B. Virgo*, ait S. Epiphanius, *est lilium immaculatum, sublimior Angelis facta est, superior ipsis Cherubim & Seraphim, placens Christo Regi, à DEO in honore habita tanquam ancilla digna & Mater sancta, immaculata, solo DEO excepto cunctis superior existit.*

S. Epiph. lib. de laud. Mariæ.

2. De Noë Patriarcha recensent sacræ litteræ, quòd cessante universali diluvio, & arca super montes Armeniæ requiescente, ut tempestatem exploraret, corvum & columbam dimiserit; corvus, quia sufficientem sibi escam in submersorum, tum hominum, tum pecorum cadaveribus invenit, benefactoris sui, tanquam ingratus hospes, oblitus, non ampliùs in arcam reversus est, sed columba, *cùm non invenisset, ubi requiesceret pes ejus, reversa*

Genes. 8, 9

verſa eſt ad eum in arcam, extenditque manum, & apprehenſam intulit in arcam. Res mira, quòd iſta columba non potuerit in orbe reperire locum, ubi requieſceret pes ejus, & tamen corvus invenit ſibi locum, ubi habitaret, & cibum, quo ſe reficeret? Obſervat hìc S. Vincentius Ferrerius, quòd per dictam columbam Spiritus Sanctus debeat ſubaudiri, qui in veteri Lege, & in carnalibus illis ſæculis nullam ſibi & VERBO incarnando dignam habitationem potuit invenire, neque voluit hæc candidiſſima columba cum immundo corvo in cœno, luto & fœtore immundorum humanorum cordium ſibi requiem figere; quapropter juſtus ille Noëmus, hoc eſt, Pater Æternus, de novo circa veſperam mundi eandem pacificam amandavit columbam, quæ, conſideratis omnium purarum creaturarum cordibus, ſolùm in puriſſimo Corde B. V. MARIÆ primam ſibi ſedem, & VERBO incarnando optatam requiem invenit, ex quo SS. & Virgineo Corde, velut ex oliva ſpecioſa vireſcentem illum ramuſculum, hoc eſt, Chriſtum, qui ab oliva nomen ſortitur, mundo naufrago in ſignum reconciliationis in manus paternas deportavit: *Venit ad eum ad veſperam, portans ramum olivæ virentibus foliis.*

S. Vincent. Ferrer. ſerm. in Vigil. Pentec.

Gen. 8, 11

Conſidera ex hoc, anima Chriſtiana, quàm mundum fuerit, & quàm purum, atque ab omni peccati labe alienum Sacratiſſimum COR MARIÆ: *Si cœli non ſunt mundi in conſpectu ejus*; quàm mundum igitur oportuit fuiſſe illud COR Virgineum, quod ipſum DEUM ad ſe de cœlo attraxit, *qui eſt candor lucis æternæ?* Et ſi olim arca illa Teſtamenti, in qua manna cum virga Aaronica aſſervabatur, non ſolùm aureâ per circuitum coronâ redimita, ſed & extrinſecus atque intrinſecus puriſſimo auro veſtita, & ornata fuit: *Et deaurabis eam auro mundiſſimo intus & foris*, &c. Quantò magis Sacratiſſimum COR Virginis ac Matris DEI, velut arca animata, in qua requieſceret ipſe DEUS, ab omni ſorde debuit fuiſſe alienum? Ah quoties intrat ad nos in Diviſſimo Epulo ipſe DEI Filius, & cor noſtrum adhuc tam tepidum, tam languidum, tam durum, ne dicam, tam immundum eſt? *Præparate corda veſtra Domino*, &c.

Job. 15, 15. Sap. 7, 26

Exod. 25, 11

1. Reg. 7, 3

3. Conſiderâſti aliquando, prudens Lector, illa notatu digniſſima verba, quæ Chriſtus pientiſſimus Redemptor tuus, nunc de Virgineo Matris ſuæ utero progrediens, ad Patrem locutus eſt, ac tunc demum, cùm in ligno crucis in manus ejuſdem Patris Spiritum commendaret, de novo repetiit: *Quoniam tu es*, inquiebat, *qui extraxiſti me de ventre: ſpes mea ab uberibus Matris meæ.* Quid dicis, ô mi JESU: *Qui extraxiſti me de ventre?* Tertullianus antiquiſſimus legit? *Avulſiſti me de ventre?* & cur, obſecro: *Avulſiſti?* adverte, quod ab aliqua re vi avellitur, fortiter ei adhærere debet; ſed Chriſtus à ventre Matris vi avulſus eſt, ergo fortiter ei adhæſit; ergo etiam, repones, invitus in lucem natus eſt?

Pſal. 21, 9

Psal. 18, 6 Absit hoc à Divinissimo CORDE JESU, cùm jam tunc Christus in utero Matris existens, amore hominum incitatus, velut gigas acceleravit ad currendam viam redemptionis nostræ; sed Scriptura per hoc ostendit, quantùm Christus sibi complacuerit adhuc diutius in purissimo Matris suæ utero, imò & in Corde ejus commorari, in quo velut pacificus Salomon in suo eburneo throno, velut Sponsus in florido suo lectulo, velut Sol justitiæ in placido Virginis signo, velut vermiculus tenerrimus in suo calathisco, & velut gemma pretiosissima in sua concha, optatissimam sibi sedem elegit. Hinc cùm de cruce pro omnium salute passus & mortuus deponeretur, de novo in eodem sinu & pectore materno requiescere voluit, & quemadmodum ejusmodi sepulchrum elegit, *in quo nondum quisquam positus fuerat*, ita priùs cùm incarnaretur, ejusmodi cor & uterum elegit, *in quo*, prout observat Simon de Cassia, *nondum quisquam positus fuerat, neque ponendus erat.*

3. Reg. 10, 18 — Cant. 1, 16 — Joann. 19, 41 — Sim. Cass. lib. 13. hîc

Perpende ex his, anime mi, quantùm DEO placeat cor mundum & castum, atque ab omni mundana & carnali sorde alienum: *Non enim*, prout loquitur Ecclesiasticus, *est digna ponderatio continentis animæ*: & Doctor Mellifluus: *Differunt quidem inter se homo pudicus & Angelus, sed felicitate, non virtute, etsi enim hujus castitas felicior, illius tamen fortior cognoscitur.* Ejusmodi cor purum & castum aurum est, inter omnia cætera metalla longè præstantissimum. Rosa est, licet molestis subinde tentationum spinis juncta, cæterorum tamen florum fragrantiam multùm superans. *Thymiama* est, DEO, Angelis & hominibus ob suavissimum bonæ famæ & virtutis odorem acceptissimum. Phœnix est, dum dulcem nidum dilecto suo Sponso & Evcharistico & Crucifixo ex lignis cinnamomi fragrantissimis parat, eique soli sese in dignam victimam offert. Aquila est, *Jovis armiger ales*, quæ duabus alis orationis & mortificationis sublimi volatu supra nubes evolat, & in altissimis, hoc est, in Divinissimo CORDE JESU ponit nidum suum, ubi suaviter, ceu columba in foraminibus petræ, contra omnes adversantium insultus tuta quiescit. Avis denique est paradisiaca sine pedibus, dum terram & carnem non tangit, sed seipsam in ramis crucis suspendit. O *beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt!*

Eccl. 26, 20 — S. Bernh. Epist. 42. Symbola varia Virginitatis. — Exod. 35, 8 — Job. 39, 27 — Cant. 2, 14 — Matth. 5, 8

4. A novo ad vetus testamentum transitum faciamus. Olim Maria, soror Moysis, nobilis Domina ac Virgo, inter omnes Hebræas Virgines chorum ducebat, cùm Pharao cum exercitu suo in profundo maris, & in cœno impuritatis absorptus interiit, quæ tympanum pulsans, hilariter cantavit: *Cantemus Domino gloriosè.*

Exod. 15, 20

Verumenimvero longè eminentiori modo in nova gratiæ lege inter omnes Virgines chorum ducit intemerata ac gloriosissima Virgo MARIA. O quot millenæ, ac millenæ Virgines, cognitâ hujus mundi immundi vanitate,

nitáte, etiamnum in religiosis parthenonis latebris se abdunt, viventesque mortuæ sunt, ut in SS. CORDE JESU æternùm vivant; quarum tu, ô beatissima! omnium Dux & Magistra fuisti, vivumque speculum, quod Sacerdotes, Religiosi ac Sanctimoniales omnes, imò & sæculares pro ratione status sibi ob oculos ponant, ac imitentur pro viribus: *Sit vobis*, sunt verba S. Ambrosii, *tanquam in imagine descripta virginitas, vitaque beatæ MARIÆ, de qua velut in speculo refulget species castitatis, & forma virtutis: hinc sumatis licet exempla vivendi, ubi tanquam in exemplari magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid effugere, quid tenere debeatis, ostendunt, &c.* S. Ambros. de Virg. lib. 2.

5. Et quid dico ulteriùs de te, ô innocentissima Domina? *Virgo & Mater! Mater & Virgo!* ita te appellare solebat S. Philippus Nerius; & quid dico? Tu es illud *vas electionis*, non tantùm cum Apostolo SS. Nomen JESU portans coram gentibus, sed ipsum quoque vitæ autorem in te continens. Tu es aula illa magnifica, ac splendidissimum Imperatoris æterni palatium, in quo DEO complacuit habitare cum hominibus. Tu es illa civitas DEI, cujus decorem, cùm in spiritu prævidisset vates ille Regius admirabundus exclamavit: *Gloriosa dicta sunt de te civitas DEI.* Tu es fons ille Jacob, & puteus altissimus, ad quem mulier Samaritana, hoc est, anima peccatrix, aquam vivam & salientem in vitam æternam cum gaudio haurire solet. Tu es iris illa in circuitu throni, mitigans iram DEI in throno judiciali sedentis. Tu es Natatoria illa Siloë, ad quam à Christo cœcus ille natus missus est, ut lumen oculorum reciperet. Tu denique, ô Sacratissima & intemerata Virgo, mare es inexhaustum, omniumque gratiarum Oceanus, cui fecit Dominus magna, qui potens est, quia sunt inexplicabilia illa dona ac bona, quæ tibi contulit SS. Trinitas: *O raptrix cordium*, exclamat Mellifluus Bernhardus, *quando mihi restitues cor meum?* O purissima Virgo, quis satis laudet te? Act. 9, 15 — Psal. 86, 2 — Joan. 4, 14 — Apoc. 4, 3 — Joan. 9, 7 — S. Bernh. medit. sup. Salve Reg.

Pulchra erat illa Esther, Assuero potentissimo Persarum Regi in Sponsam præsentata, de qua Scriptura commemorat: *Erat Esther formosa valde, & incredibili pulchritudine omniumque oculis gratiosa & amabilis videbatur.* Pulchra Rebecca Bathuelis filia, de qua sacræ litteræ: *Puella decora nimis, virgoque pulcherrima & incognita viro.* Pulchra Juditha, quam cum vidissent Assyrii, *stupentes mirati sunt nimis pulchritudinem ejus.* Pulchrâ Sara, ad quam Abraham maritus: *Novi, quòd pulchra sis mulier, & quod cùm viderint te Ægyptii, dicturi sunt: Uxor ipsius est: & interficient me, & te reservabunt; dic ergo, obsecro, quòd soror mea sis, ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tui.* Pulchræ filiæ Job: *Non sunt inventæ mulieres speciosæ, sicut filiæ Job in universa terra.* Sed tu, ô beatissima Virgo, propter innocentiam & humilitatem CORDIS tui supergressa es universas; viderunt te filiæ Sion, & beatissimam prædicaverunt, & Reginæ lau- Esther. 2, 15 — Gen. 24, 16 — Judith. 10, 7 — Gen. 12, 11 — Job. 42, 15

daverunt te; proinde meritò à Spiritu Sancto in sacro epithalamio bis pulchra appellata es: *Ecce, tu pulchra es, amica mea; ecce, tu pulchra es.* Pulchra, subintrat hîc S. Bernhardus, propter summam innocentiam, & pulchra propter summam humilitatem, & ideò concupivit Rex decorem tuum, quia humilitatem innocentiæ & virginitati sociâsti.

Cant. 1, 14
S. Bernh. cit. à Cornel, hîc.

O castæ! ô continentes animæ! O Virgines DEO sacratæ! nunc ad vos cum S. Cypriano Episcopo & Martyre mihi sermo est: Verum est: *Flos estis vos Ecclesiastici germinis, decus atque ornamentum gratiæ spiritualis, læta indoles, laudis & honoris opus integrum atque incorruptum, DEI imago respondens ad sanctimoniam Domini, illustrior portio gregis Christi*, &c. Sed advertite, quod Divus Chrysostomus prudentissimè monet: *Virgo à bello nunquam cessare potest*, semper hîc pugnandum, semper contra sensuales appetitus luctandum erit: *Virginitatis custos*, ait idem Os Aureum, fuga & successio; addamus nos: Oratio fervens & jejunium, fortitudo animi, Christi Crucifixi contemplatio, labor, & quinque sensuum assidua mortificatio: *Qui sunt Christi*, ait Apostolus: *carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.* Audis hoc?

S. Cyprian. de disciplina & habitu Virginum.
S. Chrysost. Tom. 5 hom. 9, de pœnit.
Gal. 5, 24

6. De Romanis potentissimis illis terrarum domitoribus recensent varii Scriptores, quòd pro mensura meritorum athletis ac victoribus suis diversas distribuerint coronas. Illos, qui cum hoste imperii in campo generosè decertabant, coronâ castrensi donârunt; qui primi in assaltu murum conscendebant, coronâ murali; qui cives conservabant, coronâ civicâ; qui classem hostilem in mari debellabant, corona navali; & qui denique inimicum exercitum usque ad internecionem delebant, coronâ triumphali & aureâ insigniebant.

Fab. in fest. S. Steph. Protom.

Hunc modum, ut ita dicam, observat DEUS, Regum Dominus, & justus Judex, cum Christianis ac fidelibus, dum pro qualitate meritorum illis diversas decernit, ac distribuit coronas, auream quidem omnibus, tanquam præmium essentiale, juxta illud: *Coronam auream supra mitram ejus, expressam signo sanctitatis, gloriæ & honoris, & opus fortitudinis*; aureolam autem (quod est singulare præmium accidentale) tantùm privilegiatis quibusdam personis, quæ peculiari virtute eam in vivis meruêre; in cœlesti gloria reservat; tales sunt invictissimi Martyres, qui ob arduam & cruentam pugnam, pro fide & Christo dimicatam, singulari aureolâ potiuntur; Sancti verò Ecclesiæ Doctores & Prædicatores, quia docuerunt, & sic fecerunt, parem aureolam assequuntur; & quia sacræ Virgines in quotidiano & periculoso corporis & animæ duello carnem suam per assiduam mortificationem & gratiam Divinam assistentem, edomârunt, ideò tertiâ & æquè pretiosâ à Christo Sponso donantur aureolâ, Agnumque sequuntur, quocunque ierit: *O quàm*

Eccl. 45, 14
Sap. 4, 1

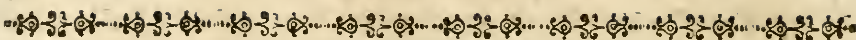
quàm pulchra eſt ergo *caſta generatio cum claritate: immortalis eſt enim memoria ejus, quoniam & apud Deum nota eſt, & apud homines.*

Eja agite, animæ Chriſtianæ! adhortor vos omnes in Chriſto JESU, ut hanc gratiam, & ſalutarem doctrinam non in vacuum recipiatis, attendite & conſiderate, quòd Chriſtus ipſe Virgo non niſi à Virgine naſci, & à ſimili Patre Nutricio ſuſtentari voluerit: *Et erat ſubditis illis*; atque in cruce tandem moriens, tanquam *paſcens* etiam tunc *inter lilia*, hoc eſt, Doloroſam Matrem inter & Joannem, nobiliſſimam animam exſpirârit. Et ſi illi, qui in hoc ſœculo caſtè vivunt, juxta veritatis oraculum, *ſimiles ſunt Angelis DEI in cœlo*; quis, obſecro, non omnibus allaboret viribus, ut ad hanc immarceſſibilem coronam & gloriam poſſit pervenire? Eliam zeloſiſſimum Prophetarum vita caſta in curru igneo ad paradiſum transvexit: *Aſcendit Elias per turbinem in cœlum*, Eliſæum diſcipulum ejus, quia caſtè vixit, integer Angelorum exercitus defendit: *Ecce, mons plenus equorum, & curruum igneorum in circuitu Eliſæi.* Tres pueros Hebræorum in fornace Babylonica in medio ignis illæſos conſervavit vita continens: *Non tetigit eos omnino ignis, neque contriſtavit, nec quidquam moleſtiæ intulit.* S. Clara, quia Virgo permanſit, Aſſiſium ab arctiſſima Saracenorum obſidione liberavit. S. Agnes Virgo in medio ignis illæſa perſtitit. S. Luciæ Virgini morienti Angeli accingebant: *O Sponſa Chriſti, ô columna immobilis, veni, omnes cœlicolæ adventum tuum præſtolantur, ut à JESU Chriſto coronam gloriæ accipias.* Si vis, anime mi, ſimilem coronam, certa ſimilem pugnam

Luc. 2, 51
Matth. 22, 30
4. Reg. 2, 11
4. Reg. 6, 17
Dan. 3, 50
Brev. Rom. 12. Auguſt.
Id. 21. Ian.
Idem. 13. Decembr.

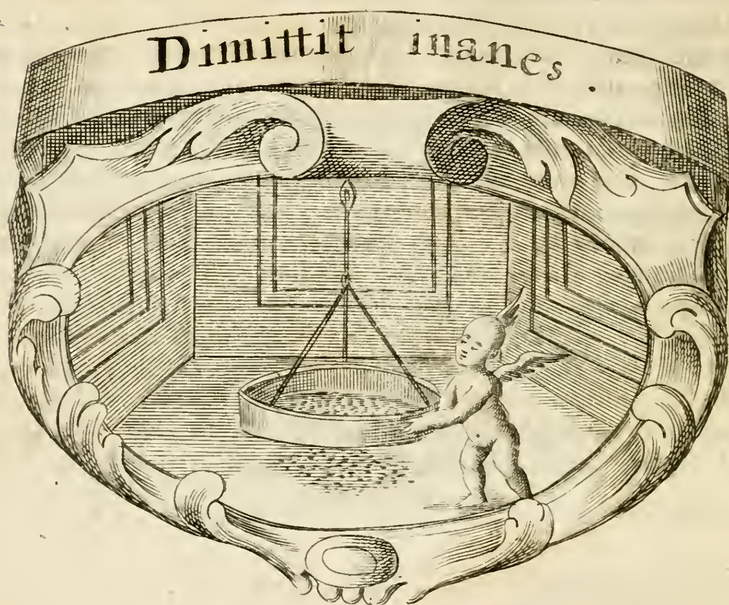

CON-

CONSIDERATIO VIII.

B. Virgo Doloroſa à SS. Trinitate ob ſummam Cordis humilitatem in dignam Deiparentem eligitur.

Et divites dimiſit inanes.
Luc. 1. 53.

1. Aſſuerus potentiſſimus Perſarum Rex, ac centum, & viginti ſeptem provinciarum Dominus, ubi Vaſthi Reginam ob ſuperbiam repudiavit, ſibi exinde ſpecioſiſſimas puellas & formoſiſſimas virgines in diverſis regni ſui partibus inquiri juſſit, inter quas omnes ob raram & eminentem formæ, morumque gratiam ſolam Eſther in Reginam ſibi ſelegit: *Erat enim formoſa valde, & incredibili pulchritudine omnium oculis gratioſa, &c.* Eſther. 2, 15

Diu

Diu & jam à mundi primordio Spiritus Sanctus ex omnibus hujus mundi puellis ac virginibus unam sibi in Sponsam & in dignam Filii DEI Matrem quæsierat, inter quas prima fronte ipsi oblata est Eva, *cunctorum viventium Mater*, sed noluit eam Spiritus Sanctus in DEI Genitricem eligere, ut illa vitam pareret, quæ mortem in orbem per serpentis astum invexerat: *Dimisit inanem.* Genes. 3, 20.

Præsentabatur exinde Divinæ Majestati Sara, Virgo longè formosissima, de qua Abraham: *Novi, quòd pulchra sis mulier, dic ergo, obsecro te, quòd soror mea sis, ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tui.* Sed quia hæc DEO diffidebat, & speciosè Angelis mentita est: *Negavit Sara dicens: Non risi*, &c. hinc meritò à tam excelsa dignitate repulsa est: *Dimisit inanem.* Gen. 12, 11 Gen. 18, 15

Offerebatur post hanc Rebecca, puella eximiâ præstans & animi & corporis pulchritudine; sed quia non sine dolo cum Isaac marito suo cœco & moribundo egit, eumque insigniter decepit, dum spreto Esau primogenito, Jacobo filio natu minori supremam patris benedictionem impetravit, idcirco & ipsa ab hac dignitate rejecta est: *Dimisit inanem.* Genes. 27. 13

Venit post hanc in deliberationem in Divino Consistorio elegantissima Rachel, pro qua Jacob quatuordecim annis studio planè indefesso inservit; verùm quia hæc aurea patris sui Labani idola furata est: *Illa festinans abscondit idola subter stramenta cameli*, &c. proinde non digna extitit, ut supremum hunc dignitatis apicem conscenderet, & Mater DEI eligeretur: *Dimisit inanem.* Gen. 31, 34

Quid dico de Judith, sanctâ illâ & omnibus sæculis celebratissimâ Heroinâ, quæ singulari prudentiâ, & plùs quàm virili animi fortitudine impium Assyriorum Principis Holoferni caput resecuit, & ita patriam ac regionem universam ab excidio & interitu liberavit? Verùm nec ista digna censa est, ut ad hanc supremam Divinæ Maternitatis excellentiam perveniret, quia valdè subdolè mentita est, & insuper homicidium commisit, unde irregularis facta est: *Dimisit inanem.* Judith. 13 10.

Providebat denique Divinum Numen, cui omnia jam ab æterno, sicut nunc in tempore, erant præsentia, alias nobilissimas virgines ac puellas incredibili & virtutum & corporis venustate præditas, ut Susannam, Abigail, Debboram, Jahel, &c. & in novo Testamento Theclam, Catharinam, Cæciliam, Dorothæam, & innumeras alias; verùm nec istæ, nec aliæ è tota fœminarum massa selectæ divinis oculis placuêre, ut in dignam DEI Matrem eligerentur, quia nulla sine aliquo defectu fuit. Et ecce tandem deducitur in templum ipsum animatum Spiritûs Sancti templum MARIA, annis quidem trimula, sed meritis ac virtutibus jam gravida, quam mox cœlestis Pater in Filiam, Filius DEI in Matrem,

Spiritus Sanctus in Sponsam, & omnes Angeli in suam adoptârunt Reginam. O prodigium! & cur, obsecro, unica & sola hæc puella ex omnibus mulieribus in dignam Filii DEI Parentem electa est? Cur cæteras omnes *dimisit inanes?*

Luc. 1, 45 Audi ipsam loquentem: *Respexit*, inquit, *humilitatem ancillæ suæ*; supra quòd pulcherrimè S. Ildephonsus: *Mirâ devotione*, inquit *plena vox, qua dicitur: quia respexit humilitatem ancillæ suæ; non enim ait, quia respexit virginitatem meam, aut innocentiam, aut aliam quarumlibet virtutum gratiam; sed solam humilitatem suam respexisse Dominum humiliter fatetur, &c.*

S. Ildephons. serm. 2. de Assumpt. B. Virg.

Ex quo patet, quanti meriti ac virtutis apud DEUM existat cor verè humile: *Nunquam*, ait Mellifluus de hac humili ancilla Domini, *super omnes Angelos glorificata ascendisses; nisi priùs infra omnes homines humiliata descendisses.* In quem finem Genium quendam statuimus, ventilabrum, seu vannum in area agitantem, ex quo grana inania, festucæ & paleæ excutiuntur, ac separantur, meliora autem in penum servantur, cum Lemmate ex Mariano Cantico mutuato:

S. Bernh. de prec. ad gloriosam V. Mariam.

Luc. 1, 53

Dimittit inanes.

2. Olim inter Eruditos hæc pulcherrima ventilabatur quæstio, quid in hoc mundo & maximum & minimum existat? Aliqui solem mundi oculum & astrorum Serenissimum Principem & maximum & minimum autumabant; maximum, quia juxta communissimam Astrologorum sententiam centies & sexagies major est universâ terrâ; minimum, quia intra exiguam sphæram pupillæ oculi includitur. Alii maximum & minimum pupillam oculi judicabant, quæ, licet sit minutissima, & vix quantitatem puncti excedat, nihilosecius usque ad cœli ambitum & firmamenti concavum sese effert. Alii maximum & minimum cum S. Jacobo in sua Canonica Epistola linguam humanam esse asserunt, *quæ quidem modicum membrum est, sed magna exaltat.* Alii cor hominis, quod licet exigua hominis portio existat, tamen per orbem non impletur: *Parvum est cor*, ait Hugo à S. Victore, *sed magna capit; vix ad unius milvi refectionem sufficere potest, & totus mundus ei non sufficit;* Alexandrum Magnum consule, de quo Poëta: *Unus Pellæo juveni non sufficit orbis.* Nec defuerunt, qui SS. Evcharistiam & maximum & minimum esse dicebant, cui nonnemo pro Lemmate inscripsit: *Maximus in minimo.*

Jacob. 3, 6

Hugo à S. Vict. lib. 3. de anima, cap. 41.

Si mihi licet opinionem meam in apricum proferre, dico, quòd B. Virgo omnium maximum & minimum appellari possit: Maximum, quia ipsum maximum DEUM, quem cœli & terra capere non possunt, suo gremio conclusit; minimum: *Quia respexit*, inquit ipsa, *humilitatem ancillæ suæ;* Cornelius legit: *Vilitatem;* alii ex Hebræo: *Respexit annihilationem ancillæ suæ;*

Luc. 1, 45

quid

quid autem minus, quàm nihilum? Et dicite, quænam major Sympathia extitit, quàm Christum inter & SS. ejus Parentem, cui illa pro Patre & Matre fuit? Nunquid *uno membro patiente, compatiuntur & cætera*? Nunquid Virgo dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea*? Si ergo partus sequitur ventrem, non miror ampliùs, quòd Christus DEI & MARIÆ Filius adeò factus sit humilis, ut omnibus se sequacibus pro prima lectione proponeret: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde*, quia hanc summam humilitatem, ut ita dicam, à pientissima sua Matre hæreditavit, cui Virgini nihil magis cordi fuit, quàm humilitas. Audi S. Augustinum: *O vera humilitas*, inquit, *quæ DEUM hominibus peperit, vitam mortalibus edidit, cælos innovavit, mundum purificavit, paradisum aperuit, & hominum animas liberavit: facta est MARIÆ humilitas scala cœlestis, per quam DEUS descendit ad terras. Quid enim est dicere: Respexit, nisi approbavit? Multi enim videntur in conspectu hominum humiles esse, sed eorum humilitas à Domino non respicitur, si enim veraciter humiles essent, deinde se ab hominibus non laudari vellent; non in hoc mundo, sed in DEO spiritus eorum exultaret.* Hæc S. Augustinus.

1. Cor. 12 26

Genes. 2, 23

Matth. 11, 29

S. August. serm. 2 de Assumpt.

3. Progrediamur ulteriùs. Inquirunt SS. Patres causam, quare in veteri Testamento toties à Spiritu Sancto, B. Virgo, ex qua suo tempore Christus, orbis Repemptor, nasciturus erat, vilissimo terræ elemento, quod omnium pedibus proteritur, fuerit assimilata? Ita Isaias, Prophetarum Princeps, Christi in carne adventum ardentissimis votis præstolabatur: *Aperiatur terra, & germinet Salvatorem*, &c. Ita & Vates Regius: *Veritas de terra orta est, & justitia de cœlo prospexit*; hoc est, illa veritas, quæ de se ipsa ait: *Ego sum Via, Veritas & Vita*; & in alio loco idem Propheta Regius: *Etenim Dominus dabit benignitatem, & terra nostra dabit fructum suum*; hoc est, Benedictum fructum ventris sui JESUM. Miraberis in hoc, prudens Lector, quare B. Virgo toties cum terra fuerit comparata; an fortè defuerunt Spiritui Sancto aliæ figuræ, & comparationes, quibus SS. Deiparam mundo in umbra manifestaret?

Isa. 45, 8

Psal. 84, 12

Joan 14, 6

Psal. 84, 14

Respondet ad quæstionem Hugo à S. Victore: *Dicitur*, inquit, *terra propter suam humilitatem, terra enim est humilius elementum*; quid autem humilius DEI Matre? de qua ad amussim illud Veritatis adimpletum est: *Recumbe in novissimo loco*; sciebat nimirum, Filium suum futurum *novissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem*, &c. Unde voluit & ipsa esse novissima & indignissima omnium creaturarum, dum sese per omnem vitam infra omnes creaturas in hoc mundo humiliavit. Vis probam?

Hugo à S. Vict. l. 4. de Proprietatibus & Epithetis rerum. cap. 2.

Luc. 14 10

Isa. 53, 3

4. Salutatur hæc alma Virgo ab Archangelo: *Ave gratiâ plena*: quid ad hoc MARIA? *Turbata est in sermone ejus*; cur turbata? Respondet Oliva: *Regni Davidici nomen exhorruit, comitatu contenta fabri; & nisi ex ver-*

Luc. 1, 29

Oliva l. 4. Strom. §. Multipli-

cabo semen tuum. *verbis Angeli conjectâsset, non temporalem fore Principem, cujus Regni finis non futurus prædicabatur; audeo dicere, abdicasset verbum, ne à vilitate abdicaretur.* Pensabat enim intra se, prout hîc pereleganter observat Cornelius: Ego mihi videor indiga omnis gratiæ, quomodo ergo me Angelus appellat *gratiâ plenam?* Ego paupercula cum pauperibus hîc dego, & conversor virginibus, quomodo ergo Angelus mihi dicit, *Dominus tecum?* Ego æstimo me fœminarum omnium minimam & vilissimam, quomodo ergo Angelus mihi insonat, *benedicta tu in mulieribus?* En profundissimam Virgineæ Matris humilitatem.

Paulò post advertit S. Josephus Virginem esse gravidam, qui rei novitate attonitus in varios animi motus rapiebatur. Quid sibi vult iste uteri tumor? Scio illam Virginem esse sanctissimam, unde ergo gravida est? Et quia mysterium capere non poterat, nec eam volebat traducere, quia vir
Matth. 1, 19 justus erat, hinc se resolvit, *occultè dimittere eam.* Et cur, obsecro, B. Virgo hoc arcanissimum Divinæ Bonitatis prodigium sanctissimo Sponso suo
Cornel. hîc in Matth. non revelavit? Respondet Cornelius: *B. Virgo ex modestia noluit ultrò secretum hoc Divinum Josepho pandere, ne sua dona tanta & tam Divina jactare videretur, sed DEO, Deique providentiæ & curæ, cujus totum hoc opus erat, idipsum resignavit, certissimè confidens, DEUM suam innocentiam & famam tutaturum, &c.*

Luc. 2, 7 Advenit tandem post novem mensium periodum tempus pariendi: *Et peperit Filium suum primogenitum, & pannis eum involvit, & reclinavit eum in præsepio, quia non erat eis locus in diversorio.* O pientissima Domina! cur non in domo Zachariæ permansisti? Vel in Domo piscinæ probaticæ tuorum SS. Parentum partûs tui adventum præstolata es? Adverte anime mi! sciebat bene humilis illa ancilla Domini, Christum Filium suum humilitatis & paupertatis fore amantissimum, hinc non aliquod palatium, sed vilissimum antrum & brutorum stabulum elegit, quasi ab omni hominum
Richard. à S. Laur. l. 4. cœtu rejecta: *Exinanivit se*, ait Richardus à S. Laurentio, *exemplo Filii sui, formam ancillæ suscipiens, &c.*

5. Et quid dico? ô cœli obstupescite! hæc ac tanta Mater ab omni originalis & actualis peccati labe libera, omnibusque gratiæ donis supra
Luc. 2, 22 omnes Sanctos ornatissima tam submissè de se sentiebat, ut quo profundiùs sese demitteret, non inveniret, hinc etiam cum immundis puerperio fœminis, quasi una vel vilissima ex illis esset, & simili purificatione indigeret, in templo purificandam se stitit. Lege Evangelium & Acta Apostolorum, & invenies, quòd hæc SS. Deipara nulli unquam creaturæ se præposuerit; hinc invento, quem per triduum amiserat, in templo Filio, dixisse fertur:
Luc. 2, 28 *Ecce, Pater tuus & ego dolentes quærebamus te*; ubi notandum, quòd priùs Patrem, licet tantùm nutricium, & exinde se, velut Matrem indignam, nominave-

verit. Et in Actis in confessu centum viginti personarum, Spiritum Sanctum exspectantium, inter omnes ultimatò nominari voluit, imò & ultima, prout observat S. Bernhardus, inter omnes sedit. Actor. 1, 14

Et si ulterius lubet progredi; heu quantùm humiliata est hæc SS. Virgo in passione Unigeniti sui? De Filio dicitur: *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem*, dum etiam Barabbæ homicidæ sceleratissimo, & in cruce duobus famosissimis latronibus postponi voluit; quænam, obsecro, major humilitas in Filio DEI poterat inveniri? ita & SS. Virgo, attestante Mellifluo omni creaturæ posthaberi voluit; unde stans juxta crucem in medio carnificum, lictorum & petulantissimorum homuncionum, omnia opprobria, convicia & maledicta, Filio Crucifixo & sibi illata, patientissimè toleravit: *Certè*, sunt verba S. Bernhardi, *MARIA humiliata est præ omnibus, quapropter meritò facta est novissima prima*; Et sicut Filius ejus factus est vir dolorum ac novissimus virorum, sic B. Virgo facta est novissima mulierum. Phil. 2, 8 S. Bernh. serm. Sig. Magnum.

6. O bone JESU! ô MARIA! ubi nostra humilitas est? Ah quorsum devenit humilitas nostra? Volumus esse humiles, sed sine despectione; patientes, sed sine tribulatione; obedientes, sed sine coarctatione; pauperes, sed sine defectu; virtuosi, sed sine labore; casti, sed sine mortificatione; pœnitentes, sed sine dolore; volumus laudari, sed sine virtute; amari, sed sine bonitate; honorari, sed sine sanctitate: O quàm paradoxa sunt ista! ecce JESUS, Filius DEI & MARIÆ, factus est *vermis & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis*, verè vir dolorum & novissimus virorum, & SS. Mater ejus pariter facta est novissima mulierum, & præ omnibus mortalibus humiliata; & tu, ô mortalis homo! non homo, sed cinis & pulvis, cœnum, imò nihilum, audeas te in aliquo efferre, & in vanitatibus tuis gloriari? Pavo, si turpes suos cernit, & considerat pedes, vehementer erubescit, ac mox stellatam deponit caudam; ô anime mi! si neque exempla JESU & MARIÆ movere te possunt; quomodò saltem te ad humilitatem non moveant tot tuæ miseriæ, quibus subjaces? Tot defectus, quibus infectus es? Tot scelera & quotidiana peccata, quibus æternum gehennæ barathrum commeritus es? Humiliare igitur sub potenti manu DEI, & audi rursus Mellifluum, quid tibi in utramque aurem, imò ad cor tuum loquatur: *Noli*, inquit, *comparare te majoribus, noli minoribus, noli aliquibus, noli uni; recumbe in novissimo loco, ut solus videlicet omnium novissimus sedeas, teque nemini, non dico præponas, sed nec comparare præsumas*: Audis hoc, anime mi? & bene audis? Psal. 21, 7 S. Bernh. serm. 37. in Cant.

7. Recordor pro coronide hujus Considerationis illius ancillæ ac puellæ parvulæ, quæ quondam de terra Israël per latrones in Regnum Syriæ translata fuit, de qua recensent Sacræ Paginæ, quòd Domino suo Naamo,

Principi prædiviti, sed fœdissimâ leprâ infecto, cùm nullum huic morbo medendo remedium invenisset, hoc prudens ac saluberrimum suggesserit consilium, ut, si ab illa deformi, & perniciosa corporis lepra emundari discuperet, quantocyùs ad Elysæum Prophetam, tum temporis intervallo in
4. Reg. 5, 9 Samaria commorantem, sese conferret: *Quæ ait ad Dominam suam: utinam fuisset Dominus meus ad Prophetam, qui est in Samaria, profectò curâsset eum à lepra, quam habet.* Ibat ille hortatu puellæ persuasus; & cùm in Jordanis flumine ad mandatum Elisæi septies sese abluisset: *Restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, & mundatus est.*

Per hunc Naamum putridâ infectum leprâ, rectè te intelliges, quicunque tandem es, amice Lector! per parvulam verò puellam, humilem illam ancillam & Matrem Christi, de qua Ecclesia: *Cùm essem parvula, placui Altissimo, & de meis visceribus genui DEUM & hominem;* hæc, inquam, parvula propter summam humilitatem suam, quâ DEUM de cœlo in terram ad se attraxerat, hoc tibi optimum, ac longè saluberrimum suggerit consilium: Si vis mundari, vade ad Elisæum, hoc est ad Filium meum, Christum JESUM, & hunc Crucifixum, ibi in Jordane SS. Vulnerum ejus in animo contrito & verè humiliato lavare, & recipiet sanitatem caro tua, atque mundaberis à sordidissima lepra occultæ superbiæ & arrogantiæ tuæ, quæ hactenus velut lepra tibi, etiam fortasse ignoranti, adhæsit: *Quæ superbia,* subintrat hîc
S. Aug. de agone Christiano c. 11. demum Præsul Africanus & Doctorum Phœnix Augustinus, *quæ superbia sanari potest, si humilitate Filii DEI non sanatur?*

Agite igitur, quicunque tandem estis, ô mortales! via enim in cœlum arcta est, & porta cœli angusta, quomodo ergo illuc intrare poterit superbus,
Jacob. 4, 6 quem DEUS pati non potest? *DEUS superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Ita superbiam Protoplastorum è paradiso eliminavit; Angelos superbos de cœlo in Tartarum fulminavit; Goliathum silice prostravit; Aman in infami ligno humiliavit; Nicanorem, Sennacherib & Herodem ob superbiam proculcavit, &c. & in novo Testamento irrefragabili lege sancivit:
Matth. 18, 3. *Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum.* Quid itaque consilii? Audite S. Petrum: *Humiliamini igitur sub potenti manu DEI,*
1. Petr. 5, 6 *ut vos exaltet in tempore visitationis.* Quam gratiam nobis largiatur DEUS per intercessionem humilis Ancillæ & Matris CHRISTI.

CON-

CONSIDERATIO IX.

B. Virgo Dolorosa nunc nubilis ex singulari providentia DEI cum S. Josepho desponsatur.

Cùm esset desponsata Mater ejus MARIA Joseph.

Matth. 1. 18.

1. BEnedictus DEUS, qui disponit omnia suaviter in finem, cùm olim in veteri Lege dilectæ suæ Synagogæ de Sponso digno providere vellet, Moysi Hebræorum Duci mandavit, quatenus duodecim virgas, seu scipiones à duodecim tribuum Principibus acciperet, easque in Sancto Sanctorum juxta Arcam Fœderis collocaret, cujus exinde sicca & arida virga altero post die inventa fuerit revivi scens, suosque progerminans fructus, illum à DEO præfatæ Synagogæ Sponsum ac Pontificem designandum.

Num. 17, 8 dum. Et ecce ingens Divinæ potentiæ prodigium: *Sequenti die regressus* (Moyses) *invenit germinâsse virgam Aaron in domo Levi, & turgentibus gemmis eruperant flores.*

Non absimili sorte à Spiritu Sancto in dignissimum B. Virginis ac Matris DEI MARIÆ Sponsum electus est sanctus Josephus de regia Davidis stirpe oriundus, & nunc Israëlitici regni Hæres proximus, pauper tamen conditione, quia faber lignarius, sed dives virtutibus, quia justus: Cùm enim Sacratissima Virgo MARIA hactenus in templo educata, nunc paulatim ad nubilem ætatem pervenisset, eique cum aliis virginibus in templo commorantibus, à Pontifice Hebræorum more indicaretur, ut ad proprias ædes reverterentur, atque ad nuptias pro more legis & patriæ ineundas sese pararent, sola hæc B. Virgo respondit, totam se DEO, ejusque obsequio esse mancipatam, eique perpetuam vovisse virginitatem, ac proinde tali se non posse parere mandato. Res nova & insolita hoc à Virgine responsum videbatur Pontifici, aliisque Sacerdotibus ad Festum encæniorum convenientibus, unde statuerunt DEUM consulere, ut, quid consilii hac in re sit capiendum, divinitus dignaretur indicare. Et ecce cùm Pontifex ad consulendum DEUM pro more accessit: *Nec mora*, ait S. Hieronymus, *cunctis audientibus de oraculo, & de propitiatorii loco vox facta est, requirendum esse, cui Virgo illa commendari, & desponsari deberet, cunctosque de domo David nuptui habiles, non conjugatos, virgas suas allaturos ad altare, & cujus virga floresceret, atque in ejus cacumine Spiritus Domini in specie columbæ consedisset, eum esse, cui Virgo commendari & desponsari deberet. Quod cùm in Josephum feliciter cecidisset, liquidò omnibus patuit, Virginem ei desponsandam fore, & sic Divina sorte, tanquam magìs idoneus, Justus Joseph fuit electus.*

S. Hieron. in Hist. de ortu Mariæ, & alii.

Nos his castissimis Sponsis, ac novis Conjugibus pro corpore Emblematis annulum pronubum & aureum adumbrari curavimus, in qua Divina Manus, è nube protensa, pretiosam inserit gemmam, cum hac gnoma super annulum suspensa:

Honori invicem.

Ita est; sicut enim in annulo aurum exornat gemmam, & gemma vicissim aurum, ita hi Sacratissimi Sponsi sibi invicem erant honori, ambo enim erant Sanctissimi; ambo Virgines perpetuæ; ambo de regio Davidis stemmate editi; ambo moribus simillimi; & ambo à Spiritu Sancto ad hoc opus grande electi, ut in genere redemptionis humanæ, Filio DEI fierent cooperatores, &c. O ingens utriusque dignitas! *Sicut decuit*, ait doctissimus Gerson, *ut tanta MARIA puritate niteret, quâ sub DEO major nequit intelligi, ita decuit, ut S. Joseph tantâ prærogativa polleret, quæ similitudinem & convenientiam exprimeret talis Sponsi ad talem Sponsam.*

Gerson. ser. de Nat. Virg.

2. Quæ-

2. Quæres hîc, pie Lector, quænam cæremoniæ in hoc felicissimo sponsalitio MARIAM inter & JOSEPHUM intercesserint? Observa. Postquam B. V. divinitus edocta fuit, ita esse voluntatem Divinam, nullumque in hoc sacro conjugio virginitatis violendæ periculum adfuturum, liberè in ejusmodi matrimonium consensit; in quem finem à S. Josepho, qui ejusmodi quoque tenendæ virginitatis propositum habebat, loco arrhæ sponsali annulo donata fuit, quæ prima quondam inter Hebræos, dum matrimonii vinculo jungebantur, erat cæremonia; hinc Judas Patriarcha Thamari pro arrhabone annulum dedisse legitur: *Ait Judas, quid vis pro arrhabone dari? Respondit, annulum tuum.* Cujus autem materiæ ille sancti Josephi annulus fuerit, distinctè cerni, & judicari non potest, qui ad hunc usque diem Perusiæ Italiæ urbe in templo S. Laurentii religiosè & magna cum devotione asservatur.

Card. Baron. Annal. I. anno 57.

Gen. 38, 18

Secunda cæremonia extitit, quâ SS. Virgo beato Josepho desponsata est, quòd idem Sponsus integerrimus pallium suum super castissimam Sponsam suam palam extenderit, eamque pro more Hebræorum & patriæ cooperuerit, hæc enim communissima tunc temporum intervallo non apud Judæos duntaxat, verùm etiam apud Gentiles & Romanos vigebat consuetudo. Consule librum Geneseos, ubi reperies, quòd Rebecca, puella formosissima, nunc cum Isaac desponsanda pallio fuerit cooperta: *At illa tollens citò pallium operuit se.* Pari modo Ruth pauper illa Moabitis nunc cum divite Booz desponsanda ab illo petiit: *Expande pallium tuum super famulam tuam, quia propinquus es*; per quam cæremoniam veteres insinuabant, & fidelitatem ab uxore marito servandam, & à marito protectionem conjugi exhibendam; Lyranus addit: Sponsum solitum extremitatem pallii sui super Sponsam ponere, ut hoc gestu significaret, se eam in suam potestatem, & tutelam accipere.

Genes. 24 65

Ruth. 3, 9

Lyran, hîc.

Tertia cæremonia, quæ in his sacris nuptiis observata fuit, erat, quòd S. Josephus castissimæ Sponsæ suæ, & hæc vicissim suo dilecto Sponso, dexteram porrexerint, & stipulata manu coram Sacerdote & propinquis fidelitatem mutuam & conjugalem amorem promiserint: quod non obscurè ex libro Tobiæ licet colligere: *Et apprehendens* (Raguel) *dexteram filiæ suæ, dextræ Tobiæ tradidit, dicens: DEUS Abraham, DEUS Isaac, & DEUS Jacob vobiscum sit, & ipse conjungat vos, impleatque benedictionem suam in vobis. Et acceptâ chartâ fecerunt conscriptionem conjugii, & post hæc epulati sunt, benedicentes DEUM, &c.* Quis neget, omnia hæc in desponsatione JOSEPHUM inter & MARIAM esse adimpleta? Non erat quidem hîc cernere magnum hominum comitatum præter paucos amicos, qui his SS. Conjugibus ex animo applaudebant; verùm innumeri advolabant Angeli, qui cœlesti concentu & aggratulatione hos SS. Conjuges venerati

Tob. 7, 15

sunt, per quorum matrimonium illud magnum ac planè immensum resarciretur damnum, quod primi conjuges orbi in Paradiso intulerunt: Et sicut Adam & Eva ad perditionem nostram comedendo fructum prohibitum, conspirârunt, sic illi cooperante Spiritu Sancto, & illibatâ virginitate permanente, per benedictum vitæ fructum, Christum JESUM, omnia restaurarunt in integrum. O quantùm igitur obligati sumus his sanctissimis Conjugibus?

Genes. 3, 6

3. In hoc Sacratissimo Conjugio adimpletum fuit illud sapientissimi Regis Solymæi vaticinium: *Mulierem fortem quis inveniet? procul & de ultimis finibus pretium ejus; confidit in ea cor viri sui, & spoliis non indigebit, reddet ei bonum, & non malum omnibus diebus vitæ suæ*, &c.

Prov. 30, 10

O sancte Joseph! tu eras ille vir tam felix, tamque fortunatus, qui hanc mulierem fortem invenisti: *Fortem*, quia fortissimum DEUM, *cujus fortitudo similis est Rhinocerotis*, ad se de cœlo in terram, & usque in purissimum sinum ac uterum suum trahet: *Fortem*, quia, quem cœli & terra capere non poterant, suo gremio conferet: *Fortem*, quia Heroina omnium fortissima, Princeps ac Regina cunctorum SS. Martyrum erit, dum recedentibus omnibus notis & amicis ipsa sola sub cruce patientis Filii omni rupe Marpesiâ fortior, & constantior, inter tot decumanos tribulationum & persecutionum fluctus stabit. *O gratia super gratiam mulier sancta & pudorata!* de qua inventa, ô S. Josephe, vir integerrime, tibi soli poteris ex merito gratulari; proinde rectè cor tuum in illa sola post DEUM poterit confidere, non enim indigebit spoliis alienis, quæ plena est gratiâ DEI, Sapientiâ & Spiritu, omnique virtutum & SS. meritis condecorata: *Et in plenitudine Sanctorum detentio mea*; sed reddit tibi bonum, & non malum, eò quòd virginitatis suæ eris in conjugio custos, & testis in cœlo fidelis.

Num. 24, 8

Eccl. 26, 19

Eccl. 24, 16

Et pergit sapiens: *Quæsivit lanam & linum; & operata est consilio manuum suarum.* Ex quibus cognosces, prudens Lector, quomodo B. Virgo, nunc Sponsa S. Josephi, utramque & contemplativam & activam vitam exactissimè semper in vita sua conjunxerit, per lanam enim vita activa, & per linum subtile contemplativa repræsentatur; juvat hîc audire Epiphanium Sacerdotem Constantinopolitanum: *Et ipsa*, inquit, *B. Virgo docilis & amans doctrinam, & non solùm in Sacris Litteris, sed etiam in lana, & lino, serio & bysso laborabat. Erat præterea in sapientia & intelligentia super omnes illas sæculi adolescentulas, cunctis admirationi, quæ & verè conficeret ea, quorum usus in templo erat Sacerdotibus*, &c. Vide hîc, ac perpende, qualiter hæc SS. Virago & Martham, & Magdalenam pulcherrimè associaverit. O discant hîc mortales omnes, præsertim animæ religiosæ, quomodo pro viribus hanc SS. Virginem in utraque vita possint imitari.

Epiph. in vita Virg.

4. Quæris

4. Quæris hîc, prudens Lector, qua ætate hi cœlestes Conjuges, MARIA & JOSEPHUS, conjugium inierint? Respondet communissima SS. Patrum sententia, Sacratissimam Deiparam quarto decimo ætatis suæ anno jam expleto fuisse matrimonio traditam, S. Josephum verò non ætate jam grandævum ac senilem (ut quidam autumant) sed juvenem venisse, eumque trigesimum, aut ad plurimum quadragesimum annum non excessisse, ut adimpleretur illud Isaiæ Prophetæ: *habitabit enim juvenis cum Virgine*, quem Isa. 62, 5
locum Viguerius, Lyranus, Cornelius & alii de S. JOSEPHO & MARIA Cornel. hîc.
explicant: *Habitabit*, inquit Cornelius à Lapide, *jucundissimè & sanctissimè juvenis Joseph cum conjuge sua Virgine MARIA Deipara*, &c.

Cæterùm finitâ hac cœlesti desponsatione antiquissimorum ac gravissimorum Patrum constans est assertio, beatissimam Virginem à sanctissimo Marito suo Nazarethum fuisse deductam, ibique in propria parentum domo Angelicam vitam duxisse, & in officiis Marthæ occupatam, magno cordis solatio sacras manus in vilissimis & abjectissimis domûs ministeriis fatigâsse, sanctum Josephum verò pro more illius ævi adhuc per aliquot menses vel in domo separata, vel cognatorum conductâ, usque ad tempus à Patre definitum habitâsse. Et ecce, cùm tertius jam mensis ageretur, ex quo hæc SS. Virgo S. Josepho desponsata fuerat (quæ desponsatio 22. Januarii facta est) *Missus est Angelus Gabriel à DEO in civitatem Galilaæ, cui nomen* Luc. 1, 26
Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph de domo David, & nomen Virginis MARIA; & ingressus Angelus ad eam dixit: Ave, &c. Abrumpo filum.

S. Chrysost. hom. 4. in Matth. Evod. Niceph. l. 2. c. 3. Auctor imperfecti hom. 1. in Matth. &c.

Joseph advertit, Sacratissimam Conjugem suam esse prægnantem, & in varios animi motus rapitur rei insolitæ novitate attonitus. Credebat, & sciebat Virginem illam esse illibatam, ac sanctissimam, unde ergo (ita secum ratiocinabatur) gravida facta est? De adulterio in ædibus parentum commisso suspicare non possum, & tamen prægnans est? An fortasse, dum cognatam suam Elisabetham visitavit, ab alio vim passa est? Neque hoc possum credere. Si autem hoc mysterium à DEO est, prout ambigere non possum, profectò indignus ego sum, ut cum ipsa cohabitem, proinde illam relinquam, remque totam DEO committam; si David olim *timuit introducere arcam DEI in domum suam*, & quomodo ingredietur ad me hæc arca DEI animata? *Joseph autem vir ejus cùm esset justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam.* O pientissima Virgo! Nunquid vidisti, & considerâsti SS. Sponsum tuum de rei novitate attonitum, perplexum, dubitantem & anxium, & quare, obsecro, illi hoc mysterium omnium maximum, ex quo orbis pendebat salus, non indicâsti?

2. Reg. 6.
Matth. 1, 19

5, Perpende hîc, quæso, anima Christiana, mœrores & angustias SS. Cordis MARIÆ, cùm Sponsum suum dilectissimum cerneret sic torqueri, sic angi, neque ex singulari modestia & animi humilitate hoc secretum Divinæ Incarnationis ei pandere auderet; proinde rem totam DEO animitus resignavit, penitùs in illo confidens, quòd innocentiam suam ac famam in tempore opportuno esset tutaturus. O gladie Simeonis! ô mucro crudelis! si jam feris SS. Cor Virginis, ubi necdum à Sancto illo Sene prædictus eras, quid ages imposterum? Et nunquid jam tunc pientissima Virgo cum Sponsa dicere poterat: *Nigra sum - - - quia decoloravit me sol* meis inclusus visceribus?

Cant. 1, 4.

1. Cor. 10. 13.

Sed *fidelis DEUS, qui non patitur nos tentare supra id, quod possumus, sed facit cum tentatione proventum, ut possimus sustinere*; hîc etiam opportunissimum remedium invenit; aderat enim, cùm Joseph jam innocentissimam Sponsam suam cogitaret deserere, de repente de cœlo Angelus: *Joseph Fili David, noli timere accipere Mariam Conjugem tuam, quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto est; pariet autem Filium, & vocabis nomen ejus JESUM, ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* O quàm stupenda, quàm ingens erat hæc magni DEI pietas, qui per viscera misericordiæ suæ visitare nos voluit ex alto! ô quanta hæc seges meditationum nobis esse potest! discamus à SS. Deipara magnum in adversis habere animum, atque in rebus etiam maximè arduis sperare in DEUM: *Quia nullus speravit in Domino, & confusus est.* Discamus & mansuetudinem ab ea, ac summam animi humilitatem; siluit enim, neque excusationem vel uno verbulo prætendit, cùm videret se de adulterio saltem aliquo modo suspectam; ita nimirum etiam de hominibus sanctissimis subinde sinistram fert mundus sententiam; & si hoc tibi fortasse imposterùm continget, sile, & totum te DEO committe. Discamus & patientiam, cùm enim SS. Virgo suam innocentiam facilè purgare potuisset, noluit tamen secretum DEI, quod ipsi soli in cubili revelatum erat, revelare, & sic seipsam commendare, sed Divinæ voluntati omnia etiam ad quamcunque sui confusionem commisit, &c. Discamus & de S. Josepho singularem animi prudentiam, qui in hac gravissima dubitatione nihil ex repentino animi motu egit; nihil statuit, nihil conclusit, neque Sponsam apud alios etiam fidissimos amicos traduxit, sed absque assensu judicium suspendit, DEI ordinationi omnia consignans; proinde meruit hanc ab Angelo consolationem: *Joseph Fili David, noli timere, &c.* *O verè fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus suæ Matris solatium, suæ carnis nutritium, solum in terris magni consilii coadjutorem fidelissimum!* verè vir secundùm Cor DEI, quem enim tot Reges & Prophetæ tot ardentibus videre cupiebant votis, tu non vidisti tantùm, sed etiam quotidie audire, amplecti, manibus portare, pectori adstringere, osculari, nutrire, custodi-

Matth. 1, 20.

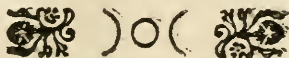
Eccl. 2, 11.

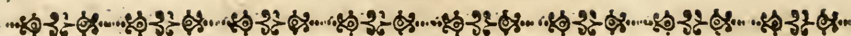
S. Bernh. hom. 2. sup. missus est.

ſtodire, ac gubernare potuiſti: *Cui enim aliquando Angelorum dixit DEUS: Pater meus es tu?* Hebr. 1, 5

6. Olim præcepit DEUS, ut ſuper propitiatorium duo aurei Cherubim conſtituerentur, quorum unus alterum reſpiceret: *Facies propitiatorium de auro mundiſſimo - - - Duos quoque Cherubim aureos - - - Reſpiciantque ſe mutuò verſis vultibus in propitiatorium.* Ex. 25, 17 Per hoc propitiatorium Chriſtum JESUM ſubaudi, quia *ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris*; per duos verò 1. Joan. 2, 2 Cherubinos aureos verſis in propitiatorium vultibus reſpicientes rectè B. Virgo MARIA & S. JOSEPHUS adumbrati ſunt, quos DEUS Pater peculiari modo ſelegit, ut dilectiſſimo Filio ſuo, *quem poſuit propitiationem*, in terris aſſiſterent, & Diviniſſimorum miniſteriorum fierent participes, &c.

Jacob Patriarcha dilecto quondam filio Joſepho ſpecialem benedictionem & hæreditatem reliquit: *Do tibi partem unam extra fratres tuos, quam tuli de manu Ammorrhæi in gladio & arcu meo.* Geneſ. 48, 22 Erat autem hæc pars ager quidam feliciſſimus, quem Jacob priùs in Sichem pecuniâ coëmerat, ſed quia illum Ammorrhæi poſt cladem Sichemenſem occupârant, illum Jacob à poſſeſſione in gladio & arcu expulit, ac tandem Joſepho filio in ſingularem paterni amoris teſſeram donavit. O S. Joſephe, Chriſti Pater nutritie! tibi longè meliorem partem ac fertiliorem agrum pro tua benedictione & hæreditate aſſignavit DEUS Pater, quem in fortitudine brachii ſui de manu Ammorrhæi, id eſt, diaboli, ſemper ſervavit immunem; ager ille B. Virgo MARIA, dilectiſſima tua Sponſa fuit: *Ager plenus*, inquit S. Bonaventura, *cui benedixit Dominus*, S. Bonav. in carmine Virginis. in quo, & ex quo virgineo agro, Spiritu Sancto cooperante, natum eſt illud electum frumenti granum, pro omnium ſalute in cruce & paſſione mortificandum: *Ipſe Dominus*, ait S. Auguſtinus, *erat granum mortificandum & multiplicandum*, &c. S. Aug. Tr. 21. in Joan. cui ſit omnis honor & gloria, &c.

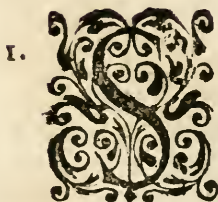

CONSIDERATIO X.

B.Virgo Doloroſa ab Angelo gratia plena denuntiatur, unde & nobis à DEO gratiam poterit impetrare.

Ave gratia plena.
Luc. 1. 28.

1. Icut ſol eſt fons luminis, imò ipſa plenitudo lucis, à quo cætera cœli ſidera ſuam lucem participant; ſic Diviniſſimum COR JESU eſt verus fons lucis, ac principium univerſale, à quo omnes gratiæ, velut radii, in genus humanum derivantur, ac transfunduntur; neque ullus gratiæ effectus in aliqua creatura reperiri poteſt, quem non promeruit hoc Sacratiſſimum COR JESU, unde Apoſtolus: *Quia in ipſo complacuit omnem plenitudinem inhabitare;* & dilectus Chriſti diſcipulus: *De plenitudine ejus omnes accepimus, & gratiam pro gratia,* &c. Huic

Col. 1.19
Joan. 1. 16

Huic myſtico & Divino juſtitiæ Soli quàm proximè accedit B. Virgo MARIA, in cujus Sacratiſſimum Cor & animam ex ſpeciali prærogativa ob dignitatem Matris DEI omnis plenitudo gratiarum transfuſa eſt, unde ipſa ait: *In me gratia omnis viæ & veritatis, in me omnis ſpes vitæ & virtutis*; hinc Eccl. 24. 25
& ab Angelo ſalutatur: *Gratiâ plena, & in tantum plena*, ait Richardus à S. Laurentio, *ut ex tuo redundante totus hauriat mundus.* Et S. Bernhardus, *Plena ſibi, ſuperplena nobis, & de plenitudine ejus omnes accepimus.* Proinde pro Symbolo noſtro rectè lunam plenam, & perfectam ſtatuimus; ſicut enim luna plena dominatur terræ, & obſcuram noctis caliginem adeò illuminare aſſolet, ut homines in ea videre, iter peragere, ac res ſuas perficere poſſint, haud ſecus ac ſi dies eſſet; ita B. Virgo, quam S. Ephrem *lumen totius orbis* appellat, terrigenis, & in nocte hujus ſæculi errantibus clarâ gratiârum luce præfulget; unde lemma:

Richard. à S. Laur. lib. 1. cap. 4. S. Bernh. ſerm. de Aquæduct. S. Ephrem. de Laud. Virg.

Plena ſibi, ac aliis.

Ita eſt, ô Beatiſſima! verè gratiâ plena es, non tibi tantùm, quia *inveniſti gratiam apud DEUM*, ſed & nobis miſellis, pro quibus interveniſti; ita Lyranus: *inveniſti gratiam*, inquit, *non ſolùm pro te; ſed etiam pro toto humano genere.* Hinc Regius Vates, cùm in ſpiritu prævidiſſet, Filium DEI ex hac intemerata Virgine incarnandùm, ſtupore plenus exclamavit: *Inclinavit cœlos & deſcendit, &c.* ſupra quod peraccommodè ad noſtrum conceptum obſervat Hugo Cardinalis, quòd DEUS jam priùs, hoc eſt, in primo animationis hujus Virginis inſtanti omnes paradiſi theſauros in Cor ejus effuderit; verùm cùm ipſe de ſinu Patris in hanc terram ad redimendum humanum genus deſcendit, tunc ait Hugo: *Inclinavit cœlos ſicut vas, ut totum effunderet in Cor MARIÆ*; & S. Hieronymus: *Cæteris per partes præſtatur; MARIÆ verò ſimul ſe tota infudit gratiæ plenitudo.* O Clientes Mariani, audite ipſam veſtram SS. Matrem loquentem, & affectu planè materno vos, tanquam filios, ad ſe invitantem: *Tranſite*, inquit, *ad me omnes, qui concupiſcitis me, & à generationibus meis implemini.*

Luc. 1. 30. Lyran. hîc. Pſal. 17. 10. Hugo Card. in Luc. 1. S. Hier. ſer. de Aſſumpt. B. V. Eccl. 24. 26.

2. De Abigail muliere prudente & formoſâ perhibent ſacri Regum Annales, quòd gratiam invenerit in oculis Davidis irati; dum enim jam cædes, & ruinam domûs Nabal ſpiraret, eum prudens, & linguæ ſuada mulier mirum in modum placavit; & exitium à domo ſua prudentiſſimè avertit: *Cùm autem vidiſſet Abigail David, feſtinavit, &c.* 1. Reg. 25. 25.

Ruth pauper illa Moabitis, quia humiliavit ſe, gratiam in oculis divitis Booz invenit: *Quæ cadens in faciem ſuam, & adorans ſuper terram, dixit ad eum: Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, & noſſe me dignareris peregrinam mulierem?* Ruth. 2. 10.

Eſther

Esther ob terram & formæ & morum elegantiam apud Regem Assuerum præ omnibus aliis puellis oblatis gratiam invenit singularem, ut despectis cæteris omnibus in Reginam eligeretur: *Quæ placuit ei, & invenit gratiam in conspectu illius.* Esther. 2. 9

Et ad quid istæ gratiæ humanæ? Umbræ sunt, & ad instar fumi evanescunt; MARIA autem invenit gratiam in oculis Domini, unde ad eam Archangelus: *Ne timeas MARIA, invenisti enim gratiam apud DEUM.* Et quid plus dicere poterat cœlestis ille Paranymphus? *Unus Divinæ gratiæ gradus*, ait Doctor Angelicus, *& vel minimus universis mundi divitiis & thesauris longè præstat, cùm Divinitatis sit quædam participatio, Divinæ nos consortes naturæ efficiens.* O anime mi! considera hîc, quantùm te oporteat allaborare, ut ejusmodi Divinæ gratiæ fias particeps; quid enim DEO tibi propitio nocere potest? Et si Dominus pro te, quis contra te? Timeant illi, qui gratiam DEI non habent, nec quærunt: *O quam suaviter equitat, quem gratia DEI portat!*

Luc. 1. 30 S. Th. Aq 12. q. 113. a. 9. ad 2.

Th. Kemp. de imit. Christ. l. 2. cap. 9.

3. Progrediamur ulteriùs, & scrutemur Scripturas, quia ipsæ de hac veritate luculentum perhibent testimonium. Nota est illa parabola, quam Christus proponit de Muliere, quæ decem quondam drachmas habuit, ex quibus unam perdidit, quam summo exinde studio, & labore indefesso quæsivit, nec antea destitit, donec tandem per accensam lucernam eam summo animi cum gaudio reperiret: *Accendit lucernam, evertit domum, & quærit diligenter, donec inveniat.* Et nunquid, dices, operæ pretium fuit, ut unica drachma tanto studio ac diligentiâ inquireretur? Ad quid una drachma, quæ erat una pars unciæ, nec plùs valens, quàm Julium, seu Paulum Romanum, vel Regalem Hispanicum, in nostra autem moneta Germanica vix 12. Cruciferos? Luc. 15. 8

Adverte, prudens Lector! non vile hîc latet mysterium. Mulier illa Evangelica juxta B. Albertum M. beatissima Virgo MARIA est, per drachmam verò amissam gratia originalis denotatur, protoparentibus nostris à DEO quondam communicata; hanc ipsi in paradiso per peccatum perdiderunt. Quid agit beatissima Virgo? *Quærit diligenter, donec inveniat*; in quem finem, *accendit lucernam*; hoc est, paravit Cor suum, tanquam lucernam ardentem, liquorem pinguissimum perfectionis infundens, jugibusque suspiriis, ac gemitibus pro redemptione humani generis apud DEUM interpellans. O quoties in templo, in quo per undecim annos commorabatur, cum Moyse in cœlum ingeminavit: *Si inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi faciem tuam.* Et ecce, tandem hæc purissima Virgo exaudita est pro sua reverentia, venit enim de cœlo Nuncius: *Ne timeas MARIA, invenisti enim gratiam apud DEUM; ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus JESUM.* O gratia super gra-

B. Albert. M. in Luc.

Ex. 33. 13

Luc. 1. 30

gratiam: *Hæc est illa gratia*, ait S. Chrysologus, *quæ dedit cælis gloriam, terris DEUM, fidem gentibus, finem vitiis, vitæ ordinem, moribus disciplinam.* Proinde hæc SS. Virgo longè meliori jure, quàm mulier illa Evangelica, ad amicas sibi animas exclamare poterat: *Congratulamini mihi, quia inveni drachmam, &c.* O dulcissima Virgo! omnes tibi congratulamur in unum, quia invenisti hanc drachmam perditam, gratiam videlicet Divinam, rogamusque te impensissimè indignissimi licet clientes tui, ut & nobis miseris à Filio tuo, apud quem non est impossibile omne verbum, gratiam ad omne bonum efficacem, ac tandem in morte finalem, quæ sub nullius cadit meritum, impetrare digneris: *Sit pietatis tuæ, ô MARIA*, ait Mellifluus tuus, *ipsam, quam apud DEUM invenisti gratiam, notam facere mundo, reis veniam, medelam ægris, pusillis corde robur, afflictis consolationem, periclitantibus adjutorium & liberationem sanctis tuis precibus obtinendo, &c.*

S. Chrysol. serm. 143. Luc. 15. 9 S. Bernh. serm 4. Assumpt. fol. 56.

4. Observemus alium ex Scriptura conceptum non minore consideratione dignum. Cùm Josias Rex piissimus, destructis fanis & idololatris, & combustis eorum idolis, Domum DEI hactenus magna ex parte desertam, restaurare intendisset, invenerunt Sacerdotes librum Legis intra muros templi absconditum, quem mox Helcias Sacerdos ad Sapham, & hic ad Regem detulit. Et ecce, cùm jussu Regis publicè iste liber legeretur, ventum est ad minas ac pœnas, quas DEUS populo suo ob communissima scelera intentaverat, ad quod Rex præsentiens iratum DEUM, præ mœrore & dolore animi vestimenta regia disrupit, misitque sine mora Legatos ad Holdam Prophetidem, rogans eam, quatenus DEUM desuper consuleret, sibique exinde Divinum referret responsum. Erat autem hæc Holda & prudentiâ & sanctitate, & in exponendis Divinis oraculis illo ævo apud omnes venerabilis ac celebris, quæ inter alia, ubi DEUM consuluit, hoc nuncii ad Regem remisit: *Hæc dicit Dominus DEUS Israël, pro eo, quòd audisti verba voluminis, & perterritum est cor tuum, & scidisti vestimenta tua, & flevisti coram me, & ego audivi, ait Dominus, idcirco colligam te ad patres tuos, & colligeris ad sepulchrum tuum in pace, ut non videant oculi tui omnia mala, quæ inducturus sum super locum istum.* Res mira! & nunquid tunc temporis intervallo adhuc in vivis erat Jeremias Propheta? Nunquid & alii viri & sanctitate, & prudentiâ celeberrimi tunc vivebant, qui futura poterant prædicere, & hoc Legis volumen Regi explicare? Quare ergo relictis viris, Rex à muliere discupit audire consilium & oraculum?

4. Reg. 22. 18

Respondet Baëza, quia Josias Rex, prævidens vindictam Divinam sibi & populo iminentem, per Holdam, mulierem sanctam & DEO acceptam, benignum exspectabat responsum, solent enim mulieres cor magis clemens ac benignum, quàm viri, habere, ideò per dictam Holdam (B. Virginis MA-

Baëza l. 1. cap. 5. §. 8.

RIÆ typum, quæ plus quàm Prophetissa fuit) non tam DEUM consulere, quàm & sibi placare studuit; & pergit citatus Baëza: *Ego autem omnes monuerim, qui volunt à DEO responsum misericordiæ accipere; ut consulant eum per MARIAM*, nam longè cor ejus abest à justitia vindicativa, nec mortem peccatoris, sed vitam requirit, propter peccatores enim facta est Mater

Hugo Cardinal. in Luc. 1.

DEI. Audite pro vestra consolatione Hugonem Cardinalem: *Currant*, inquit, *peccatores ad Virginem, qui gratiam amiserunt peccando, & eam invenient apud eam, humiliter salutando, & securè dicant: Redde nobis rem nostram, quam invenisti; nec negare poterit, se invenisse, quia hoc Angelus attestatur, ait enim, invenisti gratiam apud DEUM*, &c. Et quia gratiâ plena est, poterit sine dubio etiam suis cultoribus & amatoribus gratiam à DEO impetrare, aliàs non esset gratiâ plena. O Hæretici, ô Sectarii! ah capite

Rom. 16. 6

verbum hoc, & discite honorare, discite *salutare MARIAM, quæ multùm laboravit in vobis.*

5. Desideras, anime mi, plura de hac veritate argumenta? Observa. Postquam DEus universorum Dominus cœlum & terram ex nihilo sui produxit, & nunc aquam ab arida in unum locum separavit, ingentem illum

Genes. 1. 9

aquarum abyssum appellavit MARIA: *Congregentur aquæ, quæ sub cœlo sunt, in locum unum - - - Congregationesque aquarum appellavit maria*; & cur

S. Bonav. In Spec. Virg. cap. 2. S. Chrysol. serm. 146.

maria? Respondet ad rem Seraphicus Bonaventura & S. Chrysologus, MARIAM esse *mare gratiarum*, in quo mystico mari Pater æternus ob dignitatem Filii voluit, ut omnes gratiæ & gratiarum omnium fluenta congregarentur in unum, quod enim cæteri Sancti habuerunt divisim, in SS. Corde MARIÆ in uno loco reperies; virtutes videlicet omnes, merita omnia, omnes prærogativas, gratias & charismatum dona, ut in veritate illa dicere

Eccl. 24. 16 Hugo Card. in Eccl. 1. 7

potuerit: *In plenitudine Sanctorum detentio mea.* Audi rursus Hugonem Cardinalem: *Per mare*, inquit, *intelligitur Virgo MARIA, in quo omnia flumina gratiarum & donorum spiritualium intraverunt cum ipso fonte: & non redundavit MARIA, id est, non intumuit per superbiam*, &c.

O felix Esther, humilis & sublimis, pauper & dives, ancilla & Regina, de qua sacræ recensent paginæ, quòd, cùm non vocata ad Regem Assuerum, in throno auro, gemmisque coruscante tunc sedentem, introisset, eumque primo aspectu terribilem, & scintillantibus oculis formidabilem fuisset conspicata, ex tanta perculsa majestate semel, iterumque animæ deliquium passa fuerit; quod videns Rex de solio surrexit, & extenso in eam sceptro regio,

Esther. 5. 2

suam ei clementiam & gratiam insinuavit: *Quæ accedens, osculata est summitatem virgæ, dixitque ad eam Rex: Quid vis Esther Regina? Quæ est petitio tua? Etiamsi dimidiam partem regni petieris, dabitur tibi.*

Cæterùm quòd hæc Regina Esther typus SS. V. MARIÆ fuerit, nemo Christianorum ignorat, per quam DEUS generi humano offensus, mirum

in modum & placatus, & reconciliatus eſt : *Inveniſti enim gratiam apud DEUM.* Quòd autem Eſther ſummitatem aureæ illius virgæ tenuerit, & oſculata fuerit, pulcherrimam rationem aſſignat Doctor Angelicus: *Summitatem virgæ*, inquit, *Virgo beata tetigit*, quando Filium DEI in utero concepit, & ſic dimidiam partem Regni DEI impetravit, ut ipſa ſit Regina MISERICORDIÆ, cujus Flius eſt Rex JUSTITIÆ. Ex his conſidera, anima Chriſtiana, qualibus donis ac gratiis benigniſſimus DEUS SS. Cor & animam Sacratiſſimæ Matris ſuæ repleverit: *Illi enim quaſi Matri ſuæ*, ſunt verba Cornelii à Lapide, *Chriſtus nihil negare poteſt: Quare ſummum DEI in homines poſt Verbum incarnatum beneficium eſt beata Virgo, hanc enim nobis dedit, ut per eam omnia ab ipſo impetremus, ut ipſa nobis omnes clementiæ, Omnipotentiæ & Divinitatis theſauros aperiat, omnes gratias in eis reconditas largiatur per Filium ſuum.*

Luc. 1. 30
S. Th. præf. in epiſtol. Canon. lib. Eſther. c. 5.
Cornel. in c Eſther. cap. 16.

6. O dulciſſima Virgo MARIA! O Domina totius univerſi! cui ulteriùs te comparabo? Et nunquid SS. Cor tuum illud altare propitiationis eſt, de quo jam pridem Iſaias vaticinatus eſt: *Offerentur ſuper placabili altari meo, & domum Majeſtatis meæ glorificabo?* Nota hîc, prudens Lector: *Placabili*, hoc eſt, in altari Deum placante; quid autem Deum iratum magis placavit, quàm puriſſimum Cor MARIÆ? *MARIA*, ſunt verba Richardi à S. Laurentio, *dicitur altare placationis Domini, qui placatur erga peccatores, cùm ſuper hoc altare offerunt dona, & Sacrificia ſua, &c.* Hinc & ab Andrea Cretenſi appellatur *Commune reconciliatorium.* O peccatores omnes, dives & pauper, omnes in unum, accedite ad hoc placationis altare, ad SS. Deiparam plenam gratiâ, plenam miſericordiâ; & ſi Paulus gentium Doctor dilectos ſuos Philippenſes in corde ſuo geſtâſſe gloriatur: *Sicut eſt mihi juſtum hoc ſentire pro omnibus vobis, eò quòd habeam vos in corde meo;* quantò magis, ô clientes! ô filii Mariani! hæc SS. Mater noſtra in hac vita mortali, ac tunc demum in ſupremo mortis articulo veſtri curam habebit? *Sileat*, inquit Mellifluus, *miſericordiam tuam, beata Virgo, ſi quis eſt, qui invocatam te in neceſſitatibus ſuis ſibi meminerit defuiſſe.*

Iſa. 60. 7
Rich. à S. Laur. lib. 2. de Laud. B. Virg.
Andr. Cret. orat. 2. de Aſſumpt.
Phil. 1. 7
S. Bernh. ſerm. 4. in Aſſumpt. B. Virg.

Verùm hîc objectabit mihi nonnemo: Ego tenero & filiali amore proſequor beatiſſimam Virginem, eamque mihi in Dominam, Patronam & Advocatam, imò & in Matrem meam jam à primis vitæ annis elegi: Ego ſoleo in illius honorem ſingulis diebus Sabbathinis jejunare, Officium & Roſarium illi dicere, & hæc & illa in honorem illius facere, &c. Concedo totum; ſi moribus non contradicis, valdè bene agis; ſed præſumptuosè in illam agere, & ſperare, & interim in peccatis mortalibus hærere, eſt ſeipſum in gehennam præcipitare, talis enim in Sacratiſſimam Virginem injurius eſt, & duplici damnatione dignus; ſicut enim Filius omne peccatum mortale deteſtatur, ſic & Mater ejus. Cura igitur, ut ſemper in ſtatu gratiæ ſis, & hoc erit tibi in peculiare ſolatium, & in ſignum prædeſtinationis tuæ, perire enim non poteſt, qui B. Virgini verè devotus fuerit; audis hoc: *Verè devotus?*

Genes. 7. 7 — 7. Qui olim in Arca Noë, dum universale diluvium totum terrarum inundaverat orbem, inclusi erant, à generali interitu salvati sunt. MARIA, ait S. Joannes Damascenus, est vera salutis arca; in illa octo tantùm servatæ sunt animæ, per hanc omnes, modò velint, possunt salutem consequi. Illa ædificâta fuit de lignis levigatis; hæc de virtutibus consummatis. Illa super aquas diluvii ferebatur; hæc nullius vitii naufragium sensit. Illa nec bruta animantia exclusit, sed nec MARIA peccatores, qui apud DEUM ut jumenta facti sunt, modò seriò velint ad frugem, & dignos pœnitentiæ fructus redire.

S. Joan. Damasc. or. 1. de Dormit. Virg.

Psal 27. 23

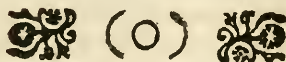
Finem huic Considerationi imponat prudentissimus Salomon, qui nunc ad Imperii clavum evectus, à DEO non divitias, aut honores, nec plures provincias, aut longos vitæ annos, vel plures de hostibus victorias, sed cor docile ac prudens impensissimè petiit, ut non se duntaxat, sed & populum suum regere, omnesque suas actiones, quà privatas, quà publicas, juxta voluntatem Divinam ordinare, ac in finem suum disponere posset: *Dabis ergo servo tuo cor docile, &c.*

3. Reg. 3. 9

O pretiosissima Virgo! tu non Cor docile, aut sapiens, ut quondam Rex Salomon, sed cor, in quo inhabitaret Gratia Divina, à DEO instantissimè postulâsti; ita tuus Mellifluus: *Prudens Virgo,* inquit, *non sapientiam, sicut Salomon, non divitias, non honores, sed gratiam requirebat;* & causam hujus justissimæ postulationis subjungit: *Nimirum sola est gratia, quâ salvamur: Et quid nos aliud concupiscimus fratres? Quæramus gratiam, per MARIAM quæramus,* & juxta exemplum Venerabilis Patris Spinolæ de Societate JESU per SS. COR MARIÆ quæramus; quid enim aliud fuit in his terris hoc pretiosissimum COR Virginis, quàm Magnes potentissimus, qui etiam ipsum DEUM de cœlo ad se in terram potuit attrahere? Ah pientissima Domina! ô benedicta Inventrix gratiæ! trahe & cor nostrum ferreum ad te, ut per te inveniamus gratiam finalem & accessum apud DEUM, ut aliquando consummato hoc Vitæ cursu ab illo audire mereamur:

Venite Benedicti, &c.

S. Bernh. serm. in Nat. Virg.

CON-

CONSIDERATIO XI.

Filius DEI descendit de cœlis, ut Filius hominis, & Dolorosæ Matris fieret, in cruce pro nobis immolandus.

Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. *Ex Symbolo Nicæno.*

1. QUantò major Rex in urbem aliquam adventare solet, tantò præconum series longior præcedit; hinc infinitus DEUS tot figuras & vaticinia præmisit, quæ adventum dilectissimi Filii sui in carnem non tantùm populo illi Judaico indicarent, sed & clarissimis rationibus eundem orbis Redemptorem, paulò post ex Virgine nasciturum, demonstrarent. Inter quas umbras & figuras non minima fuit mirabilis illa scala, quam Jacob Patriarcha à terra usque ad cœlum pertingentem, per eam Angelos de-

scendentes, & ascendentes, imò & ipsum DEUM huic scalæ innixum, atque ad descensum jamjam paratum de intempesta nocte conspicatus est: *Vidit in somnis scalam stantem super terram: & cacumen illius tangens cœlum; Angelos quoque DEI ascendentes & descendentes per eam, & Dominum innixum scalæ.* Stupenda visio! portentum ingens, & pluribus refertum mysteriis. Quid, obsecro, per hanc scalam cœlestem olim Jacobo præsignatum fuit, & cur ipse Dominus huic scalæ innixus videbatur: *Et Dominum innixum scalæ?* Littera Hebraica legit: *Pedes in scala habebat veluti descensurus;* magnum hîc latet mysterium; attende.

Genes. 28. 12

Respondet Rupertus Abbas & plures alii, quòd per dictam scalam Jacobo Patriarchæ VERBI DIVINI Incarnatio, & tota Christi generatio, ex ipso Jacobo per varios gradus & generationes usque ad Josephum & B. Virginem MARIAM descensura, fuerit repræsentata, & quòd jam tunc præfatus Jacobus in illa extasi clarissimè agnoverit, VERBUM ad nos descensurum, & carnem humanam ac passibilem suscepturum: *Pedes,* subintrat hîc Barradius, *in scala habebat, veluti descensurus, quasi diceret: Adveniet tempus, ô Jacob, cùm ego descendam, humanamque naturam de stirpe tua assumam;* sed & ascendam exinde de novo per scalam, quam vidisti, in cœlum, hoc est, per crucem, in qua lapsum genus humanum per sanguinem meum recuperaturus sum: *Crux,* ait Cornelius, *est scala & via, per quam Christus, omnesque Christiani in cœlum conscenderunt, & indies conscendunt:* Proin pro lemmate huic scalæ affiximus:

Rup. Abb. hîc in Gen.

Barrad. l. 3. cap. 13.

Cornel. hîc.

Descendendo: Ascendendo.

2. Pulcherrima est illa quæstio, quam in tractatu de Incarnatione VERBI movere solent Theologi, an Christus in carne humana in hunc mundum venisset, si Adam primus homo non peccâsset? Sunt, qui cum subtili Scoto, Suarez, & aliis sentiunt, in dicta hypothesi Christum venturum fuisse, sed non in carne passibili, cùm præcipuus Incarnationis finis, ac motivum juxta illos Auctores fuerit summa tanti mysterii excellentia, & alia bona ex eo consecutura, atque à peccato omnino independentia. Verùm si rem perspicaciori mentis oculo perpendimus, unicum ac præcipuum incarnationis motivum videtur fuisse reparatio generis humani, ita quidem, ut si homo non peccâsset, Incarnatio ex vi præsentis Decreti facta non fuisset, &c.

Hanc veritatem Theologicam non tam sacræ Paginæ, quàm & SS. Patrum luculentissima testimonia confirmant: *Sic DEUS,* inquit Veritas Christus, *dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.* Nota hîc, quæso, singula Christi verba, quàm magnam in se emphasim contineant, & quomodo amorem

Joan. 3. 16

DEI

DEI in nos miseros τὸ *Sic* emphaticè exaggeret. Item in alio loco: *Venit Filius hominis quærere, & salvum facere, quod perierat*, aliàs non venturus, nisi homo periisset. Et in alio loco: *Ego veni, ut vitam habeant, & abundantiùs habeant*; audi & Apostolum: *Fidelis sermo*, inquit, *& omni acceptione dignus, quòd Christus JESUS venit in hunc mundum, peccatores salvos facere*; hinc & Ecclesia in Symbolo Concilii Nicæni canit: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis, & incarnatus est*, &c.

Luc. 19. 10 Joan. 10. 10 1. Tim. 1. 15

Accedunt testimonia SS. Patrum, unde illud S. Augustini: *Si homo non periisset, Filius hominis non venisset*; & in alio loco: *Nulla causa fuit veniendi Christo Domino, nisi peccatores salvos facere*; cui assentit S. Irenæus: *Si non haberet caro salvari, nequaquam Verbum caro factum esset*; & S. Ambrosius: *Quæ erat causa incarnationis, nisi ut caro, quæ peccaverat, redimeretur?* Quibus adjungo S. Athanasium: *Ut Verbum*, inquit, *fieret homo, nunquam destinatum fuisset, nisi hominis necessitas id postulâsset.* Mittò quàm plurima alia SS. Patrum testimonia, asserentium, Incarnationem VERBI in remedium peccati, & redemptionem generis humani præcipuè fuisse factam, quæ sententia utpote alterâ longè probabilior, etiam multò magis Divinam in nos charitatem ac bonitatem commendat, quàm si dicatur, Christum ob perfectionem universi fuisse in mundum venturum.

S. August. serm. 8. de Verbis Apost. Idem serm. 9. S. Irenæus l. 5. cap 14. S. Ambr. l. de Incarn. cap. 6. S. Athanas. serm. 3. contra Arian.

Ex quibus, prudens Lector, collige immensæ in te clementiæ, & Divinæ Bonitatis argumentum, quid enim meruit homo, peccator tam abominandus, & læsæ Divinæ Majestatis reus, quàm ut cum Angelis Apostaticis propter demerita æternis deputaretur suppliciis? *Quis tibi imputabit*, ait Sapiens, *si perierint nationes, quas tu fecisti: non enim alius est DEUS, quam tu?* Et si universus terrarum orbis coram DEO non aliud est, quàm *unica guttula roris antelucani*, quota pars es tu? Proinde si totus mundus periisset, habitâ DEI ratione perinde fuisset atque si canis aut culex, vel aliquid eò minus interiisset: *Hinc bonitas effulget*, sunt verba S. Damasceni, *quòd figmenti sui, hoc est, hominis imbecillitatem DEUS non contempsit, sed lapsi vicem doluit, eique manum porrexit.* O quantùm igitur obligatus es, anime mi! SS. Trinitati pro admirabili hoc consilio super animæ tuæ salute? Quantùm obligatus Filio DEI, cujus Incarnationis scopus unicus fuit redemptio tua, & instauratio Divinæ Imaginis, quæ in te per peccatum tam fœdè erat deformata? Quantùm denique obligatus B. Virgini MARIÆ, quæ suo singulari assensu in Incarnationem mundo succurrit perdito? *Filii DEI Incarnatio & passio*, ait Quaresmius, *Deiparæ Virgini Mariæ fidei, obedientiæ, ac bonis operibus, singulariter tribuenda est*, &c. O beatissima Virgo & Mater! verè qui te non amat, anathema sit.

Sap. 12. 12 Sap. 11. 23 S. Damasc. lib. 3 fidei Orthdox. cap. 1. Quaresm. To. 4. c. 19 sect. 12.

3. Hoc admirandum Incarnationis mysterium, ex quo totum fidei nostræ orthodoxæ fundamentum pendet, jam à prima mundi ætate revelavit DEUS Adamo, dum ei somnum immisit: *Immisit ergo Dominus DEUS soporem*

Genes. 2. 21

S. Auguſt. quem citat Cornelius, & Alii plures hîc. *porem in Adam,* in quo ſomno, ſeu potiùs mentis extaſi non tam ſcientiam infuſam omnium rerum naturalium à Deo accepit, ſed & ſublime illud Divini Verbi aliquando incarnandi myſterium agnovit, quod illi denuo per illa verba inſinuatum fuit: *Inimicitias ponam inter te & mulierem, & ſemen tuum & ſemen illius,* hoc eſt, per Chriſtum ex B. Virgine incarnandum.

Geneſ. 3. 15

Geneſ. 5. 29 Agnovit & Lamech, pater Noëmi: *Vocavitque nomen ejus Noë, dicens, iſte conſolabitur nos ab operibus & laboribus manuum noſtrarum in terra, cui maledixit Dominus.* Ubi juxta Rupertum, Cornelium, & alios, Meſſiam naſcendum in umbra Filii ſui non obſcurè prævidit, proinde illi nomen impoſuit *Noë,* quod idem eſt, quàm: *Quies,* aut: *Quieſcere faciens,* aut: *Conſolatio generis humani;* conſolatio autem generis humani factus eſt Chriſtus JESUS ex Virgine incarnatus, & pro ſalute univerſorum crucifixus, cujus deliciæ ſunt

Geneſ. 6. 14 Ven. Beda in hunc loc. eſſe cum filiis hominum; hinc Venerabilis Beda verba illa: *Fac tibi arcam, &c.* Patri æterno pulcherrimè accommodat: *Quod dicit,* inquit, *fac tibi arcam, conſilium Patris poteſt intelligi ad Filium de aſſumptione carnis, &c.*

Agnovit & Noë, filius Lamech, in cujus gratiam DEUS finito univerſali

Geneſ. 2. 12 diluvio in ſuperiori aëris regione arcum, ſeu iridem ſuſpendit: *Hoc ſignum fœderis, quod do inter me & vos, & omnem animam viventem, &c.* Per quam iridem Noëmo & poſteris ejus Verbum, ſuo tempore pro ſalute mundi in-

Cornel. hîc. carnandum revelatum eſt: *Iris,* inquit Cornelius: *eſt Verbum incarnatum, & carne velatum, ſive, eſt ipſa caro Verbi. &c.* per quod Verbum, & in quo Verbo omnia in integrum reſtaurata ſunt. O magnum, ô admirabile Divinæ Incarnationis ex Virgine myſterium, & quis eſt, qui hoc conſiderat?

4. A Noëmo ad Abrahamum tranſeamus, genere Chaldæum, & à DEO ſæpius per varias tribulationes probatum, ac tunc præſertim, cùm jam centenarius à DEO juſſus eſt, ut filium ſuum unigenitum, quem diligebat, Iſaac, ſibi in holocauſtum ſuper unum montium immolaret; & ecce, cùm alligâſſet Iſaac, gladiumque arripuiſſet, quo innocentis prolis jugulum feriret, in ipſo extremæ neceſſitatis articulo, & in ipſo limite mortis adeſt repentè de

Gen. 22. 12 cœlo nuntius, qui filio parcere jubet: *Non extendas manum tuam contra puerum, &c.* Res miranda! nunquid DEUS omnino eſt immutabilis, non tam phyſicè, quàm & moraliter? Nunquid ex animi inconſtantia aliud velle poteſt, quàm quod ſemel decrevit? An non ipſe apud Malachiam dicit:

Malach. 3. 6 *Ego Dominus & non mutor?* ad quid ergo hic ſuam immutavit ſententiam? priùs juſſerat, ut feriret, modò vociferatur, ut parcat?

Adverte, anime mi! magnum hîc latet myſterium. Promiſerat quondam idem pientiſſimus DEUS ſancto illi Patriarchæ, quòd de ſtirpe ſua in

Gen. 22. 18 tempore opportuno eſſet incarnandus Unigenitus DEI Filius: *Benedicentur in ſemine tuo omnes gentes;* ubi per ſemen Abrahæ intelligitur Chriſtus, ex eodem Iſaac ſecundùm carnem naſcendus, in qua Divina prole omnes gentes

eſſent

essent benedicendæ, & ab interitu (si vellent veræ fidei lumen agnoscere) redimendæ: *Abrahæ*, inquit Apostolus, *dictæ sunt promissiones, &c.* Et B. Gal. 3. 16
Virgo ad Elisabeth: *Sicut locutus est ad Patres nostros, Abraham, & semini ejus* Luc. 1. 55
in sæcula; quæ omnia per adventum Christi in carne adimpleta esse liquet. Vivat igitur filius tuus Isaac, & non occidatur: *Non extendas manum tuam contra puerum*, quia ex illo surget Christus de Virgine incarnandus, qui vices in eodem monte suo tempore supplebit, ubi super struem lignorum, hoc est, in ara crucis pro salute omnium erit immolandus. Similitudinem capesis ex tenero surculo, trunco veteri implantato, ut arbor nova exurgat, & fructus suos in tempore afferat, quem si confringis surculum, tota arbor, & rami ejus futuri pereant, necesse est. Sic si Isaac à Patre fuisset tunc obtruncatus, omnis Christi generatio & genealogia ab Abraham usque ad JOSEPHUM & MARIAM uno ictu gladii fuisset extincta, & consequenter videtur, quòd nec Christus fuisset incarnatus ex Virgine, filia Abrahæ: *Nunquam Angelos apprehendit*, subintrat iterum Apostolus, *sed semen Abra-* Hebr. 2. 16
hæ apprehendit; qui tunc cum Isaac filio ob tam generosum facinus de congruo meruit, ut Christus ex sua prosapia, & non ex alia secundùm carnem nasceretur.

5. Roboremus hanc veritatem per alium conceptum. Dicite, quare Isaac nunc senex & brevi moriturus dilecto filio suo Jacob, statim ut sensit odoris fragrantiam, quam vestibus suis spargebat, tam amanter, & insolita perfusus lætitiâ benedixerit: *Det tibi DEUS de rore cœli, & de pinguedine ter-* Gen. 27. 28
ræ, &c. Ad quid ista benedictio?

Respondet S. Augustinus, benedictionem istam in Christi incarnatione S. Aug. l. 16.
esse adimpletam, cujus adventum tunc Isaac in umbra prævidebat, unde & Civit. 37.
antiqui Patres eundem orbis Salvatorem, ut rorem de cœlo cadentem desiderabant: *Rorate cœli desuper, & nubes pluant justum*; Beatus Theodoretus Isa 45. 8
verò eleganter per illum rorem cœli Divinitatem Verbi, & per pinguedinem B. Theodor.
terræ ejus humanitatem à terra virginea suscipiendam intelligit: *Ros Christi* q. 81. in Gen.
Divinitas, pinguedo terræ humanitas. Viden' hîc, prudens Lector, & per- B. Petrus
pende cum B. Petro Chrysologo, quomodo Incarnatio Verbi negotium fue- Chrysol.
rit omnium sæculorum, & quomodo ab origine mundi de communi hoc serm. de
mundi remedio actum fuerit, donec tandem intra claustra Virginis Nazare- Annunt.
thanæ hoc summum, admirabile ac cœleste negotium compleretur: *Ecce*, Isa. 7. 14
Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emanuel.

6. Si vis, anime mi! Agglomeremus argumenta. Dic, quænam persona ex SS. Trinitate Moysi, in deserto oves pascenti, in rubo ardente, & incombusto, apparuerit: *Vidi afflictionem populi mei: Descendi, ut liberem eum?* Exod. 3. 7
Respondet Theodoretus, fuisse Filium DEI, magnum illum consilii Angelum, Theodoret.
qui jam tunc misericordiâ motus descensum de cœlo parabat, ut pro omnium loc. cit. in
salute Gen.

ſalute incarnaretur, ſed placuit SS. Trinitati grande hoc opus adhuc aliquantiſper & in tempus magis opportunum differre.

Dic ulteriùs, quisnam ille fuerit, quem olim Nabuchodonoſor Rex in camino ignis ardentis, in quem Ananias, Miſaël & Azarias conjecti ſunt, ſimilem Filio hominis conſpicatus eſt: *Et ſpecies quarti ſimilis Filio DEI?* Reſpondet S. Hilarius, Juſtinus, Tertullianus & alii, quod ipſe DEI Filius fuerit, qui jam tunc, antequam incarnaretur, humanæ naturæ ſimilitudinem induerat, & ſic ad futurum redemptionis officium ſe exercebat, quia *deliciæ ejus ſunt eſſe cum filiis hominum.*

Dan. 3. 92 S. Hilar. Juſtin. Tertull. citati à Cornel. hîc. Prov. 8. 31

Placet ulteriùs progredi. Dic, cur Ezechias Rex pientiſſimus, cùm illi ab Iſaia in ægritudine inſinuatum fuit illud fatale: *Diſpone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives,* mox ad parietem ſe converterit: *Et convertit Ezechias faciem ad parietem, & oravit ad Dominum?* Reſpondet S. Gregorius Magnus, per illum parietem orientalem, ad quem Rex ægrotans ſe in lecto convertit, adumbratam fuiſſe incarnationem & humanitatem Chriſti, quam à B. V. MARIA ſuo tempore erat ſuſcepturus; ad hanc igitur Rex mœſtiſſimus, & nunc morti proximus ſummis votis aſpirabat, nam *ipſe ſtat poſt parietem noſtrum;* hinc tam amarè flebat, quia formidabat, à generatione Chriſti ſe eſſe excluſum, &c.

Iſa. 38. 1. S. Greg. M. cit. à R. P. Euſtach. à S. Roſ. in Proëmiali. Cant. 2. 9

Vide hîc, anima Chriſtiana, quàm ardentibus quondam votis Reges, Patriarchæ, & Prophetæ ad Incarnationem Verbi aſpirârint; hinc Iſaias ait: *Propter Sion non tacebo, & propter Jeruſalem non requieſcam, donec egrediatur ut ſplendor juſtus ejus, & Salvator ejus ut lampas accendatur.* O mortales omnes! cur non erubeſcitis, quòd hoc ſummum Incarnationis beneficium, & opus miſericordiæ Divinæ planè immenſum tam parvi faciatis? *In nullo,* inquit Mellifluus Doctor, *DEUS ſic commendat charitatem, quomodo in myſterio Incarnationis ejus & paſſionis; in nullo ſic revelatur ejus pietas; in nullo ſic apparet benignitas, quomodo in humanitate,* &c. Erat enim tunc porta ſalutis occluſa omnibus, & tot millenis annis usque ad illud tempus per flammeum, atque verſatilem Cherubini gladium cuſtodita; clavum Imperii tenebant Gentiles, & idololatræ; peccata omnium populorum totum inundabant orbem; imò & ipſe populus Hebraicus, licet à DEO electus, innumeris ſcatebat vitiis & erroribus; verbo: *Tenebræ erant ſuper faciem abyſſi,* unde ſucclamabant Patres: *Utinam dirumperes cœlos & deſcenderes;* & ecce ubi tandem *venit plenitudo temporis, miſit DEUS Filium ſuum, factum ex muliere, factum ſub lege, ut eos, qui ſub lege erant, redimeret.* O immenſa charitas! ô abyſſus miſericordiarum DEI! quid ultra potuiſſet nobis facere DEUS, & non fecit? Et quis eſt, *qui recogitat corde?*

Iſa. 62. 1 S. Bernh. ſerm. de dilig. Deo. Gen. 3. 24 Geneſ. 1. 8 Iſa. 64. 1 Gal. 4. 4 Jer. 11. 12

7. Mirabatur olim electus DEI populus, dum vidit mare rubrum virtute unius virgæ Moſaicæ apertum, & ſciſſum, viamque Hebræis in Palæſti-

nam ex Ægypto referantis, unde Vates Regius: *Mare vidit, & fugit.* Quid, obsecro, pensâsset ille populus, si ipsum VERBUM Patris vidisset de cœlo in gremium unius Puellæ Hebraicæ descendere, ac tandem per virgam crucis viam omnibus, se sequentibus, ad cœlestem Palæstinam adaperire? *Nihil DEO sublimius*, ait Mellifluus, *nihil vilius limo, & tamen tanta dignatione DEUS descendit in limum, tantaque dignitate limus ascendit ad DEUM, ut quidquid in eo DEUS fecit, limus fecisse credatur, tam ineffabili, quàm incomprehensibili Sacramento.* Psal. 113. 3 S. Bernh. serm. 3. Vigil. Nat. f. 12.

Vidit quondam, & attonitus stetit orbis terrarum, dum tempore Josue solem in medio cursu stantem, & tempore Regis Ezechiæ per decem gradus retrogredientem spectavit. Sed quid ista? Nunquid mirari magis debet mundus, dum videt ipsum DEUM, verum illum justitiæ solem, adeò in utero Virginis humiliatum, adeò exinanitum, ut de se ipso dicere non vereatur: *Vermis sum ego, & non homo?* Josuæ. 10. 13 Isa. 38. 8 Psal. 21. 7

Vidit Jordanis Arcam Fœderis sibi appropinquantem, & præ stupore stetit ex una parte attonitus; & ex altera rapido cursu in mare mortuum effusus, liberum populo reliquit transitum: *Jordanis conversus est retrorsum.* Sed nunc cernit mundus veram & animatam DEI Arcam, hoc est, ipsum DEUM carne humanâ vestitum, in mundum ingredientem, ut salvaret, quos condidit. O maxima miseratio, quia maxima tunc erat miseria: *O Domine, quid est homo, quòd memor es ejus?* Ps. 113. 5 Psal. 8. 5

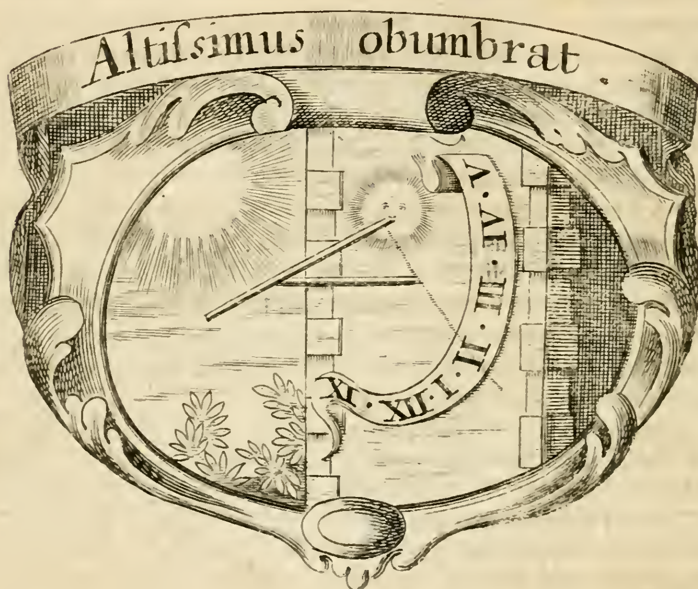
Jacob quondam ingrato Labano, cui per tot annos fideliter inservierat, in faciem objectavit: *Modicum habuisti, antequam venirem ad te, & nunc dives effectus es, benedixitque tibi Dominus ad introitum meum.* O anima Christiana! dic, quid habebat mundus, antequam Christus veniret in carnem, & à Virgine mortale corpus susciperet, olim pro nobis in cruce tradendum? Ah nihil habebat, nisi peccata, & omnia miseriis & calamitatibus referta: *Sed nunc*, rectè ait Rupertus Abbas, *dives effectus est mundus universus, benedixitque illi DEUS ad introitum Christi Filii sui omni benedictione spirituali, quâ & imprimis illi omnia peccata condonavit, & deinde multiplicia ei contulit Spiritûs Sancti dona*, &c. Quid igitur restat, nisi ut DEO T. O. M. animitùs gratulemur omnem gloriam ex tam admirabili Incarnationis opere promanantem. Gratulemur & Christo JESU Filio DEI, dum per naturam humanam sibi unitam factus est etiam Filius hominis, imò & frater noster. Gen. 30. 30 Rup. Abb. cap. 37. in Gen.

Gratulemur tandem & SS. Matri ejus talem Filium, & omnia bona per ipsum in eam derivata, dum per illum assensum in Incarnationem plus meruit, quàm omnes Angeli & Sancti DEI, &c.

CONSIDERATIO XII.

B. Virgo jam ab illo instanti, quo Mater DEI esse cœpit, in Corde crucem & doloris gladium portavit.

Virtus Altissimi obumbrabit tibi.
Luc. 1. 35.

1. Mira ac diversa à SS. Patribus purissimæ Virgini MARIÆ attribui solent elogia. B. Rupertus Abbas eam paradisum voluptatis appellat, in quo DEUS primum hominem posuit, qui apud ipsum in principio erat, hoc est, Christum JESUM, novum illum ac innocentissimum Adamum. Richardus à S. Laurentio eandem Sacratissimam Deiparam lectulo pacifici Salomonis assimilat, in quo DEI Filius novem mensium spatio quievit. S. Amadæus illam feracissimam virginitatis plantam vocat, ex

Rup. Abb. l. 4. in Cant.

Rich. l. 10

S. Amad. hom. 1.

ex qua immaculatum illud castitatis lilium inter spinas, hoc est, DEUS & Homo Crucifixus prodiit. S. Ambrosius ex eadem SS. Virgine craterem tornatilem facit, qui nobis carnem & sanguinem Christi propinat. Alii eandem appellant thesaurum omnis sanctitatis; ideam perfectionis, gratiarum aquæductum, solium gloriæ DEI, microcosmum gratiarum, & radicem bonorum omnium, &c. Sed nec ille à veritatis scopo aberravit, qui hanc SS. Virginem horologio, seu potiùs solario Achaz assimilavit: *Et ecce, reverti faciam umbram linearum, & per quas descenderat in horologio Achaz in sole, retrorsum decem lineis.* Per quem solem rectè Sol ille justitiæ, qui est Christus DEUS noster, per novem autem gradus, novem Angelorum Chori, per quos Sol ille Divinus retrogressus est, per decimam autem lineam B. Virginis uterus, vel Crux, in quo utroque Sol ille oriens & occumbens requievit, intelligi possunt, ipsum autem horologium Achaz juxta mentem SS. Patrum SS. Deiparam designavit, unde eam in Officio de Immaculata Conceptione passim in Ecclesia recepto, salutare solemus: *Salve horologium, quò retrogradiatur Sol in decem lineis, Verbum incarnatur, Homo ut ab inferis ad summa attollatur.* In quem finem huic nostro solario à sole meridiano illustrato, & in umbra numerum decimum, id est, Crucem X. exhibenti illud Gabrielis pro lemmate inscripsimus:

S. Ambros. l. de Instit. Virg. c. 14.

Isa. 38. 8

Altissimus obumbrat.

Ita est, ô pientissima Virgo! enimverò obumbravit tibi Sol ille *oriens ex alto*, & occumbens in cruce; proinde meritò non tam sub cruce, quàm etiam in Incarnatione Verbi dicere poteras: *Nolite considerare, quòd fusca sim, quia decoloravit me Sol*, dum enim ad Archangeli vocem respondisti: *Fiat mihi secundùm verbum tuum*, in quo instanti perfectissimâ voluntate paratam te exhibuisti ad omnia adversa cum Filio tuo imposterum per omnem vitam toleranda. Juvat hìc pro stabilienda hac veritate in testem adducere magnum illum Theologiæ mysticæ Doctorem, Joannem Taulerum, qui ita cum hac SS. Deiparente sermocinatur: *O MARIA præcipua Martyrum omnium, non hoc est initium dolorum tuorum sub cruce; non hìc tua cœpit passio; non hìc prima est tui DEO obedientis abnegatio: Sed sicut Christus Filius tuus ab initio gratissimè se subdidit ad mortem usque Patris voluntati, & toto vitæ suæ spatio paupertatem, persecutiones, oblocutionss & contemptus sponte sustinuit; sic tu Domina nostra dulcissima totam te resignâsti DEO, quando Mater Filii DEI esse consensisti*, &c.

Luc. 1. 78

Cant. 1. 5

Luc. 1. 38

Joan. Tauler. Exercit. Vitæ christi cap. 18.

2. Ad roborandam hanc veritatem audiamus insignem conceptum. Postquam cœlestis ille paranymphus, & humanæ salutis nuntius, Gabriel Archangelus, hanc magnificam legationem à SS. Trinitate acceptavit, ut

VERBUM mox incarnandum intemeratæ Virgini MARIÆ annuntiaret, non sine ambitioso plurimorum Angelorum comitatu in assumpta hominis forma ad Domum Nazaræam, ubi Virgo plùs quàm Angelica puritate conspicua commorabatur, se contulit, ad quam cùm ingrederetur, eam summâ cum veneratione salutavit: AVE. Hæret ad hanc Angeli vocem mens & lingua mea attonita; & quid hoc est, magne cœli Princeps & Archangele? Quare SS. Virginem, mox DEI Matrem futuram per τὸ *Ave* salutas? Cur non dicis: *Salve*? An non prorsus idem sibi volunt *Salve & Ave*? Non equidem ignoro, quòd per τὸ *Ave* designata fuerit tota Sactissima Trinitas, à qua immediatè Archangelus hunc salutandi modum mutuaverat, per A. enim significatur *Alpha & Omega*, principium & finis, hoc est, Pater æternus; per V. indicatur VERBUM mox incarnandum; & per E. Emissio Spiritûs Sancti, qui à Patre, Filioque procedit; scio insuper, quòd per AVE reparatum fuerit, quod priùs ab Eva destructum fuerat; proinde si τὸ AVE retro legis, nomen Eva prodibit, hinc versus ille venit ex utraque parte legendus;

Robur Ave tenet, & te tenet Eva ruboR.

Scio ad hæc, quòd τὸ AVE idem sibi velit, quàm A - VE, hoc est, sine væ, ubi enim universum humanum genus huic communi væ in contrahendo peccato originali erat obnoxium, sola purissima Virgo sine ullo væ & noxa permansit. Sed aliud hìc latet mysterium. Observa, prudens Lector, attentiore mentis oculo τὸ AVE; & quid, quæso, hìc Echo Mariana resonat? *Ave, Ave, Ave --- væ, væ, væ.* O AVE gaudiosum, sed & lacrymosum! quia non sine flebili *væ* hoc *Ave* pronuntiatur, & dum orbi salutem & B. Virgini Verbum incarnandum annuntiat, simul & longum *væ* per totam vitam SS. Cordi Mariano prædixit: *Angelus Ave dixit*, ait quidam recentior & insignis Orator de Societate JESU, *& doloris gladius MARIÆ pectus transfixit, Filium enim se parituram audivit, & eodem momento Filii flagella vidit, spinas & crucem prævidit; Concipiebat, & jam sub cruce stabat: Concipiebat, & jam Crucifixum deponebat: Concipiebat, & jam vulneratum lavabat: Concipiebat, & jam sepultum deplorabat.* O gaudiosum, sed & triste, nimisque luctuosum AVE! O anima Christiana! recordare hujus Ave, quando hanc Sacratissimam Matrem tuam Angelica salutatione honoras.

R. P. Casp. Knittel. S. Jes. in Sabb. pass.

3. Verùm progrediamur ulteriùs, & inquiramus, quænam illa domus fuerit, quam sibi quondam Sapientia ædificavit, & septem firmissimis columnis suffulsit: *Sapientia ædificavit sibi domum; excidit columnas septem: immolavit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam.* Advette, prudens Lector, singula hìc aliquid denotant; attentum te esse discupio.

Prov. 9. 1

Sapien-

Sapientia illa æterna, Filius DEI eſt, qui communiſſimè à SS. Patribus Sapientia æterni Patris appellari aſſolet: Hæc, inquam, Sapientia ædificavit ſibi domum, in qua habitaret DEUS cum hominibus, hoc eſt, ſanctiſſimam ac puriſſimam Matrem ſuam, in cujus Sacratiſſimo utero per novem menſes requieſcere dignatus eſt: *Et qui creavit me, requievit in tabernaculo meo.* Eccl. 24. 12
Suffulſit autem hanc domum ſeptem columnis, per quas B. Petrus Damianus ſeptem Spiritûs Sancti dona intelligit, Mellifluus verò tres virtutes Theologicas: Fidem, ſpem, charitatem, & quatuor Cardinales, hoc eſt, prudentiam, juſtitiam, fortitudinem & temperantiam, quibus SS. Virgo dotata, & velut firma domus DEI ſuffulta fuit, de qua myſtica domo & ille Jacob Patriarcha vaticinatus eſt: *Non eſt hîc aliud, niſi Domus DEI*, &c. Et ſequitur: *Immolavit victimas ſuas*; ubi advertit Venerabilis Beda, quòd Chriſtus non unam, ſed multas victimas obtulerit, & inſtar multarum victimarum fuerit, quia plurima tormenta exantlavit, quorum quodlibet ad eum necandum ſufficiebat, unde in plurali dicitur, victimas immolâſſe. *Miſcuit vinum*, quando in circumciſione, flagellatione, coronatione, crucifixione, Divinum Sanguinem largiſſimè pro ſalute noſtra effuſum, cum lacrymis afflictiſſimæ Matris ſuæ, quas præſertim ſtans ſub cruce dolentiſſimè profudit, quodammodo immiſcuit. Denique *propoſuit menſam ſuam*, dum Carnem & Sanguinem ſuum in SS. Eucharistia non tam in cibum & potum, quàm etiam in victimam, hoc eſt, in Sacrificium, quod quotidie in altari DEO T. O. M. pro peccatis offertur, in ſignum infiniti amoris ſui reliquit.

B. Petr. Damian. ſerm. de Nat. S. Bernh. ſerm. 9. inter parvos. Gen. 28. 17 Beda hîc.

O anima Chriſtiana! conſidera hîc planè immenſum SS. Cordis JESU & MARIÆ in nos amorem; quid enim aliud eſt Caro Chriſti, quàm Caro MARIÆ? Et quid Cor JESU, quàm Cor MARIÆ? De illa enim VERBUM ſuam carnis ſubſtantiam aſſumpſit, ſibique intimè univit; & quod ſemel aſſumpſit, nunquam dimiſit; ergo dum SS. Eucharistiam percipis, pariter & de puriſſima Matris DEI Carne & Sanguine reficeris? O bone DEUS! quis hanc perpendens veritatem, non colliqueſcat ſaltem aliquo amore erga JESUM & MARIAM, quorum tota vita à primo conceptionis inſtanti crux fuit & martyrium? Verè immortales illis pro hoc præſtantiſſimo nutrimento tenemur gratias perſolvere. Juvat hîc audire B. Petrum Damianum: *Hîc*, inquit, *dilectiſſimi fratres; hîc rogo, perpendite, quàm debitores ſimus huic beatiſſimæ DEI Genitrici, quantasque illi poſt Dominum gratias agere debeamus: Illud ſiquidem corpus, quod beatiſſima Virgo genuit, quod in gremio fovit, quod faſciis cinxit, quod maternâ curâ nutrivit, nunc de ſacro altari percipimus, & ejus Sanguinem in Sacramento noſtræ redemptionis haurimus. Impar eſt illi omne humanæ linguæ præconium, quæ de intemeratæ carnis ſuæ viſceribus cibum nobis protulit animarum, eum videlicet, qui de ſe ipſo perhibet: Ego ſum panis vivus, qui de cœlo deſcendi.*

B. Petr. Damian. in ſerm. de Nativ.

4. O pi-

4. O pientissima Domina! cui ulteriùs te comparabo? Altare es, in quo immensus DEI Filius ingrediens mundum (quando Verbum caro factum est) statim à primo conceptionis instanti prompta voluntate & affectu se Patri æterno prima vice in holocaustum & Sacrificium, & ultro, quia voluit, morti crucis se obtulit. Ita S. Methodius, & ex eo doctissimus Quaresmius: *Cor Virginis*, inquit, *fuit altare, in quo Filius se ipsum obtulit in Sacrificium.* Ad quod pariter allusit Gentium Doctor Paulus, dum ad Philippenses scripsit: *Humiliavit semetipsum Patri, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* O cœli obstupescite! Christus vix incarnatus, & pro nobis jam crucifixus? O cœli obstupescite!

Quaresm. Tom. 3. c. 8. sect. 8.
Philipp. 2. 8

Jeremias olim, cùm in umbra tantùm hanc prævidisset veritatem, tam insolito attonitus prodigio exclamâsse perhibetur: *Novum faciet Dominus super terram; fœmina circumdabit virum.* Verum novum, & admirabile, propter Virginis concipientis integritatem, nam Mater efficitur, & permanet Virgo. Novum, propter fœtus efformationem, animæque infusionem, quæ in puncto & unico instanti à Spiritu Sancto peracta sunt. Novum, quia DEUS factus homo passibilis & mortalis. Novum, quia tenerrimus Infans vix quò ad corpusculi magnitudinem cum minutissima apicula tunc comparandus, omnimodâ tamen ac Divinâ pollebat Sapientiâ. Novum, quia sanctissima anima Christi jam tunc in carcere materno inclusa essentiam DEI vidit. Novum denique & maximè novum, quia jam tunc à primo conceptionis momento Divinus ille Infans in utero Virgineæ Matris suæ erat crucifixus, & cum eo pariter SS. Mater ejus: *O Verbum breviatum, quod fecit Dominus super terram!*

Jerem. 31. 22
Rom. 9. 28

Olim de Eva dictum fuit: *Faciamus ei adjutorium simile sibi.* Hoc longè meliori jure dicere possumus de B. V. MARIA, quòd Christo Filio in Incarnatione, passione ac redemptione generis humani adjutorium simile extiterit. *Hæc est*, ait Hugo Carensis, *adjutorium Altissimi, quia juvat eum ad salvandum genus humanum.* O quàm benè igitur Mellifluus Bernhardus: *Quia indigus eras, cui donaretur DEUS, datus est MARIÆ, ut per illam acciperes, quidquid haberes;* & subjungit, *Nihil nos DEUS habere voluit, quod per manus MARIÆ non transierit.* Et cur igitur, ô anima tepida ac languida, non accedis ad MARIAM, nam & ipsa *peccatores recipit*, quia propter ipsos Mater DEI facta est?

Gen. 2. 18
Hugo Car. in Ps. 90. 1
S. Bernh. in Vigil. Nat. Dom.
Luc. 15. 2

5. Revocate hîc, si placet, in memoriam officiosissimam illam invitationem, quâ olim Sponsa dilectum ac cœlestem suum Sponsum invitavit, ut in hortum suum dignaretur descendere, & fructum pomorum suorum degustare: *Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructum pomorum suorum;* cujus piæ ac justissimæ petitioni tandem acquiescens Sponsus respondit

Cant. 5. 1

Veni:

Veni in hortum meum, Soror mea Sponsa; messui myrrham meam cum aromatibus. Magnum hîc latet mysterium; attentas arrigite aures.

Per hanc Sponsam rectè SS. Patres SS. Deiparam subaudiunt, quæ, licet optimè novisset, quæ & quanta Unigenito DEI Filio pro salute mundi consummandâ, per omnem vitæ cursum forent sustinenda, cœlestis tamen Patris voluntati humiliter obsecundans, hunc amantissimum animæ suæ Sponsum ardentissimè invitare non dubitavit, ut tandem secundùm promissa Patribus olim facta, de cœlo descenderet, & veniret in hortum suum, hoc est, per incarnationem in uterum suum virgineum ad comedendum fructum pomorum suorum, non infelix illud terrestris paradisi pomum, ex cujus comestione adhuc dentes posterorum obstupescunt, sed fructum pomi illius. (hoc est, quod causavit illud pomum) nimirum dolores, gemitus, persecutiones, injurias, ærumnas, verbera, flagella, spinas, crucem, mortem &c. Et placuit hæc tam ardens invitatio cœlesti Sponso, qui ad vocem Virginis: *Fiat*, descendit de cœlis, venit in uterum ejus, tanquam in hortum omni virtutum genere excultissimum: *Et Verbum caro factum est*, ubi messuit myrrham cum aromatibus, per quam myrrham assidua Christi passio adumbrata fuit. Audite superiùs memoratum Mellifluum: *Volve*, inquit, *& revolve* S. Bernh.
vitam boni JESU, & non invenies eum nisi in cruce; ex quo enim carnem assum- serm. de Pass.
psit, semper in pœna fuit, in amaritudine & angustia, &c. Dom.

Ex his collige, anime mi, quantum obligatus sis tantæ Matri DEI & tuæ, quæ tibi non de condigno quidem, sed tamen de congruo Christi, pientissimi Redemptoris tui, meruit Incarnationem, & per consequens & passionem, & tuam salutem. Juvat hîc audire Magnum Augustinum: *MA-* S. August. in
RIA, inquit, *multùm gaudeo, multùm audeo; nos enim tibi, teque nobis mira vi-* serm. de
cissitudo considerat, ut licet pro nobis habeas id esse, quod es, nos verò per te id es- Virg.
se, quod sumus; si enim nulla præcessisset nostra transgressio, non esset secuta nostra redemptio, & si necessarium non esset redimi peccatorem, non esset necessarium parere Redemptorem, &c.

6. O purissima Virgo! quid ultra possum dicere de te? Ager es fœcundissimus, non trigesimum, aut sexagesimum, sed centesimum, imò & Matth. 13.
millesimum fructum afferens, ex quo agro dulcis ille fructus, seu verum fru- 23
menti granum excrevit, pro omnium salute in cruce mortificandum. Vitis es fœcundissima: *Ego quasi vitis fructificavi*; quæ Divinum illum botrum, Eccl. 24. 23
Verbum incarnatum protulisti, qui tandem in torculari crucis pro totius mundi redemptione ac salute usque ad ultimam sanguinis stillam expressus fuit: *Botrus Cypri dilectus meus.* Terra es illa benedicta, de qua Psaltes vati- Cant. 1. 14
cinatus est: *DEUS autem Rex noster ante sæcula, operatus est salutem in medio* Psal. 73. 12
terræ. Scio equidem, ô benedicta Inventrix gratiæ, ô Genitrix vitæ, ô Mater salutis! quòd dulcissimus Filius, in medio terræ, hoc est, in monte Golgo-

thaeo (qui medium terrae dicitur) passus, & cruci affixus fuerit, atque in hoc loco omnium salutem operatus sit; sed & Sacratissimus uterus tuus, ita attestante Mellifluo, fuit illud medium terrae, in quo mundi salutem incepit operari: *Et tunc jam*, sunt verba S. Bernhardi, *operabatur nostram salutem in medio terrae, in utero videlicet Virginis MARIÆ, qui mirabili proprietate terrae medium appellatur; ad illam enim tanquam ad medium, sicut ad Arcam DEI, sicut ad rerum causam, sicut ad negotium saeculorum respiciunt, & qui in coelo habitant, & qui in inferno, & qui nos praecesserunt, & nos, qui sumus, & qui sequentur, & nati natorum, & qui nascentur ab illis. Illi, qui sunt in coelo, ut resarciantur; & qui in inferno, ut eripiantur; qui praecesserunt, ut Prophetae fideles inveniantur, qui sequuntur, ut glorificentur.*

S. Bernh. serm. 2. in pentec.

7. Olim ad portam illam auream & speciosam mendicus ille, & claudus ex utero Matris suae, *quem ponebant quotidie ad portam templi, quae dicitur speciosa*, optatam & corporis & animae salutem consecutus est. Et nos quid aliud sumus, quàm claudi in via virtutis, & miseri mendici? ita D. Augustinus: *Omnes mendici DEI sumus, ante januam magni Patrisfamilias stamus, imò & prosternimur, supplices ingemiscimus, aliquid volentes accipere, & ipsum aliquid ipse DEUS est.* Porta illa aurea & speciosa B. Virgo & Mater DEI est, verè *porta coeli*, ad quam oportet nos sedere, & mendicare, per illam enim accessum habemus ad Filium, à Filio ad Patrem: *Si peccata tua premunt te*, ait Mellifluus Bernhardus, *ut liquefias sicut cera à facie ignis, vade ad Matrem misericordiae, & ostende sibi vulnera, & ipsa pro te Filio suo ostendet pectus & ubera, & Patri latus & vulnera; Pater non negabit Filio postulanti, neque Filius negabit Matri interpellanti, neque Mater negabit peccatori ploranti;* Civitas enim est refugii: O quàm *gloriosa dicta sunt de te Civitas DEI!*

Actor. 3. 2

S. August. serm. 15. in Evang. Matth. de Verb. Dom. Gen. 28. 17 S. Bernh. serm. 2. de Assumpt.

Psal. 86. 2

Pro coronide hujus considerationis investigare oportet adhuc aliquem conceptum, quare benignissimus DEUS, qui omnia suaviter, ac prudenter ordinat in finem, pro primo & rebelli homine paradisum illum voluptatis, ac locum deliciarum condere, eumque tantopere exornare voluerit? Ad quid, obsecro, iste ornatus? Nunquid praescivit, Protoplastos brevi exinde eliminandos, imò & ipsum paradisum in generali diluvio dissipandum?

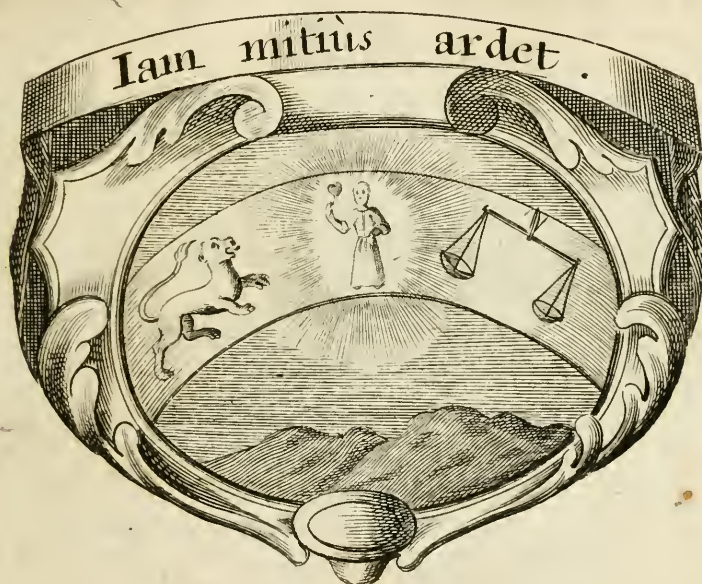
Rationem assignant SS. Patres, ut ex hoc figurante altiùs mente ad ipsum figuratum ascenderemus, per illum enim paradisum praesignata fuit SS. Deipara, MARIA, verè *paradisus DEI*, ita S. Bernhardus: *Paradisus deliciarum*, ita S. Ephrem: *Paradisus voluptatis*, ita S. Bonaventura: *Paradisus spiritualis secundi Adam*, ita S. Jacobus in Liturgia &c. Ad hunc ergo paradisum properemus in nostro exilio; non adstat hîc Cherubim cum gladio ignito, atque versatili; omnes accessum ad illum habemus. O pientissima Domina! respice in nos: *Ad te clamamus exules filii Evae.*

S. Bernh. in precat. ad Virg. S. Ephrem. or. de Laude Virg. S. Bonav. in Spec. c. 2.

CON-

CONSIDERATIO XIII.

Mater amoris & doloris Verbo gravida, mirum in modum iratum Numen peccatoribus placavit.

Visitavit nos oriens ex alto.
Luc. 1. 78.

1. PLuries in Sacris Litteris felicissimus Christi in carnem adventus orienti Soli comparatus est. Ita Malachias: *Orietur vobis timentibus nomen meum Sol justitiæ, & sanitas in pennis ejus*; & Zacharias: *Visitavit nos Oriens ex alto*; hoc est, prout exponit S. Vincentius Ferrerius: *Visitavit nos Oriens ex alto in incarnatione, ad instar solis illuminando mundum.* Solet autem sol, velut supremus astrorum monarcha, mirum in modum annum & tempora distribuere; hinc cùm remotissimus à nobis est, & domum Capricorni, Aquarii & Piscatoris in Zodiaco ingreditur, aspe-

Mal. 4. 2
Luc. 1. 78
S. Vincent. Ferr. Fer. 5. post Lætare.

ram ac triſtem hyemem annuntiat. Cùm verò revoluto tempore ad ſignum Arietis & Tauri divertit, mox amœniora tempora & vernales reſerat delicias; ſi verò ſtationem Leonis ingreditur, ardentiſſimus exſtat, ſuaque geminat incendia. Verùm cùm ad ſignum Virginis divertit, mirum dictu! non modò ardorem ſuum ſuaviter temperat, ſed & fructus omnes facit matureſcere, & univerſæ naturæ optimam cauſare temperiem; hinc pro Symbolo noſtro ſolem in ſigno Virginis divertentem effingi curavimus, cum Lemmate: *Cœleſtes temperat iras*; vel ſi magis arridet:

Jam mitiùs ardet.

Per hunc ſolem in ſignum Virginis ingredientem rectè Chriſtum Dominum intelligimus, qui, quamdiu in veteri Lege tum naturali, tum Moſaica à nobis abfuit, aſpera & triſtis hyems extitit: *Ante adventum Chriſti*, ait S. Ambroſius, *hyems erat*. Venit & in ſignum leonis, ubi ardorem iræ ſuæ in peccatores terræ terribilem in modum effudit. Teſtatur hoc commune totius mundi naufragium; ignes de cœlo lapſi, quibus etiamnum in ſuis cineribus jacet Pentapolis; Serpentes igniti ac venenati; terræ repentini hiatus; tot ſanguinis in prœliis effuſi maria; immiſſæ in gentes peſtilentiæ, & innumera alia mala ac ſupplicia, quibus olim iratum Numen peccatorem, in flagranti deprehenſum, non claudo ſed celeri pede opprimebat. Uxorem Loth conſule, ob levem culpam ſubitanea morte punitam; Moyſen & Aaron, licèt amicos optimos, propter venialem diffidentiam ab ingreſſu Palæſtinæ excluſos; Sororem Moyſis Mariam ob levem murmurationem candente leprâ caſtigatam: Prophetam Legi DEI modicè repugnantem, à leone diſcerptum; Beniamitharum viginti quinque millia ob unius viri delictum gladiis trucidata; quæ plura & ſimilia Divini furoris monumenta, cùm aliquando Ezechiel attentiore mente conſideràſſet, humiliter DEUM deprecatus eſt, ut mitiorem vultum indueret, ſed loco reſponſi tulit: *Non parcet oculus meus, & non miſerebor.*

S. Ambroſ. ad cap. 2. Cant. — Gen 7 17 — Gen. 19. 24 — Num. 21. 6 — Num. 16. 13 — Geneſ. 19. 26 — Num. 20. 24 — Num. 12. 10 — 3. Reg. 13 24 — Judic. 20. 46 — Ezech. 5. 11

Verùm ubi venit plenitudo temporis, & Sol ille juſtitiæ, qui eſt Chriſtus DEUS noſter, ſignum Virginis ingreſſus eſt, dum humanam ab ea naturam & carnem aſſumpſit, mox DEUS iras ſuas temperare, & miſeris mortalibus placari cœpit; ita S. Antoninus: *Sol materialis*, inquit, *per mundum diſcurrens, ex ſigno leonis, quando eſt perfectiſſimus calor ejus ſuper terram, intrat in ſignum Virginis, ad innuendum, quod Sol juſtitiæ Chriſtus DEUS noſter ex tempore Veteris Teſtamenti, quando DEUS ultionem puniens terribiliter peccata, ex ferventiſſimo amoris calore intrans in uterum Virginis, totus factus eſt benignus, ſuavis & humanus.*

S. Antonin. p. 4. tit. 15 cap. 22.

2. Pul-

2. Pulcherrimam de hac veritate figuram nobis exhibent Sacræ Litteræ. Considera, anime mi! quàm magnificus ac terribilis olim fuerit adventus DEI, cùm de cœlo in præruptum Sinai montem descendit, ut ibidem populo Israëlitico Legem suam intimaret: *Et intonuit de cœlo Dominus, & Altissimus dedit vocem suam; grando & carbones ignis.* Ubique tunc audiebantur tonitrua, ubique micabant fulgura, ubique clangor perstrepebat buccinarum, populo interim universo præ timore & exspectatione ad radices montis ferè exanimato: *Et totus mons Sinai fumabat, eò quòd descendisset Dominus super eum in igne, &c.* Econtrariò cùm idem potentissimus DEUS & universorum Dominus in medio rubi ardentis Moysi apparere dignatus est, totum se mansuetum, totum benignum, atque pacificum demonstravit: *Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi, & videbat, quòd rubus arderet, & non combureretur.* Res miranda & stupore plena! cur DEUS in monte Sinai adeò se terribilem, bellicosum, & majestate plenum exhibuit, ad cujus conspectum ne quidem aliquis Israëlitarum audebat mussitare, vel ad montem hunc sanctum propiùs accedere, sed rogabat populus Moysen, ut ipse loco omnium ad DEUM loqueretur: *Non loquatur nobis Dominus, ne fortè moriamur.* Econtra in monte Horeb in medio rubi ardentis & incombusti inter ipsas spinas totum benignum se præbuit atque misericordem: *Vidi,* inquiebat ad Moysen, *afflictionem populi mei in Ægypto, & sciens dolorem ejus descendi, &c.* Quæ, obsecro, ratio, & tantorum mysteriorum causa?

Ps. 17. 14

Exod. 19. 18

Exod. 3. 2

Exod. 20. 19

Exod. 3. 7

Observa, anima Christiana! in monte Sinai se DEUS monstravit ut summum Legislatorem ac Judicem, sed in monte Horeb in humili rubo apparens, incarnationem suam voluit præsignari; quid enim aliud per rubum illum incombustum, & in flamma ignis illæsum, præfiguratum fuit, quàm SS. Virgo MARIA? Ita sancta Mater Ecclesia: *Rubum, quem viderat Moyses incombustum, conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem; DEI Genitrix intercede pro nobis;* in cujus purissimum uterum, ubi DEUS per incarnationem descendit, & homo factus est, mox totum se benignum, misericordem & compassivum demonstravit. Ita de Castillo: *In monte Sinai,* inquit, *nec in umbra adfuit MARIA, sed in rubo erat DEUS velut in conspectu Matris.* Hinc meritò Seraphicus Bonaventura SS. COR Virginis & Matris DEI veram misericordiæ venam appellavit, *quippe quæ stillavit è cordis venulis purissimi sanguinis guttas, quibus formaretur Christus, ad misericordiam eximiè propensus, &c.*

Brev. Rom. ad laud. in Fest. Circumcis. D. N. J. C. De Castillo de vestib. Aaron. illat. 274.

S. Bonav. in Psalt. Virg.

3. Hanc veritatem eleganti Symbolo adumbravit Jessæus Rex & Vates, dum Messiam, dilectum DEI Filium in carne venturum, unicorni, seu monoceroti assimilavit: *Et dilectus quemadmodum Filius unicornium.* De hoc animali recenset S. Isidorus & alii, quòd inter omnia animalia sit ferocissimum, & insuperabili virtute præditum, quod nec blanditiis, nec minis, nec telis ob duram pellis loricam, nec alio humano labore ac studio capi potest;

Psal. 28. 6

S. Isidor. lib. 12. c. 2.

ſed cùm venatores illi Virginem caſtam ac ſpecioſam, eleganti veſtimentorum apparatu condecoratam, & odoriferis imbutam aromatibus in deſerto proponunt, mirum dictu! mox omni ferocitate depoſita, in ſuavem illius odorem currit, atque in ejus ſinum placidè ſeſe demittens, ſomnum capit, in quo ad inſtar agni manſueſcit, facilique conatu capitur, & vitâ unâ cum cornu (quo nihil pretioſius aut præſtantius juxta medicorum effatum contra venenum eſſe ſolet) privatur, cui unicorni, in ſinu Virginis placidè quieſcenti, quidam Academicus non incongruè pro Lemmate inſcripſit: *Virgineo placatur amore*; & alius: *Cum Virgine cicur:*

O beatiſſima Virgo! tu illa caſtiſſima puélla es, omnium mortalium Sanctiſſima, cújus puriſſimum Cor ob peculiarem omnium virtutum fragrantiam ipſum immenſum Numen, *cujus fortitudo ſimilis eſt rhinocerotis*, de ſummo cœlo è ſinu Patris ad ſe in terram attraxit, ut non tantùm homo fieret, & de virgineo ſanguine carnem aſſumeret, ſed & tandem pro bono generis humani in ara crucis innocens immolaretur victima, ubi nobis *cornu ſalutis*, hoc eſt, SS. crucem, præſentiſſimum contra omne peccati virus remedium ac pharmacum, ad medelam reliquit: *Dilectus quemadmodum filius unicornium.*

Num. 23, 22

Pſal. 28, 6

4. De fortiſſimo Samſone refert Judicum Liber, quòd in ſinu Dalilæ omnem ſuam fortitudinem ac corporis robur amiſerit, unde facilè à Philiſtæis captus, ligatus & in ſervitutem redactus eſt: *At illa dormire eum fecit ſuper genua ſua, & in ſinu ſuo reclinare caput*, &c. Ignoſce, ô Sacratiſſima Virgo, & Mater intemerata, ſi dixero, ipſum Omnipotentem DEUM, ſub quo curvantur, qui portant orbem, in ſinu tuo inermem & imbecillem factum, omnique fortitudine ac robore ſpoliatum, *qui ab eo tempore*, prout rectè inſinuat S. Chryſologus, *amari maluit, quàm timeri.* Audi & doctiſſimum Alphonſum Salmeronem: *Stillæ cordis humani*, inquit, *præſertim Cordis Virginis mitiſſimi, ſunt præ quovis alio totius corporis ſanguine dulciſſimæ, ſuaviſſimæ, & velut ex pietate compoſitæ: & ideò, cùm Filius DEI ex hoc ſanguine ſuam formârit humanitatem, quomodo poterat non eſſe miſericors, benignus & compaſſivus, qui ex compaſſione & miſericordia MARIÆ Matris ſuæ erat compoſitus*, &c.

Judic. 16. 18.

S. Chryſol. ſerm. 7.

Alphonſ. Salm. To. 3. Tract. 9.

5. Vis plura hujus veritatis argumenta? Sponſam audi, & conſidera, nunc dilectum Sponſum ſuum faſciculo myrrhæ, nunc botro Cypri aſſimilantem: *Faſciculus myrrhæ*, inquit, *Dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*; & mox in ſequenti verſu ſubjungit: *Botrus Cypri Dilectus meus.* Mirabile dictu! & res digna notatu! quid ais, ô Sacra Sponſa, quòd faſciculus myrrhæ & ſimul botrus Cypri ſit tuus dilectus? Quid amarius myrrhâ, & quid dulcius Cypri botro? Quomodo conveniunt amarum & dulce?

Cant, 1. 12

Ad

Ad dilucidandum hunc conceptum apprimè inservit, quod Medici & Philosophi de prolis ablectatione tradunt, quæ à matris lacte, simul & de natura, & moribus ejusdem, ut plurimum hæreditare assolet. Romulum & Remum considerate à lupa lactatos, & simul feros ejus ac brutales mores induentes. Sic Tiberius Nero cur bibulus factus sit, causam Scriptores ejus bibulæ nutrici adscribunt. Et Caligula cur adeò ferox & sanguinolentus evaserit, causam ejus altrici imponunt, quæ, dum infanti lac præbuit, mamillas suas simul recenti humano sanguine conspersit, sicque lac cum sanguine infans potavit.

O dulcissima Virgo & Mater intemerata! quàm longè suaviora ac mitiora fuerunt tua castissima ubera, quibus cœlorum Regem, ac Dominum universorum lactâsti: Nihil hîc austeri, nihil fellis, nihil amaritudinis reperiundum erat, sed totum Cor tuum nil nisi perfectissimum amorem, & summam spirabat clementiam ac benignitatem; quid igitur mirum est, quòd dulcissimus JESUS tuus etiam tam amabile, tam benignum, tam gratiosum ac pacificum Cor à te hæreditaverit? Quænam enim major sympathia fuit, aut esse potuit, quàm quæ in SS. CORDE JESU & MARIÆ extitit? Si verum est, quod tradunt Jurisconsulti, filios ut plurimùm matrizare, non potuit optimus JESUS non penitus matrizare, dum tu illi & Mater & Pater fuisti, & sic quodammodo una utriusque complexio, unum cor & naturæ identitas extitit. Ita pulcherrimè B. Petrus Damianus: *DEUS*, inquit, *inest uni creaturæ, videlicet MARIÆ Matri suæ identitate, quia idem est cum illa; hîc taceat, & contremiscat omnis creatura, & vix audeat aspicere tantæ dignitatis immensitatem. Habitat DEUS in Virgine, cum qua naturæ habet identitatem, &c.* B. Petr. Damian. in serm. 2. de Nativ.

Ex his, prudens Lector, facilè erues solutionem prioris argumenti, quòd pientissimus JESUS à Sponsa fasciculo myrrhæ & simul botro Cypri fuerit comparatus: Fasciculus myrrhæ, ait Richardus à S. Laurentio, fuit Christus in Lege, dum tunc DEUS cum impiis ac scelestis peccatoribus sine mora, & vehementi cum impetu proruebat ad supplicium; sed nunc in Lege gratiæ DEUS & Homo Christus, hærens in utero ac inter ubera virginea dilectissimæ Matris suæ, factus est velut maturus Cypri botrus mitis ac dulcis, misericors & compassivus erga miseros mortales, dùm nunc omnes, non tantùm justos, sed & peccatores, ad SS. COR suum peramanter ac suavissimè invitat: *Venite ad me omnes, &c.* O sanctissima Virgo, quantùm tibi obligatus est universus terrarum orbis, dum non duntaxat, prout loquitur S. Thomas Villanovanus, *DEUM protulisti & hominem, eumque tua pulchritudine & decore è cœlis allexisti*, sed & mirum in modum eum peccatoribus placâsti, ac propitium reddidisti: *Cùm te aspicio*, subintrat hîc verè Mellifluus Doctor Bernhardus, *nil nisi misericordiam cerno, nam pro miseris*

Richard. à S. Laur. lib. 4. de Laud. Virg.

Matth. 11.

S. Thom. Villan. Conc. 1. de Nat. Chr.

S. Bernh. serm. 2. sup. Salv. Reg.

miseris Mater DEI facta es; misericordiam insuper genuisti, & demum tibi miserendi officium est commissum. O dulce solamen! quis non speret in SS. Corde MARIÆ? O quàm innumeri periissent, & jam in æternis arderent ardoribus, si per potentissimam intercessionem hujus suavissimæ Virginis ac Matris DEI non fuissent ab interitu servati!

6. Laudent alii, atque super æthera extollant mansuetissimum Cor Reginæ Esther, ad quam Aman, cùm sibi à Rege malum paratum cerneret, venerabundus accurrens, ad lectulum ejus tremebundus in genua procidit, humillimè rogans, quatenus iram Regis dignaretur temperare, & à se avertere: *Surrexit, ut rogaret Reginam pro anima sua*, &c. Sed nihil impetravit miser & infortunatus, non enim tanta erat hujus Reginæ pietas, ut seipsam vinceret, ac pro inimico suo patrocinaretur. O mortales omnes! erigite vos in novam salutis spem, major est misericordia, major amor virginei Cordis MARIÆ, dum neque infensissimos hostes à se abigit: *Verè Domina*, ait S. Bonaventura, *Regina es misericordiæ, quia non est in hac vita sic desperatus, sic miser, cui non impetres misericordiam salutarem, si ad tuum declinaverit regimen*, &c. Quis igitur de salute desperet? Certè ego non.

Esther. 7. 7.

S. Bonav. in Stim. Div. amor. p. 3, c. 19.

Hanc pientissimi Cordis Mariani clementiam jam olim in umbra & figura expertus est Pincerna ille regius in aula Ægyptiaca Pharaonis, qui ideò à perditione & à laqueo mortis tam misericorditer erutus, atque in pristinum dignitatis ac prosperitatis gradum restitutus est, quia speciosam quandam vitem in somno vidit: *Videbam coram me vitem, in qua erant tres propagines, crescere paulatim in gemmas, & post flores uvas maturescere, calicemque Pharaonis in manu mea: tuli ergo uvas, & expressi in calicem, quem tenebam, & tradidi poculum Pharaoni*, &c. per quam gratiosam vitem sanctus Isichius appositè beatissimam Virginem ac DEI Matrem MARIAM intelligit, de cujus fœcundo, ac purissimo Corde dulcis ille fructus & verus Cypri botrus, hoc est, Christus JESUS, promanavit, qui in torculari crucis ad ultimam usque sanguinis stillam pro salute mundi expressus est. Audi ipsam SS. Deiparentem: *Ego*, inquit, *quasi vitis fructificavi suavitatem odoris*. Supra quod Cornelius: *Vitis*, ait, *est Deipara, quæ uvam pretiosissimam protulit, puta Christum, ex quo in torculari crucis presso, expressum est vinum rubrum, quod inebriat omnes fideles*, &c.

Genes. 40. 9

S. Isich. serm. 2. de B. V.

Eccl. 24. 28 Cornel. hîc.

7. Cæterùm investigant Sacri Doctores, qualis ille calculus ignitus fuerit, quem olim Isaias Propheta vidit ab Angelo in cœlo forcipe aurea ab altari, in quo DEO T. O. M. suavissimum & redolentissimum offerebatur thymiama, sublatum, ad cujus Prophetæ oris & labiorum attactum mox omnis ejus iniquitas dimissa est: *Et volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem forcipe tulerat de altari*, &c. Ad quod SS. Patres comuniter respondent, quòd calculus ille ignitus carbunculus fuerit, gemma omnium

Isa. 6. 6

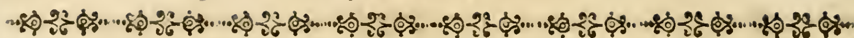
pretio-

pretiosissima, ardens & lucens, velut pruna seu carbo accensus, quem Angelus de altari forcipe aureâ reverentiæ causâ tulit, & ope illius labia, imò & cor prædicti Vatis mundavit. Juvat hîc audire Cornelium à Lapide, qui per præfatum calculum ignitum VERBUM INCARNATUM subaudit: *Calculus*, inquit, *hic nos accendens est Christus, sicut enim ignis unitur carboni, & carbo igni, humanitas unita est Verbo, ut Verbum incarnatum sit quasi carbo ignitus:* Per forcipem autem illam auream rectè S. Anastasius SS. Deiparam intelligit: *Forceps autem Christi per duas pinnulas eum tenens, est intemerata ejus Mater;* & quomodo forceps: Observa: Sicut enim carbo succensus sine læsione manuum contrectari & teneri non potest; ita quondam DEUS (quia *Dominus DEUS tuus ignis consumens est*) à nulla alia creatura, quàm à SS. Matre sua teneri, & placari potuit: *Tenui eum, nec dimittam;* supra quæ verba Richardus à S. Laurentio: *Tenui eum, ne scilicet percuteret peccatores, nec dimittam, sed continuâ precum instantiâ furorem ipsius retinebo.* Et S. Antoninus Florentinorum Archiepiscopus: *In Veteri Testamento*, ait, *erat DEus, ut leo rugiens, DEUS ultionum peccatores terribiliter puniens, ut patet exemplis in Sacris Litteris, sed ferventissimo amoris calore in uterum Virginis intrans, factus est totus benignus, suavis & humanus.*

Cornel. hic & alii. S. Anastas. in dicta verba Isa. cap. 6. 6. Deut. 4. 24 Cant. 3. 4 Richard. à S. Laur. lib 2. de Laud. Virg. S. Antonin. 4. p. tit. 15. §. 4.

Finem huic Considerationi imponat Abiathar Sacerdos, vir morte dignissimus, quia legitimo Regi suo rebellis, sed ideò à Salomone in vita servatus, quia Arcam Domini coram Patre suo Davide portavit: *Abiathar Sacerdoti dixit Rex: Vade in Anathoth ad agrum tuum; equidem vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quia portâsti arcam Domini, &c.* O pientissima Virgo & Mater! tu es animata illa arca Domini, in qua ipse DEUS & Homo Christus per novem mensium circulum placidissimè quievit: *O quàm multi*, exclamat doctissimus Novarinus, *in infernum essent trusi, nisi hanc portâssent arcam in corde suo, &c.* O Christiani omnes, præsertim illi, qui aliquando in vita sua graviore noxa DEUM suum, summum illud & infinitum Bonum offenderunt, ite, ite ad SS. Matrem vestram, ut vobis iratum Numen mitiget, atque reconciliet, non enim est auditum à sæculo, quòd ille ab hac dulcissima Deiparente fuerit derelictus, qui devotus ejus servus in vita extitit: *Non est*, ait Seraphicus Doctor, *in hac vita sic desperatus, cui non impetres misericordiam salutarem, si ad tuum declinaverit regimen, &c.*

3. Reg. 2. 26 Novarin. in umbrâ Virg. S. Bonav. in Stim. Div. amor. p. 3. cap. 19.

CONSIDERATIO XIV.

Expenditur charitas Matris amoris & doloris, dum DEO gravida Elisabetham cognatam visitavit.

Exurgens autem MARIA in diebus illis, abiit in montana cum festinatione in civitatem Juda.
Luc. 1. 39.

1. ABraham Patriarcharum Princeps & decus, ubi quondam tres illos Angelos, speciem peregrinorum indutos, ad se de longè venientes conspicatus est, sine mora de ostio tabernaculi sui, in quo sub meridiem & prandium sedere consueverat, surrexit, *& cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi, & adoravit in terram.* Gen. 18, 2

Adverte hic, anime mi! ingentem Abrahami charitatem & solertiam, quâ hospites & peregrinos excipere solebat, dum enim sagenam suæ hospitalitatis expandit, non homines sed Angelos ad hospitium recipere meruit; & quia

quia eos Legatos DEI esse credidit, ideò illos humiliter in terram prostratus adoravit, & ad frugale convivium invitavit. Nullus hîc erat in domo Abrahami otiosus, sed omnes ad exemplum Patris familias sua accelerabant obsequia, ut tanti hospites dignè exciperentur; ita ad rem nostram peraccommodè antiquissimus Origenes: *Abrahamus,* inquit, *currit, uxor festinat, puer accelerat, nullus est piger in domo Sapientis.* Orig. Hom. 40. in Gen.

A domo Abrahami ad domum Zachariæ transeamus. Postquam Archangelus legationis suæ officio peracto, & verbo DEI incarnato, à Virgine discessit, illico hæc SS. Virgo de visenda B. Elisabetha cognata sua, quam in summa senectute ex singulari DEI beneficio filium concepisse ex Angelo intellexerat, consilium cœpit; in quem finem de domo sua Nazarethana (quæ nunc Laureti est) *exurgens abiit in montana cum festinatione in civitatem Juda, & intravit in domum Zachariæ, & salutavit Elisabeth.*

O anima Christiana! si vidisses hic SS. Virginem, mundi Dominam & cœli Reginam, ipsum DEUM in forma pusilli infantuli in utero suo gestantem, & per excelsa ac aspera montana cum festinatione abeuntem, ut S. Elisabetham amicissimè salutaret, eique pro possibili inserviret, atque Joannem in materni uteri ergastulo inclusum, per præsentiam Verbi Incarnati à peccato originali expiaret; quid, obsecro, præ stupore & exultatione mentis dixisses? An non quasi à sensibus alienata exclamâsses: *Manhu, quid est hoc?* Exod. 16. 15
Interim, sicut quondam in domo Abrahæ, ita hic in domo Zachariæ parantur omnia, ut tanta Mater & hospes, imò ipse DEUS in utero virgineo absconditus, digno quo fieri posset, obsequio exciperentur; nullus hic aderat otiosus; currit Elisabetha ad dilectos cognatæ amplexus: *Unde hoc mihi, ut veniat Mater Domini ad me?* Currit & Zacharias in occursum ejus de ostio tabernaculi, & adoravit in terram, & licet tum adhuc mutus esset, Divinorum tamen mysteriorum non ignarus fuit, &c.

Nos interim his sanctissimis Matribus, se invicem salutantibus, & arctis charitatis, amicitiæque nexibus amplexantibus, pro Emblemate duas Palmas erigamus, quæ se invicem, prout solent, respiciunt, fastigia sua inclinantes, ac mutuis osculis sese invicem salutantes, cum inscripto Lemmate:

Blandâ se pace salutant.

Talis palma B. Virgo & Mater DEI extitit, ita Divinus Sponsus: Cant. 7. 7
Statura tua assimilata est palmæ, per quam ejus celsitudo animi præsertim in adversis & passione Christi adumbrata fuit; sed & sancta Elisabetha palmæ comparari potest, de qua Lemma fert: *quò annosior, fructuosior,* quod patet in S. Elisabetha. Verùm progrediamur ulterius.

2. Inter alia Divinæ Potentiæ prodigia non minimum illud est, quòd olim populus Israëliticus sicco pede Jordanem transierit, ubi ex una parte aquæ adinstar montis in aëre pendulæ steterunt, ex altera verò in mare mortuum declinârunt; interim tum populus universus cum armentis & impe-
Jos. 4. 11 dimentis pertransit, Arca in medio Jordanis firma stetit; & tandem *cùm transissent omnes, transivit & Arca Domini.* Supra quod doctissimus Tostatus Abulensis ex traditione Hebræorum recenset, Arcam Domini tunc potiùs
Abulens. hic volâsse, quàm transiisse Jordanem: *Elevata est Arca in sublime, & volavit super Jordanem, &c.*

A figurante ad figuratum transeamus. Arca Domini juxta mentem SS. Patrum B. Virgo est: *Arca*, inquit S. Chrysippus, *quæ excepit totius sanctitatis thesaurum.* Arca illa Testamenti ex omni parte purissimo auro erat
S. Chrysip. Orat. de Virg. contecta, *in qua urna aurea, habens manna, & virga Aaron, quæ fronduerat,* asservabantur; per aurum charitatem Sacratissimæ Deiparæ in DEUM & proximum subaudi, per virgam Aaronis semper florescentem ejus perpetu-
Hebr. 9. 4 am virginitatem, & per manna dulcissimum Filium JESUM, quem in utero
Joan. 6. 51 gestavit, qui de se ipso ait: *Ego sum panis vivus, qui de cælo descendi.* Hæc, inquam, Arca mystica & animata, verè Arca Sanctificationis, ubi ex Archangelo intellexit, cognatam suam B. Elisabetham ex singulari DEI dono in senectute sua concepisse Filium, mox surrexit de dulcissima contemplationis quiete, & abiit cum festinatione, imò *volavit* in montana, ut Elisabethæ non tam de hoc dono divinitus concesso, gratularetur, quàm & illi nunc seni & gravidæ sua deferret obsequia: *Beata Virgo*, ait Sylveria, *charitate vulnerata non potuit quiescere, quin cognatam inviseret, ac præsentiâ, gratiaque suâ adjuvaret, & ut Joannes adventu Verbi sanctificaretur.* Admirare hîc, anima Christiana, Divinæ Matris humilitatem & charitatem, atque ingentem illius zelum, quo Joanni Baptistæ per præsentiam VERBI succurrere voluit; ut eò citiùs ab originali noxa, & dæmonis servitute liberaretur; atque disce ab ea, non duntaxat propriam quietem ac commoditatem, cùm agitur de salute animæ, contemnere, sed & quævis etiam dura & aspera pro unius animæ lucro tolerare, memor semper illius, quòd B. Jacobus pro coronide suæ Epistolæ Ca-
Jac. 5. 20 nonicæ inculcavit: *Scire debet, quoniam qui converti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, salvabit animam ejus à morte, & operiet multitudinem peccatorum.*

3. De ape recenset Ecclesiasticus, quòd quidem parva & exigua inter cætera cœli volatilia existat, sed tamen fructus ejus, seu mel, quod conficit,
Eccl. 11. 3 inter omnes dulcedines primas teneat: *Brevis*, ait, *in volatilibus apis; & initium dulcoris habet fructum ejus;* solet autem apis, prout Plinius & alii argutè observant, cùm vehementior ventus instat, lapillum sibi quærere, quem domum remeans, ut adversùs ventos ponderosior fiat, pedibus gestat, & sic secura per ventorum furias ad alveare suum penetrat; proinde nonnemo ejus-

modi

modi apiculæ lapillum pedibus contra luctantes Euri rabies tenenti, pro Lemmate inscripsit: *Dat vires pondus*; vel si magis arridet: *Sine pondere pondus.*

O beatissima Virgo, & Mater pulchræ dilectionis, tu similis facta es ejusmodi apiculæ argumentosæ, dum Deo gravida in montana conscendisti, portans tecum in utero lapillum sine manibus de summo cœli monte decisum, hoc est, illum lapidem angularem, Christum, de quo Daniel non obscurè vaticinatus est: *Donec abscissus est lapis de monte sine manibus, & percussit statuam. . . qui factus est mons magnus, & implevit universam terram.* Ex cujus mystici lapidis gestatione non modò nullum pondus sensit alma Virgo, sed potiùs majus robur ac vires contra omnes ventorum mundanorum & infernalium furias accepit, unde Lemma: *Dat vires pondus*; vel si mavis: *Sine pondere pondus.* Subintrat hìc pro veritatis confirmatione S. Bernhardus: *Non miror*, inquit, *quòd festinârit, portans enim portabatur ab eo, qui omnia in manu sua portat, quique exultavit ut Gigas ad currendam viam suam.* Et in eodem loco interjectis quibusdam idem Mellifluus: *In ipso*, ait, *conceptionis initio, quando potissimum cateræ mulieres miserabiliùs affliguntur, MARIA tota alacritate montana conscendit, ut Elisabeth ministraret: Sed & ascendit Bethleem, imminente jam partu, portans pretiosissimum illud depositum, portans onus leve.* Collige ex his, anima Christiana, pro te sensum moralem, quàm suave onus & jugum Christi esse soleat, & quàm bonum sit servire DEO; ô si cognoscerent mortales, ac præsertim illi, in quorum cordibus DEUS absconditus & Evcharisticus verè quotidie mansionem facere assolet, quàm suavis sit Dominus, & quomodo omnia possint in eo, qui illos confortat.

Dan. 2. 34

S. Bernh. serm. in Signum magnum, &c.

4. De ape ulteriùs refertur, & ipsa probat experientia, quòd floribus & herbusculis non soleat esse onerosa, sed delibato nonnihil suavi illorum succo & odore cum gaudio revertatur ad propria, unde aliud lemma: *Visitat; haud vitiat.* O quàm bene hoc iterum de SS. Virgine, Zachariæ & Elisabethæ domum visitante applicare possumus: *Visitat; haud vitiat*, quinimò profectum virtutum omnium in hac domo promovit, siquidem ad ejus adventum Christi Præcursor, nunc à labe originali mundatus, læto assaltu festum plausum dedit; Mater ejus Spiritu Sancto repleta est, & Pater Zacharias defectæ loquelæ usum cum dono Prophetiæ recepit. Et ut meliùs agnoscas sedulitatem hujus apis argumentosæ; observat Cornelius à Lapide, quòd in hoc quadriduano itinere tertio die in transitu templum Hierosolymitanum devotissimè visitaverit, à Nazareth enim usque in Jerusalem iter tridui esse solet, & à Jerusalem usque in Civitatem Juda, hoc est, in Hebron, iter unius diei; existimat ergo præfatus Cornelius, & plures alii, quos citat, B. Virginem in templo Hierosolymitano Divinæ Majestati pro immenso hoc incarnationis beneficio summas egisse gratias, & JESUM, Filium jam conceptum & accrescentem, seque ipsam in holocaustum & victimam amoris obtulisse.

Cornel. hìc. in Luc. 1, 39

O anime mi! quando tu aliquando fies vera Divini amoris victima? quoties te offers Deo in holocauftum, ut tecum agat pro libitu & pro fua Sacratiffima voluntate; & venit parvula tentatio, & iterum in fervore fuccumbis mi-
Ifa. 37. 3 fer & inconftans? An non hoc eft, de quo olim Ifaias vaticinatus eft: *Quia venerunt Filii ufque ad partum, & virtus non eft pariendi.* Eja anime mi, refume animum, mœftumque mitte timorem, quia dignus eft DEus, ut illi ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, & ex omnibus viribus infervias.

5. Recordor hic illius pretiofi ferculi, quod Regum fapientiffimus fibi quondam fieri curavit, quod non tam vehiculum feu lecticam, quàm & thronum regium præ fe ferebat, quo Salomon de die per urbem vehebatur, fuam-
Cant. 3. 9 que gloriam & magnificentiam populo oftentabat: *Ferculum fecit fibi Rex Salomon de lignis Libani; columnas ejus fecit argenteas; reclinatorium aureum, afcenfum purpureum; media charitate conftravit propter filias Jerufalem.* Singula innuunt, & indicant aliquid, attentum te effe cupio, prudens Lector!

Per hoc ferculum rectè B. Virgo, cùm nunc DEO gravida in montana confcendit, intelligi poteft. Ferculum, inquam, fuit pretiofiffimum, dum
Matth. 12. 42 DEUM & Hominem Chriftum, *qui plùs eft quàm Salomon*, in SS. utero fuo novem menfium fpatio geftavit. Erat autem illud ferculum Salomonis de lignis Libani, omnis corruptionis expertibus; *Libanus* idem Hebraicè, quàm *Candor* fignificat; quid autem candidius & purius DEI Matre, quam fplendor elegit, de cujus puriffimo fanguine, omnis corruptionis experte, à Spiritu Sancto Humanitas Chrifti formata eft? Columnæ hujus myftici ferculi fuerunt duo brachia, verè argentea, quia virginea, quibus ftringebat DEI & fuum Filium dulciffima Mater. Reclinatorium pectus ejus fuaviffimum, fupra quod fe reclinans parvulus tam fuaviter inter ubera Mariana requievit,
Cant. 1. 12 non obfcurè adumbravit; ô verè *fafciculus myrrhæ Dilectus meus: inter ubera mea commorabitur!* Afcenfus purpureus internum illud fuit B. Virginis & Matris DEI martyrium, quod per omnem vitam ejus cor & animam torfit, & afflixit, non enim ignorabat hæc SS. Deipara, hunc fuum fuavisfimum Natum ideò veniffe in mundum, ut per immenfum fanguinis fui pre-
Matth. 1. 21 tium & mortem crucis falvaret populum fuum: *Ipfe enim falvum faciet populum fuum à peccatis eorum.* Juvat hic audire Rupertum Abbatem Tutien-
Rup. Abb. lib. 1. in cit. cap. 1. fem in perfona Virginis ita ad nos loquentem: *O commoratio, dulcis quidem, fed plena gemitibus inenarrabilibus! ad ubera de foris ftringebatur, & eisdem lactabatur uberibus, fimulque inter ubera intus in corde futurorum præfcio, femper parebat* (apparebat) *quali effet morte moriturus.*

Denique addit Sapiens: *Media charitate conftravit propter filias Jerufalem*; textus Hebraicus legit: *Et medium tenet ipfe incenfus amore*; hoc eft, prout exponit Cornelius & alii, Chriftus, qui totus eft amor & ardor, medium Cordis SS. Matris fuæ occupat, & in eo quafi in throno regali confidet,

suamque charitatem diffundit in filias Jerusalem, seu in animas devotas, ad SS. Matrem suam in difficultatibus recurrentes, ipsa enim propter dignitatem VERBI INCARNATI à DEO electa est Mediatrix DEI & hominum, ita pulcherrimè Mellifluus: *Ipsa*, inquit, *Mediatrix nostra est, per quam suscipimus misericordiam tuam DEUS, &c.* O Christiane! quis non æstimet, non colat, non amet talem ac tantam Matrem? Si quondam lectulum, in quo de nocte cubabat Sponsus, sexaginta ex fortissimis ambiebant propter timores nocturnos; quot putas Angelorum millia stipâsse latus MARIÆ, dum in ejus castissimo sinu, ceu in lectulo suavissimo requievit DEUS & Homo Christus, universorum Dominus? S. Bernh. serm. 2. de Assumpt. B. Virg. Cant. 3. 7.

6. His consideratis considerandis, non miror amplius, quare Joannes, dilectus Christi Præcursor, adhuc tenellus infans in utero materno adeò exultaverit, & tam insolito gaudio fuerit perfusus, cùm Matrem DEO gravidam præsentem advertit. David Rex cùm Arcam Fœderis solenni pompâ à domo Obededom in Sion transferret, coram ea totis viribus saltâsse perhibetur: *Et David saltabat totis viribus ante Dominum.* Causam hujus saltûs assignat S. Ambrosius, quia David superiori lumine illustratus, per illam Arcam Fœderis prævidit SS. Virginem MARIAM ex germine & sanguine suo oriundam, quæ sola Christi & Messiæ digna Mater esset futura: *Ergo*, inquit, *saltavit Propheta David ante Arcam, Arcam autem quid nisi sanctam MARIAM dixerimus? Siquidem Arca intrinsecus portabat testamenti tabulas, MARIA autem ipsius testamenti gestabat hæredem. Illa intra semet Legem, hæc Evangelium retinebat. Illa DEI vocem habebat, hæc Verbum, &c.* Si hoc olim in umbra David; quid, obsecro, fecisset, si SS. Virginem MARIAM, Arcam illam animatam, & DEUM in utero gestantem præsentem vidisset? 2. Reg. 6. 14 S. Ambros. serm. 25. de Sanct.

O quàm benè igitur exultavit præ gaudio S. Joannes: *Et factum est, ut audivit salutationem MARIÆ Elisabeth, exultavit infans in utero ejus, & repleta est Spiritu Sancto Elisabeth.* Supra quod antiquissimus Origenes: *Unde*, inquit, *exilivit? Et non simpliciter exilivit, sed in gaudio? Senserat enim venisse Dominum suum, ut sanctificaret servum suum, antequam de Matris utero procederet.* Vide hîc, & perpende, anima Christiana, quàm efficax fuerit salutatio & precatio B. V. MARIÆ. O quàm bene Ecclesiasticus: *Sicut qui thesaurizat, ita qui honorificat Matrem*, ac præsertim illam Matrem, per quam nobis omne bonum in mundum venit, & ipse DEI Filius ad nos de cœlo descendere dignatus est; proinde rectè Angelicus: *B. Virgo ex hoc quod est Mater DEI, habet quandam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod est DEUS; & ex parte non potest fieri melius, sicut non potest esse aliquid melius DEO.* Luc. 1. 41 Origen. hîc. Eccl. 3. 5 S. Thom. Aqu. 1. p. qu. 25. a. 6. ad 4.

O pien-

O pientissima Domina! O Mater DEI & hominis! Mater Regis & exulis! Mater Judicis & peccatoris! quid ultra habet servulus tuus, nisi ut se valde humiliet coram te? *Tu es illa navis institoris, de longè portans panem suum.* Syrus legit: *Tanquam navis mercatoris, de longinquo mercimonia advehens.* Talis, inquam, navis & tu, ô Beatissima, extitisti, dum in montana conscendens, de longè panem illum vivum, per quem omnia reficiuntur, ad nos deportâsti. Et si quondam ad præsentiam Arcæ fœderis domus Obededom omni benedictione repleta est: *Et benedixit Dominus Obededom, & omnem domum ejus.* Si domus Putipharis ob præsentiam Joseph pari benedictione à DEO cumulata est: *Benedixitque Dominus domui Ægyptii propter Joseph, &c.* Si domus Labani propter præsentiam Jacob similem benedictionem à benigno cœlo obtinuit: *Experimento didici, quia benedixerit mihi DEUS propter te.* Quænam mens, obsecro, cogitare, aut explanare poterit, quali benedictione dotata fuerit domus Zachariæ ob actualem præsentiam Christi JEsu, tunc *stantis post parietem, respicientis per fenestras, prospicientis per cancellos.* & ob præsentiam SS. Virginis MARIÆ, tribus ibidem mensibus & quid ultra commorantis? *Mansit enim MARIA cum Elisabeth,* sunt verba S. Bernhardi, *usque ad diem nativitatis Joannis, donec puerum natum sinu beatissimo converet, & uno pariete remoto propinquiorem redderet præsentiæ Salvatoris.* O dicite, cœlestes Spiritus! quis tunc vobis erat sensus? Zacharias jure meritissimo dicere poterat cum Sapiente: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius, &c.* O benedicta inter mulieres, quæ invenisti gratiam apud DEum; ah impetra & mihi indignissimo servulo tuo gratiam Divinam, ut DEO meo ex toto corde possim inservire, eumque in æternum tecum laudare, &c.

Prov. 31. 14

2 Reg. 6. 11

Genes. 39. 5

Gen. 30. 27

Cant. 2. 9

S. Bernh. serm. de S. Joan. Bapt. & Carthus. Tom. 1. de B. V. l. 6. hom 1.

Sap. 7. 11

CON-

CONSIDERATIO XV.

Virgo Dolorosa Filium suum parit, quem reclinat in præsepio, quia non erat ei locus in diversorio.

In propria venit, & sui eum non receperunt.
Joan. 1. 11.

1. ABraham Patriarcharum Primas, ut filio suo Isaac condignam Sponsam seligeret, Eliezer, primarium suum atque fidelem Ministrum, in Mesopotamiam amandavit, qui inveniens formosam Rebeccam, eam Filio Domini sui desponsavit, in cujus rei fidem ei sacratas arrhas, inaures aureas, & pretiosas armillas dedit: *Suspendi itaque inaures ad ornandam faciem ejus, & armillas posui in manibus ejus.* Genes. 24, 47

Mitissimus DEUS, cùm Unigenito Filio suo condignam Sponsam ac Matrem vellet eligere, non ex infimo ordine Angelum, sed Gabrielem unum ex primis cœli Principibus in terram ablegavit, qui, cùm inter omnes creaturas solam ac unicam Sacratissimam Virginem MARIAM tanto Filio ac Sponso dignam Matrem ac Sponsam reperisset, mox, obtento illius consensu *Fiat*, eam æterni Patris Filio desponsavit, & pro arrha & dote pretiosas inaures, & armillas ei dedit: *Suspendit itaque inaures ad ornandam faciem ejus, & armillas posuit in manibus ejus*; sed quam arrham, dices, & dotem huic purissimæ Virgini assignavit? O cœli obstupescite! cruces, tribulationes, flagella, spinas, persecutiones, opprobria, & perpetuum doloris gladium, qui ex illo tempore hujus tenellæ Virginis & Matris Cor intimè pertransiit, dum enim hæc alma Virgo in incarnationem VERBI consensit, eodem quoque momento crucem, & passionem dulcissimi Filii in se suscepit, usque ad vitæ finem perferendam; hinc multi etiam gravissimi viri existimant, cœlestem illum Nuntium & Archangelum legationem usque ad novem horas protraxisse, quo tempore B. Virgo ab Angelo longè meliùs & clariùs, quàm quondam Daniel, de passione & morte dulcissimi Filii sui edocta fuit: *Et post hebdomades sexaginta duas occidetur Christus, &c.* Proinde rectè Dionysius Carthusianus: *Sic planè recolendo*, inquit, *quod à Gabriele perceperat: Ipse salvum faciet populum suum à peccatis eorum; vehementissimè condolebat, & concutiebantur omnia viscera ejus materna super innocentissimo Filio suo, ita ut cum Davide dicere videretur: O JESU! Fili mi JESU! quis mihi det, ut ego moriar pro te?* Unde venter illius rectè vocatur *acervus tritici, vallatus liliis*; supra quod pereleganter S. Isidorus: *Triticum dicitur, quia granum ejus commolitur, ac teritur*; & quis *contritus est propter scelera nostra*, nisi Dominus JESUS, MARIÆ Filius, in quo Pater posuit iniquitates omnium nostrûm?

Cornel. in Luc. cap. 1. v. 38.

Dan. 9. 26

Dionys. Carthus. in hunc loc.

Cant. 7. 2

S. Isid. Ety. l. 7. cap. 3.

Isa. 53. 10

Augebatur insuper dolor SS. CORDIS MARIÆ, dum permisit DEus, ut aliquo modo suspecta fieret de adulterio, & S. Josephus, Sponsus & Conjunx ejus, in maximam incideret tristitiam, dum non poterat capere, à quo, & quomodo in utero concepisset: *Inventa est in utero habens de Spiritu Sancto: Joseph autem cùm esset justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam.* Quam afflictionem mitissima Virgo patientissimè tulit, non purgans innocentiam suam, neque revelans arcanissimum incarnati VERBI mysterium, sed rem totam DEI voluntati commisit, qui innocentiam suam, si necesse foret, Josepho esset detecturus, quod & factum est, &c.

Matth. 1. 18.

Accedit, cùm nunc tempus partûs appropinquâsset, quòd hæc prægnans, ac tenera Virgo partui jam proxima, & itinere lassa, nullum hospitium potuerit invenire, licet illud ostiatim in civitate Bethlehem cum SS. Conjuge inquisierit, unde ubique repulsam, contemptum & fortè etiam

aspera

aſpera ac contumelioſa verba paſſa, coacta eſt in publico & obſcuro beſtiarum antro tempore hyemali divertere, ubi nec ſella, nec menſa, nec lectus, nec focus, nec quid aliud ad puerperium neceſſarium in promptu erat; & ecce: *Cùm quietum ſilentium continerent omnia, & nox in ſuo curſu medium iter haberet, omnipotens ſermo tuus de cœlo à regalibus ſedibus venit.* Sap. 18. 14 O anima Chriſtiana! ſi vidiſſes hîc Sacratiſſimam Virginem & dignam DEI Parentem flexis genibus bovem inter & aſinum conſiſtentem, & Salvatorem mundi ac Regem omnium ſæculorum ſine dolore, & clauſo virginali utero parturientem, quid, obſecro, pensâſſes? Aut quid dixiſſes? Et nunquid cum dilecto illo Diſcipulo exclamâſſes: *In propria venit, & ſui eum non receperunt?* Joan. 1. 11 O ingratum, ô infidum Idumæorum genus! priùs per tot ſæcula innumeris votis, ac precibus fatigabant cœlum, ut Salvatorem in terram mitteret in ſalutem Iſraël! nunc cùm *in propria venit, ſui eum non receperunt.* Iſa. 45. 8 Hinc pro Symbolo noſtro gallinam adumbrari curavimus (B. Virginis parturientis in alieno juxta S. Thomam Epiſcopum Villanovanum inſignem typum) cum Epigraphe: S. Th. Vill. Conc. 3. in Nat. Virg.

Parit in alieno.

2. Vide hîc, & conſidera, anima Chriſtiana, ſummam pretioſiſſimi Redemptoris tui & Virgineæ Matris ejus pauperiem, humilitatem, & rerum omnium temporalium, honorumque contemptum. Ille, qui pugillo mundum includit, viliſſimi præſæpii nunc continetur anguſtiis. Ille, *qui tribus digitis appendit molem terræ*, Iſa. 40. 12 nunc virgineis fovetur, & geſtatur in ulnis. Ille, *qui dat eſcam omni carni*, nunc modico Matris lacte paſcitur. Pſ. 135. 25 Ille, qui innumeris Angelorum vallatur agminibus, nunc in ſordido beſtiarum catabulo recumbit. Dan. 7. 10 Ille, *in cujus manu ſunt omnes fines terræ*, Pſal. 94. 2 veniens in mundum, non invenit locum in diverſorio; ô bone JESU! nunquid *paſſer invenit ſibi domum, & turtur nidum ſuum ſibi, ubi ponat pullos ſuos*, Pſal. 83. 4 & tu non inveniſti, ubi requieſceret caput tuum? Matth. 8. 20 Inter beſtias naſceris, & inter latrones in cruce expiras? O Filius Benoni, id eſt, Filius doloris! Rachel hunc ſuum Benoni in Chanaan juxta Bethlehem in lucem edidit; Gen. 35. 19 ſupra quod pulcherrimè Cornelius: Cornel. hîc in Geneſ. *Sicut Rachel*, inquit, *ſuum Benjaminum, ita B. Virgo peperit Chriſtum in Bethlehem; Chriſtus panis eſt & deliciæ hominum & Angelorum; Chriſtum, inquam, quaſi ſuum Benoni, id eſt, virum dolorum peperit in ſumma vilitate, & paupertate, quem proinde Pater cœleſtis ſuum fecit Benjamin.*

Olim formoſa illa Rachel Deos aureos Labani patris ſui ſub fœno & ſtramine camelorum in ſtabulo abſcondit: Gen. 31. 34 *Illa feſtinans abſcondit idola ſubter ſtramenta cameli.* Verùm B. Virgo non Deos aureos & falſos, ſed ipſum verum DEUM & Hominem Chriſtum, nunc recèns natum infantem, in

sordido stabulo inter jumenta in fœno & stramine collocatum omnibus ad amandum, colendum & adorandum exposuit. O pientissima Domina! ergo non aderat tibi alius & commodior locus, ubi thesaurum totius mundi reponeres? Audi, anime mi, & perpende Divi Thomæ Villanovani responsum: *Non deerant*, inquit, *Virgini vires ad sustinendum puerum: neque illum utique tali loco posuisset, nisi magnum aliquod in illo præsepio mysterium ageretur: altissima namque nobis inde paratur eruditio; magna cathedra præsepium illud, ex quo cunctis mortalibus DEI loquitur Sapientia cœlestis, in stabulo Magister legit*, &c. Et quid legit, & quid docet? *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde*; quod enim postea in virili ætate verbo docuit, nunc statim in lucem ortus ipso opere demonstravit, contemnens sæculi voluptates, corporis delicias, mundanorum honores, &c. O divites! ô voluptuosi! ô delicatuli & effæminati! ô ignava & ventris & Veneris mancipia, *qui dormitis in lectis eburneis, & lascivitis in stratis vestris*, audite hunc novum de cathedra præsepis loquentem Concionatorem; Sileant Prophetæ omnes, quia VERBUM infans nunc loquitur: *Nisi efficiamini, sicut parvulus iste, non intrabitis in regnum cœlorum.* Magna est ista lectio, & quis est, qui considerat?

S. Th. Villan. Conc. 1. de Nat.

Matth. 11. 29

Amos. 6. 4

Matth. 18. 3

3. Mirabilem quondam ac portentosam visionem habuit dilectus ille Domini Discipulus, dum mulierem quandam in cœlo aëreo conspicatus est sole amictam, stellis coronatam, & pedibus lunam calcantem, quæ cum clamore & cruciatu filium suum peperit: *Et in utero habens clamabat parturiens, & cruciabatur, ut pariat - - - Et draco stetit ante Mulierem, quæ erat paritura, ut cùm peperisset, Filium ejus devoraret: Et peperit filium masculum, qui recturus erat omnes gentes in virga ferrea.*

Apoc. 12. 2

Quòd per hanc Mulierem Sacratissima Deipara fuerit præsignata, nemo est, qui ignorat, quam veritatem Mellifluus Ecclesiæ Doctor & devotissimus MARIÆ Filius S. Bernhardus in hæc verba Apocalypseos: *Signum magnum apparuit*, pulcherrimè dilucidavit. Quod autem hæc B. Virgo cum clamore & cruciatu Filium suum JESUM pepererit, hoc equidem capere non possum, erat enim sine gravamine gravida, & sine dolore puerpera, imò & summo animi cum gaudio & inenarrabili cum lætitia dulcissimum ventris sui fructum in lucem edidit; audi S. Birgittam: *Erectis*, inquit, *manibus, & oculis in cœlum intentis, stabat Virgo quasi in exstasi contemplationis suspensa, inebriata Divinâ dulcedine: & eâ sic in oratione stante, illicò in momento & ictu oculi peperit filium.* Ad quid ergo S. Joannes in sua Apocalypsi commemorat, hanc B. Virginem cum clamore (prout parturientes solent) & cum cruciatu filium suum masculum peperisse, quem mox draco, id est, Herodes, prout asserit Barradius, devorare voluit, proinde *Mulier fugit in solitudinem*, hoc est, cum Filio suo in Ægyptum?

S. Birg. l. 7. Revel. cap. 21.

Barrad. lib. 11. cap. 12.

Respon-

Respondet Cornelius à Lapide, hanc Sacratissimam Deiparentem non dolore partûs, sed maximo desiderio pariendi, & videndi Christum orbis Salvatorem fuisse cruciatam, ardentissimis enim votis omnium optabat salutem per Filii passionem & merita consummandam; ita enim priùs ab Angelo cum S. Josepho edocta fuit: *Ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Matth. 1. 21. Cruciata insuper est molestiis itineris & alimoniæ, ac quàm maximè paupertate, quæ tanta fuit, ut non esset ei locus in diversorio, sed coacta fuerit tempore hyemali in stabulum secedere, & ibidem parere orbis Dominum, &c. Vide ex his, anima Christiana, quòd omne gaudium Sacratissimæ Deiparæ in hac terra morantis, interno Cordis Martyrio fuerit permistum; ô pientissima Domina! quid adhuc tecum & cum Filio tuo fiet?

Nunc dilectissimus Natus tuus est tibi *flos campi*, sed in passione tibi fiet *fasciculus myrrhæ.* Nunc mille illum osculis veneraris, & excipis, sed in passione per infidum Judæ osculum tradetur in manus peccatorum. Nunc pauperculis eum involvis pannis, sed in passione omnibus spoliabitur vestibus. Nunc virgineo illum lacte pascis, sed in passione felle & aceto potabitur. Nunc reclinas eum in præsepio, sed tandem suspendetur in patibulo. Nunc placidè inter duas pecudes indormit, & requiescit, sed moriens in cruce, tanquam in lectulo suo florido inter duos latrones obdormiet. Nunc nascens non invenit locum in diversorio, moriens non habebit locum nisi in sepulchro alieno. Nunc à te fasciis sollicitè in cunis ligatur, moriturus funibus, catenis & clavis ferreis constringetur. Nunc Infans vagit inter arcta conditus præsepia, moriens autem cum clamore valido, & lacrymis se Patri in victimam offeret. Nunc ad colendum eum accurrunt Pastores, in passione relicto eo omnes Discipuli aufugient. Nunc à tribus Magis ac Regibus humiliter adoratur ut DEus; in passione à tribus iniquis Judicibus ad mortem condemnabitur. Nunc ab Angelis laudatur: *Gloria in altissimis DEO*; sed in passione ab omni hominum genere innumeris maledictis, opprobriis & illusionibus saturabitur, &c. O pientissima Virgo! O Mater amoris & doloris! si talis est nunc Filii tui in orbem ingressus, qualis erit vitæ exitus? Si tale exordium, qualis, obsecro, erit Epilogus? Collige ex his, anime mi, sensum pro te moralem, & disce patientiam in adversis, mundi immundi contemptum, abnegationem tui, ac præsertim petulantis carnis tuæ mortificationem, cùm tota vita Christi JESU & MARIÆ ferè continua crux fuerit & martyrium; & qualis est vita tua?

Cant. 2. 1
Cant. 1. 12
Luc. 22. 48
Psalm. 21. 19
Matth. 27. 34
Marc. 15. 27
Luc. 2. 7
Joann. 19. 41
Hebr. 5. 7
Luc. 2. 15
Matth. 26. 56
Matth. 2. 11
Luc. 2. 14
Thren. 3. 36

4. De Rebecca recensent Sacræ Litteræ, quòd Jacobum dilectum filium suum, ut eò faciliùs à Patre moribundo supremam obtineret bene-

dictionem, veſtimentis valde bonis & odoriferis induerit, ejusque colli nu-
Gen. 27. 15 da ac manus pelliculis hædorum protexerit: *Et veſtibus Eſau valde bonis, quas apud ſe habebat domi, induit eum, pelliculasque hædorum circumdedit manibus, & colli nuda protexit.* En rurſus perelegantem Divæ Virginis & Matris typum, dilectiſſimum Filium ſuum JESUM veſtibus valde bonis & odoriferis, hoc eſt, carne humana ac virginea induentis, & glabritiem colli ejus ac manus nudas pelliculis hædorum contegentis. Supra quod ex men-
Cornel. hic. te S. Auguſtini pulcherrimè Cornelius à Lapide: *Allegoricè*, inquit, *Jacob eſt Chriſtus, qui induit pelles hædinas, id eſt, noſtra peccata in ſe aſſumpſit, ut ea lueret*, ideò enim VERBUM incarnatum eſt, ut ſalvum faceret popu-
S. Aug. ſerm. 10. de Nat. Dom. lum ſuum à peccatis eorum: *Ad hoc*, inquit S. Auguſtinus, *deſcendit Chriſtus in uterum Virginis, ut exinde acciperet membra, quæ traderet cruci*, &c. O immenſæ charitatis prodigium!

5. Achab Rex in Iſraël, cùm ad bellum progrederetur, ne ab hoſte
2. Reg. 22. 30 agnoſceretur, *immutavit habitum ſuum, & ingreſſus eſt bellum.* O mi JESU! ô mi Redemptor! tu es ille Rex Iſraël, & omnium dominantium Dominus, qui, cùm in hunc mundum veniſti, contra diabolum, mundum, carnem, peccatum & infernum pugnam, heu quàm cruentam pugnaturus, habitum tuum immutâſti, & mortalem ac infirmam carnem, velut ſaccum (heu mille olim ſciſſuris, ac vulneribus conſcindendum) à Virgine indui-
Phil. 2. 7. ſti: *Semetipſum exinanivit formam ſervi accipiens, in ſimilitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.*

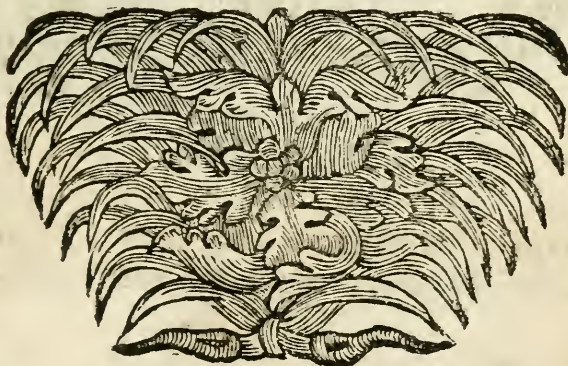
Jonas Propheta, ne alii exortâ in mari tempeſtate perirent, ipſe in-
Jonæ. 1. 12 teritum elegit: *Tollite me, & mittite in mare, & ceſſabit mare à vobis.* Ah mitiſſime JESU! tu es ille Jonas, qui vix in lucem à Virgine natus, ne perirent miſeri mortales, ſponte te in hos dolorum laborumque fluctus abjeciſti, proinde rectè S. Maximus: *Chriſtum in has mundi procellas uterus maternus effudit.*

Moyſen infantulum in ſcirpea fiſcella fortunæ arbitrio in Nilo expoſitum MARIA ſoror ambulans juxta ripam fluvii conſervavit, ejusque ſe-
Exod. 2. 9 dulam curam geſſit: *Ad quam locuta filia Pharaonis: accipe, ait, puerum iſtum, & nutri mihi, ego dabo tibi mercedem tuam.* O dulciſſime JESU! tu eras ille Moyſes in præſepio ſaluti hominum expoſitus, quem ſuperba Synagoga rejecit, ſed gentilitas & Eccleſia, ac cumprimis Sacratiſſima Mater tua cum gaudio recepit, defendit, nutrivit & educavit, verè Ancilla & Mater, cujus brachia orbis Monarcham geſtârunt, lavêrunt, faſciârunt, aliaquia obſequia ſine aliarum ancillarum ope præſtiterunt.

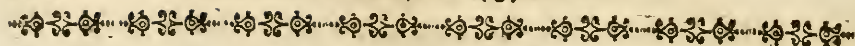
6. David,

6. David, cùm mirandam hanc Christi nativitatem in spiritu prævidisset, Verbumque inter duas pecudes in præsepio suo tempore, hoc est, post mille annos reclinandum, non abhorruit hunc cœli, terræque Dominum jumento comparare: *Ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum.* O amantissime JESU! in veritate pro nobis ut jumentum in stabulo factus es, *cùm enim homo in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis*; superbus similis factus est pavoni, avarus cani, luxuriosus hirco, invidiosus serpenti, iratus leoni, gulosus porco, & desidiosus asino, ut ergo hæc jumenta commutaret in homines? & à servitute diabolica redimeret, ipse quasi jumentum fieri dignatus est, dum omnium iniquitates in se suscepit in cruce luendas & expiandas. O Adam ubi es? Et quid times? *Vocem tuam*, inquit, *audivi in paradiso, & abscondi me.* Ecce, qui olim tibi delinquenti objecit: *Ecce, Adam quasi unus ex nobis factus est*, nunc ipsissimus tibi similis factus est, ut te genusque humanum per passionem ac mortem suam ab æterna morte eripeeret. O prodigium amoris! & quid tu rependis ac nos posteri omnes?

Psal. 72. 23
Psal. 43. 13
Genes. 3. 10
Genes. 3. 22

CON-

CONSIDERATIO XVI.

Quomodo B. Virgo Dolorosa se in Circumcisione Christi dulcissimi Filii sui habuerit?

Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur Puer, vocatum est nomen ejus JESUS.
Luc. 2. 21.

1. Uid hoc est, ô beatissima Virgo! verè Mater amoris & doloris, quòd innocentissimum Filium tuum offeras ad circumcisionem? An ergo Legislator propriis subjacet Legibus? Nunquid partus sequitur ventrem? Si tu, ô Domina totius universi, ab omni originali & actuali peccati labe semper immunis extitisti, quantò magis Filius tuus, fons omnis Sanctitatis, & Sanctus Sanctorum? Ad quid ergo circumciditur, & inuritur stigmate peccatoris, qui peccatum non fecit, nec facere poterat? O cru-

O crudelis, ô barbare, ô immitis culter! quomodo ausus es vulnerare innocentissimum agnellum? Quodnam tibi jus in Filium Virginis & DEI?

Adverte, Anima Christiana, licet benignissimus orbis Reparator Christus nullo modo circumcisionis mandato fuerit subjectus, voluit tamen à SS. Matre sua & à Patre Nutricio, S. Josepho! & ad hanc circumcisionem præsentari: *Primò*, inquit Doctor Angelicus, *ut ostendat veritatem carnis humanæ contra Manichæum, qui dixit, eum habuisse corpus phantasticum. Secundò, ut approbaret circumcisionem, quam olim DEUS instituerat. Tertiò, ut comprobaret, se esse de genere Abrahæ, qui circumcisionis mandatum acceperat in signum fidei, quam de ipso habuerat. Quartò, ut Judæis excusationem tolleret, ne eum reciperent, si esset incircumcisus. Quintò, ut obediendi virtutem nobis suo exemplo commendaret, unde & in octava die circumcisus est, sicut in Lege erat præceptum. Sextò, ut quia in similitudinem carnis peccati advenerat, remedium, quo caro peccati consueverat mundari, non respueret. Septimò, ut Legis onus in se sustinens alios à Legis onere liberaret, secundùm illud ad Gal. 4. Misit DEUS Filium suum, factum sub Lege, ut eos, qui sub Lege erant, redimeret.* Tirinus adhuc aliam addit rationem, voluisse Filium DEI & MARIÆ circumcidi, ut diabolum falleret, quemadmodum olim Jacob induens vestes Esau omnes fefellit, qui Jacob pulcherrimus in hoc Christi typus fuit, formam servi & peccatoris induentis. Et denique circumcidi voluit, ut arrham mundo & Ecclesiæ suæ daret subsecuturæ paulò post redemptionis per profusionem in cruce totius sanguinis, &c. In hunc finem pro corpore Emblematis nostri vitem adumbrari curavimus, quam Genius cultro usque ad profusionem lacrymarum secat, cum inscripta Epigraphe: *Vulnerat, & medetur.* Vel potiùs:

S. Th. 3. p. q. 37. a. 1.

[G]enes. 27. 15

Ut mero gaudeas.

Vitis Christus est: *Ego sum vitis vera.* Vitis autem, prout eleganter observat Mellifluus Bernhardus, non seminari, sed in terra benè culta plantari solet; ita Christus non seminatus, sed in terra virginea plantatus est. Vitis circumfoditur, ad palum vinculis alligatur, & tempore vernali usque ad lacrymas scinditur, ut optatos ferat fructus, unde rursus Lemma: *In lacrymis feracior:* Ita quoque Christus in passione circumfossus: *Foderunt manus meas & pedes meos*, &c. ad palum crucis funibus, imò clavis ferreis alligatus, & mox die octavo Nativitatis suæ in præsentia Matris usque ad lacrymas, plùs dico, usque ad sanguinem petrino cultro circumcisus est, *ut* tu, anime mi, *mero* illius *gaudeas*, hoc est, fructum lacrymarum & sanguinis ejus, cujus unica stilla totum mundum redimere poterat, &c.

Joan. 15. 1

S. Bernh. in Tract. de passione.

Psal. 21. 17

2. Æternâ memoriâ dignum est, quod refertur de S. Canuto Daniæ Rege & Martyre gloriosissimo, qui, ubi regale suum diadema ad pedes Christi Crucifixi abjecit, humiliter sese illi subjiciens, qui Rex Regum, & Dominus Dominantium est, prævidens nunc ex tumultuante populo mortem sibi pro-

Ex vita, 19. Jan. Item P. Benign. Kybl. de

Admirand. pter justitiam imminere, ad templum S. Albani M. tanquam ad locum certaminis Othoniæ confugit, ubi SS. Sacramentis præmunitus, & DEO agonem suum commendans, flexis genibus ante altare pro inimicis orans, telis & lanceâ confossus est, cujus gloriosissimi Regis ac Martyris sanctitatem DEUS duplici miraculo illustravit, siquidem in eo loco, ubi occisus est, sine mora fons, sanguine Martyris purpuratus, prosiliit; & cùm sacrum corpus ad imperium Reginæ abinde asportaretur, & portitores cum hoc sacro pondere in foro quiescerent, mox alter fons aquæ prorupit, uterque hominum infirmitatibus saluber, ac medicus.

Et nunquid, anime mi, in circumcisione Domini nostri JESU Christi duplex fons & sanguinis & aquæ mundo scaturire cœpit? Fontem sanguineum reseravit saxeus ille culter, dum in innocentissimam tenelli Infantis carnem sævire cœpit, qui dolor planè fuit acerbus, dum persæpè alii infantes ex tali cruciatu moriebantur, in Christo tamen multò acerbiorem oportet fuisse dolorem ob ætatis teneritudinem, & delicatissimum temperamentum, ac perfectam, quâ præditus erat, cognitionem, &c. quod tamen peccatoris & servi stigma patientissimè tulit, ut tuas peccatorum maculas jam tunc à prima vitæ ætate lueret. O bone JESU! quàm citò incepisti pro delictis meis pati, & pœnitentiam agere? Unde rectè Isaias tibi ex Virgine & Prophetissa
Isa. 8. 3 nascenti, hoc nomen indidit: *Voca nomen ejus: Accelera spolia detrahere: Festina prædari.* Supra quod doctissimus Baëza: *Optimè*, inquit, *noverat Isaias*
Baëza lib. 1. cap. 4. §. 1. *nascentis Christi curam, quando illum vocavit: Accelera: Festina; nam vehementer festinabat sanguine suo nos redimere. Hoc erat illi in optatis: & illius Sacratissimus Sanguis pungebatur aculeô, ut quàm citissimè funderetur.* Et licet, quòd parvulus fuerit fons iste Divini cruoris, crevit tamen in immensum,
Esther. 10. 6 dum in cruce ex toto corpore promanabant sanguinum flumina: *Parvus fons, qui crevit in fluvium.* O mitis Agnelle, jam nunc candide & rubicunde,
Exod. 4. 25 verè *sanguinum Sponsus tu mihi es.*

Ecquis, obsecro, ô pientissima Virgo! erat tunc animi tui sensus, dum manantibus interim oculis, ac multis profusis lacrymis hanc primam cruentam lanienam spectâsti? Et nunquid eodem ictu, quo saxeus ille culter Divinam Filioli carnem sauciabat, interim quoque SS. COR tuum acutissimo
S. Bonav. in Medit vitæ Christ. cap. 8. doloris gladio, antequam Simeon illum prædiceret, dissectum est? *Hodie*, sunt verba Doctoris Seraphici, *incepit Dominus JESUS suum Sacratissimum Sanguinem pro nobis effundere, & hodie fortiter ploravit; sed eo plorante, credisne, quòd Mater potuerit lacrymas tenere? Ploravit ergo & illa, &c.* En hîc duplicem fontem & sanguinis & aquæ. O quàm durum, quàm saxeum est adhuc cor nostrum! Rupes illa in Cades à Moyse bis Virgâ percussa lacrymas
Psal. 77. 20 aquas profudit: *Percussit petram, & fluxerunt aquæ*; nos undique malis premimur, & incessanter percutimur, & stamus adhuc immobiles; Numera lacrymas tuas, anime mi! quas pro peccatis tuis contra DEum, summum illud Bonum, commissis, fudisti, an aliquas invenies?

3. Ob-

3. Observant autem Doctores & SS. Litterarum periti, quòd B. Virgo Sacrosanctum Cruorem in circumcisione dilectissimi Filii sui effusum in purissimo vasculo diligentissimè collegerit, & cum præputio ingenti curâ asservârit; sciebat enim, quòd *sine sanguinis effusione non fieret remissio.* Ecquis, obsecro, meliùs immensum hujus Divini Cruoris pretium poterat æstimare, quàm talis ac tanta Mater? Ex quibus licet pauculis stillis prudentissimè colligebat, quòd forent præludium & aurora futuræ cruentæ passionis, post aliquot annorum lustra explendæ, & quòd longè clementiùs ille Sanguis in cœlum clamaret, quàm quondam Abelis; unde S. Gregorius M. *Sanguis JESU meliùs loquitur, quam sanguis Abel, quia sanguis Abel mortem fratris fratricidæ petiit, Sanguis autem JESU vitam, &c.* O peccatores, quid agitis? Nunquid frustra ille Sanguis pro nobis effusus est? Si non fuit remissio nisi in Sanguine JESU, cur non remissionem peccatorum vestrorum per hunc Divinissimum Sanguinem à Deo Patre postulatis? Sanguis olim Agni Legalis in postibus & superliminaribus tinctus Hebræorum ædes à cæde primogenitorum servabat immunes; quid non poterit facere pretiosissimus Divini illius Agnelli Sanguis, quem jam à vitæ suæ primordio pro salute vestra profudit, cujus unica stilla plus, quàm universorum Electorum merita, valoris habet, quia cum VERBO hypostaticè unitus fuit? Audite pro animæ vestræ solatio S. Gregorium Nazianzenum: *Exiguæ*, inquit, *guttæ Sanguinis Christi orbem instaurârunt, &c.*

Fr. ib. Amb. Spin. sup. vitam & gesta Christi.
Hebr. 9. 22
S. Gregor. M. lib. 13. Moral. cap. 9.
Exod. 12. 7
Orat. 2. de Pasch.

4. Hîc adimpletum fuit, quod olim Elias in nubecula illa parvula prævidit: *Ecce nubecula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari.* Nubecula illa parva humanitas à Verbo assumpta est; quæ licet in circumcisione pauculas duntaxat guttas præmisit, in passione tamen, ac præsertim in Calvariæ monte, in grandem ac sanguineam pluviam effusa fuit: *Et facta est pluvia grandis*; ut eò copiosior esset redemptio, & *ut lavaret nos à peccatis nostris in Sanguine suo.* Quæ omnia prudentissima Virgo superiore lumine illustrata diligentissimè secum ponderabat juxta illud: *MARIA autem conservabat omnia verba hæc conferens in corde suo.* Proinde rectè S. Hieronymus: *Punctura acûs*, inquit, *Christo inflicta, vulnus lanceæ erat in Corde MARIÆ.* Pro sensu morali juvat hîc audire R. P. Hieremiam Drexelium è Societate JESU Scriptorem præclarissimum, juxta ac pientissimum: *Imitemur*, ait de Christo nascente, *Deiparam sedulò, omnia Domini JESU verba, resque illius gestas penitissimo pectore conservemus; præsepe, flagra, columnam, spinas, clavos, lanceam, crucem, spongiam, sepulchrum, simul & labores, cruciatus, probra, ignominias, ludibria, mortem, cum immensa majestate, gloria, , dignitate conferamus. Et quæso simul etiam amorem illius ardentissimum cum nostri amoris hyeme, submissionem illius cum nostra superbia, temperantiam illius cum gula nostra, castimoniam illius cum luxuria nostra, ipsius mansuetudinem cum nostra iracundia ad trutinam justam appendamus, & quasi arena maris ista gravior apparebit.*

3. Reg. 18. 44
Apoc. 1. 5
Luc. 2. 19
S. Hieron. cit. à Quaresmio To. 1. cap. 12.
P. Hieremi Drex. de Christo Nasc. apud me, f. 396.

5. Neque dubium eſt, quin Chriſtus Infans tunc in doloroſa carnis ſuæ circumciſione, & prima Sanguinis effuſione votum illud ab æterno emiſſum patiendi in tempore pro gloria DEI & totius mundi ſalute, denuo non ſine lacrymis renovaverit, atque in holocauſtum & Sacrificium ſe Patri prompta voluntate & affectu obtulerit, ad hoc enim alludit Gentium Doctor Paulus:
Hebr. 10, 5 *Ideò ingrediens mundum dicit: Hoſtiam & oblationem noluiſti; corpus autem aptâſti mihi. Holocauſtomata & pro peccato non tibi placuerunt: tunc dixi: Ecce venio*, offerens tibi, ô Pater! pro primitiis paſſionis meæ modicas has ſanguinis ſtillas, ſed & totum Corpus meum flagellis, ſpinis, alapis, plagis, cruci, clavis, lanceæ, morti, &c. DEus verò Pater, apud quem merces mercenarii non uſque manè manere ſolet, ſed mox eam perſolvit, ita Propheta atteſtan-
Iſa. 40, 10 te: *Ecce merces ejus cum eo, & opus ejus coram illo*: continuò dilectiſſimo Fi-
Philipp. 2. 9 lio ſuo mercedem dedit; & qualem, dices? Audi Apoſtolum: *Donavit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen, ut in nomine JESU omne genu flectatur cœleſtium, terreſtrium & infernorum, &c.* Quod Sacroſanctum Nomen B. Virgo MARIA, verè & hîc Mater amoris & doloris, peractâ cruentâ circumciſione, genu flexo maxima cum devotione primò inter homines pronuntia-
Luc. 1. 31 vit, & ex Angeli juſſu Filio impoſuit: *Ecce concipies in utero, & paries Filium, & vocabis nomen ejus JEſum, &c.*

6. O quàm inſignes doctrinas hîc poſſumus in noſtræ animæ commo-
Pſal. 18. 6 dum ſeligere. Circumciſus eſt ut tenellus Infans, & jam tunc *exultavit ut Gigas ad currendam viam ſuam*, ut aſſueſceres, anima Chriſtiana, à teneris quo-
Thren. 3. 27 que annis Deo inſervire, & viam virtutis ſectari: *Bonum eſt viro, ſi portaverit jugum ab adoleſcentia ſua, &c.*

Circumciſus eſt, ut amorem ſuum in te, ô anima, velut olim Sichem Prin-
Geneſ. 34. 19 ceps in Dinam, teſtaretur: *Nec diſtulit adoleſcens, quin ſtatim, quod petebatur, expleret: amabat enim puellam valde, &c.* Ut tu viciſſim, anima mea, charitatem tuam Deo ac Chriſto etiam in rebus arduis & difficilibus comprobares; ſolet enim Deus etiam dilectiſſimis ſuis amicis, imò magis quàm reprobis, plura adverſa immittere, quibus circumcidantur.

Circumciſus eſt, ut tu mentem tuam à pravis cogitationibus, cor à pravis affectibus, os & linguam à pravis locutionibus, aures à detractionibus, & ſenſus omnes tuos ab illicitis circumcideres.

Circumciſus eſt, ut pro peccatis tuis, contra puritatem admiſſis, primo hoc
1. Jo. 5. 19 Sanguinis ſui rore ſatisfaceret, ut tu diſceres ejusmodi carnis illecebras & ſenſuales amores, quibus mundus hic immundus totus, quantus immerſus eſt, ex animo deteſtari, fugere, luere.

Circumciſus eſt, neque peccatoris characterem in ſe ſuſcipere detrectavit ille Sanctus Sanctorum, ut diſceres te humiliare terra & cinis, utpote qui hactenus tot infernos pro tuis delictis commeritus es, & tamen bilem tibi movet, ſi ab aliis peccator haberis, ah miſer! gloriaris de iniquitatibus, & erubeſcis de remediis?

Cir-

Circumcisus est denique, ut tibi ostenderet, quàm necessaria sit carnis tuæ mortificatio. En DEUS tuus & Homo Christus vix octiduum in mundo exegit, & jam summo ardet desiderio pro te patiendi, & Sanguinem fundendi, quid tu post tot transactos vitæ tuæ annos pro JEsu laboris & difficultatis tolerâsti? Si *regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*, ubi est tua violentia? Tua mortificatio? An nescis, quid Apostolus in utramque tibi aurem inclamet: *Si secundùm carnem vixeritis, moriemini?* Et in alio loco: *Qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis?* Collige ex his, an Christi sis, vel alterius? Matth. 11. 12 Rom. 8. 13 Gal. 5. 25

7. *Et vocatum est nomen ejus JEsus.* O dulce nomen, quia *non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oportet nos salvos fieri*, sed & nomen amarum, quia non nisi spargendo sanguinem illud sibi comparavit Deus & Homo Christus, quod Sacratissimum quidem Nomen dulcissimum COR Virgineæ Matris mirum in modum consolabatur, sed & peculiari quodam modo affligebat, quoties illud animo volvebat, non ignorans, amantissimum Filium suum & re & nomine esse JEsum, hoc est, orbis Salvatorem, qui per passionem suam, crucem & mortem salvum facturus esset populum suum à peccatis eorum, proinde statim in primo vitæ suæ exordio hoc Divinissimum Nomen in arrham & pignus redemptionis nostræ voluit publicari, ac tandem in virili ætate in crucis titulo ut causam mortis affigi: JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM. Luc. 2. 21 Actor. 4. 12 Jo. 19. 19

Quæres, cur Angeli Apostatici momento è cœlo fuerint eliminati, & ad inferni barathrum sine ulla spe obtinendæ veniæ detrusi: *Videbam satanam sicut fulgur de cœlo cadentem?* Respondet S. Bernhardinus, quia hoc Sacratissimum Nomen JEsu noluerunt agnoscere, illudq; debito afficere honore, quando illis tunc adhuc viatoribus intimatum fuit: *Et adorent eum omnes Angeli ejus, &c.* Luc. 10. 18 S. Bernhardin. Sen. cit. à Cal. Disc. 6. Quadr. Hebr. 1. 6

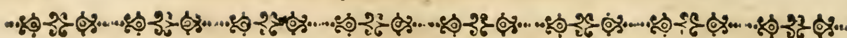
Quid ex Saulo Paulum, ex vase perditionis vas electionis, & ex lupo agnũ fecit, nonne hoc unicum SS. Nomen JEsus: *Ego sum JEsus, quem tu persequeris?* Actor. 9. 5

Quid mendicum illum claudum ad portam templi sedentem momento sanavit? Nunquid hoc Sacratissimum Nomen JEsus à Petro loco eleëmosynæ illi donatum: *Petrus autem dixit: argentum & aurum non est mihi, quod autem habeo, hoc tibi do: In Nomine JEsu Christi Nazareni surge, & ambula.* Actor. 3. 6

Quid Jobum in tot ac tantis constitutum miseriis confortavit, solidavitque, ut læto animo omnia adversa sustineret? Audi ipsum loquentem: *Sit Nomen Domini benedictum, &c.* Job. 1. 21

Quid Davidi contra Goliathum victoriam comparavit: *Tu venis*, inquit, *ad me cum gladio & hasta, & clypeo, ego autem venio ad te in Nomine Domini, &c.* 1. Reg. 17. 45.

Quid Apostolos, Martyres & electos omnes inter tot pericula constitutos conservavit? *Et illi quidem ibant gaudentes à conspectu consilii, quoniam digni habiti sunt pro Nomine Jesu contumeliam pati.* O dulce Nomen! cœlo venerabile, dulce miseris, & inferno terribile. O peccatores, respirate: *Omnis, qui invocaverit Nomen Domini, salvus erit.* Actor. 5. 41 Ioël. 2. 32

CONSIDERATIO XVII.

Ex tribus muneribus Magorum Mater amoris & doloris deligit sibi solam myrrham.

Obtulerunt ei myrrham.

Matth. 2. 13.

Dioscorides l. 1. cap. 67.

1. Licet myrrha spinosa & amara sit, miram tamen, ac variam vim (prout auctor est Dioscorides) habere assolet, cujus arbuscula duplicem ex se liquorem fundit; primus, quem sponte sudat, stacte vocatur, estque myrrha longè optima ac odoratissima, alter ex vulnere caudicis incisi manat; uterque liquor cor mirè confortat, caput exhilarat, aërem insalubrem arcet, caliginem oculorum discutit, saporem gignit, vocem expedit, ventris tineas enecat, vulnera sanat, &c. Hinc nobiliores quondam fœminæ passim in Palæstina pendulum è collo fasciculum, ex foliis, ramusculis & floribus myrrhæ colligatum, gestare solebant, ut sanitati conservandæ, morbisque arcendis prudenter & maturè consulerent.

Verum-

Verumenimverò longè utilior, longè salubrior est ille Divinus myrrhæ fasciculus, quem B. Virgo & Mater è collo suo pendulum inter ubera sua gestat, proinde longè meliùs, quàm Sponsa olim gloriari potest: *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*; Quasi diceret: Quærant aliæ mulieres & delicatulæ sua odoramenta, spicam nardi, casiam, cinamomum, muscum & pixides olfactoriales, in quibus pretiosa balsama & liquores condensati continentur; quæram ego unicè dilectum meum JESUM, qui est mihi odoratissimus, ac saluberrimus myrrhæ fasciculus, hunc semper memoria versabit, intellectus contemplabitur, voluntas diliget; hinc non aurum à Magis oblatum, nec thus, sed myrrham mihi reservabo, quæ licet gustui amara videatur, animæ tamen saluberrima est, unde Lemma: Cant. 1. 2

Amara, sed salubris.

En! dilecta anima, pulcherrimum in Sacratissima Deipara exemplum, non enim ignorabat, myrrham hanc à SS. Regibus liberali manu oblatam esse prodromum futuræ passionis, mortis ac sepulturæ Filii, proinde rectè cum Sponsa tunc dicere poterat: *Manus meæ distillaverunt myrrham primam, & digiti pleni myrrhâ probatissimâ.* Hanc, inquam, myrrham & nos ex manibus MARIÆ sumamus, & pectori nostro adstringamus: *Hâc myrrhâ*, ait Justinus Miechoviensis, *B. Virginis manus plenæ erant, quia illa dolores & cruciatus Filii sui continuò animo volvebat à Christi nativitate usque ad ejus mortem, imò & post ejus mortem dolores Christi perpetuò in Corde habebat, propheticâ namque imò plusquam prophetica mente Filii sui mortem longè antè prævidebat: nam cùm Filium suum in sinu fovebat, ulnis gestabat, uberibus lactabat, spinas, flagella, crucem, clavos, lanceam, mortem, sepulturam ejus oculis mentis contemplabatur*; hinc peroptimè & longè meliori jure, quàm illa Sponsa, dicere poterat: *Manus meæ distillaverunt myrrham primam.* Cant. 5. 5 Iustin. Miechov. in Litan. B. V. Disc. 186.

2. De Regina Saba recensent Regum Annales, quòd auditâ famâ de admiranda Regis Salomonis sapientia è finibus terræ magno suorum procerum comitatu & pompâ verè regiâ Hierosolymam venerit, ut ab ore Regis Solymæi audiret, ac disceret sapientiam, cui in donum dedit *centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis.* Observâ hìc: Aurum Regina Saba & aromata sapientissimo Regi in donum, non autem myrrham præsentavit, quam tamen SS. Magi & Reges Sabæi cum auro & thure liberali manu Christo, Regi Regum, & SS. Matri ejus offerebant, aurum quidem ut Regi sapientissimo, thus ut DEO ac Sacerdoti summo, myrrham verò ut homini pro salute & redemptione generis humani passuro, morituro & sepeliendo: *Obtulerunt ei myrrham.* Parcite, serenissimi Reges, ah parcite; ad quid dulcissimo ac Divinissimo Infanti vix in lucem nato, ac SS. Matri ejus myrrham præsentatis, passionis ac mortis Symbolum? Lætitiora ac magis grata afferte munera. 3. Reg. 10. 10

Enimverò non acceptius Christo & MARIÆ poterant offerre munus, quàm myrrham, aurum enim B. Virgo paupertatis amantissima, teste S. Bonaventura, paulò post pauperibus erogavit, thus DEO & templo in obsequium destinavit, myrrham autem sibi ac dilectissimo Filio reservavit, non ignorans, utpote superiori illustrata lumine, vitam JESU & suam continuam amaritudinem, dolorum ac laborum congeriem futuram. Juvat hîc audire S. Birgittam: *B. Virgo*, ait, *meliùs quàm Propheta præscivit sui Filii passionem, ideò eum lactans cogitabat, quòd felle & aceto esset potandus in cruce; quando eum manibus gestabat, videbatur illi, quòd crucis brachiis esset confixus; quando dormiebat, cogitabat mortuum ex cruce depositum; quando osculabatur, Judæ osculum cogitabat; quando fasciis involvebat, funes cogitabat, quibus ligandus ab impiis carnificibus; quando manu ducebat, ducendum ad tribunalia, ut impiis judicibus sisteretur, &c.* Vide, anime mi! quomodo Mater amoris & doloris in cunctis ferè actionibus amarissimam passionis myrrham animo versârit, si enim Prophetæ longè ante Christum eam spiritu prævidèrunt, atque de ea tam multa etiam in particulari vaticinati sunt, certè Reginam Prophetarum ad majus obtinendum meritum horum futurorum inscıam esse non decuit, nec oportuit, quia ita Patri placuit, Matrem Filio esse simillimam. Subintrat hîc Mellifluus pro reflexione nostra morali: *Tu quoque si sapis, imitaberis Sponsæ prudentiam, atque hunc myrrhæ tam charum fasciculum de principatu tui pectoris nec ad horam patieris avelli, amara illa omnia, quæ pro te pertulit, semper in memoria retinens, & assidua meditatione revolvens, quo possis dicere & tu: Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur, &c.*

S. Bonav. in lib. de vita Christi.

S. Birgitt. in serm. Angel. c. 16. & 17. item S. Bernh. serm. 40. in Cant.

Vide Ps. 21. & Isa. c. 53.

S. Bernh. serm. 43.

3. Et dubitas adhuc, anima Christiana, quòd myrrha Magorum Christo Infanti & SS. Matri ejus gratior auro & thure, cunctisque acceptior mundi thesauris acciderit? Adverte, quid in domo Simonis Leprosi evenerit. Erat Christus in Bethania pridie Dominicæ Palmarum ad convivium cum suis discipulis à dicto Simone, quem à lepra priùs curaverat, perhumanè invitatus; & cum Mensæ assideret, accessit ad eum Magdalena cum vase unguentario ex allabastrite facto, & magno devotionis affectu pretiosum nardi liquorem in Caput JEsu effudit; indignati quidem sunt Discipuli, Judâ chorago & incentore hujus murmuris, ob inanem hujus, prout ipsi autumabant, tam pretiosi unguenti profusionem: *Ut quid perditio hæc?* verùm mitissimus Redemptor hanc mulierem non tam benignè defendit, quàm & publicè comendavit, quòd obsequium sibi præstiterit longè gratissimum, perpetuisque annalibus, & hominum memoriâ dignissimum: *Opus bonum operata est in me, mittens enim hæc unguentum hoc in Corpus meum, ad sepeliendum me fecit. Amen dico vobis, ubicunque prædicatum fuerit hoc Evangelium in toto mundo, dicetur & quod hæc fecerit, in memoriam ejus.* Quæres hîc, prudens Lector, quare hoc unguentum Christo Domino super aurum & topazion placuerit?

Matth. 26. 9

Audi

Audi ipsam Veritatem Christum: *Ad sepeliendum*, inquit, *me fecit*; per hoc enim odoriferum unguentum mulier, licet nesciens, præsagiit, & divinavit proximam Christi JESU passionem, mortem & sepulturam. Ex quibus facilè rationem colliges, cur myrrha Magorum plùs auro & thure, omnibusque mundi gazis, Christo & Sanctissimæ Matri ejus placuerit, per hanc enim myrrham eidem pientissimo Redemptori & Dolorosæ Matri jam tunc in antro Bethlemico non aliud præsagiebant, quàm carnis mortificationem, crucem & sepulturam, proinde jam tunc in cunis Divinissimus Infans ad præfatos SS. Magos dicere poterat: *Ad sepeliendum me fecistis.* Siquidem myrrhâ Defunctorum corpora, ut maneant incorrupta, condiri assolent. Et quid dico? Nonne omnia illa tria munera, attestante Cornelio, allegoricè notabant Christum passurum, crucifigendum, mortificandum, ac sepeliendum? *Aurum*, quia ex aurea charitate & amore hominum seipsum in cruce immolavit. *Thus*, quia in cruce summam religionem, submissionem, venerationem ac latriam erga Patrem commonstravit: *Humiliavit semetipsum*, &c. Myrrhâ, quia amara, omnes Christi JESU & dolorosæ Matris ejus amaritudines in corpore & anima in vitæ curriculo perferendas præmonstravit. O pientissima Mater! dic, obsecro, quid tunc animo volveris, cùm in purissimo sinu tuo tam largiter oblatam myrrham conspicata es? An non tunc temporis intervallo verificatum est: *Quasi myrrha electa dedi suavitatem odoris?*

Cornel. in Matth. 2. 13.

Philipp. 2. 8

Eccl. 24. 19

4. O quàm largus hìc adaperitur campus de myrrha mortificationis tantoperè ad salutem nobis necessaria disserendi! Myrrha illa, quam Magi per arcanum omen recèns nato orbis Salvatori ac SS. Matri ejus in peculiare donum præsentaverant, erant suaveolentes & concretæ arborum lacrymæ, amaræ quidem, sed & saluberrimæ: Et quid aliud præsignârunt, quàm crebras Christi & Matris dolorosæ lacrymas ac copiosos sudores, assiduo labore ac vario expressos dolore? Consideremus attentiore mentis oculo, quàm rigidam, austeram, & in omnibus sensibus mortificatam vitam hæc SS. Deipara duxerit. Si specum illam perpendis, in qua mundi Redemptorem enixa est Virginea Puerpera, non reperies nisi summam pauperiem, inter pecudes enim natus, & inter latrones crucifixus est JESUS, sed non sine Matre: *Invenerunt Puerum cum MARIA Matre ejus.* Anime mi! si vis cum his SS. Regibus invenire JESUM, sine Matre dolorosa, & sine myrrha mortificationis non invenies. Audi ipsam hanc Sacratissimam Virginem ad B. Elisabetham loquentem: *Filia dico tibi, quòd nullam gratiam, donum vel virtutem habui à DEO sine magno labore, continua oratione, ardenti desiderio, profunda devotione & multa afflictione, exceptâ sanctificationis gratiâ, quâ sanctificata fui in utero Matris.* Et addidit: *Pro firmo scias, quòd nulla gratia descendit in animam, nisi per orationem & corporis afflictionem.*

Matth. 2. 11

S. Bonav. cap. 3. Meditat. vitæ Christi.

Mater Dolorosa. Q O quàm

O quàm rara est hæc avis in terra nostra, propria videlicet corporis afflictio, & quàm multi hîc dormiunt, qui etiam boni ac seduli volunt videri Christiani! *Beata Virginis*, subintrat hîc Cornelius, *severa & rigida vita fuit in jejuniis, orationibus, lacrymis, persecutionibus, doloribus, passionibus, &c.* Et qualis est vita tua, ô mi Lector! neque dicas mihi, mortificationem solis illis debere esse propriam, qui relicto sæculo in aliqua religiosa familia se DEO consecrârunt. Erras hîc, bone vir! cùm mortificationis studiosos esse oporteat, quotquot desiderant salvari: An non Veritas jubet, ut oculum tibimet eruas, manum reseces, pedem abscindas, si quidem periculum tibi instat, graviter offendendi DEUM? Nunquid mandat, ut abneges temetipsum, tollasque crucem tuam non semel in anno, sed *quotidie*? An observas hoc? O quàm aliter Sancti omnes! de B. Virgine scribit S. Birgitta: *Sicut rosa crescere solet inter spinas, ita B. Virgo in hoc mundo crevit inter tribulationes: Et sicut rosâ crescente crescunt & spinæ, sic hæc electissima rosa, MARIA, quantò plùs crescebat ætate, tantò fortiorum tribulationum spinis acutiùs pungebatur.* Evolve res gestas Sanctorum & Electorum omnium, & invenies cunctos in se fuisse rigidissimos, *semper mortificationem JESU in corpore suo circumferentes.* Quomodo ergo tu sine myrrha mortificationis in cœlum ibis? Vidêris mihi, anime mi! (ignosce, obsecro, salutem tuam quæro) ut avicula illa, quam S. Anselmus Episcopus Cantuarensis olim non sine lacrymis longiore filo à puero ligatam conspicatus, & contemplatus est; volebat hæc quidem nunc subito volatu ferri in cœlum, nunc rursus à puero ludente ad ima retrahebatur. En hic lusus tuus est: modò proponis, modò iterum deficis, non absimilis illis, prout ingeniosè & piè observat Doctor Mellifluus, qui *indignantur adversùs Adam, quòd obedierit voci uxoris suæ plùs quàm DEI, & ipsi quotidie Evam suam, carnem videlicet audiunt plùs quàm DEUM.*

Cornel in Proverb. 31 27
Matth. 18. 8
Luc. 9. 23
S. Birgitt. in serm. Angelico. cap. 16.
2. Cor. 4. 10
S. Bernh. in serm. de OO. SS.

5. Olim per portam ferream patebat ingressus in Jerusalem: *Venerunt ad portam ferream, quæ ducit ad civitatem, quæ ultro aperta est eis*; supra quod Venerabilis Beda: *Ferrea porta*, inquit, *quæ ducit ad Jerusalem cœlestem, est crux, mortificatio, tribulatio, martyrium.* Jacob, quia durum sibi lectum paravit, Dominum cœli, ejusque Angelos nunc per scalam descendentes, nunc ascendentes videre meruit: *Tulit de lapidibus, & supponens capiti suo dormivit.* Ita, subintrat hîc S. Ambrosius, *cœli aulicos durus lectus, durus victus, omnia dura decent.* Et tu, miles delicate, quid ad hæc? David contra Goliam, immanem illum gigantem pugnaturus baculo, fundâ & lapide se armavit, cui in terram prostrato proprio gladio sceleratum caput amputavit: *Percussit Philisthæum in fronte, &c.* Per baculum D. Augustinus crucem Dominicam subaudit; per lapidem Christum, qui est lapis angularis, vivus, reprobatus quidem à Judæis, sed factus in caput anguli. Per Goliam, quem S. Chrysostomus *turrim carneam* appellat, rectè caro nostra rebellis intelligitur; & per gladium

Actor. 12. 10
V. Beda hîc apud Cornel.
Genes. 28. 11
S. Ambros. lib. 2. de Jacob.
1. Reg. 17. 49
Matth. 21. 4

mor-

mortificatio ſenſuum, quæ velut gladius in hac pugna ſpirituali inſultanti carni (prout loquitur Cornelius) *caput abſcindit, ne præſit, ſed ſubſit.* Age anime mi! apprehende arma, gladium & ſcutum, & contra hanc hydram (carnem tuam) generosè dimica; audi S. Auguſtinum: *Noli,* inquit, *extrinſecus pecus, quod mactes, inquirere, habes in te, quod occidas.* Occide propriam voluntatem, & myrrham DEO gratiſſimam ac probatiſſimam cum SS. Regibus obtuliſti: *Tantùm enim proficies,* rectè ait Kempenſis, *quantùm tibi ipſi vim intuleris.* Cornel. hic. S. Aug. in Pſal. 50. Th. Kemp. lib. 1. c. ult. in fine.

6. Redeo ad SS. Magos, primos Chriſtianos, & inſignes B. Virginis cultores, qui viri ſereniſſimi, licet ſtellâ duce per longa terrarum ſpatia profecti ſint, ut DEI Filium è ſummo cœlo ad nos venientem humiliter adorarent, eique ſua devotiſſima præſtarent homagia, illa tamen non obſtabant obſequia, quò minùs & SS. Deiparentem debito hyperduliæ cultu venerarentur, cui proinde omnium gentium nomine gratias pro materna illa cura, quâ orbis enutriret Redemptorem, egerunt, ſupplices rogantes, dignaretur ipſos clientum loco habere, &c. Addit à Lapide: Non eſſe dubium, SS. Magos cum B. Virgine, quia dono linguarum pollebat, per ſe Arabicè fuiſſe locutos, ab eaque didiciſſe modum conceptionis, partûs, & nativitatis Chriſti, ideoque Chriſtum ut DEUM, DEIque Filium adoràſſe, ac terna ei munera, imò & pectora ſua obtuliſſe. O quantùm mirati ſunt viri iſti ſancti, ubi à Virgine Parente edocti ſunt, regnum Chriſti non in opibus, faſtu, pompis, palatiis & hujus ſæculi commoditatibus, ſed in paupertate, humilitate, mundi contemptu & carnis mortificatione ſitum eſſe. O quàm alius eſt nunc mundi ſenſus, quàm alius moderni ſæculi ſtylus! Cornel. hic in Matth.

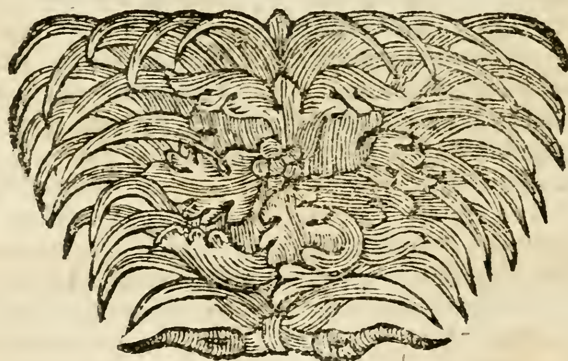
Et tu, anime mi! quid agis? Quid muneris offeres DEI Filio & SS. Matri ejus? Trina pariter à te petunt munera, an recuſabis? S. Mechtildis Virgo enixè quondam dilectum animæ ſuæ Sponſum precata eſt, quid muneris ſibi vellet offerri? Et reſponſum tulit: COR. Hoc & tu offeres, ſed contritum, humiliatum ac mortificatum, nullum enim Chriſto & doloroſæ Matri magis eſt acceptabile Sacrificium. Imitare proinde Eminentiſſimum S. R. E. Cardinalem Robertum Bellarminum, qui, ut filialem ac integerrimum amorem ſuum in Chriſtum JESUM & SS. Deiparentem teſtaretur, medium COR ſuum JESU Crucifixo, alterum verò dimidium MARIÆ Matri doloroſæ legavit. Hoc, inquam, illuſtriſſimum & tu imitare exemplum. Si religioſa es anima, poteris offerre loco auri, thuris & myrrhæ tria ſubſtantialia ſtatûs tui vota: pro auro paupertatem voluntariam & votivam, quia paupertas hæc ditiſſima eſt, & præ omni auro DEO ac SS. Virgini acceptiſſima; pro thure obedientiam, quâ DEO & Superioribus ſenſum tuum, intellectum, voluntatem, totumque te ipſum in holocauſtum conſecras; pro myrrha caſtitatem, quæ ex corporis afflictatione, je- Nadaſi. in An. Cœl. 1. Jan. Io. Wey. S. I. de Fil. Adopt. Tom. 1. l. 2. cap. 23.

junio, carnisque mortificatione nafcitur, cuftoditur, ac fervatur, & hæc myrrha illis erit probatiffima.

Si Ecclefiafticus es, offerre poteris quotidie DEO tuo aurum, thus & myrrham, hoc eft: Sapientiam, orationem & mortificationem; vel fi mavis: Aurum benefaciendo pauperibus, thus fupplicando DEO in Miffæ Sacrificio, & myrrham commoriendo Chrifto Crucifixo, & compatiendo SS. Matri ejus dolorofæ.

Si Laicus es, habes & tu, quomodo aurum, thus & myrrham Omnipotenti quotidie offeras: Fidem ut aurum fulgens, fpem ut thus odoriferum, charitatem ut myrrham, Ecclefiæ membra à corruptione fervantem, ac conglutinantem. Vel fi magis arridet, per ejusmodi trium Regum munera eleëmofynam, orationem & jejunium accipe: *Aurum,* inquit S. Auguftinus, *à nobis accipit Chriftus, fi eleëmofynam facimus: Thus, fi orationem fundimus, myrrham, fi pro illo moriamur.* Eja anime mi! refume animum, & noli apparere vacuus in confpectu DEI tui, &c.

S. Auguft. lib. 50. homil. in 1. l. in cap. 2. Matth.

CON-

CONSIDERATIO XVIII.

B. Virgo & Mater Doloroſa Chriſtum Filium in templo præſentat, cui S. Simeon doloris gladium prædicit.

Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius
Luc. 2. 34.

1. MIror ſanè, quoties mecum perpendo, quòd B. Virgo & Mater Doloroſa, cùm dilectum Filium ſuum JESUM æternoPatri in victimam pacificam præſentavit, eundem dulciſſimum Filium ſuum non juxta exemplum Annæ Elcanæ uxoris ſum̄o Sacerdoti reliquerit, ut perpetuò in templo, velut alter innocens Samuel, DEO inſerviret, donec ſe tandem hominibus manifeſtaret ut mundi Salvatorem. Et nunquid figurans debet correſpondere figurato? Si de Anna & Samuele filio dicitur: *Adduxit eum ad domum Domini in Silo: Puer autem erat adhuc infantulus, & immolaverunt vitulum, & obtulerunt puerum Heli: & commodavit eum Domino cunctis diebus.* 1. Reg. 1. 24

Et cur, obſecro, non pari ratione SS. Deipara in templo Unigenitum ſuum reliquit, illumque DEO Patri cunctis diebus commodavit?

Luc. Burg. in Luc. 2. Reſpondet Lucas Burgenſis, ideo B. Virginem oblatum Domino Puerum noluiſſe in templo relinquere, quemadmodum olim Anna fecerat, *quia non voluit eum Synagogæ proprium eſſe, quem pepererat mundi Salvatorem.* Noverat enim optimè SS. Virgo, quòd pro ſalute univerſorum venerat, eumque eſſe Sponſum illum, de quo in Canticis: Cant. 2, 1 *Ego flos campi & lilium convallium;* itaque noluit, ut hic flos campi intra muros templi, vel unius civitatis mœnia concluderetur, ſed ut omnibus ac ſingulis in mundo pateret, cunctique ad SS. COR JESU liberum haberent acceſſum, hinc ſuo tempore non in civitate, ſed extra portas in publico campo cœlum inter & terram medius in cruce mori voluit, Hebr. 13, 12 *ut ſanctificaret per Sanguinem ſuum populum,* non unum, ſed totius mundi.

2. Et ecce dum in templo DEO Patri hæc Divina præſentatur Hoſtia, eodem temporis articulo ſupervenit Sanctus ille Simeon, qui à Spiritu Sancto erat edoctus, non viſurum ſe mortem, niſi priùs videret Chriſtum Domini, quem proinde ut vidit, & ut verum DEUM ac Hominem agnovit, mox ſubmiſsè adoravit, atque in brachia ſuſceptum DEO T.O.M. in ſacrificium placationis pro totius mundi delictis obtulit. Tum ſatiatus ex hoc mundo & omni re temporali, velut Olor candidus jamjam moriturus, illud cygneum Luc. 2. 29 & ſuaviſſimum edidit canticum: *Nunc dimittis ſervum tuum Domine, ſecundùm verbum tuum in pace, &c.* Quid hoc eſt, vir ſanctiſſimè? Vix dulciſſimum JESUM Infantem inter ulnas recepiſti, & Cordi tuo affectuoſiſſimè non ſine lacrymis appreſſiſti, & mox mortem ſubire deſideras: *Nunc dimittis, &c.* Optimè ſenex, quid agis? An deliras? Vitam amplexaris, & mori vis? Quanto deſiderio hujus Divini Puſionis exſpectâſti adventum? En adeſt tandem Agg. 2. 8. *deſideratis cunctis gentibus,* & inter tua ſenilia brachia dulciter quieſcit, Iſa. 40, 12 *qui appendit tribus digitis molem terræ,* & tu mortem exoptas? Mortem inclamas? ut citò te conficiat? quàm paradoxa ſunt iſta!

Adverte, anime mi, Simeon à Spiritu Sancto pleniſſimè illuminatus, & inſtructns jam tunc perfectè prævidit, quæ & quanta impoſterum deberet perferre tormenta SS. COR JEſu; vidit igitur, quomodo hoc Diviniſſimum COR omnia in ſe ſuſceperit hominum peccata, propria morte & ſanguine in cruce expianda. O quàm graves erant amaritudines iſtæ! proinde jam tunc Iob. 13, 26 SS. COR JESU dicere, & in has querelas erumpere poterat: *Scribis contra me amaritudines, & conſumere me vis peccatis,* ô homo ingratiſſimè! prævidit inſuper ſanctus ille Simeon, quomodo puerulus iſte Divinus poſitus eſſet in ſignum, cui in paſſione & cruce contradicendum eſſet; verbo: Vidit totam vitam Chriſti JESU & SS. Matris ejus, quomodo futura eſſet continua crux & martyrium, hæc & ſimilia venerabilem illum Senem eò promoverunt,

ut

ut in hac mortali vita nihil amplius, quàm solam mortem & festinam deside- Timoth.
raret; ita Timotheus Hierosolymitanus: *Dimitte*, inquit in persona Simeo- Hierosol. de
nis, *me nunc obsecro, ne videam nefarium Judæorum in te facinus, ne videam ser-* Proph. Si-
vum alapam infligentem, ne videam simul & Matrem tecum clavis cruci affixam, meon.
& spirantem, &c. Unde ad SS. Deiparam conversus, illi doloris gladium, qui adinstar fulminis SS. COR ejus esset transfixurus, non sine lacrymis intimavit: *Ecce positus est hic in ruinam & resurrectionem multorum in Israël, & in* Luc. 2. 34
signum, cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit gladius.

In quem finem pro nostro Symbolo castissimum COR Virginis & Matris DEI crudeli romphæâ transverberatum adumbrari jussimus, cui pro Lemmate illud Apostoli placuit inscribere: Hebr. 4. 12

Usque ad divisionem animæ.

3. Hic sta, & delibera, quisquis ista legis, aut percipis, homo Christiane, & si verus dolorosæ Matris filius & servus esse desideras, perpende, quomodo ad hoc vaticinium Simeonis pientissimæ Virginis viscera haud aliter fuerint commota, ac si *rhomphæa bis acuta* SS. COR ejus pertransisset: *Com-* Eccl. 21. 4
mota sunt quippe viscera ejus super filio suo. Et dic, obsecro sodes, si quis san- 3. Reg. 3. 26.
ctitate conspicuus & Spiritu Prophetico clarus illustri cuidam Matronæ prædiceret: Filius tuus unicus ac suavissimus, quem nunc ut cor ac animam tuam diligis, paucos post annos in manus truculentorum carnificum innocens tradetur, à quibus post sexcenta alia exantlata opprobria & innumeros cruciatus tandem coram innumerabili hominum multitudine infami patibulo suspendetur, & tu ô Domina tunc ipsa præsens in tormentis & morte filii eris, ubi gladius doloris intimè COR tuum & animam transadiget. Si, inquam, vir sanctus hæc vel similia illustri cuidam Matronæ prædiceret, quid, obsecro, ejusmodi infelix Mater ad tam funestum vaticinium non diceret? Heu quis gemitus illius & luctus posset enarrare? An non toties cor ejus, quoties imposterum in filium oculos converteret, novo dolore afficeretur?
Et nunquid oblivisci potest mulier infantem, ut non misereatur filio uteri sui? Isa. 49. 15.

Nunc perpende, quàm immenso dolore purissimum COR MARIÆ fuerit affectum, cùm Simeon Prophetico spiritu præditus illi in templi atrio prædixit: *Ecce positus est hic in signum, cui contradicetur, & tuam ipsius ani-* Luc. 2. 34
mam pertransibit gladius. O tristissimum vaticinium! quid agis, venerande Senex? Cur piissimum COR hujus tenerrimæ Virginis, tunc decimum quintum ætatis annum agentis, adeò affligis? Si hæc alto presisses silentio, ô quot mœstissimas prævertisses lacrymas? Certè nunquam amplius per omnem vitæ cursum hæc pientissima Virgo hujus fatalis vaticinii oblivisci poterat: *Conservabat enim omnia verba hac, conferens in corde suo;* proinde Luc. 2. 19
quotiescunque imposterum oculos in hunc suum dilectissimum Filium convertebat, toties novus dolor ac cruciatus illius animam affligebat, ô verè Mater amoris & doloris!

Ob-

Observa hîc, prudens Lector, quàm alia sunt judicia DEI, quàm alia hominum, sic nimirum agere solet DEUS etiam cum suis dilectissimis, dum voluit innocentissimam Matrem Filio, cujus tota vita crux fuit & martyrium, in omnibus esse conformem atque simillimam, ut sic non tam fructuum crucis, quàm & meriti ac coronæ particeps fieret. Vide ex his, quantùm te ipsum decipias, si crucem à DEO submissam execraris, & in perfruendis hujus sæculi voluptatibus tuam collocas felicitatem; ô quantùm aberras!

4. Accedit, quòd hæc SS. Deipara omnium figurarum & vaticiniorum veteris testamenti perfectissimam habuerit notitiam, atque Unigeniti passionem plùs, quàm Isaias cap. 53. & Prophetæ omnes, præviderit, unde dolor Sacratissimi CORDIS ejus ex consortio & colloquio Filii in dies augebatur; proinde dum suavissimo suo Nato dulce lac præbuit, animo illius obversabatur, quomodo in cruce, felle & aceto esset potandus. Dum JESUM inter duo jumenta in præsepio placidè quiescentem intuita est, latrones illi in mentem incidebant, quos inter in cruce animam esset expiraturus. Dum tenellum Filium ligavit fasciculis, & pannis involvit, cogitabat, quomodo suo tempore funibus & catenis, durissimisque clavis foret constringendus & configendus. Dum illum in cunis vagientem & lacrymantem conspicata est, contemplabatur, quomodo in ligno crucis non tam lacrymas, quàm omnem sanguinem usque ad supremam stillam esset profusurus. Dum illi pedes tanquam DEO, manus tanquam Domino, & faciem ac præsertim Sacratissimum COR tanquam Filio, materno ac devotissimo delibabat osculo, occurrebant illius memoriæ quinque illa dolorosissima vulnera pro salute humani generis aliquando perferenda, &c. O beatissima Virgo! ô Mater afflictissima! quis dicet, quantam jam tunc anima tua senserit amaritudinem, dum probè noveras, quòd omnes virgineæ lactis tuæ guttæ, quibus tum tenerrimum Infantem nutrieras, in sanguinem essent convertendæ, paulò post in passione à tuo dilecto sanguinum Sponso pro salute mundi effundendum. Audi ipsam hanc Sacratissimam Deiparam apud Rupertum Abbatem Tuitiensem loquentem: *Nolite*, inquit, *solùm attendere horam vel diem illam, in qua vidi talem dilectum ab impiis comprehensum malè tractari, illudi, spinis coronari, flagellari, felle & aceto potari, lanceari, mori & sepeliri: nam tunc quidem gladius animam meam pertransivit; sed antequam sic pertransiret, longum per me transitum fecit, Prophetissa namque eram, & ex quo Mater ejus facta sum, scivi eum ista passurum. Cùm igitur talem Filium sinu meo foverem, ulnis gestarem, uberibus lactarem, & talem ejus futuram mortem semper præ oculis haberem, & prophetica, imò plùs quàm prophetica mente providerem, qualem, quantam quàm prolixam me putatis materni doloris pertulisse passionem?*

Rup. Abb. lib. 1. in Cant.

5. Occurrit hîc mihi gladius illius Cherubini, quem DEUS ante paradisi januam constituit, ut hunc voluptatis hortum custodiret, de quo gladio

com-

commemorat Scriptura, quòd non duntaxat in omnes partes versatilis, sed & flammeus & ignitus fuerit, ut per illum eos feriret Angelus, qui post Adamum eliminatum temerè illum paradisum ingredi attentarent: *Et collocavit ante Paradisum voluptatis Cherubin, & flammeum gladium atque versatilem.* Genes. 3, 24 O bone DEUS! hic gladius Simeonis non tam flammeus atque versatilis, sed & fulgurans fuit, quia sicut terrificum fulgur uno momento piissima Matris viscera penetravit, dum à Simeone audivit: *Ecce, positus est hic in signum, cui contradicetur;* hoc est in signum crucis, ut quondam serpens ille æneus, de quo in libro Numerorum: *Et posuit eum pro signo, quem* Num. 21.9. *cùm percussi aspicerent, sanabantur;* & paulò post addidit S. Simeon: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius;* supra quod Euthymius: *Gladium,* inquit, *nominavit dolorem acutissimum, maximeque dividentem, qui penetravit Cor Matris DEI,* &c.

Gladius, quem Aod Filius Gera sibi quondam paraverat, non tantùm anceps, sed & acutissimus extitit, in medio habens capulum, & ex utraque parte aciem penetrantem, quem gladium Aod sibi ipsi cudit, & exinde data occasione in viscera Regis Eglon adegit: *Extenditque Aod sinistram ma-* Judic. 3, 16 *num, & tulit sicam de dextero femore suo, infixitque eam in ventre ejus tam validè, ut capulus sequeretur ferrum.* Gladius Simeonis, quia spiritualis & ideò acutissimus, non solùm uno ictu amabilissimum COR JESU, sed & Virgineum COR MARIÆ vulneravit, & pertransivit: *Ferrum pertran-* Psalm. 104. *siit animam ejus.* 18

Samuel validissimo gladio Regem Agag, cui Saul contra voluntatem DEI vitam condonaverat, ex zelo justæ vindictæ per medium concidit, & in victimam Justitiæ Divinæ sacrificavit: *Et in frusta concidit eum Samuel.* 1. Reg. 15, Gladius Simeonis non quidem intemeratæ Virginis COR materialiter sau- 12 ciavit, nec divisit, nec mortem ipsi intulit, sed tamen, quod plus est, usque ad divisionem animæ penetravit, erat enim *penetrabilior omni gladio anci-* Hebr. 4. 12 *piti, & pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritûs, compagum quoque ac medullarum.*

Abraham gladium suum, quo Isaac Filium suum DEO in holocaustum immolare statuerat, tantùm per triduum in luctuoso illo itinere usque ad montem Moria portavit: *Ipse verò portabat in manibus ignem & gla-* Gen. 22. 6 *dium.* Sed beatissima Virgo & Mater intacta immitem Simeonis gladium non per tres duntaxat dies, sed per triginta & ampliùs annos, imò ad finem usque vitæ suæ constanter in corde suo gestavit: *O mucro Domini! usque* Jer. 47, 6. *quò non quiesces? Ingredere in vaginam tuam, refrigerare, & sile.*

6. Verumenimverò, haud immeritò hîc quæres, piè Lector, quis tandem crudelem illum & immitissimum gladium Simeonis fabricatus est?

Quis cruentissimum hunc ensem cudit & paravit? ex cujus officina hæc fulminans rhomphæa prodiit, quæ Sacratissimum COR JESU & MARIÆ unà simul vulneravit? Heu! ad quid interrogo miser? In promptu causa est, mea ac tua peccata, quibus DEUM offendimus, hunc vulnificum gladium parârunt. Ah pientissima Domina, ignosce, ego, ego sum, qui Filium tuum interemi, ego, ego sum ille fabricator malorum; ego, ego sum

Ierem. 9, 1 plaga tui doloris: *Ah quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte!*

O peccator! quomodo hæc audis, & rides? Ecce Sacratissimum COR JESU pro tuis expiandis demeritis se DEO Patri prima vice in tem-

Phil, 2. 8 plo in victimam præsentat: *Humilians semetipsum, & factum obediens usque ad mortem.* Et tu rides? Matri innocentissimæ prædicitur lamentatio, immensus dolor & gladius pertingens usque ad divisionem animæ & spiritus: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius?* & tu rides? Simeon, ne videre debeat mala gentis suæ, & DEI Filium inter latrones in infami patibulo expirantem, ac Sacratissimam Matrem ejus doloribus confectam, mortem festinam desiderat: *Nunc dimittis servum tuum Domine*: Et tu rides? & peccata peccatis accumulas? O pecus ingratum, ô portentum abominandum! hæccine reddis Sacratissimo CORDI JESU & MARIÆ?

Pædag. Chr. p. 1. c. 2. Audi, quid S. Coletæ contigerit; cui Divæ, cùm ferventiores aliquando preces pro peccatoribus ad SS. Deiparam funderet, ipsa beatissima Virgo spectabilem se reddidit, sed vultu lugubri ac mœstissimo tenens manibus dulcissimum Filiolum suum JESUM, sed eheu interfectum, saucium, & toto corpusculo quasi in frusta concisum; ad quod lamentabile spectaculum cùm S. Coleta præ mœrore & compassione deficeret, Sacratissimam Deiparentem ita loquentem audivit: *Quid vis, ut pro illis intercedam, qui peccatis suis Filium meum, quantùm quidem ipsi possunt, ita ut hîc videtur, in frusta discerpunt.*

Vide ex his, & perpende, anime mi! quomodo peccata tua non duntaxat Christum Dominum, Benefactorem omnium maximum ac Redemptorem tuum pretiosissimum, sed & COR SS. & afflictissimæ Matris ejus

Psal. 118. 139 novo doloris gladio saucient, atque transfigant: *David vidit prævaricantes, & tabescebat.* S. Paulus *vidit scandalizatos, & urebatur*; sic videns B. Vir-

2. Cor. 11. 29 go peccatores Filium suum graviter offendentes, offenditur & ipsa Mater, cui cum Filio ferè communia sunt omnia; ô portentosum, ô sathanicum peccatum, quod Sacratissimum COR JESU & MARIÆ uno actu & ictu tam graviter, tam protervè vulnerat!

Abner cùm videret, quòd gladius Joab in Iſraëlitas crudeliùs ſæviret, ſtans ex adverſo in campo ad illum exclamavit: *Num usque ad internecionem tuus mucro deſæviet*? O anima peccatrix! hoc idem ad te clamat pientiſſima Virgo & Mater doloris ac amoris, oſtendens & exhibens tibi ſuaviſſimum Filium ſuum ſaucium, cruentatum, plagatum, &c. *Num usque ad internecionem tuus mucro deſæviet?* Quid peccavit in te Filius meus, & quid tibi mali feci? En jam in tenella ætate dulciſſimus Filius meus Patri pro tuis delictis ſe offert in Sacrificium matutinum, & tandem in virili ætate in ara crucis pro te ſe offeret in Sacrificium veſpertinum, & hoc non te moveat ad eum redamandum? Nunc duos pullos columbarum, quia pauper & egenus pro te factus, Patri in hoſtiam præſentat, quarum ſanguis ſuper crepidinem altaris effunditur, qui in cruce pro te oblaturus eſt corpus & animam, omnemque ſanguinem in oblationem ſanctam & acceptabilem, & hoc duriſſimum cor tuum non emolliat? Nunc quinque ſiclis in templo à S. Joſepho redimitur, qui quinque vulneribus erat redempturus orbem univerſum; & tu, anima ingrata, quid pro his omnibus retribuis Domino ac DEO tuo; Si Pater ille eſt, ubi eſt amor tuus in eum? Si Dominus, ubi timor? Si ego Mater tua, quomodo me colis & honoras? *Num uſque ad internecionem tuus mucro deſæviet?* O pientiſſima Domina, habes hîc confitentem reum doleo, ah doleo ob innumeras offenſas meas, impoſterum meliùs vivam, aut non ampliùs vivam,

2. Reg. 2. 26.

CONSIDERATIO XIX.

Dolorosa Mater in fuga in Ægyptum, & in aliis perferendis difficultatibus Divinæ voluntati se penitissimè committit.

Quæ forma placebit.

Qui consurgens accepit Puerum & Matrem ejus nocte, & secessit in Ægyptum. *Matth. 2. 14.*

1. QUocunque se movet serenissimus astrorum Princeps sol, sequitur & heliotropium, non tam sereno, quàm & nubilo cœlo. Sol amœnissimus dolorosæ Matri semper fuit dilectissimus Filius; quocunque hic se movit, sequebatur & heliotropium, dulcissima Mater, & sereno & turbato cœlo. Agedum SS.Domina! migrandum est, non enim habemus hîc manentem civitatem; & quò tandem? Vix cum amantissimo Filiolo tuo & SS.Patre Nutricio à civitate Solymæa post oblationem in templo

plo factam in patrium solum & in oppidum Nazarethanum reversa es, ut rei domesticæ, velut solicita Martha, curam gereres; ecce, crescente magis magisque famâ de orbis Salvatore in urbe Bethlehem in lucem nato, & à SS. Magis adorato, crevit & furor impiissimi Herodis, quo statuit Divinum hunc Infantem, quocunque tandem medio, dolo, aut sanguinis humani dispendio, è medio tollere; in quem finem scribuntur milites, parantur sicæ, acuuntur rhomphææ, vulgantur edicta, & Matribus ac prolibus cruenta in illa regione imminet tempestas. O qualis tunc tibi erat animi sensus, ô Domina mundi? O gladie Simeonis, quousque sævies? Tanto facinori ut occurreret DEUS, Angelum (prout credit S. Anselmus & plerique alii) S. Gabrielem, humanæ salutis Nuntium amandavit, qui Puerum ab instanti erueret laniena; unde S. Josepho in somnis apparens in tempore eum monuit, ut de fuga sibi consuleret, atque cum Puero & Matre ejus in Ægyptum secederet: *Surge, & accipe Puerum & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum: Et estò ibi, usquedum dicam tibi; futurum est enim, ut Herodes quærat Puerum ad perdendum eum.* Matth. 2 13

Considera hîc, Mariophile! qualiter dolorosa Mater & S. Josephus prima facie, audito hoc mœstissimo Nuntio, fuerint contristati, atque afflicti; quid enim in Ægypto, in terra aliena, inter homines tam barbaros & idololatras, exules illi tam venerandi ac miserandi sperare poterant, quàm injurias, contemptus, ærumnas & persecutiones? Et licet pro illo temporum intervallo Puer Herodis gladio subtraheretur, truculenti tamen Pharaonis unguibus relinquebatur dilacerandus. His tamen non obstantibus, resignavit se penitissimè dolentissima Virgo in Divinam voluntatem, omnia & quæcunq; adversa Divino arbitrio, ejusque SS. voluntati humiliter resignans. Unde rectè Theophylactus SS. Cor dolorosæ Virginis, ob altissimam obedientiam in DEUM, ac stupendam prorsùs rebus in omnibus voluntatis propriæ & judicii abnegationem candidæ telæ seu tabulæ ad quamcunque picturam paratæ assimilavit: *Tabula sum pictoria, pingat pictor, quod voluerit; faciat DEus, quod ipsi placuerit.* Hinc rectè pro Lemmate inscribes ejusmodi tabulæ: Theophyl. in Luc. c. 1.

Quæ forma placebit.

Paratum Cor meum, DEUS, clamitat MARIA, subintrat hîc S. Bernhardus, *cunctos homines suo ad imitationem provocans exemplo, paratum quantùm ad dura, paratum quantùm ad prospera, paratum ad humilia, paratum ad sublimia, paratum ad universa; quæcunque perceperis, fiat, fiat, quidquid Divinæ placuerit Majestati,* &c. S. Bernh. serm. 2. in c. Jejun.

2. Hanc in Ægyptum fugam jam longè antea prævidit Prophetarum Princeps Isaias: *Ecce Dominus,* inquit, *ascendet super nubem levem, & ingredietur Ægyptum, & commovebuntur simulacra Ægypti à facie ejus.* Per Isa. 19. 1.

 quam

S Ambroſ. Exhort. ad Virgines. quam nubem levem S. Ambroſius rectè doloroſam Virginem intelligit, cujus ſacris ulnis ac brachiis Chriſtus Infans in Ægyptum delatus eſt. Et quemadmodum olim ad præſentiam Arcæ Domini Dagon idolum protinus in terram corruit, & in varias partes comminutus eſt: (1. Reg. 5. 5) *Porro Dagon ſolus truncus remanſerat in loco ſuo, &c.* Ita ad ingreſſum Domini JESU & SS. ac doloroſæ Matris ejus in Ægyptum omnia inania Deorum ſimulacra corruêre. Juvat hîc audire Toſtatum: (Toſtatus in qu. 60. in 2. c. Matth.) *In Heliopoli*, inquit, *fuit priùs Virgo cùm Chriſto, quàm in alio loco Ægypti; & cùm primò veniſſet, non habens aliquem locum, in quem ingrederetur, vel ad quem diverteret, intravit quoddam templum, in quo erant idola trecenta, & ſexaginta quinque, juxta numerum dierum anni, quibus ſingulis diebus exhibebatur cultus. Ad Chriſti autem & Matris ejus ingreſſum univerſa idola corruerunt.* Vide hîc, & conſidera, anima Chriſtiana, quomodo Pater Cœleſtis dulciſſimi Filii ſui ac Matris doloroſæ ingreſſum in Ægyptum voluerit honorare, dum enim homines ſuum non agnoſcebant Dominum, (Abulenſ. in c. 2. Matth.) arbores incurvato in terram trunco eos veneratæ ſunt, aviculæ adventantibus ſuavi cantu ac melodiâ applaudebant, & idola juxta Propheticum oraculum in terram cadebant. Et quid aliud ſunt paſſiones inordinatæ & affectus noſtri malè compoſiti, quàm ſimilia idola? Confringe illos, & allide ad petram, quæ Chriſtus eſt. Pergamus ulteriùs.

3. Quæres hîc, Lector prudens! quare Chriſtus à facie irati Herodis fugerit in Ægyptum, ut ſuæ conſuleret ſaluti? (Salmer. hîc in Matth. 2.) Ad quid fuga iſta? *Eſt autem*, ſubintrat hîc Salmeron, *omni dignum admiratione, cernere quis fugiat; videlicet Verbum æternum, incarnatum, quod vinci nequit, quòd fugiat homunciones ſcilicet vermibus & formicis debiliores*? Ad quid Filius DEI hominem timet? Nunquid qui orbem generali extirpavit cataclyſmo, Pentapolim igne ſulphureo, Pharaonem & exercitum ejus in mari rubro, rebelles Idumæos per ignitos ſerpentes in deſerto, Sennacherib & copias ejus in campo, &c. Ille talis, ac tantus, qui tribus digitis appendit molem terræ, coram quo curvantur, qui portant orbem, ad cujus nutum & imperium pendent univerſa; ille, inquam, cui data eſt omnis poteſtas in cœlo & in terra, faciem irati Herodis formidat, & de noctis medio cum SS. Matre ſua & S. Joſepho in Ægyptum fugam accelerat? O cœli obſtupeſcite!

Suſpende hîc judicium, anime mi! *quod fugit*, ait Gloſſa hîc, *ſacramenti fuit, non timoris*; non enim mortem fugit, qui venerat per mortem crucis de (Luc. 4. 30) hoſte reportare victoriam; poterat ad hæc (ſicut alio tempore fecit, dum eum in adultiori ætate de montis ſupercilio volebant percipitem agere) per (S. Leo ſerm. 5. de Epiph.) medium ſuorum hoſtium tranſire indemnis, fugit tamen, *ut ſanguinem ſuum*, (Salmer. Tom. 3. Tr. 44.) ait S. Leo, *pro mundi redemptione fundendum in aliam differret ætatem*; & citatus Salmeron: *Dum parvulus eſt, fugit; magnus autem ultrò ſeſe offert petentibus eum ad mortem*, quia voluit domare orbem non ferro, ſed ligno. Obſervant

servant hic Doctores, quòd S. Josephus ab Angelo de hac fuga sine mora apprehendenda monitus mox pientissimæ Matri hoc divinitus denuntiatum imperium insinuaverit, quæ ad hoc triste nuncium non expostulavit, neque murmuravit, aut in re minima conquesta est, sed promptissimè DEI ordinationi ac voluntati sese submisit, atque unà cum dilectissimo Filio alacriter, licet non sine lacrymis, quas amor illi expresserat, in exilium nocte concubiâ & obscurâ profecta est: *Nunquam*, ait Africanum Ecclesiæ lumen, S. Augustinus, *te deseruit Mater tua, bone JESU! non in infantia, non in juventute, non in passione tua, nunquam tibi defuit ejus solatium, sed neque obsequium. In infantia passa est circumcisionis Filii dolorem, Herodis persecutione nocturnæ fugæ amaritudinem, in passione Judæorum crudelitatem, quia voluntatem suam perfectissimè Divinæ conformarat, dicens: Ecce, ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum: Et vocabis Nomen ejus JESUM, &c.* O si ita voluntatem nostram rebus in omnibus cum dolorosa Virgine Divinæ ordinationi subjiceremus, quàm citò perfecti essemus. Non excepit hæc tenerrima Mater contra temporis opportunitatem, non contra hyemis asperæ, aut viæ perlongæ incommoditatem, non contra homines idololatras totius hostes honestatis, non contra infestum tyrannum, mortem Filio & exitium meditantem, non petiit ad aliquem ex tribus Magis mitti, ubi commodè, securè ac gloriosè cum Filio degere potuisset, sed promptissimè ac pientissimè DEI voluntati in omnibus quibuscunque difficultatibus se subjecit. Disce hic perfectionem obedientiæ; disce tuam cum Divina conformare voluntatem; disce superiorum judicio te prompte submittere, &c. DEI enim ordinationi resistit, qui superioribus resistit.

S. August. cit. à Vank. Conc. 15. fol. 144.

4. Miror, quòd Sponsus ille Divinus dilectæ suæ Sponsæ auratas comas capillis caprinis assimilârit: *Capilli tui sicut greges caprarum, quæ ascenderunt de monte Galaad.* Alludit hic Sponsus ad Jacob Patriarcham, Labanum socerum suum cum capris & pecoribus fugientem, & montem hunc Galaad cum grege suo conscendentem; ita vult dicere Sponsus, est cæsaries tua, ô Sponsa! sicuti caprarum bene pastarum ex herbis pretiosis Galaad, quæ aquis crebrò lotæ nitent & fulgent. Verùm non sensum litteralem, sed mysticum hic inquiro. Non equidem ignoro, quòd Nicephorus B. Virgini tribuat flavos, pulcherrimosque capillos: *Colore*, inquit, fuit triticum *referente, capillo flavo, oculis acribus, subflavas & tanquam oleæ colore pupillas in eis habens; & in rebus ejus omnibus multa divinitus inerat gratia, &c.* Et quia Christus sanctissimæ Matri suæ erat simillimus, pergit idem Nicephorus: *Egregio, vividoque vultu fuit. Corporis statura ad palmos prorsùs septem; cæsariem habuit subflavam: Ex oculis subflavescentibus mirifica prominebat gratia, acres ii erant, & nasus longior: barbæ capillus flavus, nec admodùm dimissus; capitis porrò capillos tulit prolixiores, novacula enim in caput*

Cant. 4. 1

Nicephor. lib. 2. Hist. cap. 23.

ejus

ejus non ascendit, neque manus aliqua hominis præterquam Matris in tenera duntaxat ætate ejus. Persimilis denique per omnia fuit Divinæ & immaculatæ suæ Genitrici, &c.

Rup. Abb. hîc in Cant. Juvat hîc pro hujus conceptûs dilucidatione audire Rupertum Abbatem, qui per capillos Virginis dolorosæ ejus cogitatus omnes accipit, qui revera aurei, pulchri & sancti erant, quippe in caput suum, hoc est, in Christum dulcissimum Filium suum omni, & sereno & turbido tempore dirigebantur: *Capilli tui*, inquit, *sicut greges caprarum*; & alloquens ulteriùs Virginem, ait: *Tu quoque longum in cogitationibus tuis præscia futuræ passionis Filii tui pertulisti martyrium: Sicut illi, qui circuierunt in melotis & pellibus caprinis, diu egentes, angustiati & afflicti, quibus dignus non erat mundus; in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis & in cavernis terræ.* Ita, vult inferre memoratus Rupertus, ô dolorosissima Virgo! magnas tu quoque ob Christum, & cum Christo per omnem vitam tuam, ac præsertim in fuga illa & exilio tam longo passa es ærumnas, dolores, calamitates, persecutiones, ubi in terra aliena cum Dilecto & unico votorum tuorum angustiata & afflicta in solitudinibus, montibus, speluncis & cavernis commorata es. O quot virtutes in hac tristi fuga & exilio per septem annos exercuerunt hæ sanctissimæ Personæ: *Quàm citò*, ait Glossa, Christus *apparuit mundo, incepit in eum persecutio.* Et Euthymius: *Vide*, inquit, *quomodo ipse statim à cunis appetitur insidiis: Fugit quoque Mater & Josephus*, &c. Et quidem de nocte intempesta, nullam interponentes moram in obediendo DEI mandato: *Credibile est*, ait Maldonatus, *propè fuisse carnifices, qui Puerum quærebant, quando intempesta nocte fugere jubetur.* Interim mœstissima Virgo, cum S. Josephus aliquantisper in parandis necessariis in Bethlehem moraretur, in spelunca delituit, ne vertagis Herodianis unà cum Filiolo in cruentam prædam cederet, & cùm DEO Infanti mammillas porrigeret, nonnullæ dulcissimi lactis ejus stillæ in durum speluncæ lapidem effusæ sunt, quæ hoc saxum non tam emollierunt, quàm & candidissimum effecerunt, ex cujus tenuissimo pulvere etiamnum Latini, Græci & Saraceni panes parvulos conficiunt, quibus ad variorum morborum sanitatem utuntur. O pientissima Virgo! pro nobis misellis etiam unicam ejusmodi virginei lactis tui guttulam, ac tunc præsertim, quando nobis in summa mortis amaritudine constitutis ad æternitatem migrandum erit.

(Marginal notes: Hebr. 11. 37 — Glossa & Euthym. hîc — Maldonat. hîc in Matth. Christoph. de Castro Hist. Deip. cap. 10. & alii plerique.)

5. Qualem autem vitam, quàm sanctam, morigeram, DEO placentem, & ad omnes honestatis leges perfectissimè compositam in exilio suo tres isti SS. Exules per septem annorum spatium duxerint, & quomodo de virtute in virtutem transierint, DEO potiùs, quàm hominibus patet: *Porrò non dubium est*, ait Cornelius, *multos Ægyptiorum visa sanctitate B. Virginis & Josephi, atque ex crebra cum eis conversatione & colloquio DEUM verum cogno-*

(Marginal note: Cornel. in Matth. 2. 15.)

cognoviſſe, coluiſſe & amâſſe. Inopes erant, non tamen adeò egentes, ut ſtipem oſtiatim colligere, & januas opulentorum obire cogerentur, ſed caſtiſſima Virgo acu, & ſanctus Joſephus arte ſua fabrili victum & amictum ſibi comparabant. Menſa erat admodùm tenuis, lectus durus, & plerumque humus paleis ſtrata, hoſpitium miſerrimum, nam potiùs ſpeluncam Heliopoli quàm tectum incolebant. Neque hîc locorum certam ac ſtabilem ſedem figere poterant, ſed locum ex loco mutantes, cùm non deeſſent perſecutiones, nunc Hermopolim, nunc Memphim, nunc Tanaim, nunc Nitriam, nunc Alexandriam peregrinati ſunt. Quin & Magni anni partem, ubi Nilus regionem illam quotannis inundare conſuevit, huc, illucque vecti naviculis in aquis tranſegerunt, &c. Ludolph. Abulenſ. Brocard. & alii.

Vide hîc, anime mi! quid ſit vita noſtra: *Quoniam dum ſumus in corpore, peregrinamur à Domino*, quod incarnata Patris Sapientia Chriſtus cum SS. Matre ſua maturè voluit experiri, ut doceret nos, quomodo in hoc exilio ad æternam patriam aſſiduis debeamus votis anhelare: Ille, *cujus eſt terra & plenitudo ejus*, non habebat, ubi caput reclinaret, & obſervat Ludolphus: *Quin etiam*, inquit, *aliquando Filius famem patiens panem petiit, nec unde daret, Mater habuit. Nonne in his & ſimilibus totaliter concutiebantur viſcera ejus?* Quid nos ad iſta? Et cur adeò fugacibus ac terrenis inhiamus bonis? Ille, *cui omnia inſerviunt*, maluit à vitæ primordiis eligere, quæ magis ſenſui ſunt adverſa, ut diſceres ſenſus quoque tuos refrænare, proprium ac ſenſualem in te extinguere amorem. Ille, *cui venti & mare obediunt*, extorris à patria cum SS. Matre ſua diverſis jactabatur injuriarum, perſecutionum ac dolorum fluctibus; ah quis dicet, quibus affectibus jam tunc SS. COR JESU æſtuaverit, quas lacrymas mitiſſimus Infans propter tot offenſas Divinæ Majeſtati illatas profuderit, & tu pergis DEUM offendere? Lacrymante JESU, lacrymabatur & Virgo noſtris animitùs condolens miſeriis, & tunc præſertim non poterat abſtinere à lacrymis, cùm mundi lactaret Salvatorem: *Præſentiebat enim*, ait Religioſiſſimus quidam Aſceta, *ſingulas guttas lactis materni, quas Divinus Infantulus duceret, in Sacratiſſimum ejus Sanguinem convertendas, qui flagellis, ſpinis, clavis, aliiſque intolerandis cruciatibus ex venis omnibus illi exprimeretur, ut ne guttula ſupereſſet, etiam mortuo lanceâ latus aperiendum.* O Chriſtiane tepidè! Si non amas JESUM & MARIAM, anathema ſis. 2. Cor. 5. 6. Ludolph. de vita Chriſti p. 1. c. 13. Sainct. Jul. rel. des eſtus c. 6. ſect. 2. Nierenb.

6. Acceſſit novus planè ingens dolor in CORDE Sacratiſſimæ Deiparæ, ubi cruentam illam SS. Innocentium ſtragem intellexit, imò & meliùs quàm Prophetæ omnes, prævidit. Videbat, licet tunc abſens à Judæa, in animo fulminantes furere ſicas, ſtringi gladios, cruentari militum manus, parvulos ad terram allidi, puſillos à bimatu & infra calcibus obteri, Matrum ſinus innocuo ſanguine conſpergi, &c. O crudelis laniena, quam

unius vilissimi, ac impiissimi homuncionis ambitio subornavit. O gratissimum cœlo spectaculum, quia pro Christo mactatæ sunt victimæ, sed & Matri dolorosæ dolorosissimum: *B. Virgo*, inquit Lyræus, *totidem animo vulnera, quot infantes occubuerant, excepit.* Audiamus ipsam SS. Deiparentem ad S. Birgittam loquentem: *Ille dolor*, ait, *non erat minimus, quem habui, quando Filium meum deferebam, fugiens in Ægyptum: Et quando audivi pueros occidi innocentes, & Herodem persequi Filium meum.*

Hadr. Lyr. in Trisag. Mar. f. 211. Revel. S. Birg. lib. 6. cap. 66.

O impie, execrande, & omnibus diris devovende tyranne! actum agis, nimiumque insanis, dum inter tot funera dolorosæ Matris Filium è medio quæris tollere: *Non coques hædum in lacte Matris suæ;* hoc est, non occides Christum Infantem & Matris ubera lactentem in gladio, qui reservatus est à Patre, ut aliquando in virili ætate regnaret à ligno, damna ligni ut solveret. Solus Moyses infans, cùm ex mandato Pharaonis omnes Israëlitarum filii ad mortem deposcerentur, à matre in fiscella scirpea in profluentem abjectus, per sororem Mariam indemnis conservatus est. Solus Joas Puerulus de medio filiorum Regis Ochoziæ, qui omnes interficiebantur, per Josabam absconsus, ac tandem in Regem Israëlitarum inunctus est. Et quid ni Providentia Divina invigilaverit in protegendo Filio DEI & MARIÆ, cujus regni non erit finis? David quondam, cum Arcam Domini in civitatem suam intulisset, immolavit hostias & pacifica. Ita Pater æternus, cùm humanitatem Christi (per Arcam illam præsignatam) in civitatem David intulisset, voluit, ut & sibi victimæ, non brutorum, sed filiorum Israël, immolarentur: *DEUS enim erat*, subintrat hîc S. Augustinus, *qui natus est, innocentes hi debentur victima, qui venit damnare mundi malitiam; agnelli debent immolari, quia agnus futurus est crucifigendus;* & hoc in summum parvulorum commodum, *qui per mortem hanc*, pergit idem Ecclesiæ Doctor, *ad æternam salutem pervenerunt*, qui aliàs impio fortasse Moloch à parentibus, natum DEI Filium non acceptantibus, fuissent immolati, unde Psaltes Regius: *Immolaverunt filios suos, & filias suas dæmoniis:* Vide ex his omnibus, quàm suaviter Divina Providentia soleat cuncta in suum ordinare finem. Disce pro coronide à dolorosa Matre in rebus omnibus & quantumvis arduis te penitùs in voluntatem & arbitrium DEI resignare, qui non patietur, ut tenteris supra id, quod potes, sed faciet cum proventu finem.

Exod. 23. 19 — Exod. 2. 3 — 4. Reg. 11. 2 — 2. Reg. 6. 17 — S. August. serm. 8. de Sanct. — Psal. 105. 37

CON-

CONSIDERATIO XX.

Expenditur Dolor & amor afflictissimæ Matris DEI, dum Filium suum duodennem perdidit.

Ecce Pater tuus & ego dolentes quærebamus te.
Luc. 2. 48.

1. IUsserat quondam DEUS, ut viri omnes ter in anno, hoc est, in Festo Paschatis, Pentecostes, & Tabernaculorum in Templo Solymæo sese præsentarent, & ibidem supremum Numen specialibus donis ac oblationibus honorarent: *Ter in anno apparebit omne masculinum* Exod. 23. *tuum coram Domino.* Ad hoc Divinum observandum præceptum S. Jose- 17 phus, qui hactenus Nazarethi morabatur, cum Puero JESU nunc duodenni & SS. Conjuge sua MARIA Hierosolymam ad Festum Paschale ascendit.

dit, ubi expletis ſeptem ſolemnitatis diebus, & peractis de more pietatis officiis, cum amicis, notisque concivibus Nazarethum in patrium ſolum viam relegere cœpit; verùm triſti & luctuoſo cum eventu, dum Puer JESUS inſciis parentibus ſolus Jeroſolymæ remanſit, quem piiſſimi Parentes in via inter cognatos, & notos ſummo animi cum dolore per triduum fruſtra quæritabant.

O triſte triduum! quod teſte D. Ambroſio illius affictiſſimi tridui præludium extitit, in quo Chriſtus, tanquam innocens victima à Patre pro ſalute mundi deſtinata, poſt 21. annos in ara crucis erat immolandus. Audi in hanc rem S. Eucherium: *Religioſi Parentes,* inquit, *per ſingulos annos ibant in Hieruſalem, ut Legem audirent, Sacrificiis participarent, ſolemnitatibus intereſſent, & ejus adhuc umbræ ſerviebant, cujus jam tenebant veritatem: Tota enim illa ſolemnitas Chriſti paſſionem & reſurrectionem & cætera, quæ de ipſo ſcripta ſunt, ſignificabat. Erat igitur JESUS in ſolemnitate, qui totus erat cauſa ſolemnitatis; ipſe jugulabatur in agnis, immolabatur in vitulis, & in omnibus Sacrificiis offerebatur. Mater quoque ejus multa ibi in Lege & Prophetis cantari audiebat, quæ de ipſo dici intelligebat,* dum ex lectione & oraculis Prophetarum, & vel maximè ex revelatione VERBI optimè cognoſcebat, quòd per ſingula ejusmodi Sacrificia, quæ propriis etiam ſpectabat oculis, nil aliud in umbra præſignaretur, quàm Chriſti Unigeniti ſui paſſio, crux & mors cruenta. O pientiſſima Mater, quis mœrorem & dolorem Sacratiſſimi CORDIS tui condignè poterit explicare? Et tu, ô amantiſſime JESU! quomodo in tantum poteras affligere Sacratiſſimum COR innocentiſſimæ Matris tuæ, ut tota ejus vita tecum pari ratione fieret perpetua crux & martyrium?

S. Eucher. hom. in Luc. 2.

2. Pro reſponſione & ſolutione hujus quæſtionis præfixum oportet inſpicere Emblema, in quo duæ columbæ, roſtro ſeſe invicem ferientes repræſentantur. Solet autem columba maſcula, prout bene in rem noſtram advertit Guerricus Abbas, ſociam ſuam, quam fido proſequitur amore, in peculiare amoris pignus ſæpiùs roſtro ſuo ferire, unde Lemma Areſii ex illo Proverbiorum cap. 3. v. 12. mutuatum: *Quam diligit, percutit*; vel ſi magis arridet illud Apocalypſeos c. 3. v. 13.

Amat & caſtigat.

Ita eſt: Amat DEUS & caſtigat, ô pientiſſima Virgo, verè Mater amoris & doloris, tu illa ſocia es columba: *Amica mea, columba mea, immaculata mea*, quam DEI Filius in ſignum ſummi & puriſſimi amoris, quo ſemper hanc Sacratiſſimam Matrem ſuam complexus eſt, innumeris propemodum afflictionibus & immenſa amaritudine in hac mortali vita replevit,

Cant. 5. 2

ut

ut in veritate de hoc Sacratissimo CORDE MARIÆ illud dici possit Ecclesiastis: *Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni sunt.* Eccles. 2, 23

De turture referunt, quòd, si consortem perdit, assiduò gemere, & mœrere soleat, in quem finem solitaria non amplius in ramo viridi, ut priùs solebat, sed semper in arido residet, hinc Virgilius: *Nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo.* Talis turtur & dolentissima Virgo extitit, unde in Epithalamio: *Vox turturis audita est in terra nostra,* cujus afflictissimum COR ob dilectum suum, nunc per triduum amissum, diu noctuque inenarrabilibus gemitibus in cœlum suspiravit. O quoties vox hujus mysticæ turturis in hoc luctuoso triduo audita est: *Fili mi, quare nobis sic fecisti? Ecce, Pater & ego dolentes quærebamus te; quò abiisti dilecte Cordis mei? Quò declinâsti? Ostende mihi iterum faciem tuam: Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis & facies tua decora.* Cant. 2. 12 Luc. 2, 48 Cant. 2. 14

3. Si videbat hæc afflictissima Mater tunc in itinere quaquaversùm discurrens, rubum quendam aut dumetum, pensabat in corde suo: Fortè in hoc spineto erit Dilectus meus absconditus, quia Moyses non inter oblectamenta & rosarum, florumque delicias, sed in spinoso rubo DEUM invenit: *Apparuit ei de medio rubi.* Exod. 3. 2

Si per florentes Palæstinæ vineas transibat pretiosa Virgo, cogitabat mœstissimum COR ejus: Fortè hic in vineis morabitur Dilectus meus, quia *Botrus Cypri est mihi in vineis Engaddi.* Cant. 1. 13

Si dulcissimum Filium suum per vicos & urbis quærebat plateas, ostiatim amicorum & notorum pulsans fores, in mentem illi incidebat: Fortasse Dilectus meus inter privatos latebit parietes, quia DEus absconditus est: *En ipse stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos.* Cant. 2. 9

Si filias Jerusalem, cognatas & amicas offendit ad illas se lacrymoso vultu convertens, rogavit: *Quò declinavit Dilectus meus? Adjuro vos filiæ Jerusalem, si inveneritis Dilectum meum, ut nuntietis ei, quia amore langueo?* cui Sacratissimæ Virgini responderunt Filiæ Sionidæ: *O pulcherrima mulierum, qualis est Dilectus tuus?* Quibus subjungebat mœstissima Mater: *Dilectus meus candidus & rubicundus; electus ex millibus, & speciosus præ filiis hominum.* O pientissime JESU! ô Fili Benoni! obsecro, tam diu purissimum COR SS. Parentis tuæ poteras affligere? Cant. 5. 8

4. Sic Anna quondam ineffabili cordis cum dolore dilectum & unicum filium suum Tobiam, in peregrinas ac remotas regiones abeuntem, quotidie inquirebat; proinde ad montana excurrens de longè speculabatur, quando tandem adventurus esset tot desideriis exoptatus Filius: *Illa autem nullo modo consolari poterat, sed quotidie exiliens circumspiciebat, & circuibat vias omnes, per quas spes remeandi videretur, ut procul videret eum, si fieri posset, venientem.* Tob. 10, 7

Ita Sponsa Veteris Testamenti, cùm Dilectum cordis sui amisisset, omnis moræ impatiens non destitit eum ubique locorum inquirere, unde ad forum contendit, existimans, quòd fortè dilectus animæ Sponsus in conventu hominum foret inveniendus. Civitatem exinde petiit, omnesque ejus plateas peragravit, sed nec invento illo ad vicos & pagos pertransiit:
Cant. 3. 2 *Surgam*, inquiebat, *& circuibo civitatem, per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non inveni.*

Quis ignorat, qua animi cum sollicitudine bonus ille Pastor oviculam suam perditam quæsierit, quem ab investigando nec horridum desertum, nec viarum longitudo, nec spinarum austeritas, nec fames aut sitis, nec alia
Luc. 15. 4 sexcenta incommoda poterant absterrere, *Vadit ad illam, quæ perierat, donec inveniat eam.*

Pari curâ & studio prorsùs indefesso Mulier illa Evangelica drachmam suam amissam inquisivit, dum Lucernam accendit, cunctos lustrans domûs angulos, ubi spes affulgebat, hanc suam pretiosam reperiundi drachmam:
Luc. 15. 8 *Quærit diligenter, donec inveniat.*

De Ruben refert Scriptura, quòd, cùm ad cisternam veterem, in qua Joseph detinebatur, denuò reversus fuisset, nec ibidem hunc fratrem suum reperisset, præ doloris vehementia ipse sibi vestimenta sua conscìderit, lacry-
Genes. 37. 30 mosa voce in cœlum inclamans: *Puer non comparet, & ego quò ibo?*

5. Nunc considera, anima Christiana, quantus debuit fuisse dolor & amor afflictissimi CORDIS MARIÆ, dum in peregrinatione Hierosolymitana inter tot hominum millena suavissimum Filium suum, amorem ac solamen suum unicum perdidit! O quoties in hoc luctuoso triduo per montes & valles, per aspera & plana, per sylvas & agros ambulans hoc lugubre in cœlum ingeminavit: *Puer non comparet, & ego quò ibo?* Sciverat nimirum beatissima Virgo, illum esse DEUM, thesaurus totius mundi, & Bonum ineffabile, ac omnia benè ordinare in suum finem, proinde existimabat, se fortasse in aliquo peccâsse, quod tanto Filio displiceret, & ob quam causam ad Patrem cœlestem usque ad aliud redemptionis tempus ascendisset. O mœror! ô luctus innocentissimi CORDIS MARIÆ! quis explicet mortalium, quo cum doloris sensu hæc dolentissima Mater hoc triduum traduxerit, & quam ingentem lacrymarum vim ob tam immensam jacturam profuderit? O bone DEUS! ubi sunt nostræ lacrymæ, ubi cordis mœror, ubi vera ac sincera contritio? Ah quoties te, ô summum Bonum! ô infinitum Bonum! ô immensum Bonum! per peccata nostra perdidimus, & ridemus miseri, & plaudimus, neque emendamus?

6. Sed dic, obsecro, amantissime JESU! quid peccavit in te innocentissima Mater tua, quòd tota vita illius ferè assiduus mœror & dolor, crux &
Iob. 6. 10 martyrium fuerit? Unde meritò cum Job dicere poterat: *Et hæc mihi sit con-*

con-

consolatio, ut affligens me dolore non parcat; Si illam amas, ô mi Salvator, super omnia creata simul, quare ergo eam tam durè castigas? Et hoccine amare est, ô mi JESU! *castigare & amare?*

Siste judicium tuum, anime mi, & tuam paulisper differ sententiam. Dic, quæso, an non DEUS Pater super omnia Filium suum Unigenitum dilexit? Audi illum de cœlo intonantem: *Hic est Filius meus dilectus*; sed quomodo & qua ratione dilectus? Audi Apostolum: *Quid ergo dicemus ad hæc? qui etiam proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.* Ergo hoc diligere est: *Flagellat, & diligit?* O amor mirandus, ô charitas inaudita! ut servum redimeret, DEUS Filium suum tradidit, & tamen amavit. O portentum amoris! Joan. 3. 17 Rom. 8. 31 Hebr. 12. 6

Proinde nullatenus mirandum est, quòd DEI Filius neque Sacratissimæ Matri suæ pepercerit, sed in hac vita mortali Sacratissimum COR & animam ejus perpetuis afflixerit doloribus: *Quia acceptus eras DEO*, dicebat quondam ad Tobiam Angelus, *necesse fuit, ut tentatio probaret te;* & ipsa Veritas: *Ego quos amo, arguo, & castigo;* nam in DEI amore non vivitur sine dolore, imò & ipse amor mensura doloris est: Voluit itaque benignus Dominus hîc singulare nobis in Sacratissima Matre subministrare exemplum, quomodo pariter DEUM dolentes debeamus quærere, qui in deliciis minimè invenitur. Et nunquid Joseph Ægyptiorum Pro-Rex Benjaminum super omnes fratres suos dilexit? Qui tamen illi neutiquam pepercit, sed sacco illius, ac si omnium fur & latro pessimus fuisset, scyphum suum argenteum imponi jussit, & duriùs illum cæteris omnibus tractavit. Tob. 12. 13 Apoc. 3. 19 Gen. 44. 2

En typum perelegantem, quomodo Sapientia æterna ludere soleat cum Electis suis, quos in hac vita mortali duriùs, quàm reprobos pati, contemni, atque vexari sinit, ut illos tanden ad gloriam majori cum merito exaltet, atque æternum coronet; sic Christus Dominus præ cæteris omnibus dilectis suis primò Sacratissimæ & amantissimæ Matri suæ passionis suæ calicem longè amarissimum degustandum præbuit, ut non tantùm Martyrum coronas omni jure mereretur, sed & tandem, tanquam Regina Martyrum, in cœlesti regno super omnes creaturas exaltaretur.

7. Figuram pulcherrimam de hac veritate Sacræ subministrant Paginæ; & nunquid Assuerus potentissimus Persarum Rex Esther Reginam suam super omnia dilexit: *Et adamavit eam Rex plùs, quàm omnes mulieres, habuitque gratiam & misericordiam coram eo super omnes mulieres, & posuit diadema regni in capite ejus?* Et tamen contra eam virgam suam extendit, & super collum ejus imposuit: *Extendit contra eam virgam auream, quam tenebat manu, ipsaque accedens osculata est summitatem virgæ ejus.* Esth. 2. 17 Esth. 15. 15

Per Assuerum Christum JESUM, Regem Regum, & Dominum Dominantium subaudi, qui in hac vita mortali contra innocentissimam ac dilectissimam

simam Matrem suam, quam unicè, ut pupillam oculi adamaverat, pariter virgam regni, hoc est, prout observat Seraphicus Doctor, virgam crucis liberaliter extendit: *Et posuit super collum ejus*, imò & in CORDE ipsius, non duntaxat virgam crucis, sed & passiones & afflictiones omnes, quas ipse pro salute generis humani perpessus est, in quem finem eam interesse voluit quibuslibet luctuosissimis spectaculis & ipsi morti crucis, *ut sic*, prout optimè infert devotissimus Landspergius, *Christi passionis, redemptionis quoque nostræ fieret particeps & cooperatrix, quomodo Incarnationis fuerit Divinæ.*

S. Bonav. in 3. Sent. ep. 3. a. 2. q. 2.

Landsperg. hom. 41.

8. Proinde non mirare ampliùs, anima Christiana, si te DEUS in hac vita caduca diversimodè arguit, atque in multis exercitat adversitatibus: *Quem enim diligit Dominus, corripit, & quasi pater in filio complacet sibi*; sic enim definitum est, neque tibi DEUS & Homo Christus ad cœlum viam aliam pinget, quàm illam, quam sibi & dulcissimæ Matri suæ dolorosæ præparavit: *Læva ejus*, dicebat quondam Sponsa, *sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* Per lævam seu sinistram, Cornelio à Lapide attestante, adversa hujus mundi, & per dexteram prospera ac felicia indicantur; priùs Christus sub capite Sacratissimæ Genitricis suæ lævam supposuit, sed tandem in fine Sacrarissimum COR ejus immenso gaudiorum pelago replevit: *Justum*, ait Sapiens, *deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum DEI*, per quas vias rectas Jonathas Chaldæus in sua Paraphrasi hujus mundi adversitates intelligit: *Filium*, ait, *deduxit Dominus per vias asperas*, &c. Hæc enim via aspera crucis, via regia, via sancta, via rectissima est, per quam omnes Electi & Dilecti DEI ad cœlestem patriam pervenerunt: *Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cœlorum.* Vis & tu, ô mi Lector?

Prov. 3, 13

Cant. 2. 6

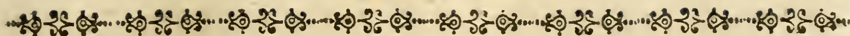
Sap. 10, 10

Actor. 14, 21

Redeo pro coronide ad afflictissimam Deiparentem MARIAM: ô mitissima Domina, siste nunc lacrymas, & pone luctum tuum, Filia Sion! inventus est, quem tot votis hactenus per triduum desideravit anima tua; en in templo in medio Doctorum sedet, cujus sapientiam mirantur omnes, suspiciunt universi; ô quis dicet, quàm ineffabili gaudio Sacratissimum COR tantæ Virginis ac Matris tunc temporis afficiebatur? Tunc demum revixit spiritus ejus, velut quondam Patriarchæ Jacob, cùm Joseph filium suum, quem tot annis perditum credidit, rursùs sanum & incolumem invenit: *Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam.* O beatissima Virgo! ô Mater doloris & amoris! lætamur & nos indignissimi clientes tui in unum, atque ob tantum repertum thesaurum tibi omnes ex tota cordis latitudine congratulamur, humiliter te deprecantes, quatenus nobis miseris ac pauperculis hanc à DEO gratiam exorare digneris, ut post hunc mortalis vitæ cursum JESUM Filium tuum invenire, & unà tecum in cœlesti gloria æternum gaudere possimus.

Genes. 46, 30

CON-

CONSIDERATIO XXI.

Omne gaudium Dolorosæ Virginis in hac vita mortali tristi absynthio permistum erat.

Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio. *Thren. 3. 15.*

1. INter omnes mundi flores facilè principem sibi locum vendicat Granadilla, seu flos passionis, cujus decor & odor venustatem, odoremque rosæ longè excedit, ac superat; hinc Indi, atque Americani ejusmodi florem secum ad pectus gestare assolent, ut & ipsi hujus admirabilis flosculi beneficio odoriferi reddantur. Solet autem flos ille distinctè ac dilucidè Sacratissimæ passionis Dominicæ instrumenta præ se ferre, unde non absque peculiari gustu in illo cernes columnam cum basi & capitello

ad formam illius columnæ, quæ nunc Romæ in templo S. Praxedis religiosè asservatur, ad quam NUDA VERITAS Christus flagellatus est. Videbis insuper in eodem prodioso flore coronam ex quinque virgulis se invicem illigantibus & vincientibus efformatam, ac septuaginta duabus spinis rigidam, tot enim sentibus venerandum Christi caput dolorosissimè fuisse sauciatum etiamnum hodie sacra Sindon Augustæ Taurinorum piissimè asservata satis luculenter demonstrat. Conspicies adhæc in hoc venustissimo flore Dominicam crucem, tres & subinde quatuor clavos abinde pullulantes, spongiam cum vase aceti, funes, arundinem, lanceam ac præsertim quinque SS. vulnera rubeis totidem notis eleganter depicta, proinde rectè à nonnullis flos quinque plagarum solet appellari. Et si quis acutiore oculo hoc naturæ portentum considerat, non reliquam duntaxat Dominicæ passionis supellectilem, sed & septem gladiolos in memoriam septem dolorum B. Virginis & Matris dolorosæ inveniet, ita Drexelius: *sub rotundo*, inquit, *folio emergunt viridantia septem oblonga & acuta foliola, velut mucrones aut gladioli.* Solet autem flos ille quàm maximè in partibus Indiæ Occidentalis sponte sua in campo nasci, ex quibus locis unus in Europam ad Paulum V. Pont. Max. delatus brevi temporis intervallo adeò adauctus fuit, ut in multis Italiæ partibus modò similes Granadillæ reperiantur: *Atque hinc apparet*, subintrat hîc doctissimus Quaresmius, *quam admirabilis fuerit naturæ Opifex in ista Granadillæ arbuscula, cùm in gratiam dilectissimi Filii sui & passionis ejus, quam voluit in flores convertere, & illam in nostrum commodum spirituale ac corporale transire, dum ex illius aspectu in nobis Dominicæ passionis refricatur memoria; & illius fructu pascimur, & potamur.* Audi Poëtam:

R. P Drex. de Christ. Mor. apud me, f. 540.

Quaresm lib. 1. c. 2. sect. 5.

Pulcher in America Moscho redolentior est flos,
Qui gerit occisi nobile stemma DEI.
Conscia flagrorum croceo stat in orbe columna,
Circumstant granis vulnera quinque rubris.
Cum clavis residet spinosum in vertice sertum,
Respersus violam pingit ubique cruor.
Visitur in plantæ foliis penetrabile ferrum,
Sacrum quo fodit lancea dira latus.
Sed quæ vulnifici flores dant poma cadentes,
Ambrosius miscet, Nectareusque sapor.
Portenti novitas, & consona rebus imago;
Adstruit antiquam, clarificatque fidem.

R. P. Joan. Nierenb. Arist. nat. l. 14. c. 10.

Missa-

Missaque Pontifici Romano, circuit orbem,
Fertque salutiferæ nuntia læta crucis.
Nam DEUS Omnipotens nostros tulit ipse labores,
Ipsius est nobis Crux paradisus, Amen.

Ex quibus colliges, prudens Lector! quòd pro Lemmate ejusmodi Granadillæ non inconcinnè Itali inscribant: *Rassembrano fiori, è sono tormenti*, quod idem est: *Specie flores, re ipsa sunt tormenta*; vel breviùs: *Christi tormenta figurat.* Aut si mavis ad propositum nostrum meliùs dilucidandum:

Delectat, & cruciat.

2. Ita est: Granadilla *delectat & cruciat.* Et quid dico? Si Gentiles & Barbari ad Orientem & Occidentem tanti suam faciunt Granadillam, eamque ob plurima commoda in pectore deferunt; quid Christi fideles oportet facere? An non pari ratione hunc passionis florem in corde suo gerant, ut uberrimos inde passionis Dominicæ fructus ex illius vel aspectu, vel meditatione, velut apes argumentosæ, colligant? Unde argutè nonnemo Ascetarum huic flori inscripsit: *Unde piæ pascantur apes?* Et licet Granadilla fasciculus myrrhæ non sit, est tamen significatione, virtute & effectu, quia pleraque Dominicæ passionis mysteria adumbrat, imò & ad vivum repræsentat, proinde meritò inter ubera nostra, imò & intimis cordis medullis quotidie circumferatur juxta exemplar, quod nobis dolorosa Mater non in monte Calvario tantùm, sed & per omnem vitæ suæ cursum commonstravit, quæ eundem fasciculum nedum per jugem meditationem, sed & per sedulam imitationem jugiter in corde suo portavit; hinc Richardus à S. Laurentio supra illud Canticorum: *Comæ capitis tui sicut purpura Regis vincta canalibus*, rectè & piè commentatur: *Comæ tuæ, id est, cogitationes tuæ tinctæ sunt in memoria Dominicæ passionis, & sic effectæ sunt cogitationes tuæ, quasi recentem viderent sanguinem de Filii vulneribus distillantem.* En quomodo assiduò Crucifixus JESUS in CORDE dolorosæ Virginis tanquam floridus Nazaræus sit commoratus, delectans quidem, sed & crucians; delectans, inquam, quia flos erat elegantissimus, juxta ac odoratissimus, sed & crucians, quia passionem semper circumferebat, ex quibus necessariò sequitur, omne gaudium B. Virginis absynthio immistum.

Cant. 7. 5

Rich. à S. Laurent. lib. de Laud. B. V. c. 5.

3. Perelegantem de hac veritate attendamus figuram. Jacob, quia Joseph filium suum ob singularem vitæ, morumque innocentiam plùs quàm cæteros omnes natos suos dilexerat, ei in peculiarem paterni amoris tesseram tunicam polymitam, id est, ex frustis & liciis diversi coloris variegatam fieri curavit: *Israël autem diligebat Joseph super omnes filios, eò quòd in senectute* Genes. 37. 3

genuisset eum: fecitque ei tunicam polymitam. Ad quid, obsecro, hæc tunica & vestimentum variis contextum coloribus? Quare soli Joseph ejusmodi vestem procuravit Pater?

Observa, non sine peculiari ratione hoc factum esse, prophetavit nimirum per hoc pientissimus Pater, talem & vitam filii sui Josephi esse futuram, variis tribulationibus ac consolationibus immixtam: *Dedit ei*, ait D. Chrysostomus, *tunicam polymitam, id est, varii coloris; lætis tristia miscentur*, &c. Mellifluus verò Bernhardus per Patriarcham Jacobum Patrem cœlestem subaudit, qui in senectute sua, hoc est, ab æterno Filium suum genuit, per polymitam autem humanitatem Christi à Virgine susceptam, variisque contextam coloribus, id est, nunc gaudiis & consolationibus, nunc tribulationibus ac passionibus, nunc gloriâ & honore, nunc contumeliis & opprobriis immistam intelligit; tum ad Patrem cœlestem conversus Mellifluus ait: *Respice Domine sancte Pater de Sanctuario tuo, & de excelso cœlorum habitaculo: Cognosce veram tunicam Filii tui Joseph: Hæc fera pessima devoravit eum, & conculcavit in furore suo vestimentum ejus, omnem decorem ejus reliquiis cruoris inquinavit; & ecce, quinque scissuras lamentabiles in ea reliquit. Hoc est Domine vestimentum, quod in manu Ægyptiæ meretricis innocens puer tuus dereliquit.*

S. Chrysost. hom. 8. in Matth. 2.

S. Bernh. serm. de Pass. Dom.

O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris! an non cum Unigenito Filio tuo omnis pariter vita similis ejusmodi tunicæ polymitæ, id est, varii coloris extitit? Audiamus dictum Oratorem Aureum: *Enimverò misericors DEUS mœstis rebus quædam etiam jucunda permiscuit. Quod certè in Sanctis omnibus facit, quos neque tribulationes, neque jucunditates sinit habere continuas: Sed tum ex adversis, tum ex prosperis justorum vitam quasi admirabili varietate contexit, quod hîc quoque eum fecisse considera*, &c.

S. Chrysost. loc. cit.

4. Probam audite, & invenietis, quòd gaudium & dolor, consolatio & afflictio semper alternativè in vita dolorosæ Virginis sibi invicem successerint. Impetratur à DEO, tanquam donum omnium præstantissimum, à sanctis sterilibus parentibus, sed nonnisi per multas orationes, mortificationes, jejunia & fletus; unde quemadmodum S. Augustinus filius lacrymarum nuncupatus est, eò quia per lacrymas S. Monicæ Matris ad meliorem vitam fuit progenitus; ita & hæc Sacratissima Virgo meritò lacrymarum filia nominari potest, quam in commodum totius terrarum orbis piæ & assiduæ parentum lacrymæ impetrârunt. Nascitur post novem mensium spatium summo parentum cum gaudio imò & Angelorum omnium in hunc mundum, sed non nisi juxta piscinam probaticam, quæ erat futuræ Dominicæ passionis typus. Præsentatur cum gaudio jam trimula in templo, ut à negotiis sæcularibus remota eò liberiùs soli DEO vacaret, in quo tamen templo quotidie non nisi cruenta spectavit Sacrificia, quæ omnia, attestante Cor-

S. Epiphan. Ep. orat. de Laud. Virg.

S. Damasc. l. 4. de fide cap. 15.

Eucher. homil. in Luc. 2.

Cornelio & aliis, Christum in ara crucis suo tempore pro salute mundi immolandum præsignabant, cujus passionis hæc tenera Virgo non ignara fuit. Desponsatur S. Josepho applaudente cœlo, sed mox ob occultationem Sacramenti Incarnationis Divinæ in suspicionem venit, videndo quippe S. Joseph gravidam Virginem, in conturbationem incidit maximam. Parit Filium suum primogenitum & unigenitum cum exultatione, sed non nisi in vilissimo tugurio, quia non erat ei locus in diversorio, quod sine dubio animum hujus Sacratissimæ Deiparæ summè cruciabat. Lactat gaudens Filium suum ubere de cœlo pleno, sed non ignara, lac illud virgineum in sanguinem illum pretiosissimum vertendum, quo suo tempore mundus redimeretur universus. Offert hunc suum dulcissimum Natum secundùm Legem ad circumcisionem, eique Sacratissimum Nomen JESUS, quod priùs ab Angelo audierat, venerabunda imponit, sed quo dolore, putas, COR ejus sauciatum fuit, dum tenellum hunc Infantulum de vulnere cruentum, lacrymantem, & quasi exanimem in materno sinu recepit? Honoratur à Magis, qui apertis thesauris suis liberali manu aurum & thus ei offerebant, sed & myrrham ab eis in sinu suo recepit futuræ Filii passionis, mortis ac sepulturæ typum & prodromum. Præsentat delicias suas in templo æterno Patri in Sacrificium matutinum, gaudent Angeli, laudantes & benedicentes Dominum; sed quis dicet, quo mœrore materna tunc viscera torquebantur, cùm à Simeone audivit: *Positus est hic in signum, cui contradicetur.* &c. *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius?* In domum exinde Nazarethanam revertitur, & in re domestica sollicitam Martham agit, verùm mox iterum tumultus: Herodes Puero machinatur necem, & tenera Puerpera intempesta nocte, ac rigida hyemis statione cogitur fugam in Ægyptum arripere. Dic, quo animi cum luctu? O quot gemitus ac suspiria tunc mœstissima Virgo edebat auditâ tot infantium cæde? Defuncto Herode ad Angeli monitum cum gaudio revertitur ad patrium solum: *Vade in terram Israël, defuncti sunt enim, qui quærebant animam Pueri.* Sed mox iterum mœror; audiens enim, quòd Archelaus pro Herode patre suo regnaret, timuit illò ire. Ascendit cum filio suo duodenni in templum, DEUM in spiritu & veritate adoratura, verùm rursus hîc cithara versa est in luctum, dum per triduum suavissimo Filio suo, ac unico animi solatio privata est. Collige ex his, anime mi! an non omne gaudium Sacratissimæ Deiparæ in hac vita tristi fuerit commistum absynthio? Unde rectè Propheta Threnologus: *Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio.*

Matth. 1. 18 · Luc. 2. 7 · Luc. 2. 21 · Matth. 2. 11 · Luc. 2. 34 · Matth. 2. 19 · Thren. 3. 15

5. Quid reliquum commemorem hujus dolorosæ Virginis vitæ cursum? Spondanus refert, quòd Serenissimus Marchio Badensis inter alia sua cymelia pretiosum quendam lapidem habuerit, olim ab homine Villano in agro inventum, qui, in quamcunque demum partem vertebatur, singulari

Spond. ad an. 1415.

Bosius de Cruce triumph. turæ miraculo accuratam Crucifixi JESU effigiem referebat. Bosius recenset, quòd in Hispania in Valle Soletana Crucifixi Servatoris imago in vite prodigiosè crescens, fuerit reperta. Anno Christi 1698. die 23. Decembris Augustæ Vindelicorum Crux in fago, cùm à rustico securi finderetur, quasi ligno innata, & ita à natura impressa reperta est, cujus schema æri incisum penès me retineo. De pomo Paradisiaco refert Henricus Canisius (qui fructus in Syria & Cypro crescit) quòd, si conscindatur medium, crucis signum, & in ea pendentem orbis Redemptorem apertissimè demonstret. P. Nadasius S. J. commemorat, quòd Memphi & Alexandriæ in Ægypto in hodiernum usque diem crescere soleant ejusmodi mala, dulcis & super omnem ficum saporis, quæ, cùm intus aperiuntur, aut cultro dissecantur, effigiem crucis & Christum in cruce fixum stupendo naturæ prodigio exhibere solent: *Quotquot*, sunt Auctoris verba, *illius pomi segmenta buccellasque cultro dissecueris, totidem deprehendes suis signatas crucibus, & in crucem compacti Servatoris effigies.*

Henr. Canis. lect. antiq. tom. 5. fol. 112. Nadas. in Eremo Div. amor. num. 537.

Agedum Lector Mariophile! introspiciamus COR dolorosissimæ Matris DEI & nostræ; & quid in eo reperiemus nisi crucem implantatam, & in ea per omnem illius vitæ cursum pendentem JESUM? Si enim Christus (prout in Tractatu de Sacratissimo CORDE JESU abunde demonstravimus) à primo conceptionis suæ instanti per vivam ac clarissimam futuræ passionis suæ apprehensionem, velut in assidua cruce distentus fuit, ita quoque Sacratissima Deipara ab illo temporis momento, quo Mater JESU esse cœpit, perpetuò usque ad vitæ finem sub cruce stetit: *B. Virgo*, sunt verba S. Bernhardini Senensis, *cum Christo crucifixa est in hora ejus conceptionis, tunc enim obtulit se; & prompta fuit ad exponendum se morti & martyrio.* O tristis & flebilis Amarantus! cui rectè pro epigraphe inscribis: *Lacrymis mea vita viret.* Sed dic, obsecro, ô dulcissima Virgo! quomodo possibile fuit hanc per omnem vitam sustinere rerum ac dolorum vicissitudinem? Quid cogitabas, ô Domina, quando vidisti, quod ubique locorum Filio tuo contradiceretur, & *Sanctus Sanctorum* tot contumeliis, blasphemiis, convitiis, opprobriis ac persecutionibus proscinderetur? Quàm immensa tunc amaritudo COR & animam tuam replevit, ubi intellexisti tot Filio parari præcipitia, tot intendi lapidationes, ipsamque denique amarissimam imminere crucis mortem? Et si Petrus infame crucis supplicium, tanquam rem indignissimam, & Christo Magistro suo (prout arbitrabatur) probrosissimam, audire non poterat: *Absit à te Domine: non erit tibi hoc.* Quid de tali Matre sentiendum, *quæ conservabat omnia verba hæc, conferens ea in corde suo?* Audi S. Birgittam: *Ille*, inquit, *doloris gladius Cordi Virginis omni hora tantò se propiùs approximabat, quantò suus dilectus Filius passionis tempore magis appropinquabat. Unde credendum est, quòd ille piissimus DEI Filius innocentissimæ suæ Matri filialiter compatiens,*

Consid. 5.

S. Bernhardin. Senens. tom. 3. serm. 6. a. 2.

Luc. 4. 29 Joan. 8. 59 Joann. 11. 53

Matth. 16. 22

Luc. 2 19

Revel. S. Birg. in serm. Ang. fer. 6. lect. 2. c. 17.

patiens, dolores ejus frequentibus consolationibus temperabat; alioquin ejus vita usque ad Filii mortem sustinere minimè valuisset.

6. Cæterùm inquirunt SS. Patres rationem, quare DEI Filius, *qui fabricatus est auroram & solem*, etiam filius fabri lignarii esse voluerit: *Nonne hic est fabri filius? Nonne Mater ejus dicitur MARIA?* Ad quæstionem respondet S. Chrysostomus: *Ideò fabro lignario MARIA desponsata erat, quoniam Christus Ecclesiæ Sponsus omnium salutem hominum operaturus erat per lignum crucis.* Et quemadmodum Noë Arcam fabricatus est, in qua salvaretur genus humanum; ita & iste fabri Filius JESUS, plùs quàm Noë, in officina S. Josephi arcam crucis parare cœpit, per quam *ipse salvum faceret populum suum à peccatis eorum*; & quia nondum venerat hora illa, quâ pro humana consummanda redemptione in lignum configeretur, voluit saltem lignum crucis & cætera passionis suæ instrumenta semper in memoria, atque in conspectu suo habere, ut sic tota vita JESU crux fieret & martyrium: *Et dolor meus in conspectu meo semper.*

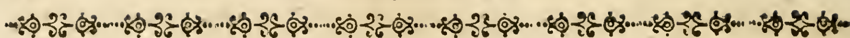
Psalm. 73. 26 — Matth. 13. 55 — S. Chrysost. in Cat. D. Thom. in Matth. 1. — Genes. 6. 14 — Matth. 1. 21 — Psal. 37. 18

Eadem ratio pugnat etiam pro dolorosa Matre; sciverat enim hunc dilectum Filium suum esse *positum in signum*, hoc est in crucem, *cui contradiceretur*, cum qua & mitissimus JESUS (prout nullus sanæ mentis dubitare potest) sæpiùs de hoc argumento locutus est: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor, donec perficiatur?* Ex abundantia enim cordis os ejus loquebatur de excessu, quem completurus esset in Jerusalem, &c. Ex quibus omnibus Lectori prudenti & rerum æstimanti abundè patet, quòd omne Virginis dolorosæ gaudium in hoc orbe amarissimo fuerit permistum absynthio, quæ tamen adversa omnia æquissimo sustinuit animo, semper suam cum Divina conformans voluntatem. O Christiani! ubi vestra in adversis patientia? ubi cum voluntate Divina conformitas? &c.

Luc. 2. 34 — Luc. 12. 50

CON-

CONSIDERATIO XXII.

B. Virgo etiam in nuptiis Cananæis Dolorosa, quæ non rogata Neosponsis benigne succurrit.

Et deficiente vino, dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent. *Joan. 2. 3.*

1. MErito in Sacris Litteris commendatur formosa illa & officiosa Rebecca, quæ Eliezer servo Abrahami primario ab itinere lasso non duntaxat potum frigidæ ex hydria, quam portaverat, promptissimè subministravit, sed & camelis ejus non requisita, aut rogata liberaliter aquam obtulit: *Quæ respondit: Bibe Domine mi; celeriterque deposuit hydriam super ulnam suam, & dedit ei potum. Cumque ille bibisset, adjecit: Quin & camelis tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant, effundensque hydriam in canalibus, recurrit ad puteum, ut hauriret aquam: & haustam omnibus camelis dedit.*

Genes. 24. 18

En

En typum in Sacratissima Virgine MARIA expletum, quæ non solùm ad se fugientibus, sed etiam subinde non se invocantibus, aut rogantibus gratiarum fontem adaperire solet; imò & injustos ac peccatores, qui per camelos deformes, & gibbosos rectè adumbrantur, non à se repellit, sed omnes tanquam benignissima Mater ad se invitat: *Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis implemini.* Audi & Richardum à S. Victore de prompta ac gratuita hac opitulandi B. Virginis voluntate in hæc verba scribentem: *Velociùs*, inquit, *occurrit ejus pietas, quàm invocetur, & causas miserorum anticipat;* Non absimilis fonti, qui non sibi, sed aliis etiam non poscentibus in commodum fluit, vel soli orienti, unde Lemma accepit:

Eccles. 24. 26

Richard. à S. Vict. c. 23 in Cant.

Non poscentibus offert.

2. Perelegantem hujus veritatis probam nobis exhibent Sacræ Paginæ, dum hæc pientissima Virgo pauperum & sæcularium nuptiis interesse non dedignata est: *Nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ, & erat Mater JESU ibi.* Et quid, obsecro, Mater JESU in nuptiis? Speculum omnis sanctitatis, norma vitæ & disciplinæ, ac perfectissimum virtutum omnium exemplar in nuptiis? quem, obsecro, hæc consideratio prima facie non in admirationem rapiat?

Joan. 2. 1

Suspende judicium, anime mi! Nuptias has juxta Cornelium & alios celebrabat Simon Cananæus, postea Apostolus, qui erat filius Cleophæ fratris S. Josephi, Christi Patris Nutritii, & Sponsi B. V. Mariæ dignissimi; vocata est autem hæc Sacratissima Deipara ad nuptias, prout observat Euthymius, tanquam familiaris & cognata, ut per præsentiam suam non tam Sponsos honoraret, quàm & eorum paupertati consuleret, atque pro viribus eos adjuvaret; proinde existimat S. Bonaventura, quòd convivio minimè accubuerit, sed velut sollicita Martha in domo Neosponsorum ministraverit.

Vide in hunc locum Cornel. à Lap.

S. Bonav. in vita Chr.

Vocatus est autem & JEsus, tanquam consobrinus Sponsi cum aliquot Discipulis, puta: Nathanaële, Philippo, Petro, & Andrea, qui primo à Christo vocati sunt; & cùm vinum paulatim deficeret, ne Sponsi coram invitatis confunderentur, mitissima Virgo Filium accessit, eique vini defectum non rogata modestissimè insinuavit: *Dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent.* Supra quod melliflue Mellifluus Bernhardus: *Compassa est enim earum verecundiæ, sicut benignissima. Quid de fonte pietatis procederet nisi pietas? Quid, inquam, mirum, si pietatem exhibent viscera pietatis?* Vide hîc, & considera, anima Christiana, quàm benigna ac misericors in miseros mortales semper extiterit B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis, non enim ignara mali miseris succurrere didicit, quia & ipsa omnigenis per omnem vitæ cursum miseriis & adversitatibus, ita DEO permittente, exercita fuit.

S. Bernh. serm. 1. in Dom. 1. post Oct. Epiph.

3. Neque hoc beneficium hæc pientiſſima Mater à Filio, vel imperando, quia *erat ſubditus illi*, vel impenſiùs rogando poſtulavit, ſed permodeſtè tantummodò ei indicavit: *Vinum non habent.* Ita & duæ ſorores Martha & Magdalena per ſubmiſſum nuntium fratris ſui Lazari infirmitatem indicârunt: *Domine: Ecce quem amas, infirmatur*; ſupra quod pereleganter Magnum illud Eccleſiæ ſidus S. Auguſtinus: *Non dixerunt: Veni; amanti enim tantummodò nuntiandum fuit: Domine, ecce quem amas, infirmatur; ſufficit, ut noveris: non enim amas, & deſeris.* Obſerva hîc peculiarem modeſtiam ac prudentiam pretioſiſſimæ Virginis.

Luc. 2. 51
Joan. 11. 3
S. Auguſt. Tract. 49. in Joan.

Verùm quid ad hoc JEſus morum Magiſter & temperantiæ exemplar? *Nondum*, inquit ad Matrem, *venit hora mea.* O bone JEſu! qualis ergo hæc hora fuit? *Hora paſſionis*, ſubintrat hîc iterum D. Aurelius Auguſtinus, ubi in crucem ſuffixus, ac moriens Salvator chariſſimam Matrem ſuam dilecto Diſcipulo ſub cruce ſtanti commendavit: *Ecce Mater tua; & ex illa hora accepit eam Diſcipulus in ſua.* O triſtis hora! adverte, anime mi, quomodo mitisſimus JEſus tuus etiam inter medias nuptiarum delicias ſuæ amariſſimæ paſsionis & crucis non immemor eſſe voluerit; adeò nihil in orbe fauſtum, jucundum & delicioſum eſt, quod non aliquâ miſeriâ, felle & abſynthio eſt permiſtum. Proinde, anime mi, B. Virginem Deiparam etiam inter medios nuptiarum plauſus conſiſtentem rectè Matrem doloroſam appellare poteris, non enim illius horæ, à Filio tunc prædictæ, & paulò poſt ſecuturæ ignara fuit: *Sic ſemper*, inquit ipſa ad S. Birgittam, *erat mixta lætitia mea cum dolore*; & S. Irenæus: *Fervore quodam ducebatur Deipara bibendi Sanguinis Chriſti poculum.*

S. Auguſt. Tract. 119. in Joan.
Joan. 19. 27
Sand. in Stauroph. lib. 2. Tit. 13.
S. Irenæus l. 6. cap. 18.

4. Elucet autem in his nuptiis Cananæis ſingularis pietas & miſericordia Sacratiſſimæ Deiparæ, quæ tunc cum Noëmi ad pauperes Neoſponſos meritò dicere poterat: *Quia veſtra anguſtia magis me premit*; & licet videatur Chriſtus duriuſculè Matri ſuæ eſſe locutus: *Quid mihi & tibi eſt mulier?* Quæ tamen verba, prout notat S. Juſtinus, non indignantis, aut objurgantis erant: *Non*, inquit, *objurgandæ Matris causâ à Salvatore dictum eſt: Quid mihi & tibi mulier! Non enim Chriſtus Matrem verbo objurgavit, quàm re honoravit*, & ad illius inſtantiam protinus miraculum edidit; unde mitiſſima Virgo optimè intelligens dilectiſſimi Filii ſui loquentis verba & animum, ſciensque Filium conceſſurum, quod ipſa petierat, mox ad miniſtros converſa dixit: *Quodcunque dixerit vobis, facite.* Et ſi olim Salomon Matri dixit: *Pete Matre mea, neque enim fas eſt, ut avertam faciem tuam*; quomodo, obſecro Chriſtus, qui plùs eſt, quàm Salomon, publicè in nuptiis confundere poterat faciem Matris ſuæ tam dilectæ? *Impoſſibile eſt*, ait S. Antoninus, *eam non exaudiri: quod eò magis debet verificari de oratione Virginis ejuſdem nunc in cœlis glorioſæ.*

Ruth. 1. 13
S. Iuſtin. qu. 136.
3. Reg. 2. 20
S. Antonin. 4. p. tit. 15. cap. 17.

Neque myſterio vacat, quòd Sacratiſſima Deipara à dulciſsimo Filio vinum poſtulaverit, vinum enim lætitiæ & conſolationis Symbolum eſſe ſolet

let juxta illud Regii Vatis: *Vinum lætificat cor hominis;* & Sapiens: *Date sice-* Psalm 103. 15
ram mœrentibus, & vinum his, qui amaro sunt animo: Bibant & obliviscantur
egestatis suæ, & doloris non recordentur ampliùs. Econtrario aqua Symbolum Prov. 31. 6
tribulationum & angustiarum est; hinc rectè memoratus Psaltes: *Libera* Psal. 143. 7
me de aquis multis, id est, de tribulationibus, calamitatibus ac miseriis, quæ ut aquæ circumdederunt animam meam.

Verumenimverò B. Virgo & sollicita Mater non aquam, sed vinum pro Neosponsis & convivis postulavit, ut per hoc ostenderetur, futuram illam esse mœrentium & desolatorum advocatam benignissimam, hinc rectè iterum Mellifluus: *Vocem tuam audivimus,* inquit, *ô Domina rerum, ad filium: Vinum non habent; deficit vinum in cadis nostris, vinum scilicet lætificans cor hominis; vinum quærimus, quod germinat Virgines; calix in manu tua, &c.* Et in alio loco idem S. Doctor loquens de mysticis animæ cum DEO nuptiis hæc scribit: *Hic,* ait, *nonnunquam vinum deficit, gratia scilicet devotionis, & fervor charitatis. Quoties mihi necesse est, fratres, post lacrymosas querimonias vestras, exorare Matrem misericordiæ, ut suggerat suo benignissimo Filio, quoniam vinum non habeatis? & ipsa, dico vobis charissimi, si piè à nobis pulsata fuerit, non deerit necessitati nostræ, quoniam misericors est & Mater misericordiæ.*

S. Bernhard. serm. 4. sup. Sal. Reg.
Idem serm. 2. in Dom. 1. post Oct. Epiph.

5. Revertamur pro more nostro ad Scripturam. De Ana, qui fuit filius Sebeonis, recenset Moyses, quòd in solitudine aquas salutiferas, seu thermas aquenses & medicinales invenerit: *Iste est Ana, qui invenit aquas calidas.* Genes. 36. 24.
Plùs MARIA, quæ venam vitæ & omnis misericordiæ reperit: *Invenisti gratiam apud DEUM,* quem & generi humano proprium reddidit; proinde rectè à S. Bonaventura appellata est *Vena vitæ, vena benedicta, & vena misericordiæ.* Mulier illa Thecuitis ultrò ex compassione reconciliationem Absolonis fugitivi & exulis in se suscepit, & Regis Davidis iram mirè placavit: *Ecce placatus feci verbum tuum.* Quid non poterit misericordissima Virgo, si pro nobis in hac lacrymarum valle exulantibus apud Deum Patrem dulcissimumque Filium intercesserit: *Magna fuit,* subintrat hîc rursus Seraphicus Doctor, *erga miseros misericordia MARIÆ adhuc exulantis in mundo; sed multò major erga miseros est misericordia ejus jam regnantis in cœlo; majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam, quia magìs nunc videt innumerabilem hominum miseriam. Quis est, super quem sol non luceat? Quis est, super quem misericordia non resplendeat?*

Luc. 1. 30
S. Bonav. in Spec. cap. 15.
2 Reg. 14. 21
S. Bonav. in Spec. Virg. cap. 8.

Eliam Thesbiten famelicum Mulier in Sareptha pane subcinericio pavit, & refecit: *Surge & vade in Sareptha Sidoniorum, & manebis ibi, præcepi enim ibi mulieri viduæ, ut pascat te.* Ex quo rerum consideranti ingens fides & liberalitas hujus mulieris satis luculenter apparet, dum urgente fame modicum & ultimum farinæ sibi ad vitam in tanta penuria sustentandam adhuc necessarium liberaliter Eliæ subministravit. Sed nec minor fuit liberalitas & mi-

3. Reg. 17. 9

S. Bernhard. sup. missus est. fericordia pretiofiffimæ Deiparæ, dum in his terris verfabatur, ubi ne quidem rogata egenorum miferiæ benignè fuccurrebat: *Quid mirum*, ait S.Bernhardus, *fi invocata adeft, quæ etiam non vocata præftò eft?* Et obfervat Gregorius Nicomedienfis, B. Virginem in templo adhuc exiftentem quotidie cibum fuum pauperibus erogâffe: *Quotidie*, inquit, *videbatur ei Angelus loqui, & quafi chariffima forori vel Matri obtemperabat ei, quæ Ambrofium nutrimentum de manu Angeli accipiebat, eoque reficiebatur; victum verò, quem à Pontificibus templi accipiebat, pauperibus erogabat, &c.* Vide hîc, & perpende, anima Chriftiana, qualiter hæc Sacratiffima Virgo longe meliori jure, quàm olim Princeps Huffæus dicere poffit: *Ab infantia mea crevit mecum miferatio, & de utero Matris meæ egreffa eft mecum.*

Gregor. Nicomed. de oblatione Mariæ.

Iob. 31. 18

6. Ad Davidem quondam in fpelunca Odolla commorantem confugiebant miferi, afflicti & anguftiati, quos benignè fufcepit, & ad omnem juftitiam & honeftatem inftruxit: *Convenerunt ad eum omnes, qui erant in anguftia conftituti, & oppreffi ære alieno & amaro animo, & factus eft eorum Princeps.* O miferi, ægri, defolati, afflicti, & pœnitentes, qui ære alieno & pondere peccatorum gravati eftis, nec habetis, quomodo & qualiter Juftitiæ Divinæ fatisfaciatis, ite, & confugite ad filiam Davidis ac Matrem veftram clementiffimam, ut per potentiffimam intercefsionem fuam propitium vobis reddat Filium Judicem; oftendit hic quidem nobis Sacratiffima vulnera fua, & omnes calamitofos ac delinquentes ad fe benignè invitat: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eftis, & ego reficiam vos.* Sed nefcio, quid intus animo nos reos fubinde terreat: Candidè loquor; fuprema ejus & judiciaria poteftas; fic infans læfus & nocens, vel patris iram metuens primùm ad finum matris accurrit. O bone JEfu! ignofce, quod dicam, fpes unica, prima & ultima noftræ falutis tu es, fed fcimus, te fimul effe Judicem diftrictiffimum, qui de omni verbo otiofo rationem requires exactiffimam, proinde in timore ac tremore coram te nos oportet falutem noftram operari; fed tibi fint laudes imortales, infinitæ, immenfæ, quia dedifti nobis Sacratiffimam Matrem tuam in fubfidium, folatium, refugium, & auxilium, ut, quod infirmitas noftra non poteft, ejus nobis interceffione donetur, unde rectè Nicephorus: *Multa*, inquit, *petuntur à Deo, nec obtinentur; multa petuntur à Maria, & obtinentur, non quia potentior fit, fed quia DEus eam decrevit fic honorare, ut fciant homines omnia per ipfam obtinere poffe à Deo.* Audi in folamen tuum & Mellifluum Bernhardum ita mifericordiæ Matrem alloquentem: *O Mater Dei & hominis, & Mater Judicis & rei, & Mater Regis & exulis, cùm fis Mater utriufque, non decet, ut inter filios difcordiam effe patiaris.*

2. Reg. 22. 2

Matth. 11. 28

Matth. 12. 36

Nicephor. de Laud. Virg.

S. Bernhard. cit. à Pifto. de Matre admirab.

7. Bona Advocata apud Davidem quondam extitit Abigail, mulier fanè prudentiffima & blandiloqua, cùm enim David belli Dux à Nabale, viro opulentiffimo & ingrato, annonam pro fe & militibus fuis peteret, & ille non nifi in eum convicia ac contumelias retorqueret, iratus David ftatuit, & juravit, fe

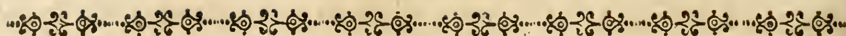
Naba-

Nabalem cum omnibus suis, & ne cane quidem vivo relicto, interfecturum. Audit hoc fortè prudentissima Abigail, quæ, ut Davidem iratum, & jam cum cohortibus suis ad evertendam Nabalis domum properantem præveniret, citò ei in occursum venit, illumque orationis suadâ & munificentiâ mirum in modum placavit: *Cùm autem vidisset Abigail David, festinavit, & descendit de asino, & procidit coram David super faciem suam, & adoravit super terram, & cecidit ad pedes ejus, & dixit: In me sit, Domine mi, hæc iniquitas, &c.* 1. Reg. 25, 23

Vide hîc, & considera, anima Christiana, in Abigail insignem Sacratissimæ Virginis MARIÆ typum, omnium miserorum & afflictorum potentissimæ apud DEUM Advocatæ & Patronæ, si enim in nuptiis Cananæis ad illius instantiam Christus Dominus non solùm memoratos Neosponsos, sed & omnes convivas præsentes primo miraculo honoravit, & optimo vino consolatus est, quid modò ad illius intercessionem faciet in cœlo? Audi in hanc rem S. Bernhardinum Senensem: *Mater*, inquit, *in nuptiis in Cana Galilææ interpellat, ac si ad eam cura omnium pertineret, & omnium hominum advocatam se sentiens, quæ præ omnibus creaturis cunctarum facta fuerat Virgo Mater, officium advocationis & piæ auxiliatricis assumpsit etiam non rogata.* S. Bernhardin. de Sem serm. 9. art. 3. cap. 2.

Solet autem hæc benignissima Virgo afflictis in omni statûs conditione libentissimè compati, quia omnium afflictiones & ipsa experta est. B. Ivo Presbyter, & in utroque jure apprimè excultus, in judiciis pauperum & derelictorum causas gratis ob amorem DEI & proximi in se suscepit defendendas, quod modò pauci Juristæ sine minervalis compensatione facere assolent. Verumenimverò hæc Sacratissima Virgo omnium pauperum, afflictorum & desolatorum totius mundi, si velint, & ad ipsam recurrerint, Patrona & advocata apud Deum esse discupit, Virginum cumprimis, quia & ipsa semper Virgo permansit; Conjugatorum, quia & ipsa conjugii miserias experta est; Viduarum, quia & ipsa vidua extitit Sponso & Filio orbata; pauperum & calamitosorum omnium, quia cum ipsis in hac vita mortali semper coafflicta fuit; proinde rectè cùm S. Augustino & Ecclesia oramus: *Sancta MARIA succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles, &c.* Et cum S. Bonaventura: *Assiduè roganda est MARIA, & congratulatio beatitudinis ejus sit semper apud nos, ut compassio miseriæ nostræ sit semper apud eam.* S. Augustin. serm. 18. de Sanct. S. Bonav. in Spec. B. Virg. cap. 9.

O animæ Christianæ, desolatæ, afflictæ & mille objectæ miseriis, ne cedite malis, annuntio vobis gaudium magnum, DEum habebitis verè benignum, verè clementem, *ac præstabilem super malitia*, imò & *Pater est misericordiarum & DEus totius consolationis*; sed nec Mater vobis deest, verè *Mater misericordiæ*, dum enim misericordiam Virgo genuit, meritò Mater misericordiæ, prout illam appellat universa Ecclesia, effecta est: *Et nunquid potest Mulier oblivisci infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen* (ait misericordiarum Mater) *non obliviscar tui, in corde enim meo descripsi te.* Joël. 2. 13. 2. Cor. 1. 3. Isa. 49. 15.

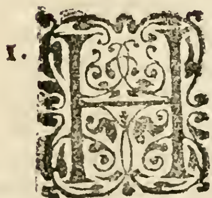

CONSIDERATIO XXIII.

Ex visis tot injuriis & persecutionibus Christo Filio à Judæis illatis, augetur & dolor Dolorosæ Matris.

Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni.
Eccl. 2. 23.

1. Abent hoc in corpore humano membra, ut, si illorum aliquod graviùs quid patiatur, mox & cætera ob communionem sanguinis, per totum corpus discursantis, læsæ parti intimè condoleant. Experientiam, si lubet, capesis in pede spina cruenta saucio, ad quam eruendam, doloremque levandum mox omnia membra in corpore humano concurrent. Oculi non sine compassione aut lacrymis plagam inspicient; aures ad remedium appliçandum erunt erectæ; os & lingua vehementem, quem planta ex spina sentit, explicabunt dolorem; nares ob purulentas corrugabunt execrationes; manus solicitæ eò allaborabunt, quomodo cruentam

cruentam hanc spinam valeant enodare; venter, vorax ille heluo, ob compassionem in socium membrum præ dolore abhorrebit ab esca; pes alter sanus nulli parcet labori, ut vel baculo innixus malo fratris sui ægroti opportunum quærat remedium; imò & ipsum cor, reliquarum artuum & arteriarum princeps, priùs quiescere haud poterit, donec pes læsus pristinæ restituatur saluti. Verbo: Omnia membra, licet non habeant eundem actum & operationem, in hoc tamen conspirant, unitisque consentiunt viribus, qua ratione parti malè affectæ queant præstare opem, petitumque juvamen. Juvat hîc audire Oratorem Aureum: *Si patiatur oculus,* inquit, *omnia dolebunt, omnia cessabunt, non pedes ibunt, non manus operabuntur, non frui jam consuetis cibis ventri lubebit, oculorum licet sit dolor. Quid ventrem oculo mordes? Quid pedes remoraris? Quid manus vincis? Quia innexa natura sunt omnia, modoque ineffabili compatiuntur.* S. Jo. Chrysostom. cit. à Cornel. 1. Cor. 12. 26

Et hoc est, ad quod alludit Gentium Doctor Paulus, ut orbi ostendat, quantùm sese invicem in charitate non ficta diligere debeant Christiani, hac familiari ad Corinthios utitur similitudine: *Et si quid,* ait, *patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra: sive gloriatur unum membrum, congaudent omnia membra.* 1. Cor. 12. 26 Vide hîc, prudens Lector! & considera, quàm mirabilem in uno, eodemque corpore membra omnia habeant sympathiam; ratio est, quia sanguis cum sanguine conspirat, qui per circulationem spatio duarum horarum totum corpus pervadit.

Et quid dico? Nunquid Sanguis Christi sanguis erat MARIÆ? Nunquid jure merito illa dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea?* Gen. 2. 23 Proinde necessariò sequitur, inter utramque Sanctissimam Personam perfectissimam fuisse sympathiam, & non tam dolorum, quàm & gaudiorum communicationem; & si unum membrum alteri malè affecto adeò condolere assolet, qualem, obsecro, oportuit fuisse cordis dolorem hujus afflictissimæ Matris, cùm dulcissimum Filium, nunc Evangelium prædicantem, omnibusque benefacientem, nihilosecius tot à Judæis, ingratissimis homuncionibus, injuriis affici & contumeliis obrui conspicata est? Ex quibus omnibus Virgo prudentissima facilè conjicere poterat finem Evangelii passionem fore Filii sui. Hinc (mea opinione) non incongruè illi pro Symbolo struthionem appinges, clavos ferreos (prout solet) concoquentem, cum Lemmate: *Durissima coquit.* Vel si mavis, carduelem, notam aviculam, inter asperos spineti aculeos carduò æquè sentibus horrido adhærentem, & ex eo seminibus vescentem, cum epigrapha

His ego sustentor.

Ita est, ô dolorosissima Virgo! sustentata es pane doloris & tribulationis cum dilectissimo Filio tuo: *Passio Filii mei,* inquis ipsa ad S. Birgittam, Revel. l. 1. cap. 77.

sive

ſive comedebam, ſive laborabam, quaſi recens erat in memoria mea; ſciebat enim, ideò illum veniſſe in mundum, ut per ſanguinem ac paſſionem ſuam, hominem lapſum ab interitu redimeret, hinc omnes contumeliæ, injuriæ, blasphemiæ, ærumnæ & perſecutiones, quibus affectus erat Filius, & Matris COR vehementer torquebant. Et quid multis? Mater erat, & quidem talis ac tanti Filii! Plura de hac veritate in præſenti conſiderabimus.

2. Multoties mitiſſimus Redemptor orbis, cùm in hac vita mortali inter mortales verſaretur, de ſua acerbiſſima paſſione ac morte crucis mentionem facere dignatus eſt, neque illi gratior muſica, quàm loqui & audire de pasſione fuit; proinde ſæpiùs cum amicis ſuis de hoc argumento ſermonem

Marc. 10. 32 inſtituit. Nunc inter ambulandum cum Diſcipulis de hac brevi imminente pasſione ſua locutus eſt: *Cœpit illis dicere, quæ eſſent ei eventura, &c.* Nunc inter medias delicias in nuptiis Cananæis triſtis illius horæ memor eſſe voluit:

Joan. 2. 4 *Et dicit ei JESUS: Quid mihi & tibi Mulier? Nondum venit hora mea.* Nunc in monte Taboræo, cùm transfiguratus eſt, de eadem pasſione cum

Luc. 9. 30 Moyſe & Elia collocutus eſt: *Et ecce duo viri loquebantur cum illo, erant autem Moyſes & Elias viſi in majeſtate, & dicebant exceſſum ejus, quem completurus eſſet in Jeruſalem.* Nunc cùm duo filii Zebedæi primatum in regno ſuo futuro præ cæteris Apoſtolis avidiùs per Matrem ſuam ſolicitarent, illis de paſ-

Matth. 20. 22 ſione & cruce memoriam refricavit: *Poteſtis bibere calicem, quem ego bibiturus ſum?* Nunc cùm Jeroſolymam cum Diſcipulis aſcenderet, rurſus illis crucis

Matth. 20. 19 mortem intimavit; *Et tradent eum gentibus ad illudendum, & flagellandum & crucifigendum.* Nunc cùm de nocte intempeſta cum Nicodemo colloqueretur, eandem crucifixionem illi per typum ſerpentis, in deſerto quondam

Joan. 3. 14 exaltati inſinuavit: *Sicut Moyſes exaltavit ſerpentem in deſerto, ita exaltari oportet Filium hominis.* Mitto plura Sacræ Scripturæ teſtimonia, ex quibus luculenter apparet, quantus amoris zelus in diviniſſimo Corde JEſu flagrârit pro ſalute generis humani citò ſuum ſanguinem fundendi, quod ingens deſiderium graves illi faciebat omnes horas, quibus paſſio differebatur, ideò de hoc Divini amoris exceſſu tam ſæpè cum amicis ſuis peramicè locutus eſt.

O quoties mitiſſimus JESUS de hoc argumento cum Sacratisſima Matre ſua ſermonem inſtituit! & quis illi magis amicus, quàm Mater?

Joan. 15. 15 Si Apoſtolis *omnia, quæ audivit à Patre, nota fecit*, quid de Matre dicendum? Quæ ſanè tantò magis in dies affligebatur, quantò velociùs tempus pasſionis adventabat, proinde neceſſe fuit eam ſæpiùs ſolari, quam Chriſtus ſemel, cùm eam ob futuram pasſionem ſolitò triſtiorem obſer-

Nebrid. in Faſc. Myr. cap. 1. vâſſet, teſte Nebridio, hiſce verbis allocutus eſt: *Non credis, Mater, quia ego in Patre, & Pater in me eſt? Nunquid tu polluta es ad ingreſſum meum? Aut ad egreſſum in partu tribulata? Cur ergo mœrore contraheris? Voluntas Patris mei eſt, ut ſubeam mortem, imò voluntas etiam mea eſt.*

Quod

Quod habeo de Patre, pati nequit, sola caro, quæ de te est, patietur, &c. O quàm dulcia hæc vel similia Filii eloquia faucibus mœstissimæ Matris acciderunt, quæ tamen ob animi teneritudinem & immensum amorem, quo erga talem Filium ferebatur, non poterat non flumina lacrymarum profundere. Et quid dubitas, anime mi! Mater erat omnium cruciatuum ac dolorum perferendorum præscia, igitur fieri non poterat, quin magno cum sensu de tam cruenta Filii passione ac morte appropinquante doleret, submittebat tamen omnia DEI nutui ac voluntati, licet, vel ipsâ attestante, *nullam horam sine tribulatione cordis transfixi in terris habuerit.* O anima Christiana! solare hanc afflictissimam Matrem, eique ex animo compatere, digna enim est, ut tu cum illa deplangas dulcissimum JESUM, nunc ob demerita tua expiandá ad passionem & mortem crucis anhelantem, & magnis passibus adinstar gigantis properantem.

Lib. 6. Revel. S. Birg. cap. 9.

3. Vis, anime mi! ut de hac veritate plura agglomerem argumenta? An non dolorosæ Matri acerba videbatur illa separatio, quâ dilectissimus Filius post beatum obitum S. Josephi ipsi peramanter valedixit, & accepto à S. Joanne baptismate, in eremum secessit, ut corpore ibidem jejuniis macerato, nova bella Orco indiceret, pro Adami pomo & posterorum gulæ deliciis satisfaceret? Neque sine gravi cruciatu hoc jejunium extitit; Moysi & Eliæ quondam DEUS per miraculum indulsit, ut per 40. dies jejunantes non famem aut sitim sentirent, sed Christus, ut erat patiendi cupidissimus, solùm ad meditandum, orandum, ac patiendum vires sustentavit, fame interim crescente, ac sæviente, quæ sine dubio ipsum peremisset, nisi Divinitas ad ampliùs patiendum ei vitam prorogâsset; ubi tandem ter in suggestis tentationibus devicto diabolo, *Angeli accesserunt, & ministrabant ei,* cui tanquam victori humani corporis specie ex aëre assumpta congratulantes cibos deferebant, & ad mensam, in vasta illa eremo paratam, ministrabant. Sed ubi locorum, quæres, Angeli escam parârunt, aut à quo eam receperunt? Respondet S. Bonaventura, dolorosam Virginem acerbi hujus jejunii non fuisse ignaram, eamque pro more suo præparâsse escas, quibus humanitas Christi tam diuturno jejunio attenuata denuo reficeretur. Et nunquid talis ac tam diuturna Christi maceratio cor quoque Matris summè afflixit? Qualis est tua corporis castigatio, anime mi? S. Paulus de se dicebat: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, &c.* Et quomodo tu corpus tuum castigas? Quomodo jejunas, delicatule? Qualem tibi vim infers? Si regnum cœlorum vim patitur; qualem tu adhibes?

Matth. 4. 11.

S. Bonav. in vita Chr.

1. Cor. 9.27.

4. Pergamus ulteriùs. Iniquissima cæde ab impio Herode plectitur innocentissimus Redemptoris nostri Præcursor & Cognatus dolorosæ Matris, ad cujus quondam visitationem & præsentiam in utero materno exultavit infans præ gaudio: Infausta hæc nuntia Consanguinei & Dilecti deferuntur

ad JESUM & Sacratiſſimam Matrem ejus; hîc novus luctus, novus mœror, qui non cor duntaxat (more humano loquor) pientiſſimi JESU, ſed & pretioſiſſimæ Matris ejus profundè feriebat, de hoc enim Sacratiſſimo Præcurſore non ignorabat (ut opinor) hæc Sacratiſſima Mater, quòd de Filio

Joan. 3. 30 ſuo JESU vaticinatus ſit: *Illum oportet creſcere, me autem minui.* Enim verò crevit JEſus in cruce, & S. Joannes minutus eſt capite. O dolorem doloroſæ Virginis ex nuntio tam infauſto & fatali! JESUS in cruce exaltandus? & Conſanguineus tam Dilectus jam capite minutus?

Joan. 8. 59 Alio tempore perfidiſſimi Judæi *tulerunt lapides, ut jacerent in JESUM.* O quàm triſte hoc erat afflictiſſimæ Matri præludium paulo poſt futuræ necis amantiſſimi Filii ſui! Ille, qui priùs pertranſiens benefecit omnibus, qui cæcis viſum, ſurdis auditum, claudis greſſum, leproſis munditiem, ægrotis ſanitatem, & mortuis vitam reſtituit, nunc pro tot exhibitis benefactis aliam non ſpectat mercedem, quàm *tulerunt lapides, ut jacerent in eum?* Vah ingratitudinem abominandam! quam tamen patientiſſimo animo ferebat mitisſimus JESUS: tolerabat & Mater, bona pro malis malevolis reddendo ca-

S. Antonin. 4. part. tit. 15. cap. 41. §. 1. pitibus: *Non murmurabat Virgo,* inquit S. Antoninus, *quòd Filius innocentiſſimus pateretur: Non blaſphemabat Judæos, quòd ab eis, quibus tot fecerat beneficia, tam crudeliter tractaretur: Non vindictam à DEO petebat, quòd illi à terra vivi abſorberentur, ut merebantur;* quid ergo fecit? *Voluntati DEI conformans ſe ſciebat beata Virgo, quòd DEI voluntas erat Filium ſuum pati, & propter hoc in mundum venerat, & Scripturæ, quæ ſibi ſatis notæ erant, hoc prænuntiabant, &c.* En formam hîc habes, anima Chriſtiana! quam imiteris, ſi pro benefactis

Geneſ. 15. 1 ſimilem recipis mercedem; commenda rem totam Divinæ Providentiæ, & ipſe DEUS *erit merces tua magna nimis.*

5. Quid commemoro ſummam Nazarenorum ingratitudinem, qui mitiſſimum JEſum concivem ſuum, velut impium in patriam ſuam, extra civitatem ſuam in altiſſimum montis culmen duxerunt, ut ex eo in ſaxa præcipitatum colliderent, & toto corpore conquaſſarent. Magna ſine dubio hæc erat Chriſto pœna ac injuria, ſed quia nondum venerat hora pasſionis ejus, illeque ex decreto Patris Hieroſolymæ crucifigi, non verò in Nazareth præci-

Luc. 4. 30 pitari debebat, ideò *tranſiens per medium illorum ibat.* Interim, anime mi! conſideremus Sanctiſſimam Matrem JESU, tum temporis intervallo (prout nullatenus dubitandum) Nazarethi præſentem, & in ædibus ſuis commorantem; heu quis quis dicet, quo mœrore ac dolore pia doloroſæ Matris viſcera fuerint perculſa, dum univerſam civitatem ob inſontiſſimum Filium ſuum commotam vidit: *Et repleti ſunt omnes in Synagoga irâ hæc audientes, & ſurrexerunt, & ejecerunt illum extra civitatem.* O pientisſima Domina! quid tu ad iſta, cùm concives tui ipſo diabolo erant deteriores, hic enim Filio tuo in

Matth. 4. 6 pinna templi conſtituto ſolummodò dixit: *Mitte te deorſum,* illi verò vi ſatage-

tagebant eum deorsum in saxa præcipitare. O insensati cives! sistite furorem, veniet enim tempus, quo ipse sponte ad Calvarium montem tendet, pro vestra, omniumque salute Patri in ara crucis in victimam imolandus. Parcite saltem innocentissimæ Matri ejus, & quid illa in vos peccavit? Nullum læsit, nullum offendit, omnibus, quantùm poterat, benefecit; ô mœstissima Virgo! per summum illum cordis tui dolorem, quo percepisti Filium tuum nunc esse de monte præcipitandum, rogo te, ne permittas me indignissimum servulum tuum in peccatorum & damnationis ferri præcipitium.

6. Sed hæc præludia sunt in comparatione sequentium. Agedum Sanctissima Mater! venio tibi durus nuntius. Lata est sententia; Filius tuus non amplius est Filius tuus, sed mortis; lapides effugit, præcipitium evitavit, nunc incidit in scyllam & charybdim, ex qua sine vitæ naufragio non poterit evadere. In quem finem, resuscitato à mortuis Lazaro, cogitur concilium, accusatur mitissimus JESUS, primò quòd mortui corpus effodisset, & hinc esse sacrilegium; secundò magicum hoc esse ac præstigiosum miraculum, proinde illum tanquam præstigiatorem è medio tollendum; alii evidentiâ & miraculi magnitudine convicti, cum veritatem negare non possent, in hoc politicum & Machiavellicum abiere consilium, præferendam esse religioni publicam regni salutem: *Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum: Et venient Romani, & tollent locum nostrum & gentem:* Supra quod Divus Augustinus: *Non dicebant*, inquit, *credamus*, *plùs enim perditi homines cogitabant, quomodo nocerent, ut perderent, quam quomodo sibi consulerent, ne perirent.* Tum demum consultantibus cæteris, nec invenientibus, quid in re tanti momenti agendum, Caiphas tanquam Pontifex ultimum suggerit consilium, & definit: *Vos nescitis quidquam, nec cogitatis, quia expedit vobis, ut unus homo moriatur pro populo, & non tota gens pereat.* Sic finita consultatione communi statuerunt decreto & quasi Senatus consulto, Christum in cruce quàm proximè necandum.

Ioann. 11. 48

S. Aug. hic.

O pientissima Domina! quàm durus tibi venio nuntius; ah Filius tuus non ampliùs tuus, sed Filius nunc mortis est, ita conclusum, ita decretum, ut moriatur justus pro injustis, pastor pro ovibus, Dominus pro servis, Deus & Homo Christus in ligno pro homine indigno: O quàm fatale hoc dolentissimæ Matri erat nuntium: *Non miremini*, ait S. Bernhardus, *fratres, quòd MARIA Martyr in anima fuisse dicitur; miretur, qui non meminerit se audisse Paulum inter maxima gentium crimina memorantem, quòd sie affectione fuissent, longè id fuit à MARIÆ visceribus, longè sit à servulis ejus.*

S. Bernhard. serm. Sig. Mag.

7. *JEsus ergo jam non in palam ambulabat*, quia omnia, quæ de se statuerant Judæi, tanquam Deus cognovit, sed ut homo per aliquot dies eorum interim se subduxit furori, ut paulo post, hoc est, sequenti septimanâ, victima Paschalis occumberet. Hæc omnia præsentiebat pientissimum COR MARIÆ.

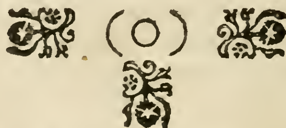
RIÆ. Exhorruit utique tota pretiosissima Virgo, cùm nunc tempus cruentissimæ passionis, de qua omnes Prophetæ vaticinati sunt, adesse conspexit, proinde pallente vultu, & ruente ex oculis ingenti lacrymarum imbre ad dulcissimum Filium accessit, eique in Jerusalem ascendenti dixit, prout observat Nebridius: *Parata sum, mi JESU, tecum non modò in Judæam, verùm in acerbissimam mortem ac sepulturam ire: Fiat mihi sicut desiderat anima tua; quòd si bonum in oculis tuis est, sitim, quâ ita æstuas ad redimendum humanum genus, libenter explebo sanguine meo, &c.*

Nebrid. in Fasc. Myrrh. cap. 5.

Recordor hîc illius Solonis quondam Legislatoris Atheniensis, viri aliàs gravissimi, cui cùm nuntius referret: *Filius tuus Filius mortis est*, adeò ex hoc insperato nuntio mente consternatus est, ut projectus in terram ambabus manibus capillos capitis & barbæ sibi evelleret, vestes dilaceraret, & incondito ejulatu aërem repleret, ui intimum ac vehementem CORDIS sui dolorem demonstraret. Non sic pientissima Virgo, non sic, ubi de hoc iniquissimo consilio & impiè latâ mortis in dulcissimum Unigenitum suum sententiâ intellexit; dolebat quidem, & super omnem modum dolebat: *Non credo*, ait Mellifluus, *plenè enarrari, vel meditari posse dolorem Virginis, nisi tantùm fuisse credamus, quantùm unquam dolere potuit de tali filio talis Mater*; sed tamen Caiphæ & iniquissimis Pharisæis non maledicebat, non fulmina aut tonitrua imprecabatur, non vindictam à cœlo in hostes expetebat, non capillos capitis sui sibi eruebat, aut incondito gestu, vel ejulatu aut clamore CORDIS sui afflictissimi indicabat mœrorem, sed totam rem & adversa omnia, quantumvis ardua, DEO T. O. M. penitissimè commendabat. O Christiani omnes! adeste & considerate visionem hanc magnam; ecce ardet rubus (Sacratissimum COR dolorosæ Matris) immenso amoris igne in DEUM & Filium, & rubus ille ab igne tribulationis & afflictionis non læditur, non comburitur, non consumitur. O Cor quovis adamante fortius, & nec sanguine Filii innocentissimi Agni emolliendum!

Sabellicus lib. 3.

S. Bernhard. de Lament. V. M.

CON-

CONSIDERATIO XXIV.

Perpenditur amor & dolor SS. Cordis JESU & MARIÆ, dum ante passionem unum alteri peramanter valedicit.

Fecit Tobias vale Matri suæ.
Tob. 5. 22.

1. UBi cor unum & anima una est, eò difficilior & animorum & corporum separatio est. Plures de hac veritate subministrant figuras ipsæ sacræ Paginæ. Cùm nunc junior Tobias, senioris Tobiæ & Annæ conjugum filius, ad periculosam & remotam peregrinationem sese accingeret, ut à Gabelo in Rages civitate Medorum decem argenti talenta reciperet, priùs dilectissimis parentibus suis peramanter valedixit, cujus amantissimi filii absentiam Mater Anna irremediabilibus deflevit lacrymis: *Cùmque profecti essent, cœpit Mater ejus flere, &c.* Tob. 5. 23.

Genes. 22. 3. Sic Isaac unigenitus Abrahami & Saræ filius, cùm ad montem Moria (nunc Calvariæ) cum patre pergeret, ibidem super struem lignorum DEO, supremo vitæ necisque Domino, in gratissimum holocaustum immolandus, S. Aug. de juxta mentem S. Augustini priùs mœstissimæ Matri suæ triste & lacrymo- Temp. serm. sum vale dixit: *Sara*, inquit, *unigenitum Isaac in montem Moria ad Sacrificium* 73. Tom. 10. *tendentem, dolens à se dimittit. Nam conscia fuit necis futuræ.*

Ità David Jonathæ fidelissimo amico suo, quem Principem ut cor suum diligebat, cùm nunc ob insanum improbi Saulis Regis furorem exulare cogeretur, supremum vale multis cum lacrymis & animi suspiriis reddidit: 1. Reg. 20. 41. *Et osculantes se alterutrum, fleverunt, David autem ampliùs.*

Pari ratione Jacob Patriarcha morti vicinus singulis filiis suis ultimum vale insinuavit, cujus optimi parentis abitum & obitum filii omnes, ac præ- Gen. 50. 1. sertim Joseph, Ægyptiorum Pro-Rex, amaris lacrymis deplanxerunt: *Quod cernens Joseph, ruit super faciem patris, flens, & deosculans eum, &c.*

Nec minori amore S. Paulus charissimis amicis suis, postquam eis Ecclesiæ curam impensissimè commendâsset, supremum vale annuntiavit: Actor. 20. 37. *Magnus autem fletus factus est omnium, & procumbentes super collum Pauli, osculabantur eum, dolentes maximè in verbo, quod dixerat, quoniam ampliùs faciem ejus non essent visuri, & deducebant eum ad navem.*

2. Umbras recensui; ad JESUM transeo, mœstissimæ Matri suæ, quam ut cor & animam suam semper dilexerat, cùm nunc ad mortem crucis anhelaret, supremum vale dicentem; de qua luctuosissima valedictione S. S. Bonav. Bonaventura commemorat, quòd Filius DEI seorsum cum Sacratissima c. 27. Medit Matre sua collocutus fuerit: *Seorsum colloquens cum ea, & copiam ei suæ præ-* vitæ Chr. *sentiæ præbens, quam in brevi subtracturus erat ab ea.* Heu! quis utriusque SS. CORDIS amorem & dolorem pro condigno poterit exprimere? Inspice Emblema, ubi hedera viridis expallescentem Ulmum amplectitur, & ab ejus charo amplexu ac casto amore nec quidem per mortem aut casum Ulmi separatur; cui hederæ vel viti rectè pro Lemmate inscribes: *Et arida tecum* vel potiùs illud Apostoli ad Romanos c. 8. v. 35.

Nec mors separabit.

Talis, inquam, hedera & beatissima Virgo, verè Mater amoris & doloris extitit, quæ à dulcissimo Filio nec quidem per passionem & mortem ejus poterat avelli, quia anima ejus magis fuit, ubi amavit, quàm ubi animavit, amavit autem unicè Sacratissimum COR JESU, velut amoris sui centrum dignissimum, ergo magis ibi COR MARIÆ fuit, quàm in se ipsa; audi ipsam Lib. 1. Re- hanc pretiosissimam Deiparentem ad S. Birgittam loquentem: *Propterea,* vel. & Mal- inquit, *audacter dico; quòd dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor* lon. f. 88. *meum*; ô quàm dura igitur videbatur separatio Sacratissimi CORDIS JESU

à pu-

à puriſſimo CORDE MARIÆ! gloriabatur quidem Apoſtolus, quòd ab amore amantiſſimi CORDIS JESU per nullam creaturam aut vim potuerit divelli. *Quis ergo me ſeparabit à Charitate Chriſti? Tribulatio? An anguſtia?* Rom. 8. 35. *An fames? An nuditas? An periculum? An perſecutio? An gladius? &c.* Quantò magis hoc dicere poterat pientiſſima Deipara: Quis me ſeparabit à ſuaviſſimo ac Diviniſſimo CORDE JESU dilectiſſimi Filii mei?

Si Iſraël diſceſſum filii ſui Joſeph, quem à fera peſſima devoratum exiſtimabat, tot amariſſimis lacrymis & aſſiduis ſuſpiriis deploravit: *Sciſſisque veſtibus, indutus eſt cilicio, lugens filium ſuum multo tempore.* Geneſ. 37. 34. Si Rachel adeò deplanxit filios ſuos, ut præ mœroris magitudine nullum ampliùs admitteret ſolamen: *Vox in Rama audita eſt, ploratus & ululatus multus: Rachel plorans* Matth. 2. 18. *filios ſuos, & noluit conſolari, quia non ſunt.* Si Vidua in Naim unicum filium ſuum adeò luxit, ut præ dolore cordis in largiſſimas lacrymas profunderetur: *Quam cum vidiſſet Dominus, miſericordiâ motus ſuper eam dixit: Noli flere.* Si Luc. 7. 13. mulier illa Sunamitis, dum unicum filium ſuum amiſit, ad pedes Eliſæi procidens, præ doloris vehementia vix non animam egit: *Cumque veniſſet ad virum* 4. Reg. 4. 27. *DEI in montem, apprehendit pedes ejus, & acceſſit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo DEI: Dimitte illam, anima enim ejus in amaritudine eſt.* Heu! quantus ac qualis debuit fuiſſe ille dolor & mœror afflictiſſimi Cordis MARIÆ, dum Filium ſuum unigenitum, ſuper omnes mundi theſauros dilectum, ad victimam, ad lanienam, ad crucem, ad mortem abeuntem vidit? *Virginis* S. Bernhard. ſerm. de Lament. B. V. *dolor*, ſunt verba S. Bernhardi, *fuit major plùs quàm omnes creaturæ portare poſſunt; quantò enim plùs amabat Chriſtum, tantò plùs dolebat.*

3. Et quid putas, anime mi, Filium DEI pro ſupremo vale ad hanc ſuam afflictiſſimam Parentem dixiſſe? Non quidem hoc exprimunt Evangeliſtæ; credibile tamen eſt, ſic mitiſſimum JESUM ad COR Matris eſſe locutum: Agedum dilectiſſima Mater, tempus me vocat, ut revertar ad eum, qui me Luc. 24. 26. miſit, ſed non per aliam viam, quàm per viam regiam crucis; ſic enim oportet Chriſtum pati, flagellari, conſpui, illudi, ad mortem condemnari, ac tandem in crucem agi, & ſic intrare in gloriam ſuam: ita in Concilio Divino ab æterno decretum; ita præſignârunt figuræ; ita Prophetæ omnes prædixerunt: Neceſſe eſt impleri omnia, quæ ſcripta ſunt in Lege Moyſis & Prophetis & Pſalmis de me; & quia alio modo Juſtitiæ Divinæ, per inobedientiam Adæ, aliaque innumera mortalium peccata ſummæ læſæ, ſatisfieri non poteſt, nec mundus à perditione redimi, nec ruina Angelorum reparari, niſi per mortem & ſanguinem crucis, idcirco *expedit, ut unus moriatur pro populo,* Ioan. 11. 50. *& non tota gens pereat.* Penſa, ô ſanctiſſima Mater, quòd ipſamet neci meæ ſubſcripſeris, dum in incarnatione mea ad Angelum effata es: FIAT; hoc Luc. 1. 38. etiam indicat Sacratiſſimum Nomen meum JESUS: *Ipſe enim ſalvum faciet* Matth. 1. 21. *populum ſuum à peccatis eorum.* Hæc dicens, & COR ad COR loquens

JESUS,

JESUS, abitum è Bethania in Jerusalem parare cœpit. Heu! heu! Agnus ad victimam; Vita ad mortem.

O anime mi! quid interim responsi expectas ab afflictissima Deiparente? *Siccine separat*, reponit mœstissima Virgo, *ah! siccine separat amara mors!* ô mœror, ô luctus, ô triste vale! ô JESU! ô Fili mi Benoni! *quis mihi tribuat, ut moriar pro te*? O felix Jacob, qui vestem dilecti filii tui Joseph in sanguine hædi solùm intinctam, ac laceratam spectâsti: *Tulerunt autem tunicam ejus, & in sanguine hædi, quem occiderant, tinxerunt*; & ego, heu! Mater doloris & amoris humanitatem dilectissimi Filii mei (per dictam Josephi tunicam præfiguratam) cruentis flagellis laceratam, dirissimis spinis sauciatam, clavis ferreis in cruce perforatam, ac tandem post consum̃atam passionem ipsum Sacratissimum Cor ejus crudeli lanceâ transverberatum siccis spectare potero luminibus? ô dura separatio! ô mœsta divulsio! *Siccine separat amara mors*? Ah saltem permitte, optime JESU, amor & unicum Cor meum! si ita decretum est, & aliter fieri non potest, quàm ut immenso Sanguinis tui pretio redimatur orbis, si non pro te, saltem tecum mori. Plures voces recluserant copiosissimæ lacrymæ ex oculis erumpentes, & immensi Virginei CORDIS dolores. O quoties nos per peccatum JESUM perdimus, summum illud & infinitum Bonum! & ridemus miseri ad nostrum ipsum interitum? A quàm malè timeo, ne multis accidat Christianis, quod ipsa Veritas Christus, nunc ex hoc mundo ad Patrem vadens, in incredulos quondam Judæos fulminavit: *Ego vado, & quæretis me, & in peccato vestro moriemini.*

1. Reg. 15. 32. 2. Reg. 18. 33. Genes. 37. 31. Joan. 8, 21.

4. De Thoma Moro, fortissimo illo pro fide Orthodoxa & justitia athleta in Anglia refert Stapletonius, quòd cùm innocens, velut læsæ Majestatis reus ad mortem duceretur, filius unicus, Joannes Morus, ad illum accesserit, & in genua provolutus, patrique filiali amore valedicens, multis profusis lacrymis supremam ab eo benedictionem flagitaverit, quem mox subsecuta est Margaritha, dulcissima filia, quæ se ipsâ fortior per medios satellites, populique turmam ad amantissimum Patrem penetrans, & super ejus collum ruens, arcto amplexu illud aliquamdiu tenuit, nihil aliud ingeminans, quàm hoc unum: *Ah mi Pater!* fortis hic ictus fuit, qui tamen generosum Parentis animum, in voluntatem Divinam penitissimè resignatum, minimè labefactavit, quin fortiter pro fide & justitia truculento carnificis ferro collum præberet.

Stapleton. in vita Thom. Mori c. 19.

Anima, Christi Sanguine redempta! non Thomam Morum Angliæ Cancellarium, sed ipsum Angelorum Regem, Christum JESUM hîc tibi exhibeo, quomodo amantissimæ Matri suæ ante mortem crucis peramantissimè valedicat. O si vidisses hanc dulcissimam Matrem in ultimos amplexus & oscula ruentem Filii! ô grandis amor, ô charitas planè immensa, *quam nec aquæ multæ potuerunt extinguere, nec flumina obruent illam*; O si penitus potuisses

Cant. 8, 7.

tuisses inspicere Sacratissimum COR JEsu ante mortem subire, & COR Virginis Matris præ amoris & doloris magnitudine contabescens: *Factum est Cor meum, tanquam cera liquescens:* O flebilis dolor! quid, inquam, tunc COR tuum pensâsset? An fortasse ipsis saxis ac petris durissimis durius extitisset, quæ in morte Christi scissa sunt? O anime mi! quid agis? nondum doles de peccatis tuis? Vide, & considera, quomodo JESUS tuus modo supra omnem modum mirando diligat te, atque pro te ipsa Vita rapiatur ad mortem; & tu, delicatule, & mollicelle! illum de novo tradas in mortem crucis? An ignoras, quid tibi Gentium Doctor in utramque inclamet aurem: *Rursum crucifigentes sibimet ipsis Filium DEI & ostentui habentes?* O anima peccatrix, quæ omnium istorum dolorum, quos unquam Sacratissimum COR JESU perpessum est, causa moralis es, audi Melliflui consilium: *Si flere*, inquit, *non poteris ex amore & compassione Redemptoris, quomodo saltem propter multitudinem peccatorum tuorum non flebis*? O sancta Mater, istud agas, Crucifixi fige plagas, CORDI meo validè.

Psal. 21, 15. Hebr. 6, 6. S. Bernhard. in Tract. de pass. D. N. I. Chr.

5. Venit hîc mihi in mentem, quod olim DEUS sanxit, Moysique præcepit, ut pro leproso mundando duæ columbæ, aut (prout nostra habet Vulgata) duo passeres offerrentur, de quibus una avis retorto ad pectus collo occidebatur, & DEO in holocaustum pro peccato leprosi imolabatur; altera autem liberè permittebatur avolare, sic tamen, ut priùs in sanguine occisæ victimæ septies intingeretur: *Quo asperget illum, qui mundandus est, septies.* Levit. 14, 7.

En perelegantem typum in Christo JESU & MARIA adimpletum! ambæ castissimæ columbæ pro peccatis totius mundi, ut à peccati lepra mundaretur, offeruntur & portantur nunc ad victimam; Filius, ut in sanguine suo, ac retorto ad pectus collo (quia *inclinato capite tradidit spiritum*) DEO Patri in acceptissimum amoris holocaustum immolaretur, & Mater, ut septies immaculato illius Sanguine, per septem videlicet Dominici cruoris effusiones aspersa, liberè permitteretur aliò abire. O pientissima Domina! Quis tibi tunc sensus? Quis animus? Quomodo contremuêre omnia viscera tua? Verè tunc poteras dicere cum Regio Propheta: *Et cor meum dereliquit me.* Certè hæc corporalis separatio à tuo dilectissimo Nato nihil differebat à morte, quia COR tuum quodammodo erat conglutinatum Sacratissimo CORDI JESU: *Non credo*, ait Doctor Mellifluus, *plenè enarrari, vel meditari posse dolorem Virginis, nisi tantum fuisse credatur, quantum unquam dolere potuit de tali Filio talis Mater, &c.*

Joann. 19. 30. Psalm 39. 13. S. Bernhard. serm. de Lament. B. V.

Audite casum & narratu & auditu dignum. Cùm regnante Michaële Palæologo Imperatore Constantinopolitano Turcæ in Græcia multas Provincias & Regiones ex negligentia & disfidione Christianorum suo imperio subjicerent, accidit, ut in direptione cujusdam civitatis duæ nobiles sorores adolescentulæ ab eis caperentur, quæ, cùm nunc ab invicem essent separan-

Engelgr. Dom. infra Oct. Nat. Dom.

dæ, & diversis Dominis Paganis, tanquam mancipia & nobilis belli præda, donandæ, tanto cordis dolore & amore sibi invicem valedixere, ut ambæ ad mutuum amplexum & supremum osculum unà simul expirârint.

Nunc cogita, si tamen cogitare potes, qualis dolor & amor purissimum COR MARIÆ repleverit, cùm Filius nunc ad gravissimam & cruentam pergens lanienam, extremum mœstissimæ Matri suæ vale diceret, atque nunc ex præsentia & conspectu ejus rectà abiret in mortem. Hærent hîc omnium linguæ, nec aliud effari possunt, nisi quod olim Mellifluus Bernhardus: *Dicat, qui potest, cogitet, qui potest, meditetur, si potest, quæ doloris immensitas tunc Virginis animam cruciabat, nisi tantum fuisse credamus, quantùm dolere de tali Filio potuit talis Mater.*

S. Bernh. de Lam. Virg.

Vincent. Belluacens. in Spec. Histor lib. 13. cap. 18. & alii.

6. De S. Romano gloriosissimo Martyre Antiochensi refert Vincentius Belluacensis, quod tempore Galerii Imperatoris, Asclepiadi tyranno, cùm Ecclesiam DEI per varias ac cruentas persecutiones radicitus niteretur extirpare, generose ac plùs quàm virili animo restiterit, cæterosque Christianos ad fortiter pro Christi fide pugnandum adhortatus sit; in hoc fortissimo SS. Martyrum exercitu & Puerulus reperiebatur nomine Barula, vix à Matre ablactatus, quem S. Romanus ad confundendam gentilium superstitionem coram tyranno & omni populi multitudine interrogabat: *Utrùm meliùs esset unum DEum colere, an plures Deos?* Respondit audacter Puerulus superiore lumine illustratus: *Christus est verus DEUS, & Deorum genera multa nec pueri putant.* Hæsit ad hanc Pueruli vocem tyrannus aliquantisper attonitus, & cùm ulteriùs ab eo sciscitaretur, quis hujus vocis auctor esset? Respondit Barula: *Mihi Mater, & Matri DEUS.* Tunc clamans Asclepiades tyrannus, Matrem adesse jubet, in cujus conspectu hunc tenellum filiolum cumprimis virgis crudeliter cædi, & exinde decollari imperat. Quid ad hanc feralem sententiam Mater & Filiolus? Uterque animo hilari, & in voluntatem Divinam plenissimè resignato decantat: *Paratum cor meum DEUS: Paratum cor meum.* Proinde Mater nihil cunctata, nec fletibus immorata, sed suspiciens in cœlum, dulcissimo Filio supremum osculum imprimit, & simul carnifici ad lanienam in manus tradit: *Vale,* inquit, *dulcissime, & cùm beatus Christi regna intraveris, memento Matris, &c.* Dixit, Puerulus caput ferro inflexit, & in cœlum abiit. O luctuosam valedictionem, ô mirandam fortitudinem & Filii & Matris!

Psal, 56. 8.

Et quid dico? Acerbus sine dubio, & prorsus ineffabilis fuit ille dolor & amor in Divinissimo CORDE JESU & in purissimo Corde MARIÆ, cùm sibi invicem valedicerent, & nunc suavissimus JESUS ad vincula, ad flagra, ad crudelissimam mortem abriperetur; flevit quidem ex filiali amoris teneritudine tunc amantissimus JESUS, sed Mater ampliùs: *Et osculantes se alterutrum, fleverunt, David autem ampliùs.* Vicit tamen in utroque Corde

1. Reg. 28. 41.

amor

amor ille ardentissimus, quo generis humani in peccatis deperditi quærebant & affectabant salutem, atque ut in omnibus perfectissimo modo Patris æterni adimpleretur voluntas, hinc ambo dicebant, ambo ingeminabant: *Si non potest transire calix iste, fiat voluntas tua.* Audi in hanc rem Seraphicum Bonaventuram: *Et in hoc*, inquit, *B. Virgo miro modo debet laudari, & amari, quòd adeò compassa est, ut si fieri potuisset, omnia tormenta, quæ Filius pertulit, ipsa libentiùs sustinuisset:* Et *nihilominus placuit ei, quòd Unigenitus ejus pro salute generis humani offerretur. Verè ergo fuit fortis & pia, dulcis pariter & severa; ideò nobis amanda & veneranda post Trinitatem, &c.* Huc usque Doctor ille Seraphicus. Et tu, prudens Lector! quid ad ista? Et nunquid tu amas & amabis imposterum hanc dolorosissimam Matrem post DEum T. O. M. super omnia? Mater JESU & tua est, ergo digna est, ut ipsam honores, & diligas: *Sileat*, inquit Mellifluus, *misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocatam te in suis necessitatibus sibi meminerit defuisse.*

S. Bonavent. in 1. dist. 48. q. 2.

S. Bernhard. serm. 4. de Assumpt.

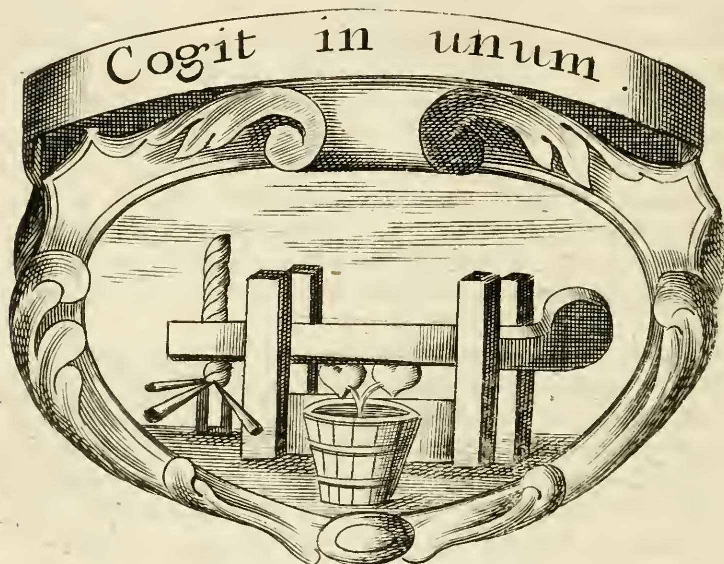
O pientissima Domina, quid restat, nisi ut magno animo ad thronum gratiæ tuæ accedamus, quia non pepercisti Filio tuo Unigenito, & pro nobis omnibus eum in mortem tradidisti, semper voluntati Patris conjunctissima. Cedat Abraham, ad imperium Numinis filium suum Isaac immolaturus: Ecce plùs hìc quàm Isaac, quem pro salute generis humani genuisti, lactâsti, enutristi, educâsti, ac tandem in victimam placationis in ara crucis obtulisti. O dura separatio! ô triste vale, cùm Dilectum tuum in manus inimicorum dimisisti, in quo salutis ac redemptionis nostræ cooperatrix sicut quondam Incarnationis Divinæ facta es: Eja Mater, fons amoris & doloris, compatere & mihi misello, & *in die mortis meæ, ô Domina, conforta animam meam, deduc me ad portam salutis, & spiritum meum redde factori suo, &c.*

S. Bonavent. in Psalm. Virg.

CONSIDERATIO XXV.

Mater doloroſa cum Chriſto in horto orante orabat, cum agonizante agonizabat.

Anxiatus eſt in me Spiritus meus, in me turbatum eſt Cor meum. *Pſal. 142. 4.*

Vide Iſa. 53. 1. Saias Prophetarum Princeps adeò planè & clarè de Chriſti paſſione ſcripſit, ut non Prophetam, ſed Evangeliſtam agere videatur; inter alia etiam de hoc mitisſimo
Iſa. 63. 3. Redemptore noſtro vaticinatus eſt: *Torcular calcavi ſolus, & de gentibus non eſt vir mecum.* Per quod torcular juxta communisſimam ſententiam rectè cruenta ejus pasſio deſignata eſt, ita Cornelius hîc: *Paſſio fuit torcular Chriſti, quo ejus Sanguis expreſſus fuit.* Sed & doloroſiſſimæ Matri pasſio Dominica torcular extitit, dum purisſimum COR illius ita torſit, ita presſit, ut in abundantisſimas, imò ſan-

sanguineas stillârit lacrymas: *O dirum torcular,* exclamat Mallonius, *quod externa Filii membra, internum Matris Cor ita comprimit, ut inde sanguinem, hinc lacrymas, inde mortem, hinc mortis agones extorqueat.* Finge pro Symbolo torcular, in quo Sacratissimum COR JESU & MARIÆ torquentur, cum epigrapha inscripta:

Mallon. de S. Sind. c. 7. fol. 99.

Cogit in unum.

Ita est: *Cogit in unum,* COR enim JESU & MARIÆ COR unum fuit; audiamus verba dolorosæ Matris ad S. Birgittam: *Propterea,* inquit, *cùm nasceretur ex me* (Filius meus) *sensi ego, quòd quasi dimidium Cor meum nasceretur, & exiret ex me; & cùm ipse pateretur, sensi, quòd quasi Cor meum patiebatur; licet enim illud, quod dimidium est extra, & dimidium intra, & si illud pungitur, quod est extra, æquè sentit dolorem, quod est intus. Sic ego, cùm flagellaretur, & pungeretur filius meus, quasi Cor meum flagellabatur, & pungebatur. Ego fui ei propinquior in passione, nec separabar ab eo. Ego stabam vicinior cruci ejus, & sicut hoc gravius pungit, quod vicinius est cordi, sic dolor ejus gravior præ cæteris erat mihi; cumque respexisset ad me de cruce, & ego ad eum, tunc de oculis meis quasi de venis lacrymæ exibant, & cùm ipse me cerneret, in tantum amaricabatur de dolore meo, quòd omnis dolor vulnerum suorum quasi sopitus erat præ dolore meo, quem in me videbat. Propterea audacter dico, quòd dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum: Ideo, filia mea, cogita qualis eram in morte Filii mei, & non erit tibi grave relinquere mundum.* Hucusque dolorosa Mater ad Divam Birgittam; ex quibus verbis satis luculenter apparet, sub eodem cruento passionis torculari & pientissimum COR Virginis cum CORDE Filii fuisse compressum.

Lib. 1. Revel. S. Birgitt.

Audiamus rursus verba Prophetæ in persona Christi loquentis: *Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum.* Supra quod pereleganter Richardus de S. Victore: *Verum,* inquit, *est, Domine, quòd non est vir tecum, sed mulier una est tecum, quæ omnia vulnera, quæ tu suscepisti in corpore, suscepit in Corde; & sicut lancea militis perforavit latus tuum, ita gladius doloris ejus animam pertransivit,* & eo majori ac vehementiori cum dolore, quia dilectissimo Filio super omnia unicè dilecto in passione ferè ubique locorum, quoad fieri potuit, præsens adstitit; ita Didacus Stella: *Ostenditur,* inquit, *magnum fuisse ejus dolorem ex præsentia Christi patientis; objectum enim præsens fortiùs movet potentiam, quam absens.*

Isa 63. 3. Rich. de S. Vict. l. 1. de Laud. Virg. cap. 5. Didac. Stella in Lucam.

2. His præmissis, & consideratis considerandis, quæritur, an dolorosissima Virgo & Mater etiam in monte Olivario cum Christo orante & agonizante præsens fuerit? Observa hîc, prudens Lector; venit Christus in villam *Gethsemani,* ubi cruentum initium dedit passioni; Gethsemani autem, prout eleganter advertit Alphonsus Salmeron, secundùm primam Syllabam

Matth. 26. 36.

Salmer. Tom. 10. tr. 10. fol. 100. Matth. 26. 36. Isa. 63. 2.

Geth significat in Hebraico *Torcular*, & Scemen *oleum*, quia in illo loco ob olivarum copiam torcular erat collocatũ non uvarum, sed olivarum, ad quod Christus discipulos suos sedere jussit: *Sedete hîc.* Vidit ergo Isaias Propheta in spiritu hîc Christum præsentem, præ filiis quidem hominum formâ speciosum, sed mox à sudore sanguineo vestimentis sordidis, ac recenti cruore aspersis, amictum, proinde eum interrogavit: *Quare rubrum est indumentum tuum, sicut calcantium in torculari?* Et respondit: *Torcular calcavi solus, &c.* Hoc est: Non in cruce duntaxat, sed & in monte Olivario, ad quod primariò hîc videtur allusisse Isaias, Christus enim in cruce omnibus erat privatus vestibus, hîc autem eum Vates Divinus sanguinolentus indutum vestibus conspicatus est: *Quare rubrum est indumentum tuum, & vestimenta tua sicut calcantium in torculari?* Quæritur ergo hîc, an etiam in illo olivarum horto afflictissima Mater præsens, vel saltem non longè ab eo distans fuerit?

Hierem. Drexel. de Christo mor. p. 2. cap. 12.

Respondet Hieremias Drexelius, Sacratissimam Deiparam eo temporum intervallo, quo Christus in horto ad Patrem oravit, sanguinemque sudavit, in suo cubiculo domi orâsse, & Patri Filium lacrymosum illud obsequium in cruce altero die consummandum obtulisse. Ita communiter & alii sentiunt, asserentes Virginem tunc in spiritu omnia vidisse, quæ in monte Oliveti cum Filio accidêre; si enim quondam DEUS Abrahamo amico & servo suo fideli secretum suum celare non potuit: *Dixitque Dominus: Num celare potero Abraham, quæ gesturus sum?* Quando minùs hunc sanguineum agonem dulcissimæ Matri suæ poterat abscondere? *Enimverò satis credibile est*, inquit Josephus Mansi, *Deiparam eodem tempore certiorem factam fuisse de agonia & sudore sanguineo, qui in horto guttatim decurrit in terram.*

Genes. 18. 17. Mansi in Bibl. Tom. 3. tract. 66. disc. 2. Justin. Miechoviens. Tom. 2. disc. 333.

Juvat hîc quoque audire R. P. Justinum Miechoviensem: *Tametsi*, inquit, *illa, cum Filio compassionem suam auspicabatur, in horto non erat, semper tamen animo & cogitatione ei cohærebat, extremasque illius Divini Cordis angustias oculis fidei contuebatur. Si Filius mortis metu consternebatur, illius ipsa morte perterrebatur; Filio orante, illam quoque orationi institisse, & unà cum Filio dixisse: Pater si possibile est, transeat iste calix à Filio meo; Filio voluntatem suam in voluntatem Patris resignante, & ipsa suam resignabat, dicens: Fiat voluntas tua. Illo in genua se sua abjiciente, imò in terram procidente, prosternebat & se ipsa. Illo sanguineum sudorem emittente, lacrymas illa sanguineas emittebat. Illo in agone deficiente, & ipsa deficiebat. Cùm ille ab Angelo confortabatur, confortabatur & ipsa; &c.*

S. Bonavent. Stim. Div. amor. p. 1. cap. 3.

3. Alii Doctores existimant, & non improbabiliter, eandem Sacratissimam Deiparam etiam in ipso monte Olivario huic primæ sanguinolentæ vindemiæ fuisse præsentem; ita S. Bonaventura hanc afflictissimam Virginem sub acerbissimæ passionis exordio cum Filio patiente versantem alloquitur: *Revertere Domina ad locum pristinum, ne cum percussione Pastoris te etiam amitta-*

mus

mus, ut non unâ horâ utriusque privemur regimine. Cui adjungo recentiorem Leopoldum Mancinum è Societate JEsu, qui hac quæstione benè ponderatâ, in hanc declinat sententiam, B. Virginem in illo cruento Filii sui agone in horto non animo tantùm, sed & corpore fuisse præsentem; in confirmationem hujus oportet propria Auctoris verba in apricum proferre. *Evaserat,* inquit, *illa in montem Calvariæ, cur non peræquè in montem Oliveti? Stabat juxta crucem, cur non etiam juxta hortum? Videbat Filium, & audiebat affigi cruci; cur eundem non vidisset & capi, ligari, ac duci? Accurrerit ergo Virgo Mater, quæ etiam nuntio silente, qui omnes hortenses cruciatus retulerat, sui sanguinis, adhuc de terra clamantis, in Filio patiente poterat voces audire. Ibi, ibi vidit tunc illa cœlestem Adamum innocens Eva, è paradiso non deliciorum, sed dolorum expulsum. Et quis, oro, dubitet, eam sanguinis de terra clamorem tunc secutam, ubiq; cruentas notas ore venerabundo fuisse deosculatam, adorâsseque in illis Sacramentum Divinitatis, &c.* Mancin. de Pass. D. N. J. C lib. 5. differt. 1. punct. 1.

Ex his circumstantiis maturiore intellectu consideratis, collige, pie Lector, pro te sensum moralem. Si JESUS & MARIA in tam acerbis doloribus & angustiis; cur tu vivere vis in deliciis & sæculi voluptatibus? Si illi affecti innumeris contumeliis, cur tu inhias honoribus, & mundi vanitatibus? Si ipsi eò intensiùs orant, quo majores sunt animi luctantis angustiæ; cur tu tam tepidè, tam negligenter ad DEUM preces fundis? An ignoras, eum à DEO maledictum, qui opus DEI facit fraudulenter & negligenter? Si illi quæcunque asperrima Divinæ resignant voluntati: *Non mea voluntas, sed tua fiat*; quomodò tu in rebus adversis te geris? An omnia Divinæ committis ordinationi? Reflecte in te mentem, hîc enim rei totius cardo volvitur, ut in omnibus studeas DEI voluntatem perficere. O Mater amoris & doloris! hanc, quæso, gratiam à Filio tuo nobis exora. Sed pergamus ulteriùs. Ierem. 48. 10.

4. Elephantibus olim, prout sacer habet Machabæorum liber, *ostenderunt sanguinem uvæ & mori, ad acuendos eos in prælium.* Supra quod pereleganter Richardus de S. Laurentio: *Elephas,* inquit, *viso sanguine non timet mori, sed magìs acuitur in prælium: Sic B. Virgo viso sanguine Filii sui effuso in cruce, mori cum ipso non timuit, sed magìs optavit, & si animam pro ipso non posuit, exposuit tamen, & quod potuit, fecit.* Addit hîc devotissimus Quaresmius? pretiosissimam Virginem etiam ex viso sanguine Filii in horto effuso, tanquam generosam elephantem animatam, eò fortiùs ad cruentum passionis prælium cucurrisse, & ex virtute hujus Divini Sanguinis cum Filio patiente fortiter usque ad finem perseverâsse, millies tunc animo ingeminantem? *Quis me separabit à Charitate JESU?* 1. Mach. 6. 34. Richard. à S. Laurent. lib. 10. de Laud. B. V. Quaresm. Tom. 5. c. 1. sect. 12.

Considerabat nimirum hæc Sacratissima Virgo, dilectissimum Filium suum verum illum esse amoris Pelicanum, cujus sanguine & livore sanandus esset mundus: *Effusus est sanguis Medici,* ait D. Augustinus, *& factum est medicamentum phrenetici.* Neque ignorabat ipsum esse verum illum Cypri botrum, Psal. 101. 7. D. Aug. in Ioan. tr. 15. Cant. 1. 13.

trum, olim inter ubera commorantem, sed nunc ut maturum sponte sua, & non impiorum manibus pressum, aut calcibus contritum, rubentem, unde
Cant. 5. 13. Lemma: *A se ipso liquorem.* Sciebat insuper, illum esse præsignatum per illam electam myrrhæ arborem, quæ sponte, & neque incisa per poros suos
Ecclef. 39. 17. primam ubertim distillaret myrrham. O pientissima Domina! cui te comparabo? Rosa tunc eras, roscida effusione lacrymarum dulcis quidem &
Ecclef. 24. 19. amabilis, sed & languida & non sine spina. Oliva eras, non amplius speciosa in campis, sed amara nimis, *quia amaritudine valde replevit te omnipotens.*
Ruth. 1, 20. Luna eras, non pulchra, sed pallida, vel ex vultu tuo & lacrymis præsagiens
Psal. 49, 3. ingentem, ac nimis cruentam tempestatem: *Et tempestas in circuitu tuo valida.* Et tu interim, anima mea omni ex parte infirma, quid agis? Cur non ad hoc salutare properas lavacrum, ut à tuis saneris infirmitatibus? Noli, ah
Ioan. 5. 7. noli conqueri cum illo Paralytico: *Hominem non habeo, ut, cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam.* Ecce hîc hominem habes JEsum, & Sacratissimam Matrem ejus dolorosam, hunc, ut te à peccatorum sordibus in hac saluberrima sanguinei sudoris sui piscina abluat, illam, ut pro te JEsum fide-
Actor. 8. 36. liter exoret, atque misericordiam impetret. Quid ergo prohibet baptizari in hoc Jordanis flumine? Et nunquid copiosa apud eum est redemptio?
Cassiodor. in Psalm. 129. Audi Cassiodorum: *Pretiosus*, inquit, *ille sanguis fuit tanta virtute ditissimus, ut velut quoddam diluvium salutare orbem terrarum à suis sordibus expurgaret.* Neque vindictam, sed misericordiam clamat ille sanguis, longè mitiùs, quàm
Hebr. 12. 24. sanguis Abelis loquens: *Accessistis ad sanguinem, meliùs loquentem, quam Abel*, quia etiam pro transgressoribus fusus pro eorum salute oravit, ut eo notarentur, atque ultricem DEI manum effugerent; hinc dictum fuit: *Erit*
Exod. 12. 13. *autem sanguis vobis in signum: Videbo sanguinem, & transibo vos: Nec erit in vobis plaga disperdens, quando percussero terram Ægypti.*

5. Cæterùm miror, quoties mecum vivaciori perpendo intellectu illa Christi in horto Gethsemano agonizantis verba, ad Patrem dicentis, & in-
Matth. 26. 34. geminantis: *Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste.* Et cur, obsecro, dicis, ô mi Domine: *Transeat?* Imò potiùs: *Veniat?* Et nunquid hunc passionis calicem, licet amarissimum, jamjam à primo conceptionis tuæ
Psal. 39. 8. momento avidissimè & ardenti desiderâsti amore? *Tunc dixi: Ecce venio; in capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam?* Cur ergo nunc il-
Luc. 10. 30. lum reformidas, atque recusas: *Transeat à me?* En mi Salvator, homo ille
Luc. 15. 4. Jerichuntinus expectat Samaritanum; ovis perdita suum Pastorem; pro-
Luc. 15. 18. digus Patrem; ægrotus medicum; Patres in limbo Redemptorem, & totus
Isa. 64. 1. mundus in maligno positus suum Salvatorem; & tu dicis: *Transeat à me calix iste?* Ad quid ergo venisti in mundum?

Suspende judicium, prudens Lector! quare Christus dixit: *Transeat à me calix iste*, ideo factum est, ut naturam suam demonstraret humanam, secun-

dùm

dum quam pati necesse erat, humanæ enim naturæ proprium est timere mortem, & quidem mortem tam acerbam, ac longè crudelissimam, qualis erat crucis. Ita S. Bernhardinus: *Ut homo*, inquit, *dicebat nolle bibere, sed prout ratio superiori obediebat veritati, prompto animo esuriebat, propterea subdit: Veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Aliam rationem assignat Cornelius, quia videbat Christus multos suæ passioni futuros esse ingratos, mansuros in peccatis, atque sic æternum damnandos, & hic, inquit, erat illi dolor maximus, quem hîc calicem vocavit: *Transeat à me calix iste.* Alii alias adstruunt rationes, inter quas ad nostrum propositum summoperè mihi placet illa, quam assignat Reverendissimus Episcopus Hebronensis Fridericus Fornerus, quòd afflictissimæ Matris compassio & condolentia Christum super omnia in illo Olivario horto afflixerit, amabat enim eam citra DEum supra omnes creaturas, quæ vel sunt in cœlo, vel in terra, ideo ex ejus condolentia ineffabilem quoque concipiebat dolorem, hinc petiit à Patre: *Transeat à me calix iste.* Quam opinionem pulcherrimè confirmat Doctor Seraphicus: *Rediens*, inquit, *Christus ad orationem secundò & tertiò eundem sermonem oravit, & addidit: Pater si sic decrevisti, ut penitus crucis patibulum subeam, fiat voluntas tua. Sed recommendo tibi dilectissimam Matrem meam, &c. Serva eam amodò.* O luctuosus calix! qui sanguinem ex omnibus Christi membris, & amarissimas lacrymas ex oculis dolorosæ Matris expressisti; & quemadmodum abundantes aquæ, quibus in rivo ad tempus interdictus erat exitus, ablato, ac recluso repagulo, sine mora ingenti impetu in subjacentem erumpunt planitiem, eamque copiosissimè irrigant: Sic Divinissimus Sanguis, qui interim ad mœstissimum COR JESU confluebat, ut illi, prout in gravi mœrore & agone fieri assolet, suppetias ferret, audito Patris voluntate, & Angeli confortatione adjecta, vehementissimo impetu ex patefactis omnibus poris erupit: *Et factus est sudor ejus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* O Domine JESU! O Mater amoris & doloris! etiam unicam stillam pro anima mea miserrima; atque tunc præsertim, quando in supremo illo agone cum tota æternitate erit decertatura: *Veniat sanguis tuus super me.*

S. Bernhard. Tom. 1. S. 55. art. 1. cap. 2.

Frider. Forn. in Paradis. Malor. Pun. Conc. 81.

S. Bonavent. in vita Chr. cap. 75.

Luc. 22. 44.

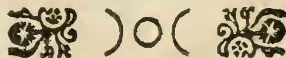
Matth. 27. 25.

6. De Elia recensent Sacræ Litteræ, quòd furorem impiæ Jezabelis declinans ad desertum fugerit, ubi sedens subter unam Juniperum, & præ mœrore animi ferè contabescens ab Angelo mirè confortatus est: *Et ecce Angelus Domine tetigit eum, & dixit illi: Surge & comede, grandis enim tibi restat via.* 3. Reg. 19. 4.

O pientissima Mater! ad quid ista enarro? Typus iste in tuo Filio expletus est, cùm enim à facie impiæ Synagogæ, quæ per Jezabelem adumbrata fuit, ad clivum Olivarum contenderet, ut ibidē pro more suo de nocte orationi instaret, priusquam morti traderetur, ab Angelo confortatus: *Apparuit autem illi Angelus de cœlo, confortans eum.* Sed quid dixit ille Angelus? Credo, quod per priorem ad aures Eliæ intimatum fuit: *Surge, & comede, grandis enim tibi restat via.* Luc. 22. 43.

O mœstissima Domina! venio ad te durus nuntius: amantissimo Filio tuo & tibi adhuc grandis restat via: *Surge & comede.* Enimverò comedit prior Filius tuus non panem subcinericium, sed Evcharisticum, ex quo confortatus hanc grandem luctam ingressus est. Comedisti & tu, ô Domina! (ita censent cum Metaphraste gravissimi Doctores Albertus M. Salazar, Suarez, Canisius, Christophorus de Castro, & alii, asserentes, hanc Sacratissimam Deiparam omnium primam in ultima cœna in conclavi separato, jubente Christo, per S. Petrum hoc Divinissimo Epulo esse refectam, & prout observat Paulus Barry, *adversus extremum mœrorem, in Servatoris sibi unicè chari captivitate cruciatibus ac morte paulò post oriturum*) ò Domina! quia ergo hoc Evcharistico pane, cor hominis confirmante, confortata es, para te ad luctam heu nimis luctuosam & cruentam, *grandis enim tibi,* & Filio tuo adhuc *restat via.* A monte Oliveti ad torrentem Cedron, de quo Filius tuus in via bibet. A torrente ad Annæ palatium, ubi Dilectus gravissima alàpa percutietur. A palatio Annæ ad Caipham, ubi à Petro negabitur. A Caipha ad Concilium Senedricum, in quo reus mortis declarabitur. A Concilio hoc iniquissimo ad Romanum Præsidem, ubi à falsis testibus accusabitur. A Pilato ad Herodem, ubi dementis instar albâ veste illudetur. Ab Herode rursus ad prætorium Pilati, ubi Barrabæ parricidæ postponetur, flagellabitur, spinis coronabitur, & ad mortem crucis condemnabitur. Tandem ab hoc prætorio ad montem Golgothæum, ubi Agnus ille Divinus & Paschalis non tantùm pro peccatis suæ gentis, sed etiam pro universorum salute in ara crucis, te, ô dolorosissima Mater! præsente & vidente, immolabitur. O Domina! *quàm grandis adhuc tibi restat via*? O pulcherrima mulierum! ô tristissima Noëmi! quàm lacrymabile nimis hoc erit in universo orbi spectaculum, DEUM videre & hominem ac Sacratissimam Matrem ejus in tanto supplicio! ô pientissima! in æternum sis benedicta, quæ, ut miseriam ac orbitatem nostram resarcires, te unico CORDIS tui privâsti solatio, Filiumque tradidisti in mortem, ut per eum vitam consequeremur æternam: *Benedicta tu Filia à Domino.*

Vide R. P. Paul. Barry S. J. in Anno Mariano apud me fol. 69.

CON-

CONSIDERATIO XXVI.

B. Virgo intelligit Filium JESUM à Juda in mortem esse venditum, & perfido osculo inimicis traditum.

JEsus autem dixit illi: Juda, osculo Filium hominis tradis? *Luc.* 22. 48.

1. QUalis est amicitia crocodili, talis est amicitia mundi. De crocodilo recensent, quòd sit amphibius, rapax, durus, dolosus & occultus viatorum latro, qui in littore septemgemini Nili latitans in publicum nunquam prodire assolet, nisi in exitium hominis, quem si devoravit, in largas prorumpit lacrymas, quasi adhuc illius neci & calamitati intimo ex corde condoleret; proinde meritò à DEO inter immunda animalia connumeratus est: *Hæc quoque inter immunda reputabuntur: Crocodilus, &c.* Lævit. 11. 29.
Cui rectè pro Lemmate affiges:

Plorat, & devorat.

En typum fallacis mundi & impii Judæ proditoris, qui vir duplex corde sub larva adulantis crocodili ad Christum JEsum, optimum Magistrum suum in horto accedens, eum fallaci osculo sub specie summæ amicitiæ in manus tradidit peccatorum: *JEsus autem dixit illi: Juda osculo Filium hominis tradis*? O plene omni dolo & omni fallaciâ, fili diaboli, inimice omnis justitiæ, quid peccavit in te DEus tuus? Et tu, Domine JEsu, quomodo, obsecro, hoc perfidissimum os & immanis hujus crocodili fallacias tanta cum mansuetudine potuisti sustinere? *Accedentem*, ait S. Anselmus, *ad osculum sanctissimi oris tui cruentam bestiam aversatus non es, &c.* O amoris prodigium! amicum vocas, & in mortem traderis? *Amice ad quid venisti?* Quasi diceres: Novi truculentum impostorem, sub pelle ovina lupum tegentem: Talis erat Joab, Amasam belli ducem peramice amplectentem, & salutantem: *Salve mi frater*, & interim crudelis pugio ejus transadegit viscera. Talis amicus erat Aod Regi Eglon: *Verbum secretum habeo ad te ô Rex . . . Et tulit sicam de dextero femore suo, infixitque eam in ventre ejus tam validè, ut capulus sequeretur ferrum in vulnere.* Talis erat Brutus Julio Cæsari in conspiratione Romæ à Senatoribus contra eundem Cæsarem subornata: *Et tu fili mi Brute?* O Juda nunquid simili osculo Filium hominis tradis in mortem? Quid feci tibi, aut in quo molestus fui tibi? Responde mihi. Si vis necem meam, longè ardentiùs illam subire desidero, quàm tu conaris eam mihi tam subdolè procurare? Revertere igitur, ô miser! revertere; en paratum cor meum ad ignoscendum, &c. Juvat hîc audire Reverendissimum Fridericum Fornerum Episcopum Hebronensem & Suffraganeum Bambergensem, qui inter alias rationes, quas Sacratissimum COR JESU ad cor Judæ loquebatur, etiam hanc introducit: *Si te nec mei, nec tui te miseret, cur saltem afflictissimæ Matris meæ non misereris? Matris, inquam, meæ, quam morte mea viduam supra modum omnem desolatam relinques? Ah recordare, quàm suaviter illa tibi serviverit, cùm fatigatus ex itineribus unà mecum domum illius ingredereris? Nonne ut famula & ancilla mei causâ tibi ministravit? Nonne ad vitæ sustentationem necessaria tibi unà mecum sollicitè procuravit, & paravit? Nonne quæcunque ob rei familiaris angustias tibi exhibere poterat, reculas promptissimè suppeditavit? Et tu ô Juda osculo Filium hominis tradis? Amice ad quid venisti?*

Luc. 22. 48. — Actor. 13. 10. — S. Anselm. Dial. de pass cap. 7. — 2. Reg. 20. 9. — Judic. 3. 19. — Sueton. de Jul. Cæs. — Frider. Forner. in Paradis. Malorum Punicorum Conc. 83.

2. Et quid interim pientissima Virgo, quæ domi in Bethania, vel non longè à monte Olivario distans, præ expectatione futurorum penè tabescebat? Ubi intellexit, dulcissimum Filium suum à pessimo Juda in mortem esse venditum, atque in manus peccatorum contraditum, obmutuit ad hoc ferale nuntium mœstissima Mater, nec ultra in ea erat spiritus; ubi autem resumptis nonnihil viribus se collegit, in hæc vel similia verba & lamenta Sacratissimum Cor ejus, Nebridio attestante, solutum est: *O Juda nefandi sceleris auctor, quid fecit tibi filius meus, Magister tuus? Nonne ipse te elegit Apostolum*

Nebrid. in Fasc. Myrrh. cap. 4.

lum suum? Quomodo conversa es in amaritudinem, vitis ab ipso DEO electa & probata? Quomodo ad tantam ingratitudinem devenire potuisti? Haccine est gratia, quam reddis Benefactori tuo? Hac fidelitas, quam debes Domino tuo? Hac reverentia, quam exhibes Magistro tuo? Hiccine denique est amor tuus, quem præstas parenti tuo? Si tantùm valuit apud te argenti amor, ut eum venderes Judæis. cur non id indicâsti mihi, circumiissem mendicans mare & aridam, & mendicatos non modò triginta argenteos, sed trecentos aureos in manu tua appendissem, ut mihi meum Filium reliquisses! O unice mi Nate, desiderate votorum meorum, quid jam agetur tecum? cur te dimisi unquam? &c. O tristis nox, non computanda in cæteris noctibus anni, quia Filium unicum ac summè dilectum Matri omnium sanctissimæ & afflictissimæ rapuisti; heu quàm altos & acerbos gemitus Mater illa amoris & doloris illa nocte edidit: *O JESU! Fili mi JESU! quis mihi tribuat, ut ego patiar & moriar pro te!* O anima Christiana! hanc, quæso, noctem cogites, si ob graves curas, persecutiones, dolores, ægritudinem, labores, &c. subinde dormire non poteris; cogita, inquam, patientissimum JESUM & Sacratissimam Matrem ejus compatientem, atque ex animo compatere illis: *Et nihil adeò grave erit*, ait S. Gregorius, *quod* S. Gregor.
non æquanimiter toleres, si Christi passionem ad memoriam revoces. Aquas il- M. in Epist.
las amarulentas de Mara, cùm populus à servitute Ægyptiaca liberatus ad terram promissionis proficisceretur, lignum à Moyse immissum dulces & potabiles reddidit: *At ille clamavit ad Dominum, qui ostendit illi lig-* Exod. 15.
num, quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versa sunt. Si tribulationes hu- 13.
jus temporis, injuriæ dolores, cruciatus & tormenta tibi nimis videntur S. Antonin.
amara, anima Christiana, mitte lignum crucis & gladium dolorosæ Matris p. 4. Tom. 3.
in has aquas, & indulcorabuntur: *Ligno crucis misso*, ait S. Antoninus, *id est*, cap. 7.
meditatione habitâ de passione, efficiuntur dulces.

3. David Rex in Israël, cùm ob cruentam Absolonis persecutionem, relicta urbe ad montem Olivarium in fugam sese converteret, præ omnibus aliis Senatoribus, qui ad hunc rebellem filium suum defecerant, quàm maximè de Achitophele doluit, & ingemuit, erat enim hic Achitophel intimus, familiarissimus & primarius Davidis Consiliarius, qui, quia rebellium antesignanus factus est, optima quæque poterat, hosti suggerere consilia, &c. Audiamus ipsum Vatem Regium psallentem: *Quoniam si inimicus meus ma-* Psalm. 54.
ledixisset mihi, sustinuissem utique; & si is, qui oderat me, super me magna locu- 13.
tus fuisset; abscondidissem me forsitan ab eo: Tu verò homo unanimis, Dux meus, & notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos, &c. Observa hîc, prudens Lector, quòd Rex absentem alloquatur Achitophelem: *Tu verò homo unanimis, &c.* Per quem proditorem (Angelomo, Ruperto, Cornelio & aliis attestantibus) rectè Judas Domini proditor adumbratus fuit, quia uterque Dominum suum prodidit, & in fine laqueo se suspendit. Ad te me converto, ô Domina mundi,

Nunquid & tu cum Davide contra impiissimum proditorem Judam has movere poteras querelas: *Si inimicus meus maledixisset mihi!* Si Pharisæus infensus, si scriba inimicus, si homo gentilis, si barbarus, aut alius extraneus tam vili pretio vendidisset atque tradidisset dilectisſimum Natum meum, DEum & Hominem in mortem, *sustinuissem utique*; *Tu vero,* (ô Juda) *homo unanimis, qui simul mecum dulces capiebas cibos* (maximè verò Eucharistiæ) amoris signo Filium meum tradis in mortem? Oblatione mellis aspidum propinas venenum? Et sub pallio charitatis veræ & non fictæ innocuum fundis sanguinem? Et nunquid in socium & Apostolorum Senatum te elegit Filius meus? Nunquid pedes sordidos etiam lacrymis suis tibi in cœna abluit? Nunquid omnia peccata tua tibi misericorditer condonavit, & insuper potestatem dedit super omnia dæmonia, & ut languidos curares ab infirmitatibus? Et quod omne meritum excedit, te hæredem hæreditatis cœlestis adscribere voluit? Et quid, quæso, ultrà tibi potuit facere, & non fecit? Ah *amice ad quid venisti,* ut Filium perdas & Matrem? O scorpio, qui quidem blandè amplexaris, sed simul etiam toxicum evomis! ô vipera, quæ occultè mordens vulneri venenum instillas, & interficis! ô scarabæe, qui in horto Gethsemani ex odoriferis virtutum floribus Floridi Nazaræi non dulce mel, sed amarissimum fel ad propriam & animæ & corporis perniciem suxisti! Hæc vel similia ad tam triste nuntium dolentissima Virgo in conclavi Bethanico poterat secum rationari, & digerere; interim, quia amor otiosus non est, vel si otiosus est, amor non est, sine mora etiam de nocte intempesta itineri sese accingit, & Hierosolymam, ut dilectum sanguinum Sponsum suum inquireret, cum nonnullis amicorum contendit. Nebridius hîc eam ita loquentem introducit: *Si tam propitius mihi DEUS erit, ut videam ipsum, nemo me abstrahet ab ipso: nullus Judæus tam robustus erit, nullus barbarus tam sævus, nullus miles tam truculentus, ut me ab ipso divellat. His ego brachiis amplectar ipsum; hoc inter gremium locabo ipsum; Dilectus meus est, inter ubera mea commorabitur; & si non potest esse, ut servem vivum, hæc inter viscera tumulabo defunctum. Præsens ero, ubicumque fuerit. Quis scit? Fortasse lacrymis meis bacchantium rabiem temperabo, aut duritiem sævientium emolliam.* Audiamus pro dictorum confirmatione & Seraphicum Doctorem: *Heu Domina! quò vadis*, inquit ipse, *revertere, Domina, ad locum pristinum, ne cum percussione pastoris te etiam amittamus, ut non unâ horâ utriusque privemur regimine, &c.*

Nebrid. in Fasc. Myrrh. cap. 4.

S. Bonavent. Stim. Div. amor. p. 1. c. 3.

4. Sine, Domina, ah sine, ut loquatur servulus tuus indignissimus ad te verbum: Joseph typus dulcisſimi Filii tui à perfidis fratribus viginti argenteis Ismaëlitis in servitutem venundatus est: *Extrahentes eum de cisterna, vendiderunt eum Ismaëlitis viginti argenteis.* JEsus autem Filius DEI & tuus, ô MARIA, triginta argenteis, & sic decem dignior, quàm servus æstimatus est: *Quid vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam?* O vilissimum pretium

Genes. 37. 28.

Matth. 26. 15.

in consideratione summi illius, infiniti & imensi Boni; quia nimirum unico pomi morsu diabolo in interitum venditi eramus, ideo ipse DEI Filius & tuus, ô Virgo, vendi voluit, ut lytrum ac pretium animarum nostrarum exsolveret; qui erat pretium sine pretio. Et dic, obsecro, ô Domina mundi, quid vis mihi dare, & ego JESUM tibi de novo tradam? Ah ignosce omnium Matrum afflictissima (meliore enim sensu & intentione, quàm Judas, ad te loquor, licet sim ipso Judâ deterior) ecce Dominus meus, ac DEUS meus, Filius tuus pretiosissimus quotidie fit meus captivus in Sacratissimo Missæ Sacrificio & Coñunione; ibi meus est JESUS, & ad me pertinet totus, possumque cum illo agere, quidquid mihi lubet, quia mihi se in hoc Sacratissimo Sacramento donavit, *quid* ergo, ô Domina! *vis mihi dare, & ego tibi eum tradam?* Non peto triginta argenteos, heu nimis vile & abjectum pretium, dum non plùs quàm 15. florenos Brabanticos, & in nostra moneta Imperiali currente vix 12. florenos faciebant; plùs ego à te pro Filio tuo Divinissimo requiro; non milliones aureorum, non regna mundi, nec quidquid aliud in mundo pretiosum esse potest; sed hoc rogo, ô Domina, ut mihi impetres peccatorum miserrimo à dulcissimo Filio meorum veniam delictorum, & gratiam Divinam atque efficacem, eamque finalem, quæ sub nullius cadere potest meritum, & hoc sufficit mihi: *Sic ego tibi eum tradam.*

5. Verumenimverò ad quid hactenus indignatus sum Judæ? Et ad quid hunc ingratissimum & infidum accusavi nebulonem? O quot similes Judæ fratres, versipelles, simoniaci & pseudopolitici etiamnum in hoc orbe Christiano reperiuntur, & utinam non etiam inter N. N.? Judas vilissimo pretio DEUM cœli & terræ in mortem tradidit: *Quid,* inquiebat, *vultis* Matth. 26.
mihi dare, & ego vobis eum tradam? At illi constituerunt ei triginta argenteos. 15.
In quo mercatu observandum, quòd pessimus ille homuncio omnino voluntati Judæorum reliquerit, quidnam pretii pro Christo Virginis Filio vellent exsolvere, quasi diceret: Ego libenter eum vobis tradam, date mihi, quidquid vobis lubet, & si unum teruntium? O pessimum mercatorem! econtra idem Judas unguentum, quo Magdalena venerandos Christi pedes inungebat, trecentis denariis æstimavit: *Poterat enim unguentum istud væ-* Marc 14. 5.
nundari plùs, quàm trecentis denariis, & dari pauperibus? O insaniam! trecenti isti denarii in nostra pecunia faciunt 75. florenos, & triginta argentei, prout dictum est, 12. florenos. Ergone unguentum pluris à te, quàm ipse DEUS & homo Christus ductus est? O proditor abominande, mille infernis dignissime! Core, Dathan & Abiron, seditionem contra Moysen moventes, terra vivos absorbuit: *Et aperiens os suum devoravit illos;* & quo- Num. 16.
modo infernus potuit se continere, quin te pariter vivum deglutiret? Esau 32. Genes. 25.
verè fatuus & stolidus primogenituram suam pro pulmento lentis vendidit: 34.

Et

Et sic accepto pane & lentis edulio comedit, & bibit, & abiit parvi pendens, quòd primogenita vendidisset; verùm tù, ô nefarie proditor! Primogenitum & Unigenitum æterni Patris, & MARIÆ Virginis Matris, ad necem crucis vendidisti; ô facinus indignissimum, crudele, inauditum! & pro tantillo pretio?

Dixi, ad quid indignor, & irascor Judæ traditori? O anima peccatrix, sta hîc, & pensa, quia deprehensa es, non enim mihi poteris effugere; dic mihi, quo pretio optimum Redemptorem tuum, qui te innumeris cumulavit beneficiis, hactenus æstimâsti? O miseriam omnium lacrymis non sat deplorandam, dum illum uno crucifero, unâ turpissimâ & fœtidâ carnis voluptatulâ, uno impuro verbo aut cogitatu de novo audes prodere, & vitam
Jerem. 2, 12. tradere in mortem? *Obstupescite cœli super hoc, &c.*

Judæ, postquam Creatorem suum in mortem tradidit, rectè & justissimè Divina gratia subtracta est, unde quasi massa perdita magis magisque ad æternam volutabatur perniciem; & sicut lapis, quando semel de excelso collis fastigio cadere incipit, non ampliùs quiescit, donec ad ima terræ devolvatur; ita hic impius Christi desertor & apostatarum antesignanus non ampliùs quievit, donec laqueo se ipsum suffocans ad Tartarum descendit. Hîc attende, quisquis es, qui vel semel peccato mortali DEUM tuum offendisti, & cum Juda ob vilissimæ ac momentaneæ voluptatis amorem Summum Bonum prodidisti. Attende, inquam, & si semel per misericordiam DEI ab æterno exitio liberatus es, ne iterum committas, ex quo jacturam Divinæ gratiæ & æternam de novo incurras damnationem. Sæpe ergo, & dum modo licet, dic ex animo: O bone JESU! cur unquam te offendi? quare te omnium bonorum fontem unquam dereliqui? Ah fluite lacrymæ:
Jerem. 9. 1. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte?* Ah quis dabit?

6. Revisamus afflictissimam Matrem nostram. De Heli supremo illo in Lege Sacerdote recensent Regum Annales, quòd ad deplorabile illud
1. Reg. 4. 18. nuntium: *Arca DEI capta est*, mox de sella retrorsum juxta ostium domus ceciderit, & fractis cervicibus expirarit. Per Arcam illam juxta Divum Gregorium & alios Humanitas Christi præsignata fuit; ah quis dicet, quo animi
S. Anselm. Dialog. de pass. Dom. sensu pientissima Virgo fatale hoc nuntium audierit: *Arca DEI capta est? Venerunt*, ait S. Anselmus, *Discipuli currentes, & lacrymabiliter clamantes: O charissima Domina, dilectus Filius tuus, Magister noster captus est, & nescimus quò ducatur, vel quid fiat.* O quàm crudelis, quàm truculentus erat hic gladius, qui Sacratissimum COR Virginis transfixit: *Cùm audisset*, sub-
S Bonavent. in vita Chr. intrat hîc S. Bonaventura, *quòd Filius ejus captus esset à Judæis, januis clausis, sacrum pectus tundere, & lacrymas effundere non cessavit.* Si enim Mathathiæ cor & omnia viscera ejus commota sunt, ubi intellexit templum DEI à

Genti-

Gentibus & Barbaris esse profanatum, & Legem violatam: *Et vidit Mathathias, & doluit, & contremuerunt renes ejus.* Heu quanto magis doluit tenerrimum Cor Virginis, ubi nuntium recepit, Templum DEI vivum, hoc est, Divinissimum Filium suum à Juda esse profanatum, & à Judæis captum, &c. Attende hîc, quisquis es ô Christiane, & si vel guttulam adhuc in venis habes Christiani sanguinis, attende, inquam, & considera utriusque Sacratissimi CORDIS JESU & MARIÆ dolores planè immensos; ô te miserum, si non aliquo commiserationis & reciproci amoris sensu erga illos tangaris: *O anima mea,* inquit S. Laurentius Justinianus, *si qua pietatis in te remansit scintilla, compedes madefacito lacrymis, solve manus ligatas à tergo, vincula disrumpe, præcide funes, & quanta vales virtute, in pristinam libertatem restitue Redemptorem.* Quod tunc fiet, quando aliquando cessabis peccare. Ah cur non hoc momento ex animo execraris universa delicta tua, quæ Christo JESU & Sacratissimæ Matri ejus tantorum fuerunt causa dolorum? O dulcis JESU! qui etiam proditorem tuum amicum appellare, & velut amicum complecti dignatus es, ne, obsecro, avertas amabilissimam faciem tuam à me, quia servus tuus sum ego, & Filius Ancillæ tuæ.

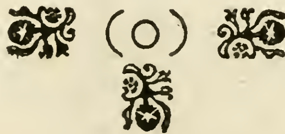
1. Mach. 2. 24.

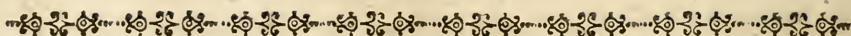
S. Laurent. Justin. de Triumph. Christi agone, cap. 10.

Recordor hîc illius famosæ peccatricis Mariæ Ægyptiacæ, quæ ter ab adoratione Dominicæ Crucis divinitus repulsa, cùm nunc pœnitens anteactæ vitæ ad dolorosam Matrem sese convertisset, ad gratiam quoque Filii admissa est, quam dolorosam Virginem impensissimè exinde rogavit, quatenus sibi veram ac securam salutis viam dignaretur ostendere, à qua hanc vocem audivit: *Si Jordanem transieris, illic invenies bonam requiem,* quo transfretato in summa vitæ austeritate 47. annos sub præsidio dolorosæ Matris sanctissimè transegit, cujus sacrum Caput Augustæ Vindelicorum in templo Societatis JESU religiosè asservatur. Anima Christiana, si secutus es errantem, sequere & pœnitentem; si Filium times ut justissimum tuorum scelerum vindicem, curre ad Matrem dolorosam: *Exaudiet Matrem Filius*, inquit Mellifluus, *& exaudiet Filium Pater: Filioli, hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ, &c.*

Sophron. in Vitis PP. Sur. 9. April.

S. Bernhard. serm. Nat. B. V. M.

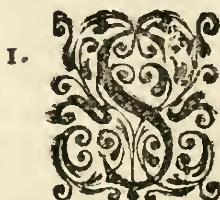
CONSIDERATIO XXVII.

B. Virgo quærit de nocte Filium suum captivum, & nunc velut agnum mansuetum furori luporum traditum.

Comprehenderunt JESUM & ligaverunt eum.

Joan. 18. 12.

Gen. 4. 4. 1. SÆpius in Sacris Litteris pientissimus orbis Reparator Christus per agnum præfiguratus fuit. Abel primogenita ovium, id est, agnos Domino DEO jam ab origine mundi obtulit, & ipsemet quasi agnus innocens DEO victima factus est. Abraham pro Filio suo
Genes. 22. 12. Isaac agnum masculum substituit, & DEO in gratissimum holocaustum
Exod. 12, 6. immolavit. Moyses Paschalis agni immolandi & comedendi ritum præscripsit,

ſcripſit, ejusque ſanguine domorum ſuperliminaria illiniri voluit. Idem ex mandato Divino morem in Iſraël introduxit, ut quotidie ab Hebræis manè & veſpere agnus immaculatus ſupremo rerum Numini immolaretur. Iſaias & Jeremias Chriſtum in carne venturum agno manſueto aſſimilârunt: *Et ego quaſi agnus manſuetus, qui portatur ad victimam, & non cognovi, quia cogitaverunt ſuper me conſilia, dicentes: Mittamus lignum in panem ejus, & eradamus eum de terra viventium, & nomen ejus non memoretur ampliùs.* Joannes Baptiſta eundem DEI Filium, & mundi Redemptorem agnum appellare conſuevit: *Ecce, agnus DEI, ecce, qui tollit peccata mundi.* Hunc ſecutus eſt Joannes Evangeliſta, qui agnum Chriſtum identidem in ſua Apocalypſi nuncupavit. Petrus Redemptos nos eſſe aſſerit *pretioſo ſanguine quaſi agni immaculati Chriſti, & incontaminati, præcogniti quidem ante mundi conſtitutionem, manifeſtati autem noviſſimis temporibus.* Hinc haud immeritò mos in Eccleſia inolevit, Chriſtum in ſpecie agni depingendi, ut in memoriam nobis ejus paſſio & actio, manſuetudo, patientia, innocentia, vita & mors reduceretur; quem Diviniſſimum Agnum à ſanguinario lupo ad lanienam raptatum pro corpore Emblematis noſtri adumbrari curavimus, cum epigraphe ex verbis Davidis mutuatâ;

Exod. 21. 38.
Iſa. 53. 7.
Jerem. 11. 19.
Joan. 1. 29.
1. Petr. 1. 19.

Non eſt, qui redimat.

Ita eſt, ô chare Lector: *Non eſt, qui redimat.* De S. Franciſco Seraphico legitur, quòd agnum à lanione ad macellum ductum & precibus & pretio redemerit, conſiderabat enim hic Vir ſanctiſſimus in hoc agno Divini illius Agni innocentiam, qui orbem terrarum non ferro ſed ligno, non feriendo ſed patiendo, non mactando ſed moriendo domuit; unde quoties hoc nomen *Agnus* audivit, vel legit, mox in teneros affectus & pias lacrymas ſolutus eſt.

Pſalm. 7. 3.
In vita S. Franciſc. Seraph.

Cognoſce ex hoc, anima Chriſtiana, tenerrimum Matris doloroſæ affectum, dolorem & amorem, ubi intellexit ex ſancto Joanne, Bethaniam capto JESU excurrente, dilectiſſimum Filium, ut noſtra ſolveret vincula, adinſtar latronis eſſe captum, vinculis ferreis & funibus ligatum, atque velut Agnum manſuetiſſimum à nocturnis & rabidis lupis ad lanienam, heu nimium cruentam raptatum: *Heu me,* exclamabat mœſtiſſima Matrum (ita eam loquentem inducit Nebridius) *heu me, quàm dies mali nuntii dies hæc. O Fili mi, translata eſt gloria ab Iſraël, quia arca Domini, imò Dominus arcæ captus eſt: Vadam tamen, ſi fortè videre potero deſideratam ejus faciem, priusquam moriatur.* Dixit, ſurrexit, & eadem nocte feſtinavit in Jeruſalem, heu quo animi cum dolore & mœrore, ah quis dicet? Quoties ingeminavit illud Sponſæ: *Surgam, & circuibo civitatem per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea.*

Nebrid. in Faſciculo Myrrh. c. 4.
Cant. 3. 2.

2. Et dic, obsecro, prudens Lector, si adhuc in vivis fuisset formosa illa Rachel, quando Joseph filius accrescens & unicè dilectus à perfidis fratribus, velut innocens ovicula à feris lupis cinctus, ligatus, Ismaëlitis venditus, & in durissimam servitutem abductus est, quid, quæso, Rachel Mater ad luctuosum hoc sensisset, aut dixisset spectaculum? Et si insuper audisset feralem illum invidorum fratrum clamorem: *Venite, occidamus eum, & mittamus in cisternam veterem, dicemusque, fera pessima devoravit eum?* An non omnia viscera Rachelis fuissent commota, & cor ejus ingenti dolore, cruciatu & amaritudine repletum? Loquantur hîc Matres, quæ de materno in unicum filium amore meliùs, quàm alii possunt dijudicare. Umbras hactenus enarravi; plùs hîc quàm Rachel & Joseph; de Rachel dicitur: *Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus: Rachel plorans filios suos, & noluit consolari, quia non sunt.* O dicite, montes & valles, vineæ & prata, agri & campi, sylvæ & dumeta, nunquid audistis de intempesta nocte gemitus mœstissimæ turturis, ac Dominæ vestræ, plorantis Filium suum, nunc in manus peccatorum contraditum? O flebilem noctem, non computandam in noctibus anni, in qua plures ex oculis dolorosissimæ Matris fluxerunt lacrymæ, quàm momenta de tempore! ô nox crudelis! quomodo ausa es tantum committere facinus?

Genes. 37. 20.

Matth. 2, 18.

De Urbano III. Pont. Max. referunt, quòd, ubi ex nuntio intellexit, Hierosolymam, civitatem illam sanctam, à Saladino esse captam, direptam, atque profanatam, præ dolore animi, quem ex tanta jactura & ex calamitate Christianorum acceperat, Ferrariæ in itinere expirârit. Quid de te dico, dolentissima Virgo, ubi intellexisti dulcissimum ac dilectum votorum tuorum à Judæis esse comprehensum, laqueis, catenisque latronis instar vinctum, & nunc ab omnibus Discipulis & amicis desertum ad iniquissimos Judices in urbem raptatum? Quos, obsecro, cruciatus, mœrores & amaritudines tunc maternum COR tuum persensit? *O Cor omnium cordium fortissimum,* exclamat hîc Justinus Miechoviensis, *ô Cor adamantinum, quomodo disruptum non es? Matris hujus afflictæ dolor adeò magnus erat, ut eum mens humana comprehendere non valeat; talem namque amittebat filium, qualis nunquam extitit, nec quoad corpus, nec quoad animam; erat enim DEUS & homo. Unde sicut nunquam talis extitit Mater, nec talis Filius, ita nunquam talis visa est amaritudo.* O si tali ac tanto dolore doleret cor meum ob offensum DEUM, quemadmodum doluit afflictissimum COR Virginis in captivitate & in passione Filii! ô pientissima Domina! ô mare dolorum! rogo te per dolores & luctus tuos, per suspiria & lacrymas, exora mihi peccatorum miserrimo cor verè contritum & humiliatum, & ne finas me æternùm perire; ah Domina mea; num poteris subscribere sententiæ æternæ damnationis meæ? Non poteris, non poteris, nimis enim in clientes tuos misericors es. Verùm progrediamur ulteriùs.

Platina in Vit. Pontif. fol. 211.

Justin. Miechov. disc. 333. de Rosa Myst.

3. Pro-

3. Proinde ab hac Matre dolorosa ad Filium, virum dolum ac novissimum virorum, me converto. Dic, obsecro, ô mitissimè JESU! nunc captive, & inter manus peccatorum ad judicia & ad mortem crucis raptate, dic, inquam, ubi nunc sunt Discipuli & amici tui? Sola Mater tua, ubi percepit captum esse JESUM à Nazareth, nocte concubiâ te sequitur, cæteris omnibus in fugam dilapsis. Quid? Ergone nullus servorum te Dominum universorum ad tribunal comitabitur, ut innocentiam tuam testetur, & defendat? Ubi nunc Thomas, qui priùs dicebat: *Eamus & nos, ut moriamur cum eo*? Joann. 11, Ubi Petrus, qui audacter promisit: *Tecum paratus sum in carcerem & in mortem ire?* 16. Ubi cæteri Discipuli, qui omnes sub eadem fide se obligabant: *Similiter & omnes Discipul. ..xerunt*, &c. Luc. 22, 33. O pientissime JESU! videris mihi, ut quondam Rex Sedecias, qui in expugnatione Urbis Solymææ, à Nabuchodonosore armatâ manu captæ, ab omnibus militibus & subditis derelictus in durissimam captivitatem deductus est, paulò pòst ignominiosa morte extinguendus: *Omnes bellatores, qui erant cum eo, dispersi sunt, & reliquerunt eum.* 4. Reg. 25. 5.

Ite nunc, mundani, & ulteriùs in amicis vestris confidite! en clarissimum in patientissimo JESU prototypon, qui meritò cum afflictissimo Jobo dicere poterat: *Noti mei quasi alieni recesserunt à me.* Vide, an vel unicus Discipulorum priùs in domo Simonis, ubi lautè cænabatur, ab epulis defuerit? Iob. 19. 13. Sic scilicet inter patinas & inter prospera amicus amatur, & quæritur, & in adversis deseritur: *Non novi hominem.* Nota hîc tibi pro reflexione morali, prudens lector, qualis & tua tunc rerum facies in agone erit: *Et relicto eo omnes fugerunt.* Ita videlicet, quamdiu sanus es, quamdiu aliis prodesse potes, opibus & auctoritate polles, amicos habebis plurimos, qui latus tuum & mensam stipabunt: Verùm quando ultima illa appropinquabit scena, & pallida mors languentes claudet oculos, tunc enimvero te solo in agone relicto, à te fugient omnes, nec ullus etiam intimorum ac fidelissimorum amicorum ad supremum illum ac justissimum Judicem te comitabitur. Heu quid tunc erit, quando *circumdabunt te inimici tui vallo, & coangustabunt te undique, & ad terram prosternent te, eò quòd non cognoveris tempus visitationis tuæ*? Luc. 19. 45. Hæc maturè, cùm adhuc tempus est, considera, & disce in rem tuam & salutem vigilare. O quàm felix tunc eris, si tibi nunc dolorosissimam Matrem propitiam feceris: *Velocior*, inquit Divus Anselmus, *est nonnunquam salus memorato nomine MARIÆ, quàm invocato nomine Domini JESU unici* Filii *sui. Et id quidem non ideò fit, quòd ipsa major & potentior sit; nec enim ipse magnus & potens est per eam, sed illa per ipsum. Quare ergo propitior salus in recordatione ejus, quàm Filii sui sæpe percipitur? Dicam quid sentio: Filius ejus Dominus est, & Judex omnium, discernens merita singulorum, dum igitur ipse à quovis suo nomine invocatus non statim exaudit, profectò id justè facit; invocato autem nomine Matris, etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiatur, merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiatur,* S. Anselm. lib. de Excell. Virg. cap. 6.

 4. De

4. De Davide recenset Regum Codex, quòd à facie Absolonis profugus cum amicis torrentem Cedron pertransierit, ut per montem Olivarium fugeret in desertum, ibique sese à furore rebellium subditorum absconderet:
2. Reg. 15. 23. *Omnes flebant voce magnâ, & universus populus transibat: Rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron.* Ecce insignem typum in Christo Davidis
Cornel. hîc. Filio suo tempore expletum, qui Judam & Judæos, perfidos rebelles, ad tempus fugiens cum Discipulis suis, velut intimis amicis, ante passionem suam
Joan. 18. 1. eundem torrentem Cedron pertransivit: *Egressus est cum Discipulis suis trans torrentem Cedron.* Verùm ubi ab impiis ibidem captus & ligatus est, in eundem torrentem ignominiosè præcipitatus, & protractus fuit, ut adim-
Psal. 109. 8. pleretur illud Regii Vatis: *De torrente in via bibet, &c.* Considera hîc, anima Christiana, quomodo Rex Regum, mitissimus JESUS, nudo capite, revinctis post tergum manibus & catenâ collo impositâ, velut latronum coriphæus in urbem ad tribunalia rapiatur. Hic ipsius barbam, ille capitis crines vellicat; hic fuste, alius venabulo, ille nodosâ & ferratâ clavâ eum pulsat, atque propellit. O quàm lugubre hoc erat spectaculum, videre Dominum universorum inter cruentas carnificum manus pecudis instar protractum; & quia huc illucque trahebatur, coactus est sæpiùs in terram procidere, quem pedum tunsionibus, ut surgeret, barbarâ crudelitate compel-
Thren. 4. 20. lebant. O mitis Agnelle! siccine *captus es in peccatis nostris*? Ut nos liberares à captivitate perpetua, ipse capi voluisti, quem nec cœli nec terra capiunt? Ut vincula delictorum nostrorum dissolveres, ipse vinculis oneratus, & funibus constrictus es? Sic videlicet luit Dominus, quod Adam
Judic. 9. 16. servus nequam peccavit, dum manus ad exitiale pomum extendit? Samson à Dalila ligatus sine mora omnia vincula disrupit, & quare, ô dulcis JESU, non similiter fecisti? Ah scio, quid manus tuas tenuerit: Amor hæc fecit, amor ligavit, amor in mortem te tradidit amoris victimam. O infinita, ô immensa Bonitas! excedens omnem bonitatem, ut me liberares à damnationis vinculis, ipse ea subire & pati non recusâsti; ah mi Domine! quousque te pro salute animæ meæ demisisti? Et quid ego pro te? Quando aliquando amabo te ex toto corde, ex tota mente, ex omnibus viribus, & ex omnium viscerum latitudine?

5. Et quid interim dolorosissima Mater! altum hîc est Evangelistarum silentium; sed quod illi præ amoris & affectûs teneritudine, mentisque compassione subticuêre, pia sanctarum mentium meditatio revelavit; pro-
Justinus Miechoviens. loc. cit. inde rectè memoratus Justinus Miechoviensis: *Dum Filius*, inquit, *Cedron pertransibat, anima ejus ingentem dolorum torrentem pertransiit. Filio dolente, tristante, pavente, mœrente, orante, ipsam quoque dolentem, tristantem, paventem, mœrentem, orantem fuisse, minimè dubium est. Summa fuit inter Christum & MARIAM sympathia naturarum, complexionum, morum, pro-*

pen-

pensionum, ac voluntatum conjunctio: consequenter eximia quædam gaudiorum ac dolorum communicatio, &c. O quoties hæc dolentissima Virgo in illo luctuoso itinere, dum urbem de nocte petebat in cœlum ingemuit: Ah Fili mi JESU, quis det, ut moriar pro te? O mitis ovicula, quam in utero meo portavi, sinu fovi, lacte enutrivi, sollicitè educavi, ergo sine Matre ibis ad victimam? Sine comite ad lanienam? Sine me ad occisionem? Vivit Dominus meus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Domine & Fili mi, sive in morte, sive in vita, ibi erit & Mater tua; præsens ero, ubicunque fueris. Ah Pater æterne! itane placitum fuit ante te, ut proprio Filio non parceres, sed pro omnibus illum traderes? Ah ad quid parcis Matri ejus, cùm sit COR unum & Matris & Filii? O dilecte votorum meorum, quò abiisti? ô lumen oculorum meorum, ô gaudium meum, ô corona mea, ô dulcedo mea, quò declnâsti? ah fluite lacrymæ: *Idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas; quia longè factus est à me Consolator.* JESU Fili mi, ubi te inveniam, quia renuit consolari anima mea, nisi in te DEUS meus, &c. Hæc & similia secum mente volvens & digerens venit in urbem, quam videre facilè poterat universam esse commotam. Juvat hîc audire piissimum Ludolphum de Saxonia: *Cùm enim per omnes plateas Jerusalem diceretur, quòd Dominus JESUS captus esset: Percipiens hos rumores terribiles dolorosa Mater ejus (quæ tamen, cùm primò caperetur, hoc in spiritu cognoverat) ducta est ad eum inæstimabili lamento, & venit ad videndum Filium suum dilectum, plorans incessanter per civitatem Jerusalem, & dicens: ubi es dulcissime Fili? ubi te inveniam?*

2. Reg. 15. 21.

Thren. 1. 16.

Ludolph. in Vita Christ. part. 2. cap. 61.

6. Interim sistitur mitissimus JESUS coram Anna, ad quem ideo (prout observat Cornelius à Lapide) à Juda traditore primò ductus est, ut promissum venditionis Christi pretium ab eo reciperet, quia hactenus triginta illos argenteos nondum acceperat, hoc enim indicant illa verba: *At illi constituerunt ei triginta argenteos;* & in alio loco: *Promiserunt ei pecuniam se daturos,* quos denarios in aula Annæ peracto tam nefario facinore recepit. Verùm quid audio, ô bone JESU? *Unus assistens ministrorum dedit alapam JESU!* O cœli obstupescite! Supra quod rectè S. Chrysostomus: *Quid hoc impudentius,* inquit, *exhorrescat cœlum, contremiscat terra de Christi patientia & servorum impudentia. Alapis DEUS percuti potuit? O Angeli, qui hæc intuemini, quomodo siletis? Quomodo manus continere potestis? Quomodo pro Domino vestro non respondetis? An hoc ita facitis, quòd attonitos vos teneat tanta insolentia & tanta mansuetudo, tanta perversitas, & tanta patientia?*

Matth. 26. 15.

Marc. 14. 11

Ioann. 18. 22.

S. Chrysost. Hom. 81. in Ioan.

Cæterùm observat in hac alapa S. Vincentius Ferrerius, quòd Dominum cœlorum in terram prostraverit, armata enim manus erat, cujus stigmata adhuc hodie in velo S. Veronicæ, quod Romæ magnâ religione asservatur,

S. Vincent. Ferr. apud Salm. Tom. 10. tr. 26.

tur, sunt conspicua; & verisimile est, quod ex tam immani alapa sanguis per os & nares profluxerit, licèt id sacri Scriptores non exprimant; imò & dentes Christo Domino per hanc immitissimam colaphizationem fuisse excussos, multi apud Mancinum tradunt, unde Jeremias in persona Christi ait: *Fregit inimicus ad numerum dentes meos, &c.*

Mancin. de pass. D. fol. 506.

Threnor. 3. 16.

O mœstissima Matrum, O afflictissima Virginum! num etiam hanc cruentam audisti, vel spectâsti alapam, Divinissimo Filio tuo à diaboli ministro impactam? Ita, subintrat hîc S. Joannes Chrysostomus: *Porro eandem DEI Matrem in domo Annæ interfuisse iniquo judicio, & ejus cor crudeliter fuisse percussum ab alapa, quam unus assistens ministrorum ori Divino impegit, &c.* O peccator, dum graviter delinquis, quid aliud facis, quàm ut Christo de novo similem alapam impingas? Ah siste aliquando. Parce & dolorosæ Matri ejus, in quo enim te offendit hæc benignissima Virgo? An quia Salvatorem mundi peperit, & unà cum illo pro tua salute in victimam se obtulit? Audi Taulerum ita hanc desolatissimam Deiparam alloquentem: *Sicut*, inquit, *ad Filii DEI generationem te obtulisti, ita & ad mortem & passionem te resignâsti, &c.* Proinde omni amore & veneratione dignissima est. O Mater dolorum, O tristissima Noëmi! quàm benè de te dictum fuit: *Ne vocetis me Noëmi, id est, pulchram, sed vocate me Mara, id est, amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens:* Impetra, obsecro, mihi clientum ac servorum tuorum infimo, & omnibus, qui dolorum afflictissima CORDIS tui meminerint, in supremo illo vitæ agone, ex quo pendet æternitas, cor verè contritum, ut amore DEI & tui liquefiat anima nostra, atque misericordias DEI & tuas in æternum possimus decantare, &c.

S. Io. Chrys. apud Mancin. de pass. fol. 406.

Tauler. de pass. D. cap. 18.

Ruth. 1. 20.

CON-

CONSIDERATIO XXVIIII.

B. Virgo omnes cruciatus, & opprobria, quos de nocte perpessus est Filius, velut præsens animo intuebatur.

Opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. *Psal. 68. 10.*

1. INgens fuit amor ille, quo Sponsa quondam in suum ferebatur Dilectum, dum illum perditum inter varia pericula etiam de nocte intempesta quærere non destitit: *Quæsivi*, inquit ipsa, *& non inveni illum : Vocavi, &* Cant. 5. 6 *non respondit mihi : Invenerunt me custodes, qui circumeunt civitatem ; percusserunt me, & vulneraverunt me: Tulerunt pallium meum mihi custodes murorum.* En pulcherrimum typum in B. Virgine, Sponsa & Matre Christi JESU adimpletum, dum de nocte per vicos & plateas

civitatis Solymææ non cessavit Dilectum animæ suæ Sponsum & Filium inquirere, & licet corporaliter percussa, aut vulnerata non sit ab urbis custodibus, cum Filio tamen vulnerato, contempto, & opprobriis repleto & ipsa in anima vulnerata, contempta & opprobriis repleta fuit. Ita in hunc

Guilielm. Abb. in hunc loc. Cant.

Scripturæ locum Guilielmus Abbas: *Eò ipso*, inquit in persona dolorosæ Matris, *quò famam Dilecti mei gladio linguæ suæ tam crudeliter lancinaverunt, maternum in me affectum inflictis dolorum vulneribus consauciârunt. Præterea, quod potuere, exspoliaverunt me stolâ gloriæ meæ, pallio laudis, quo operiebar, cùm diceretur: Beatus venter, qui Magistrum bonum portavit, & ubera, quæ sugere dignatus est: Hâc gloriâ me nudantes, quantùm potuerunt, induerunt me diploide confusionis, infamando me tanquam Matrem pestilentissimi seductoris: Sed evasi horum omnium manus, nec Filius meus passus est ampliùs eos in me sævire.*

S. Bernhardin. Senens. Tom. 1. serm. 55. art. 2. cap. 2.

Juvat etiam hìc audire S. Bernhardinum Senensem: *B. Virgo*, ait, *concito gressu, plorantibus cunctis, Hierosolymam adit. Cùm obviaret custodibus, dicunt ei: Quid ploras mulier? Quid quæris? Respondet: Num, quem diligit anima mea, vidistis? At illi: Qualis est Dilectus tuus, ô pulcherrima mulierum? Et illa: Dilectus meus candidus & rubicundus, electus ex millibus. Et illi: An fortè Filius tuus est ille, qui hac nocte tanquam malefactor & latro ductus est ad domum Caiphæ Pontificis, ligatus & verberatus, & tam atrociter laceratus?* ô fatale, ô crudele nuntium! ô mi JESU! ô MARIA! quis omnes hujus noctis infelicis pœnas, cruciatus, dolores, & opprobria, quæ pro salute nostra patientissimo animo sustinuistis, calamo poterit exprimere, linguâ effari, aut mente complecti?

Quis cladem illius noctis, quis funera fando
Explicet, aut possit lacrymis æquare dolorem?

2. Videtur mihi hæc mœstissima Virginum ut Tulipa flos ad præsentis solis radios se quidem pandens, sed ubi umbra vel nubes eosdem solis radios interceperit, sine mora contractis foliis dolet, languescit, & clauditur; unde Lemma: *Mæror pro sole relictus.* Vel si magis arridet:

Languescit in umbra.

Heu quis dicet, quo mœrore sanctissimum Virginis pectus fuerit cumulatum, ubi mysticum Justitiæ Solem in mortis occasum vergentem conspicata, & contemplata est? Et nunquid jure merito illud Davidis usurpare poterat: *Ex omni parte me angustiæ premunt:* Audi & B. Amedeum: *Ineffabili*, inquit, *dolore gloriosæ Virginis pectus urebatur, & altissimo pietatis jaculo confossum, extremas spirabat inter angustias; ibi mœror, ibi dolor, ibi agonia, ibi æstus animi, ibi incendia, ibi mors morte durior, ubi vita non tollitur, & mortis angustia toleratur.*

1. Paral. 21. 11.

B. Amed. Homil. 5.

Aug

Augebat autem hujus Sacratiſſimæ CORDIS MARIÆ dolores inſolita Hebræorum in Chriſto JESU torquendo & affligendo lætitia: *Exultabant enim in rebus peſſimis.* Prov. 2. 14. Hinc major accreſcebat Matris ab omnibus deſertæ mœſtitia, dum præ omnibus aliis tam indignè patientis Filii dignitatem, ejusque ſummam agnoverat innocentiam; ô quàm crudele *ferrum* tunc *pertranſiit animam ejus!* Pſalm. 104. 18. Affligebat eam inſuper materna illa cura, cui à Patre æterno Filius tantopere dilectus per triginta annos & ampliùs in cuſtodiam conſignatus eſt, dum nunc illum captivum, & inter tot tormenta & opprobria conſtitutum vidit paulò pòſt inter infames latrones in funeſto ligno ſuſpendendum. Accedit, quòd perſonæ nobili & honoratæ longè major accreſcat injuria, ſi ab infami & infimâ plebe, imò hominum fæce impetatur injuriis, ſaturetur opprobriis, & proculcetur pedibus; quis autem nobilior Chriſto & Sacratiſſima Matre ejus? *Conſiderans,* inquit S. Antoninus, S. Antonin. P. 9. tit. 15. c. 41. §. 21. *tantam confuſionem publicandam per orbem, non poterat non ſummè dolere.,* Mater enim erat, & quidem talis Filii. O anima Chriſtiana, compatere ex animo huic dolentiſſimæ Matri tuæ, tibique indignare, quia cauſa es omnium illorum cruciatuum, quos JESUS & MARIA pro tua ſalute perpeſſi ſunt, dole, ignoſce, & emenda.

3. Interim mitiſſimus JESUS ſiſtitur captivus coram Caipha Sacerdotum Principe, apud quem ſynedrium, ſeu Concilium magnum Scribarum & Seniorum convenerat, examinatur ab illo publicè, & quia Filium DEI ſe profitebatur, reus mortis ab omnibus declaratus eſt: *Tunc exſpuerunt in faciem ejus, & colaphis eum ceciderunt.* Matth. 26. 67. Vide hîc, & conſidera, anime mi, dignitatem perſonæ, & graviſſimum contumeliæ genus: *Horreto,* Euthym. hîc. inquit Euthymius, *cœlum & terra, univerſaque creatura, in quam faciem intulerunt injuriam*? Ah in quam faciem? *Conſpuerunt,* ait S. Ephrem, *perditiſſimi* S. Ephrem. Tom. 3. de Paſſ. *illi immaculatiſſimam faciem ejus, ad cujus aſpectum omnes cœlorum Poteſtates Angelorumque Ordines contremiſcant.*

Ita quondam Samſon, cùm à Philiſtæis captivus in vinculis teneretur, ab infima hominum fæce illuſus, ſputis fœdatus, & tanquam jumentum tractatus eſt: *Quem, cùm apprehendiſſent Philiſtiim, ſtatim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vinctum catenis, &c.* Judic. 16. 21. Ita Job ulceribus ac opprobriis ſaturatus, in ſterquilinio ſedens à Satana & peſſima uxore fœdiſſimis ſputis conſpurcatus eſt: *Abominantur me, & longè fugiunt à me, & faciem meam conſpuere non verentur.* Job. 30. 10. Verùm plùs hîc quàm Samſon & Job: Penſa & repenſa, anima Chriſtiana, quidquid poteris penſare, & excogitare injuriarum, plùs tamen paſſus eſt Chriſtus, quia pro omnibus paſſus eſt, & quidem illâ nocte luctuosâ tam turpia, tam obſcœna, tam nefanda, quæ ob turpitudinem Evangeliſtæ, teſte S. Hieronymo, noluerunt, nec potuerunt verbis exprimere. S. Hier. in c. 26. Matth.

Vir ille Israëlita, si relictam defuncti fratris sui viduam ad suscitandam sobolem ducere recusavit, fœdissimis illius mulierculæ sputis & perpetuâ ignominiâ inter omnes tribus Israël notatus fuit: *Accedet mulier ad eum coram Senioribus, & tollet calceamentum de pede ejus, spuetque in faciem illius, & dicet: Sic fiet homini, qui non ædificat domum fratris sui.* O pientissime JESU! agnosco ex hac umbra lucem & ex figurante figuratum; quia pessimam & ingratissimam Synagogam in Sponsam tibi eligere recusâsti, atque in illius locum gentilitatem tibi desponsâsti, ideo hæc pessima vidua (Synagoga) Divinam faciem tuam tot turpissimis sputis fœdare non abhorruit: *Illudebant ei cædentes, & velaverunt eum, & percutiebant faciem ejus,* &c.

Deut. 25. 9.

Luc. 22. 63.

Siste gratum hîc, quisquis es homo Christiane! en illa facies à fœtentibus lurconibus conspuitur, *in quam desiderant Angeli prospicere*; illa facies, *quam multi Reges & Prophetæ voluerunt videre, & non viderunt*; illa facies; quæ omnes mœstos, imò & inimicos mirè consolabitur: *Filius meus,* sunt verba Sacratissimæ Deiparæ ad B. Birgittam, *tanta pulchritudine præditus erat, ut, quicunque eum inspiceret, consolaretur in dolore cordis, quem habebat: Ideo & multi Judæi dicebant ad invicem: Eamus ad Filium MARIÆ, ut consolari possimus,* &c. Hæc, inquam, Divinissima facies sordidissimis sputis & opprobriis repleta est; ô cœli obstupescite! ô peccator quid agis? An non pari sputorum fœtore faciem Christi inhonoras, dum peccas? Quid enim aliud agit blasphemus, perjurus, turpiloquus, impurus, detractor, susurro, adulator & vanus jactator sui, quàm quòd de novo excrementa oris & cordis sui in Christi faciem conjiciat? Ah anime mi, *compatere Christo*, subintrat hîc devotissimus Ludovicus Carthusianus, *quia pro te omnia sustinet, jugiterque lacrymas fundens, speciosissimam faciem ejus, quam illi impudenter suis illiniunt sputis, tu reverenter tuis lava lacrymis.*

1. Petr. 1. 12.
Luc 10. 24
Revel. S. Birg. lib. 6. cap. 1.

Ludovic. Carthus. in Histor. vitæ Christ.

4. Quæres hîc, pie Lector, an etiam dolorosa Mater in aula Caiphæ tunc præsens fuerit? Audi Mancinum pro sententia affirmativa auctoritatem Seraphici Doctoris allegantem: *Addit*, inquit, *S. Bonaventura in suis meditationibus & vita Christi, fuisse Deiparam in aula quoque Pontificis simul cum Joanne, & execrandas Petri negationes, crudeles satellitum irrisiones, aliaque omnia inaudita, & invisa antea immanitatis argumenta audivisse, & spectâsse.* Alii existimant, Sacratissimam Deiparam, quia Spiritu Sancto plena fuit, & plùs quàm omnes Prophetæ ab eo illuminata, omnes has injurias, dolores & cruciatus, quos dilectissimus Filius hâc mœstissimâ nocte in aula Caiphæ perpessus est, velut præsens in animo & spiritu vidisse; ita Joannes Taulerus: *Cujus cor*, inquit, *cogitare possit, quantam perpessa sit crucem & afflictionem nocte illâ turpissimâ, quâ dilectus Filius ejus manibus est traditus hominum impiorum, & à propriis relictus Discipulis? Satis quidem credibile est, eam (quoniam plena erat Spiritu Sancto) vidisse in spiritu omnem* dolo-

Mancin. de Pass. Dom. fol. 406.

Taul. Exercit. de vita Chri. cap. 19.

dolorem & cruciatum, quem unicus ejus nocte illa horribili expertus est. Et quid dico? Si quondam DEUS fideli servo & amico suo Abrahamo secretum cordis sui celare non potuit: *Num celare potero Abraham, quæ gesturus sum?* Genes. 18, 17 Si Prophetæ clarissimè de Christi Passione & injuriis, illâ infaustâ nocte Redemptori nostro illatis, à Spiritu superiore illuminati scripserunt: *Corpus meum*, ait Isaias, *dedi percutientibus, & genas meas vellentibus: Faciem meam non averti ab increpantibus & conspuentibus in me*, &c. Isa. 50. 6 Quid, quæso, sentiendum & dicendum de Sacratissima & dolorosissima Virgine MARIA, quæ plùs quam Prophetissa, imò & Mater Filii DEI fuit? *Sicut electa erat à DEO*, subintrat hìc iterum Taulerus, *ut in generatione humani generis redemptioni cooperaretur: Ita nihilo minùs & in passione huic eam voluit cooperari; ut quemadmodum parens nobis fuit generans nobis Salvatorem, ita & liberatrix esset, portans intrinsecus passionis crucem cum Filio suo, & doloris sentiens gladium peracutum.* Tauler. de Pass. Dom. cap. 18. O dira nox, quàm crudelis fuisti mitissimo JESU & Sacratissimæ Matri ejus? *Factus sum*, ait ipse apud Davidem, Psal. 107, 7 *sicut nycticorax in domicilio*; sicut enim hæc avis, cùm in lucem prodit, omnibus aliis volucribus ludibrium & opprobrium esse solet, quam rostro vellicant, mordent, deplumant, conspuunt, & dilacerant; ita Christus Virginis Filius nocte illâ factus est *opprobrium abundantibus, & despectio superbis*, Psal. 122. 4 ac *novissimus virorum*, Isa. 53. 3 qui in domo Caiphæ in abjecto angulo & antro tenebroso, ad quod omnes domûs sordes & fœtores purgamentorum congerebantur, perditissimis hominibus velut scopus omnium factus est ignominiarum. O nox, quàm amara, quàm longa fuisti dolorosissimæ Matri, dum tot vituperia, maledicentias ac blasphemias contra dulcissimum suum Natum jactata percepit: *Si Judæi*, ait supra memoratus Joannes Taulerus, *illi simulatores & hypocritæ, auditâ blasphemiâ vestes suas consciderunt, tanquam in doloris argumentum, quomodo scissum est præ dolore piissimum Cor tuum, ô MARIA, cùm omnes illas execrabiles atque horrendas adversus Filium tuum blasphemias, injurias, atque contemptum jaculari, & conspiceres, & audires?* Ioan. Tauler. cap. 44. *Sic enim Dominus ait: Scindite corda vestra & non vestimenta vestra:* Ioel, 2. 13 *Et quidem hac ipsa die sincerissimum Cor tuum non semel, sed plus centies scissum est.*

Cogitent hanc tristissimam noctem ægroti, contempti, deserti, vulnerati, incarcerati & afflicti omnes; habent hìc, quomodo ad patientiam sese disponant. Cogitent & delicatuli ac mollicelli, qui in stratis eburneis lasciviunt, de quibus Hussæus Princeps: *Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Iob, 21. 13 Cogitent & helluones ac lurcones omnes, qui ludendo, saltando, compotando, jocando, & ne dicam, quid aliud agendo noctes consumunt integras, &c. O qualis tunc erit rerum facies, quando veniet nox illa suprema, in qua non amplius pro animæ salute licebit

Ioan. 9. 4 operari: *Venit nox, quando nemo poteſt operari?* Ah quid erit, quando fata-
Matth. 22. lis illa à diſtrictiſſimo Judice feretur ſententia: *Ligatis manibus & pedibus*
13 *ejus, mittite eum in tenebras exteriores: Ibi erit fletus & ſtridor dentium?* Ah quid erit?

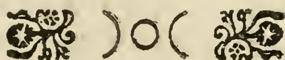
5. Dum hæc agebantur, nocte jam adultâ concilium malignantium diſſolvitur, & JESUS reus mortis judicatus teterrimo carceri mancipatur. Ita quondam Jeremias Propheta ob prædicatam veritatem in ſquallidum ac
Jerem. 38. 6 limoſum carcerem conjectus eſt: *Tulerunt ergo Jeremiam, & projecerunt eum in lacum Melechiæ filii Amelech, qui erat in veſtibulo carceris, & ſubmiſerunt Jeremiam funibus in lacum, in quo non erat aqua, ſed lutum: Deſcendit itaque Jeremias in cœnum.* Ita Joſeph à perfidis Fratribus, donec Iſmaëlitis venunda-
Geneſ. 37. retur, in carcerem, ſeu in ciſternam veterem abſtruſus fuit: *Nudaverunt eum*
23 *tunicâ talari & polymita, miſeruntque eum in ciſternam veterem.* Ita Daniel in
Dan. 6. 16 lacum leonum miſſus eſt: *Tunc præcepit Rex, & adduxerunt Danielem, &*
Actor. 10. *miſerunt eum in lacum leonum.* O pientiſſime JESU, qui pertranſiiſti be-
38 nefaciendo, & ſanando omnes oppreſſos à diabolo, cœcos illuminando, claudos erigendo, ægros ſanando, mortuos reſuſcitando, &c. Et pro his,
Pſalm. 87. aliiſque benefactis innumeris quid mercedis & gratiarum recepiſti? *Tradi-*
10 *tus ſum*, inquis ipſe apud Pſaltem Regium, id eſt, in carcerem teterrimum, ſquallidum, limoſum ac ſubterraneum *& non egrediebar*, licet facilè tenentium & ligantium manus potuiſſem evadere: *Oculi mei languerunt præ inopia*, hoc eſt, attenuati, & defatigati ſunt ob lacrymas & ſanguinem decurrentem, quas ſtillas vehementia paſſionis, Judæ ac Petri lapſus, Judæorum ingratitudo & omnium hominum ſcelera funeſtiſſimâ illâ nocte mihi excu-
Pſal. 87. 7 tiebant: *Poſuerunt me in lacu inferiori, in tenebris & in umbra mortis*, in quo tetro ergaſtulo ad columnam lapideam vinctis poſt terga manibus, annulo ferreo ac catenâ onerosâ in collo adſtrictus per reliquam noctis partem non habuit, unde laſſum, colaphis contuſum, & mille livoribus deforma-
Mallon. de tum caput reclinaret: *Poſtquam Caiphas*, inquit Mallonius, *in cathedra peſti-*
S. Sind. apud *lentiæ ſedens cum conſilio malignantium impiam illam in Chriſti Caput ſententiam*
me fol. 66. *protuliſſet, dicens: Reus eſt mortis, Chriſtum impiis Miniſtris tradidit, cautè, uſque dum illuceſceret, cuſtodiendum, graviſſimiſque ignominiis afficiendum, præcipiens eis, ut illum tutò cuſtodirent, protinus turba ſatellitum Chriſtum in teterrimum carcerem in ejuſdem palatio exiſtentem, cujus adhuc dicuntur extare veſtigia, conjiciunt, ibi ad lapideam columnam vinctis poſt terga manibus ligant, pugnis, calcibus, colaphis, alapis, loris, flagellis contundunt, lacerant, ſuamque in eum rabiem effundunt, adeoque crudeliter tractant, ut proximum morti vix non vitâ privârint, &c.*

O anime mi! ſi canis tuus, quem amas, ita indignè ac crudeliter fuiſſet tractatus, colaphizatus, percuſſus, & in fœdiſſimum carcerem compactus, aliquâ

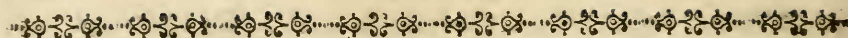
aliquâ saltem commiseratione erga illum tangereris. Et ecce hæc ac tanta, imò & longè graviora pro te passus est Unigenitus DEI & MARIÆ Filius, Pater tuus amantissimus, benefactorum maximus, & quidem amore & causâ tui; & tu ingrate ne quidem aliqua commiseratione & compassionis affectu erga DEUM tuum tangeris? O si sensum haberes, cum S. Francisco foras prodires, & omnia ejulatu ac suspiriis compleres, quòd Dominus ac DEUS tuus tanta ac tam indigna pro te passus sit, quæ primùm suprema illa judicii dies proferet in apricum. O nox, ô nox, quàm amara est memoria tua animæ verè DEUM suum amanti? Et quid interim per illam luctuosissimam noctem dolentissima Mater? Juvat hîc audire devotissimum Blosium, ita hanc afflictissimam Deiparam alloquentem: *O MARIA mœstissima Mater! quàm acerba, quàm tristis nox ista tibi fuit! ut gladius Simeonis sæviit in Corde tuo! quis cogitare queat, quàm ignita verba, quàm fervidas amoris scintillas totâ illâ nocte (velut è fornace) ardentissimum Cor tuum emiserit? Forsitan enim hoc, similive modo dicebas: O JESU Fili mi, Fili mi dulcissime JESU! quis te mihi eripuit? Quis Matrem à tam charo separavit pignore? Ut quid non video te lumen desiderabile oculorum meorum? Quis det mihi JESU unicum Cordis mei solamen! Cur non tecum ivi ad mortem? Cur non confestim te secuta sum abeuntem? O dulcis JESU! bone Fili, ubinam hodie pernoctas? In cujus es manibus? Quid modò pateris? ô si furentes Judæi suam in me crudelitatem evomere vellent! multò mihi dulciùs esset mori, quàm in tantis angustiis videre te, &c.* Blosius Margarith. Spir. p. 3. cap. 6.

O anima Christiana, quid nunc restat? Audi consilium meum. Olim in extremo judicii die ingratis peccatoribus objiciet DEUS & Homo Christus, nunc ut Judex universorum à Patre constitutus: *Infirmus eram & in carcere, & non visitâstis me*; Visitemus ergo nunc sæpiùs hunc infirmum & incarceratum JESUM, ac Sacratissimam Matrem ejus, tota nocte lamentis & lacrymis vacantem, ut mereamur audire: Matth. 25. 43.

Venite Benedicti, &c.

CON-

CONSIDERATIO XXIX.

Doloroſa Mater coram intuetur miſerabilem dulciſſimi Filii ſui flagellationem.

Pro peccatis ſuæ Gentis, vidit JESUM in tormentis & flagellis ſubditum. *Eccleſ. in Hym.*

1. Uid muſica in luctu? An non inopportuna narratio? Et tamen David, cùm in ſummo luctu & vitæ periculo verſaretur, muſicam adhibuit: *Exurge gloria mea, exurge Pſalterium & cithara, cantabo, & Pſalmum dicam.* Ad quid, obſecro, cithara ad cruentum bellum? Erat tum temporis intervallo, quo hunc Pſalmum compoſuit David in ſpecu Enggadiano, urgebant eum foris pugnæ, intus timores, nam Saul hoſtis infenſiſſimus cum ſuo exercitu eandem obſederat ſpeluncam, ut Davidem regni

Pſalm. 56, 12.

regni sui æmulum armata manu comprehensum perderet, & nihilosecius David in tanto rerum discrimine citharam suam apprehendit, ludit, ac cantat: *Exurge gloria mea, exurge Psalterium & cithara, cantabo, & psalmum dicam?* O mi David! non est tempus modò citharizandi & psallendi, quinimò apprehende arma & scutum, & ad defensionem tuam respice: *Musica enim in luctu inopportuna narratio.* Eccl. 22. 6

Observa hîc, prudens Lector, rectè Davidem in hoc præsentissimo vitæ suæ periculo ad citharam suam confugisse, per illam enim, teste S. Augustino, Christus Dominus Filius David pro nobis patiens, flagellatus & crucifixus adumbratus est, proinde hæc mystica cithara, quam tunc in Spiritu Prophetico David præviderat, meritò illi etiam in rebus afflictissimis unico solamini fuit: *Caro humana patiens,* ait memoratus Antistes Hipponensis, *cithara est; sonet cithara, esuriat, sitiat, dormiat, teneatur, flagelletur, irrideatur, crucifigatur, sepeliatur, &c.* S. August. in psalm. 56. O luctuosa cithara! quàm flebilem sonum dedisti, dum cruentis impiissimorum militum manibus toties in passione, ac præsertim in flagellatione, inspectante afflictissima Matre, pulsata es; ô quàm benè mœstissima Virgo tunc dicere poterat: *Versa est in luctum cithara mea, & organum meum in vocem flentium!* Iob. 31. 31. Audi naturæ Sympatheticæ prodigium.

2. Admodum R. P. Athanasius Kircherus S. J. vir in omni scientiarum genere excultissimus, in arte magnetica, magnetismo & musica recenset, quòd, cùm aliquando Moguntiæ in Collegio Societatis JESU versaretur, in odeo illius Collegii chelyn majorem ad parietem appensam probaverit, atque invenerit ad contactum organi ita argutè resonâsse, ac consonâsse, atque si perita manu & plectro raderetur, causa erat, quia chordæ illius chelys æqualiter cum fistulis organi erant attemperatæ.

De duabus citharis, si fidibus æqualiter intensis instructæ sunt, & in aliquo cubiculo è diametro sibi opponantur, refert S. Gregorius Magnus, quòd, si una sola earum peritâ citharœdi manu pulsetur, altera quoque licet non tacta eadem suavi harmonia eosdem sonos & cantus referre soleat. S. Gregor. M. in princip. lib. Moral. Naturæ hoc est sympatheticæ singulare prodigium, proinde mea quidem opinione haud incongruè ejusmodi duabus citharis pro epigrapha inscribes: *Resonat & altera.* Vel potiùs & rectiùs:

Unam tetigisse sat est.

Ita est, ô mi Lector! CHRISTUS, inquit doctissimus Fineti, & MARIA erant duæ citharæ mysticæ, quarum unâ sonante, resonat altera, nullo etiam pulsante; JESU dolente, dolet & MARIA, JESU flagellato, flagellatur & Mater, JESU crucifixo, crucifigitur & Mater, hic in corpore, illa in mente: Fineti Italus in Riflessi di Spir. *Quot læsiones,* ait D. Hieronymus, *in corpore Filii, tot vulnera in Corde Matris; nullum ictum recipiebat corpus, cui non tristis echo responderet* S. Hier. de Assumpt. B. V.

Corde Matris, &c. O dulcissimum COR Virginis! quomodo capax fuisti unam in cruentissima flagellatione sufferre legionem plagarum? *O Domina,* subintrat hîc S. Anselmus, *quos fontes lacrymarum dicam erupisse de pudicissimis oculis tuis, cùm attenderes unicum Filium tuum innocentem coram te ligari, flagellari, & carnem de carne tua ab impiis ita crudeliter dissecari?*

S. Anselm. de Compass. B. V.

3. Erat autem flagellatio apud Romanos valdè infamis, utpote vilissimis mancipiis ac pessimis latronibus, tum ad extorquendam veritatem, tum etiam ad condignè eos puniendos à Senatu destinata; hinc scelus erat flagellare civem Romanum, quia omnes nobiles & ingenui reputabantur; proindè D. Paulus Apostolus, natus Tarsensis sed civis Romanus, cùm Hierosolymis in arce Antoniana, ubi præsidium Romanum erat, à Tribuno juberetur flagellari, & torqueri, ad columnam loris alligatus exclamavit: *Si hominem Romanum & incondemnatum licet vobis flagellare?*

Actor. 22. 25

O bone JESU! quis unquam mortalium te nobilior fuit? Quare ergo tantum dedecus, ignominiam & pœnam per publicam ac tam cruentam flagellationem subire dignatus es? Cur non adinstar Samsonis funes & catenas, quibus ad columnam alligatus es, dirupisti? Si quis miles in castris, quia fortè transfuga extitit, aut aliud patravit delictum, virgicidio adjudicatur, ut unâ, vel alterâ vice ferulis cohortis sustinere cogatur, ô quanto metu percellitur miser! quantùm vociferatur, quantùm ejulat, dum à tot virgis & plagis illi tergum rubet! nullus hîc videtur commilito, qui illius loco ad hoc se offerret supplicium perferendum. Umbras enarro, anima Christiana, plùs pro te mitissimus Servator tuus in hac dirissima flagellatione sustinuit, ictus numero sexies millè, sexcentos sexaginta sex, ô numerum horrendum! nunquam hactenus auditum! in quo cruciatu haud dubiè expirâsset JESUS, nisi divinitus ad crucem usque fuisset servatus: *Sacrosanctum & virgineum Corpus,* ait S. Laurentius Justinianus, *ita crudeliter in hac flagellorum tortura laniatum, ut ossa etiam in variis membris nudata carne & pelle apparuerint:* O lanienam! vel in vilissima bestia, nedum in DEI & MARIÆ Filio miserandam!

Judic. 15. 14.

S. Laurent. Iustin. de agone Chr. cap. 14.

Vide hîc, & considera, anime mi, cum dolorosissima Matre: quàm dolorosis virgarum, flagellorum, scuticarum, & catenarum plectris hæc mystica cithara (innocentissima caro Christi) fuerit pulsata, & si quondam ab armorum sonitu, teste Virgilio, *ingemuêre cavæ, sonitumque dedêre cavernæ,* multò magis tristis echo resonabat in tenerrimo CORDE Virginis; ô quàm inenarrabili mentis cruciatu, & lacrymantibus oculis aspexit, & contemplata est dulcissimum & unigenitum suum Natum, CORDIS sui unicum solamen, ad columnam marmoream ignominiosissimè, sicut natus erat, nudatum, loris alligatum, petulantissima militum cohorte cinctum, & nunc quidem speciosum forma præ filiis hominum, sed mox velut agnum mitissimum:

Virg. 2. Æneid.

mum ab ululantibus lupis diſcerpendum. Interim vidit accedere quatuor apparitores robuſtiſſimos, qui manu validiſſima, flagellis uncis ferreis horridis tenerrimum Corpus JESU diſcruciabant, & his laſſatis, mox novi, novique ſuccedebant, mutatis torturæ inſtrumentis. Eheu quantùm contremuêre tunc pia viſcera Matris! nihil in hoc foro audiebatur niſi virgarum ſonitus, flagellorum ictus, catenarum ſtrepitus, blasphemiæ circumſtantium, riſus omnium. Interim madebat totum pavimentum purpureo & Diviniſſimo Sanguine JESU, quem canes illi pedibus proculcabant. Ah quantus erat dolor afflictiſſimo JEſu intueri coràm dolentiſſimam Matrem ſuam; & licet Corpus illius ex hac carnificina ineffabiles ſenſerit cruciatus, in animo tamen longè vehementiùs diſcruciabatur ex præſentia Matris, quam Pater voluit eſſe præſentem, ut Martyrum palmas omni jure mereretur, & ut repararet, quod Eva quondam deſtruxit; oportet hîc audire ipſa verba doloroſiſſimæ Matris: *Reſumpto ſpiritu*, ait ad Birgittam, *vidi Corpus ejus verberatum & flagellatum uſque ad coſtas, ita ut coſtæ ejus viderentur: Et quod amarius erat, cùm retraherentur flagella, carnes ipſis flagellis ſulcabantur. Cumque Filius meus totus ſanguinolentus, totus ſic laceratus ſtabat, ut in eo non inveniretur ſanitas, nec quid flagellaretur: Tunc unus concitato in ſe ſpiritu quæſivit: Nunquid interficietis eum ſic injudicatum? Et ſtatim ſecuit vincula ejus. Inde Filius meus induit ſe veſtibus ſuis; tunc locum, ubi ſtabant pedes Filii mei, totum repletum vidi ſanguine, & ex veſtigiis Filii mei cognoſcebam inceſſum ejus: quò enim procedebat, apparebat terra infuſa ſanguine, nec ipſi patiebantur, ut ſe indueret; ſed compulerunt, & traxerunt eum, ut acceleraret, cùm autem duceretur, quaſi latro, ipſe Filius meus exterſit ſanguinem ab oculis ſuis, &c.* O lugubre ſpectaculum! & tu, homo Chriſtiane, ad tam luctuoſam tragœdiam quid agis? En totus JESUS tuus tui cauſa unum corpore toto vulnus fuit; & tu, inquam, quid agis? Non ingemiſcis? Non erubeſcis? Non doles? Innocentiſſima Chriſti caro tam dirè affligitur, & tu tuam tam molliter tractas, toties gehennæ, & æternæ damnationis ream? Et quid tandem erit de te? Dic tibi ipſi ſententiam, an ſis membrum capiti conforme? Verùm progrediamur ulteriùs.

Revel. lib. 1, cap. 10.

4. De Jacob Patriarcha recenſent Sacræ Paginæ, quòd nunc in Ægypto moriturus de Meſſia in carne venturo, qui erit expectatio gentium, hoc illuſtre vaticinium tulerit: *Lavabit in vino ſtolam ſuam, & in ſanguine uvæ pallium ſuum.* Et quid hoc? Audi antiquiſſimum Tertullianum: *Lavit*, inquit, *Chriſtus ſtolam carnis & pallium corporis, quò Divinitas tegebatur, in rubro ſanguinis ſui vino tum maximè, quando innumeris flagellorum ictibus toto corpore cruentabatur.* O balneum ſaluberrimum, longè illo excellentius, quod quondam Conſtantino Magno, fœda corporis lepra infecto, ex innocuo infantium ſanguine ex conſilio Medicorum erat parandum. Veni igitur, anime mi! immergamus nos in hanc piſcinam probaticam: *Et qui prior deſcendiſſet*

Geneſ. 49. 11

Tertullian. lib. 4. contra Marcionem.

Ioan. 5. 4.

in piscina post motionem, aquæ, sanus fiebat à quacunque detinebatur infirmitate. Imitemur Naamum leprosum, & in his thermis salutiferis recipiemus animæ
4. Reg. 5, 14 nostræ salutem: *Descendit, & lavit in Jordane septies juxta sermonem viri DEI, & restituta est caro ejus, sicut caro parvuli, & mundatus est.*

5. Sed quæres ulteriùs, quare mitissimi Servatoris nostri flagellatio ita præter modum cruenta ac crudelis fuerit? Si Judicem Romanum interroges, dicet, quia sine hac sanguinis pensione tumultuantibus Judæis non poterat satisfieri, ut ergo illorum animos ad commiserationem flecteret, jussit eum tam horrendè cædi. O crudelis, ô impia misericordia! Si JESUM interro-
Isa. 63. gabis: *Quare rubrum est indumentum tuum sicut calcantium in torculari?* Re-
S. Laurent. Just. lib. de ligno vitæ. spondebit: Amor hæc fecit; ita S. Laurentius Justinianus: *O charitas,* inquit, *quàm magnum est vinculum tuum, quo DEUS ligari potuit? Nullum vinculum Filium DEI ad columnam tenere potuisset, si charitatis vinculum defuisset.* Si Patrem æternum roges, quare in dulcissimo Filio suo tam acerbam permise-
Psalm. 31. Isa. 53. 8 rit flagellationem? Reponet: *Multa flagella peccatoris,* ideo & multa inflicta sunt flagella Salvatori: *Propter scelus populi mei percussi eum.* Si Matrem doloris & amoris? Dicet, ut te peccatorem ab æternis redimeret flagellis, & ne servus inobediens vapularet multis, ideo Filius meus Patri in omnibus obsequentissimus verberatus est multis plagis ac vulneribus; si Angelos? respon-
3. Reg. 20. debunt: Quia benignissimus JESUS te, ô mi peccator! nocentissimam Divinæ Justitiæ victimam & virum morte dignum dimisit, æquum erat satisfacere vadem. O charitas infinita! peccat iniquus, & punitur justus: *Cujus,*
S. Laurent. Just. de Triumph. agone Christi, cap. 14. *oro,* subintrat hîc S. Laurentius Justinianus, *tam ferreum pectus tanta non emolliret benignitas Redemptoris? Ligatur, cæditur, totoque flagris corpore dissipatur. Nunc scapulas, nunc ventrem, nunc brachia, nunc crura cingunt, vulnera vulneribus, plagas plagis recentibus addunt. Hinc livor tumens, inde sanguis erumpens, variatum cute detracta corpus adeò, ut membrorum compages visibiles fierent, &c.* O JESU flagellate! quid tibi debemus? Et quid tibi, ò Mater dolorosissima! quid? Et dic, quæso, sodes! si canem tuum domesticum cerneres tot plagis saucium & excoriatum, & si denuo ille de novo crudeliter fustibus etiam sine causa pulsaretur, nonne saltem aliqua commiseratione in illum tangereris? Et Agnus ille Divinus atque immaculatus ad ossa usque pro tua salute excarnificatus te ad compassionem & seriam peccatorum detestatio-
1. Cor. 2. nem non moveat? *Illi, si cognovissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent;* tu autem cognoscis eum, in quem peccas, & tamen peccas? Væ tibi, si neque per sanguinem JESU flagellati, neque per lacrymas dolorosissimæ Matris ad compassionem & vitæ emendationem commovearis.

Vanh. in Quadr. de Pass. §. 4. 6. Recordor hîc Clothildis Reginæ, de qua referunt, quòd, cùm Regi Amalerico, homini gentili, barbaro, & inculto, matrimonio fuisset tradita, & ab eo multis injuriis, verbis asperis, imò & verberibus ad sanguinem usque affige-

affligeretur, linteum pretiosum proprio cruore suo intinctum per nuntium loco litterarum ad fratrem suum germanum Gildebertum Franconiæ Regem submiserit, ut vel ex hoc miserabilem sororis statum ac conditionem agnosceret, & in tempore opportuno suppetias ferret. Intellexit sororis mentem frater Gildebertus & coacto exercitu Amalericum ad saniora compulit.

Lector Christiane, linteum sanguineis madens lacrymis & tibi transmittit non Clothildis Regina, sed Regina omnium Sanctorum, de qua refert Bary & alii, quòd in passione & morte Unigeniti triginta lacrymarum millia & nongentas profuderit, in quo uberrimo lacrymarum effuso imbre, testibus S. Germano, Theophilo, Mallonio & aliis, multas etiam sanguineas lacrymas emisit. O Sodalis, ô Cliens Mariane! vel ex hoc agnosce dolores & gemitus Matris tuæ. Et si quondam S. Gregorius M. cùm amarissimas pœnitentis Magdalenæ lacrymas, quibus sacros Christi pedes abluit, attentiore animo observâsset, in similem amarum fletum prorupit: *Cogitanti mihi de Mariæ Magdalenæ pœnitentia, flere magis libet, quàm aliquid dicere; cujus enim vel saxeum pectus illæ hujus peccatricis lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emolliant?* Quid ergo dicemus de amarissimo lacrymarum torrente, quibus afflictissima Mater afflictissimum deplanxit Filium? Juvat hîc audire Danielem Mallonium: *Hæreo,* inquit, *& ita afficior, ut incertum mihi maximè relinquatur, debeamne magìs Christi passionem, an MARIÆ compassionem meditari: Divisum Imperium cum Jove Cæsar habet: At divisam passionem cum Matre Christus habet; scinditur caro Christi flagellis, sed eisdem Matris Cor scinditur, nec minus MARIÆ Cor, quàm Christi Corpus laceratur; fluit sanguine Christi Corpus, fluunt lacrymis Matris oculi. Atrox spectaculum, horrida scena, in qua cum Christi patientia decertat tortorum sævitia, & Christi cruciatui Matris cruciatus adjungitur. Quod tam sævum pectus, quod tam ferreum cor, quod Christi flagella non scindant, sanguis non leniat, & Matris lacrymæ non emolliant? Flagellatur Christus, adstat Mater, cum Filio Mater cruciatur, languentem, spirantem, animam agentem, spiritum quodammodo exhalantem Mater conspicere cogitur, nec remedium præstare, nec ictus moderari, nec supplicia retardare, nec plagas tergere, nec dolorem lenire potest.* O dolentissima Virgo! quis tibi non ex animo compatiatur? Quis tecum non lugeat? Ah quomodo possibile fuit, quòd præ dolorum multitudine & magnitudine tristissimum ac maternum COR tuum non in mille dissilierit partes? O Domina! *Magna est, velut mare contritio tua, quis medebitur tibi?*

Paul. Bary S. J. in Bland, cap. 2.
Mallon. de S. Sind. c. 5.
S. Greg. M. hom. 33. in Evang.
Mallon. de S. Sind. cap. 5. fol. apud me 71.
Thren. 2. 13

7. De Viro Religioso asseverat Mancinus, quòd, cùm in die Parasceves Augustæ Taurinorum in Subalpinis Sacrosanctam Sindonem, in qua totius Corporis JESU flagellati, & undique convulnerati effigies exhibetur, vidisset, ac devota mente consideràsset, ita commotus fuerit, ut mox

Mancin. de Pass. lib. 5. differt. 1. punct. 2.

animo linqueretur. Cernitur autem in hac Sacra Sindone præter innumeras alias plagas, quibus virgineum Corpus JESU dilaceratum fuit, horribile quoddam vulnus in lumbis ejus, quod vix sine lacrymis & animi motu videri, ac considerari potest; quod ideo in sanguinaria illa flagellatione mitissimus Servator tuus in lumbis perpeti voluit, ut extingueret in te, ô Lector Christiane! fomitem ardentis libidinis, & ut in te maneret virtus continentiæ & castitatis; asseritque Mallonius, meditationem hujus plagæ horribilis in lumbis innocentissimi JESU peculiarem contra carnis petulantiam, quæ in lumbis residere dicitur, esse medicinam, atque præsidium evidentissimum.

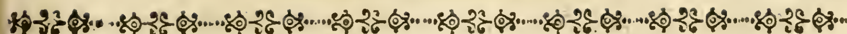
Mallon. cap. 9. num. 8.

Ad te me converto, ô pientissima Mater! si umbra & imago in sanguine Filii tui purpuratæ sindonis videntium animos non tam salutari percellit timore, quàm etiam ad pias permovet amoris lacrymas, quid, obsecro, non umbra aut imago, sed ipse præsens dulcissimi Filii tui pro nobis tam atrociter flagellati aspectus in te fecit? O pelagus dolorum! ô abyssus desolationum! ô peccator! quid tu ad hæc? Et tune audeas de novo in DEUM tuum peccare, & vulnera vulneribus addere? O brutum ingratum! moveant te lacrymæ sanguineæ hujus mœstissimæ Matris tuæ; moveat te sanguis innocentis Agnelli pro te tam largiter effusus: *Cur addimus,* inquit Mellifluus, *afflictionem afflicto? Magis aggravant vulnera peccati nostri, quàm vulnera Corporis sui, &c.*

S. Bernhard, serm. 2. Paschæ.

CON-

CONSIDERATIO XXX.

Dolorosa Mater quanto cum dolore spectârit Filium suum spinis coronari, atque illudi.

Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias. *Cant.* 2. 2.

1. MIror, dum mente attentiore perpendo, quòd Divinus ille sanguinum Sponsus in Sacro Epithalamio non se flori horti, sed campi assimilârit: *Ego flos campi, & lilium convallium?* Rationem assignant Patres, quia flos horti hortulani manibus plantatus muro, aut asseribus clauditur, nec omnibus nisi domino horti patet; sed flos campi omnibus carpendus, fovendusque exponitur; hac de causa Christus non in urbe, sed in agro & campo nasci, atque crucifigi voluit; ut omnes ad eum liberum haberent accessum: *Flos*, inquit S. Ambrosius, *MARIÆ Christus, qui bonum odorem fidei toto sparsurus orbe, virginali ex utero germinavit. Flos odorem suum* suc-

Cant. 2. 1.

S. Ambros. lib. 2. de Spirit, cap. 5.

succisus reservat, & contritus accumulat, nec avulsus amittit: Ita & Dominus JESUS in illo patibulo crucis nec contritus emarcuit, nec avulsus evanuit; sed illâ lanceæ punctione succisus, sacro speciosior fusci coloris cruore vernavit, mori ipse nescius, & mortuis æternæ vitæ munus exhalans.

Observat autem Vatablus & alii in hunc locum, quòd per florem illum campi non alius, quàm rosa subaudiri debeat, quid autem pulchrius, quid salubrius, quid odoratius rosa? *Sic*, subintrat hîc Cornelius, *Christus decor, odor, & salus est mundi*, & sicut rosa sine spina non est, imò inter spinas nascitur, educatur, ac moritur; ita bonus JESUS, qui erat *quasi plantatio rosæ in Jericho*, non nisi inter spinas natus, educatus, passus & mortuus est. (Eccleſ. 24. 18.)

Addit dilectus animæ Sponsus: *Et lilium convallium*; erat quippe lilium convallium, quando de supremo cœlorum throno, & de sinu æterni Patris in hanc infimam mundi vallem delapsus, factus est *novissimus virorum*, inter pecudes natus, inter latrones cruci suffixus, Judæ proditori in lotione pedum, & Barabbæ parricidæ in morte postpositus, an, obsecro, locus inferior in orbe terrarum? Sed & factus est sicut lilium inter spinas? *Christus*, inquit memoratus Ambrosius, *erat lilium in medio spinarum, quando erat in medio Judæorum, qui ipsum calumniati sunt, accusarunt, & crucifixerunt.* (S. Ambroſ. de Inſtit. Virg. cap. 14.)

Ejusmodi lilium & B. Virgo ac Mater dolorosa est, ita prædictus sanguinum Sponsus, ubi se flori campi & lilio convallium comparavit, mox ad Dilectam suam transgressus est: *Sicut lilium*, inquiebat, *inter spinas, sic amica mea inter filias*; supra quod pereleganter Rupertus Abbas: *Sicut Christus*, ait, *velut lilium, spinis Judæorum fuit transpunctus, sic & B. Virgo iisdem fuit compuncta, & transfixa*, ac tunc præsertim, quando ipsa præsens hunc dilectissimum Filium suum in prætorio Romani Præsidis ab armatis, ferratisque manibus vidit, heu quanto cum luctu! spinoso, ac ringentibus aculeis horrido serto coronari; audi ipsam loquentem: *Aptaverunt*, inquit, *coronam de spinis capiti ejus, quæ tam vehementer reverendum Caput Filii mei pupugit, ut ex sanguine fluente replerentur oculi ejus, obstruerentur aures, & barba tota decurrente sanguine deturbaretur; cumque sic sanguinolentus staret, condolens mihi adstanti, & gementi, respexit sanguinolentis oculis, &c.* Et in alio loco eadem dolorosa Virgo ad Divam Birgittam: *Tunc corona spinea capiti ejus arctissimè imposita fuit, quæ ad medium frontis descendebat, plurimis rivis sanguinis ex aculeis infixis decurrentibus per faciem ejus, & crines & oculos, & barbam replentibus, ut quasi nihil nisi sanguis totus videretur.* O pientissima Domina, omnium Matrum afflictissima! verè sicut lilium inter spinas tunc extitisti, quando in medio improborum huic luctuosæ, & hactenus nunquam auditæ coronationi præsens interfuisti, stans tota tremebunda, & defixis nunc in cœlum ad Patrem, nunc in patientem Filium oculis, & fortè etiam cum sanguineis lacrymis, nulli maledicens, sed patientissimè voluntati Divinæ omnia (Cant. 2. 2.) (S. Birgitt. lib. 2. cap. 10.) (Lib. 4. cap. 70.)

remit-

remittens; unde Lemma huic nostro mystico lilio inter pungentes spinas crescenti, aculeisque transfixo adjicere placuit:

Transfixum suavius.

2. Varios quondam ritus ac ceremonias in coronatione Regum suorum observabant Hebræi, quos ad fontem vel ad arborem extra civitatem deducebant, ubi per Sacerdotes sacro oleo erant inuncti, supra thronum exinde regium collocati, & diademate redimiti, quibus & Liber Legis in manus tradebatur, ut Legem noscerent servare, ac defendere; his peractis, omnis populus aggratulabundus acclamavit: *Vivat Rex, vivat Rex.* Typum de hac veritate nobis exhibet pacificus Salomon in Gihon propè fontem inunctus: *Sumpsitque Sadoc Sacerdos cornu olei de tabernaculo, & inunxit Salomonem & cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon, &c.* 3. Reg. 1. 39

Anime mi! ad aliam hodie invitaris coronationem; eheu quàm dissimilem, quàm luctuosam, quàm cruentam! vide, & contemplare dulcissimum JESUM DEI & MARIÆ Filium, *qui* longè *plùs est quàm Salomon*, Matth. 12. 42 non quidem ad fontem, quia ipse erat *fons vitæ*, sed in prætorio Romani Judicis coronatum, non regali diademate, sed cruentis spinarum aculeis, non Eccles. 21. 26 oleo sacro, sed pretioso sanguine suo inunctum, non in throno Regni sui, sed super durissimum lapidem collocatum, non Sceptro Regio, sed vilissima arundine insignitum. O quàm dissimilis isthæc erat coronatio inter utrumque Davidis filium! huic in die coronationis solennissimum adornabatur convivium; Christus Rex sæculorum *saturatus est opprobriis*; illi inter Threnor. 3. 30 varios generis honores pretiosa quæque unguenta & suaves odores, odor nardi, odor thuris, & odor malogranatorum deferebantur; in patientissimum JESUM spinis coronatum non nisi putida & fœtentia mittebantur phlegmata & oris excrementa: *Conspuebant eum, & ponentes genua adorabant eum*; isti recèns coronato lætæ gratulationes, & acclamationes à primatibus Regni, & ab universo populo fiebant: *Cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon:* heu quàm dispares plausus & aggratulationes in coronatione JESU audiebantur: *Veniebant ad eum, & dicebant: Ave Rex Judæorum; & dabant ei alapas.* Tandem dum Pilatus Præses Romanus hunc cœli, terræque Regem, cunctis gentibus desideratum, populo Judaico proponit ad adorandum: *Ecce Rex vester*, non audiebatur nisi illud ferale: *Tolle, tolle, crucifige eum.* O quanta hæc erat rerum metamorphosis! paucis abhinc diebus, hoc est, die palmarum acclamabant Judæi: *Benedictus, qui venit in nomine Domini, Rex Israël*; nunc: *tolle, tolle.* Ecce hic mundi stylus est; noli confidere mundo.

Marc. 15. 19 — 3. Reg. 1. 39 — Ioan. 19. 3 — Ioan. 12. 13

3. O mœstissima Virgo! quis tibi tum temporis intervallo talia, ac tam indigna cernenti, & accedenti animi sensus fuit? Bethsabæa Regina filium

ſuum Salomonem in die deſponſationis illius, ubi cum Sulamitide Ægyptia, Regis Pharaonis filia deſponſatus eſt, pretioſiſſima diademate, inæſtimabilibus gemmis & margarithis intexto condecoravit: *Videte filiæ Sion Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum Mater ſua in die deſponſationis illius*; & tu, ô pretioſiſſima Virgo, cœleſtis Salomonis Mater, quæ in die incarnationis, ubi in thalamo virginei uteri tui humana natura cum Divina deſponſata eſt, hanc ipſam Filii tui Divinitatem corona carnis noſtræ coronâſti; ô triſtis Mater! ô triſtis Virgo! vide, ah vide, quomodo peſſima, impia & crudelis Synagoga (ah quàm ingrata noverca) in hac die deſponſationis JESU cum Eccleſia, eundem dulciſſimum Natum tuum non diademate aureo, ſed corona aculeatis vepribus horrida coronet: *Plectentes coronam de ſpinis, poſuerunt ſuper caput ejus*, & tanta vi, ut plerique veprium aculei non duntaxat cutis teneritudinem perforarent, ſed & ipſa oſſa penetrarent, ita S. Vincentius Ferrerius: *Plectentes*, inquit, *coronam de ſpinis marinis, quæ acutiores & longiores ſpinas habent cæteris ſpinis, capiti ejus impoſuerunt, quæ eum in capite in ſeptuaginta duobus locis crudeliter vulneravit, nam erat ad modum pilei, ita quòd undique caput tegeret, & tangeret, ita quòd aculei oſſa penetrarent, &c.* O ſanè gravis dolor, qui omnem noſtram ſuperat fidem. Interim aperiuntur ſacroſanctæ venæ, fluit, & currit undique cruor, & facies illa, in quam deſiderant Angeli proſpicere, non niſi ſanguis erat, qui de vulneribus Divini verticis decurrens oculos, genas, aures, nares, barbam, os, ipſosque humeros non modò tinxit, ſed & opplevit. O anime mi! quis hîc enarrabit, quinam major fuerit dolor aut amor in Sacratiſſimo CORDE JESU & MARIÆ? Certè uterque ſummus erat, & tamen mitiſſimus JESUS, cùm Matrem in tanto videret ſupplicio, plùs dolore Matris, quàm ſuo affligebatur.

Cant. 3, 11

Matth. 27. 29

S. Vincent. Ferrer. in Paraſc.

Cæterùm ſtabat in principio hujus inauditæ coronationis dolentiſſima Virgo ſine ſenſu, ſine voce, ſed non ſine amariſſimis lacrymis, tandem verò in hæc erumpebat lamenta, prout pereleganter obſervat Nebridius: *O mi Fili, quam informem te aſpicio! hiccine eſt vultus tuus, ô Salomon, quem videre deſiderat univerſa terra? O Angeli, qui miniſtrâſtis ei in deſerto, quin abſtergitis eum? ô æterne Pater! en Unigenitus tuus, ſpecioſus formâ præ Filiis hominum, quomodo deformatus eſt; mutatus eſt color optimus, ac tetrior leproſo eſt, qui quondam rutilavit ut ſol. O mi JESU, quis mihi det mutari in te, ad pro te patiendum dolores hos! ô ſpinæ, ô ſpinæ quàm acerbè tranſfigitis animam meam. Vos, ut experior, ille mihi Simeonis gladius eſtis: Vos illæ ſpinæ eſtis, quas DEus Pater in paradiſo peccati prædixit Adamo. Heu me miſeram! ſi ſpinis expungendum delictum Adami eſt, adeſte milites, priùs peccavit fœmina, priùs quoque fœmina pœnam ſentiat. En ſi non ſufficit caput, habete totum corpus meum, vulnerate, compungite, laniate ſicut vultis: Coronate me quoque in Reginam; nam*

Nebrid. in ſuo Faſcic. Myrrh. cap. 10.

nam hujus Regis ego Mater ſum. Quid parcendo me affligitis? Si parcere vultis, lædite me cum Filio. O Filiæ Jeruſalem, venite, egredimini, & videte Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum hac impia turba militum in hoc amaritudinis die. O anima Chriſtiana, quis non animitùs compatiatur tanto Filio? Tantæ Matri? Si cætera membra compatiuntur capiti, dum affligitur, ubi amor noſter, ubi mœror, & compaſſio? Verè qui hîc non dolet, & non compatitur CHRISTO patienti Capiti & Sacratiſſimæ Matri ejus doloroſæ, hoc ipſo oſtendit, ſe non eſſe membrum Chriſti, nec Clientem MARIÆ.

4. Quæres hîc, pie Lector, quare doloroſiſſimus JESUS, poſtquam jam cruenta ſubiit flagella, etiam ſpinis coronari voluerit? Reges alii & victores olim pro egregiis ſuis facinoribus diverſis redimebantur coronis aliquando ex auro, gemmis & Margarithis, aliquando ex lauro, oliva, hedera, quercu; aliquando ex odoratis herbis, floribus, roſis & liliis intextis, ſed floridus noſter Nazaræus pretioſiſſimus JESUS corona ſpinis horrente, & ſentibus hiſpida, paliurisque aſperrima coronatur; ô quàm indignum diadema! non præceperat Pilatus ludum tam tragicum, tam funeſtum, tam cruentum, ſed dæmon & barbara militum rabies novam hanc, & hactenus inviſam ac prorſus inauditam paravit ſcenam, audierant enim impii Sathanæ miniſtri, innocentiſſimum JESUM à Judæorum principibus Regem appellari, mox furia Romana, pecuniis à Judæis in hunc finem ſubornata, decrevit coronam, & quidem de ſpinis, ut majori ludibrio impii deicidæ Filium DEI afficerent, & COR Matris doloroſæ ampliùs torquerent, erat enim hæc corona adinſtar fulminantis gladii, aut crudeliſſimæ lanceæ, quæ maternum pectus transfigebat, ita ipſa Diva Virgo ad S. Birgittam: *Tertia lancea mihi erat ſpinea corona ejus, quæ ſic immaniter pupugit caput ejus ſanctiſſimum, ut ſanguis deflueret in os ejus, in barbam, & in aures ejus.* S. Birgitt. lib. 1. c. 27

Cauſam hujus probatiſſimæ coronationis aſſignant Patres, ideo Servatori noſtro Caput ſpinis præcinctum, ut maledictum ſolveretur, quod primus homo per peccatum contraxerat; ita Divus Hieronymus: *In corona ſpinea maledictum ſolvit antiquum: Spinas & tribulos germinabit tibi.* Coronatus eſt *ex ſpinis & tribulis*, ait Tertullianus, *in figuram delictorum, quæ nobis protulit terra carnis, omnes aculeos mortis in Dominici capitis tolerantia obtundens.* Coronatus eſt ſpinis, ut adimpleretur Scriptura: *A planta pedis uſque ad verticem non eſt in eo ſanitas;* Corpus enim totum virgis, flagris, catenis, & aculeatis flagellis erat conciſum, facies colaphis lurida & ſputis fœdata, dentes luxati, aures oppletæ maledictis, &c. Solus vertex adhuc aliquid habebat ſanitatis, quod ſentium aculeis erat obliguriendum. O bone JESU, nunquid caput tuum *ſicut purpura Regis*, & vertex tuus *plenus rore, &*

Geneſ. 3. 18 Vide Mallon in Explicat. S. Sindon. cap. 12. Iſa. 1. 6. Cant. 7. 5

cicinni tui guttis noctium? Coronatus est insuper, quia non tantùm Rex noster & animarum Sponsus erat, sed & victima pro salute totius mundi in ara crucis immolanda, moris autem erat tum apud Judæos, tum Romanos, ut DEO T. O. M. victimæ viridi serto coronatæ offerrentur. Coronatus denique est, quia capitibus nostris multa delicta committimus, tum interna per malas cogitationes, tum externa nimio luxu & ornatu; vide, & mirare, optime Lector, qualia capillitia, quàm pretiosa, & crispata nunc gestent viri effœminati, & quousque mulierum vanitas suas erigat cristas? & hoc inter Christianos & Orthodoxos? Christo Sponso nostro relinquimus spinas, & nos coronemus nos rosis? *Pudeat,* subintrat hîc Mellifluus, *sectari gloriam membra, quibus caput suum tam inglorium exhibetur! pudeat sub spinato capite membrum fieri delicatum.*

S. Bernhard. serm. 5. in Fest. OO. Ss.

5. O Mater doloris & amoris, quæ à Filio tuo nec poteras, nec volebas separari, dic nobis, quid tum senserit COR tuum, ubi dilectum votorum tuorum & innocentissimum Filium mortuo & excoriato pecori, quàm homini vivo similiorem spectâsti? Ah quid tunc pensabat COR tuum, ô omnium afflictissima Matrum? Sed nondum hîc tormentorum finis, plus ultra, ô Domina! facta hac coronatione, milites JESUM (prout erat) nudatum, toto corpore saucium, & lacernulâ, seu frusto obsoletæ purpuræ vix tegendo dorso sufficiente vestitum, arundinemque (vanitatis Symbolum) manu gestantem, per atrium ac prætorium ad præsidem & iniquissimum Judicem rapiunt: *Exivit ergo JESUS portans coronam spineam & purpureum vestimentum.* Observat hîc citatus Nebridius: *JEsus autem transibat Matrem cum gemitu, quæ etiam post milites secuta est eum intro, nam per totam passionem, quantùm poterat, ei appropinquabat, neque unquam ab eo separabatur.* Ah quid tunc pensabat afflictissimum COR tuum, ô Virgo dolentissima? Credo, & firmiter mihi persuadeo, illo temporis tractu tibi venisse in mentem agnum illum masculum vepribus coronatum, loco Isaaci in monte quondam Moria ab Abrahamo immolatum: Ergone (ita tecum suspirabas) ô mi JESU! tu es ille agnus innocuus, immaculatus, spinisque cinctus, qui pro delictis totius populi hodie in Calvario monte eris immolandus? Moysi quondam in typo, ô Fili mi! in rubo spinoso, ardente quidem, sed incombusto, apparere dignatus es, nunc ipse ingenti tormento cruentis es redimitus, & circumdatus spinis? Aaronem summum Sacerdotem pretiosa voluisti coronari tiara, & caput ejus odorifero inungi, ac perfundi unguento, quod per barbam & vestimenta decurrens universæ multitudini gratissimum sparsit odorem: *Sicut unguentum in capite, quod descendit ad oram vestimenti ejus;* Heu Fili mi JESU, Sacerdos & victima, quàm dispari tiarâ redimitus es? fluit & pretiosum unguentum Sacrosancti cruoris tui de capite per genas, barbam & faciem, plurimis sese dif-

Ioan. 19. 5. Nebrid. in Fasc. cap. 11. Genes. 22. 13. Exod. 3. 2 Psal. 132. 2

fun-

fundens rivulis, totumque vestimentum, quod est Ecclesia, vitæ & æternæ salutis odore perfundens. O Pater æterne! quomodo permittis tanta, ac tam indigna pati dilectissimum Filium tuum? Video immensi tui amoris in genus humanum affectum & effectum:

Pungentem caput, & cerebrum gestare coronam
Cogit amor, cogit vulnera tanta pati.

Et quia ita tibi placuit, ô Pater! placet & mihi indignissimæ Matri ejus; fiat, ô Domine, in omnibus sanctissima voluntas tua. Hæc vel similia secum animo volvens mœstissima Mater, alto ingemuit suspirio, cum Propheta threnologo compassioni, planctui ac lacrymis omnes laxans habenas: *Deduc quasi torrentem lacrymas, per diem & noctem: Non des requiem tibi, neque taceat pupilla oculi tui, &c.* Et tu, anime mi! qui hæc legis, quid agis? ô dolorosissime JESU! ô dolorosissima Mater, quis hæc mente attenta considerans, etsi ferreus ac adamantinus sit, non emolliatur? Quis non ex animo vobis condoleat? dolent saxa & rupes, & ego, qui per innumera mea delicta istorum omnium sum causa dolorum, adhuc persisto immotus? O lacrymæ meæ, ubi estis? Plangam, ah plangam & ego diebus ac noctibus omnes iniquitates meas; tibi, ô mœstissima Mater! me in planctu sociare desidero, ut totus tecum mergar in compassionis Oceano.

Threnor. 2. 18

CONSIDERATIO XXXI.

Quanto dolore & compaſſione Doloroſa Mater audierit, & viderit Filium ſuum damnari ad mortem.

Captabunt in animam juſti, & ſauguinem innocentem condemnabunt. *Pſal. 93. 21.*

1. UBi Jonas Propheta mari mediterraneo ſe quondam commiſit, ut felici vento à portu Joppenſi in Tharſin transmitteret, ſubitò ingens procella & tempeſtas excitata eſt. Nautæ videntes hanc repentinam malaciam à DEO ſcelerum vindice immiſſam, ſtatuerunt ſortem mittere, quisnam inter ipſos reus ad placandam Numinis iram in iratum pelagus mitteretur: *Et cecidit ſors ſuper Jonam*; dum videlicet prima chartula, cui nomen Jonæ inſcriptum erat, primâ vice ab urna deducta Jonam reum proclamavit. Verùm quid ad hoc Jonas? Vide, anime mi, & admirare excel-

Jonæ 1. 7.

celſum Prophetæ animum: *Tollite me*, inquit, *& mittite in mare, & ceſſabit mare à vobis*; quem cùm viri non reluctantem arriperent, & in fretum præcipitem agerent, extemplò omnis tempeſtas ceſſavit: *Et ſtetit mare à fervore ſuo.* Nos in præfixo noſtro Emblemate huic Prophetæ in mare miſſo pro epigraphe inſcribimus:

Mergor, ne mergantur.

Per hunc Jonam mitiſſimum Redemptorem noſtrum ad mortem crucis ab iniquiſſimo Judice Pilato condemnatum rectè intelligunt Patres, dum ſeſe ultrò ac voluntariè pro ſalute univerſi generis humani, ne æternum periret, in cruentum paſſionis mare demitti permiſit: *Tollite me, & mittite in mare; & ceſſabit mare à vobis.* Videamus modò, quomodo inſpectante Matre doloroſa hæc vita noſtra damnata ſit ad mortem.

2. Joſeph Jacobi Patriarchæ filius, decorus aſpectu, & cultu regio inſignis, cùm nunc tanquam Pro-Rex Ægypti & Salvator Regionis in curru regali ſublimis per urbem veheretur, tantus ſubitò inter filias civitatis concurſus factus eſt, ut non plateas duntaxat, ſed & muros & feneſtras omnes replerent, ut ejus pulchritudinem & faciei majeſtatem poſſent contemplari: *Filius accreſcens Joſeph, filius accreſcens, & decorus aſpectu, filiæ diſcurrerunt ſuper murum, &c.* Geneſ. 49, 22

Egredimini filiæ Sion, & videte Regem veſtrum, *ſpecioſum formâ præ filiis hominum*, quem tot olim votis Abraham & Patriarchæ videre geſtierunt, nunc in diademate ſuo è prætorio Romani præſidis Pilati ad populum egredientem. Eheu quid video? O ſpectaculum funeſtum omnium creaturarum lacrymis deplorandum! *Exivit ergo JESUS, portans coronam ſpineam, & purpureum veſtimentum, & dicit eis* (Pilatus) *ecce homo.* O ſuperi! quid hoc eſt? Loco regalis diadematis hic Rex Regum coronam de pungentibus ſpinis horridam, & loco ſceptri viliſſimam arundinem tenet, pro pretioſa purpura abjectum & laceratum militare veſtimentum, atque pro vellere aureo craſſum funem, vel ut alii volunt, catenam ferream in collo geſtat, totumque corpus ejus innumeris ferè plagis & flagris, ſputis & livoribus adeò deformatum eſt, ut excoriatam pecudem faciliùs, quàm hominem repræſentet: *Egredimini, & videte filiæ Sion Regem Salomonem in diademate, quo coronavit illum Mater ſua* (impia, ſcelerata, & ingratiſſima Synagoga) *in die deſponſationis illius.* O Pater Cœleſtis, reſpice in faciem Chriſti tui, & vide, num ſit hic Filius tuus dilectus, in quo tibi ſemper benè complacuiſti? O Mater amoris & doloris, quæ præſens ſpectâſti tam cruentum, tam indignum, tam miſerabile ſpectaculum, an hic Filius tuus, in quem deſiderant Angeli proſpicere? Paulò antè dicebant Judæi, & præſertim afflicti, miſeri, deſolati: *Eamus ad Filium Mariæ, à quo conſolari poſſumus*; & nunc eſt vir dolorum, ac noviſſimus

Pſal. 44. 3. — Ioan. 19. 5 — Cant. 3. 11 — S. Birgitt. lib. 6 c. 58.

mus virorum, cujus pulchritudinem sol & luna mirantur? O Domina! dic nobis, si tamen præ dolorum magnitudine dicere quid possis, an hic Filius tuus DEus & Homo Christus? Ah non homo, sed vermis est, & abjectio plebis! & quid peccavit dulcis ille JEsus tuus? Ah fluite, fluite lachrymæ: *Deduc quasi torrentem lacrymas per diem & noctem: Non des requiem mihi, neque taceas pupilla oculi mei.* Ego, ego sum reus tam cruentæ tragœdiæ & necis Christi; Judæos incuso, & ego ipse sum ille vir mortis: O afflictissima Domina! pudore suffundor coram facie tua ob innumeras iniquitates meas, quibus offendi Dominum ac Deum meum; ah ego, ego interemi Filium tuum. ô Mater dolorum, en habes hîc confitentem reum, ah ignosce! quod luit nunc Deus, ego deliqui; exora mihi, obsecro, cor contritum & humiliatum, &c.

Threnor. 2, 18

3. Jobum pientissimum illum virum ubi quondam Eliphaz, Baldad & Sophar, tres amici conspicati sunt toto corpore plagatum, excruciatum, & à diabolo pessimis ulceribus percussum, magnitudine mali perculsi non poterant eum cognoscere; tanta erat fortunæ, vultûsque mutatio; *Cùmque elevâssent procul oculos suos, non cognoverunt eum, & exclamantes ploraverunt, scissisque vestibus sparserunt pulverem super caput suum in cœlum, & sederunt cum eo in terra septem diebus & septem noctibus, & nemo loquebatur ei verbum: Videbant enim dolorem esse vehementem.*

Job. 2, 12.

Ecce plùs hîc quàm Job: *Exivit ergo JEsus portans coronam spineam & purpureum vestimentum,* & à planta pedis usque ad verticem non erat in eo sanitas, quem Pilatus Judex Populo universo, diducto vestimento purpureo, & extento digito monstrans, ait? *Ecce homo*; ita nimirum mitissimus Agnus ab invidis illis & ferocissimis lupis erat tractatus, flagrisque contritus, ut in homine homo quærendus esset. O qualis tunc animi sensus tibi fuit, ô mœstissima Matrum! ubi hoc luctuosissimum, nunquam auditum, & toti orbi heu nimis lacrymabile spectaculum vidisti? Si adeò de calamitate Jobi doluêre tres illi prænominati amici: *Exclamantes ploraverunt, &c.* Quis, obsecro, explicet, aut mente concipere possit animi tui dolores, ô Mater dolorum, cùm non Jobum, sed unigenitum tuum ac dulcissimum animæ Sponsum, quem quondam fasciis ligâsti, in præsepio reclinâsti, & virgineo lacte enutristi, nunc nudatum vestibus, funibus & catenis ligatum, sputis fœdatum, à crudelibus virgatoribus verberatum, spinoso serto redimitum, & inhumanissimè excarnificatum conspicata es, ut factus sit, quantus erat totus, unum vulnus? Et si dilectissimi Filii tui Corpus in passione supra quinque vulnerum millia pertulit, revera non paucioribus SS. Cor tuum convulneratum fuit: *Sicut,* inquit Richardus à S. Laurentio, *non fuit dolor, sicut dolor ille, qui pertransivit corpus & membra* Filii, *sic non fuit dolor, sicut dolor ille, qui ad Matris viscera per compassionem pertransivit.* O anime mi! quis vel ferreus hæc considerans non emolliatur? O lacrymæ ubi nunc estis? Quoties etiam pro rebus vilissimis expeditæ

Joan. 19. 8

Rich. à S. Laur. lib. 3, fol. 143.

ditæ curritis, & nunc moramini? Ah fluite, fluite. O dolorosissime JEsu! ô Mater afflictissima! adaperite cataractas durissimi cordis mei, ut defleam diebus ac noctibus non tam passionem vestram, quam & innumera delicta mea, quibus tantorum fui causa dolorum.

4. De Joiada Hebræorum Pontifice recensent Regum Annales, quòd in conjuratione contra impiam Athaliam populo,in templo in unum tunc congregato, Joas Regium Principem ex Ochozia oriundum (quem jam pridem omnes mortuum & occisum autumabant) in medium produxerit,quem stans in loco elatiore universæ populi multitudini, ut legitimum ac unicum Regni Israëlitici hæredem, ac Regem inaugurandum præsentavit: *Ecce Rex vester.* Quid hìc expectatis, amici? Applaudunt omnes: *Vivat Rex* Audi Scripturam: *Produxitque Filium Regis, & posuit super eum diadema & testimonium, feceruntque eum Regem, & unxerunt, & plaudentes manu dixerunt: Vivat Rex.* 4. Reg. 11, 12.

Age anime mi, & unà mecum Regem cœlorum,ac Dominum universorum, non jam clarum imperio, sed plenum opprobrio considera, quomodo eum Pilatus, homo gentilis & idololatra, in superiori palatii sui ambulacro populo Israëlitico,tanquam promissum à Deo Messiam,Regemque tot sæculis ab illo populo desideratum, publicè demonstret: *Ecce Rex vester.* Quid hìc responsi ab universa plebis multitudine? Heu lugendam rerum humanarum metamorphosin! paucis abhinc diebus,hoc est,Dominicâ Palmarum acclamabant omnes: *Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam, & pullum Filium subjugalis; & benedictus, qui venit in nomine Domini*; nunc à Pharisæis, & omni populo non alius auditur clamor, & vociferatio, quàm illud ferale: *Tolle,tolle,crucifige eum: Non habemus Regem,nisi Cæsarem.* Ite nunc mortales, & in mundi hujus im̄undi constantia confidite. Nuper cùm quinque hominum millia quinque panibus hordeaceis & duobus piscibus abundantissimè satiâsset,miraculo moti eum in Regem suum inaugurare volebant, nunc eundem cœli terræque Dominum latroni postponunt,homuncioni tam vili, & DEum parricidæ? O Mater dolentissima, quæ per totam ferè passionem Filio quàm maximè appropinquabas, Mater non jam Filii Dei, sed Filii mortis,quid tu,obsecro,ad hunc feralem populi clamorem: *Crucifige,crucifige eum*? Ah quid ad tot blasphemias, injurias, & insanas rabies? *Minimè*, ait Nebridius,*immodestè clamabat,aut ejulabat,evellens sibi crines,aut instar insanè lugentium fœminarum brachia hinc inde contorquens,sed stabat pallida,gemens ac tremens,totosq; lacrymarum torrentes in silentio profundens, multaque cogitans, pauca loquebatur, sic,ut nec inimici ejus aliud in ea deprehenderent quàm gravitatem. Deflebat autem non tam Filii suamve calamitatem, quàm inauditum contemptum, quo Deus æternus tot contumeliis à perditissimis hominibus afficiebatur; itaque secuta milites, imò potiùs sanguineas guttas, quæ de capite Domini ubertim distillantes viam demonstrabant,ipsum ingressa est prætorium,ne fortè Filius absq; se moreretur.*

Ioann. 19, 14
Matth. 21, 5
Ioann. 19, 15.
Ioan. 6, 15
Nebrid. in Fasc. Myr. cap. 11.

5. Recordor hîc Danielis, apud Darium Persarum Regem quondam ab invidis regni satrapis accusati, quòd contra edictum regium egisset, dum ter de die DEum suum flexis genibus adorâsset, hinc non tam mortis reum, quàm dignum esse, qui vivus in lacum leonum mitteretur, à cruentis faucibus devorandus. Quid ad hanc calumniam Darius Rex? *Contristatus est*, inquit
Dan. 6. 14 Scriptura, *& pro Daniele posuit cor, ut liberaret eum, & usque ad occasum solis laborabat, ut erueret illum.* Verùm nihil profecit hæc Regis in Danielem benignitas: *Scito Rex*, sic enim interpellant Darium satrapæ, *quia lex Medorum atque Persarum est, ut omne decretum, quod constituerit Rex, non liceat immutari*; unde invitus sententiam tulit: *Tunc Rex præcepit, & adduxerunt Danielem, & miserunt eum in lacum leonum.*

O benignissime JESU! tu per illum Danielem præfiguratus es, dum per summam invidiam accusatus, & ad lacum leonum, mortemque crucis injustissimè damnatus es. Noverat quidem Romanus Præses tuam innocentiam, proinde variis modis allaboravit, ut te è manu Judæorum liberaret, & in pristinam assereret libertatem: *Et pro Daniele posuit Cor, ut liberaret eum*;
Ioan. 19. 7 verùm nihil profecit hæc Judicis benignitas: *Nos legem habemus* (ita succlamabant omnes illi impiissimi deicidæ) *& secundùm legem debet mori*; *& si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris.* Hic nodus erat, à quo tandem fractus est Judicis animus; hinc ex respectu merè humano & vano timore vitam morti adjudicat, atque in JESUM sententiam judiciariam & irrevocabilem non Hebræo sed Latino idiomate scribit: *JESUM Nazarenum, subversorem gentis, contemptorem Cæsaris, & falsum Messiam, ut majorum suæ gentis testimonio probatum est, ducite ad communis supplicii locum, & cum ludibrio Regiæ Majestatis in medio duorum latronum cruci affigite. I lictor, expedi cruces.* Quam funestam & injustissimam sententiam pretiosissimus orbis Salvator etiam flexis genibus excepit, offerens se ultrò Cœlesti Patri in gratissimam victimam, nunc pro salute mundi in ara crucis immolandam. O anime mi! pensa hîc, & repensa, quomodo amore tui Christus Dominus ac DEUS
Gal. 2. 20 tuus factus sit obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: *Dilexit me, & tradidit semetipsum pro me*; ô prodigium amoris! cogitavit de te amantissimus JESUS, quasi non esset alius præter te in mundo, pro quo vitam, sanguinem & omnia expenderet; & tu, ingratissime homuncio! non ames JESUM pro tua salute ad crucis mortem condemnatum? Ut tu viveres æternùm, mortua est pro te heu vita æterna! tanti ponderis erant peccata tua; & lubet adhuc peccare, atque Christum de novo morti tradere?

(Adrichom. in descript. Hierus. pag 163. Cornel. in Matth. fol. 526.)

Ambr. Spinol. in Med. apud me fol. 466. Expende insuper hîc sensum dolorosissimæ Virginis Mariæ, quæ, ut piè creditur, & plures Scriptorum asserunt, hanc condemnationis sententiam præsens audivit. Heu quàm acerbum oportuit fuisse illum dolorem in tenerrimo CORDE MARIÆ, dum ex ore Judicis audivit hanc condemnatoriam sen-

ten-

:ntiam: *Ego Pontius Pilatus JESUM cruci adjudico*, quod idem est dicere:
;go pulvis, terra, & nihil, Authorem vitæ, & Dominum cœli & terræ mor-
. addico, & quidem morti turpissimæ crucis. Si commota sunt omnia viſ- 3. Reg. 3.
era illius Mulieris, cujus Filium Regum prudentissimus præcepit, ut in duas 55.
artes divideretur; quid dicemus de tali ac tanta Matre, dum Romanus Ju-
lex contra omne fas & æquum, atque contra propriam conſcientiam, in in-
ıocentissimum Filium mortis & crucifixionis tulit ſententiam? *Quis tibi tunc* Dan. 6. 22.
ensus, cùm cernis talia, Virgo? O Angeli, advolate, ubi estis? Danielem è lacu Genes. 22.
eonum liberâstis; Iſaacum à gladio parentis; Petrum è carcere, & manu 11
Ierodis; Tobiam à cete & Aſmodæo; tres pueros è camino ignis ardentis; Actor. 12. 7
udìtham è manu Aſſyriorum; Loth ab incendio; Davidem à peste, &c. Tob. 6 3.
Et ecce Creator veſter, DEUS & Homo Christus, qui peccatum non fecit, Dan. 3. 95.
nec inventus est dolus in ore ejus, injustissimè ab impiissimis ſycophantis Judith. 12.
condemnatur & rapitur ad mortem? O Angeli, ubi estis? Quare non liberâ- 20
stis innocentissimum JESUM è manu peccatorum, & reddidistis eum do- Genes. 19.
entissimæ Matri ſuæ incolumem? Actum ago: Altum hìc factum est in 15
cœlo silentium, & Angeli pacis omnes amarè flebant, quia in Consistorio 2. Reg. 24.
Divino statutum erat, ut unus homo moreretur pro populo, ut non tota 16
gens periret. Attende hic, anime mi, quanto pretio steteris: Excita igitur in te magnam in DEUM fiduciam, & in infinita Christi merita, ac roga pientissimum JESUM per afflictissimum COR SS. Matris ſuæ, ut non intret tecum in judicium, pro quo ipse judicium mortis ſubire dignatus est.

6. Cùm Regina Saba ex Æthyopia Hieroſolymam veniens Salomonem in ſua gloria cerneret, ejuſque præſens audiret ſapientiam, præ admiratione & stupore tantæ Majestatis extra ſe rapta est: *Non habebat ultra ſpiritum.* 3. Reg. 10. 5
Ubi Esther Regem Aſſuerum inſolita cum Majestate in throno ſuo conſiden- Esther. 15.
tem conſpexit, tremore perculſa, quaſi exanimata corruit: *Regina corruit, &* 10.
in pallorem colore mutato, laſſum ſuper ancillulam reclinavit caput.

Num B. Virgo & Mater doloroſa, ubi JESUM dilectissimum Filium ſuum, Regem ſæculorum (qui plùs est quàm Salomon, aut Aſſuerus) nunc adeò deformatum, adeò dirè tractatum, ſanguine perfuſum, & ad mortem crucis condemnatum vidit, animi deliquium paſſa ſit, certò non constat; ſub-
intrat tamen hìc S. Anſelmus: *Estne aliquis*, inquit, *qui queat percipere qualita-* S. Anſelm.
tem pectoris ejus? O afflictissimum COR MARIÆ, quis tuos hìc exprimet de Excell.
dolores? *Adstabat MARIA*, ait Joannes Taulerus, *cùm eum Pilatus ad po-* Virg. cap. 5.
pulum produceret, dicens: Ecce homo: ſed cujus poſſit animus capere, quis te do- Jo. Tauler.
lor invaſerit, cùm eundem unicum tuum tam dire ligatum, tam ex verberibus, ſpu- Exercit.
tis ſanguine miſerandum in modum deformem cerneres, ut penè hominis ſpeciem vi- vitæ Christ.
deretur amiſiſſe? Et quidem omnino veriſimile est, amabilem Dominum dulciſſi- c. 19.
mam Matrem ſuam, quàm potuit placidiſſimè, reſpexiſſe, quodque verbis nequivit,

 ami-

In Cant. p. 118. *amicabili fecisse aspectu*: O tristis aspectus! *Mutuò se aspicientes*, inquit Asterius, *mutua sibi fiunt specula*: proinde haud immeritò S. Laurentius Justinianus illud SS. Cor Virginis clarissimo speculo passionis Christi, & perfectæ mortis imagini comparavit; sicut enim si quis sanguinolentus, vel vulneratus in speculo se intuetur, idem speculum illius hominis effigiem pariter sanguinolentam vel vulneratam referre solet, ita in Corde dolorosæ Matris totus Sponsus sanguinum vulneratus & cruentatus videre fuit. O anima Christiana, imitare dolorosam Matrem, & non aliud tibi speculum propone, quàm *ecce homo*: Si tentaris, condemnaris, mortificaris, infirmaris, cruciaris, tristaris, moreris, cogita *Ecce homo*: *Fecisti*, ait S. Drogo, *ô bone JESU, de Corpore tuo speculum animæ meæ*, & quid est, quod non æquanimiter toleremus, si Christi passionem ad mentem revocamus? *Christo igitur passo in carne, & vos eâdem cogitatione armamini.*

S. Laurent. Justin. lib. de agone Christ. c. 11.

S. Drogo Ep. Host. de Pass.

1. Petr. 4. 1

7. Interea milites, latâ & publicatâ mortis sententiâ, optimum JEsum de loco illo sublimi, ex quo circumfusæ multitudini à Pilato in spectaculum proponebatur, de novo secum in prætorium rapiunt, in quo eum exutâ purpurâ, propriis induerunt vestibus, jubilantibus interim & plaudentibus Sacerdotum principibus, Scribis & Pharisæis, quòd nunc è medio tolleretur ille, qui hactenus toties eorum taxabat, & corrigebat crimina.

Fratres Joseph, licet barbari, inhumani & invidi, qui non aliud nisi cædem & sanguinem innocui fratris sui sitiebant, ubi audierunt à Juda hoc consilium: *Meliùs est, ut venundetur* (Joseph) *Ismaëlitis & manus nostræ non polluantur, frater enim & caro nostra est*; sine mora acquieverunt ad consilium ejus, & motos iræ composuêre fluctus: *Acquieverunt fratres sermonibus illius*, eò quia frater & caro eorum erat. O quàm crudeliores & inhumaniores fuerunt Judæi erga Christum, dum neque per sanguinem Fratris sui JESU ad aliquam compassionem & pietatem fuerunt permoti, sed sicut feri elephantes viso sanguine JESU ferociores facti sunt? *Et elephantis ostenderunt sanguinem uvæ & mori, ad acuendos eos in prælium*; unde clamarunt & petierunt etiam in propriam perniciem: *Sanguis ejus super nos.* O mitissime JESU, hoc & ego clamo & rogo, sed alia mente & sensu, ut sanguis tuus veniat super me, non in vindictam, sed in ablutionem peccatorum meorum; sit mihi pretiosissimus sanguis tuus à Spiritu Sancto formatus, & in passione toties effusus, ille *funiculus coccineus in fenestra*, qui, cùm Jericho, hoc est, corpus meum de luto formatum, à morte brevi destruetur, me ad vitam & ad æternam perducat salutem, ut in sanguine Agni dealbatus cum omnibus Sanctis & Electis tuis in æternum tibi cantare valeam: *Redemisti nos DEUS in sanguine tuo.* Hoc mihi exora, ô Mater doloris & amoris.

Genes. 37. 27.

1. Mach. 6. 34

Matth. 27. 25

Josue 2. 18

Apoc. 5. 9

CON-

CONSIDERATIO XXXII.

Mater Doloroſa Chriſtum Filium crucis pondere onuſtum uſque ad mortem fidelis comes ſequitur.

Bajulans ſibi crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ, locum. *Joan. 19. 17.*

1. TRibus potiſſimùm ſtellis à SS.Patribus SS.Deipara aſſimilari aſſolet: *Matutina*, quia *quaſi ſtella Matutina in medio nebulæ* exorta eſt, Solemque Juſtitiæ, qui eſt Chriſtus DEUS noſter, præcurrens optatum mundo diem tulit. *Maris*, ſeu ſtellæ transmontanæ, de qua Eccleſia: *Stella maris ſuccurre cadenti*; & D. Bernhardus: *Ne avertas oculos à fulgore hujus ſideris, ſi non vis obrui procellis ; & Veſpertina*, quæ ſolem in ſuo curſu ad occaſum vergentem ſola & proxima ſequitur, proinde haud incongruè pro Lemmate tulit: *Comes fidiſſima Solis*; vel: *Sola cum ſole*; vel ſi mavis:

Eccleſ. 50. 6

S. Bernhard. hom. ſuper Miſſus eſt,

Sequitur deſerta cadentem.

Talis, inquam, Stella Vespertina B. Virgo & Mater amoris ac doloris extitit, cæteris enim Discipulis ob metum in fugam actis, sola ac deserta mysticum suum solem, amantissimum JEsum, usque ad rupem Golgothæam & ad supplicii locum constantissimè secuta est; hinc peraccommodè B. Amadeus: *Currit,* inquit, *post JEsum, non tantùm in odorem unguentorum, sed & in multitudine dolorum, non solùm in gaudio consolationum, sed & in abundantia passionum.* Plura de hac veritate in præsentiarum considerabimus.

B. Amadeus hom. 5. de laud. Virg.

2. Cùm Onias summus quondam in Lege Sacerdos, vir Deo & hominibus dilectus, ob templi Solymæi defensionem, ne ab impio Heliodoro profanaretur, in summo versaretur periculo, tota civitas trepidâsse, & ad hoc spectaculum accurrisse perhibetur: *Non modica verò per universam civitatem erat trepidatio: Sacerdotes autem ante altare cum stolis Sacerdotalibus jactaverunt se, & invocabant de cœlo eum, qui de depositis legem posuit, ut his, qui ea deposuerant, ea salva custodiret; jam verò qui videbat summi Sacerdotis vultum, mente vulnerabatur; facies enim & color immutatus declarabat internum animi dolorem, circumfusa enim erat mœstitia quædam viro, & horror corporis, per quem manifestus aspicientibus dolor cordis ejus efficiebatur. Alii etiam gregatim de domibus confluebant, publica supplicatione obsecrantes, pro eo quòd in contemptum locus esset venturus; accinctæque mulieres ciliciis pectus per plateas confluebant, sed & Virgines, quæ conclusæ erant, procurrebant ad Oniam, aliæ autem ad muros, quædam verò per fenestras aspiciebant; universæ autem protendentes manus in cœlum deprecabantur, erat enim misera commistæ multitudinis & magni Sacerdotis in agone constituti expectatio.* O filiæ Sionidæ! ô animæ Christianæ! accurrite omnes, & considerate cum dolorosissima Matre summi vestri Sacerdotis nunc ad mortem condemnati vultum, non pretiosâ tiarâ sed sentibus redimitum, lacrymis perplutum, verberibus lividum, sputis & sanguine decoloratum. O Mater doloris & amoris, respice & tu in faciem Christi tui & nostri, ah hæccine, inquis, est facies illius, in quem desiderant Angeli prospicere, de qua scriptum est: *Beati oculi, qui vident, quæ vos videtis?* O mutatio dexteræ Excelsi! & si Sionidarum quondam mentes ingenti vulnerabantur dolore, dum Oniam magnum Sacerdotem in agone constitutum contemplabantur, & quid tu, mœstissima Mater, ubi summum Sacerdotem, qui plùs est quàm Onias, dilectissimum Filium tuum, nunc aram crucis, in qua pro delictis omnium populorum non tam sacrificaret, quàm & sacrificaretur, propriis ac lassatis humeris ad Calvariæ montem bajulantem, stans in platea juxta fontem præsens spectâsti? O bone DEUS, qualis hic mœror, qualis luctus? explicet, qui potest.

2. Mach. 3. 14.

Luc. 10. 23

3. Videamus nunc crucis processionem, quâ tristiorem nunquam orbis conspicatus est. Postquam ab ore iniquissimi Judicis sententia mortis, quam Judæi bibulis exceperunt auribus, in vitæ authorem prolata fuit, sine

mora omnia hujus feralis pompæ instrumenta parabantur: Ante prætorium jam stabat crux parata, & cum ea carnifices, clavis, malleis, forcipe, restibus, scalis, ligonibus, aceto, felle, vino myrrhato, & aliis ad crucifixionem necessariis instructi. Interim Dominus JEsus funibus vinctus, lacrymis perfusus, sanguine cruentatus, innumeris vulneribus saucius, ac velut Rex Judæorum scenicus dirissimis spinis coronatus extrahitur, & ad conspectum crucis sistitur. O si vidisses, anime mi! quo tunc amore & tenerrimi animi desiderio mitissimus Redemptor tuus hoc ferale crucis patibulum, in quo te ab interitu redimeret, amplexatus, & deosculatus sit, quam mox propria sponte in saucios humeros elevavit, non sine pientissimis lacrymis ac gemitu, Patri se denuo pro mundi salute in victimam pacificam offerens: *Ita Pater, quia sic placitum fuit ante te.* Matth. 11, 26 O si tali quoque affectu & amore à DEO immissam nobis crucem acceptaremus, quàm citò sancti essemus; sed proh dolor! quàm multi nunc sunt hujus mundi im̃undi comptuli, & delicati Christiani, qui crucem quidem commendant, eamque summis extollunt laudum præconiis, imò & Sacratissimæ crucis Dominicæ particulam aut segmentum illius è collo ad pectus pendulum gerunt, eamque osculantur, venerantur, & adorant, qui tamen, si vitam illorum consideras, inimici sunt crucis Christi, dum quotidianis eum peccatis de novo in crucem agunt. O Christiani! quàm paradoxa sunt ista: Audite veritatem: *Qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus.* Matth. 10: 38 Audis hoc?

Hæc inter, dum fit concursus per compita, vicos & plateas, adornatur feralis illa processio, in qua præcedebat quidam justitiæ minister funestam instans tubam, ut adimpleretur illud Jeremiæ: *Sibilaverunt, & fremuerunt dentibus, & dixerunt: Devorabimus: En ista est dies, quam expectabamus, &c.* Threnor. 2, 16 Alius præferebat in pertica mortis causam, seu titulum in tabella candida stylo ferreo incisum: JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM, cujus litteræ minio, seu rubro colore erant tinctæ, tum ut terrorem mortis spectantibus incuterent, tum etiam ut potestatem Romani Præsidis ostentarent. Post hæc sequebatur ingens armatorum militum Romanorum, & equitum cataphractorum agmen, ut, si fortè tumultus in populo suboriretur, illum arcerent, atq; compescerent. Hos proximè insecuti sunt barbari satellites, apparitores, lictores & carnifices, infima fæx hominum, instrumenta ad tam cruentam lanienam requisita gestantes, & prout observat S. Anselmus, lutum ac lapides in Christum projicientes. Tandem processit circumcinctus tortoribus, propriisque vestimentis, ut à circumfusa populi multitudine agnosci posset, indutus *Rex Regum & Dominus Dominantium*, Apocal. 19, 16 prægrandi crucis trabe, in qua necandus esset, onustus, & catenâ ferreâ in collo oneratus, atque duobus latronibus secum crucifigendis stipatus. O Angeli pacis, quid, obsecro, tunc pensastis, quando Dominum vestrum inter duos latrones medium tanquam eorum coriphæum vidi-

vidistis, qui inter duas Divinas Personas Patrem inter & Spiritum Sanctum
Hebr. 1. 6 medius est? Olim in cœlo illum submisissima devotione adorastis: *Et adorent eum omnes Angeli*; nunc ab omnibus contemptum, & velut canem immundum impiissimorum homuncionum pedibus proculcatum cernitis? O
2. Reg 20. 12 cœli obstupescite! tantine ponderis peccatum est? *Amasa* quondam *conspersus sanguine jacebat in media via*; hîc ipse DEI Filius præ defectu virium cruenta sub cruce humi prolabitur? Heu quomodo *corruit in platea VERITAS?*
Isa. 59. 14 Ah tantine ponderis peccata mea sunt? O lacrymæ? ubi estis modò?

4. O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris, ubi interim, dum hæc fiunt, commoraris? Et nunquid adhuc valedices Filio tuo, antequam moriatur, si non verbis, saltem nutu aliquo? Ita est, ô mi Lector! in hunc enim finem à turba, quacum hactenus ibat, paulisper separata, brevioremque viam per aliam plateam eligens, locum juxta fontem occupavit, ubi necessariò Filio erat transeundum; ibi ergo cùm staret, & cum lacrymis, intimoque cordis dolore Dilectum suum vehementissimo desiderio expectaret; ecce subitò feralis aperta est scena: *Mœstissimo Filio*, inquit S. Bonaventura, *mœstissima Mater occurrit.* O tristis aspectus! ô lamentabilis occursus! ô mœstum vale! videre innocentissimum Agnum in medio luporum, exhaustis jam omnibus viribus, immani crucis ponderi succumbentem, & sanguine suo ipsas Hierosolymæ signantem plateas: Ah quis fando dicet, quo dolore ac mœrore piissima Virginis viscera tunc fuerint discruciata? Certè uterque & Filius & Mater ex hoc mutuo aspectu præ dolore & comiseratione viribus defecerunt, ubi neuter ad alterum nec unum quidem verbum poterat effari. De JEsu dicitur, quòd totus tremens & angustiis repletus, quasi mox animam acturus, super obvium fortè lapidem resederit, proinde quia cernebant milites, eum ferendæ ulteriùs cruci imparem, angariaverunt Simonem Cyrenæum, ut ejus crucem tolleret: *Imposuerunt illi crucem portare post JESUM*; de dolorosa autem Virgine refert S. Bernhardus: *Cernens eum oneratum ligno tam grandi semimortua facta est præ angustia, nec verbum dicere potuit.* O animæ Christianæ! audiamus saltem hujus dolentissimæ Matris COR loquens, dum lingua ejus præ dolorum multitudine in verba solvi non potest. Audite cœli, & obstupescite; audiat terra verba oris ejus: *An meus iste Filius? An meus est?* Inquit Mater, *& DEus meus? DEus qui sedet inter Cherubinos, hîc incedit inter latrones? DEus qui adoratur in cœlo à millibus Angelorum, hîc vilipenditur in terra à millibus hominum? DEus qui tribus digitis sustinet molem terræ, hîc velut imbecillis curvatur sub cruce: DEUS qui omnibus benedicit, hîc maledicitur ab omnibus? Hicne est unigenitus meus? Illene formosus præ filiis hominum, cui jam neque species, neque decor? Illene Filius hominis, qui jam vermis, & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis? Illene Judex omnium, qui ab omnibus judicatus, & ad infamem crucem damnatus? Fluite lacrymæ, fluite, neque cessate*

S. Bonavent lib. meditat. vitæ Christ cap. 77. & Suarez. Tom. 2 in 3. p. disput. 98. sect. 2.

Luc. 23. 26

S. Bernhard. lib. Medit. cap. 77.

Vide R. P. Jodoc. Andries S. I. de perpet. cruce f. 75.

cessate aut die, aut nocte. Ah fluite cum lacrymante dolorosissima Matre & meæ lacrymæ, fluite, fluite, ego enim omnium horum dolorum, angustiarum, cruciatuum causa sum, quia peccavi in DEum meum. O si sanguine meo fieri posset, ut non offendissem te, ô mi JESU! ô MARIA!

5. Sed nondum hîc hujus luctuosissimæ catastrophes & cruciatuum finis. Plùs ultra, ô mi JESU! ô MARIA! plùs ultra, ad montem myrrhæ & ad montem thuris, ibi magnum illud redemptionis nostræ opus, quod vobis Pater imposuit, perficietis: Progredere igitur, ô mi JESU! sed quid dico: Progredere? repit potiùs, quia vermis factus, pientissimus JESUS, quàm incedit; procedendum tamen est; sequitur & Mater, Stella Vespertina suum cadentem solem: *Et venerunt in locum, qui dicitur Golgatha, quod est Calvariæ* Matth. 27.
locus, ubi benignissimus JESUS per ascensum montis non patiebatur, ut no- 33
tus ille Cyrenæus tantam crucis molem solus ad supplicii locum gestaret, sed sponte sua subjectis, licet crudelissimè dilaniatis humeris, anteriorem & majorem crucis partem portavit, Simone interim pedem crucis sublevante. Et quid hæc inter omnium afflictissima & sanctissima Matrum?

Vidi, dum studiis excultioribus quondam Monachii Bavariæ Superioris Metropoli vacarem, tres una die Mercurii proles uncis manibus rapaces ad patibulum condemnatas, ad quod spectaculum ingens hominum turma, velut torrens affluxit, inter quos & junioris latronis Mater extitit, quæ ubi Filium suum ad ferale hoc theatrum progredientem animadvertit, repente viribus destituta vix non animam expiravit. O Domina mundi! ô Mater amoris & doloris! quomodo possibile fuit, Christi Filii tui sanguinolenta sequi vestigia, & inter latrones, qui incomparabiliter illo mitiùs habiti sunt, solum innocentissimum Natum tuum trabale crucis lignum, in quo interficeretur, trahentem? Et quid, obsecro, tum temporis intervallo secum ruminabat afflictissimum COR Matris DEI? Ita mi Pater (suspirabat secum) quia tu ita jubes, placet & mihi; acerbissimum quidem est hæc intueri, ac tam indigna pro indignis pati, placet tamen, quia tibi placet, proinde me totam in SS. COR tuum resigno, paratissima unà cum Filio tuo, imò & meo, si non corpore, animo saltem crucifigi. Vade igitur, ô Fili mi, & velut alter Isaac por- Genes. 22. 6
ta ligna holocausti super unum montium, quem nunc Pater monstrabit tibi. Vade in agrum, Abel innocentissime, in quo à perfidis Caini fratribus etiam
sine causa furcâ ligneâ occidêris. Vade, justissime Noëme, & per crucem tu- Genes. 4. 8
am arcam mundo naufrago præpara, in qua in secundo diluvio salvetur ge- Gen. 6. 14.
nus humanum. Vade, ô mitis Agnelle, ad macellum & ad cruentissimam Jerem. 11.
lanienam, in qua non lanam duntaxat, sed & supremam sanguinis stillam 19
pro salute mundi dabis. Vade, mansuetissime Moyses, Dux & Legifer noster, Exod. 14.
ac virga SS. crucis tuæ non tantùm rubrum passionis mare divide, sed & viam 16
omnibus tuis fidelibus ad cœlestem Palæstinam pande. Vade, ô Fili David, Isa. 22. 22

& clavem Regni tui porta laffatis & luxatis humeris, quâ paradifum, tot retro fæculis occlufum, aperies. Vade, ô Princeps pacis, jam enim à primo conce-
Ifa. 9. 6 ptionis tuæ momento tibi à Patre infinuatum fuit: *Et principatus ejus fuper hu-*
Pfalm. 95. 10. *merum ejus*; habes, inquam, nunc principatum tuum, nam Dominus à ligno regnabit. Vade denique, ô omne bonum meum! vade ad mortem, & quidem mortem omnium crudeliffimam, fequar & ego te, quocunque ieris. Ethai Davidem inter tot tribulationum fluctus conftantiffimè fecutus eft, faciam &
2. Reg. 15. 21 ego hoc: *Vivit Dominus meus, & vivit Dominus meus Rex! quoniam in quocunque loco fuerit Dominus meus, five in morte, five in vita, ibi erit & Mater, imò &*
1. Reg. 14. 13 *ancilla tua.* Armiger ille contempto omni mortis periculo ducem fuum Jonatham fecutus eft per loca excelfa, per rupes præaltas, manibus ac pedibus poft Dominum fuum reptans; fequar & ego, & fi præ virium laffitudine incedere ampliùs non potero, reptabo pedibus ac manibus ad Calvariæ rupem, ut cum dilecto meo fi non corpore, faltem animo patiar, & commoriar; &
Cant. 8. 6 quis me feparabit à Charitate JEfu? *Quia fortis eft, ut mors, dilectio; aquæ multæ hanc non poterunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam.* O anime mi! quid tu ad hæc & ifta? Si ferreus, fi faxeus, fi adamantinus effes? deberes faltem aliqua commiferatione erga JESUM patientem & SS. Matrem ejus compatientem tangi; & tu, ô mifer! adhuc ftas immotus? Et dic, quæfo fodes! fi quis te ex tuis amicis à morte redemiffet, manu una pro tua defenfione perditâ, mutilusque per reliquum vitæ curfum permaneret, num ingenti te illi profitereris obftrictum beneficio? An non, quoties in tuum veniret confpectum, te ad aliquam faltem excitaret commiferationem, & reciprocum amorem? Anime mi! leva oculos tuos, & JESUM pro te graviffimam crucem bajulantem, ac SS. Matrem ejus fequentem confidera; quid pro tua falute ultra poterant facere, & non fecerunt? O quantum debes Redemptori tuo ac SS. Virgini! gratias proinde illis fummas repende, & in animo verè contrito ac humiliato ad eorum pedes proftratus, ingratitudinis tuæ, omniumque delictorum veniam fuppliciter pete, &c.

6. Revertor ad te, ô Domina mundi! & quid appello te mundi Dominam, cùm nunc fis omnium noviffima mulierum, quia Filius tuus novisfimus virorum? Dic tamen, ô Domina! obfecro te, an non in mentem tunc tibi venerit illa Archangeli promiffio olim in conclavi Nazarethano tibi facta:
Luc. 1. 32 *Dabit illi Dominus fedem David patris ejus, & regnabit in domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis?* Nunquid cogitare, & Angelo falutis humanæ nuntio nunc objicere poteras: Qualis hæc fedes David? Quale Regnum in domo Jacob? Si Filius meus etiam quà homo Regni Davidici legitimus hæres eft, quia Filius David, quare hunc legitimum hæredem hodie cum tanta in-
Matth. 21. 38 famia ejecerunt extra civitatem: *Hic eft hæres: Venite, occidamus eum, & habebimus hæreditatem ejus; & apprehenfum eum ejecerunt extra vineam, & occiderunt?*

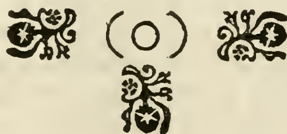
unt? Si promiſſum eſt eum in domo Jacob regnaturum, ubi hoc regnum? Ubi corona? Ubi ſceptrum? Ubi regalis purpura? Ubi majeſtas? *Ah vidimus eum, & non erat aſpectus: Deſpectum & noviſſimum virorum.* O domus Jacob! quomodo in te regnabit Filius meus, dum illum hodie coram Romano Præſide negâſti: *Non habemus Regem niſi Cæſarem?* Quomodo ergo, ô mi Angele! hæc tua promiſſio verificatur? Ita, inquam, pretioſiſſima Deipara miſerando illo temporum intervallo ſecum in animo ratiocinari poterat. Sed magnum hîc abſconditum eſt myſterium; alia enim ſunt Dei, alia hominum judicia; enimverò dedit illi Pater æternus ſedem & regnum David non temporale, ſed æternum, aſt non niſi per paſſionem & crucem obtinendum, in ligno enim oportebat Chriſtum pati, & ita intrare in gloriam ſuam, unde Ecclesia: *Regnavit à ligno Deus*; & Vates Regius: *Dominus regnavit à ligno*; quæ ultima verba *à ligno* impii Judæi crucis Chriſti æmuli dato ſtudio, ne à Chriſtianis convincerentur, ſuſtulerunt, ita S. Juſtinus & plures SS. Patrum; proinde ſenſus eſt, Chriſtum non vi, aut armis, nec per publicam populi electionem regnum ſuum conſecuturum, ſed *à ligno* in domo Jacob, hoc eſt, in Eccleſia regnaturum, & per hoc in æternum in cœlo triumphaturum. Et hoc erat dolentiſſimæ Matri hujus Sacramenti non ignaræ unicum in tot adverſis ſolatium, proinde magno animo omnes cruces, paſſiones & adverſitates cum Filio ſuſtinuit; hinc rectè à S. Epiphanio crux appellata eſt, cujus verba ſunt: *Dico ſanctam Virginem eſſe cœlum, thronum & crucem.*

Iſa. 53. 2
Ioann. 19. 15
Pſalm. 95. 10
Vide in hunc Pſal. Tirinum & alios paſſim.
S. Epiphan. de Laud. Deip.

Age hîc, quiſquis es ô homo Chriſtiane! & diſce, non eſſe ſatis ad ſalutem conſequendam, quòd Chriſtus nobis crucem portaverit, ſed inſuper oportet, ut & tu eam poſt Chriſtum feras, ita atteſtante veritate: *Si quis vult venire poſt me, tollat crucem ſuam, & ſequatur me.* Si Chriſtianus es, debes eſſe & *Crucianus*, tota enim vita Chriſti JESU & MARIÆ crux fuit & martyrium, ergo ſi DEUS te amat, tibi non aliam in cœlum viam pandet, quàm crucem:

Matth. 16. 24

Per crucem ad lucem.

CONSIDERATIO XXXIII.

In conſpectu afflictiſſimæ Matris Filius JEſus infami crucis patibulo affigitur.

Pharmacum, non venenum

Poſtquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum. *Luc. 23. 33.*

1. AD ſpectaculum hodie invitaris, anima Chriſtiana, cui ſimile hactenus non vidit, nec ampliùs videbit mundus: *Spectaculum*, inquit Apoſtolus, *facti ſumus mundo, & Angelis & hominibus*; ubi alludit ad perſecutiones & martyria Apoſtolorum, ac præſertim ad illos beſtiarios, primosque SS. Martyres, qui Romæ & alibi quaſi beſtiæ caveis incluſi in amphitheatro publico, ſpectante Imperatore & populo Romano, beſtiis objiciebantur; inter quos præeminet D. Ignatius, tertius poſt S. Petrum Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopus, qui in perſecutione Tra-

1. Cor. 4. 9

Martyrol. Rom. 1. Febr.

Trajani damnatus ad bestias Romam vinctus missus, præsente ipso Trajano Imp. & circumsedente Senatu primô immanissimis pœnarum suppliciis affectus, ac tandem rugientibus leonibus in cibum objectus est, quorum dentibus præfocatus, & ut frumentum Christi, prout desideraverat, comminutus, digna Christi hostia effectus est.

Verùm longè crudelius, longè immanius est istud, quod tibi hodie, anima Christiana, exhibebitur spectaculum, de quo S. Lucas commemorat: *Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, & videbant, quæ fiebant, percutientes pectora sua revertebantur.* O tremendum, ô luctuosum, ô cruentum spectaculum, videre JESUM, Agnum illum innocentissimum, DEI & MARIÆ Filium, in conspectu afflictissimæ Matris & totius populi dentibus efferatorum leonum objici, & quasi brutum excoriatum pro peccatis nostris in infami crucis patibulo durissimis clavis affigi: *O cœli obstupescite super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer.* Luc. 23. 48 / Jerem. 2, 12

Moyses olim pro spectaculo in publicis castris vastissimæ molis serpentem ex ære candente conflatum in alta furca adinstar litteræ T. fabricatâ, ingratissimo populo Judaico, à venenatis tunc anguium morsibus percusso, proponi curavit, ut in eum intuentes ab infirmitate & lue grassante pestifera liberarentur: *Quem cùm percussi aspicerent, sanabantur*, cui serpenti rectè pro Lemmate inscribes: Num. 21. 9

Pharmacum, non venenum.

O bone JESU, ô Amor crucifixe! tu nobis per illum æneum serpentem præsignatus es: *Sicut Moyses*, inquis ipse, *exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis, ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam*; in qua pœnosissima, ac dolorosissima exaltatione adimpletum fuit illud justi Simeonis vaticinium: *Ecce positus est hic in signum, cui contradicetur, & tuam* (ô Mater) *ipsius animam pertransibit gladius.* O anima Christiana! veni unà mecum, & ascendamus cum hac dolorosissima Matre ad montem myrrhæ, & ad collem thuris, & videamus visionem hanc magnam, DEUM & Hominem pro salute nostra cruci suffixum: *Non te pigeat*, ait Mellifluus Bernhardus, *videre serpentem in patibulo pendentem, si vis videre Regem in solio residentem:* Et S. Augustinus: *Fratres*, inquit, *ut à peccato sanemur, Christum crucifixum intueamur, quomodo, qui intuebantur serpentem æneum in deserto, non peribant; sic qui intuentur fide Christi mortem, sanantur à morsibus peccatorum.* Proinde non incongruè Poëta ille Christianus: Ioan. 3, 14 / Luc. 2. 34 / S. Bernhard. cit. à Cornel. in lib. Num. 21. 9

Pharmaca sunt potiùs, quàm vulnera Vulnera Christi,
Curat enim plagis vulnera nostra suis.

 2. *Post-*

Luc. 23. 33 2. *Postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum.* Et quis, obsecro, hîc non obstupescat, pie Lector, quòd cuncti Evangelistæ hoc summum redemptionis nostræ mysterium non pluribus, quàm duobus tantummodo verbis adumbrârint: *Crucifixerunt eum*? quare tam parci fuêre hi sacri Scriptores in describendo hoc funestissimo, omnibusq; sæculis inaudito spectaculo, cùm nullus modum addat, quomodo DEI & MARIÆ Filius, an in jacente, aut in erecta cruce sit clavis confixus? Respondet Simon de Cassia, Salmeron & alii, quòd Evangelistæ præ verecundia, teneritudine & compassione animi tam horrendum ac luctuosum facinus non potuerint pluribus explanare, vel dilucidare verbis, tremebat enim tunc, cùm arripuêre calamum, manus scribens, oculi madebant lacrymis, cor insolito perfundebatur horrore, imò & ipsa penna rigebat stupefacta, ad consignandum posteritati tam indignum, tam cruentum, & luctuosissimum spectaculum. Addit S. Bernhardinus, ita placuisse Spiritui Sancto, qui *sic breviter scribi voluit, ut pia consideratio, non expressa per atramentum, pia meditatione ad meritum Fidelium remaneret.*

Simon de Cass. & Salmeron. in hunc loc.

S. Bernhard. Tom. I. ser. 15. art. 4. cap. 3.

Hunc crucifixionis modum multi cum SS. Anselmo, Cyrillo, Leone, Laurentio Justiniano, & aliis meditantur in cruce jacente factam, in quam Salvator mundi à carnificibus prostratus, ac supinus super cruce jacens eidem clavis ferreis pluribus malleorum ictibus affixus est, quem exinde impii ministri Satanæ in altum elevatum in scrobem in rupe illa Golgothæa defossam, inhumanè dejecerunt, non sine maxima cunctorum membrorum concussione & dolore inexplicabili. Alii cum Barradio censent, manus pientissimi JEsu ligno humi jacenti affixas, pedes verò erectâ jam cruce eidem esse suffixos. Verumenimverò qui antiquissimos Patres consulunt, & Romanum crucifigendi modum, à quibus & Christus crucifixus est, attentiore mentis oculo considerant, expensis rationibus, facilè in hanc declinabunt sententiam, mitissimum orbis Reparatorem Christum cruci jam fixæ, & humi depactæ, ac solidè in scrobe firmatæ in alto per scalas fuisse affixum, quia hic modus Romanis, prout benè observat Justus Lipsius, usitatior, & ad majorem crucifigendi ignominiam, populique spectantis terrorem inserviebat. Accedit & ratio, quia furca seu patibulum priùs erigi, & trabibus in terra firmari solet, antequam sontes in eo suspendantur; unde etiam provenit usitatus ille loquendi modus: *In crucem agere, in crucem tollere*; In hunc enim finem Judæi ad Præsidem Pilatum succlamârunt: *Tolle, tolle*, & exinde primum: *Crucifige eum.* Quod & Jacob Patriarcha in spiritu prævidit, dum moriens filio suo Judæ in persona futuri Messiæ intimavit: *Catulus Leonis Juda ad prædam Fili mi ascendisti*; tunc enim Christus tanquam Leo de tribu Juda ad prædam ascendit, quando in cruce *tulit prædam Tartari.* Item Sponsus: *Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus*; quibus assentit S. Mater Ecclesia, dum in oratione

S. Anselm. Dialog. de Pass. Dom. S. Laurent. Justin. de Pass. & alii. Barrad. Tom 4. lib. 7. cap 13.

Lipsius lib. 2. de cruce cap. 7.

Ioann. 19. 15

Genes. 49. 9

Cant. 7. 8

ie de Missa Passionis Domini, cujus initium: *Humiliavit*, ita orare assolet: *Domine JESU Christe, qui horâ sextâ crucis patibulum ascendisti. &c.* Quibus djungamus SS. Patres & cumprimis S. Gregorium Turonensem, qui asserit, Christi pedibus suppositam fuisse tabulam: *Super hanc verò tabulam*, inquit, *anquam stantis hominis sacræ affixæ sunt plantæ, &c.* S. Augustinus: *Ascendit Sponsus noster thalami sui lignum, &c.* S. Bernhardus: *Exaltato in crucem erforantur manus & pedes Viri optimi benigni JESU.* Mitto S. Cyprianum, oannem Chrysostomum, Gregorium M. Gregorium Nyssenum in tragœdia, Nazianzenum, Nonnum, & quàm plurimos recentiores, &c.

S. Gregor. Turon. cit. à le Blanc. Tom. 2. Psal. 21. v. 18.
S. Aug. lib. de fide ad Catechum.
S. Bernhard. Tractat. de Pass. Dom. cap. 5.

O bone DEUS! quàm lugubre hoc erat spectaculum, videre JEsum nudum, vulneratum, ab omnibus desertum, inter truculentas carnificum manus in conspectu totius populi insultantis scalas seu tabulationem juxta crucem erectam perreptare, ubi stans in pegmate facie in cœlum conversa se denuo Patri Cœlesti in victimam & holocaustum totius mundi obtulit; ita Seraphicus Bonaventura: *Aspicit in cœlum, Patri dicens: Ecce hîc sum, Pater mi, usque ad crucem me humiliare voluisti, pro amore & salute generis humani, placet, accepto, & pro eis me tibi offero, quos dedisti mihi, & fratres esse voluisti; accepta igitur & tu, Pater, & deinceps placabilis esto mei amore, & omnium maculas veteres absterge, & elonga ab eis; Me tibi pro eis offero, Pater; &c.* O utinam mortales omnes hæc Christi patientis verba altiùs animo suo inscriberent; ita nimirum par est, ut loquamur, præsertim ubi crux aliqua e cœlo nobis submittitur.

S. Io. Chrysost. in 1. ad Cor. 2.
S. Bonavent. lib. Meditat. vitæ Christi cap. 78.

3. Et quid interea dolentissima Mater? Penetrat illa immensam turbam (tanta est vis amoris) & exadversum cruci se collocat, ubi videret, & audiret omnia. O fortis Machabæa, quæ non ad montem Thaboræum ad gaudia, sed ad collem Golgothæum luctibus & doloribus inundantem, ut unà cum Filio in anima crucifigeretur, ascendit: *Super omnia autem Mater mirabilis, & bonorum memoriâ digna, quæ pereuntem Filium conspiciens, bono animo ferebat propter spem, quam in DEUM habebat:* Proinde cùm vidisset dulcissimum Natum tam probrosè nudatum, ei capitis sui velum vel per alium submisit, vel potiùs ipsa, prout S. Anselmo revelavit, lumbis patientis Filii sui circumligavit; audi ipsam mœstissimam Virginem loquentem: *Audi Anselme, quod modò referam, nimis est lamentabile, & nullus Evangelistarum scribit. Cùm venissent ad locum Calvariæ ignominiosissimum, ubi canes, & alia morticinia projiciebantur, nudaverunt JESUM Filium meum totaliter vestibus suis, & ego exanimis facta fui, tamen velamen capitis mei accipiens circumligavi lumbis ejus.*

2. Mach. 7. 20
S. Anselm. Dialog. de Passione.

O pientissima Domina! si Adam Protoparens noster ob nuditatem suam adeò erubuit, ut in medio ligni paradisi sese absconderet, ac nuditatem suam foliis ficûs contegeret. Si Noë nudatus in tabernaculo jacens ingenti vere-

Genes. 3. 7
Genes. 9. 21

2. Reg. 10. 4 verecundiâ perfusus est, ubi nuditatem suam ex aliis intellexit. Si Ligati illi Davidis ab Ammonitis turpiter rasi, & usque ad lumbos denudati non ausi sunt propter vestes præcisas in publico comparere. Si Pater in filio prodi-
Luc. 15. 20 go non poterat ferre ignominiosam ejus nuditatem: *Citò proferte stolam primam*; heu qualis ac quanta oportet fuisse castissimorum pectorum JEsu & Mariæ erubescentia? O cœli quid agitis? Ubi vestra sunt fulmina? Ubi ful-
1. Reg. 6. 19 gura? Ubi sagittæ Potentis acutæ? Olim Bethsamitas subitanea morte percussistis, quòd arcam nudatam curiosiùs inspexerint; & nunc arcam vivam im-
Deut. 29. 6 punè respiciunt tot improbi & sceleratissimi mortalium? O impii, ô execrandi Deicidæ, nunquid Dominus *adduxit vos quadraginta annis per desertum, & non sunt attrita vestimenta vestra*, & hoc beneficium ita pessimè DEI Filio recompensatis? Omnes planetæ cœlestes erga JEsum ignominiosis-
Matth. 27. 45 simè denudatum suam exhibuêre compassionem: *Et tenebræ factæ sunt super universam terram.* O impudici, ô libidinosi, discite & vos verecundiam à verecundissimo JESU, non enim minima causa hujus probrosissimæ denudationis vestra insana libido extitit; audite Poëtam:

Luce obiit Veneris; Veneris fle turba! videtur
Causa DEI passi non minima esse Venus.

4. Interim parantur clavi, mallei, funes, scalæ, titulus, & alia ad hanc cruentam tragœdiam necessaria. Juvat hîc rursus audire dolorosam
Revel. S. Birgitt. lib. 4. cap. 70. Matrem, ita ad S. Birgittam asserentem: *Erat autem crux fixa & brachia ejus elevata, ita ut nodus crucis inter scapulas esset, nec ullum capiti reclinatorium crux præbebat, & tabula tituli utrique brachio super caput eminenti affixa erat. Ad crucem igitur jussus dorsum vertit, & manum postulatus, primò dexteram extendit, & inde alia manus ad reliquum cornu non attingens distenditur: Et pedes similiter ad foramina sua distenduntur, cancellatique & quasi infra à tibiis distincti, duobus clavis stipitem per solidum os, sicut & manus erant, crucifiguntur. Ad primum igitur ictum ferientis mallei ego ex dolore in extasi fio, & evigilans Filium meum confixum video, colloquentes etiam homines, alterum ad alterum audio: Quid hic fecit? furtum? rapinam? vel mendacium? aliis respondentibus, quod mendax esset. Et tunc corona spinea capiti ejus arctissimè imposita fuit, quæ ad medium frontis descendebat, plurimis rivis sanguinis ex aculeis infixis decurrentibus in faciem ejus, & crines & oculos & barbam replentibus, ut quasi nil nisi sanguis totum videretur, nec ipse me adstantem cruci videre potuit, nisi sanguine expresso per ciliorum compressionem, &c.* Huc usque dolorosissima Virgo ad S. Birgittam.

Considera nunc, anima Christiana, utriusque & Filii in cruce pendentis, &
Genes. 15. 5 afflictissimæ Matris juxta crucem stantis dolores: *Numera stellas, si potes*, olim ad Abraham dictum fuit; & tu, anime mi, *numera plagas, si potes*, pientissimi

Re-

Redemptoris tui, & dolorissimæ Matris ejus immensos CORDIS dolores. Aspice venerandum JEsu crucifixi Caput mille puncturis spinarum saucium: Vide Divinam ejus faciem, *in quem Angeli desiderant prospicere*, nunc cruore, livoribus & alapis deformatam: Intuere manus & pedes ferreis nunc clavis crudeliter perforatos, ex quibus quatuor illi paradisi fontes promanant, quibus orbis universus rigatur, & à peccatorum sordibus abluitur. Expende ossa luxata, & membra omnia per extensionem è statione sua mota: *Dinumeraverunt omnia ossa mea*; ac denique considera totum corpus ejus à planta pedis usque ad verticem capitis, & nil nisi unum vulnus videbis; dic nunc, obsecro, quid ultra debuit tibi facere Salvator tuus, & non fecit? O Christiane, qui hæc audis, num etiam tu ex illis es, qui rursum crucifigis tibimetipsi Filium DEI, & ostentui habes? *Plures Judæi sunt*, dicebat mitissimus Redemptor de cruce ad B. Margaritham de Cortona, *qui me hoc tempore crucifigunt, quàm fuerint in die passionis meæ.* O lacrymæ, ubi nunc estis? Moyses *percussit petram, & fluxerunt aquæ*; & cor meum petra, & silice durius erit? Condolebant huic crucifixo Domino meo creaturæ omnes: *Angeli pacis amarè flebant*; sol & luna & cuncta cœli sidera à tam cruento spectaculo suos retraxerunt radios; obstupuere saxa & rupes, sepulchra & monumenta disrupta sunt; orbis universus horrendo terræ motu conquassatus, & quasi à suo centro convulsus est; & ego, heu ingratissimus peccator, ob amorem meum crucifixum, toties à me offensum, non doleam? O Domina! verè Mater amoris & doloris, hoc, quæso, mecum agas, Crucifixi fige plagas cordi meo validè; iterum rogo, ò Domina! ah *validè*.

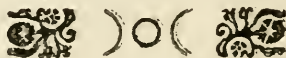
1. Petr. 1. 12 — Genes. 2. 10 — Psalm. 21. 18 — Hebr. 6. 6 — Vita 22. Feb. apud Bolland. — Psalm. 77. 20 — Isa. 33. 7

5. Nondum à te discedo, ô mœstissima Mater! de aquila referunt, quòd non tantùm radiantem, sed & eclypsatum solem irretortis oculis considerare soleat, unde lemma: *Etiam cùm deficit*; aut: *Videndo non expleor.* O dolentissima Domina, quid dico de te? *Aquila* eras, & es etiamnum *magnarum alarum*, quia multos sub alis maternæ pietatis tuæ fovere soles filios; dic, obsecro, quàm immenso gaudio subinde perfruebatur cor tuum, cùm dulcissimum Filium tuum *speciosum formâ præ filiis hominum*, tanquam radiantem & mysticum justitiæ solem, poteras in vita intueri, ac contemplari? *Cumque conspicerem eum*, inquis ipsa, *& considerarem pulchritudinem ejus, anima mea quasi rorem præ gaudio stillabat.* Verumenimverò mutata nunc est scena, ô pientissima! declinavit Dilectus tuus, & *factus est tanquam vas perditum*, vulnus & livor, & plaga tumens est indumentum ejus, ah quantùm jam in cruce mutatus ab ipso est? *Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus*? Hæc mutatio dexteræ Excelsi dulcissimum COR tuum non tam scindebat, quàm & imenso replebat dolorum pelago: *Eram*, ais ipsa, *sicut mulier pariens, cujus omnia membra post partum tremula sunt*; stabas tamen, & juxta crucem stabas à meridie usque ad vesperam, contemplans patientem, morientem

Ezech. 17. 3 — Psal. 44. 3 — Revel. S. Birgitt. lib. 1. cap. 10. — Psalm. 30. 13 — Thren. 4. 1 — S. Birg. lib. 2. cap. 21.

entem & eclypsatum justitiæ Solem, unde rectè prædictum Lemma tibi applicare possumus: *Etiam cum deficit*; vel: *Videndo non expleor.*

Genes. 4. 8 Nunc considerabas eum, ut innocentem Abelem, à perfidis Caini fratri-
Gen. 22. 9 bus in agro Golgothæo occisum, nunc ut Isaacum super struem lignorum
Exod. 12. 7 locatum, ut DEO in holocaustum immolaretur; nunc ut Agnum Paschalem & vespertinum, veru ligneo crucis infixum, & Divino amoris igne assatum,
Cant. 5. 10 de cujus sanguine domorum postes aspergebantur; nunc ut Sponsum dilectissimum, candidum & rubicundum, candidum per summam innocentiam,
Cant. 1. 15 & rubicundum per passionem; nunc ut floridum Nazaræum, cujus lectulus (aspera crux) omni selectissimorum florum & virtutum genere erat exornatus. Denique considerabas hunc crucifixum Amorem & Filium tuum, ut
1. Petr. 2. 25 Sacerdotem summum, *& Episcopum animarum nostrarum*, solemnem suam, sed eheu! quàm cruentam missam publicè extra castra in monte Calvario pro salute totius mundi celebrantem, cujus ara crux fuit; tiara corona spinea; calix, quem dedit ei Pater, myrrhâ, felle & aceto mistus; panem Judæi ei in lignum mittebant; vestis Sacerdotalis caro virginea, sed nunc concisa, & sanguine purpurata; annuli clavi ferrei; & pectorale SS. Cor apertum, ex quo sanguis & aqua manabant: *Terra, pontus, astra, mundus, quo lavantur*
Arnoldus Carnotens. & Richard. lib. 4. de laud. Virg. *flumine.* O triste, ô luctuosum Sacrificium! *Christus carnem*, ait Arnoldus Carnotensis, *MARIA immolabat animam; optabat quidem ipsa ad sanguinem animæ & carnis suæ adolere sanguinem, & elevatis in cruce manibus celebrare cum Filio Sacrificium vespertinum, & cum Domino JESU corporali morte redemptionis nostræ consummare mysterium; sed hoc summi Sacerdotis solius privilegium erat.* O anima Christiana! quot modos, & quàm latissimum campum hîc habes cum dolorosa Matre de Crucifixo JESU cogitandi, & meditandi: Quis patitur? Quid patitur? pro quo? quare? quo loco? quo tempore? à quibus? quomodo? in quem finem? & quid tandem huic summo Benefactori tuo crucifixo JESU & SS. Matri ejus dolorosæ possis rependere? &c. Ah cogita!

CON-

CONSIDERATIO XXXIV.

Expenditur dolor & amor afflictissimæ Matris, Filium suum in cruce suffixum contemplantis.

Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum.
Isa. 38. 14.

1. EZechias pientissimus Israëlitarum Rex, cùm in gravissimum ac lethalem morbum incidisset, & ab Isaia nunc audiret: *Morieris tu, & non vives*, impensissimè Deum pro salute sua flagitare cœpit; quatenus sibi ad aliquot adhuc annorum tractus vitam & sanitatem ob spem prolis (ne catalogo generationis Christi scintilla sua extingueretur) prorogaret; in quem finem assiduè, intentè & ex imo non tantùm ore, sed & pectore gemebundus in cœlum suspiravit, ut abinde auxilium impetraret in

4. Reg. 20. 1.

Isa. 38, 14 in tempore opportuno; Audi ipsum loquentem: *Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum.* Et ecce dum lassos ac moribundos ad cœlum levat oculos, solem astrorum Principem advertit in solario Achaz decem lineis per gradus retrorsum descendentem, & in gradu decimo, qui per crucem X. Isa. 38. 8 notari assolet, consistentem: *Et reversus est sol decem lineis, per gradus, quos descenderat.* Vide hic, prudens Lector! quantùm potentissimus DEUS suos æstimet servos, dum non sol duntaxat, sed & luna, omnesque orbes cœlestes in gratiam hujus moribundi Regis retrogressi sunt, quia aliàs totus ordo & harmonia cœlestis fuisset perturbatus.

Pulcherrima est hæc figura, quæ Christum, mysticum illum Justitiæ Solem, repræsentabat, decem lineis infra omnes Angelorum, hominumque choros, tanquam virorum novissimum, in passione sua usque ad crucem X. descendentem, ad quem in umbra patiens ac moriens Ezechias jam tunc suos sublevavit oculos, ut optatam per illius merita reperiret salutem. O Mater amoris & doloris! dic, quæso, quomodo tibi Cordi fuerit, dum stans ad radicem crucis, lassa ac gemebunda Solem tuum mysticum, amantissimum JESUM in Sanguine suo rubentem, & in cruce, decimo gradu occumbentem conspicata, ac contemplata es? Nunquid cum Ezechia ægrotante tunc dicere poteras: *Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum?* Et revera, ô Domina! attenuati sunt oculi tui adinstar aquilæ, non radiantem duntaxat Phœbum, sed & obnubilatum ac eclypsatum irretortis oculis considerantis, cum Lemmate ex Psalmis Jessæi Vatis mutuato:

Psal. 122, 1.

Ad te levavi oculos.

Psalm. 24, 15 Ita est, ô pientissima! *oculi tui semper ad Dominum*, ac tunc præsertim, cùm in cruce pro omnium salute extremos perferret dolores! ubi *omnia excelsa ejus & fluctus ejus super te transierunt*; ibi enim verificatum erat illud: *Abyssus abyssum invocat*; abyssus videlicet passionis dilectissimi Filii tui abyssum invocavit compassionis mœstissimæ Matris suæ. O Mater! non Mater, sed omnium afflictissimarum parentum infelix simulacrum! proinde non miror, quòd mitissimus orbis melioris Reparator Christus ad dilectam Sponsam suam B. Veronicam de Binasco, quæ solùm hujus Divinissimi Sponsi sanguinum passionem meditari consueverat, teste Bollando hæc sequentia dixerit: *Intellige, Filia mea, lacrymas passionis meæ gratiâ a meditantibus manantes, mihi quàm gratissimas fore: At cùm mei Genitricem, cœlorum Reginam, inexcogitato amore prosequar, gratior mihi est dolorum, quas in passione mea perpessa est, attenta meditatio.* Audis hoc, Mariane Lector? Et quomodo poteris *oblivisci gemitus Matris tuæ?* Ah quomodo?

Psalm 41, 8; Psalm. 41, 8; Bolland. 12. Jan. fol. 207.; Eccl. 7. 29

En

En Mater stat fixa loco, truncumque madentem
Sanguine perfundit fletibus usque suis.
Nunc lacrymis madidos convertit ad æthera vultus,
Nunc tenet in Nato lumina fixa suo.
Heu quid agat? maneat? prohibet dolor; inde recedat?
Fortior immotam sub cruce sistit amor.
Dure amor! has servas leges? sic jungis amantes?
Quàm non sunt regni mollia jura tui!

2. Perpetuâ memoriâ digna est sancta illa, juxta ac fortissima Machabæorum Mater, quæ omnia tormenta pro Lege DEI à septem filiis generoso animo exantlata coràm & immota spectavit, quam proinde meritò Div. Augustinus summis laudum extollit præconiis, eamque septemplicem Martyrem appellat: *Isti singuli*, inquit, *in se sentiendo, illa videndo in omnibus passa est. Facta Mater septem Martyrum, septies Martyr; à filiis non separata spectando, & filiis addita moriendo. Videbat omnes, amabat omnes. Ferebat in oculis, quod in carne omnes.* Verùm hîc observes, rogo, prudens & Mariane Lector! quod sacer insinuat textus: *Contigit autem & septem fratres unà cum Matre sua comprehensos compelli à Rege, &c.* Adverte τὸ *compelli.* Ex quibus facile conjicies, neque Matrem, neque filios sponte propriâ sese Regi Antiocho ad lanienam præsentasse.

S. Augustin. serm. 109. in app. de divers.

Verùm longè major atque excellentior fuit illa animi fortitudo, amor & dolor afflictissimæ Matris DEI, dum non septies duntaxat, sed plùs quàm millies Martyr extitit, ac tunc præsertim, quando vitam suam in cruce ante se pendentem à meridie usque ad vesperam inumbrantem contemplata est: *Ibi ferebat in corde, quod Filius in carne.* Neque coacta, aut compulsa ab humana vi, vel jussa à Filio ad locum cruenti hujus certaminis festinavit, sed ultro citroque cunctis periculis ac doloribus unà cum Filio pro salute humani generis sese subjiciens, in medium turbarum ac ferocissimorum satellitum usq; ad ipsas crucis radices penetravit, ubi stillicidium Divini cruoris ex hiantibus Nati vulneribus largissimè in terram promanans, non tam coram (heu quo animi cum luctu?) spectavit, quàm & ipso pretiosissimo hoc cruore in velo ac vestimentis abundè proluta est. O luctuosum spectaculum! Mater & Filius; Filius & Mater! dolebat hæc omnium Matrum afflictissima, ac desolatissima, Divinum illum Sanguinem, cujus pretium immensum optimè noverat, velut inæstimabiles margarithas ab immundis canibus & porcis conculcari, ac profanari; dolebat vicissim & Filius, cùm Matrem videret in tanto supplicio: *Flebat Mater*, inquit Nebridius, *ob dolores Filii, atque effusione lacrymarum irrigabat totum montem; flebat quoque pius Dominus ex compassione Matris, imberque lacrymarum mixtus sanguine defluebat*

Nebrid. in Fasc. Myrrh. cap. 11.

in terram de cruce ante faciem Matris. Et tu, anime mi! quid agis? Quare non
Exod. 12. 7 accedis cum hac dolentissima Matre ad pedem crucis, & pretiosas has lambis Divini cruoris stillas? Si quondam Sanguis ille Agni typici in Ægypto primogenita Israëlitarum à morte servavit imunia, quid possit sanguis tam prodigè fusus imaculati illius Agni pro omnium salute in crucis ara imolati? Roga igitur, iterumque roga hanc dolorosissimam Virginem: Ah Domina! unicam stillulam etiam pro me omnium peccatorum miserrimo; ah Domina! quæso, ne deneges mihi, licet clientum ac sodalium tuorum infimo, hanc gratiam, ac tunc præsertim, quando in supremo illo judicio agetur de æterna animæ salute; Domina! unicam stillulam rogo, & sufficit mihi.

Psalm. 103. 24 3. Ad te nunc humilis sermo meus, ô Pater cœlestis! qui *omnia in sapientia fecisti,* & cuncta suaviter in suum disponis finem; Quare, obsecro, voluisti, ut dilectissimo Filio tuo in tragœdia illa tam cruenta, tam luctuosa, tam funesta, cùm salutem nostram *in medio terræ* in cruce pendens operaretur, & Mater
Psalm. 37. 12 dolorum socia ei assisteret? Noëmo pepercisti, includens eum in arca, ne generalem videret humani generis interitum: *Et inclusit eum Dominus deforis.*
Genes. 7. 16 Cùm Sara dispensâsti, ut dum Filius ejus nunc erat in victimam tibi litandus,
Gen. 22. 3 ipsa interim domi remaneret. Agar ob morientem in deserto filium per An-
Genes. 21. 17 gelum solatus es: *Quid agis Agar? Noli timere, &c.* Et innocentissimæ Ma-
Matth. 3. 17 tri Filii tui, in quo, & in qua tibi semper benè complacuisti, non parcis? Ad quid mitis hæc agnella inter cruentas luporum manus? Ad quid intemerata hæc Virgo hactenus solitudinis amantissima & publici semper fugiens in tanto rerum tumultu? Nunquid poterat in suo cubiculo mortem Unigeniti sui materno affectu prosequi, & tibi æterno Patri pro humani generis offerre salute? O bone DEus! quàm lamentabilis hic erat aspectus, suum videre sanguinem de infami ligno tot vulneribus, tot patefactis defluere ostiis!

Psalm. 35. 7 Adverte, anima Christiana! *Judicia Dei abyssus multa,* quia primus Adam peccavit in ligno, secundus & melior culpam luit, ac diluit in ligno; & quia Eva ex arbore prohibitum decerpendo fructum omnis nostræ ruinæ instrumentum fuit, voluit benignus Deus, ut nova & melior Eva sub arbore crucis
Jo. Tauler. cap. 18. repararet, quod prius illa destruxerat: *Sicut Heva,* inquit doctissimus Taulerus, *usurpans temerè de arbore scientiæ boni & mali, homines in Adam perdidit; ita tu de arbore crucis dolorem in te suscepisti, satiataque amaritudine, unà cum Filio tuo hominem redemisti.* Et quia Christus pro peccatoribus primariò in monte Golgothæo passus, crucifixus & mortuus est, æquum fuit ac conveni-
S. Bernhardin. Senens. Tom. 1. ser. 55. art. 12. par. princ. cap. 3. ens, ut & Mater, quæ est *Refugium peccatorum,* pro eis intercedendo ad crucem adstaret. Mitto plures rationes. Audiamus S. Bernhardinum Senensem: *Tota commigraverat,* ait de hac dolorosa Matre, *in Dilectum, & dum ille corpus, ista spiritum immolabat. Sed quâ parte stabat Virgo juxta crucem? Utique ad sinistram Christi, juxta Alexandrum de Ales, scilicet ut pro peccatoribus Filium exoraret,*

eraret, qui à sinistris Domini sunt. O peccatores omnes, respirate, & in novam vos spem erigite: Maria facta est sub cruce Refugium peccatorum, Consolatrix afflictorum, Auxilium Christianorum, Atlas mundi, Arca salutis & Civitas refugii; ite ad hanc Matrem dolorosam, & si faciem Christi Crucifixi, cujus interfectores fuistis, ob demerita vestra pertimescitis, ite, inquam, prius ad Matrem, & hanc dolorosam, ut vobis viam paret ad veniam & ad æternam consequendam misericordiam: *Sicut pia Mater*, sunt verba Richardi, *abscondit Filium suum sub pallio, quando pater vult eum verberare: Sic B. Virgo refugientes ad se, Christi justitiam formidantes.* O pientissima Mater! quis non diligat te? Richard. lib. 12. de laud. B. V.

4. Et si ulterius libeat progredi, quare dolentissima Mater non eminus, sed proxima Filio juxta crucem steterit, verè cum Crucifixo crucifixa, perpendere oportet rationem, quam veritas in sacro eloquio nobis inculcat: *Ubi*, inquit, *est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum*; sed quis magis dilectus atque gratior poterat esse thesaurus tantæ Matri quàm talis Filius? Ergo COR MARIÆ penitus in SS. CORDE JESU erat absorptum, proinde à Dilecto suo abesse non poterat, etsi mille oportuisset eam subire neces, non tribulatio aut angustia, non fames aut sitis, non periculum aut persecutio, non gladius aut ignis, vel creatura alia illam separare poterant à charitate DEI, quæ est in Christo JESU Domino nostro. Matth. 6. 21 Rom. 8. 35

Videntur mihi JEsus Crucifixus & cum eo in anima crucifixa Mater, ut duo specula sibi invicem opposita, quorum unum alteri solares splendores mirandâ prorsus vicissitudine reverberatos comunicat, adjecto Lemmate: *Alterum ab altero.* Vel si mavis: *Fertque, refertque.* Ejusmodi mutua sibi specula erant JESUS & MARIA, dolorem & amorem sibi invicem comunicantes: *Clarissimum speculum passionis Christi*, ait S. Laurentius Justinianus, *effectum erat Cor Virginis, & perfecta mortis imago; in illo agnoscebantur sputa, convitia, verbera & vulnera Redemptoris.* O quis dicet, quo animi sensu hæc mœrentissima Virgo hunc crucifixum Amorem suum à meridie usque ad vesperam in cruce pendentem fuerit contemplata? Noverat quippe, quis esset; quid pateretur; pro quo pateretur; in quem finem pateretur; & quòd *posuerit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrûm.* O quot pientissimos affectus hæc pretiosissima Mater tunc stans sub cruce in DEum & Hominem Christum eliciebat: Comiserationis, gratiarum actionis, admirationis, amoris, fiduciæ, imitationis, &c. Nunc patientis & morientis Filii considerabat vultum, heu quàm lugubrem, lividum, saucium, percussum, totum cruentum, & spineo serto redimitum: Hæccine, intra se suspirabat, estne facies illa, in quam desiderant Angeli prospicere? O cœli obstupescite! nunc manus ejus intuebatur, olim tornatiles, plenas hyacinthis & in omnes beneficas: *Et imponens manus super illos, benedicebat eos.* Sed modò, ah quàm crudelibus terebratas clavis? S. Laurent. Justinian. de Triumph. Christ. ag. cap. 21. Isa. 53. 6 Marc. 10. 16

Nunc

Nunc venerandos oculis lustrabat pedes, triginta & amplius annis pro salute nostra fatigatos, & ecce, qui sidera & maria prius calcare poterant, nunc trabalibus sunt clavis perforati. Nunc totum corpus contemplabatur, ô spectaculum sacro plenum horrore! & non nisi sanguinem & unum vulnus cernebat: Et hiccine, inquiebat, est Filius meus? An meus ille Filius? Qui inter Cherubinos sedet, nunc inter latrones pendet quasi pecus excoriatum, & non
Isai 53. 3 est ei species neque decor; verè, ô mi JEsu! *novissimus virorum* factus es, *ver-*
psal. 21. 7 *mis & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis.* Supra omnia autem hæc pientissima Mater Sacratissimum ac Divinissimum Cor JEsu meditabatur, illum amoris thronum, Divinitatis thalamum & librum Electorum (ô beati, quorum nomina in hoc libro vitæ scripta sunt) sed quid vidit mœstissima Matrum? O Domina! claude oculos, ah claude, & noli fulminantem videre lanceam, quâ miles truculentus te præsente illud transverberabit.

O luctuosissima Mater! qualis, obsecro, tunc tibi animi sensus? Quis dolor? Quis amor? Dicat, qui potest, & ego eum tibi explicabo. Et si S. Paulus de se affirmat, quòd per frequentem meditationem stigmata Domini JEsu
Galat. 6. 17 in Corpore suo portaverit, qui tamen Christum patientem non viderat; quid de dolorosa Virgine dicendum, cujus COR unum cum CORDE JESU fuerat, quæ omnia præsens & coràm spectavit? Magnum ergo miraculum extitit, quòd hæc tenerrima Virgo non ad pedem crucis expirârit; audi Mel-
S. Bernhard. lifluum: *MARIA quia plùs omnibus dilexit, singulare miraculum DEUS Pa-*
in Cant. 5. *ter in ea perpetravit, ideò etiam dicit ipsa Canticorum 5. Anima mea liquefacta est per incendium charitatis, sicut metalla liquefiunt per vehementiam ignis.* O bone JESU! ô Mater doloris & amoris! Ubi noster in vos amor est? Ubi compassio; Ubi lacrymæ? Ubi vera contritio? Ubi seria vitæ emendatio? Ah quando tandem carnem nostram cum vitiis crucifigemus? Si non compatimur, quomodo cum illis conglorificabimur? Audi, mi Lector! Crucifixum amorem tuum ad cor tuum de cruce loquentem:

Aspice me, quicunque refers cognomine Christum.
Te propter volui hanc sponte subire necem.
Ecce patent ferro disruptis brachia nervis,
Confossum latâ cuspide pectus hiat.
Planta superfixo contunditur utraque clavo:
En regale caput spinea serta tegunt:
Plurimus è lacero discurrit corpore sanguis,
Tabifico cervix sparsa cruore nota:
Lumina livescunt, mortis torpore propinqua.
Luridus exsangui pallor in ore sedet.
Quid cessas grato suspiria ducere corde?
Ecce tua immerito hac pœna luenda fuit.

5. Recor-

5. Recordor hîc illius Cherubini, quem quondam DEUS post expulsos ex horto voluptatis protoparentes nostros cum gladio ignito atque versatili ad fores paradisi constituit: *Collocavit ante paradisum voluptatis Cherubim, & flammeum gladium, atque versatilem, ad custodiendam viam ligni vitæ.* Supra quod pulcherrimè commentatur Doctor Seraphicus: *Ecce,* inquit, *aperta est janua paradisi, & per lanceam militis gladius versatilis est amotus.* Et hoc est, quod Dilectus ille discipulus Christi nobis insinuâsse videtur, dum scripsit: *Unus militum lanceâ latus ejus aperuit.* Adverte Τὸ *aperuit,* non vulneravit, sauciavit, &c. sed *aperuit* latus JESU adinstar Januæ aut portæ, per quam omnes Christi fideles ad SS.Cor Redemptoris sui apertum ac liberum haberent introitum, ad quem mysticum paradisum (SS.Cor JESU) clavem dolorosa Virgo & Mater habet, ita rursùs idem Seraphicus: *MARIA,* ait *est clavigera cœlestis,* per illam enim accessum habemus ad Filium, & à Filio ad Patrem. Sanctam Mechtildem consulite, quæ cùm aliquando Sacram historiam de passione secundùm Joannem mente attentâ ac devotâ legeret, dum ad illa morientis Redemptoris nostri verba pervenit: *Ecce Mater tua,* Crucifixum hunc Amorem suum impensiùs rogare cœpit, quatenus & sibi, sicut quondam S.Joanni, hanc SS. ac dolorosam Matrem suam consignaret. Attende mitissimum Cor JESU, mox annuit benignus orbis Reparator Christus, & hanc SS. Matrem suam non duntaxat ei in Matrem legavit, sed & voluit, ut singularem imposterum Mechtildis curam haberet. Audiamus hîc propria Auctoris verba: *Illico,* ait, *Christus tradit eam in manus Matris suæ: Mater, inquiens, mea, ego hanc tibi commendo, ut plagas meas, & quasi saucius ante te jacerem, conante te iterum vulneribus meis mederi: Ad eundem planè modum opto te ejus curam suscipere, eamque solari, ubi usus feret. Iterum illam tibi commendo, tanquam mei pretium, meminisseque te velim, quanti illam feci, cùm ejus amore captus, pro ejus salute mortem crucis obierim. Denique eam commendo, tanquam cordis mei delicias & amores, cùm non ignores delicias meas esse cum filiis hominum. Tunc ad Christum S.Mechtildis: Nonne hoc idem, ô bone Domine, præstare velles quibuscunque, qui id exoptant? Imo, respondit Christus Dominus, neque enim acceptio personarum apud me est.* Si hoc ita est, prout in veritate ita est, quare ergo, ô peccatores! ad hanc SS.Matrem dolorosam non festinatis? Si Mater vestra est, ubi reciprocus in illam amor? Audite pro coronide Jo. Berchmanum S. J. fama sanctitatis notissimum? *Necessarius,* inquit, *cuilibet est, certus aliquis perfugii locus, in quo velut in asylum se recipiat subitis adversisque rebus: Nullus autem tutior est sinu, plagisque sanctissimis Christi, & pallio Reginæ cœlorum, &c.*

Gen. 3. 24.
S. Bonavent. Tom. 7 Stim. amor. cap. 1.
Joann. 19. 27
In Specul. Parvo.
Anton. Baling. in Calend. Mar. 26 Februar. Et P. Georg. Reeb S. J. in Reg. prud. Christ. p. 3. fol. 76.
Herm. Hugo in ejus vita part. 2.

CONSIDERATIO XXXV.

Mater Dolorosa inter Filium crucifixum & latronem, aliosque peccatores juxta crucem Mediatrix facta est.

Deducit me in terram rectam.
Psal. 142. 10.

1. Hecuitis mulier illa prudens iratum quondam Davidem Israëlitarum Regem cum Absolone filio rebelle fratricida mirum in modum blandiloquentiâ suâ placavit: *Itaque cùm ingressa fuisset mulier Thecuitis ad Regem, cecidit coram eo super terram, & adoravit, & dixit: Serva me Rex, &c.* Beatissima Virgo & Mater dolorosa, plùs quam illa Thecuitis, stans juxta crucem inter Filium crucifixum & Dismam latronem media, inter utrumque quoque Mediatrix facta est, dum in extremâ vitæ periodo prædoni illi non duntaxat veniæ locum, sed & paradisum

2 Reg. 14. 4.

ſum per ſuam efficaciſſimam interceſſionem obtinuit. Ita Novarinus: *Sub MARIÆ umbra*, inquit, *ac tegmine fuit bonus ille latro, qui cum Chriſto pendebat in cruce, nam, ut multorum ſententia eſt: Virginis præcipuè precibus ad Chriſtum converſus eſt, &c.* Vide in hanc rem & Eminentiſſimum S. R. E. Cardinalem B. Petrum Damianum, qui in pluribus locis confirmat, latronem illum, qui Chriſto crucifixo à dextris erat, ope ac precibus doloroſæ Matris ad DEUM eſſe converſum: *Bonus latro*, ait, *reſipuit, quia Beatiſſima Virgo inter crucem Filii & crucem latronis poſita, Filium pro latrone deprecabatur.* Idem paulò inferiùs: *Latro in cruce converſus: Sed cur non ante? Cur non reſipuit, cùm JESUM in via ſequeretur? cùm eum crucem ferentem vidit, & comitabatur? Tunc convertitur, cùm MARIA juxta crucem ſtabat: Tunc ex latrone factus eſt Martyr, cùm pro eo MARIA deprecabatur.*

Novarin. lib. 4. excurſu 72. num. 713. B. Petrus Damian. in ſerm. de hoc & paſſim alii.

2. Videtur mihi hîc felix latro, ut Sciurus quidam, qui fluvium, aut ſtagnum trajecturus lignum arripit pro navicula, & bacillum pro remigio, quibus mediantibus, & aura proſpera aſpirante, feliciter ad alteram transvehitur ripam. Proinde haud incongruè huic naviganti Sciuro loco epigraphes illud ex Pſalmis Vatis Regii inſcribes: *Deducet me in terram rectam.* Ita, ſubintrat hîc D. Ambroſius: *Ubique latro diu oberrans, & naufragus, aliter ad patriam redire non poterat, niſi fuerit arbori alligatus.*

Pſalm. 142. 10. S. Ambroſ. ſerm. 55.

Vel ſi magis arridet, pro Symbolo hujus veritatis adhuc magè dilucidandæ, hirundinem contemplare, quæ ingruente dura hiemis ſtatione, in aliam ac remotiſſimam orbis regionem trans mare avolare aſſolet, & ne in emetiendo tantarum viarum ſpatio, labore ac volatu fatigata, in aquas decidat ſubmerganda, ſibi maturè de uno vel altero exiguo proſpicit bacillo, ſupra quo, volatu feſſa, tranquillo mari ſuſtentata, & velut in navicula remigans, aſpirante aura benigna, ſecura ad alterum immenſi æquoris portum appellit, hinc rectè ejuſmodi hirundini pro Lemmate affiges:

Ne mergar.

Ita bonus latro in cruce fecit, in qua, velut in cymba tutiſſima, ad optatum paradiſi & æternæ beatitudinis portum, aſpirante doloroſæ Matris gratioſa aura, transmeavit: *Inſtituit*, inquit S. Auguſtinus, *DEUS lignum, quo mare tranſeamus; nemo enim poteſt tranſire mare hujus ſæculi, niſi cruce Chriſti portatus.*

S. Auguſtin. To. 9. tract. 2. in Ioan.

3. Verumenimverò non ſolùm pro converſione Diſmæ latronis, ſed & pro omnium ſalute, adeoque etiam pro tua, ô mi Lector! dolentiſſima Virgo ſtans ad pedem crucis, imò etiam genibus flexis (prout obſervat S. Bonaventura cum aliis) DEUM Patrem impenſiſſimè orabat: *Pater dimitte illis.* Et licet imenſa tunc *repleta* eſſet *amaritudine, & inebriata abſynthio*; nobis tamen ſub cruce facta eſt quaſi favus diſtillans, & oleum effuſum, atque

S. Bonavent. In vita Chriſti P. Shall. S. J. con. 88. Thre. 3. 15 Apoc. 4. 3.

velut *iris in circuitu sedis*; sedes autem, seu thronus, à quo regnavit Dominus, non erat alius, quàm lignum crucis proprio Regis Sanguine purpuratum. O Domina! ubi stabas tunc? O quàm benè de te dixit & scripsit Orator ille Aureus, quòd calamitoso illo temporum intervallo in rupe Calvaria facta sis *Columba in medio accipitrum, ovis in medio luporum, lilium in medio spinarum, stella in medio nubium, germen justitiæ in medio iniquitatis*; nihilosecius sicut olim tempore Elisæi præcisum lignum grave ex aquis ad se attraxit ferrum: *Præcidit ergo lignum, & misit illuc, natavitque ferrum.* Sic tu, ô Pientissima! quæ à S. Damasceno appellaris: *Lignum plantatum secùs decursus aquarum*, ferreum latronem, aliosque innumeros peccatores per tuam intercessionem de profundo lacu perditionis, velut gravissimum ferrum ad te attraxisti, qui latro exinde, attestante D. Hugone, in sanguine & aqua, ex aperto crucifixi JEsu latere largiter profluente, baptizatus, & ab omni peccatorum sorde mundatus est: *Sacratissimo Sanguine*, inquit, *latro ille aspersus est, ideò in ictu oculi paradisum intravit.*

S. J. Chrys. hom. 2. de patientia

4. Reg 6. 6

S. Damasc. de dormit. V.

D Hugo lib. de animar. regress.

Zach. 13. 1

Hic adimpletum fuit illud Zachariæ: *In illa die erit fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem in ablutionem peccatoris.* Ubi observa, quòd Propheta hîc Christum crucifixum ac plagatum, non clausum, sed patentem fontem nominet, qui omnibus indifferenter prostat, non latroni tantùm in cruce ad frugem redeunti, sed & omnibus, ac quàm maximè peccatoribus, ut ex eo, si velint, aquam hauriant salutis.

Sed & dolorosa Mater fons est, patens omnibus Christicolis, non enim à Filii clementia, qui peccatores recipiebat, & manducabat cum illis, aliena esse debuit, vel potuit, utpote quæ gratiarum ac misericordiarum fontem mundo peperit; proinde cum Disma rectè ad eam currunt peccatores omnes, etiam desperatissimi, qui, si verè pœniteant, per ejus intercessionem veniæ locum, gratiæ augmentum, & vitam consequentur æternam; proinde rectè Mellifluus: *Tu*, inquit, *peccatorem à desperationis barathro pia manu retrahis, spei medicamen aspiras, foves, nec deseris, quousque horrendo Judici miserum reconcilies.* Disce ergo, anime mi! ex omnibus votis, totisque cordis medullis venerari dolorosam Matrem tuam, quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per MARIAM.

S Bernhard. serm. 2. de Virg. Deip.

4. O Domina mea! verè Mater amoris & doloris, cui ulteriùs te assimilabo? *Lignum vitæ* es in medio paradisi plantatum, qui ad te confugiunt, non læduntur à morte secunda. *Arca* Noë es, qui ad te recurrit, à diluvio peccatorum salvabitur indemnis. *Mons* salutis es, in quo tempore incendii & subversionis Pentapoleos Loth servatus est incolumis. *Civitas refugii* es, ad quam confugiens peccator à Divinæ Justitiæ ira tutus latitat: *Peccator*, ait Richardus, *debet ad eam confugere, quia ipsa est civitas refugii. Murus & antemurale* es cunctis tuis clientibus, devotè te invocantibus, inter DEUM enim & nos

Genes. 2. 9

Genes. 6. 14

Genes. 19. 17

Josue. 21. 36

Rich. lib. 2. p. 3.

Isa. 26. 1

Me-

Mediatrix es post Filium primaria, ne ob demerita nostra æternùm nos puniat. *Luminare minus* es, quia Filius tuus luminare majus est, qui præest diei, id est, Justis; sed tu, ô Beatissima! velut luminare minus præes nocti, *id est*, ait Hugo Cardinalis, *peccatoribus*. *Nubes* es fœcundissima, ardorem Solis Justitiæ, qui est Christus DEUS noster, tanquam supremi Judicis, mirè temperans. *Oliva* es, non horti, sed campi: *Quasi oliva speciosa in campis*, ad opitulandum omni tempore, velut in patulo campo omnibus exposita. *Virga Moysis* es, quæ ex petra, qui Christus est, aquam produxisti salutiferam, fontemque in vitam æternam salientem. *Atlas* denique es totius orbis: *Cœlum & terra*, subintrat hic S. Fulgentius, *jam dudum ruissent, si non MARIA precibus sustentâsset*. Periisset sine dubio & Dismas, latro ille famosus & infamis, nisi per te apud dulcissimum Filium gratiam invenisset. Periissem absque dubio & ego peccatorum miserrimus jam pridem, inter tot ac tanta constitutus pericula, nisi tu, Domina! me indignissimum servulum tuum tam benignè hactenus sustentasses; quas ergo tibi, ô Virgo! potero referre dignas gratiarum actiones? O si tot vitas haberē, quot pro tua laude scribo caracteres, quàm lubenti animo eas pro tuo honore expenderē, & in sanguine meo consecrarem?

Genes. 1. 16
Hugo Cardinal. hîc.
3. Reg. 18. 44
Eccles. 24. 19
Num. 20. 11
S. Fulgent. lib. 4. Mytholog.

5. Sed nondum hîc benignitatis tuæ ac clementiæ finis est, ô pientissima Mater! Assuerus centum viginti ac septem provinciarum Dominus, ut munificentiam suam in Estherem explicaret, ei dimidiam regni partem obtulit: *Quid petis*, inquit, *ut detur tibi? Et pro qua re postulas? Etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis*. Enimverò impetrabis? Qui tamen ex post facto nihil dedit. Ita & Herodes, qui Præcursorem Domini decollari mandavit, in die natali suo Herodiadi Filiæ, impiæ saltatrici in præmium unius saltûs dimidium regni sui pollicitus est: *Pete à me, quod vis, quia quidquid petieris, dabo tibi, licet dimidium regni mei*. Stat hîc attonitus Orator Aureus, quòd Rex ille pro levissimo saltu dimidiam regni sui partem lascivæ filiæ præsentarit: *O infelix*, exclamat ille, *itane tibi mentis oculi cœcutiunt? Tanti regnum facis? Quid si secundò saltaverit? Postea tibi erit mendicandum*. Collige ex his, prudens Lector! modernum mundi stylum; adi aulas Magnorum & Illustrium, multa tibi promittent, & pauca servabunt; ita neuter Rex, licet posterior promissum suum etiam juramento confirmarit, pactum suum servasse legitur. Sed longè fidelior est DEUS & Homo Christus in promissis suis, dum ad instantiam & intercessionem SS. Matris suæ latroni pœnitenti non dimidium sed totum regnum suum promisit, ac dedit: *Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiso*. O cœli obstupescite! latro ille pœnitens, im̃anium suorum non im̃emor scelerum, non ausus erat à Christo patiente petere: *Hodie*, sed humiliter pro uno duntaxat *Memento* in hoc cruento Missæ Sacrificio, pro salute totius mundi oblato, sum̃um Sacerdotem JESUM deprecatus est: *Domine, memento mei*; & sine mora responsum ac promissum accepit: *Hodie*. O cœli obstupescite,

Esther. 5. 6
Marc. 6 22
S. Chrysost. hom. 49. in Matth.
Luc. 23. 43

dum per potentissimam Matris dolorosæ intercessionem latro ille impius uno momento ex inferni titione paradisi civis, ex inimico Dei amicus optimus & ex mancipio diaboli Angelorum socius, cœlique hæres factus est. Sed dic, ô Domina! quid tunc stans juxta crucem animo volveris? Quid cogitaveris, dum hoc verbum omni solatio plenum à moriente Filio non fracta sed sonora voce prolatum percepisti: *Hodie?* Credo, hanc Sacratissimam, juxta ac afflictissimam Christi Matrem tum temporis intervallo apud semetipsam ita in Corde suo altùm suspirâsse: *O mi JESU! ô amor crucifixe! ô omne bonum meum! ad parvulam petitionem meam huic prædonum sceleratissimo non solùm omnia relaxâsti delicta, sed & insuper eum hæredem regni tui cœlestis adscripsisti; ô quàm felix est iste latro, quia tecum hodie in amœna paradisi semper virentia intrabit: Et ego Mater tua manebo hìc in doloribus? in ærumnis? in persecutionibus? Ah quàm diu adhuc? O mi JESU! ô Fili mi! ah quàm diu? O quis mihi tribuat unà tecum mori, ô vita mea? Veruntamen non mea, sed tua fiat sanctissima voluntas. Ita ô mi Domine! ita ô mi JESU! quia sic placitum fuit ante te, placet & mihi afflictissimæ Matri tuæ; manebo ergo interim superstes Mater tua, ah non Mater ampliùs, sed orphana, flentis ac desertæ infelix simulacrum.* O pie Lector! hæccine legis, & dolentissimæ Matri non condoles? Quare non eam impensissimè rogas: Ah Domina mea! sancta MARIA! impetra, ah impetra & mihi clientum tuorum infimo similem in agone gratiam, ut merear audire: *Hodie mecum eris in paradiso.*

5. Cæterùm inquirunt SS. Patres & SS. litterarum Interpretes, qualis huic bono latroni patria & religio fuerit? Aut Hebræus aut Gentilis extiterit? Altum hìc est Evangelistarum silentium, quibus sufficiebat (ita Spiritu Sancto calamum gubernante) ejus ad Christum tam mirabilem enarrâsse conversionem. Verùm S. Anselmus existimat, prædonem illum natione fuisse Ægyptium; & quia olim in illa fuga SS. Deiparæ, iram Herodis cum Filio declinanti, peculiare præstitit beneficium, ideò aliquo modo meritum, ut pro ejus conversione tam impensè Filium sit deprecata. Evergistus verò hujus opinionis est, latronem illum civem Nazaræum extitisse, atque Divæ Virginis patriotam, proinde SS. Deiparam ejus tam benignè esse misertam, eique veniam & gratiam à DEO obtinuisse: *In domo,* ait, *habitabat latro, quæ domui B. Virginis vicina erat: & B. Virgo inter Christum posita instanter orabat pro latrone.*

S Anselm. ad sororem. & Alphons. 1. de Vita Christ.

Evergist. Tub. S. Vincent. fol 92.

Quidquid sit hac de re, aliis tamen longè probabiliùs videtur, ideò dolorosissimam Virginem huic bono latroni à Filio suo animum contritum, noxarum veniam ac paradisum impetrâsse, quia ipsa præsens in Calvariæ monte imò juxta crucem audiebat latronem illum in conspectu omnium publicè innocentiam Filii sui in cruce defendere, ubi alii eum innumeris injuriis, blasphemiis & opprobriis defatigabant: *Hic autem nihil mali gessit.* Ideò subintrat hìc Josephus Mansi, *quia ipsa est refugium peccatorum, ei à Filio suo petiit & impe-*

Mansi in Bibl. Tom. 3. fol. 1193.

impetravit peccatorum remissionem, cunctasque alias cœlestes benedictiones. Audiamus & Simonem Cassianum: *Ipse solus* (loquitur de bono latrone) *cum tacente Virgine confitetur, & in mœroribus tam horrendis socius fuit Virginis in fide, atque dolore, Christi confessor, atque suæ innocentiæ tutor.* Econtra subinfert S. Chrysostomus, *Petrus, qui claves regni acceperat, cùm gloriæ Regem in crucem actum videret, abjectis clavibus se conjecit in fugam: at latro cœlorum reserans januam, claves ipse rapuit paradisi.* Vide hîc, anime mi! ac considera, quomodo dolorosissima Mater vel minima quoque obsequia Filio crucifixo, aut sibi præstita, recompensare soleat; proinde cole eam, ac venerare, quantùm potes, & senties in cunctis necessitatibus tuis opportunum ab ea auxilium. Audi pro tuo solatio auream Doctoris Seraphici sententiam: *Domina nostra,* inquit, *omnes diligit, omnibus succurrit, pro omnibus intercedit, pro omnibus advocatam se fecit; nec ullum à charitate sua secludit: propter hoc est lunæ assimilata, quia sicut luna, quæ inter corpora cœlestia & terrena est media, & quod ab illis accipit, ad inferiora refundit: Sic Virgo Regina inter nos & DEUM nostrum est media, & gratiam ipsa nobis refundit.*

Sim. Cassian. lib. 13.

S. Chrysost. orat. de infer. desc. & latr.

S. Bonavent. serm. 14 in Nat. Dom.

Cant. 6. 9

6. Historiam, si lubet, miram accipe. Virgo quædam dives ac nobilis (prout auctor est Michaël Sanchez de Ortega) hujus mundi vanitatibus pertæsa, ad Religionem S. Benedicti, tanquam ad securum salutis portum, in Magna Britannia in Monasterio nomine Fuercobain confugit, ubi per aliquot annos ob singulares virtutes ac merita omnibus consororibus in amore & deliciis erat. Verùm antiquus ille serpens, qui olim Protoplastos fraudulenter circumvenit, hanc quoque Virginem variis dolis & modis, ac præsertim carnis tentationibus aggredi statuit. In hunc finem juvenem quendam vultu speciosum vafrum, & mundanis illecebris affabrè irretitum submisit, cujus cœco amore puella paulatim capta, & inescata, importunisque suggestionibus carnalibus tandem fictâ statuit adultâ nocte è claustris abitum parare, & postliminio ad sæculum redire. Et ecce cùm jamjam conclavi suo egressa per templum ad amatorem suum properat, ac veterem quandam Crucifixi imaginem, cultu ac veneratione fidelium celebrem pertransit, à dolorosa Matre in effigie sub cruce stante hæc verba percipit: *Quò properas infelix? Cur pro dæmonio Filium meum abdicas?* Hæsit ad cœlestem hanc vocem attonita misera desertrix, & cùm nihilosecius tremebunda pararet effugium, audi rem miram. Illo temporis momento Christus & hic Crucifixus in sua effigie manum dextram à cruce sibi revellit, qua clavum ferreum, quo affixa erat, fortiter apprehendit, & valido ictu in maxillam hujus desertricis projicit, ac graviter sauciat, quâ consternata plagâ muliercula semianimis in terram collapsa, ad auroram usque proprio natans in cruore jacuit. Hæc inter in Conventu signo ad preces matutinas dato, sacræ Virgines ad templum descendunt, ubi has de cœlo voces audiunt: *Venite charæ sorores, accipite vestram Monialem, & de terra leva-*

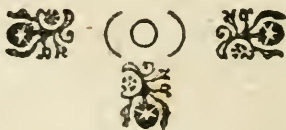
Mich. Sanchez Ortega de veste nuptiali.

Mancin. S. J. de Pass. fol. 715.

levate, quam isto vulnere sauciavit Crucifixus ob pessimam perfidiam suam, tam in se, quàm Matrem commissam. Accurrunt omnes, & infelicem Sponsi cœlestis desertricem in sanguine adhuc innatantem, ac cruciatibus penè confectam inveniunt, cui clavum ferreum de maxilla extrahentes, cruorem abluunt, plagam obligant, & ad cellam deportant, in qua non nisi post longas preces & amaram pœnitentiam gratiæ Divinæ & sanitati pristinæ restituta est. Cæterùm imago hujus miraculosi Crucifixi brachium ac manum dexteram à cruce & clavo remotam in tanti prodigii memoriam adhuc in præsentem usque diem sic retinere dicitur.

Vide hîc, anime mi! ac perpende peculiarem, quam dolorosa Mater stans sub cruce huic desertrici exhibuit, curam, dum eam, ne ad diabolum transiret infelix, maternè ac seriò monuit. David quondam in aula Regis Saulis gloriabatur, quòd ex faucibus truculenti leonis & ursi raptas eruerit oviculas; ô quot dolorosa Mater peccatrices animas ex inferni & orci faucibus hactenus eripuit? Testantur hoc quàm plurima diversis in locis circa dolorosæ Matris statuas ac imagines miseris mortalibus exhibita beneficia. O Adam! prime generis humanæ parens, quàm rectè abscondisti te cum uxore tua à facie irati Numinis in medio ligni paradisi; per illud enim lignum SS. Deipara adumbrata fuit, ita S. Ephrem, qui hanc Sacratissimam Virginem salutat: *Ave lignum vitæ, gaudium & voluptas.* O filii Adam! si secuti sumus errantem, sequamur & pœnitentem, & ad crucifixum JESUM ac dolorosam Matrem ejus, ne æternis deputemur suppliciis, magno animo curramus. Mater est: Et quid ultra requiris? à moriente JESU nobis per testamentum legata est in Matrem: *Ecce Mater tua*; ad quid ergo ad illam accedere trepidas? Sed peccator sum, dices? Et ego dico tibi, necdum despera, quia & ipsa *peccatores recipit.* Nunquid Mater Filiolum, si in terram ruit, benignè sublevat, ac consolatur? Ita & Dolorosa Mater: *Quomodo si cui Mater blandiatur; ita & ego consolabor vos, &c.*

1. Reg. 17. 34 — Genes. 3. 8 — S. Ephrem. orat. de SS. Deip. — Ioan. 19. 27 — Luc. 15. 2 — Isa. 66. 13.

CON-

CONSIDERATIO XXXVI.

B. Virgo & Mater Doloroſa peccatorum & miſerorum ſingulare refugium ac ſolamen.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me. *Pſal. 31. 7.*

1. REcte Eccleſiaſticus: *Qui navigant mare, enarrant pericula ejus, & audientes auribus noſtris admirabimur*, quæ, ac quanta ejuſmodi navigantibus immineant rerum diſcrimina; proinde non aberravit ille à ſcopo, qui animam hominis Chriſtiani viatoris cuidam naviculæ, in mediis tempeſtatum fluctibus jactatæ, comparavit: *Per navim*, ait Hugo Cardinalis, *ſignificatur anima*, ſicut enim navis pluribus periculis in Oceano obnoxia & expoſita eſt, ne in rupes & ſcopulos, Charybdes aut Syrtes impin-

Eccleſ. 43. 26

Hugo Card. ex O. P. in Comment. in Script.

impingat, ne ventorum rabie, aut procellarum vi in certam perniciem devolvatur, ne in altitudine aut profundo maris funestum patiatur naufragium: Sic anima hominis Christiani in hac vita mortali assiduis discriminibus, hostium insultibus & tentationum fluctibus objecta est, donec tandem post longam & diurnam vexationem ad optatum salutis portum perveniat, ubi deinceps nullum ampliùs erit pertimescendum naufragium. Portus autem tutissimus, cunctisque patens mortalibus, post Christum crucifixum B. Virgo & Mater dolorosa est, ad cujus misericordiæ sinum omnes in periculis & angustiis constituti, ne æternum animarum patiantur naufragium, securè confugiunt, quibus adinstar Phari esse solet, in mari Ægyptiaco ad Nili ostia nocturno tempore navigantibus, ne malus eos auferat error, per accensam lucernam tutissimam ad portum viam commonstrantis, cum inscripto Lemmate: *Iter parat tutum*; vel potiùs:

Errantibus una micat.

2. Dismam latronem consulamus, cum Christo orbis Redemptore ob sua gravissima scelera in crucem suffixum, & tandem ultimâ vitæ horâ, postquam quadraginta annos juxta S. Leonem Papam in omni scelerum turpitu-
Luc. 23. 42 dine complevit, ad DEUM conversum: *Et dicebat ad JESUM: Domine memento mei, cùm veneris in regnum tuum*; unde, obsecro, subintrat hîc S. Augustinus, *hæc mutatio latronis dextera Excelsi est?* Mira fuit conversio Petri,
Luc. 22. 61 Christum in atrio Caiphæ negantis: *Et conversus Dominus respexit Petrum*, Mira conversio Sauli in Paulum, ad quem Christus de cœlo fulminavit:
Actor. 9. 4 *Saule, Saule, quid me persequeris?* Mira conversio Thomæ: *Noli esse incre-*
Ioan. 20. 27 *dulus, sed fidelis.* Mira conversio Magdalenæ: *Et ecce mulier, quæ erat in*
Luc. 7. 37 *civitate peccatrix.* Mira conversio Centurionis: *Verè Filius DEI erat iste.*
Matth. 27. 54 Mira conversio Matthæi: *Vidit hominem sedentem in telonio, &c.* Mira
Matth. 9. 9 conversio Zachæi in Sycomoro: *Zachæe festinans descende, &c.* Sed lon-
Luc. 19. 5 gè mirabilior conversio Dismæ latronis extitit, cæteri enim vel Christum audiebant prædicantem, vel videbant patrantem miraula; verùm hic latro nihil simile audiebat, vel videbat, & tamen Christum in ipso infami patibulo pendentem, atque atrocissimum latronum supplicium sustinentem, ut verum DEUM, ac supremum rerum omnium Dominum, in cujus potestate cunctorum mortalium salus pendet, non tam fide agnovit, quàm & illum publicè ut Messiam, DEI filium, & Salvatorem mundi professus est:
Luc. 23. 41 *Et nos quidem justè, nam digna factis recipimus: Hic verò nihil mali gessit; & dicebat ad JEsum: Domine memento mei, cùm veneris in regnum tuum.* Quid, obsecro, boni fecit hic latro, quòd momento uno in virum alterum, & ex scelestissimo in optimum ac sanctissimum fuerit commutatus?

Adver-

Advertit hîc beatus Petrus Damianus, Sylveria, Salmeron & plures alii, quòd B. Virgo ac dolorosissima Mater, utpote peccatorum omnium singulare refugium, stans juxta crucem, & cernens ac agnoscens tunc latronem, utpote de Nazareth oriundum, sese tanquam Mediatricem Filium inter & ipsum interposuerit; & quia quondam singulare SS. Deiparæ in Ægyptum ob Herodis rabiem fugienti beneficium præstitit, eamque illæsam cum Puero in via dimisit, ideò non immemor B. Virgo hujus obsequii pro ejus conversione & animæ salute efficaciter intercessit, eique gratiam finalem à DEO impetravit: *Hodie mecum eris in paradiso.* O peccatores, quid agitis? Respirate, & ad dolorosam Matrem vestram sub cruce stantem confugite, MARIA enim Mater vestra est, etiamsi vos sitis peccatores, ita ipsamet S. Birgittæ insinuavit: *Mater sum omnium peccantium, se emendare volentium.* Si igitur ab illa humiliter flagitaveris, ut pro tua salute DEUM oret, repulsam non patieris Filius à Matre: *Ecce Mater tua.*

B Petrus Dam. serm. de latr Sylveria, Tom. 5. l. 8. cap. 16. §. 8.

Revel. S. Birg. lib. 4. cap. 138.

3. Verùm ut hanc veritatem magis penetrare valeas, anime mi! ad id attende, quod enarrabo. Quærunt Sacri Doctores, quo in loco, & ex qua parte hæc compatientissima Mater steterit, dum amantissimus Filius plenus doloribus, plenus afflictionibus, plenus & saturatus opprobriis, inter latrones medius, tanquam sceleratorum princeps & coriphæus, in patibulo crucis pendebat? Respondet Adrichomius in Descriptione Jerusalem, in qua omnia passionis Christi loca graphicè depinxit, atque dimensus est, B. Virginem cum S. Joanne, Magdalena & aliis piis mulieribus stetisse in loco, quindecim ulnis à cruce distante, tunc temporis, quando Christus crucifixus est, ubi tota tremebunda, defixis in Crucifixum oculis, ejus cruentam passionem & agonem spectabat: Stetit autem, prout observat Mellifluus Bernhardus, hæc dolentissima Virgo ad partem sinistram crucis: *Beata Virgo*, inquit, *pingi debet ad sinistram crucis, id est, ad Aquilonem*, &c. Et quare hoc? Quia pars sinistra, seu Aquilo, unde panditur omne malum, partem peccatorum designat, ad quam in supremo judicii die omnes reprobi statuentur: *Et statuet oves quidem à dextris suis, hædos autem à sinistris.* Ut ergo hæc Sacratissima Deiparens demonstraret, se esse peccatorum ad DEUM se convertere volentium fidelissimam Matrem, omniumque afflictorum solamen tutissimum, idcirco in crucifixione JESU in Calvariæ jugo sinistram peccatorum partem tenere voluit, pro quorum conversione & salute pretiosissimus Filius tanta ac tam indigna patiebatur; in quem finem illi in Sacro Cantico à Sanguinum Sponso dictum est: *Pasce hædos tuos;* supra quod Guilielmus Parisiensis: *Pasce*, inquit, *hædos tuos, quia eos, qui à sinistris in judicio erant collocandi, tua intercessione efficies, ut collocentur à dextris*, &c. O peccatores omnes, quid timidi estis? Quid dubitatis modicæ fidei? *Quare moriemini domus Israël? Revertimini & vivite*, adhuc gratiarum

Adrichom. in descript. Jerus.

S. Bernhard. à Vanh. in Mar. f. 64.

Matth. 25. 33

Cant. 1, 7

Guiliel. Paris. hîc.

Ezech. 18. 31

Luc. 15, 2

Domina & Mater vestra vivit, quæ & ipsa cum Filio crucifixo *peccatores recipit*; ite igitur ad hanc afflictissimam & dolorosissimam Parentem, eamque per Sacratissimum COR JESU dulcissimi Filii orate, ut vestris succurrat miseriis; non deseret filios, licèt degeneres, hæc pientissima Mater, si in animo contrito & verè humiliato ad hunc gratiarum thronum accesserint: *Sileat*, sunt verba Mellifluі Doctoris, *misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocatam te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse.*

S. Bernhard, serm. 4. de Assumpt.

4. Jonatham & Achimam, cùm à facie Absolonis, eos persequentis, fugam arriperent, & nunc à puero proditi non haberent, quo se reciperent, Baguritha mulier defendit, quæ illorum calamitati condolens, eos prointerim in puteo sollicitè abscondit, & ne proderentur, aut videri possent, velum seu pallium super os putei expandit, donec milites Absolonis, eos frustra quærentes, per aliam viam ad castra sua redire fuerint coacti: *Tulit autem mulier, & expandit velamen super os putei, quasi siccans ptisanas, & sic res latuit.*

2. Reg. 17. 19

Jacobum, cui frater Esau post Patris obitum mortem intentavit: *Venient dies luctûs Patris mei, & occidam Jacob fratrem meum*; Mater Rebecca incolumem servavit, dum eum in Mesopotamiam ad Labanum Fratrem ablegavit, quo in loco non tantùm furorem Esau dexterrimè declinavit, sed & ditior, variisque locupletatus bonis temporalibus suo tempore in patriam rediit.

Genes. 27. 21

Mardochæum Hebræum & Judæos omnes in Susan, jamjam per edictum publicum ad necem destinatos, Esther Regina servavit immunes, dum pro salute eorum voluntariè se se mortis periculo exponens, non vocata ad Regem intravit, & ab eo, quidquid voluit, impetravit: *Ingrediar ad Regem contra legem faciens vocata, tradensque me morti & periculo, &c.*

Esth. 4. 16

Anima Christiana! eamus *ad montem myrrhæ & ad collem thuris*, ubi ad sinistram crucis longè benigniorem Matrem, ac protectricem inveniemus. Baguritha quidem Jonatham & Achimam velo ac pallio suo, ne in hostium manus devenirent, contexit; Rebecca Jacobum, filium suum, ab ira fratris Esau mirè defendit; Esther addictum sibi populum à morte vindicavit, & in libertatem transtulit, &c. Sed B. Virgo, ac Mater dolorosa clientes suos fideles non duntaxat sub gratiarum pallio tegit, & misericordiæ sinu fovet, sed & illos à facie irati Numinis per suam potentissimam intercessionem mirè protegit, conservat, atque ab inferni faucibus misericorditer liberat: *Potentiorem*, ait S. Ildephonsus, *ad placandam iram Judicis invenire non possumus, quàm te, quæ meruisti Mater existere ejusdem redemptoris & Judicis, &c.* Quam veritatem optimè agnovit Eminentissimus

Cant. 4 6

S. Ildephons, serm. 9. de Assumpt.

ille,

ille, juxta ac Sanctissimus S. R. E. Cardinalis Carolus Borromæus, qui hanc Sacratissimam ac dolorosam Matrem ita quotidie exorare consuevit: *Et tu, ô gloriosissima Mater DEI MÆRIA, dignare me vel unico aspectu, ex iis, quos ipsa sub cruce stans habuisti, defigendo in unicum Filium tuum virgineos oculos tuos, ut suscipias me in eorum numerum, qui tuis precibus & meritis in die judicii obtinebunt salutem & vitam sempiternam.* Et tu, prudens Lector, quid ad hæc? Nunquid & tu hanc Sacratissimam & dolorosam Matrem variis obsequiis tibi reconciliabis, ut in mortis articulo eam reperias propitiam? Ex Orationibus S. Caroli Borom.

5. De Adonia referunt Sacræ Paginæ, quòd læsæ Majestatis reus ad altare templi, ejusque propitiatorium confugerit, cujus cornu cum fortiter manu teneret, nec ab eo vellet discedere, à sapientissimo Salomone non tantùm commissi sceleris veniam, sed & vitam ac gratiam ob sacri altaris reverentiam impetravit: *Adonias autem timens Salomonem, surrexit, & abiit, tenuitque cornu altaris; & nuntiaverunt Salomoni, dicentes: Ecce, Adonias timens Regem Salomonem, tenuit cornu altaris, dicens; Juret mihi Rex Salomon hodie, quòd non interficiat servum suum gladio, &c.* 3. Reg. 1, 50

Observa, anima Christiana, omnia hæc facta sunt in figura, scripta sunt autem ad correptionem & doctrinam nostram, per quod altare sanctus Methodius B. Virginem MARIAM intelligit, quam *Altare animatum* nominat, dum in Calvariæ monte in Altari Sacratissimi CORDIS sui æterno Patri dilectum Filium suum, velut agnum immaculatum, in gratissimum holocaustum pro peccatis totius mundi præsentavit, & obtulit. Ad hoc igitur Altare & Propitiatorium, ô peccator, qui pariter Divinæ Majestatis læsæ reus inveniris, cum Adonia accurre: hoc cornu salutis utrâque manu fortiter tene, & inclama cum S. Bernhardo: *O piissima Domina, habe me tibi commendatum, ad te hodie, unica spes miserorum, confugio plenus fiduciâ; noli ergo, ô piâ Mater! spernere me, propter eum, qui amore mei nudus & laceratus pependit coram te in cruce, &c.* S. Method. Orat. de Hypopante. S. Bernhard. serm. Sig. Magn.

6. Davidi quondam in diversis constituto periculis, ac sexcentis oppresso calamitatibus singulare solamen baculus & virga fuit: *Virga tua & baculus tuus, ipsa me consolata sunt.* Et quænam illa virga & baculus? Per baculum Hugo Cardinalis Crucem Dominicam subaudit, in cujus virtute Jacob Patriarcha quondam Jordanem (quod idem est, quàm flumen judicii) transivit: *In baculo meo transivi Jordanem istum.* Per Virgam autem idem Cardinalis Beatissimam Virginem, Matrem amoris & doloris, intelligit, quæ Davidi jam tunc in umbra in calamitatibus existenti peculiari solatio fuit. Psal. 22, 4 Hugo Card. cit. à Blanc. in hunc loc. Genes. 32. 10

Anime mi, si hoc olim in umbra, quid modò in veritate? *O felix MARIA*, inclamat S. Bernhardus, *tu Mater Regis, tu Mater exulis, tu Mater DEI, tu Mater Judicis, tu Mater DEI & hominis; cùm autem sis Mater utriusque, discordiam inter filios tuos sustinere nequis;* neque permittes, ut Filius tuus, Dominus, DEUS, ac Judex noster, filios tuos adoptivos, fratres suos secundùm carnem, in tenebras projiciat exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium: *Ideò*, subintrat hîc S. Joannes Chrysostomus, *tu Mater DDI praelecta es ab aterno, ut, quod DEUS salvare non potest per suam meritissimam justitiam, tu per tuam salvares pietatem & misericordiam.* O pientissima, quis non amet te? Quod cor tam durum, quod non colat te? Non æstimet te?

S. Bernhard. sup. Sig. Magn.

S. Chrysost. hom. in Hyp. Domini.

7. Cæterùm varii varias adstruunt rationes, quare Christus Dominus in cruce moriturus caput suum inclinaverit? *Et inclinato capite tradidit spiritum*? Alii morientes, prout quotidiana demonstrat experientia, primò spiritum axhalant, & exinde caput versùs pectus inclinant, sed moriens JESUS priùs caput suum inclinavit, & dein emisit spiritum. Grande hic latet mysterium, attentum te esse cupio.

Joann. 19. 30

Caput inclinavit, ait S. Chrysostomus, *ut non necessitate, sed voluntariè se mori ostenderet.*

S. Chryspst. Hom. 48.

Caput inclinavit, inquit D. Athanasius, *quia mors Christum metuens, ad ipsum non audebat accedere, Christus autem inclinato capite eam vocavit.*

S. Athanas. qu 6. ad Antioch.

Caput inclinavit, ait Taulerus, *quo pacis nobis reconciliationisque & amoris præberet osculum.*

Tauler. cap. 36. de vita & Pass.

Caput inclinavit, inquit Lanspergius, *quia omnium peccata cùm portaret; eorum onere gravabatur.*

Lansp. hom. 52. de pass.

Caput inclinavit, ait Glissandus, *ut ostenderet, quòd morièbatur ex obedientia.*

Glissand. qu. 302.

Caput inclinavit, inquit Mallonius, & quidem ad occidentalem plagam, quasi illam salutaturus, in qua Ecclesiam suam supra petram erat ædificaturus, econtra Judæis & Synagogæ dorsum ostendit, quasi diceret, ait idem Mallonius: *En popule meus, en pro te morior, ad quem caput inclino*, &c.

Mallon. de S. Siud. c. 20.

Caput inclinavit, ait Hugo Cardinalis, *quasi supponens humerum ad portandum nos & onera nostra*, erat enim fidelissimus ille Pastor, qui oviculam perditam sollicitè quæsivit, & nunc in cruce inventam, humerisque impositam, salvam ad ovile suum reportavit, qui autem grave onus portat, caput inclinàre solet; & quid graviùs peccato?

Hugo Card. in hunc loc.

Caput inclinavit, inquit S. Laurentius Justinianus, *ad misericordiam, flexit ad gratiam, & inclinavit ad indulgentiam.*

S. Laur. Just. de Triumph. Agon. Chri. c. 20.

Caput

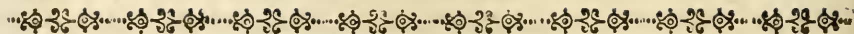
Caput inclinavit, ait Salmeron, quaſi gratias egiſſe Patri videtur caput inclinando, pro venia peccatorum obtenta, pro victoria contra peccatum, diabolum, mortem, infernum ac mundum impetrata, & pro Patre placato, ac reconciliato mundo. Salmer. Tom. 19. tr. 46.

Mitto plures alias Patrum rationes, quare pientiſſimus orbis Salvator JESUS in luctuoſiſſima morte caput ſuum versùs terram inclinaverit, inter quas ad noſtrum propoſitum peraccommoda & optima illa eſt, quam asſignat S. Vincentius Ferrerius: *Inclinato capite*, inquit, *quaſi vale diceret Matri, ſic emiſit Spiritum*; & Hugo Cardinalis: *Inclinato capite ex parte Matris ſuæ, quaſi diceret, per ipſam veniam petite, ipſa eſt oraculum miſericordiæ.* S. Vincent. in ſerm. de Paraſceve. Hugo Card. cit. à Fincti hîc.

O peccatores omnes, reſpirate, Chriſtus moriens in cruce ſui loco MARIAM Sacratiſſimam Matrem ſuam vobis reliquit in peculiare refugium, ſolatium, & auxilium; ite ergo ad hanc doloroſam & compatientem Matrem veſtram. Si filius ille prodigus adhuc Matrem ſuam in vivis habuiſſet, nunquam ad talem calamitatem & miſeriam fuiſſet redactus; *& nunquid oblíviſci poteſt mulier infantem ſuum, ut non miſereatur filio uteri ſui?* Et ſi illa oblita fuerit? MARIA tamen, & Mater Doloroſa, verè Mater miſericordiæ, non obliviſcetur veſtri: *MARIÆ*, ita quondam DEUS Pater B. Virgini Catharinæ inſinuavit: *unigeniti Filii mei glorioſæ Genitrici à bonitate mea conceſſum eſt, propter incarnati Verbi reverentiam, ut quicunque etiam peccator ad eam devota veneratione recurrit, nullo modo diripiatur à dæmone infernali; hæc enim eſt à me electa, parata, & poſita tanquam eſca dulciſſima ad capiendos homines & præcipuè animas peccatorum, &c.* Iſa. 49. 15 Lud Bloſius Conclavi animæ fidelis cap. 1.

CON-

CONSIDERATIO XXXVII.

Cur B. Virgo & Mater Doloroſa à Chriſto in cruce non Mater, ſed Mulier appellata?

Mulier ecce Filius tuus.
Joan. 19. 26.

1. Agnum illud humanæ ſapientiæ oraculum, prudentisſimus Rex Salomon, multùm quondam allaboravit, ubi locorum, & in quibus terræ partibus mulierem fortem, virtuoſam ac ſtrenuam inveniret, cujus pretium ne quidem cum pretioſiſſimis gemmis ac margarithis,
Proverb. 31 aut quidquid in orbe pretioſum eſſe poteſt, æquiparandum: *Mulierem for-*
10 *tem quis inveniet?* Et reſpondet ipſe ſibi Regum ſapientiſſimus: *Procul de ultimis finibus pretium ejus.*

Verùm

Verumenimvero quid agis, Rex inclyte? Quid quæris? *Mulierem fortem*, reponis? Non equidem opus est, ut ad ultimas Indorum oras, vel ad Hesperiam Thulem ultra Orcades sitam te conferas, ad hanc fortem mulierem reperiundam; aperi paulisper oculos, & prope urbem Solymam fortissimam hanc Mulierem in monte Calvario sub cruce dilectissimi Filii sui stantem invenies: *B. Virgo*, ait Cornelius à Lapide, *Mulier illa fortis est, imó heroina omnium fortissima, ac Martyrum Princeps & Regina*, quæ, dum orbis universus videbatur in antiquum abire chaos, & tota dissolvi mundi machina, constantissimè tamen, & ad finem usque fortiter sub cruce stetit: *Amor*, inquit S. Mechtildis, *in passione Unigeniti sui in ea tantùm prævaluit, ut omnem humanum affectum penitus devinceret, & extingueret, quia omni creaturâ in morte Filii dolente, ipsa sola cum Divinitate immobilis, & gaudens Filium suum pro mundi salute voluit immolari.* Cornel. à Lap. in hunc locum. S. Mechtild. lib. 1. Revel. cap. 56.

Hanc ob causam à Christo JESU crucifixo non Mater, sed Mulier appellata fuit: *Mulier ecce Filius tuus*, ut per hoc mitissimus Servator orbis omnibus creaturis, tum Angelis, tum hominibus innueret, hanc Sacratissimam Matrem suam illam esse fortissimam Mulierem, quam sapiens in typo præsignavit: *Mulierem fortem quis inveniet?* Audi rursus Cornelium: *Dicit Christus*, inquit, *Mulier, non Mater, ne nominando Matrem ipsius animam majori dolore afficiat. Secundo ne adstantes Judæos & Scribas contra eam concitet, & ut Matrem ad fortitudinem & animum excelsum omnia hæc fortiter tolerandi excitet, memoremque faciat, se esse illam, de qua prædixerat Salomon: Mulierem fortem quis inveniet?* Proinde huic fortissimæ Mulieri non immeritò petram quandam pro Emblemate appingimus, quam feri maris fluctus ex omni parte cingunt, ac concutiunt, quæ tamen seipsâ fortior etiam inter medias ventorum fluctuúmque furias immota semper persistit, cum epigraphe ex Psalmis mutuata: Ioan. 19. 26. Cornel. in Ioan. 19. 26

Non commovebitur. Ps. 111. 6.

Ita est, non commota fuit hæc fortissima, juxta ac sanctissima Mulier, licet in passione Filii morientis universus terrarum orbis fuerit concussus: *Perpende*, ait Toletus Cardinalis, *constantissimum B. Virginis erga Filium amorem, plenum fide & fortitudine, non enim timuit, nec erubuit inter tam feros & multos inimicos, quamvis Mater ejus, qui crucifigebatur, agnosceretur, assistere, & publico in loco, omnibusque conspicuo stare, &c.* O Mulier fortis! non forte vinum, non fortis Rex, non fortis Regina, sed Mater Veritatis MARIA stans sub cruce. Card. Tolet. in Commentario super Ioannem. Esdræ. 3. 10

2. Per me licet: Extollat mundus fortitudinem Jahel, quæ Sisaram belli Ducem clavo ferreo per tempora ejus adacto, in tabernaculo suo dormientem occidit. *Tulit itaque Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens* Judic. 4. 21

pariter & malleum: Et ingressa abscondite & cum silentio, posuit supra tempus capitis ejus clavum, percussumque malleo defixit in cerebrum usque ad terram: Qui soporem morti consocians defecit, & mortuus est.

Commendet orbis fortitudinem Judith, quæ impium Holofernis, Assyriorum Ducis caput in obsidione Bethuliæ secundo ictu ab humeris resecuit,
Judith. 13. 10 & sic gloriosam ab hoste victoriam & patriæ pacem impetravit: *Cumque evaginasset illum* (pugionem) *apprehendit comam capitis ejus, & ait: Confirma me Domine DEUS in hac hora; & percussit bis in cervicem ejus, & abscidit caput ejus, & abstulit conopeum ejus à columnis, & evolvit corpus ejus truncum*, &c.

Laudent Thebani illius heroinæ ac civis suæ fortitudinem, quæ Abimelecho Regi & Sichimorum tyranno in obsidione Thebes fragmine molæ
Judic. 9. 53 cerebrum comminuit: *Et ecce una mulier fragmen molæ desuper jaciens, illisit capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.*

Baptist. Fulgos. lib. 3. &c. Celebrent Galli suam Joannam, Virginem Aurelianensem, quæ non tantùm Aureliam civitatem ab arctissima obsidione liberavit, sed & in multis certaminibus ac cruentis prælíis contra Anglos semper victrices lauros, & gloriosa trophæa reportavit, &c.

Elevent denique super sidera Judæi suam Esther, Belgi suam Kennavam, Gentiles suas Amazones, Machabæi suam Salome, Romani suam Felicitatem, quæ verbo & exemplo septem filios suos erudivêre ad crudelissimum martyrium læto ac generoso animo pro fide & Christo perferen-
2. Mach. 7. 20 dum, &c. *Supra modum autem Mater mirabilis, & bonorum memoria digna, quæ pereuntes septem filios sub unius diei tempore conspiciens, bono animo ferebat, propter spem, quam in DEUM habebat.*

Has & similes heroinas, per me, inquam, licet extollat, & admiretur mundus universus, earumque generosa facinora ac insolitas virtutes deprædicent nationes in generationes singulas; sed cedant umbræ luci, cùm omnium heroinarum fortissima, & Martyrum Princeps ac Regina existat B. Virgo & Mater dolorosa; ô verè Mater amoris & doloris, & agnitionis
Aloys. Juglar. in Elog. Vit. Christi. Elog. 21. ac sanctæ spei! audi Aloysium Juglarem, qui in hæc verba Joannis: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus*, ita emphaticâ voce commentatur: *Deficiente DEO*, inquit, *cur mundus non omnino ruerit, causam attende: Stabat adhuc MARIA: Regendo mundo potuit ista sufficere.* O Mulier fortis, quæ ruente mundo unà cum Filio stabat juxta crucem immobilis, &
Apoc. 3. 12. Juglar in Ioan. 19. quasi, *columna in templo DEI.* Ideò meritò à Christo *Mulier* vocata est; supra quod iterum memoratus Aloysius: *Describere*, inquit, *Christus miraculi magnitudinem voluit, cùm eam, quam debuisset Matrem, Mulierem dixit. Et titulo fragilitatis, amplificavit insolentiam roboris*, &c. Audi & doctissimum

mum

mum Quaresmium: *MARIAM Virginem*, ait, *vocat Mulierem per excellentiam, ut ostenderet eam esse Mulierem illam, de qua olim prædictum fuerat: Inimicitias ponam inter te, & Mulierem.* O Mulier fortis, quæ non duntaxat in ortu suo, sed & tunc potissimum sub cruce Acherontici serpentis contrivit caput. Quaresm. tom 2. c 5. sect. 2. fol. 143 Genes. 3. 15

3. Cùm Moyses Hebræorum Dux & Legifer virgam suam, ingentium prodigiorum operatricem, contra mare rubrum extendisset, mox aquæ in duo maris latera divisæ sunt, quæ quasi duo muri ex utraque parte consistebant, medium Hebræis transitum præbentes; & cùm præeunte Moyse cæteræ adhuc trepidarent turmæ insolito prodigio stupefactæ, primus omnium post Moysen ingressus est Aminadab cum tribu sua Juda, in qua principalior & Dux ipse fuerat; hinc meritò tribus illa principatum meruit & regnum obtinere, ex qua tribu & ipse Rex Regum Christus secundùm carnem suam traxit originem. Exod. 14. 22 Lirar. hic.

Non Moysen Hebræorum Ducem, mare rubrum cum Virga sua ingredientem, sed qui per Moysen præsignatus est, Christum JESUM, virgam regni sui, hoc est, crucem super humeros bajulantem, & mare rubrum amarissimæ passionis suæ intrantem hîc tibi exhibeo, anima Christiana: *Passio Christi* inquit D. Augustinus, *est mare rubrum sanguine Domini consecratum*; venit, inquam, amantissimus JESUS usque ad altitudinem hujus maris, & tempestas demersit eum; prima, quæ eum secuta est, beatissima & dolentissima Virgo extitit, de qua meritò illud Regii Vatis dicere possumus: *Intraverunt aquæ usque ad animam meam.* Moyses facili conatu siccoque pede per illud mare rubrum viam in Palæstinam reperit, quia adinstar montium & murorum stabant fluctus: Sed in hoc turbulento passionis mari omnes fluctus tribulationum irruerunt super MARIAM, *Omnes fluctus tuos induxisti super me.* Et tamen stabat MARIA & juxta crucem dilectissimi Filii sui; ô similem Mulierem fortem quis inveniet? Hinc meritissimo omnium Martyrum Princeps & Regina facta est, cujus martyrium omnium Martyrum tormentis superius fuit: *Cùm alii Martyres*, sunt verba Richardi à S. Laurentio, *passi sint propter fidem, MARIA passa est propter charitatem, unde dicit in Canticis secundùm aliam litteram, quam ponit Gregorius: Vulnerata charitate ego sum; & sicut charitas major est, quàm fides; 1. Cor. 13. Major autem horum est charitas; sic MARIÆ martyrium quantalibet excellit martyria Sanctorum.* Collige ex hoc, anime mi! immensam quandam Cordis Mariani fortitudinem, & quam meritò à Christo moriente vocata sit *Mulier:* O Mariophile! *Vides hanc Mulierem, quæ nec primam similem visa est, nec habere sequentem?* Sed audi. Sicuti in futuro sæculo nihil beatius, quàm esse cum Christo & SS. Matre ejus in gloria; ita in præsenti vita nihil est utilius, quàm esse similem in passione: *Si tamen compatimur, ut & conglorificemur.* S. August. in Psalm. 80. Psalm. 68. 2 Psalm. 87. 8 Richard. à S. Laur. lib. 3. de Laud. Virg. f. 196. Luc. 7. 44. Rom. 8. 17

 4. Æter-

4. Æternâ memoriâ dignum eſt, quòd à probatis, fideque dignis Authoribus de Alphonſo Hiſpaniarum Rege traditur. Hic à Maroccio Maurorum Rege in urbe Cartera, munimento fortiſſimo, longâ cingebatur obſidione, in qua & dilectus Alphonſi filius, unicum patris delicium, & poſteritatis ſolamen, neſcio, quo ſiniſtro fato, in aliqua excurſione in Maurorum poteſtatem devenit, quem Maroccius tyrannus ferreis oneratum catenis, funibusque ad palum alligatum ante obſeſſæ urbis portam exponi fecit, atque interim tubicinem ad Alphonſum Regem Carteram amandavit, ut aut civitatem traderet, aut filium intueretur barbarâ crudelitate trucidandum. Quid ad hæc Alphonſus Pater? Dum ex una parte dilectum filium, utpote regni paterni hæredem unicum, ſenectutis ſuæ baculum, & ſubditorum ſolamen maximum, ex altera verò communem civium ſalutem attentiore mentis oculo perpendit; mirum dictu! quantis tunc curarum fluctibus anxius Alphonſi animus agebatur: Reſolvit tamen citò ſe generoſa mens, & amorem paternum publicæ ſubditorum ſaluti poſtponens decernit, filium potiùs, quàm cives & ſubditos perdendos; in quem finem elevatâ voce ad hoſtes per mœnia clamavit: *Moriatur filius! cives vivant;* & unà ſimul gladium ſuum, quo erat præcinctus, è vagina extractum per muros in caſtra hoſtilia ad Maroccium projecit: Vociferans: *Meo gladio meum filium jugulate.*

Ioan. Marianus lib. 5 de reb. Hiſp.

O factum cedro & perpetuâ hominum memoriâ digniſſimum! ſed altiùs nunc erigamus oculos, Chriſtiani. Per hunc Alphonſi filium, vinculis ferreis onuſtum, palo alligatum, & nunc pro ſalute civium cruenta Paganorum manu immolandum, quid aliud intelligere poſſumus, quàm JESUM Chriſtum & hunc Crucifixum? Quid agit doloroſiſſima ejus Mater ipſa huic funeſtiſſimæ præſens lanienæ? ex una parte dulciſſimum & unigenitum Filium ſuum crucis palo alligatum, ferreisque ſuffixum clavis conſiderat, & omnia in eâ materna commoventur viſcera; ex altera parte ſalutem humani generis intuetur, aut æternam illius ruinam, niſi Filii ſui morte ab infernalium Maurorum ſervitute redimatur. Quid ergo conſilii in re tanti momenti? O Mulierem fortem! gladium, qui ejus Sacratiſſimum COR jam priùs iteratis per vitam ictibus immenſo cum dolore rransfixerat, generosè arripit, & ultrò, ut ita dicam, inimicis tradit: *Moriatur*, inquit, *Filius: Cives vivant: Meo gladio meum Filium jugulate.* O DEUM immortalem! quis unquam audivit tale, aut huic vidit ſimile? O amorem planè immenſum, quem hæc SS. Deipara erga genus humanum præ ſe tulit, dum Filium tradidit, ut peccatores viverent, & ſalvarentur. Audite S. Antoninum, ita hanc fortiſſimam Mulierem, juxta crucem Filii ſui ſtantem, alloquentem: *Ita*, inquit, *Divinæ voluntati conformis fuiſti, ut ſalutis humani generis avidiſſima eſſes, ut dicere audeam, quòd ſi nullus fuiſſet repertus, qui illum crucifigeret, ad hoc ut ſequeretur ſalus hominum, & adimpleretur voluntas DEI ſecundùm rationem,*

S. Antonin. p. 4. tit. 15. c. 43. §. 1.

nem, si oportuisset, ipsa posuisset in crucem. Neque enim credendum est, minoris fuisse perfectionis & obedientiæ ad DEUM, quàm Abraham, qui proprium filium obtulit DEO in Sacrificium, propriis manibus occidendum, & comburendum.

Verumenimverò non immeritò hîc quæres, prudens Lector, quare DEus & mitissimus orbis Redemptor Christus hanc Sacratissimam Matrem suam in omni passione sua, ac præsertim in suprema illa & funestissima mortis suæ tragœdia, quâ crudeliorem nunquam viderat mundus, præsentem habere voluerit, cùm aliàs in jure & Legibus cautum sit, ne Matres ad similes lanienas & publicas filiorum neces admittantur; quod & insinuare videntur ipsæ Sacræ Litteræ, quæ mandant, ne ovis Mater simul cum agno suo immoletur: *Sive illa bos, sive ovis, non immolabuntur una die cum fœtibus suis?* Lev. 22, 18

Relictis aliorum opinionibus, pulcherrimam Tauleri rationem in medium adducamus. Eva, inquit, ad perditionem generis humani ut plurimùm cooperata est, dum vetitum ab arbore pomum decerpsit, & comedit, sicque primum nostræ ruinæ instrumentum & origo omnium humanarum miseriarum extitit; Christus ut damnum resarciret, ad arborem crucis manus extendit, in qua per sanguinem suum genus humanum restauravit: Verùm non solus in cruce pendere voluit, quin secum præsentem haberet & Matrem, ut illa per dolorum suorum amaritudinem id resarciret, quòd Eva priùs per inobedientiam destruxisset; unde canit Ecclesia: *Quod Eva tristis abstulit, tu reddis almo germine.* Audite & citatum Taulerum, ita dolorosissimam Virginem juxta crucem alloquentem: *Sicut Eva*, ait, *usurpans temerè de arbore scientiæ boni & mali, homines in Adam perdidit, ita tu de arbore crucis dolorem in te suscepisti, satiatáque amaritudine unà cum Filio tuo hominem redemisti*, Ad quod pariter alludit Mellifluus Bernhardus: *Vehementer*, inquit, *nobis vir unus & Mulier una nocuêre, sed gratias DEO, per unum nihilominus virum & Mulierem unam omnia restaurantur*, &c. O Mulier fortis! ô MARIA! quantùm tibi obligatus est mundus universus?

Taul. c. 15.

S. Bernhard. in illud, Sig. apparuit.

6. De Judith fortissima Muliere commemorant Sacræ Paginæ, quòd pro salute gentis suæ, ut patriam & cives suos ab arctissimo obsidio & excidio liberaret, animam suam evidenti mortis periculo exposuerit; unde, cùm trucidato inimico, & partâ victoriâ in urbem rediisset, Ozias populi Princeps ei acclamavit: *Benedicta es tu, filia, à Domino DEO excelso præ omnibus mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit cœlum & terram, qui te direxit in vulnera capitis principis inimicorum nostrorum; quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini, in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum Dei nostri.* Judith. 13. 23

En perelegantem typum, in Sacratissima & dolorosissima Deipara, stante in monte Calvario, ne periret orbis, expletum! & certè nullibi B. Vir-

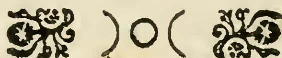
ginis MARIÆ invictum robur & specimen fortitudinis magis apparuit, quàm ubi juxta crucem pendentis Filii stetit: *Stetit*, inquam, *non cecidit*, cùm universa mundi machina videretur dissolvi: *Stetit*, ait S. Ambrosius, *juxta crucem, non ut Filii passionem videret, sed ut mundi redemptionem exspectaret*; & licet ærumnosissima Mater illa cogitatione & maternæ commiserationis affectu planè tota in dolorum crucifixi JESU acerbitatem & vehementiam fuerit immersa, ad passionis tamen fructus, & animarum salutem, per sanguinem Filii restauratam, quàm maximè attendit, unde etiam pro peccatoribus (prout observat Doctor Seraphicus) sub cruce poplite flexo ad Patrem cœlestem oravit. Proinde meritò Ecclesia illi in Missa de septem doloribus, ut quondam Bethulienses Judithæ liberatrici suæ, accinere assolet: *Quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini, in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum DEI nostri.*

S. Ambros. cit. à Sandæo in Stauroph. lib 2. Tit. 13.

S. Bonav. in vita Christ.

O pientissima Domina! liceat mihi indignissimo servulo tuo, ut cum S. Augustino, summo Ecclesiæ Doctore, te pro coronide hujus Considerationis humillimo cordis affectu alloquar: O beata MARIA, quis tibi dignè valeat jura gratiarum ac laudum præconia rependere, quæ singulari tuo assensu jam tunc in incarnatione, ac tunc demum stans sub cruce Filii mundo succurristi perdito? Quas tibi, obsecro, laudes fragilitas humani generis persolvat, quæ solo tuo commercio recuperandi cœli aditum invenisti? Recordare, ô Domina, quomodo steteris in monte visionis ante conspectum DEI, & totius populi, ut averteres indignationem DEI à nobis. O Virgo! ô Mater amoris & doloris! licet ob peccata mea meritus sim, ut de libro viventium deletus æternis addicar suppliciis, tu tamen à DEO constituta es Mater misericordiæ; monstra ergo te esse Matrem meam, præsertim in supremo mortis articulo: Ah Domina! rogo te per Sacratissimum COR JESU Crucifixi Filii tui: Monstra te Matrem, & tua deprecatione justum Judicem muta in Patrem, &c.

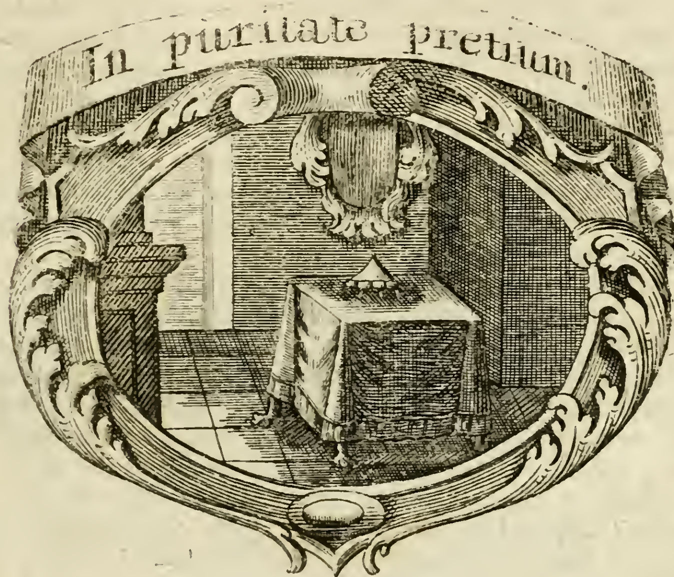
S. August. serm. 18. de Sanct.

CON-

CONSIDERATIO XXXVIII.

Virgo Doloroſa S. Joanni Virgini à Chriſto in cruce moriente ſpeciali modo commendatur.

Deinde dicit Diſcipulo: Ecce Mater tua.

Joan. 19. 27.

1. DAvid Iſraëlitarum Rex morti nunc proximus diverſa filio ſuo Salomoni dedit monita, ubi inter alia & fidelitatem Berzellai, quòd in omni adverſitate ſibi conſtans ac fidelis permanſerit, emphaticè illi commendavit; & quia tum temporis intervallo Berzellai jam profectæ erat ætatis, voluit moriturus Rex, ut & poſteris ejus ac filiis idem honor haberetur: *Sed & filiis* Berzellai *Galaaditis reddes gratiam, eruntque comedentes in menſa tua: Occurrerunt enim mihi, quando fugiebam à facie Abſolon fratris tui.* 3. Reg. 2. 7

Non

Non Davidem in molli lectulo morientem hodie ad considerandum tibi propono, anima Christiana! sed Filium Davidis in durissimo crucis trunco expirantem, heu quàm dissimilis utriusque lectus, vita & mors! ille moriens Berzellai fidem summis extulit laudibus; hic dilecti sui Discipuli

Luc. 22. 28 fidelitatem, amorem & constantiam: *Tu es, qui permansisti mecum in tentationibus;* proinde jure merito præ aliis Apostolis hoc peculiari titulo hono-

Ioan. 21. 7 ratus est: *Discipulus, quem diligebat JESUS.* Et ut amorem suum pientissimus JESUS nunc in cruce moriens adhuc majori cum energia in eum demonstraret, dolorosissimam Matrem suam, quâ nihil habebat pretiosius,

Ioan. 19. 27 illi tanquam fratri suo in Matrem, solatium ac præsidium designavit: *Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.* O dilecte Christi Discipule! quomodo facta est tibi hæreditas tua præclara! Verè magnam in conspectu crucifixi Magistri tui invenisti gratiam, dum factus es hæres, ac filius talis ac tantæ Matris, imò & frater Filii DEI, gloria hæc sola tua est, & illarum piarum mentium Christo crucifixo & dolorosæ Matri ejus fideliter inservientium, ac cruci adstantium.

2. Sed dic, ô Domine! quare hanc Sacratissimam Matrem tuam non Petro, aut Andreæ, aut Jacobo, aut alii Discipulorum tuorum commendâ-

B. Damian. serm. 1. de S. Ioan. sti? Subintrat hîc B. Petrus Damianus: *Committit*, inquit, *Dominus Petro claves Ecclesiæ, voluit & B. Joanni custodiam MARIÆ delegare, utraque nimirum Mater, Mater MARIA, Mater Ecclesia, sed MARIA Mater Christi, Ecclesia Mater populi Christiani: de MARIA Christus carnem suscepit, Ecclesiam verò de lateris sui carne produxit.* Verumenimverò hîc advertas, rogo, prudens Lector! magnam inter utramque Matrem disparitatem, sicut enim Sacratissima Deipara longè dignior est Ecclesiâ, quia Mater DEI est, quæ dignitas juxta Angelicum aliquam habet infinitatem, ita & dilectus ille Christi Discipulus longè eminentiori gradu in hoc S. Petrum antecedit. Quare ergo non Principi Apostolorum aut alii Discipulorum hæc pientissima Ma-

S. Epiphan. hæresi. 78. ter commendata est? Rationem assignat S. Epiphanius: *Manifestum est*, inquit, *quòd propter virginitatem Joanni Matrem commendavit Dominus.* Et S.

S. Ambros. de institut. Virg. cap. 7. Ambrosius: *Tradita est Virgo Joanni conjugium nescienti.* Hinc & Ecclesia: *Cui Christus in cruce Matrem Virginem, Virgini commendavit.* O beata Virginitas! ô salutaris continentia! quanto in pretio apud DEUM & Hominem Christum es, qui etiam in cruce moriens inter lilia pasci voluit, O ani-

Eccl. 15. 2. me mi! si vis B. Virginem habere in Matrem, imitare pro viribus S. Joannis puritatem: *Et obviabit tibi quasi Mater honorificata;* & sicut in gemmarum republica princeps est adamas, eò pretiosior, quò purior, unde Lemma:

In puritate pretium.

Ita *continentis animæ non est digna ponderatio:* Gemmâ pretiosior omni Eccl. 6. 15
est; impuros odit, & arcet hæc purissima Virgo: Casta placent superis; foris canes & impudici. Audite Mellifluum: *Virgo*, inquit, *diligit diligentes se, & prope est in veritate invocantibus se, præsertim his, quos videt conformes sibi factos in castitate & humilitate*, &c. S. Bernhard. in serm. sup. Salve.

3. Recordor hîc illius Ethani Gethæi, qui quondam Davidi Regi à facie impii Absolonis profugo, dum nunc clivum olivarum nudis pedibus & operto capite flens ascenderet, ex industria occurrit, ei se ad eosdem casus & ærumnas, ipsamque mortem perferendam offerens: *Vivit Dominus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus.* 2. Reg. 15. 21 Plùs in S. Joanne, quàm in Ethai suspice, qui non tantùm Dominum ac Regem suum ac clivum olivarum, sed ad clivum Golgothæum, ubi erat cruci suffigendus, contempto omni mortis periculo & Judæorum odio ac opprobrio, cum afflictissima Matre fidelissimus comes secutus est, quem ubi patiens JESUS sanguineis oculis juxta crucem stantem vidit, priusquam Spiritum suum in manus Patris commendaret, hunc suum Dilectum in manus Matris suæ commendare voluit: *Mulier ecce Filius tuus.* Mulier dixit: *Ne materna pium laceraret pectora nomen*, ait Baptista Mantuanus. Tum ad Discipulum conversus ait: *Ecce Mater tua:* hanc proinde filiali amore observa, cole, solare, ama & cura, & siquid mihi debes, illi impende, quemadmodum à me vidisti eam coli, amari & curari. Juvat hîc audire S. Augustinum: *Ecce Mater tua; curam*, inquit, *illius habe, eam tibi commendo, suscipe Matrem tuam. Dum hæc pauca diceret: Illi duo dilecti lacrymas fundere non cessabant; tacebant ambo illi Martyres, & præ nimio dolore loqui non poterant; isti duo Virgines Christum audiebant & voce loquentem, & ipsum videbant paulatim morientem, amarè flebant, qui amarè dolebant: Nam gladius doloris Christi animas utrorumque transibat.* S. Augustin. serm. de pass. O si stylo ferreo hoc tertium Christi morientis Verbum intimis cordis nostri medullis insculperemus! secundùm exemplar illius Religiosissimi Viri, de quo recenset Landulphus, qui, quotiescunque hæc verba: *Ecce Mater tua*; vel audiebat, vel meditabatur, totus ibat in lacrymas, quibus cibum & potum sæpissimè miscebat. Landulph. in vita Chr. hîc. Heu ubi nostra compassio? Ubi nostræ lacrymæ & animi contritio? Ubi verus & sincerus amor erga talem Filium ac Matrem? O pientissima Domina! transfige cor nostrum eodem & amoris & doloris gladio, ut afflictissimi cordis tui semper memores intimè tibi compatiamur, atque pro viribus in sustinendis adversis te imitemur. Ita fiat, ô Domina! sed pergamus ulteriùs.

4. Magnam sibi laudem quondam promeruit adolescens ille generosus, & armiger Jonathæ, qui Domino suo ultro sese obtulit, ad quæcunque cum ipso sustinenda pericula: *Dixitque ei armiger suus: Fac omnia, quæ placent* 1. Reg. 14. 7.

cent animo tuo: Perge, quò cupis, & ero tecum ubicunque volueris. Accidit, ut Jonathas peculiari instinctu DEI difficillimam contra Philistæos pararet expeditionem, ubi necesse erat per altas & præruptas petras manibus ac pedibus reptare. Et quid hîc adolescens? *Ascendit autem Jonathas & manibus & pedibus reptans, & armiger ejus post eum;* qui exinde unà cum hero suo maximam Philistinorum stragem edidit, dum ipsi hostes mutuâ se cæde trucidârunt.

Per Jonatham Christum subaudi cruce oneratum, & manibus ac pedibus per asperrimam Calvariæ rupem reptantem, ut prælium cum hostibus suis, vah quàm cruentum consummaret. Per armigerum rectè S. Joannem intelliges cum dolorosissima Matre Dominum suum in ascensu tam difficili constantissimè sequentem, & inter medios & acerrimos hostes prorumpentem, nec eorum opprobria, tela, enses & hastas formidantem. Tanta vis amoris sinceri est. O fidelissimum amicum, de quo rectè illud sapientis:

Proverb. 17. 17 *Omni tempore diligit, qui amicus est: Et frater in angustiis comprobatur.* In convivio Simonis & in cœna ultima nullus Discipulorum defuit; sic nimirum ubi de patinis agitur, multos numerabis amicos, jam cùm pendet in patibulo mitissimus Magister, vix unus cohæret Discipulus & cum eo dolentissima Mater; dignus proinde, quia socius passionis, ut & Christi Frater

Genes. 44. 20 fieret & Filius tantæ Matris. O verus *Benjamin*, id est, Filius doloris, quia sub cruce tempore passionis & summi doloris genitus est: *Ecce Filius tuus.*

Guarric. Abb. serm. 4. de Assumpt. Supra quod Guarricus Abbas: *Decebat*, inquit, *ut Matri Domini non alius obsequeretur, quàm Dilectus Filii; quatenus & Mater semper suspirans Filium, in Dilectum Filii suaviùs respiraret.*

5. Mirabitur nonnemo, quare Joseph Ægyptiorum Pro-Rex, vir aliàs mitissimus, in fratres tamen suos adeò austerus fuerit, & tanquam ad alienos durissimis verbis sit illis locutus? aut forte non amabat illos? & quidem sincero ac fraterno amore? cur ergo illos tam durè tractavit, ac præsertim uterinum fratrem suum Benjaminum, in cujus sacco occultè calicem suum

Genes. 44. 2 imponi, & velut furem ingratissimum eum comprehendi jussit: *Scyphum autem meum argenteum & pretium quod dedit tritici, pone in ore sacci junioris. Factumque est ita.*

Verumenimverò alia sunt DEI, alia hominum judicia, ad hoc enim faciendum eum summus compulit amor, amabat quippe fratres suos, & ideò quia amabat, eos cruciabat, non ignorans, quòd in amore non vivatur sine dolore; hinc & dilectissimo & innocentissimo fratri suo Benjamino omnium minimo calicem in saccum occultè mitti jussit, quia eum ferventiùs quàm cæteros omnes diligebat: *Scyphum misit*, ait S. Ambrosius,

S. Ambr. in hunc loc. *ut fratrem, quem diligebat, piâ fraude revocaret: reum statuit rapinæ, ut obsidem teneret gratiæ.*

Dixi:

Dixi: Inter cæteros Apoſtolos S. Joannes Chriſto verus Benjamin exſtitit, & inter dilectos omnes dilectiſſimus, unde & in ſuprema illa cœna ob eminentem caſtimoniæ decorem eum in Diviniſſimo pectore ſuo recumbere fecit, ut ex hoc gratiarum fonte fluenta hauriret ſacri Evangelii & ſecreta Divinitatis. Sed & amariſſimum paſſionis ſuæ calicem ipſi præ cæteris omnibus propinavit, atque inter Apoſtolos primum Martyrem effecit, non tunc, quando calicem veneno miſtum ſine damno ebibit, aut in ferventis olei dolium miſſus eſt, aut ob invictam evangelizandi conſtantiam in Pathmos inſulam relegatus, ſed tunc potiſſimum paſſionis & martyrii calicem bibit, quando patienti JESU in cruce & affl ictiſſimæ Matri ejus concrucifixæ adſtitit. Audiamus doctiſſimum Oſorium: *Crucifixus*, inquit, *fuit ejus gladius, hic eum Martyrem fecit, & idem doloris gladius, qui Cor MARIÆ transverberavit, ſcilicet Chriſtus in carne, hic idem Joannem Martyrem fecit; ô illuſtre martyrium! quem Chriſti dolores Martyrem effecerunt, verè calicem Chriſti bibit Joannes, dum Chriſti paſſione ipſe torquetur.* Valde igitur honorandus eſt beatus Joannes, quia Filio DEI dilectiſſimus, quia ei ſimillimus, quia Virgo in ævum permanſit; quia Chriſto patienti & doloroſæ Matri individuus comes; quia à moriente JESU in donum SS. Matrem ſuam accepit, quod ſummoperè ejus celſitudinem commendat; quia cum Matre doloroſa viginti duos circiter annos ſanctiſſimè converſatus, &c. Quas ergo referemus tanto viro gratias? Quid pro tot fideliſſimis SS. Deiparæ ac Dominæ noſtræ obſequiis impenſis? Et quid eſt, quod apud talem ac tantam Matrem nobis non valeat impetrare? Hinc rectè Arnoldus Carnotenſis: *Intueor ergo quadrigam, quà currendum eſt ad Patrem, ſic debere diſtingui, ut per te, ô Joannes! ad Matrem, per Matrem ad Filium, per Filium verò pertingere poſſit pœnitentis affectus ad Patrem.* Fac hoc, mi Lector! & vives.

Oſorius, quem citat Vanh. in Panegyr. de hoc S.

Arnold. Carnot. tr. de V. D.

6. Revertor ad affl ictiſſimam Matrem, jam non Matrem DEI, ſed Filii Zebedæi: *Mulier*, ait moriens JESUS, *ecce Filius tuus.* O duram ab exſpirante tali ac tanto Filio conſolationem, omnium piarum mentium commiſeratione digniſſimam: *O ſermo*, ſubintrat hîc Mellifluus, qui & ipſe hîc deſinit eſſe melleus: *O ſermo! penetrabilior omni gladio ancipiti, pertingens uſque ad diviſionem animæ & ſpiritûs; quomodo ſanctiſſimam animam tuam non pertranſiret hæc auditio, quando hæc noſtra, licet ſaxea, licet ferrea pectora ſolâ recordatione franguntur: Mulier ecce Filius tuus? O commutationem! Joannes tibi pro JESU traditur, ſervus pro Domino, Diſcipulus pro Magiſtro, Filius Zebedæi pro Filio Dei, homo purus pro Deo vero.* Et quid ad hoc mœſtiſſima Virgo? Audi ipſam ad S. Birgittam loquentem: *Tunc rupta ſunt omnia viſcera mea præ compaſſione Filii mei, &c.* Audiebat quidem vocem dulciſſimi ſui Jacob, vocem amabilem, vocem ſibi notiſſimam atque dilectiſſimam, & quidem nunc ſupremam: *Anima mea liquefacta eſt, ut Dilectus meus* Cant. 5. 6

Ioann. 19. 26

S. Bernhard. ferm. ſuper Sig. Magn.

 locu-

Zach. 3. 3 *locutus eft.* Sed non aliud videbat nifi manus Efau: *Et JESUS erat indutus veftibus fordidis*, tormenta enim, quæ patiebatur, illum mortis reum, ac peccatorem infamem indigitabant, vox autem infontem declarabat Jacobum,
Ifa. 53. 12 quia *ipfe peccata multorum tulit.* O luctus! ô mœror! ô dolor! magnus quidem erat S. Joannes, fed tamen Filius DEI non erat, fed Zebedæi pifcatoris. Verùm quia placuit Diviniffimo Filio, placuit & dolorofiffimæ Matri, quorum cor unum & anima una erat, hinc eum in Filium adoptivum lubenti animo acceptavit, & loco amantiffimi Filii, quoad vixit, & in cœlum migravit, conftanter habuit, cum quo fæpius de Chrifti patientis & crucifixi doloribus, aliisque arcaniffimis myfteriis peramanter conferebat: Et quis dicet, quantùm dilectus ille MARIÆ Filius ex quotidiana hac converfatione in virtutum ac fcientiarum fublimiffimarum genere profecerit?
B. Damian. in hunc loc. Juvat hîc pro reflexione morali audire B. Petrum Damianum: *Sicut*, inquit, *S. Joannes ftans reipfa cum Virgine juxta crucem, eam à Chrifto in Matrem accepit; ita fi meditatione frequenti illi ad crucem afliteris, idem te impetraturum*
Ex Vita S. Elzearii. *effe confide.* S. Elzearium confulamus, quem adhuc infantulum ad preces Garzendæ piiffimæ Matronæ Chriftus Dominus SS. Matri fuæ, velut alterum Joannem commendavit: *Ne fis follicita*, inquiebat Chriftus ad Garzendam, *ego enim illum jam commifi meæ Matri, eamque dedi illi in Magiftram.* O quantus Difcipulus fub tali ac tanta Magiftra! virginitatem in honorem hujus dolorofæ Virginis etiam in conjugio fervavit illibatam, ferè affiduò per meditationem habitans in Vulneribus & CORDE JESU! ô utinam omnes, qui Chriftiano gloriantur nomine, hanc dolorofam Virginem in Matrem eligerent, fimul & Magiftram, ejufque falutaria monita ac doctrinam audirent:
Prov. 8. 34 *Beatus*, inquit ipfa, *qui audit me; qui me invenerit, invenerit vitam.*

7. Mirabilis fuit illa vifio, quam quondam Jacob de via feffus, capite fuper lapide inclinato, placidam captans quietem habuit, ubi prodigiofam illam fcalam fuper terram ftantem, atque cacumen ejus cœlos tangens, Angelos quoque per eam afcendentes & defcendentes, ac denique ipfum cœli terræque Dominum huic fcalæ innixum confpicatus eft, ex qua vifione mirum in modum confortatus, & infolitâ lætitiâ perfufus, de fomno evigilans
Genef. 28. 16 exclamavit: *Verè Dominus eft in loco ifto, &c.*

Plura in hac pereleganti figura abfcondita funt myfteria, quæ à diverfis diverfimodè dilucidantur; fed ad noftrum propofitum peroptimè à La-
Cornel. hîc. pide: *Dominus*, inquit, *fcalæ incumbens eft Chriftus in cruce pendens; crux enim eft fcala & via, per quam Chriftus, omnesque Chriftiani in cœlum confcenderunt, & in dies confcendunt*; neque aliam tibi viam finge, aut pinge, prudens Lector!

S. Bernh. de B. V. p. 394 Per eandem mirabilem fcalam S. Bernhardus SS. Deiparam ac Matrem dolorofam fubaudit: *Hæc*, inquit, *eft fcala Jacob*, &c. per quam, & qua median-

mediante Electi, imò & peccatores verè contriti ac pœnitentes ad cœlestem patriam possunt ascendere. Ita quondam vidit V. P. Leo intimus S. Francisci Seraphici Socius, cui in visione duæ objectæ sunt scalæ, rubei coloris una, altera candidi, quarum summitas apicis ad cœlum usque pertingebat; rubræ innixus erat Christus non amœno, sed subirato vultu ad severum animas evocans tribunal; & dum plures per scalam illam ad cœlum contendebant evadere, casso labore ac superiore vi repulsæ à summo deorsum corruebant, dum interim aliæ animæ per scalam niveam, quam SS. Virgo & Mater Christi tenebat, facili conatu ad cœlum conscenderunt. O quàm dispar hic erat eventus! Mysterium accipe. Ex Chronico Minorum latino, lib. 6. cap. 17.

Licet pientissimus orbis Reparator Christus per passionem ac mortem suam condignè & abundanter pro nobis apud Patrem satisfecerit: *Delens quod adversus nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipsum tulit de medio, affigens illud cruci:* Et hinc meritò omnis spes nostra & tota prædestinationis series in meritis & passione Christi debeat esse fundata; sed quia simul & districtissimi Judicis officium sustinet, qui secundùm justitiam & nostra judicabit merita ac demerita; ideò necessaria valde nobis est dolorosæ & pientissimæ Matris misericordia, qua erigamur, & fulciamur, potens enim est, quia Mater Judicis. Proinde rectè ad illius clementiæ thronum omnes appellant miseri, ut per merita crucifixi JESU & potentissimam hujus afflictissimæ Matris intercessionem vita gratiæ & gloriæ æternùm vivant: *Potens est*, subintrat hîc Richardus à S. Laurentio, *MARIA ad protegendum: Unde ipsi potest securè dicere servus ejus illud Job: Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me.* Et nunquid olim in Ægypto à Phaaraone dictum fuit: *Ite ad Joseph, & quidquid ipse vobis dixerit, facite.* Erat sine dubio solus ille Phaarao Ægyptiorum Rex, & terræ illius, atque subditorum Dominus, voluit tamen realiter honorari Josephum, dum ei plenariam conferebat authoritatem pro libitu de alimentis & subditorum salute disponendi. Ita benignissimus DEUS & Homo Christus Rex sæculorum, ut SS. Matrem suam honoraret, voluit, ut per eam tum dona gratiæ & gloriæ, aliaque corporis & animæ bona obtineamus. *Ite* proinde, ô Clientes Mariani! ad hanc SS. Matrem vestram, & hanc dolorosam, *& quidquid ipsa vobis dixerit, facite.*

Coloss. 2. 14

Richard. à S. Laurent. lib de laud. Virg. part. 1.

Job. 17. 3

Genes. 41. 56

CONSIDERATIO XXXIX.

B. Virgo & Mater Doloroſa non tantùm S. Joanni, ſed & nobis à Chriſto in Matrem legata fuit.

Accipit in ſua.

Ecce Mater tua.

Joan. 19. 27.

1. CUm Chriſtus Dominus, tanquam Summus Sacerdos, in ara crucis ſeipſum æterno Patri in Sacrificium *cum lacrymis & clamore valido* nunc pro ſalute univerſorum offerret, neque inter ſummos conſtitutus cruciatus pientiſſimæ Matris ſuæ obliviſci voluit, ſed eam affectu planè filiali dilecto ſuo Diſcipulo commendavit, ut impoſterum fidelem illius curam gereret, atque ut Matrem filiali obſequio impenſiùs honoraret: *Deinde dicit Diſcipulo: Ecce Mater tua.* Supra quod pereleganter Ludolphus Carthuſia-

Hebr. 5. 7.

thuſia-

thusianus: *Hoc tertium Verbum Christi*, inquit, *fuit maximæ sollicitudinis & pietatis, eô quòd in tantis doloribus constitutus, Matris mœstissimæ curam gessit, & ei pro Ministro providit;* cujus curam S. Joannes fideliter, prout jussus fuerat, in se suscepit, eique semper pro viribus & indefessis obsequiis inservviit, nec ante obitum hujus Almæ Virginis in provinciam sibi delegatam abiit: *Et ex illa hora accepit eam Discipulus in sua.* Ludolph. Card. p. 2. c. 63. f. 352.

Hunc filialem affectum & amorem hujus dilecti Discipuli in SS. Deiparentem pulcherrimo Symbolo adumbravit Reverendissimus Aresius, qui S. Joanni Evangelistæ truncum quendam tenerum, cui surculus inoculatus & tenellus à Genio implantabatur, appingi curavit, cum hac epigraphe ex prædictis Evangelistæ verbis mutuata:

Accipit in sua.

O felicem Discipulum: *O felix*, ait S. Bernhardus, *B. Joannes, cui talem thesaurum Dominus dignatus est commendare! ô Christi dilecte præ omnibus, & prudens, quem constituit Dominus privatum Camerarium aulæ suæ speciosissimæ.* Vide hîc, anima Christiana, pauperrimi JESU in cruce morientis ditissimum testamentum: *Testabatur enim de cruce*, inquit S. Ambrosius, *& testamentum ejus signabat Joannes, dignus tanto testatore testis.* S Bernhard. de Lament. Virg. S. Ambr. in c. 23. Luc.

2. De Elia Thesbite commemorant Sacræ Litteræ, quòd pro ultima sua voluntate, cùm in igneo curru in paradisum transveheretur, Elisæo dilecto suo Discipulo in signum singularis amoris pallium suum legaverit: *Et levavit pallium, quod ceciderat ei.* 4. Reg. 2. 13

Jacob Patriarcha, cùm morti proximus esset, Josepho filio suo unam partem extra fratres suos, hoc est, agrum Sichar in signum peculiaris affectûs paterni legavit: *Et* ait ad Joseph filium suum: *En ego morior, do tibi partem unam extra fratres tuos, &c.* Genes. 48. 21

David in mortis lectulo locatus Salomoni filio suo ingentem auri argentique vim pro testamento reliquit: *Ecce, ego in paupertate mea præparavi impensas domûs Domini, auri talenta centum millia, &c.* 1. Par. 22. 14

Jonathas Davidi, quem ut animam suam diligebat, proprias vestes consignavit: *Expoliavit se Jonathas tunicâ, quâ erat indutus, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua usque ad gladium.* 1. Reg. 18, 3

Mathathias Sacerdos, qui solus inter Judæos Antiochi furori sese constantissimè opposuit, cùm ultima vitæ hora appropinquaret, quinque filios ad se vocari voluit, quibus præter alia salutaria monita pro testamento Simonem in patrem legavit: *Ipsum audite semper, & ipse erit vobis pater.* 1. Mach. 2. 65

Anima

Anima Christiana! leva nunc oculos tuos ad Christum in cruce suffixum, qui S. Joanni dilecto suo Discipulo non pallium suum, ut Elias, nec ut Jacob Josepho agrum, nec ut David Salomoni divitias, nec ut Jonathas Davidi sua vestimenta, nec denique ut Mathathias filiis suis Simonem in patrem, sed ipsam suam dulcissimam ac pretiosissimam parentem, quâ nihil charius, nihil unquam pretiosius habebat in orbe, pro ultima sua voluntate in Matrem legavit: *Ecce Mater tua.* Peccatoribus reliquit veniam: *Pater dimitte illis*; latroni Paradisum: *Hodie mecum eris in Paradiso*; militibus vestes & pallium: *Partiti sunt vestimenta mea*; Veronicæ sudarium, in quo lamentabilem sacrosancti vultûs sui effigiem impressit; Nicodemo ampullam sanguinis, clavos, lanceam, coronam; Josepho ab Arimathea linteamina & sacram sindonem, quibus erat in sepulchro involutus; Ecclesiæ suæ Sponsæ lectulum suum floridum, hoc est, SS. crucem; sed S. Joanni amantissimam suam Matrem: *Ecce Mater tua.* O pretiosum testamentum JESU in cruce morientis: *Quantus tibi*, subintrat hîc devotissimus Dionysius Carthusianus, *est honor & gloria, quàm incomparabilis iste thesaurus, vas omnis sanctitatis, Domina mundi, Regina cœli, quæ cum Patre æterno habet, ac genuit unum, eundemque Filium, à quo Spiritus Sanctus verè procedit, datur, & mittitur, tibi committitur, Mater tua efficitur, & tu Filius ejus appellaris: Verè diligebat te JESUS, quem ad tantam gratiam prælegit.*

Ioann. 19. 27 — Luc. 23. 34 — Luc. 23. 42 — Ioann. 19. 24 — Adrichomius & Mallon. de S. Sindon. — Dionysius Carthus. cit. à Mans. in prompt. sacro Disc. 5. de S. Ioan.

3. Verùm quid dico? Ergo in hoc testamento solus Joannes sibi optimam partem eligat? Audite S. Thomam Villanovanum: *Pendebat*, inquit, *Christus in cruce moriturus; aderat ibi Dilectus, quid sibi legaretur exspectans. Quid tibi Dilecte legabo? Ecce Mater tua; hæc omnium, quæ possideo, charissima gemma est, hanc tibi trado, hanc tibi dono.* O magnam veræ dilectionis thesseram! ô prodigium amoris! ex quo facilè rerum consideranti patet, quàm intenso amoris affectu Christus Dominus S. Joannem fuerit prosecutus; & quemadmodum Pater Cœlestis nullum excellentius donum mundo præstare potuit, quàm cùm ei Filium suum unigenitum donavit: *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*; Ita pariter Christus nunc ex hac mortali vita discessurus nullum majus amoris signum Joanni exhibere valuit, quàm ut ipsi SS. Matrem suam pro ultima sua voluntate legaret: *Ecce Mater tua.*

S. Thom. Vill. conc. de S. Ioan. — Ioan. 3. 16

Verùm nullum testamentum sine exceptione, sine Glossa & interpretatione esse solet; loquatur servulus tuus, terra, pulvis & cinis, imò nihilum, unicum ad te verbum, ô mi pientissime JESU! ô Amor crucifixe! ô omne bonum! loquatur, inquam, unicum verbum; & quid loquor? Ah ignosce Domine! *Verus amor nullum novit habere modum.* Contra hoc testamentum tuum ego indignissima creatura tua, & unà mecum fideles omnes solennissimè protestamur, & excipimus. Quid? Ergone

Domi-

Domine, D. Joanni dilecto tuo Discipulo, soli & unico hanc Sacratissimam Matrem tuam legabis? *Audite cœli, quæ loquor, audiat terra verba oris mei:* Ego protestor, protestor contra hoc testamentum; quia SS. Mater tua & nostra Mater est, ad quam fideles omnes in omni necessitate, in vita & in morte confugere oportet; ergo non soli S. Joanni eam concedimus, quia & nostra Mater est; ita devotissimus Dionysius Carthusianus. *Discipulus ille electus*, inquit, *designat unumquemque fidelem, quemadmodum ergo Christus dixit Joanni: Ecce Mater tua! sic unicuique Christiano dedit Matrem suam in Matrem*, sub cujus almo præsidio & gratiosa umbra contra omnes animæ nostræ hostes meritò omnem tutelam ac protectionem sperare possumus; unde S. Thomas de Villanova: *Sicut pulli, ait, volitantibus desuper milvis ad gallinæ alas accurrunt, ita & nos sub velamento alarum tuarum abscondimur. Nescimus aliud refugium, nisi te. Tu sola es unica spes nostra, in qua confidimus, &c.*

Dionys. Carthus. in Ioan. super hæc verba: Ecce Mater tua.

S. Thom. de Villanov. conc. 3. in Nat. Virg.

4. Verùm non immeritò hîc quæres, prudens Lector, cur Sacratissima Virgo à Christo Domino tunc demum in cruce & non in stabulo Bethlehemico in Matrem nobis designata sit? Nunquid Rebecca uno partu duplex Mater effecta est? *Perrexit, ut consuleret Dominum, qui respondens ait: Duæ gentes sunt in utero tuo, & duo populi ex ventre tuo dividentur*; paulò pòst, cùm tempus partus adventâsset, inventi sunt duo gemelli, videlicet Jacob & Esau?

Genes. 25. 22

Priusquam ad hanc quæstionem respondeamus, oportet nos Rahelem consulere, quæ, cùm in periculoso partu prævidisset, præ vehementia dolorum breví se morituram, filium suum in ipsa effusione partûs Benoni vocavit: *Egrediente autem animâ præ dolore, & imminente jam morte, vocavit nomen filii sui Benoni, id est, filius doloris mei*; Jacob verò Pater, ut leniret dolorem ejus, hunc filium suum non Benoni, sed Benjamin, id est, filium dextræ nominavit. Mysterium hîc ingens percipe. Per Rahelem parturientem rectè dolorosissimam Matrem sub cruce stantem intelliges, ubi hominem peccatorem in summo & acerbissimo animi dolore ad vitam gratiæ parturivit, quem meritò ob exantlatos tam decumanos dolorum fluctus appellare poterat *Benoni, id est, Filium doloris mei.* Verùm Pater æternus ob amorem erga hanc dolorosissimam Matrem omnes illos fideles, quos erga illam devotos fore prævidit, non Benoni, sed *Benjamin, id est, filios dextræ* vocari voluit, quia olim in judicio ad dextram Christi stabunt, hanc consolatione plenam sententiam audituri: *Venite Benedicti.*

Genes. 35. 18

Ex quibus facilè rationem colliges, quare DEUS & Homo Christus tunc primùm in cruce moriens hanc dilectissimam Genitricem suam, ut nostram quoque Matrem declaraverit: *Ecce Mater tua*; ratio est, quia, dum Christum in antro Bethlehemico peperit, nullos ibidem partûs dolores sen-

sit, sed ubi hunc Filium suum in ligno pendentem, & pro omnium salute morientem conspicata est, ah quis dicet, quibus tunc cruciatibus pia torquebantur MARIÆ viscera? Ibi passa est *dolores, ut dolores parturientis*, milliesque cum Rahel mortua fuisset, nisi Spiritus Sanctus eam solidâsset: *Mulier*, inquit Rupertus Abbas, *cùm parit, tristitiam habet, quia verè ibi dolores, ut parturientis, sustinuit in passione Unigeniti sui omnium nostrûm salutem B. Virgo peperit, & facta planè est omnium nostrûm Mater.* O nos felices, qui sub tutela tantæ Matris vivimus: *Si, ô peccator, MARIA est Mater tua*, subintrat hîc devotissimus Ludolphus Carthusianus, *ergo & JESUS est Frater tuus, & Pater ejus Pater tuus; ergo & regnum ejus & hæreditas tua est, ergo gratia MARIÆ, quam invenit, est thesaurus tuus, &c.*

Psal. 47. 7. Rup. Abb. lib. 14. in Ioan. c. 19. Ludov. Carthus. c. 63.

5. Cæterùm sæpiùs hactenus miratus fui, quare in Natali Christi in Sacro Evangelio de hac Alma Virgine & DEI Genitrice dicatur: *Et peperit Filium suum primogenitum.* Quid dicis, Evangelista? Primogenitum? Cur non Unigenitum? An fortasse hæc Sacratissima Mater plures filios habuit, qui in sacro Codice *Fratres Domini* appellantur? Minimè, hæc enim illa Porta Orientalis fuit semper clausa, & nulli unquam aperta, per quam solus summus Pontifex noster, Christus Dominus, ingressus, & egressus est. Quare ergo dicit Scriptura: *Et peperit Filium suum primogenitum?*

Luc. 2, 6

Adverte: Primogenitus etiam ille est, qui primò gignitur, etiamsi nullus alius post eum progeneretur: Primogenitus ergo Virgineæ Matris JESUS extitit, nos verò sub cruce ab eadem Sacratissima Deipara in summis CORDIS ejus doloribus in vitam meliorem prognati, meritò secundogeniti appellari possumus, proinde hæc dolorosissima Mater longè meliori jure, quàm quondam Eva, *cunctorum viventium Mater* appellanda erit: *Debebat*, ait Lanspergius, *piissima Christi Mater sub cruce nos parere filios adoptionis, ut quæ naturalis (hoc est corporalis) esset Mater Christi, esset adoptione atque spiritualiter omnium quoque nostrûm Mater.*

Genes. 3, 20 Lansperg. in hom. de B. V.

O Sacratissima Virgo! ô Mater doloris & amoris! deprehensa nunc es; jam non poteris te negare esse Matrem nostram; indue ergo affectum Matris etiam erga nos miseros; sicut enim infans à facie irati parentis sui ad sinum Matris suæ recurrere solet, ut ibidem tutelam ac protectionem inveniat; en sic nos pari ratione in cunctis angustiis ac miseriis nostris ad tuum præsidium & dulcissimum misericordiæ sinum confugimus, ut ob amorem tui nobis parcat DEI Filius, quem toties hactenus peccatis nostris, ah tam protervè offendimus: Et *nunquid*, ô pientissima Domina! *oblivisci potest mulier infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui?* Quomodo ergo tu, ô afflictissima Mater; oblivisci illorum poteris, quos sub cruce tanto cum dolore ac gemitu peperisti? Ubi clientes ac fideles tuos non

Isa. 49, 15

dun-

duntaxat in manibus, ſed & in CORDE tuo, doloris & amoris gladio transfixo, deſcripſiſti.

6. Recordor hîc illius Matris Chananææ, cujus quondam filia malè à dæmonio vexabatur; unde de finibus Tyri & Sidonis egreſſa, Chriſtumque in itinere ſecuta, ubi ad illius conſpectum pervenit, eum humiliter adorans, magnâ voce & affectu clamavit: *Miſerere mei Domine, Fili David: Filia mea malè à dæmonio vexatur.* Matth. 15. 22 Richardus à S. Laurentio per hanc Matrem Chananæam Sacratiſſimam Deiparam ſubaudit, Matrem DEI & Matrem Hominis, Matrem Regis & Matrem exulis; per filiam verò à dæmone malè agitatam, animam peccatricem: *MARIA*, inquit, Richard. à S. Laur, l. 6. *clamat ad DEUM pro filia, id eſt, peccatrice animâ, cujus etiam perſonam transformat in ſe, dicens: Miſerere mei Fili David, cui miſericorditer reſpondet Filius: O Mulier! magna eſt fides tua; fiat tibi, ſicut vis.* O charæ animæ! ſi mulier iſta Chananæa Sacratiſſimum COR JESU ad miſericordiam flexit, ut, quidquid flagitabat, ei benigniſſimè largiretur; quid non poterit doloroſiſſima Mater, *quæ ſicut Materfamilias,* prout ait Nierenbergius, Nierenberg lib. 2. de Ador. c. 1. *in domo DEI miſericordiæ claves habet?* Audite in ſolamen veſtrum & S. Anſelmum: *Si ipſa,* inquit, *propter peccatores, ſcilicet propter me, meique ſimiles, facta eſt DEI Mater; quomodo immanitas peccatorum meorum cogere poterit deſperare veniam eorum.* S. Anſelm. de Excell. Virg. cap. 8.

7. Conſidera ex hoc, anima Chriſtiana! quàm ſollicitæ Matres eſſe ſoleant in procuranda, aut promovenda filiorum ſalute; Rebecca in ſe ſuſcepit maledictionem ob amorem Jacob filii, quem ob morum formæque elegantiam tenerrimo proſequebatur amore: *Ad quem Mater: in me ſit, ait, iſta maledictio, fili mi: tantùm audi vocem meam, &c.* Geneſ. 27. 13

Jochabed Mater Moyſis, cùm aliter non poſſet ſervare filium, quantâ, obſecro, ſollicitudine eum abſcondit, ac demum in ſcirpea fiſcella, ad aquas arcendas pice & bitumine oblitâ, in Nilo expoſuit? Et ne periret miſellus infans, ei Mariam puellam in ſubſidium amandavit, Exod. 2. 3

Bethſabee, Adoniâ regnum occupante, non acquievit, donec filio ſuo Salomoni à Davide Patre, ſenio jam confecto, regnum & ſceptrum impetraret: *Ingreſſa eſt itaque Beshſabee ad Regem in cubiculum, &c.* 3. Reg. 1. 15

Sunamitis illa, ad quam pater filium, ob torrentem ſolis æſtum ægrotantem, de campo ſubmiſit: *Tolle, & duc eum ad Matrem ſuam*; nulli labori ac curæ parcebat, ut eum ſanitati reſtitueret, unde *poſuit illum ſuper genua ſua, &c.* Cujus tamen charitas efficere non potuit, quin in ſinu Matris moreretur filius tam dilectus. 4. Reg. 4. 19

O quantò beatior est illa anima, quæ in hoc mundo immundo ad Matris dolorosæ sinum properat; non invideo Lazaro sinum Abrahæ, sed melior est sinus MARIÆ. Si prodigus ille adhuc Matrem suam habuisset in vita superstitem, non in tantam calamitatum abyssum pervenisset; solent enim Matres majorem plerumque curam suarum habere prolium, quàm patres; & quando tandem resipuit miser iste, prius sine dubio ad Matrem suam accurrisset, ut offensum patrem sibi placaret; sic pavo Mater pullos suos abscondere assolet, ne à patre irâ succenso pedibus proterantur. O quoties Divina Nemesis te, ô peccator inveterate! ob innumera demerita tua ad inferni barathrum præcipitâsset, nisi hæc pientissima Mater tua & Virgo dolorosissima suâ deprecatione te ab hoc æterno præservâsset interitu: *O summè misericors Domina!* exclamat S. Germanus Patriarcha, *si tu nos deserueris, quonam confugiemus? Quid de nobis fiet, ô Sacratissima Deipara?* Memento, obsecro, quòd ad pedem crucis acceperis nos in filios: Ibi peperisti nos, non ex utero, sed ex corde. Finio cum Seraphico Doctore: *Abyssus*, inquit, *est MARIA in bonitate & in misericordia; certè, Domina, cùm te aspicio, nihil, nisi misericordiam cerno, pro miseris enim facta es Mater DEI.* Quis ergo non amet te, ô Pientissima?

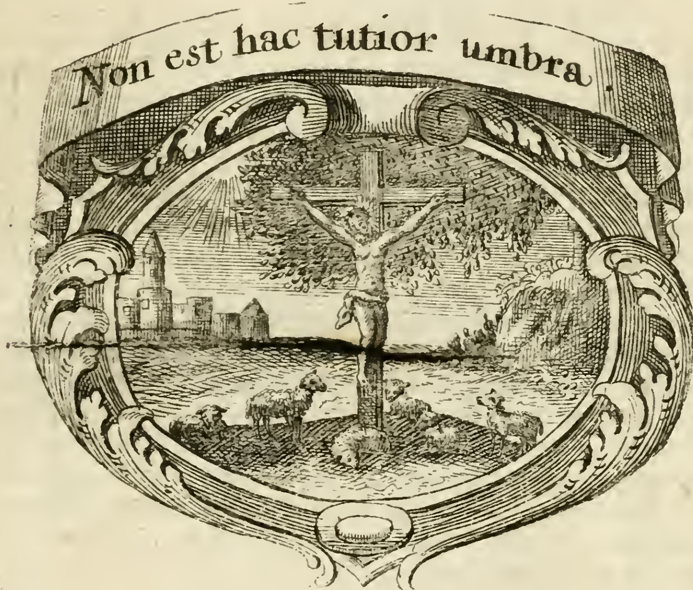
S. German. Patr. Constantinop. in adoratione zonæ Deip. S. Bonav. in Spec. B. V.

CON-

CONSIDERATIO XL.

Doloroſa Virgo ſtans ſub umbra crucis Mater omnium efficitur, ad quam umbram omnes invitat Chriſtianos.

Sub umbra tua vivemus.
Thren. 4. 20.

1. MAgnum ſanè beneficium contra ſolis ardentis æſtum homini peregrino ac viatori optata arboris umbra eſſe ſolet, ſub qua non duntaxat anhelus ſarcinam ſuam deponit, ſed & placidè ſub illius tegmine quieſcens, reſtauratis viribus, cœptum lætus & alacer peragit iter.

Anima Chriſtiana, omnes nos in hac terra viatores ſumus, atque peregrini: *Quoniam dum ſumus in corpore, peregrinamur à Domino*; & in alio lo- 2. Cor. 5. 6.

Hebr. 13, 14 co idem Apostolus ac Doctor gentium: *Non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus.* Oportet ergo, ut inter tot æstus, pericula, rerumque varietates nobis de salubri & vivifica provideamus umbra, sub qua tutò respirare, latere, ac languentes animæ vires possumus refocillare; umbra autem hæc non alia est, quàm umbra crucifixi JESU. Ita Julius II. Pontifex Maximus, qui sibi Christum, orbis Redemptorem in arbore opaca pendulum, durisque clavis in ea fixum politiori penicillo pingi voluit, cum hoc Lemmate inscripto:

Non est hâc tutior umbra.

Et ad hanc umbram omnes suaviter invitat Christianos dolorosissima Virgo MARIA; de qua recensent Sacræ Paginæ: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus.* (Ioan. 19. 25) Observa, anime mi! non scribit sacer Historicus, quòd sederit sub umbra crucis, sed quòd steterit: *Stabat:* De Sponsa autem dilecta dicitur: *Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi; & fructus ejus dulcis gutturi meo.* (Cant. 2, 3) Versabatur nimirum tunc Sponsa in tranquilla contemplatione crucifixi Amoris sui, de cujus passionis fructibus mirum in modum consolabatur; sed Regina Sponsarum ac Domina mundi *stabat* sub umbra crucis, non tam ut invictam animi sui fortitudinem designaret, quàm ut nos misellos clientes suos, in portanda cruce valde debiles, ac inconstantes adjuvaret; *stare enim adjuvantis est, sedere autem judicantis*; sic de de Christo perhibetur, quòd ad dexteram DEI sedere soleat, (Marc. 16. 19) quem tamen S. Stephanus Proto-Martyr in cruento suo certamine stantem vidit, (Actor. 7. 55) ut generosum hunc athletam magis animaret, juvaret, ac confortaret. O pientissima Domina stans sub umbra crucis, adjuva & nos indignos filios tuos, quomodo pariter in omnibus difficultatibus ac tentationibus nostris ad salutiferam crucis umbram debeamus confugere, &c.

2. Benignus DEUS, qui omnia prudentissimè ordinat in finem suum, voluit, ut dilectus Filius, in quo sibi semper benè complacuit, non ferro, sed ligno domaret, ac redimeret orbem, ut perpetratum in ligno ab Adamo & Eva peccatum crucis ligno expiaretur, & sic pœna corresponderet delicto, satisfactio crimini, & pharmacum morbo; proinde dicit Sponsus ad Dilectam: *Sub arbore malo suscitavi te: Ibi corrupta est mater tua; ibi violata est genitrix tua;* (Cant. 8. 5) per quam Matrem & genitricem Eva cunctorum viventium Mater, à serpente sub arbore malo corrupta ac decepta, designata est, quam Christus unà cùm Adamo patiens in arbore crucis ad meliorem vitam resuscitavit, & velut verus pelicanus amoris exanimes & veneno aspidis enectas proles per sanguinem suum è pectore, sacrisque vulneribus elicitum vivificavit. Voluit autem mitissimus DEus, ut sub umbra crucifixi JEsu & mœstissima Mater adstaret, ut per præsentiam suam, animique dolores id repararet,

quod

quod Eva ſtans ſub arbore ſcientiæ boni & mali conſentiendo diabolo deſtruxit; proinde meritò loco Evæ ſub eadem crucis umbra nobis in Matrem deſignata fuit Maria; & quemadmodum olim in Nazarethano conclavi ſub umbra Spiritûs Sancti Mater Dei effecta eſt: *Spiritus Sanctus ſuperveniet in te,* Luc. 1. 35. *& virtus Altiſſimi obumbrabit tibi*; ita nunc ſub umbra crucifixi Filii non unius tantùm Joannis, ſed omnium Chriſtianorum Mater declarata, & effecta fuit: *Deinde dicit Diſcipulo: Ecce Mater tua.* Supra quod rectè Sylveira: *Non* Ioann. 19. *ait, dicit Joanni; ſed Diſcipulo; Joannes eſt nomen particulare; Diſcipulus* 27 *commune, ut denotetur, quòd MARIA omnibus detur in Matrem.* O felicem, ô fœcundam Sanctiſſimæ Crucis umbram, quæ nobis talem ac tantam Matrem reliquit, noſque filios MARIÆ effecit; nunquid meritò cùm Jeremia dicere poſſumus: *Sub umbra tua vivemus in gentibus?* Et cum Propheta Regio: *Filii autem hominum in tegmine alarum tuarum ſperabunt?* Pſal. 35. 8

Sylveira hîc cap. 17

3. De Agar refert Scriptura, quòd Filium ſuum Iſmaëlem non potuerit videre morientem, ſed longè ab eo diſceſſerit: *Seditque à regione procul, quantum poteſt arcus jacere, dixit enim: Non videbo morientem puerum.* Geneſ. 21. 15

Jochabed filia Levi, & Mater Moyſis, filium ſuum in ſcirpea fiſcella in Nilo expoſitum alterius cuſtodiæ commiſit, ipſa autem in littore de longè ſtetit, rerum & fortunæ eventum conſiderans, & miſeriis filii ſui condolens: *Expoſuit eum in carecto ripæ fluminis; ſtante procul ſorore ejus & conſiderante eventum rei.* Exod. 2. 3

Mulieres illæ, quæ Chriſtum, pientiſſimum Redemptorem noſtrum, uſque ad crucem & mortem ſecutæ ſunt, inter quas erant Maria Magdalena, Maria Jacobi, Joſeph Mater, & Salome, Mater filiorum Zebedæi, Veronica, Joanna, &c. non cominus ſed eminus ſtabant, ſpectantes hoc cruentum, & eheu nimis luctuoſum crucifixionis ſpectaculum, in monte Calvario orbi monſtratum: *Erant autem & mulieres de longè aſpicientes, &c.* Marc. 15. 40

Non ſic dolentiſſima Virgo, & omnium Matrum afflictiſſima Mater MARIA; non ſic, ſed appropinquabat per cuneos militum penetrans uſque ad ipſam crucem Filii: *Stabat autem juxta crucem*; ſupra quod Div. Ambroſius: Ioann. 19. *Stabat ante crucem; piis oculis ſpectabat vulnera Filii*; & Mellifluus Bernhardus: 25 *Summitatibus*, inquit, *pedum innitens, manus levabat in altum, amplectens rubicatam crucem, atque in oſcula ejus ruens ea parte, quâ unda pretioſiſſimi Sanguinis defluebat; ô grande martyrium! ô frequens ſuſpirium! ô languens pectus virgineum!* ah pientiſſima Mater, verè Mater amoris & doloris, quis tuos explicet animi mœrores, ac CORDIS dolores, quos ſtans ſub umbra crucis perpeſſa es? Verè Altiſſimus obumbravit tibi. O triſtis umbra! ô umbra fatalis! ſed & ſalubris SS. Crucis, cui rectè pro Lemmate inſcribes: *Optatam fert umbra medelam.* Olim DEUS dixit: *Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram*, ubi ex Hebræo legit Oleaſter, & alii: *Faciamus hominem in umbra*

S. Ambroſ. de inſtit. Virg. cap. 7. S. Bernhard. de Lament. B. Virg. Geneſ. 1. 26 Oleaſtr. hîc.

noſtra

S. Athanas. Sina. lib. 1. orat. Con. templ. in Genes.
S. Bernhard. serm. 4. in Virg. Nat.
S. Bonavent. in Stim. Div. amor.
Isa. 4. 6.

nostra secundùm similitudinem nostram; & quomodo in umbra nostra? Audi S.Athanasium: *Homo*, inquit, *ad formam crucis figuratam habet imaginem; ut qui sit ad imaginem Crucifixi*; & quomodo hoc? Extende parum brachia tua, & crucifixum Redemptorem tuum in umbra repræsentabis; audi & S. Bernhardum: *Crux*, ait, *nos sumus, cui Christus memoratur infixus, homo enim formam crucis habet, quam, si manus extenderit, exprimet manifestiùs*, &c. Vide ex his, anime mi, quomodo & natura & figura, Christus crucifixus & Mater dolorosa cum ipso crucifixa (ita Seraphicus Bonaventura: *Cum Filio ibi crucifixa erat, sed hoc distat, quod ipse in corpore, illa autem in mente*) ad umbram salutiferæ crucis te invitent, de qua Isaias: *Erit in umbraculum diei ab æstu, & in securitatem & absconsionem à turbine & à pluvia*, &c O Christiani, quid agitis? *Omnibus hîc requies: alias cur quæritis umbras*? Nullus unquam peccatorum ad hanc umbram contritus & humiliatus venit, qui non optatam abinde medelam tulit: *Per crucem ad lucem.*

4. Elias Prophetarum zelosissimus in summis vitæ angustiis ac periculis constitutus, cùm ab impia Jezebele per emissarios milites ad necem inquireretur, unicum suum perfugium sub Juniperi umbra quæsivit, & invenit: *Cumque venisset, & sederet subter unam Juniperum, petivit animæ suæ, ut moreretur, & ait: Sufficit mihi Domine, tolle animam meam, neque enim melior sum, quàm Patres mei, projecitque se, & obdormivit in umbra*, &c. Per quam Juniperum Rupertus Abbas peraccommodè sanctissimam Crucem intelligit: *Elias*, inquit, *confugit ad vivificum crucis lignum, illic ambit mortem, illic festinat commori Christo*, &c.

3. Reg. 19. 4
Rup. Abb. l. 5. in Reg. cap. 20.

Jacob in persecutione invidi fratris sui Esau ad amœnam Terebinthi umbram se contulit, sub qua aurea & argentea domesticorum idola in pulverem comminuta, infodit: *At ille infodit ea subter Terebinthum, quæ est post urbem Sichem.* Per quam Terebinthum Typotius appositè SS.Crucem subaudit: *Terebinthus*, inquit, *ea arbor est, sub qua infodit Patriarcha Jacobus signa; crux, inquam, quæ unius DEI cultu idolomaniam obruit salo & solo, resinam fundit ita salubrem, animæ hæc, ut illa corpori*, &c.

Genes. 35. 4
Typot. in Isagog.

Moyses cùm adhuc opilionem ageret, in solis meridiani æstu lanigerum gregem suum sub opacam arborum umbram in interiori deserto minare consuevit, in quo loco à DEO, in rubo ardente & non combusto ipsi apparente, in pastorem animarum, ducemque Israëlitici populi electus est: *Cumque minâsset gregem ad interiora deserti, venit ad montem Horeb: Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi; & videbat, quòd rubus arderet, & non combureretur.* Supra quod Cornelius à Lapide: *Verbum DEI in rubo*, inquit, *est Verbum DEI in cruce, quia utrobique inter spinas*, ad cujus umbram jam tunc Moyses suas minabat oviculas, nullibi meliùs quàm sub umbra crucis pascendas.

Exod. 3. 1
Cornel. hîc.

Imò

Imò ipſa animalia ac bruta irrationabilia natura duce turmatim ad proceram illam, ac longè fertiliſſimam Danielis arborem, in medio terræ conſiſtentem properabant, ut ſub illius deſiderata umbra non tam vitæ neceſſaria invenirent, quàm etiam ab æſtu, aliiſque incommodis ac periculis protegerentur: *Ecce arbor in medio terræ; & altitudo ejus nimia; magna arbor, & fortis, & proceritas ejus contigens cœlum: Aſpectus illius erat uſque ad terminos univerſæ terræ, folia ejus pulcherrima, & fructus ejus nimius, & eſca univerſorum in ea, ſubter eam habitabant animalia & beſtiæ, & in ramis ejus converſabantur volucres cœli, & ex ea veſcebatur omnis caro.* Per hanc arborem rectè Antonius de Rampelogis SS. Crucem præſignatam eſſe aſſerit: *Crux Chriſti*, ait, *arbor magna, lata & frondoſa, & fructus ſatietatis & ſuavitatis tribuens, & fideles omnes protegit à dæmonibus, & ab omnibus peccatorum & vitiorum incurſibus.* Fuit autem crux poſita in medio terræ juxta illud Davidici: *DEUS autem Rex noſter ante ſæcula: Operatus eſt ſalutem in medio terræ;* cujus proceritas uſque ad cœlum attingebat, quia non eſt alia ad cœlum via, quàm Crux: O felix illa anima, quæ habitat ſub hac ſalutifera crucis umbra!

Dan. 4. 7

Anton. de Rampel. in fig. Bibl. fol. 564.

Pſalm. 73. 12.

5. Sponſam cogitate, Sponſam conſiderate, amantiſſimum Sponſum ſuum, candidum, & rubicundum, inquirentem: *Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi paſcas, ubi cubes in meridie?* Erat tunc Sponſa, ſi litteram inſpicimus, cuſtodiendo vineas ſuas oberrans, & vehementer ardentibus ſolis radiis uſta, proinde in tali ardore meridiano à Sponſo paſtore umbraculum expetiit, ubi non tam ſolis æſtum declinaret, quàm & optatam inveniret quietem, & juxta votum invenit; audi in hanc rem S. Drogonem Epiſcopum Oſtienſem. *Nunquam*, ait, *te inveniam, niſi tantùm in cruce; ibi dormis, ibi paſcis, ibi cubas in meridie.* Subintrat hîc Cornelius: *Accipias*, inquit, *per meridiem Chriſti crucifixionem, in meridie enim crucifixus eſt, atque crux Chriſti Eccleſiæ & fidelibus contra omnes perſecutionum, & tribulationum æſtus certum, fidumque præſtat umbraculum & ſolatium.*

Cant. 1. 6

S. Drogo Ep. de Sacram. Dom. Paſſ.

Cornel. hîc.

O Domina totius univerſi! ô Mater doloris & amoris! dic nobis, indigniſſimis tuis clientibus, ubi tuam inveniſti requiem? hanc inſinuat Evangeliſta paucis, ſed verbis emphaticis: *Juxta crucem JESU;* ergone hæc requies tua, ô Domina? Juxta crucem Filii pendentis? imò, ſubintrat hîc S. Bernhardinus Senenſis, non juxta crucem, ſed in cruce Filii morientis? proinde ſic Evangeliſtam alloquitur: *Parum dixiſti, ô Evangeliſta! ſtabat, inquis, juxta crucem JESU Mater ejus, cùm in ipſa cruce penderet; vel ei plùs utique debes, quàm reliquis? Omnino illa plùs ad crucem appropinquabat, quàm quicunque alii, quia non ſolùm juxta crucem ſtabat, verùm etiam in cruce pendebat* in anima crucifixa; ô triſte ſpectaculum! ô ſtatio luctuoſa! ô umbra fatalis! & quomodo *ſtabat*? dic nobis, ſancte Joannes, qui non procul ab hac SS. Matre tua pariter ſub umbra crucis ſteteras; & quomodo *ſtabat*? Plùs non

Ioan. 19. 25

S. Bernhard. Senenſ. de B. V.

poſſum dicere, reponit ille dilectus Chriſti Diſcipulus: *Stabat*, cùm mundi machina, pendente in patibulo Creatore, videretur diſſolvi; ubi omnis creatura ingemuit, terra mota eſt, velum templi diſruptum, ſol obſcuratus & petræ ſciſſæ ſunt; *ſtabat* tamen ſub umbra crucis ærumnoſiſſima Mater petris firmior; heu in quo mari dolorum? *Cogitare non licet*, ait Mellifluus, *quantus fuerit dolor Matris, cùm ſic dolebant, quæ inſenſibilia erant*, & quantò magis doluit cor tantæ Matris? O felix anima! ſi illi ex animo compateris, ut & cum illa aliquando poſſis conglorificari; felix, inquam, ſi pariter cum ea ad umbram crucifixi JESU te recipis, ubi enim tutior requies, quàm ſub brachiis Salvatoris tui & ſub pallio doloroſæ Matris? *Sub brachiis Salvatoris mei* dicebat quondam magnus ille Antiſtes Hipponenſis, *& vivere volo, & mori cupio*; & Vates Regius: *Scapulis ſuis obumbravit tibi, & ſub pennis ejus ſperabis*. Per quos ſcapulos & pennas rectè SS. Patres extenta Chriſti JESU in cruce brachia intelligunt: *Chriſtus*, ait le Blanc in hunc locum, *in cruce nos obumbrabat ſcapulis ſuis, brachiis & manibus*, ſub quibus nos ſub nube ab æſtu furoris DEI protegit, abſcondit, refrigerat, alit & fovet; ſicut gallina ſub umbra alarum ſuarum à rapacibus milvis tuetur, ac fovet pullos ſuos; aut quemadmodum aquila ad volandum provocans pullos, & ſuper eos volitans expandit alas: *Nobis quoque*, inquit S. Ambroſius, *manus ſuas expandit JEſus, ut totum mundum obumbraret. Quomodò non ſumus in umbra, quos crucifixus à malignitate ſæculi & corporis ardore defendit.* Addo ego: quomodò non ſumus in umbra, pro quibus doloroſiſſima & afflictiſſima Mater JEſu ad Patrem intercedit, offerens ei in hoſtiam placationis Sacratiſſimum ac diviniſſimum Cor JEſu, unigeniti Filii ſui, pro ſalute univerſorum in ara crucis immolati? O quàm benè agunt Sacerdotes illi, qui, cùm quotidie DEO T.O.M. imprimis pro ſuis delictis, ac dein pro peccatis totius populi hoſtiam immaculatam (Carnem & Sanguinem unigeniti Filii Dei) offerunt, ſi hoc immaculatum Sacrificium per puriſſimas manus B. Virginis ac Matris doloroſæ DEO Patri repræſentant! & quidem eâdem intentione, quemadmodum illa Mater amoris & doloris ſtans ſub umbra crucis pro peccatis totius mundi hunc dilectiſſimum Filium ſuum Patri æterno in victimam placationis obtulit; an poterit eſſe repulſa, ubi tot ſunt amoris inſignia?

S. Bernhard. de Lament. B. V.

Pſal. 90. 4.

Le Blanc. hîc.

Matth. 23. 37

Deuter. 32. 11

S. Ambroſ. in Pſal. 90

Hebr. 7. 27

6. Recordor hîc illius prodigioſæ columnæ nubis & ignis, quæ Hebræis quondam in exitu Iſraël Dux & Comes in Palæſtinam extitit: *Nunquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem.* O pientiſſima Domina! dulciſſimus Filius tuus in cruce pendens, & amoris igne toſtus, columna illa ignis fuit; illuminans omnem hominem, quia ipſe erat lux mundi, etiam in mediis tenebris in candelabro crucis magis illuceſcens; tu verò, ô Virgo doloroſa, per columnam nubis adumbrata es, quia nos, ut nubes, ab æſtu iræ Divinæ protegis, ſub umbra gratiarum foves, lacrymis tuis

Exod. 13. 22

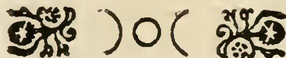
rigas;

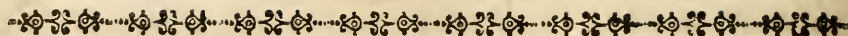
gas, atque fœcundas; & hæc est causa, quòd S. Andreas Cretensis te, ô Domina, appellaverit *Columnam nubis spiritualis Israël*; & S. Epiphanius: *nubem, cœlestem imbrem demittentem, quo terra irrigatur.* S. Andr. Cretens. in Exod. 13 S. Epiphan. orat. de laud. V.

De Jona refert Scriptura, quòd fecerit sibi umbraculum, & sederit subter illud in umbra, donec videret, quid accideret civitati; verùm brevi hæc Jonæ umbra duravit, nam paulò post *præparavit DEUS vermem ascensu diluculi in crastinum, & percussit hæderam, & exaruit.* Jonæ. 4. 5 Sic nimirum sunt omnes hujus sæculi umbræ, sub quibus nulla salus, aut infirmum est sperandum refugium, omnes enim hujus mundi gratiæ & favores quid aliud sunt, quàm levissima tela, arundo fragilis, umbra labilis, & fumus inanis? Ite nunc, miseri mortales, & in umbra principum ac filiorum hominum, in quibus non est salus, sperate; Ps. 145. 2 solus ille beatus est, qui sperat in Domino JEsu crucifixo, ac in Sacratissima Matre ejus dolorosa, qui, cùm omnes in agone tuo te deserent, hi soli, si nunc eos tibi facies amicos, te non derelinquent: *Respicite filii, nationes hominum, quia nullus speravit in Domino, & confusus est.* Ecclef. 2. 11

Idcirco ad te, mitissime JESU, in arbore crucis durissimis suffixe clavis, & ad te, ô Mater doloris & amoris! me totum converto; ad vos tanquam ad Patrem & Matrem redeo filius prodigus, ac peccatorum miserrimus, cum Psalte humiliter supplicans: *Sub umbra alarum vestrarum protegite me.* Psal. 16. 8 Et si quondam umbra S. Petri Apostolorum Principis varios ægros à suis infirmitatibus sanavit, *ita ut in plateas ejicerent infirmos, &c.* Actor. 19. 12 Quid non facere poterit umbra crucifixi Redemptoris mei, & cum eo crucifixæ Matris?

Dismam latronem illum ad dexteram Christi crucifixum, juxta S. Vincentium Ferrerium umbra dextri brachii Christi JEsu in cruce pendentis, antequam factæ sint tenebræ supra universam terram, nonnihil adumbravit, ex cujus virtute mox mirabiliter conversus, ad consortium crucis Christi, ejusque gloriam assumptus est, quod prævidens Oseas Propheta: *Convertentur,* inquit, *sedentes in umbra ejus.* S. Vincent. Ferrer. in parascev. fer. 4. hebd. maj. Oseas. 14. 8 O JESU! ô MARIA! convertar & ego aliquando ex toto corde ad vos; sedeo & ego in umbra vestra servus indignissimus, ah liceat mihi dicere cum Psalte Regio: *In hac umbra sperabo, donec transeat iniquitas.* Psal. 56. 2

CONSIDERATIO XLI.

Maria Mater Doloroſa ſtans ſub cruce Filii omnibus Chriſtianis admirandum patientiæ ſpeculum.

Stabat juxta crucem JESU Mater ejus.

Joan. 19. 25.

1. Iverſa ſunt Chriſtianæ patientiæ, & infractæ tolerantiæ Symbola. Hanc repræſentant roſæ, inter pungentes ſpinas magis florentes, odoremque ſuum latiùs ſpirantes, cum Lemate: *Olent ſuaviùs.* Rupes inter alliſos irati maris fluctus inconcuſſa, cum Lemate: *Eadem ſum ſemper.* Incus nullis malleorum ictibus cedens, cum epigraphe Italorum: *Ogni durezza vinco*; vel: *Dura omnia vinco*; ſeu breviùs: *Durabo.* Item palma adverſùs pondera ſurgens; cum inſcripto: *Quò preſſior, altior*; & arundo inter omnes

omnes ventorum furias infracta, addito Lemate: *Firma, licet infirma.* Vel amaranthus flos: *Nec gelu, nec æstu.* Aut adamas: *Nec ferro, nec igne.* Vel denique Salamandra inter flammas consistens: *Nec lædor, nec terreor, &c.*

Verùm inter ejusmodi Symbola, quæ de dolorosæ & afflictissimæ Matris patientia formari possunt, nullum magis mihi arridet, quàm mitis quædam ovicula, quæ, licet ad lanienam & macellum trahatur, nunc jugulanda, & excorianda, nullum tamen impatientiæ signum edere, vel querelas spargere, aut inimicis ferocitatem exprobrare assolet, sed toleranti animo cuncta adversa, ipsamque cruentam necem sustinet; proinde ejusmodi oviculæ, signo T. seu crucis notatæ, illud Regii Vatis rectè pro Lemmate inscribes:

Non habet redargutionem.

Psalm. 37. 15

En perelegantem typum in dolorosa & afflictissima Matre JEsu expressum; quæ, dum Filius innocentissimus, quasi *agnus mansuetus, ad victimam* raptatus est, velut *ovis inter omnes mitis* non aperuit os suum, nec in ore aut corde suo redargutionem habuit contra infandos & scelestissimos deicidas, sed summa cum patientia sanguinolenta patientis Filii vestigia secuta est, omnesque injurias, opprobria, ac cruciatus dulcissimo Nato & sibi illatos invictâ planè & admirandâ tolerantiâ sustinuit: *Quoniam tu*, dicebat in corde suo, *es patientia mea, Domine*; hoc est unica causa, quòd libenter tecum hæc omnia perferam adversa, cùm non ignorem, omnem hanc afflictionem à te esse profectam, cujus sanctissimæ voluntati me in omnibus humiliter subjicio; *ita Pater, quoniam sic placitum fuit ante te*, placet & mihi cum Filio pati, crucifigi, mori. Audi devotissimum Blosium: *Attendens*, inquit, *beata Virgo, ut ille Filius suus acerbissimam passionem plenissima cum patientia absque ullo murmure, ex ingenti atque ardentissimo erga nos amore cum gaudio spiritûs pertulisset; ipsa quidquid patiendum occurrebat, flagranti desiderio & æstuanti cum lætitia tolerabat.* O quàm dissimiles sumus (si quid ad tolerandum occurrit) patienti JESU & SS. Matri ejus compatienti!

Jerem. 11. 19
Psal. 70. 5
Matth. 11. 26
Blos. Spirit. Inst. appen. l. c. 2. n. 5.

2. De Jacob Patriarcha commemorant Sacræ Paginæ, quòd, cùm tunicam filii sui Josephi, super omnes natos dilecti, nunc in sanguine hædi intinctam & dilaceratam, per submissum nuntium recepisset: *Hanc invenimus: Vide utrùm tunica filii tui sit, an non?* Præ nimio animi dolore non sine impatientia vestimenta sua disciderit: *Scissisque vestibus, indutus est cilicio, lugens filium suum multo tempore.*

Genes. 37. 32

Ita Job, Hussæus ille Princeps, aliàs patientissimus, & nullis hactenus fortunæ adversæ casibus fractus, cùm nuntium de inopinata filiorum suorum morte recepit, immemor pristinæ tolerantiæ vestes suas non sine aliqua in-

Job. 1. 20 dignatione in partes disrupit: *Tunc surrexit Job, & scidit vestimenta sua, & tonso capite corruens in terram adoravit.*

Ita & desolata illa Mater infelicis belli Ducis Sisaræ, cùm ei, domi moranti, ob moram, quâ aberat filius, mens pavida cædem ejusdem sui nati præsagiret, & paulò post per fenestras prospiciens, illius interitum inaudiisset, quòd nimirum ferreo clavo per tempora ejus à Jahele adacto, in terra affixus, miserrimâ morte animam expirâsset, dolori impar in lamenta & ululatus inconditos erupit, universamque domum mœrore insolito complevit:

Jud. 5. 28 *Per fenestram prospiciens, ululabat Mater ejus, & de cœnaculo loquebatur, cur moratur regredi currus ejus?*

Non sic beatissima Virgo & Mater crucifixi JESU, non sic, cùm Filium suum, unicum COR suum, captum, accusatum, flagellatum, spinis cruentatum, crucis ligno onustum ac denique in infami patibulo luctuosissimâ morte expirantem conspicata est; non ideo murmuravit, non vociferata est, non vestes ob aliquem impatientiæ motum disrupit, non ejulavit, non rugiit dolore; non capillos è capite revulsit, ut in gravi luctu aliæ solent Matres agere, sed omnes hos efferatos maris fluctus, licet stans in medio luporum adinstar patientissimæ oviculæ, invictissimâ tolerantiâ superavit: *Stabat*, ait Petrus Canisius, *B. Virgo, sua virtutis atque constantia, qua rebus adversis probanda erat, memorandum exemplum posteris præbitura, quandoquidem nec tribulatio, nec angustia, nec periculum, nec persecutio, nec gladius, nec mors, nec vita, neque alia creatura illam separare posset à charitate Christi, cui mente cohærebat.*

Petr. Canis. p. 2. lib. 4. cap. 28.

3. Incidit hîc mihi in mentem zelosissimus Propheta Elias Thesbites, ad quem in vertice montis Carmeli commorantem Rex Ochozias ægrotans duos quinquagenarios amandavit, ut eum aut vi, aut dolo caperent, atque ad

4. Reg. 1. 9 se etiam invitum perducerent: *Homo DEI, Rex præcepit, ut descendas*; ad quod Elias spiritu vehementiori succensus ignem de cœlo, qui illos devoraret milites, non sine prodigio devocavit: *Si homo DEI sum, descendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos, &c.*

Pari zelo Elisæus, Eliæ discipulus, in petulantes illos pueros, qui in Bethel sibi protervè insultabant, animadvertit, dum non duntaxat eis in nomine Domini maledixit, sed & duos ursos de saltu evocavit, qui in condignam sceleris punitionem quadraginta ex dictis pueris in frusta dilacerârunt: *Egressique sunt duo ursi de saltu, &c.*

4. Reg. 2. 23

Ita duo filii Zebedæi, cùm inurbanitatem & ingratitudinem Samaritanorum observâssent, quòd pientissimo orbis Redemptori Christo in civitate sua ne quidem nocte iminente hospitium ad pernoctandum concedere vel-

Luc. 9. 53 lent: *Et non receperunt eum*; ex nimio zelo commoti sine mora vindictam eis de cœlo intentarunt: *Domine, vis, dicimus, ut ignis descendat de cœlo, & consumat illos?*

Ita

Ita & Paulus in concilio causam suam agens, & innocentiam suam publicè defendens, cùm à Pontifice Anania juberetur, ut à circumstantibus os Pauli pugnis obturaretur: *Præcepit adstantibus sibi percutere os ejus*; sine mora auctoritate Apostolica ex justitiæ zelo illi Pontifici ultionem à DEO justissimo scelerum Vindice intentavit: *Percutiet te DEUS, paries dealbate.* Actor. 23. 3

De Epiroina muliere forti & gentili recenset Plutarchus, quòd, cùm filium suum Argicum cum Rege Pyrrho in pugna digladiatoria congredientem per fenestram tecti vidisset, filiumque à Rege in primo assaltu certò confodiendum observasset, absque ulla mora tegulam de tecto arripuerit, quam virili impetu in caput Regis dejecit, eumque in arena occidit. Plutarch. in vita Pyrrhi.

O quàm aliter dolorosa Virgo & Mater crucifixi JESU stans in Calvariæ rupe, & spectans Filii sui cruentum agonem, contra inimicos sese exhibuit! de qua pariter illud Regii Vatis verificatum fuit: *Circumdederunt me vituli multi, & tauri pingues obsederunt me.* Illudebat ei plebs furiosa, & militum ac servorum caterva petulantissima adinstar lascivientium vitulorum ac pinguium taurorum ei insultabat; Scribæ & Pharisæi etiam digito extento illam juxta crucem dilectissimi Filii sui stantem cæteris circumstantibus monstrabant: *Hæc est Mater Seductoris, &c.* Interim jamjam se parabant omnia elementa ad condignam ultionem de impiis his deicidis sumendam; sol obscuratus est, terra contremuit, petræ scissæ, & monumenta aperta sunt, & ipse infernus dilatavit os suum, ut execrandos illos peccatores vivos deglutiret; sed quid ad hæc omnia afflictissima, juxta ac mitissima Virgo? Num fortasse ignem de cœlo devocavit, ut Elias? Sciebat enim JESUM Filium suum Eliâ longè esse majorem, ac proinde injuriam ipsi illatam infinities graviorem? Num alicui maledixit, ut Elisæus? *Maledixit eis in nomine Domini?* Num vindictam petiit ut filii Zebedæi, & ideo rectè *Boanerges* vocati; hoc est, filii tonitrui? Num indignata fuit injustis Pontificibus & iniquissimo Judici Pilato, ut quondam Paulus Ananiæ: *Percutiet vos DEUS?* Num denique lapides præ indignatione è terra eruit, & in maledicta carnificum capita misit, ut Epiroina? Nihil simile reperies in hac dolentissima Matre, sed potiùs quòd omnes ejusmodi injurias ac contemptus, Filio & sibi illatos, humili ac patientissimo animo sustinuerit, imò & pro transgressoribus oravit, *quasi non habens in ore suo redargutionem*; ita observat Doctor Seraphicus: Cùm crucifixus JESUS ad Patrem clamasset: *Pater dimitte illis*; interim MARIA, ah verè Mater amoris & doloris! in genua juxta crucem sese demisit, & flens, ac lacrymans, unà cùm patiente Filio eandem orationem ad Cœlestem Patrem ingeminavit: *Pater dimitte illis.* O patientiam admirandam! O tolerantiam nullis unquam sæculis auditam! *Magna erat velut mare contritio tua*, ait S. Bernhardinus, *& hoc mare per impatientiam non redundabat. Omnia flumina intrant in mare, id est, in*

Psalm. 21, 12 — 4. Reg. 2. 23 — Marc. 3. 17 — Psalm. 37. 11 — Luc. 23. 34 — S. Bonavent. in vita Chr. — S. Bernhardin tom. 3. f. 2. a. 3. c. 4.

MA-

MARIAM, *& mare non redundat*, *scilicet per impatientiam.* O bone DEUS! ubi nostra patientia est, qui vix unum verbulum durius (non dico verbera) & nec levissimam injuriolam æquo possumus sufferre & perpeti animo. O Christiani, discite ab hac sanctissima & afflictissima Matre vestra: *Patientia vobis necessaria est, ut voluntatem DEI facientes, reportetis promissionem.*

Hebr. 10, 36

4. Cæterùm mirantur, causamque inquirunt SS.Patres, ac Sacrarum litterarum gnari, quare Christus Dominus non de cruce descenderit, cùm Judæi in Calvariæ jugo cruentum hunc pientissimi Redemptoris nostri agonem spectantes instantissimè petierint, ut de cruce descenderet: *Si Rex Israël est, descendat de cruce, & credimus ei?* O bone JESU! en optatissima hîc sese offert occasio, tandem obstinata hæc Judæorum pectora, pro quorum salute hactenus tantùm & usque ad sanguinis profusionem laborâsti, ad frugem convertendi; descende igitur de crucis ligno, solve manus ac pedes trabalibus suffixos clavis, & ecce salva sunt omnia; omnes in te credent, atque te ut Messiam suum ac Regem cœlestem venerabundi agnoscent ac suscipient. Verùm nihilosecius in cruce constans, perseverat mitissimus JESUS, atque in ea vivere & mori discupit. Causam subjungit D. Augustinus: *Quia patientiam docebat, ideo potentiam differebat: Si enim commotus ad eorum verba descenderet, victus conviciorum dolore putaretur.* Cui subjungo S. Bernhardum: *Descendat, inquiunt, de cruce, si Rex Israël est, titulum Regni non deserat, virgam Imperii non deponat, cujus nimirum Imperium super humerum ejus, sicut præcinit Isaias. Noli, inquiunt Judæi ad Pilatum, noli scribere Rex Judæorum, sed quia ipse dixit: Rex sum Judæorum; & Pilatus. Quod scripsi, scripsi. Si Pilatus quod scripsit, scripsit, Christus non perficiet, quod incepit? Ipse enim cœpit, & salvabit nos. Sed dicunt, alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere; imò verò si descenderit, neminem salvum faciet, cùm enim salvus esse non possit, nisi qui perseveraverit usque in finem, quanto minùs poterit esse Salvator? Alios ergo salvos fecit, nam salvatione, cùm sit salus, ipse non indiget, &c.* Aliam causam, cur Christus licet à Judæis solicitatus non descenderit de cruce, subjungit idem Mellifluus: *Ne daret*, inquit, *occasionem surripiendæ nobis perseverantiæ, qua sola coronatur, &c.*

Matth. 27, 42

S. Augustin. in Tr. 37. in Ioan.

S. Bernhard. serm. 1. de Resur. Dom.

S. Bernhard, loc. cit.

Revertor ad te, ô Mater dolorosissima, quæ non procul sed juxta crucem Filii tui stare consueveras, ita quidem, ut etiam sanguine illius de Sacris Vulneribus copiosè scaturiente, proluerêris, & maderes, prout etiamnum velum capitis tui, Sacrosancto Christi cruore rubens, in regno Bohemiæ inter alia pretiosa lipsana religiosè assservatum, satis luculenter hanc veritatem demonstrat. Dic, obsecro, ô Domina, quare proximè adstare cruci voluisti? Agar quondam non poterat videre filium suum morientem, unde abjecto subter unam arborum puero, abit, seditque à regione procul, quantum potest

Mancin. de pass. Dom. lib. 5. diss. 1. punct 1.

ɔoteſt arcus jacere, dixit enim: *Non videbo morientem puerum*; & tu, ô Do- Geneſ. 21.
mina! nec latum quidem unguem à cruce diſcedis? Obſerva, anima Chriſti- 15
ına, quemadmodum ille, cui cor dolet, condolens illi manum apponit: ſi
:aput, capiti; ſi dens, denti; ſi venter, ventri, &c. Sic afflictiſſima Mater,
:ujus Cor unum cum Corde JESU fuerat, in omni paſſione, ac tunc præſer-
im in cruce morienti Filio adhærere voluit, quia in ea totus illius dolor erat;
ɔroin cum patiente Filio & dolores & injurias illatas patientiſſimè ſuſtinuit;
ınde in Epithalamio in typo illius dilectæ Sulamitidis ad Sionidas dixiſſe fer-
ur: *Nolite me conſiderare, quòd fuſca ſim, quia decoloravit me ſol.* O pientiſ- Cant. 1. 6
ſima Domina! quomodo & qualis ſol pulchritudinem tuam potuit deco-
orare?

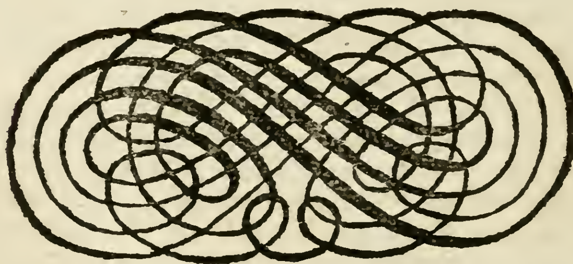
Adverte. Quòd B. Virgo quoad naturalem colorem aliquatenus ſub-
ıigra & fuſca fuerit, refert S. Epiphanius, qui hujus Sacratiſſimæ Deiparæ for- S. Epiphan.
nam patheticè deſcripſit, unde eam tanquam Palæſtinam colore triticeo, & & Niceph.
decenter nigram fuiſſe aſſerit: *Colore*, inquit, *fuit triticeo, capillo flavo, oculis* lib. 2. Hiſt.
acribus, ſubflavas & tanquam oleæ colore pupillas in eis habens: Supercilia ei erant cap. 23.
inflexa & decenter nigra, naſus longior, labia florida, & verborum ſuavitate plena.
Facies non rotunda & acuta, ſed aliquanto longior, manus ſimul & digiti longio-
res, &c. Verumenimverò non hîc litteram, ſed ſenſum ac myſterium in-
quiro.

Per ſolem rectè Chriſtum JEſum in cruce exaltatum ſubaudies, ſub quo
myſtico Sole à meridie uſque ad ejus occaſum B. Virgo & Mater afflictiſſi-
ma in veſte pulla (prout aliqui obſervant) conſtantiſſimè ſtetit, acerbiſſimos
dulciſſimi Nati ſui ſpectans, ac conſiderans cruciatus; *idcirco non tam ſolis*
(prout loquitur Cornelius) *quàm doloris ardoribus fuit fuſcata*, dum hæc Sa- Cornel. in
cratiſſima Deipara, licet ab omni peccati labe alieniſſima, paſſim tamen pec- hunc loc.
catrix, Mater ſummi malefactoris, & coriphæi latronum, ac peſſimi homun-
cionis nutrix dicebatur, quas contumelias dolentiſſima Virgo ſumma cum
patientia toleravit, atque cum Filio deſpecto deſpecta nec ſibi maledicenti-
bus maledixit, *quaſi non habens in ore ſuo redargutionem.* Pſalm. 37.

5. Viden' anima Chriſtiana, quomodo hæc Sacratiſſima Deipara in 15
ore quidem hominum nigra, ſed in conſpectu DEI & Angelorum tota pul-
chra & formoſa fuerit: *Nigra ſum ſed formoſa.* O quàm longè adhuc à ſan- Cant. 1. 4
ctitate hujus Sacratiſſimæ Virginis abſumus, qui in peccatis nati, & educati
ſumus? ah ubi patientia noſtra in adverſis? ubi tolerantia in perſecutioni-
bus? ubi fortitudo in tentationibus? Ubi æquus animus in ſuſtinendis in- Tob. 12. 13
juriis? Ubi perſeverantia uſque in finem? *quia acceptus eras DEO*, dicebat Job 1. & ſeq.
quondam Archangelus ad ſeniorem Tobiam, *neceſſe fuit, ut tentatio probaret*
te. Per patientiam Job probatus, & juſtus inventus eſt. Joſeph, quia pa- Geneſ. 40. 40
tienter tulit injuriam à fratribus & uxore Putipharis ſibi illatam, in Pro-Re- 2. Reg. 16. 7

gem Ægyptiorum electus fuit. David, quia contumelias & perſecutiones à Semei & aliis perduellibus, imò & à proprio filio ſuo ſibi illatas, patienti animo pertulit, non tantùm in regio ſolio confirmatus, ſed & vir ſecundùm Cor DEI appellatus eſt: *Inveni David filium Jeſſe, virum ſecundùm Cor meum, qui faciet omnes voluntates meas.* Eleazarus pro Lege DEI duriſſimos cruciatus patienti & generoſo animo perpeſſus eſt, &c. Cui annecto fortiſſimos Machabæos & univerſum SS. Martyrum candidatum exercitum nonniſi per patientiam ſalvatum. *O nos felices!* ſubintrat hîc S. Gregorius Magnus, *qui ſine flamma & ferro Martyres eſſe poſſumus, ſi patientiam veraciter in animo cuſtodiamus.* Et nunquid ignis omnia devorat, atque conſumit? Sed aurum & argentum probat, ac purgat: Sic homo juſtus in adverſis per patientiam à DEO probari ſolet, ſine adverſario enim marcet virtus. Si aqua non movetur, neceſſe eſt, ut computreſcat, vermes ac bufones progignat. Aër ſi non ventis agitatur, contagiones cauſabit ac peſtes. Aromata non niſi in piſtillo contuſa fragrantiam ſuam ſpargunt. O chara patientia! tu es optimum omnium malorum remedium; tu es porta illa ferrea, quæ ducit ad civitatem cœleſtem Jeruſalem. Centurio, quia Chriſti in cruce pendentis immenſam patientiam vidit, ſine mora ad DEUM & verè fidei lumen converſus eſt. *Verè hic homo Filius DEI erat.* O Chriſtiani! levate & Vos capita veſtra, & intuemini crucifixum Amorem veſtrum, ac Sacratiſſimam Matrem ejus doloroſam ſub cruce ſtantem, *qui facti ſunt pro nobis exemplum, ut ſequamur veſtigia eorum.* Agite: *In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtras, &c.*

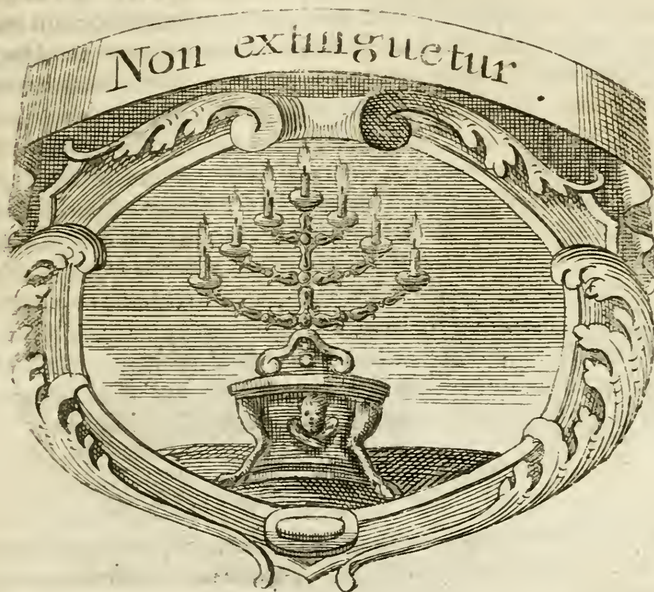
Actor. 13. 22
2. Mach. 6. 24
2. Mach. 7. 1.
Actor. 12. 10
Marc. 15. 39
1. Petr. 2. 21
Luc. 21. 19

CON-

CONSIDERATIO XLII.

Dolorosa Virgo Filio in cruce agonizanti assistens omnium fidelium agonizantium fidelissima Patrona.

Illuminare his, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent. *Luc. 1. 79.*

1. PErmagni quondam ab Israëlitico populo æstimatum fuit candelabrum illud aureum, septifidum, septemque ardentibus lucernis instructum, quod in tabernaculo testimonii collocatum Sanctum Sanctorum de nocte illuminabat; & ut perpetuò in Domo DEI arderet, neque de nocte extingueretur, à DEO constituti sunt Aaron & filii ejus, qui hujus sanctæ lucernæ sedulam gererent curam, eamque statutis temporibus oleo nutrirent purissimo: *Ardeat lucerna semper in tabernaculo testimonii, &c.* Exod. 27. 20 Per hoc aureum candelabrum, seu lucernam septem lychnis (prout in nostro Emblemate videre est) adornatam, semperque de die ac nocte arden-

S. Epiphan. or. de laud. Deip. S. Cyrill. ſerm. contra Neſtorium.

dentem, S. Epiphanius, SS. Deiparam intelligit: *MARIA Virgo*, inquit, *eſt candelabrum, quod ab altiſſimo throno accepit ter lucidum ignem*, & S. Cyrillus eandem SS. DEI Genitricem *lampadem inextinguibilem* appellat, quæ non de die duntaxat, ſed etiam de nocte & in tenebris, hoc eſt, in paſſione & morte unigeniti Filii ſui in cruce pendentis, miſeris mortalibus in umbra mortis ambulantibus, mirè illuxit; in cujus rei finem in hebdomade ſacra, dum myſterium paſſionis Dominicæ in Eccleſia lugubri cantu & ornatu recolitur, omnes lampades, una ſola excepta, & in candelabro trigono cunctæ reliquæ candelæ extingui ſolent (una iterum ſola remanente, & juxta aram maximam in tenebris repoſita) quæ lucerna afflictiſſimam Deiparentem deſignat, quæ, recedentibus à patiente Filio omnibus notis & amicis, ſola tanquam fidei, & charitatis lucerna ſemper ardens, etiam in mediis perſecutionum tenebris conſtantiſſimè perſeveravit, atque Filio morienti fideliter uſque ad finem adſtitit; imò nec per mortem ab illo ſeparari potuit; proinde meruit, ut omnium fidelium in Chriſto morientium fideliſſima Patrona & Advocata de-

S. Ildephonſ. lib. de Excell V. ſerm. de Aſſumpt.

ſignaretur: *Potentiorem*, inquit S. Ildephonſus, *ad placandam iram Judicis invenire non poſſumus, quam te, quæ meruiſti Mater exiſtere ejuſdem Redemptoris & Judicis.* Cui myſticæ lucernæ ob ſeptem doloris gladios exantlatos ſeptifidæ, & oleo charitatis in nos ſemper redundanti rectè pro Lemate inſcribes: *His, qui in tenebris;* vel ſi magis arridet, illud proverbiorum:

Non extinguetur.

Proverb. 31. 18
2. Ita eſt: *Non extinguetur in nocte lucerna ejus;* per quam noctem
mors deſignatur! unde Veritas Chriſtus: *Venit nox, in qua nemo poteſt ope-*
Ioan. 9. 4
rari. O periculoſa, ô caliginoſa, ô formidanda nox, dum nobis taliter, qualiter diſpoſitis ex hac vita mortali ad longam, longiſſimam æternitatem migrandum erit, heu qualem? Ah quid erit, quando hoſtis ille capitalis & Tar-
Pſal. 10. 9 Geneſ. 3. 15 Apocal. 12. 12
tareus *inſidiabitur in abſcondito: quaſi leo in ſpelunca ſua, ut rapiat pauperem?* Quid erit, quando draco ille magnus *inſidiabitur calcaneo* (hoc eſt, ultimo vitæ tuæ termino) *habens iram magnam, ſciens, quia modicum tempus habet?* Quid
Epheſ. 6. 12
erit, quando tibi, *colluctatio erit non adverſus carnem & ſanguinem. ſed adverſus poteſtates tenebrarum!* Quid dico de doloribus, quibus tunc corpus & ani-
Jerem. 2. 19
ma obruentur? Tunc enimverò videbis, *quàm amarum ſit, reliquiſſe te Dominum DEUM tuum*, qui nunc ut juſtus ac diſtrictiſſimus Judex, ſtans ad januam æternitatis, de cogitatis, dictis & factis tuis omnibus ac ſingulis rationem à te requiret exactiſſimam. O bone JESU! ô Amor crucifixe! quid
Pſal. 74. 3 1. Petr. 4. 18
mecum fiet, ſi etiam juſtitias judicaveris: *Cùm accepero tempus, ego juſtitias judicabo? Si juſtus vix ſalvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Heu anima
Eccleſ. 9. 1
mea miſera & afflicta, quia ignara, *an odio vel amore digna ſis*, quid tunc in mor-

morte de te fiet, cùm ab omnibus notis & amicis derelicta, quasi tremula ovicula inter rabidos lupos, & quasi columba seducta inter rapaces milvos, aut tanquam lepusculus invalidus inter feros molossos constituêris?

Ad S. Anselmum Episcopum quondam lepus, ne venatoribus & canibus in prædam cederet, anhelans & pavidus confugit, sub cujus protectionis pallio & vitam & libertatem conservavit. Verùm quò ego fugiam miser tunc agonizans, & cum paulatim actum fuerit de vita mea? O anime mi, & cliens Mariane! licèt sis Benoni, & Filius doloris dolorosæ Matris MARIÆ, macte virtute esto: Resume animum, mœstumque timorem mitte: *Nullus, qui speravit in Domino, confusus est;* Addo ego: Nullus, qui intercessionem dolorosæ Matris JESU humiliter imploravit, derelictus est, & quomodo hæc Domina nostra poterit sententiæ subscribere æternæ damnationis nostræ, quos tanto cum dolore & gemitu peperit sub cruce? *Sileat,* subintrat hìc Mellifluus, *misericordiam tuam Virgo beata, si quis est, qui invocatam te in suis necessitatibus meminerit defuisse;* & quid, obsecro, mali timeamus, si ipsa Mater Judicis nobiscum erit? Proinde meritò cum Psalte Regio exclamare possumus: *Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es,* ô Virgo dolorosissima! Patrona mea; & Advocata mea! imò & Mater mea.

S. Fran. de Sales in Philothea.

Eccl. 2. 11

S. Bernhard. serm. 4 de Assumpt.

Psal. 22. 4

3. Miram quondam fiduciam Jacob laudatissimus ille Patriarcha in suo baculo collocavit, ubi enim ab Angelo, per totam noctem secum colluctante, nervum sui femoris per vehementem percussionem & collisionem nunc luxatum & claudum advertit: *Tetigit nervum femoris ejus, & statim emarcuit;* claudicans pede baculum adhibere coactus est, cujus ope Jordanem fluvium feliciter se superâsse profitetur: *In baculo meo transivi Jordanem istum: Et nunc cum duabus turmis regredior.*

Genes. 32: 25

David Israëlitarum Rex de se ipso fert testimonium, quòd, cùm adhuc opilionem ageret, virgæ & baculi sui opem sæpe numero expertus sit; nemo enim ignorat, pastores virgâ oves suas regere, & baculo ferro præfixo contra lupos pugnare, unde ad hoc pastorale pedum suum alludens dixit: *Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.*

Psal 22. 4

Verùm altiùs erigamus mentis nostræ oculos. Per utrumque hunc baculum & Jacobi & Davidis juxta mentem S. Augustini & aliorum Dominica crux designata fuit, in qua Christus summus animarum nostrarum Pastor Jordanem Passionis transivit, & cum duabus turmis, velut alter Jacob, una Angelorum, altera hominum, in cœlestem Patriam, à qua exierat, regressus est; per virgam autem consolatricem Davidis, subintrat hìc Hadrianus Lyræus, rectè dolorosa Virgo & Mater JESU crucifixi juxta crucem Filii stans præsignata est, ipsa enim est *virga consurgens de Israël, quæ percutiet, duces Moab,* hoc est, dæmones impiorum duces, qui quidem velut canes ca-

S. Augustin. serm 79. de temp.

Hadr. Lyr. S. J. de Chr. Pat. f. 522.

Num. 24. 17

 tenis

tenis alligati, in vita & in morte allatrare nos poterunt, nocere autem, & mordere non valebunt nisi volentes; & quemadmodum canis baculum & virgam, qua percussus est, timet, & perhorrescit, ita diabolus crucifixum JESUM, per quem in cruce devictus est, & SS. Matrem ejus dolorosam, à qua in capite contritus fuit, formidat, atque ad eorum SS. Nominum invocationem protinus in fugam agitur. Et hoc est, anima Christiana, quod nobis peculiari solamini esse debeat, quia in agone nostro, si utriusque opem nunc in vita sedulò imploraverimus, sine dubio & illorum auxilium sentiemus, at-

S. Bernhard. in serm. sup. Salve.

que Jordanem (quod idem est ac *fluvius judicii*) feliciter superabimus: *Habet tunc homo*, ait Mellifluus, *Mediatorem causæ suæ ante Patrem ipsum Filium, & ante Filium Matrem: Christus Patri ostendit latus & vulnera, MARIA Christo pectus & ubera; nec omnino potest esse repulsa, ubi concurrunt, & orant omni linguâ disertiùs hæc clementiæ monumenta.*

4. Mira quondam DEUS per arcam prodigia facere consueverat. Si

1. Reg. 4. 3

cruentum imminebat bellum, arca ante omnes præcedebat: *Afferamus ad nos de Silo Arcam fœderis Domini, & veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum.*

Si civitas erat expugnanda (uti patet in eversione Jericho) Arcam Domini applicabant, qua circumeunte, & omni populo vociferante, muri illicò

Josue, 6. 8

collapsi sunt: *Cumque Josue verba finisset, & septem Sacerdotes septem buccinis clangerent ante Arcam fœderis Domini, &c.*

Si flumen ingens ac periculosum cum exercitu erat trajiciendum, rursus ad Arcam confugiebant, qua duce & comite securi ad alteram fluminis ripam transmeabant; consule librum Josue, in quo reperies, quàm ingenti prodigio Arca Domini, humeris Sacerdotum delata, universum populum sicco pede per Jordanem in Palæstinam, terram illam desiderabilem, melle

Josue 3. 11

& lacte manantem, traduxerit: *Ecce Arca fœderis Domini omnis terræ antecedet vos per Jordanem, &c.*

2. Reg. 14. 14

Anima Christiana, necessariò nobis hoc flumen Jordanis, mortis & judicii erit transeundum; non datur hîc effugii locus: *Omnes enim morimur, & sicut aqua dilabimur*; Jordanis flumen olim ex una parte adinstar montis stabat, populo liberum permittens ad terram promissionis transitum, ex altera verò parte decurrebat in mare mortuum; ita est, ad hoc mare mortuum omnes quotidie magnis passibus decurrimus. Provideamus ergo nobis de vera salutis Arca, ut itineris nostri tantis obnoxii periculis duxque comesque fiat, quia hostis noster diabolus tunc in mortis lucta cunctas suas exeret vires, quibus nos perdat, & in inferni barathro æternùm demergat; est autem hæc

S. Bernhard. de Verb. Apoc.

salutis & vitæ Arca non alia, quam pretiosissima Virgo & Mater dolorosa: *Hæc Arca est*, inquit Mellifluus, *in qua naufragium evadimus.* O quàm multi mortalium cum indurato Pharaone periculosum hoc vadum non transierunt,

runt, sed in peccatis suis immersi infeliciter in ejus quoque fluctibus immersi sunt: *Ferebanturque in profundum.* Nos verò Clientes Mariani! *afferamus ad nos Arcam fœderis Domini, & veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum;* perire enim non poterit, qui devotus ac fidelis MARIÆ, Virginis ac Matris dolorosæ servus ac filius extiterit: *Impossibile est,* ait S. Anselmus, *quòd illi, à quibus Virgo MARIA oculos misericordiæ suæ avertit, salventur, ita necessarium, quòd hi, ad quos convertit oculos suos pro eis advocans, justificentur & glorificentur.* Exod. 14. 25 1. Reg. 4. 3 S. Anselm. cit. à S. Antonin. 4. p. tit. 25. cap. 14. §. 7.

5. Miror, quoties considero promptitudinem & alacritatem magni illius Patriarchæ Abrahami, dum sine mora ad crudele illud, ipsisque naturæ legibus repugnans mandatum sese paratum exhibuit, ad Filium suum unigenitum, quem diligebat, super unum montium DEO in holocaustum immolandum: *De nocte consurgens... abiit ad locum, quem præceperat ei DEUS.* Genes. 22. 3 Et ecce cùm nunc manus in puerum extendisset super struem lignorum, adest in tempore de cœlo nuntius: *Non extendas manum tuam super puerum, &c.* Mitto cætera, & pergo ad illam benedictionem ac mercedem, quam heroico illo actu promeruit, dum Filium suum unigenitum ac unicè dilectum DEO T. O. M. in victimam destinavit: *Quia fecisti hanc rem, & non pepercisti filio tuo unigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli, & velut arenam, quæ est in littore maris: Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum, & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meæ, &c.* Larga sine dubio, & grandis erat illa benedictio, in qua advertunt Patres, quòd Abraham per hanc suam obedientiam & filii victimam saltem de congruo meritus sit, ut ex sua progenie & ex eodem Isaac Christus orbis Redemptor nasceretur, qui loco Isaaci in eodem monte pro peccatis totius mundi eluendis suo tempore foret immolandus.

Revertor ad dolorosam Matrem nostram, quæ in obedientia & promptitudine animi Abrahamo non cedit, quia non duntaxat voluntate, aut in typo, sed reapse & in veritate, unicum suum ac summè dilectum Filium JESUM pro salute non unius familiæ, aut gentis, sed pro salute totius orbis in gratissimum holocaustum in eodem monte Moria, seu Calvario DEO Patri in ara crucis obtulit; proinde longè meliori jure meruit, ut in ipsa & per ipsam & per semen ejus, hoc est, JESUM, benedictum ventris Virginei fructum, omnes gentes ac nationes terræ benedicerentur, omniumque Mater ac Domina efficeretur: *Beata DEI Genitrix MARIA suis meritis cuncta reparando Mater est, & Domina rerum: DEUS enim est Dominus omnium, singula in sua natura propriâ jussione constituendo; & MARIA est Domina rerum, singula congenitæ dignitati per illam, quam meruit, gratiarum restituendo.* S. Anselm. de Excell. Virg. c. 11. Ita argumentatur Divus Anselmus de Excellentia Virginis, & rectè. O Mater amoris & doloris: *Quia fecisti hanc rem, & non pepercisti Filio tuo unigenito*

pro-

propter me, benedicam tibi, &c. Hinc meritò illam ut Matrem cunctorum fidelium, ac præfertim in Chrifto morientium potentiffimam Patronam omnes orthodoxi venerantur. Audi Seraphicum Doctorem ita SS. Virginem ac Matrem dolorofam alloquentem: *In die mortis meæ, ô Domina, conforta animam meam, deduc me ad portum falutis, & fpiritum meum redde factori fuo: Gratiofus vultus tuus mihi appareat in extremis, formofitas faciei tuæ lætificet fpiritum meum egredientem: In exitu animæ meæ de hoc mundo occurre illi, Domina, & fufcipe eam: Confolare eam vultu fancto tuo, afpectus dæmonis non conturbet; efto illi fcala ad regnum cœlorum, & iter rectum ad paradifum DEI; fuftine devotos ante tribunal Chrifti, fufcipe caufam eorum in manibus tuis, &c.* Addo ego: O pretiofiffima Domina, lumen oculorum meorum, & poft DEum unica fpes falutis meæ, fufcipe & caufam meam in manibus tuis: quid enim proderit Sanguis crucifixi Filii tui pro me tam copiosè profufus, fi defcendero in æternam corruptionem? Ah Domina! pergant comoveri pia tua ac materna vifcera erga me, licet indigniffimum fervulum tuum, & quæ agonizanti in cruce Filio fideliter adftitifti, etiam me non deferas in hora mortis meæ, &c.

S. Bonavent. in Pfalt. Virg.

6. De Juniore Metello nobili Romano recenfet Plutarchus, quòd potentiffimo Imperatori Octaviano in cruento bello contra Marcum Antonium fideliter adftiterit, vitamque pro tuenda Cæfaris parte conftanter expofuerit. Accidit, ut Imperator, devicto Marco Antonio, & fedatâ rebellium turmâ, pro veteri Romanorum more ut gloriofus Triumphator almam urbem in curru aureo fublimis ingrederetur, in quo gloriofiffimo triumpho plures infigniores rebelles ferreis onufti vinculis ante rhedam Cæfaris trahebantur, inter quos Metellus Junior & proprium parentem manibus à tergo ligatis confpicatus eft, eodem adhuc die ob fubornatam rebellionem in Capitolio morte plectendum. Quid agit generofus Metellus? Sine mora ac imperterrito vultu ad Cæfarem triumphantem per militum cuneos, civiumq; aggratulantium turmas penetrat, rogans, quatenus ob amorem & gratiam fui hunc captivum parentem, Metellum Seniorem fibi donaret incolumem ac falvum: *Hic quidem,* dicebat Metellus Junior, *ô Imperator! tuus hoftis, quia in te Dominum fuum enfem ftrinxit, mortem promeritus eft; aft ego fum præmio dignus, qui tibi infervivi, pro falute tui contra Marcum Antonium & proprium patrem impavidè dimicans.* Ad quas Metelli preces Auguftus ad mifericordiam commotus, patrem absque mora libertate donavit, & Metello incolumem reftituit.

Plutarch. de Quinto Metello Juniore.

O pientiffima Domina, & Mater omnis gratiæ ac mifericordiæ! quid habeo ego fervulus tuus hodie coram te, nifi ut me valde, valde humiliem coram te? Ego enim fum ille vir mortis, ego, ego peccavi, & rebellis fui fumo Imperatori, Chrifto JEfu Filio tuo, ego, ego mortem & infernum promeritus fum, fed tu, ô Domina mundi, præmio digniffima es, quia Filio tuo in omni paffione & cruentiffimo crucis prælio ad finem usque fortiter adftitifti:

Non

Non pepercisti animæ tuæ propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum DEI nostri. Ah benignissima Domina, dic, obsecro, quòd Mater mea sis; etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiar, merita tamen Matris intercedunt: *Quàm gratum est*, inquit S. Ambrosius, *nautis, qui multa tempestate jactati, incerto cursu navigantes, ubinam oberrarent, vel quo tenderent, diu ignorârunt, si cœlo serenato stella maris, stella polaris appareat juxta Antarcticum polum? Tam gratum erit nobis in ultimi agonis lucta multis dæmonum tentationibus, & vehementissimis doloribus exagitatis, ubi viderimus præclaram hanc Matris stellam, quam Ecclesia salutat: Ave Maris Stella, DEI Mater alma, &c.* Judith. 13. 25 S. Ambros. de Nativit. Virg. Deip.

O beatissima! non est auditum à sæculo, quemquam tibi devotum à te derelictum; hinc est, quòd meritò nobis gratulemur de tanta ac tali Matre, quæ non tam benigna in nos misellos, quàm & potens ac terribilis contra dæmonum insultus esse solet; hanc igitur dolorosam & amantissimam Matrem nostram cum S. Bonaventura devotissimè oremus, ut nobis in supremo illo certamine, ex quo æterna salus nostra pendet, benignè dignetur assistere: *Propter angustias & cruciatus, quos Cor tuum sustinuit, Virgo beatissima, quando audisti Filium tuum dilectissimum adjudicatum morti & crucis supplicio, succurre nobis tempore infirmitatis nostræ, quando corpus nostrum dolore infirmitatis cruciabitur, & spiritus noster hinc propter insidias dæmonum, illinc propter terrorem districti Judicis angustiabitur: Subveni nobis Domina tunc, ne damnationis æternæ contra nos proferatur sententia, &c.* S. Bonavent. tom. 6. in Offic. ad Dolor. Virg.

CONSIDERATIO XLIII.

Quanto cum mœrore Doloroſa Mater Filium ſuum in cruce pendentem viderit expirare.

Vidit ſuum dulcem Natum morientem, deſolatum, dum emiſit ſpiritum. *Eccleſia in hym. de 7. Dol.*

1. ANno Chriſtiano 1706. die 12. Maij circa tempus meridianum horrendam eclipſin in noſtra Europa ſpectavimus, ubi ſol, mundi oculus, ſereno cœlo ſubitò quaſi nigerrimo ſcuto à luna contectus, & offuſus eſt, ad quam inſperatam ſolis defectionem, dieque in noctem verſo, homines & brutæ animantes hærebant attoniti. Sed nihil ad Eclipſin illam prodigioſam, quæ ſui Creatoris in cruce morientis indignam necem luxit, quam ubi S. Dionyſius Heliopoli in Ægypto obſervavit, exclamâſſe dicitur: *Aut Deus natu-*

naturæ, mundi Auctor patitur, aut mundi machina diſſolvitur: Michaël Syngelus apud Cornelium aſſerit; S. Dionyſium dixiſſe: *DEUS ignotus in carne patitur, ideoque univerſum hiſce tenebris obſcuratur*; de qua formidabili eclypſi Amos quoque Propheta vaticinatus eſt: *Et erit in die illa, dicit Dominus DEUS: Occidet ſol in meridie, & tenebreſcere faciam terram in die luminis.*

Cornel. in Matth. 27. 45

Amos. 8, 9

Solet autem eclypſis ſolis tunc accidere, quando luna nova ſolem inter & nos per diametrum intercurrit, noſtrumque hemiſpherium obumbrat; eclypſis autem lunæ provenit ex interpoſitione terræ inter ſe & ſolem, quæ interjectio per umbram terræ impedit illuminationem ſolis, & lunam obſcurat, unde Lemma lunæ, deliquium, ſeu eclypſin patienti, nonnemo Academicorum inſcripſit: *Alterius umbra.*

Anima Chriſtiana, à figurante ad figuratum tranſeamus: Sol in meridie occidens eſt Chriſtus, horâ diei ſextâ in cruce patiens, & circa horam nonam moriens; luna verò interpoſita doloroſam Matrem juxta crucem non ad latus (ut pingi ſolet) ſed ante & in conſpectu Filii occumbentis ſtantem deſignat; ah qualis Mater! heu quis aſſequi poterit cogitando, aut quis æſtimando capere, quæ ac quanta tormenta in morte unigeniti ſui afflictiſſima illa Mater ſit perpeſſa? *O veneranda,* exclamat B. Amadeus, *& plena doloris ac lacrymarum memoria! recordari, qualiter ſancta illa anima glorioſè paſſa ſit, quasve pertulerit de Chriſti morte anguſtias? Pallidus vultus JESU exanguem reddebat vultum Matris. Ille carne, illa corde paſſa eſt. Denique contumeliæ & opprobria impiorum in capite materno redundabant. Mors Domini illi morte amarior fuit*; verè prout Lemma fert:

B. Amadeus Lauſanenſis hom. 5. de Virg. Deip.

Morientis ſideris umbra.

Aſpiciebam ego infelix, dicebat ipſa ad S. Bernhardum, *& miſera DEum meum & Filium meum in cruce pendentem, & morte turpiſſimâ morientem, tantoque dolore, & triſtitiâ vexabar in mente, quòd non poſſit explicari ſermone, &c.* Etenim *Vulnera Chriſti morientis erant Vulnera Matris dolentis, dolores ſævi fuerunt torrentes in animam Matris, &c.* Hîc verificatum fuit illud Joëlis Prophetæ: *Sol vertetur in tenebras, & luna in ſanguinem:* In tenebras, inquam, Sol juſtitiæ, qui eſt Chriſtus DEUS noſter, converſus eſt, dum in cruce animam expiravit, & luna, id eſt, B. V. MARIA in ſanguinem per compaſſionem; & ſanguineas, quas teſte S. Germano (prout alibi explicavimus) præ dolore nimio ac intenſiſſimo profudit lacrymas. O quàm pauci nunc ſunt Chriſtiani, qui cum SS. Matre doloroſa ſeriò crucifixi JESU doloribus indolent: *Quare magìs,* ſubintrat hîc D. Bonaventura, *compateris punctura pedis tui, quàm morti Domini tui?* An majori proſequeris amore pedem tuum, quàm Dominum ac DEum tuum amore tui in cruce mortuum? David Saulem juratum hoſtem, ubi ab Amelecita ejus necem intellexit, amaris deflevit

S. Bernhard. in Lament. Virg.

Joël. 2. 31

S. Bonavent. Stim. Div. Amor. p. 1. cap. 2.

 lacry-

2. Reg. 1. 11 lacrymis: *Tunc apprehendens David veſtimenta ſua ſcidit, omnesque viri, qui erant cum eo, & planxerunt, & fleverunt, & jejunârunt uſque ad veſperam ſuper Saul & ſuper Jonatham filium ejus.* Et tu, ô anime mi! quot lacrymas ob tam indignam crucifixi Domini tui necem profudiſti? Si ipſum quidem (ô cautes, ô ſaxum, imò ipſis ſaxis ac petris durior) unâ contriti cordis lacrymulâ dignum non æſtimas, quare ſaltem ob innumera peccata tua, quibus DEUM toties offendiſti, & infernum meritus es, non ploras? Non ingemiſcis? Non doles? O monſtrum naturæ!

2. De Gedeone referunt Divinæ litteræ, quòd cùm trecentis ſuis ſeleċtiſſimis militibus in innumeros Madianitas de nocte intempeſtâ irruerit, ac clangens tubis, lagenarum comploſione & effulgurantibus lampadibus adeò hoſtes perculerit, ut ipſi mutuâ ſeſe cæde trucidarint, ex quibus centum viginti millia fuêre cæſa: *Cœperunt buccinis clangere, & complodere inter ſe lagenas, &c.* (Jud. 7, 19)

Gedeon juxta S. Auguſtinum & alios Chriſti Redemptoris noſtri inſignis typus extitit, qui per crucem ſuam diabolum vicit, mortem debellavit, Synagogam ſubvertit, idola deſtruxit, Eccleſiam ædificavit. Per tubam Verbum ejus Divinum ſubaudi, ideò enim *clamans voce magnâ emiſit ſpiritum*, quia VERBUM erat, ut ultimo ſuo & valido clamore omnium mortalium excitaret attentionem. Per lagenam autem fictilem ejus humanitatem, ſeu carnem humanam à Virgine quondam ſuſceptam rectè intelliges, nunc in Calvariæ jugo per mortem confractam, atque colliſam. Per lucernam denique intus ardentem, & comploſa lagena mirè emicantem, immenſam SS. Cordis JESU charitatem attende: *Chriſtus*, inquit Gentium Doctor, *dilexit nos, & tradidit ſemetipſum pro nobis oblationem, & hoſtiam DEO in odorem ſuavitatis.* Juvat hîc quoque audire Cornelium à Lapide: *Lagena fictilis*, ait, *quæ intus continet ſplendorem ardentis lucernæ, optimum eſt Symbolum Emmanuelis, qui cùm tectam Divinitatem abſconderet in carne mortali, ubi ea per paſſionem colliſa, atque confracta eſt, Divinitas emicuit in reſurrectione: Atque etiam ipſa ejus morte obſcurato ſole, concuſſu terræ, & petrarum crepitu fracta ſunt vires Madian, id eſt, diaboli & tartari.*

(S. Auguſt. ſerm. 108. de temp. — Matth. 27. 50 — Epheſ. 5, 2 — Cornel. in Iſa. cap. 9. v. 4.)

O luctuoſum, & plenum horrore ſpectaculum, videre DEum ac Salvatorem ſuum in ſum̃a infamia, in ſum̃is doloribus, & in ſum̃a rerum omnium indigentia tres jam horas in ligno maledicto inter latrones ſuffixum, cruentatum, vulneratum, & uſque ad mortem contabeſcentem! ah in quantam miſeriarum & cruciatuum abyſſum devenit amore mei ipſe Altiſſimi Filius, dum humanitas ejus per paſſionem, velut lagena & teſta arida, in morte confracta eſt? Et hæc omnia piis ſpectas oculis, ô Virgo dolentiſſima? Si ipſa terræ viſcera contremuêre, & petræ ſciſſæ ſunt, quo igitur mœrore & luctu conturbata ſunt animæ tuæ viſcera? Ah quomodo poſſibile fuit videre im-

immortalem DEI Patris ac tuum Filium JESUM in cruce cum morte tam miserabiliter colluctantem? Et circa horam nonam exclamavit JEsus: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* ô vox penetrabilior omni gladio ancipiti in CORDE dolorosissimæ Matris, pertingens usque ad divisionem animæ illius; audi ipsam hanc mœstissimam Deiparam ad B. Birgittam loquentem: *Cùm Filius meus dixit: DEus, DEus meus, ut quid dereliquisti me? Quam vocem ego, donec ad cœlum veni, nunquam oblivisci potui, quam plùs ex compassione mea, quàm sua permotus protulit.*

Matth. 27. 46

B. Birgitt. lib. 4. c. 7.

3. Erant tunc oculi agonizantis JESU obscurati, semimortui & sanguine repleti, quos tamen subinde conabatur adaperire, ut adstantem Matrem tam dilectam posset respicere; heu quo interno utriusque cum luctu? os ejus erat apertum, & sanguinolentum; vultus lividus & cruore consperssus; crines evulsi; dentes luxati; genæ pallidæ; lingua cruore rubens, & felle amaricata; manus & pedes clavis durissimis perforati, ac rigidissimè in cruce extenti; latera & dorsum flagellis discerpta; humeri incurvati, & ob crucis bajulationem horrendâ plagâ saucii; venter profundâ voragine introrsum retractus, ac si nulla prorsus haberet viscera. Verbo: In toto corpore non erat in eo sanitas, unum vulnus & plaga tumens, &c. Proinde mortem adesse cernens, ut dilectissimam Matrem in irato cruciatuum pelago natantem adhuc consolaretur, dixit: *Consummatum est*; supra quod doctissimus Mallonius: *JEsus ergo, ut Matrem consolaretur, adesse tormentorum & suppliciorum finem indicans, ait: Consummatum est.*

Ioan. 19. 30.

Mallon. in Expl. S. Sind. apud me fol. 277.

O luctuosa consolatio! si tamen Mater illa amoris & doloris in morte Unigeniti sui, tam dirè, tam imaniter tractati, aliquam consolationem (nisi ob spem redemptionis nostræ) habere potuit. David quondam in morte Abner belli ducis, cui lacrymis suis ipse parentare dignatus est, saltem aliquid solaminis accepit: *Plangensq; Rex, & lugens Abner, ait: Nequaquam ut mori solent ignavi, mortuus est Abner; manus tuæ ligatæ sunt, & pedes tui non sunt compedibus aggravati, sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis, sic corruisti; congeminansque omnis populus flevit super eum.* O anima Christiana! quis est homo, qui non fleret, Christi Matrem si videret in tanto supplicio? Hoc, inquam, solatium in morte dulcissimi sui Nâti (ut quondam in morte Abner) Mater illa inter omnes afflictissima habere non potuit, quia non solùm Filii manus ac pedes ferreis clavis, & in cruce ligatos vidit, sed & SS. Cor ejus fulgurante lanceâ disruptum. O Christiane! si adhuc aliqua tibi insint pietatis viscera, quomodo ex animo, & omnium viscerum latitudine non compateris huic SS. Matri tuæ? Si Apostolus quondam dixit: *Flete cum flentibus*, ubi tuæ, ô anima peccatrix! sunt lacrymæ, compassionis & commiserationis affectus? Et quare non dicis cum propheta illo Threnologo: *Deduc, quasi torrentem lacrymas per diem & noctem, non des requiem tibi, neque taceat pupilla oculi tui?*

2. Reg. 3. 33

Rom. 12. 15

Threnor. 2. 18

4. Cùm Abias filius primogenitus Regis Jeroboam lethali infirmitate decumberet, Ano Regina & Mater ejus in Silo ad domum Ahiæ Prophetæ simulato habitu & personâ, profecta est, de morbi eventu Vatem illum interroga-
3. Reg. 14, 6. tura, qui huic Reginæ duriùs, quàm optaverat, respondit: *Ego autem missus sum ad te durus nuntius... Tu igitur surge, & vade in domum tuam, & in ipso introitu pedum tuorum in urbem morietur puer, & planget eum omnis Israël, & sepeliet, &c.* Magnus hic sine dubio Reginæ dolor fuit, ubi audivit, unigenitum filium suum, regni hæredem unicum, immaturâ morte è vita tollendum, quæ tamen in hoc mœrore id solaminis habere poterat, quod Propheta mox subjunxit: *Et planget eum omnis Israël, & sepeliet*; Sed nihil ejusmodi solatii sperare poterat dolentissima Mater nostra de suo ægrotante Filio unigenito & unicè dilecto: *Et planget eum omnis Israël, & sepeliet*; quinimo impii Judæi, in Golgothæa rupe
Nebrid. in Fasc. Myrr. cap. 20. circumstantes, magis morienti Filio & Matri innocentissimæ insultabant: *Scurriliter*, inquit doctissimus Nebridius, *se converterunt ad Matrem, non paucis ei exprobrantes contumeliis atque irrisionibus Filii contemptibilem mortem, quibus cùm ipsa nonnisi lugubri patientia & silentio responderet, furentes in eam, nisi pudor obstitisset, aut voluntas DEI potiùs impediens, calcibus eam suis protrivissent, aut ad pedem crucis vix jam aliàs spirantem trucidâssent, &c.*

Drexel. de Christ. Mor. apud me fol. 533. O anime mi! considera hîc, obsecro, immensam Virgineæ Matris afflictionem, in cujus oculis moritur Filius tam dilectus, ac talis Filius? O Domina mundi! quomodo tam miserâ morte contabescenti potuisti viva adstare spectatrix? Si Mater S. Calliopii Juvenis ac Martyris sanctissimi, inverso quondam capite ob fidei orthodoxæ defensionem pridie Parasceves cruci affixi, in amplexu hujus dilecti Filii sui subitaneâ morte præ dolorum magnitudine expiravit; & quomodo tu potuisti stare viva, & juxta crucem Filii? O quantò constantior Joabo supremo quondam apud Davidem belli Duce, de quo in Regum fastis habetur, quod instante persecutione ac morte ad tabernaculum Domini confugerit, ubi apprehendens cornu altaris mortem subire statuit; &
3. Reg. 2. 30 cùm jussus fuisset, ut abinde egrederetur, generoso animo respondit: *Non egrediar, sed hîc moriar.* O pientissima! hæc & mens tua erat, non recedere à cruce Filii, etiamsi mille te ferirent ruinæ: *Non egrediar, sed hîc moriar*; quòd autem
Mallon. fol. 17. Revel. S. Birgitt. cap. 18. in vivis fuerit conservata, respondit Angelus B. Birgittæ: *Non parvum miraculum à Deo factum esse, quòd B. Virgo tot doloribus intrinsecus sauciata spiritum non exhalârit, sed ex speciali omnipotentis Dei dono vitam retinuerit.* Quantùm igitur tibi debemus, ô Mater dolorosissima, pro illo affectu & amore, quo stans juxta crucem vitam Filii tui pro nostra salute obtulisti?
Judith, 12. 25 *Subvenisti ruinæ ante conspectum DEI nostri*, nunc genibus nixa, nunc stans erecta, nunc oculis ad cœlum elevatis amantissimum Filium DEO Patri in acceptissimum præsentans holocaustum. O Domina, quis est, qui te non amet? Et si quidem talis est est, *anathema sit.*

5. Sam-

5. Samson inter mortales fortissimus & pluribus prodigiis inclytus, sed nunc captus & excœcatus, ut morte sua vitam & libertatem populo suo pareret, DEum in medio inimicorum impensè rogavit, quatenus fortitudinem pristinam sibi reddere dignaretur; quâ subitò per miraculum receptâ, concussis fortiter ambabus templi columnis, & clamans: *Moriatur anima mea cum Philisthiim*, suis moriens oppressus est trophæis: *Multoque plures interfecit moriens, quam antè vivus occiderat.* Samson typus Christi JEsu fuit, qui manus ad duo crucis extrema extendens, & voce magnâ clamans; *Pater in manus tuas cōmendo spiritum meum*, totum ædificium infernalis Dagonis cum peccato & gehenna collisit & oppressit, nosque ab illorum jugo misericorditer liberavit. Audi rursus dolorosam Matrem ad B. Birgittam loquentem: *Filius meus clamavit ad Patrem: O Pater in manus tuas cōmendo Spiritum meum. Hanc vocem cùm audissem ego mœstissima ejus Mater, contremuerunt omnia membra mea cum amaro Cordis mei dolore. Et quoties postea hanc vocem cogitabam, quasi in aure mea præsens & recens erat.*

Jud. 16. 30

Luc. 23. 46

S. Birg. lib. 1. Revel. cap. 10.

O peccatores omnes, arrigite aures, vobis quoq; clamavit moriens JEsus: *JEsus autem iterum clamans voce magnâ emisit Spiritum.* Tibi clamavit, ô superbe & arrogans pecus: *Ut quid superbis terra & cinis?* En humiliavit se usque ad mortem JEsus, *mortem autem crucis*, ipsis latronibus & iniquissimis terræ homuncionibus se postponens; ad quid ergo tu inflaris, & intumescis, vilissime vermis? Tibi clamavit, ô avare & sordide, apertas & perforatas ostendens tibi manus, ut tuas in pauperes aperires: *Quoniam propter vos egenus factus est, cùm esset dives, ut illius inopiâ divites essetis.* Tibi clamavit, ô impure & lascive! attende & vide, si est dolor sicut dolor crucifixi JEsu & SS. Matris eius: *Agnosce, ô homo! quàm gravia sint animæ tuæ vulnera, pro quibus necesse fuit, Dominum Christum taliter vulnerari, & mori in cruce*; ô anima sensualis! en voluptates tuæ Domino JEsu plùs quinque plagarum millibus steterunt, & juvat adhuc heu tanto, ac tam imēnso pretio unicam, fœdissimam ac momentaneam carnis voluptatulam mercari? Tibi clamavit, ô invide, & vir sanguinis, qui vindictam in pectore coquis, ut nunc proximo tuo, etiam ab illo læsus, toto ex corde ignoscas: *Pater dimitte illis*; & nunquid discipulus est super Magistrum, & servus super Dominum suum? Si peccatorum tuorum desideras condonationem: Ignosce. Tibi clamavit, ô gulose & potator! En Deus tuus & Homo Christus moriens & exhaustus (quia magna evacuatio sanguinis magnam ei creabat sitim) non aliam in sum̄a amaritudine refectionem accepit, quàm fel & acetum: *In siti mea potaverunt me aceto*; & tu optimos dies transigis in esu & potu? In mundanis & carnalibus? Ah falleris: *Non est enim Regnum DEI esca & potus.* Tibi clamavit, ô irate, qui impatiens iræ mox in blasphemias & in juramenta soles prorumpere: Ecce mitissimum agnum coram tondente, imò occidente se, non aperientem os suum; & tu, insane, os tuum ponis in cœlum?

Matth. 27. 50

Phil. 2. 8

2. Cor. 8. 9

S. Bernhard. serm. 3. de Nat.

Luc. 23. 34

Psalm. 68. 22

Rom. 14. 17

Isa. 53. 7

lum? Quid peccavit in te crucifixus Salvator tuus, quòd denuo illum cruci-
Hebr. 6. 6 figas? *Rursus crucifigentes sibimetipsis Filium Dei & ostentui habentes.* Tibi clamavit, ô piger & ignave! ecce quomodo Deus tuus ac Redemptor pro salute tua
Psal. 68. 3 usque ad sanguinem ac mortem laboravit, & nunc veniens *in altitudinem maris* à tempestate demersus sit; & tu pro obtinenda æterna gloria vix pedem vis le-
Isa. 57. 1 vare? O pecus ignavum! Tibi clamavit, ô ingrate! & quid clamavit? *Justus perit, & non est, qui recogitet corde.* O execrandam nostram ingratitudinem!
Coloss. 1. 18 Medicorum aphorismus est: *Quando caput languet, cætera membra dolent*; si Christus & hic Crucifixus est caput nostrum, & nos indigna membra ejus,
Psalm. 68. 27 quare ergo illi non condolemus? Cur dolorem super dolorem vulnerum ei addimus? Tibi clamavit, ô delicatule! ut mortificationem crucis suæ jugiter in corpore tuo, imò & in corde tuo feras, quid enim aliud fuit tota vita Christi JEsu & SS. Matris ejus Mariæ, quàm assidua crux & martyrium? O delicate miles! qualem tibi Deus in cœlum viam pinget? Si ita oportuit pati Christum,
Gal. 5. 24 & ita intrare in gloriam suam, quomodo tu in cœlum venies? *Qui sunt Christi*, inquit Apostolus, *carnem crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.* Vide nunc, an tu sis Christi, vel diaboli? Vobis deniq; clamavit, ô mortales omnes, & qui-
Hebr. 5. 7 dem clamore magno: *Cum clamore valido & lacrymis*; supra quod S. Drogo
S. Drogo de Sacrament. Dom. Pass. Episcopus Ostiensis: *Clamat*, ait, *nobis de cruce: O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus, & nemo est, qui respondeat.* Addit & huic clamori lacrymas: *Flevit Christus in cruce*, subintrat hìc Mel-
S. Bernhard. cit. à S. Bonav. ferm. 6 in Parasceve lifluus, *quia, cùm passio sua sufficeret redemptioni omnium, profuit in redemptionem paucorum.* O pientissima Virgo! verè Mater amoris & doloris! pone nos tecum juxta crucem, ah filios doloris tui, heu nimium ingratos, ut discamus ali-
S. Bernhard ferm. 43. in Cant. quando, quid sit JESUS & hic Crucifixus: *Hæc mea*, inquit Mellifluus, *sublimior Philosophia est, scire JEsum, & hunc Crucifixum.* Et nunquid & tua est, ô mi Lector?

Ioann. 19. 30 6. *Et inclinato capite tradidit spiritum.* Ita quondam innocentis columbæ
Levit. 1. 15 caput, dum in holocaustum Deo à pauperibus offerebatur, ad collum retortum fuit: *Offeret eam Sacerdos ad altare, & retorto ad collum capite, ac rupto vulneris loco, decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris.* Per altare crucem, & per columbam Christum subaudi, inclinato capite se denuò in morte Patri in holocaustum pro peccatis nostris offerentem. Voluit autem *inclinato capite*
S. Vincent. Ferrer. in die parasceν. tradere spiritum, ait S. Vinc. Ferr. *quasi vale diceret Matri*: & devotissimus Lan-
Lansperg. Hom. 52. de Pass. spergius: *Caput suum versùs Matrem inclinavit, quasi ultimum ei Ave seu Vale dicturus. Itaque in angustiis, doloribusque multis tunc constitutus, hoc signo innuit, ac si Matri eidem corpus suum vulneratum, dilaceratum, ac crudeliter nimis dissipatum commendaret, &c.* O pie Lector, quomodo tu aliquando expirabis? An in statu gratiæ? An sub tutela Matris dolorosæ? An sub umbra crucifixi JESU? ô te felicem, si nunc maturè in rem & salutem tuam vigilas.

CON-

CONSIDERATIO XLIV.

Exponitur commiſeratio & amor Doloroſæ Matris Filium ſuum in cruce mortuum contemplantis.

Sicut Mater unicum amat Filium ſuum, ita ego te diligebam. *2. Reg. 1. 26.*

1. SÆpius in Sacris Litteris pretioſiſſimus orbis Reparator Chriſtus Soli aſtrorum Principi comparatus eſt; nunc Soli orienti ex alto; nunc Soli juſtitiæ, cujus ſanitas in pennis ejus; nunc Soli cognoſcenti occaſum ſuum; modò Soli intelligentiæ: *Ergo erravimus à via veritatis, & juſtitiæ lumen non luxit nobis, & ſol intelligentiæ non eſt ortus nobis.* Modò ſoli in horologio Achaz decem lineis retrogredienti; jam ſoli in meridie occumbenti: *Et erit in die illa, dicit Dominus DEUS: Occidet ſol in meridie, &*

Luc. 1. 48
Malach. 4. 2.
Pſalm. 103. 39
Sap. 5. 6
Iſa. 38. 8
Amos. 8. 9

tenebrescere faciam terram in die luminis. Solet autem & potissimum Sol in occasu suo in nube aquosa & opaca ex repercussione radiorum pulcherrimam formare Iridem, quæ tamen paulò pòst in pluvias abire solet; proinde rectè ejusmodi arcui cœlesti, seu Iridi pro Lemmate inscribes:

Desinit in lacrymas.

Sol occumbens Christus JESUS in cruce expirans est, per arcum cœlestem, seu Iridem Seraphicus Bonaventura rectè dolorosam Matrem subaudit, quam *arcum fœderis Divini & reconciliationis* appellat; quæ occumbente in cruce hoc sole suo mystico, & ipsa Iris mystica in lacrymas abiit: *Erecta quidem stabat*, ait S. Laurentius Justinianus, *tremulis genibus, voce raucâ, lacrymis defluentibus*, &c. Proinde rectè à Sponso oculi illius piscinæ in Hesebon fuere assimilati: *Oculi tui sicut piscinæ in Hesebon*, cujus aquæ in silentio & sine ullo strepitu currunt: Ita lacrymæ dolorosæ Matris in morte Filii sui non cum ejulatu, clamore aut strepitu, prout aliæ Mulieres in gravi luctu solent, sed placidè & cum silentio Calvariæ montem irrigârunt, heu quanto cordis cum mœrore! Juvat hîc audire piissimum, juxta ac doctissimum Arnoldum Abbatem, ita Christum, amorem suum crucifixum alloquentem: *Intuetur te, Domine, illa in mulieribus benedicta, & fixis in te oculis vulnera tua maternâ pietate considerat: Et licet non ignoret, quid boni conferat mundo passio tua, tamen parentis affectu commoritur, & pectus maternum immanitate doloris arctatur. Suspirat intrinsecus, & erumpentes revocat lacrymas: Et eò ampliùs anxietas intumescit, quo egredi prohibetur, & per luctus, lamentaque dissolvi. Emergebant quidem aliquando gemitus, sed increpati reprimebantur, revertebantur in sinum mentis, de quo prodibant, & collidebant se ad invicem introrsus: Eratque in anima illa tempestas valida, occurrentibus sibi procellis, & quasi in sartagine frixis medullis, ebulliebant amaritudines, quas excoquebat, & coagulabat exacerbatio perseverans. Imperabat quippe dolori silentium formido, & ringentium Judæorum torvi in eam oculi illos turbines suffocabant. Verùm illa tantarum procellarum salsilaginem ebibebat, & (quod difficillimum erat) moriebatur, & mori non poterat: Et clauso tanti doloris tormento intrinsecus, alium vultum palàm exhibebat, nec poterat ex facie colligi crux illa animæ, & patibulum spiritus, in quo erat hostia viva, beneplacens DEO, & holocaustum medullatum: quod cùm ipsa incenderet, tantùm conscientiæ ministerio utebatur, ipsaque sine strepitu seipsam mactans in altari interiori, & ligna & flammas, & latices congerebat. Nimirum in tabernaculo illo duo vidisses altaria, aliud in pectore MARIÆ, aliud in Corpore Christi: Christus carnem, MARIA animam immolabat.* Hucusque citatus Arnoldus Abbas.

S. Bonav. in laud. B. V. n. 5.
S. Laurent. Justin. de Triumph. Christ. ag. cap. 11.
Cant. 7. 4
Arnoldus Abb. tr. 4. de Verb. Dom.

Collige

Collige ex his, Lector Mariane! pium aliquem pro te sensum moralem. Et nunquid (si veritatem candidè fateri discupis) hunc ipsum dolorem dolorosissimæ Matri peccatis tuis creâsti? Et nunquid Mater cum Filio dolores habuit communes? Olim Virgilius in porta amphitheatri Romani inscripsit: *Dimidium imperii cum Jove Cæsar habet.* Ita & Christus divisam passionem cum Matre sua habuit, passus est hic propter peccata nostra: *Propter scelus populi mei percussi eum.* Doluit & Mater propter scelera nostra, quæ ipsam magis, quàm Vulnera Filii cruciârunt. O dulcissima Mater! agnosco culpam meam; reus sum mortis, reus judicii, reus inferni, reus æternæ damnationis, doleo animitus, & utinam ob offensum DEUM tanto possem dolore dolere, quemadmodum COR tuum ob Filium tuum patientem, & in cruce extinctum doluit. Adjuva me, ô Mater! Isa. 53. 8

2. Moralis ille Ecclesiæ Doctor & summus in his terris Christi Vicarius, S. Gregorius Magnus, cùm aliquando attentiore mentis oculo copiosas pœnitentis Magdalenæ lacrymas, quibus pretiosissimi orbis Reparatoris sacratos pedes abluit, considerâsset, & ipse tali commotus exemplo largissimè flere cœpit; Audiamus ipsum loquentem: *Cogitanti mihi de Mariæ Magdalenæ lacrymis, flere magìs libet, quàm aliquid dicere; cujus enim vel saxeum pectus illæ hujus peccatricis lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emolliant?* O sanctissime Pater! Si afflictissimam Christi Matrem vidisses, amarissimis, quid dico amarissimis? imò & sanguineis lacrymarum fluentis tam indignam Filii sui passionem ac mortem in rupe Golgothæa deplorantem, donec tandem deficerent lacrymæ; quid, obsecro, dixisses? quid pensâsses? Si saxa & silices condoluêre Creatori suo, quid Mater? Si omnis creatura ingemuit, quid Mater? An non longè meliori jure de hac omnium Matrum afflictissima dicere possumus, quod olim Divus ille Pontifex de lacrymante Magdalena enuntiavit: *Cogitanti mihi de MARIÆ Matris dolorosæ lacrymis, flere magìs libet, quàm aliquid dicere, cujus enim vel saxeum pectus illæ hujus mœstissimæ Virginis lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emoliant?* O dura, ô ferreâ, ô saxea hominum pectora, si tanta JESU in cruce extincti SS. Matris ejus pietas non ad aliquam commiserationem, reciprocum amorem, ac seriam pœnitentiam vos commoveat! S. Greg. M. hom. 33. in Evang.

3. Cùm quondam Marcus Antonius Romæ ad populum perorans Julii Cæsaris, in Senatu à Bruto, aliisque rebellibus Senatoribus, viginti tribus lethalibus vulneribus occisi cruentam togam ac vestem Imperatoriam publicè in foro monstrâsset, adeò universum populum Romanum ad commiserationem permovit, ut non ingens duntaxat omnium præsentium suboriretur fletus, sed & cuncti unanimi voce exclamarent: *Justam de Bruto, aliisque parricidis esse sumendam vindictam.* Dio, lib. 44.

 O Chri-

O Christiani! non togam, non vestem dilectissimi sui Nati, proprio intinctam sanguine, vobis exhibet dolentissima Mater, sed totum corpus ejus nunc mortuum, innumerisque sauciatum plagis, stans ad pedem crucis vobis lacrymabili vultu demonstrat: *Ecce quem occidistis!* O ingratæ animæ! quid deliquit in vobis Filius meus, quòd etiamnum pergatis eum ad mortem peccatis vestris urgere? Hæccine est gratia, quam tantæ refertis benevolentiæ, ut de novo Filium DEI & meum crucifigatis, & ostentui habeatis? Ah redite aliquando, prævaricatores, ad cor, ac vos præsertim, animæ Christianæ, non enim vindictam nec Filius meus, nec ego tristissima Mater inquirimus, sed misericordiam: *Pater dimitte illis.* O fidelis-
Luc. 23. 34 sima Mater! quàm longè meliùs clamat ille sanguis hujus justi Abelis, innocentissimi Filii tui in cœlum, quàm illius, quem quondam Cain impius frater in agro occidit; ah Domina! quis satis æstimet, amet, ac colat te? Quæ non dubitâsti stans juxta crucem etiam pro interfectoribus Filii tui apud Patrem intercedere; ô immensum charitatis prodigium.
Richard. à S. Laur. fol. 1164. h. 5. de mentis robore. Audiamus in hanc rem Richardum à S. Laurentio: *Nec verò quisquam opponat, Judæos exosos DEI Genitrici, eò quòd Filium suum morte turpissimâ condemnârunt; quos enim morti æternæ appropiare videbat, nequaquam odio suo dignos existimavit, sed lacrymis multis, & magnâ miseratione; unde tam particeps charitatis quàm crucis JESU, assumpsit orationem pro eis, corde perfecto paternæ pietatis aures compulsans: Pater dimitte illis hanc noxam, quia nesciunt, quid faciunt. Quicunque diligitis Matrem Domini, advertite, & totis affectuum visceribus considerate, quantum & inimicis Unigeniti plangeret morientis.*

Sleid. l. 15. 4. Occurrit hîc mihi, quod Anno Christi 1542. in Ungaria contigit, quo temporum intervallo immanis Turcarum exercitus hoc regnum lugendum in modum & ferro & igne devastavit. Accidit, ut inter alios Germaniæ Principes contra Turcas dimicaturos & Serenissimus Saxoniæ Dux Mauritius, Juvenis magnæ indolis ac fortitudinis, cum copiis suis auxiliaribus in Ungariam descenderet; qui, cùm die quodam, ut erat animosus, solus cum ephebo, vel armigero suo è castris longiùs progrederetur, in Turcas aliquot incidit, cum quibus generoso Marte manus conferens, sinistro tamen eventu, primo assaltu equo confosso, & ipse Serenissimus Princeps magno impetu in terram effusus est. Quid hæc inter fidelissimus Ephebus? Inter strictos, fulminantesque Turcarum acinaces ad Dominum suum in terra prostratum penetrat, & toto corpore super eum incumbens, omnia vulnera loco sui heri excipit; interim dum Princeps ita à famulo suo protegitur, supervenerunt è castris Cæsareis equites Christiani, qui hostem non fugârunt tantùm, sed & Ducem Saxoniæ servârunt incolumem, ephebum autem, tanquam fidelitatis portentum, pluribusque sauciatum vulneribus in castra sua depor-

deportârunt, ubi paulò pòst, exhaustis sanguine & viribus, omnium cum luctu vivere desiit.

Rarum hoc est sinceræ fidelitatis exemplum, quòd servus pro Domino suo tam cruentam subire necem non formidârit; sed quòd Dominus universorum pro servo inutili tam indigna pati, ipsamque crucis mortem subire dignatus sit, omnibus retro sæculis inauditum. Poterat sine dubio mitissimus DEUS mille aliis modis ab interitu lapsum servare hominem, unico suspirio, lacrymulâ unicâ, aut sanguinis guttulâ, &c. Sed non placuit hic modus Divino ac planè immenso amori, dum seipsum totum, omnemque sanguinem & vitam pro nobis dare in lytrum voluit. O amor, quantùm amâsti nos! ô amor! ô amor! ô prodigium amoris!

Et quid tu ad hæc, ô mœstissima Virgo, dum Filium & Amorem tuum nunc pro tam indignis terræ vermiculis in ligno patibulario extinctum, ac millenis vulneribus saucium contemplata es? O pientissima! qualis tunc erat tibi animi sensus? Julia Pompeji Conjunx, cùm audisset, maritum suum crudelem in modum ab hoste trucidatum, & insuper vestes illius vidisset recenti sanguine conspersas, non habebat ultrà spiritum, sed corruens in terram illicò expiravit. O pientissima! quòd luctuoso illo Parasceves die ad crucis radices consistens præ dolorum magnitudine non animam exhalâris, singulari miraculo à Spiritu Sancto conservata es. O quoties in cœlum tunc clamorem cordis tui ingeminâsti: O mi Pater! quoniam sic placitum fuit ante te, fiat sanctissima voluntas tua. Sed vide Domine! an hæc tunica (humanitas Christi) tunica Filii tui sit vel non? An hic Filius tuus & meus, qui nunc mortuus, plagisque saucius pendet in cruce? Ah quomodo cecidit potens, qui salvum faciebat populum Israël! O Pater æterne! ad quid pius es peccatoribus, & immittis ac crudelis in proprium Filium? Tu scis, quàm amari dolorum fluctus cor meum hactenus perturbârint, quot enim vulnera dilectissimus Filius tuus in corpore accepit, tot neces cor meum hactenus sustinuit; in his omnibus tamen sit benedictum SS. Nomen tuum, sufficit enim mihi, hanc tuam fuisse sanctissimam voluntatem, & omnia singulari tuâ contigisse providentiâ; proinde, etiamsi omnium creaturarum sim afflictissima, infinitas tamen pro his pœnis ac tormentis tibi gratias refero; hoc solùm flagitans, quia Mulier vidua ego sum, & mortuus est Filius meus, quæ semper illi erant in vita conjunctissima, nunc quoque in morte ab invicem non separemur, &c.

Eustach. in Append. Centur. disc. 11.

Talia, ac similia sine dubio afflictissimum COR Virginis tunc secum ruminabat. Et quid tu ad hæc, pie Lector? Audi devotissimum Ludovicum Granatensem: *Personæ duæ, inquit, quæ in hoc sæculo reperiuntur, à Deo maximè adamatæ, fuerunt JESUS Christus & Mater ejus MARIA, quæ sicuti omnibus creaturis virtute prælucent: Ita & afflictionibus multis omnes superâ-*

R. P. Lud. Granat. in Exerc. de Orat. & Meditat.

 runt,

runt, & patientiâ longâ præcelluerunt. Non fuêre in mundo personæ præstantiores istis duabus, sed nec reperiuntur iisdem magìs afflictæ & discruciatæ. O afflictæ & desolatæ animæ! consolamini in vestris miseriis ac calamitatibus, consolamini, inquam, & Christo passo in carne & dolorosa Virgine in anima; & vos eâdem cogitatione armamini; nihil enim adeò grave est, quod non æquanimiter toleretur, si Christi passio & SS. Matris ejus compassio ad memoriam revocatur.

1. Petr. 4. 1

Lucas Wadingus ad annum 1278.

5. In confirmationem hujus veritatis audiamus, quid Joanni Pechamo ex Ordine S. Francisci acciderit. Erat is, licet innocentissimus, coram Generali totius Sacri Ordinis D. Bonaventura ab æmulis & invidiosis in re gravi accusatus, & ideò severè à Superioribus punitus, quam injuriam cùm aliquamdiu animo ferret perturbato, ad Christi in cruce pendentis simulacrum, ac SS. Matrem ejus dolorosam juxta crucem stantem, confugit: *Domine,* inquiebat, *quamdiu adhuc innocens hanc patior injuriam? quid comerui?* Et quid hîc expectas, optime Lector? Audi Divinum à crucifixo Redemptore responsum: *Pechame! & quid ego demerui pendens inter latrones? Et Mater, quæ compassa est per omnes passiones? Tu ergo non turberis, si statim non consequeris, quidquid à DEO quæris.* Flevit ad hanc Christi vocem Pechamus, & omnia Divinæ Providentiæ ac voluntati lubenti animo commisit, optatumque suæ calamitati remedium invenit, &c.

Flores Seraph. tom. 2. p. 302.

De venerabili P. Josepho à Leonissa Capucino recensent Flores Seraphici, quòd ob amorem crucifixi JESU & SS. Matris ejus dolorosæ, quæcunque poterant accidere adversa, patientissimè tolerârit, nunquam auditus querulas voces depromere. Cùm in gravi carcinomatis morbo incisiones à chirurgo essent adhibendæ, & de illo vinciendo ageretur, is læto animo Christi crucifixi imaginem arripuit: *Quid,* inquiebat, *aliis vinculis opus est? Hæc mea sunt vincula: Hic me fortiùs, quàm ferreæ catenæ suis charitatis nexibus constringit.* Sic gravissimas illas carnis incisuras imperturbato animo sustinuit, ad Matrem dolorosam, quam impensissimè semper colebat, ac amabat, interim sæpiùs ingeminans: *Sancta MARIA, succurre miseris, juva pusillanimes, &c.*

Flores Seraph. tom. 2. p. 310.

Accidit, ut cuidam nobili Viduæ in Italia unicus ab inimicis trucidaretur Filius, & corpus exanime ad ædes illius deportaretur, quam P. Josephus à Leonissa consolandi causâ adiit, sed incassum, quia nullam Mulier consolationis admittebat vocem; lugente igitur viduâ extinctum filium suum, lugebat & ipse. Tandem captatâ occasione, de pectore Crucifixi exerens effigiem, hisce eam verbis alloquutus est: *Si extinctum Filium tuum, ô Mulier, qui unicus tibi erat, tot hactenus lacrymis deploravimus, an non æquum est, ut unigenitum hunc DEI & MARIÆ Virginis Filium, qui crudelissimè olim à Judæis necatus est, hunc, inquam, amantissimum ac dulcissimum animarum nostrarum Patrem ac Redemptorem, qui pro nobis vitam cum sanguine fudit, simul cum Virgine*

ne Matre, ſi non amplioribus, ſaltem æquis lacrymis proſequamur? Dixit, & Matris doloroſæ exemplo, quæ Judæos Filii ſui interfectores ſincero animo diligebat, Viduam illam, ut ex animo quoque inimicis ignoſceret, efficaciter diſpoſuit. Quàm gratum autem hoc fuerit doloroſæ Virgini obſequium, ex eo patet, quod huic ſervo ſuo fideli non duntaxat à Filio ſuo gratiam curationum & plurimorum miraculorum, ſed & ingentem animarum zelum impetraverit, quo plura hominum millia, & inter eos peccatorum deſperatiſſimos ad DEUM convertit, ac tandem beatiſſimâ morte ad meliorem & cœleſtem vitam migravit. Mitto plura exempla, quæ omnia vehementer nos impellunt, ac provocant, ut crucifixo JESU & Matri doloroſæ filiali affectu compatiamur.

6. Pro dictorum coronide occurrit hîc mihi, quod à Viris fide digniſſimis & magnæ authoritatis audivi. Illuſtriſſimam quandam Damicellam honoris in aula cujuſdam Sereniſſimi Germaniæ Principis Juvenis æquè illuſtris ac antiquiſſimæ proſapiæ ingenti proſequebatur amore; & cùm nihiloſeciùs eam in ſententiam & amorem reciprocum, thalamo conjugali ſociandum trahere non valeret, quid ingenioſus excogitavit amor? Lautiſſimo aſſidens convivio, ipſe levi vulnere è digito cultelli inſtrumento ſanguinem elicuit, digitoque indice, in cruore illo ſuo intincto in candidiſſimo ſtrophiolo hos caracteres ſcripſit: AMO; quod ſtrophiolum in globum convolutum, ad manus ſuæ dilectæ transmiſit: Quæ, ubi proprio amantis ſanguine paucos hos caracteres AMO, in linteolo conſignatos, conſpicata eſt, & ipſa amore reciproco capta, ac fœdere conjugali ipſi juncta eſt.

Abeſte profani amores. Alium hîc inquiro amorem; ô pientiſſime JESU! ô Amor crucifixe! tu meus amor es, quid enim *clamant* omnia ſanctiſſima Vulnera tua, quàm *Amant*? Quid Diviniſſimum Cor tuum crudeli lanceâ apertum? Quàm AMO, *Amo, Amo*; & quid, ô dolentiſſima Mater! tot lacrymarum tuarum millia, quas non tam ob Unigeniti tui paſſionem ac mortem, quàm etiam ob animarum noſtrarum ſalutem per omnem vitam profudiſti, quid, inquam, aliud *clamant*, quàm *amant*? *Ecce quomodo amabat eum*, inter ſe diſſerebant Judæi, cùm JESUM ad Lazari amici ſui ſepulchrum lacrymantem viderunt. Subinfero ego: Ecce, quomodo amabat nos JESUS & SS. Mater ejus MARIA, cùm ille pro noſtra ſalute torrentem ſanguinis & illa lacrymarum profudit. O immenſus amor! ô infinitus amor! verè qui vos non amat, anathema ſit: *O filii Adæ!* exclamabat moriens V. P. Sebaſtianus à Campo S. J. *ſervite, & amate MARIAM diligentiùs: Nam ſcitis, quàm vobis ſit neceſſaria MARIÆ deprecatio*; & tunc præſertim, quando de æterna agetur veſtra ſalute.

Ioann. 11, 36

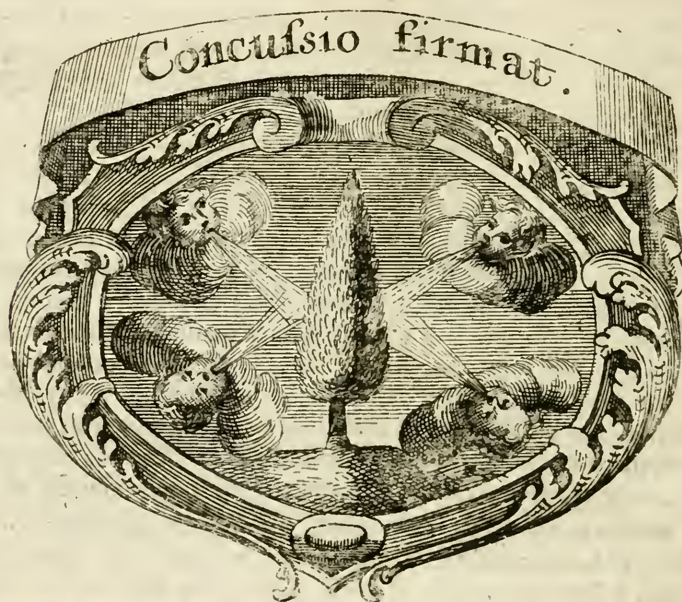
Nadaſi in Sabbatho 4.

CON-

CONSIDERATIO XLV.

B. Virgo & Mater Doloroſa etiam poſt cruentam Filii ſui mortem ſub Cruce conſtantiſſimé perſeverat.

Stabat autem juxta crucem JEſu Mater ejus.
Joan. 19. 25.

1. EctèB. Virgo & Mater doloroſa ſtans Stylitâ firmior ſub cruce Unigeniti ſui à Sapientiſſimo Eccleſiaſtico Cupreſ-
Eccleſ. 24. 17 ſo aſſimilata eſt: *Sicut Cypreſſus in monte Sion.* Adverte, Cupreſſus arbor eſt pulcherrimè comata, & in conum altiſſimè aſſurgens, nullis unquam anni temporibus virorem ſuum amittens, aut ventorum, aut tempeſtatum injuriis cedens, ſed ſemper eundem virorem illibatum conſervat; unde Lemma:

Concuſſio firmat.

En

En præclarum afflictissimæ Virginis sub cruce Filii in omnibus angustiis constantissimè perseverantis Symbolum. Moritur tandem in infami ligno dulcissimus Natus, crudeli lanceâ latus & Cor ejus transfoditur, omnes amici ejus stant de longè: *Considerabam ad dexteram, & videbam, & non erat, qui cognosceret me.* Hæc sola inter tot efferatos hostes, nota Crucifixi Mater: *Nonne Mater ejus dicitur MARIA*, dum orbis penè corruit, firmiter sub cruce perseverat, non murmurans contra interfectores, non clamans vindictam contra Deicidas, nec ullum impatientiæ signum unquam demonstrans, sed omnia Divinæ Providentiæ & Voluntati comittens: *Tam particeps charitatis,* ait S. Amadeus, *quàm crucis JESU, assumpsit orationem pro eis, corde perfecto paternæ pietatis aures compulsans: Pater dimitte illis hanc noxam.* O flebilis Cypressus! *Planè Mater*, sunt verba Guarrici Abbatis, *quæ nec mortis terrore Filium deserebat: Quomodo enim morte terreri poterat, cujus charitas fortior, quam mors erat?*

Psal. 141. 5

Matth. 13. 55

S. Amadeus hom. 5.

Guarricus Abbas de B. Virg.

2. Mirantur nonnulli, quare S. Joannes, dilectus ille Christi Discipulus, tam constans sub cruce permanserit, qui prius cum cæteris Discipulis in horto Olivario, cùm Christus in manus traderetur peccatorum, tam citam fugam apprehendit: *Relicto eo omnes fugerunt?* Unde, quæso, hic ardor Joanni, quòd in Calvariæ monte inter tot hostes truculentos constantissimè usque ad mortem & sepulturam Redemptoris sui perseveret, & è contrariò in horto Gethsemani cum reliquis Apostolis tam celerem capessat fugam?

Matth. 26. 56

Respondet ad propositum doctissimus Franciscus Labata, quòd hic dilectus Christi Discipulus inenarrabilem constantiam MARIÆ, dolorosissimæ Matris JESU, in omnibus cruciatibus ac periculis Filium suum fidelissimè sequentis, impensiùs consideraverit, cujus fortissimo exemplo animatus pariter constanti & impavido animo non tam sub cruce stetit, quàm & seposito omni mortis timore usque ad sepulturam crucifixi JESU perseveravit: *Stabat juxta crucem Christi (id est Joannes)* ait Labata, *absque ullo pavore, timuit mortem in horto, cur non sic juxta crucem? Quia scilicet videbat ibi MARIAM plusquàm humanâ quâdam fortitudine ac constantiâ ibi adstantem, & tanto exemplo roboratus, pariter & ipse stetit absque judicum & ministrorum timore, &c.*

Franc. Labata tom. 2. de dolorib. Mar. prop. 36. fol. 653.

O anima Christiana! si statuisti Christum crucifixum sequi: En exemplum præclarissimum in dolentissima DEI Matre: *Fac secundùm exemplar, quod tibi monstratum est in monte*, & hanc Sacratissimam Matrem tuam cum S. Joanne generoso animo usque ad crucem Redemptoris tui sequere. Ah quid fugis crucem, in qua unica salus, vita & resurrectio tua consistit? Eja iter aggredere, & venientem fortiter excipe: *Vis crucem*, ait Jacobus Noüet in Exercitiis Spiritualibus, *exiguo cum labore & magno fructu ferre? Ama. Hic est ille gladius doloris, qui pectus & animam B. Virginis pertransivit: Amor siqui-*

Exod. 25. 40

Iac. Noüet In Exercit. Spirit. fol. 100.

siquidem causa illi doloris fuit, & lenimen. Doluit, quia amavit: Tulit dolorem fortiter, quia amavit. Amor Christi nomen difficultatis erubescit, &c.

3. Cùm Josue quondam, invictissimus juxta ac pientissimus belli Dux, cum quinque Chananæorum Regibus acerrimum prælium comitteret, sol, mundi oculus per inauditum miraculum integro die æstivo, hoc est spatio

Jos. 10. 13 quatuordecim horarum in sua statione permansit immobilis: *Stetit itaque sol in medio cœli, & non festinavit occumbere spatio unius diei.* Hîc inquirunt Sacrarum Litterarum Interpretes, an tunc etiam luna, tanquam luminare minus in suo cursu steterit immota? Ad quod respondet doctissimus Abulensis, quòd non sol duntaxat, velut Serenissimus astrorum Rex, sed & luna, ac cæteri cœlorum orbes tum temporis omnino steterint immobiles, causa est, quia aliàs pulcherrima illa cœlestium siderum hierarchia, & ordo sideribus à creatione mundi præfixus per inæqualem astrorum progressionem perturbatus, & dissolutus fuisset. Nunc à figurante ad figuratum.

Per hunc solem in medio cursûs sui stantem, rectè Solem justitiæ, qui est Christus DEUS noster, intelliges, qui tunc in medio ætatis suæ cursu stetit, dum in cruce exaltatus est; quem mysticum Solem in statione sua secuta est pallida luna, subaudi: Beatissima & afflictissima Mater ejus MARIA,

Ioann. 19. 25 quæ rectà sub hoc Sole, in cruce occumbente, se stitit: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus.* O tristis statio! ubi adimpletum illud fuit: *Sol*

Hab. 3. 11 *& luna steterunt in habitaculo suo.* Audite Doctorem Seraphicum, quomodo hanc dolorosissimam Deiparentem, sub cruce consistentem, alloquatur:

S. Bonavent. in Stim. amoris, cap. 4. *O Domina mea, ubi stas,* inquit, *nunquid juxta crucem? Imò in cruce cum Filio cruciaris, ibi enim confixa es secum, sed hoc distat, quia ipse in corpore, tu autem in Corde. Nec non & ejus vulnera per corpus ejus dispersa, sunt in Corde tuo unita; ibi, Domina, lanceatum est Cor tuum, ibi spinis coronatum, ibi illusum, exprobratum, & contumeliis plenum, aceto & felle potatum. O Domina, cur ivisti immolari pro nobis! Nunquid non sufficiebat Filii passio nobis, nisi crucifigeretur & Mater? &c.*

4. Sæpiùs hactenus miratus sum, cur hæc Sacratissima Virgo à SS. Patribus, imò & ab ipsa Ecclesia *Stellæ maris* assimiletur; ita hanc cœli Reginam & mundi Dominam honorat Ecclesia in illo devotissimo hymno: *Ave maris Stella*, & in alio loco: *Stella maris succurre cadenti;* ad quod pariter

S. Hieron. ad Eustoch. alludit Nomen hujus mitissimæ Virginis: *MARIA*, inquit Divus Hieronymus, *Stella maris interpretatur.* Et quomodo, dices, MARIA Stella maris esse potest?

Rationem assignat idem sanctus Ecclesiæ Doctor, *quia hæc Stella nun-*

S. August. in Psalm. 30, fol. 195. *quam patitur occasum, & est ab occasu distantissima;* per mare verò haud immeritò amarissima Christi Passio intelligitur: *Passio Christi,* ait S. Augustinus, *est mare rubrum Sanguine Domini consecratum.* O anima Christiana! inspice

hanc

hanc dolentissimam Virginem juxta crucem morientis sui Filii stantem; ô vera maris Stella, quæ in omni tumultu, etiam dum mundi machina videbatur dissolvi, firmiter stabat, & nec in luctuosissimo Divini Solis occasu deficiebat, aut occasum patiebatur: *Stella maris nunquam patitur occasum.* O anima, quid agis? Recurre ad hanc Stellam, quâ Duce per hoc mare magnum & spatiosum hujus mundi immundi securè ad salutis æternæ portum poteris pervenire; *MARIA*, subintrat hìc S. Bonaventura, *gerit officium Stellæ marinæ, quæ navigantes per mare mundi in navi innocentiæ vel pœnitentiæ dirigit ad littus cœlestis patriæ.* Audiamus & doctissimum Lanspergium, ita de hac dolorosa Matre disserentem: *Verè stabat,* inquit, *quia Apostolicis Viris fugientibus, omnibusque aliis recedentibus: quando jam JESUS ad dexteram considerabat & sinistram, & non erat, qui cognosceret eum: Ipsa gloria universi generis fœminei inter tot pressuras Filii constanter cum eodem solo perseverabat.* O Christiani! non initium operis, sed finis coronatur. Discite à dolorosissima Matre in bene cœptis perseverare: Quid enim juvat architectum ædificii fundamentum collocare, si non poterit fabricam consummare, & usque ad tecti culmen perducere? Quid cursorem, si in medio cursûs deficiat, anteqam ad metam perveniat? Quid militem, si ab initio quidem pugnæ gladium in hostem stringit, sed mox sine obtenta victoria in fugam se proripiat? *Durate & vosmetipsos rebus servate secundis.* S. Bonavent. in Spec. B. M. V. Lansp. hom. 48. de Pass. Dom.

5. De Debbora fortissima Heroina recenset Liber Judicum, quòd in monte Ephraim stans sub excelsa palma cruentum illud prælium de longè aspexerit, in quo Barach belli Dux adversùs Sisaram, militiæ Regis Jabin Principem, feliciter dimicavit, in qua pugna exercitus hostilis ab Israëlitis ferè ad internecionem deletus, & Sisara profugus à Jahel forti fœmina in tabernaculo, clavo ferreo, per tempora ejus transadacto, superatus est: *Et sedebat sub palma, quæ nomine illius vocabatur inter Rama & Bethel in monte Ephraim.* Judith. 4. 5

Per hanc fortissimam Debboram, teste Salmerone, B. Virgo & Mater dolorosa præsignata est, quæ sub cruce, tanquam sub palma victoriosa consistens, cruentam Filii sui cum dæmone, mundo & peccato pugnam non de longè sed cominus aspiciebat: *Stabat,* inquit Salmeron, *sicut Rahel juxta Therebinthum, parturiens cum dolore filium.* Idem: *Stabat sub palma, sive juxta palmam, ut Debbora fortissima, spectans prælium Barach contra Sisaram, id est, Christi in dæmonem, &c.* Salmer. de B. V. hic.

O quàm benè igitur hæc Sacratissima Virago ab ipso Sanguinum Sponso cuidam palmæ victrici comparata est: *Statura tua assimilata est palmæ;* Cant. 7. 7 dum enim Christus Dominus crucis palmam ascendit; & fructus ejus apprehendit: *Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus;* hæc quasi al- Cant. 7. 8 tera palma in adversis magis erecta, constanter inter omnes angustias semper

mente erecta ftetit, nec unquam (prout aliqui volunt) animi delfquium, aut fpasmum paffa eft: *Undique*, ait S. Laurentius Juftinianus, *vehementiffimi doloris afpiciebat infignia, & tamen juxta crucem ftabat.*

S. Laurent. Juftinian. de Triumph. agon. c. 18.

Videbat hæc afflictiffima Mater in pendente Filio Caput Diviniffimum fpinis cruentatum, manus & pedes ejus ferreis perforatos clavis, offa luxata, & per immaniffimam nervorum extenfionem è fuis mota compagibus: *Et tamen juxta crucem ftabat?*

Cernebat illum coram omni multitudine ignominiofiffimè nudatum, præ horrore & verecundia omnibus artubus trementem, à cunctis & infimæ fæcis homuncionibus illufum, fpretum, vilipenfum, ac noviffimum virorum: *Et tamen juxta crucem?*

Audiebat hunc miferrimâ morte tabefcentem Filium, & ob vehementiffimam fitim, quia omnem fanguinem, quidquid erat in membris & arteriis, jam pro falute orbis profuderat, flebiliter paulò ante mortem clamantem: *Sitio*, & nec hauftum frigidæ illi poterat fubminiftrare, in extrema neceffitate conftituto: *Et tamen juxta crucem ftabat?*

Ifa. 1. 6. Intuebatur eum toto corpore plagatum, ac vulneribus repletum, ita ut à planta pedis ufque ad verticem non effet in eo fanitas: Vulnus & livor, & plaga tumens; non eft circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo; & in his omnibus cruciatibus non poterat juvare Filium Mater,
Luc. 10. 33 nec hiantia alligare vulnera, aut linteo fanguinem abftergere. O felix Jeruchuntine! tu optimum Samaritanum nactus es, qui tua curaret vulnera,
Math. 8. 20 & in ea vinum ac oleum infunderet; JESUS autem in cruce pendens, non habet, unde Caput reclinet, qui tamen vulneratus eft propter iniquitates noftras, & attritus propter fcelera noftra, cujus livore fanati fumus. Ah pientiffima Domina! ô Mater defolatiffima, quomodo, obfecro, tibi CORDI fuit, dum morienti proli nec minimum poteras maternum exhibere miniſterium? *Et tamen juxta crucem ftabat?*

Videbat denique fuum dulcem Natum, morientem, defolatum, dum emifit fpiritum, & neque in hac fuprema lucta ullum ei opem, aut confolationem poterat afferre omnium Matrum afflictarum afflictiffima Mater: *Et tamen juxta crucem ftabat?*

O dolorofiffima Mater! quis eft homo, qui non fleret, Chrifti Ma-
Joël. 2. 31 trem fi videret in tanto fupplicio? *Sol verfus eft in tenebras, & luna in fanguinem;* terra pendente Domino in patibulo à fundamentis commota eft; petræ duriffimæ disruptæ, & omnis creatura ingemuit. Et ego folus, heu infelix peccator! crucifixo Salvatori meo, & tibi, ô mœftiffima Mater, non condoleam? Ego? Ego? Ah ego non condoleam? Ah fluite lacrymæ, &c. fluite.

6. Dile-

6. Dilecta illa Sponsa, postquam Divinum Sponsum suum, candidum & rubicundum, summo animi cum luctu diu per vicos & plateas, sed frustra quæsiisset, tandem illum in meridie in florido crucis lectulo quiescentem invenit: *Indica mihi, ubi pascas, ubi cubes in meridie?* Supra quod Reverendissimus Drogo Episcopus Ostiensis: *Nunquam*, inquit, *te inveniam, nisi tantùm in cruce, ibi dormis, ibi pascis, ibi cubas in meridie.* O dura requies! requiescere in cruce. O fidelis Sponsa! tu videris mihi ut pallens quædam hedera, quæ non solùm virenti, sed & emortuo arboris trunco adhærere assolet, unde lemma prædictæ Sponsæ: *Tenui eum, nec dimittam.* Cant. 1. 6 Drogo de Sacram. Dom. Pass. Cant. 3. 4

O pientissima Domina! verè Mater amoris & doloris! tu per illam Sulamitidem præsignata es, quæ nec per mortem dilectissimi Filii tui à cruce avulsa, nec recedentibus omnibus ab ea recessisti, sed constans sub illa perseverâsti, donec amantissimum ac longè pretiosissimum illud pondus de ligno depositum, inter tua materna brachia reciperes, & tumulo, heu quanto cum luctu! inferres. Audite, ô charæ animæ! ô Sionidæ, audite hanc ipsam Sanctissimam & afflictissimam Matrem vestram ad B. Birgittam loquentem: *Aliis recedentibus*, inquit, *ego recedere non potui, sed jam quasi consolata sum, quod jam Corpus ejus de cruce depositum contingere potui, & in sinum recipere, vulnera explorare, & extergere sanguinem*, &c. O tristis consolatio! Revel. S. Birgitt. lib. 4. cap. 70.

7. Occurrit hîc mihi fortissima illa Spartana & Divi Melithonis sancta Mater, quæ, cùm generosi illi quadraginta Martyres ad Sebasten, Armeniæ urbem, frigidissimo hyemis tempore sub cœlo nudo supra rigens stagnum nudi pernoctare cogerentur, ac demum fractis cruribus crudelem in modum enecti, in plaustris ad rogum traherentur, Melithonem filium suum propriis humeris ad struem lignorum, supra quam cæterorum Martyrum corpora concremabantur, portavit, eumque in rogum, tanquam gratissimum holocaustum, mortuum injecit, ut qui fide & virtute conjunctissimi fuerant, funeris etiam societati copulati, unà in cœlum pervenirent. Brev. Roman. 10. die Mart.

O Sanctissima Mater! ô Mater dolorum! quis tuam explicet invictam sub cruce constantiam, dum non modò amantissimum Filium tuum à Nicodemo & Josepho de cruce depositum, stans omni rupe firmior propriis maternis ulnis ardentissimo affectu excepisti, verùm etiam, velut altera Spartana Mulier, in ara cordis tui per ignem im̃ensi amoris in gratissimum holocaustum DEO Patri pro totius humani generis salute obtulisti. Audi Metaphrasten: *Quin etiam*, inquit, *B. Virgo in eo deponendo à cruce maternis manibus inserviit, & clavos, qui extrahebantur, suo sinu accepit, & membra illius amplexata est, partim quidem ulnis, stringens, partim autem suis quoque lacrymis plagas emundans, deinde etiam tota toti corpori circumfusa*, &c. Metaphrast. die 15. Aug.

8. Coronidem huic noſtræ Conſiderationi imponat ipſe DEUS & hic Crucifixus, de quo in ligno inter extremos cruciatus pendente refert Paulus Doctor gentium, quòd paulò ante mortem ſuam in amariſſimas lacrymas fuerit ſolutus: *Cum clamore valido, & lacrymis offerens, exauditus eſt pro ſua reverentia.* O benigniſſime, ô dulciſſime JESU! quid hoc eſt? Quare ante obitum tuum in cruce tam copioſas profudiſti lacrymas? Quæ cauſa fuit novi hujus doloris & lacymarum?

Hebr. 5. 7

Reſpondent Interpretes, quòd Chriſtus Dominus in agone tunc conſtitutus, aſpiciens ultimâ vice doloroſiſſimam Matrem ſuam, in has lacrymas profuſus fuerit in conſideratione tantorum dolorum, quos unà ſecum patiebatur cor ejus; ſi enim priùs videns Martham & Magdalenâm ad ſepulchrum fratris ſui plorantes, ob compaſſionem illarum *lacrymatus eſt JESUS*; quantò magis, cùm mœſtiſſimæ Matri ſuæ ultimum in cruce vale dixit. O anima Chriſtiana & peccatrix! JESUS & MARIA in ſanguineas pro te ſolvuntur lacrymas, & tu ſiccis hæc ſpectas oculis? Angeli pacis amarè flent, & tu rides? Audi, quid Poëta in utramque tibi aurem occinat:

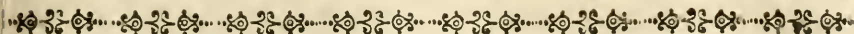
Fineti ſopra l' interno Martyrio di M. V.

Ioann. 11. 35

Dum tremit & Tellus, & petra dehiſcit, homo ſtat:
Et terrâ & petrâ eſt ſic magè brutus homo.

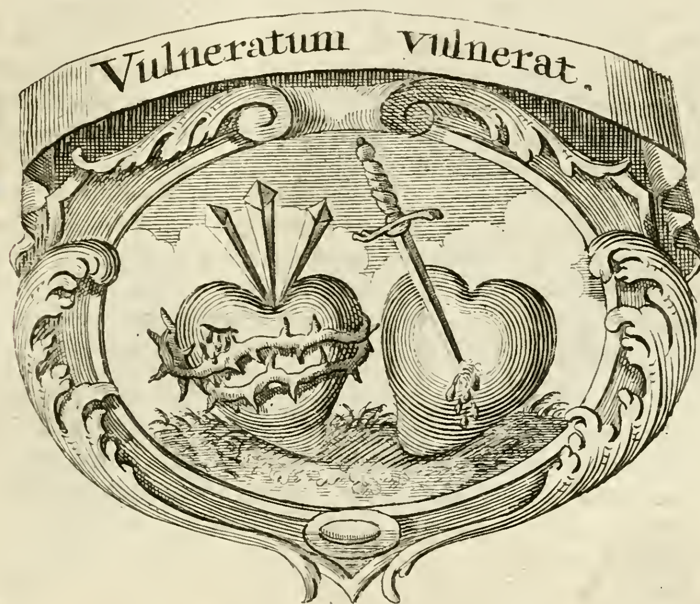

CON-

CONSIDERATIO XLVI.

Expenditur dolor & amor afflictiſſimæ Matris, dum SS. COR JESU crudeli lanceâ vulneratum vidit.

Unus militum lanceâ latus ejus aperuit, & continuò exivit ſanguis & aqua. *Joan. 19. 34.*

I. ITa eſt: *Verus amor nullum novit habere modum*; Guiſcardum Comitem, & in aula Tancredi Salernitanorum Ducis Palatinum conſule, quem ob ſingularem & corporis & amorum gratiam plurimùm adamavit Sigismunda Tancredi Ducis filia, quam viciſſim Guiſcardus omni amoris officio ſibi devinciebat; & quò occultior hic ignis gliſcebat, eò magis utriuſque amantis cor adurebat, donec tandem hæc flamma diu ſopita (quia intra pectoris anguſtias ampliùs contineri, & concludi non potuit) foras

Marcellinus Picenus hom. 6. de Inſtit. Euchar.

S. Thom. Villan. conc. de Mar. Magdalen.

foras erupit. O quàm benè S. Thomas Villanovanus: *Amor*, inquit, *ignis est, cujus ardor occultatus, & flamma publica dissimulata quantumvis, abscondi non valet: Amor simulare nequit, nec dissimulari, si poteris abscondere solem, poteris & celare amorem.* Advertit tandem Tancredus pater hunc reciprocum & filiæ Sigismundæ & Guiscardi Palatini amorem. Quid agit invidiæ fomite & œstro percitus Princeps? Sub specie simulati honoris Guiscardum ad se vocat, quem mox in conclavi crudelem in modum à subornatis satellitibus occidi jubet, eique cor exscindi, quod in aurea phiala repositum per ephebum filiæ transmisit: *Ecce cor amantis.* Quid hîc expectas, amice Lector? Dixi: *Verus amor nullum novit habere modum*, neque verè amanti

Cant. 8. 6

aliquid potest esse difficile, quia *fortis ut mors dilectio.* Sigismunda ad tam cruentum spectaculum attonita, & ad primum obtutum elinguis, cùm brevi vires & animum recollegisset: Quid, inquit, tibi, ô dilecte Guiscarde, pro tanto amore retribuam? Quam gratitudinem tibi monstrare potero infelix, qui amore mei victima amoris occubuisti; & cor tuum etiam mortuus in sum̄i amoris thesseram mihi in phiala aurea transmisisti; quid tibi vicissim, ô dilecte, remittam? En habes pariter cor meum, sine te enim vivere mihi mors & juge martyrium est. Dixit, pugionem arripuit, eumque cordi suo fortiter infixit, in hæc suprema verba soluta: *Cor corde rependo.*

O Virgo dolorosissima! ah ignosce, quid dicam: Tu illa Sigismunda & filia Principis es; postquam enim Dilectus tuus Sanguinum Sponsus, ut vera charitatis victima in cruce occubuit, ut mundo universo ostenderet, quanto amore & te & mortales omnes prosequeretur, dulcissimum sibi pectus per militem referari, & SS. COR suum immitti lanceâ transadi-

S. Bonavent. in Stim. amor.

gi voluit, *ut demonstraret*, ait D. Bonaventura, *quòd tibi tradidit Cor suum.* Quid verò ad hæc desolatissima Virgo, Sponsa & Mater crucifixi JESU? *O Fili mi JESU*, ita ex intimis cordis penetralibus semimortua suspirabat

S. Bernhard. de pass. Vitis myst. cap. 10.

teste Mellifluo: *O Fili mi JESU! JESU Fili mi! quis mihi det, ut tecum & propter te moriar, Fili mi JESU!* COR tuum suavissimum, Divini thronus amoris, redemptionis humanæ pretium inæstimabile, & futuræ gloriæ pignus, ferreâ lanceâ perforatum est, & Cor meum vivat adhuc sine vulnere? sine plaga? sine dolore? O gladie Simeonis! ô mucro crudelis! quid moraris? Saucia, & transfige animam ac cor meum, non enim vivam ampliùs sine vita mea: *Cor corde rependo*; proinde non immeritò his SS. Cordibus JESU & MARIÆ, quæ amor in vita & morte conjunxit, pro Lemmate inscribes:

Vulneratum vulnerat.

2. O-

2. Occurrit hîc mihi, quod de Josia Israëlitarum Rege recensent Sacri Regum Annales. Hic mitissimi ingenii Princeps, DEO cumprimis ob zelum Religionis & insignem pietatem charus, & omni populo ob beneficentiam amabilis, cùm in bello contra Nechao generosè patriam defenderet, & ab ea omnem hostilem incursum arcere strenuè allaboraret, ipse in prælio in curru stans à sagittariis fatali telo in pectore sauciatus est, ex quo laterali vulnere Princeps longiore vitâ dignissimus adhuc in ætate florente immaturâ morte defunctus, omnium subditorum corda amoris telo vulneravit, cui Regi amaris lacrymis ut vero patri patriæ parentârunt: *Et universus Juda & Jerusalem luxerunt eum.* 2. Par. 35. 24

O anima Christiana! leva paulisper oculos tuos, & crucifixum Amorem tuum considera; & hîc alterum & longè innocentioris vitæ Principem in curru triumphali SS. Crucis super suppedaneum stantem, & crudeli ferro non in manibus duntaxat ac pedibus, sed & in dulcissimo pectore suo saucium; ô charæ animæ! si adeò laterale vulnus optimi Principis Josiæ cor totius populi vulnerare potuit, ut eum longo tempore, imò singulis annis defleret lacrymis amarissimis: Quid obsecro, non fecit crudelis illa lancea in tenerrimo Corde afflictissimæ Matris & Virginis Mariæ, dum Christi JESU crucifixi Filii sui Sacratissimum Cor, Divinitatis thalamum, Sacrarium Spiritûs Sancti, ac pretiosissimum omnium ad vitam æternam prædestinatorum thesaurum, immitti ferro transadigi conspexit? Certè hoc vulnus immane non ampliùs crucifixo JESU doluit, quia jam tunc è vivis discesserat, sed dulcissimum Cor mœstissimæ Matris supra omnem, quàm dici potest, modum afflixit: *Postquam emisit Spiritum tuus ille JESUS*, ita hanc dolentissimam Matrem alloquitur Mellifluus Bernhardus, *ipsius planè non attigit animam crudelis lancea, sed tuam utique animam pertransivit. Ipsius nimirum anima jam ibi non erat, sed tua planè inde nequiebat avelli, tuam ergo pertransivit animam vis doloris, ut plùs quàm Martyrem te non immeritò prædicemus, in qua corporeæ passionis sensum excessit compassionis affectus.*

Vide de Suppedan. Tirin. in Matth. 27. 35

S. Bernhard. serm. 1. hoc Sig. Magn.

3. De Davide recensent Sacræ Paginæ, quòd ad eum aliquando inter duas civitatis portas sedenti, nuntius quidam accurrerit, indicans funestam mortem & sortem filii Absolonis, quòd pectus illius in arbore pendentis Joab supremus militiæ archistrategus tribus lanceis crudelem in modum transfixerit: *Tulit ergo tres lanceas in manu sua, & infixit eas in corde Absolon*; ad quod fatale nuntium *contristatus Rex ascendit cœnaculum portæ, & flevit, & sic loquebatur vadens: Fili mi Absolon, Absolon fili mi, quis mihi tribuat, ut ego moriar pro te?* 2. Reg. 18. 14

O Mater amoris & doloris! quis tuos poterit exprimere animi mœrores, dum ipsa in loco tormentorum præsens, jam consummata Filii passione, psopriis spectâsti oculis Sacratissimum & Divinissimum COR ejus à milite

impio ferro transverberari; O lancea crudelis, quæ uno eodemque ictu duo Corda & dulcissimi Nati & amantissimæ Matris vulnerâsti, in quo dolore mœstissima Mater, attestante D. Anselmo, millies periisset, nisi à mitissimo Numine peculiariter in solatium fidelium in vivis fuisset præservata. Audi ipsam hanc Matrem & Virginem desolatissimam loquentem: *Unus adveniens, ait, infixit lanceam in latus ejus tam validè, ut penè per aliud latus ejus transiret; tunc mihi videbatur, quod quasi Cor meum perforaretur, cùm vidissem Cor Filii mei charissimi perforatum.* Et iterum in alio loco hæc Diva Virgo de hac immanissima Divinissimi Cordis JESU transfixione hoc fert testimonium: *Filius meus in Corde punctus erat tam amare & immisericorditer, quòd pungens non destitit, donec lancea attigit costam, & ambæ partes Cordis essent in lancea.* Rogavit quidem (prout hîc observat S. Bonaventura) hæc dolorosissima Virgo circumstantes in Calvario milites, ne ampliùs post mortem dilecti Filii sui in Corpus ejus sævirent, quia jam ante horam obiisset: *Jam mortuus est, & migravit, hora enim est, postquam discessit;* Verùm non acquieverunt illius precibus, sed unus, ut crudelitatis epilogum faceret, & supersederet superfluo crurifragii labore, pro securitate magno cum impetu immitem lanceam in dextrum JESU latus infixit, ut medium Cor ejus secaret: *Lanceâ latus ejus aperuit*, &c. De quo vulnere Christus quidem non doluit, doluit tamen præsens Mater, quia Cor unum erat & Filii & Matris; imò hæc lancea tria simul corda feriebat, audi doctissimum Salmeronem: *Quòd Absolon*, inquit, *tribus lanceis sit confixus, rectè significat Christum unâ lanceâ perforatum, quia simul Christi Cor, & Matris, & dilecti Discipuli, qui huic aderat spectaculo, Corda penetravit.* O Christiane! ô pie Lector, si vis esse verus MARIÆ Filius, nunquid hæc lancea & cor tuum vulnerare debet? Si JESUS tuum fuisset vilissimum mancipium, potuissetne plura pro te facere, ac tolerare? Condole proinde ex animo & JESU crucifixo, & Sacratissimæ Matri ejus, eamque per Sacratissimum Cor Filii sui roga sæpiùs ac impensiùs, ut te in tentationibus ac necessitatibus tuis non deserat, ac præsertim cùm tibi ultimus mortis imminet ictus.

S. Anselm. lib. de Excell. V. Lib. 1. Revel. S. Birg. cap. 10. Ibid. lib. 2. cap. 21. S. Bonavent. in Medit. vitæ Christ. cap. 80. Salmeron. in hunc loc.

4. *Et continuò exivit sanguis & aqua*, quasi duo fontes, impermisti tamen, ut unus ab altero clarissimè potuerit discerni, & quia virtutem hujus Sacrosancti Sanguinis & aquæ miraculosè in Christo productæ, optimè noverat dolentissima Virgo, idcirco dilapsis à cruce aliis hominibus, metu terræ motûs & tenebrarum perculsis, ipsa ad radices crucis propiùs accessit, & vasculum cruore & aquâ plenum pro sui, fideliumque solatio de Sacratissimo Corde JESU collegit; audi Nicephorum: *Cùm verò metu homicidarum omnes profugissent, sola ibi aderat Mater, & quem diligebat Discipulus, qui omnia, quæ vel ante, vel post mortem ejus gesta sunt, oculis suis spectarunt, sanguinemque & aquam è latere ejus quasi adhuc viventis recens profluentem religiosè*

Joa. 19. 34. Nicephor. lib. 1. histor. Eccl. c. 30

ligiosè simul & honorificè admodùm vasculo exceperunt. Quòd & S. M. Magdalena fecisse perhibetur, dum sub eadem crucis ara Divinum illum cruorem à sceleratissimis deicidis pedibus proculcatum, in ampulla vitrea pulveri nonnihil permistum sustulit, qui nunc in Galliis propè Massiliam in templo S. Maximiniani religiosè asservatur, & quotannis in die Parasceves perlectâ passione clarè ebullit, calescit, & exundat. Mancin. apud me fol. 420.

O anima Christiana, disce à dolorosissima Matre pretiosum hunc æstimare, ac venerari cruòrem, cujus vel unica stilla millenis sufficit redimendis orbibus. Et si quondam aquæ Jordanis fœdissimam Naami lepram poterant abstergere: *Descendit, & lavit in Jordane septies juxta sermonem Viri DEI, & restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, & mundatus est:* Quid non faciet Divinus ille Cruor & unda innocentissimi Agni & incontaminati ad abstergendam animæ nostræ lepram? *Venite, & arguite me, dicit Dominus, si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur.* 4. Reg. 5. 14 Isa. 1. 18

Si aquæ piscinæ Hierosolymitanæ, à mactatis templi victimis rubicatæ, quibuscunque poterant mederi infirmitatibus: *Angelus autem Domini descendebat secundùm tempus in piscinam, & movebatur aqua, & qui prior descendisset in piscinam post motionem aquæ, sanus fiebat à quacunque detinebatur infirmitate.* Quid modo sperare possumus, dum ipse fons vitæ (Divinissimum Cor JESU) nobis reseratus est, ex quo sanguis & aqua ubertim fluunt, hic qui redimat, illa quæ abluat; verè *fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem, in ablutionem peccatoris.* Ioan. 5. 4 Zach. 13. 1

Si funiculus ille coccineus (typus secundùm S. Ambrosium SS. Sanguinis Christi) quem Rahab quondam in expugnatione Jericho per fenestras suspendit, totam domum ac familiam conservavit illæsam, cæteris omnibus in civitate pereuntibus: *Et illa respondit: Sicut locuti estis, ita fiat, dimittensque eos, ut pergerent, appendit funiculum coccineum in fenestra:* Quid, obsecro, non faciet nobis ille Divinissimus Sacratissimi & perforati CORDIS JESU, per quem salvati & liberati sumus? Tunc in veritate fundata fuit Ecclesia, quando ex Sacratissimo latere Crucifixi Sanguis & aqua promanavit juxta illud: *Hic est, qui venit per aquam & sanguinem JESUS Christus, non in aqua solùm, sed in aqua & sanguine.* Et quis ignorat, quà mamplum & severum balneum fuerit illud diluvium, quod totum quidem terrarum orbem inundare, sed tamen peccata abluere non potuit. Quàm pretiosus ergo est ille Sanguis crucifixi Amoris nostri, *sine quo non fit remissio?* O anime mi! accede cum Sacratissima Deipara ad crucifixum JESUM tuum, & cum illa piis saltem votis ac desideriis ex hoc reserato Dominico fonte aliquas pro te stillas collige, quia *Sanguis JESU Christi Filii ejus emundat nos ab omni peccato:* noli dicere cum illo Paralytico: *Hominem non habeo*, en DEUM & Hominem habes, qui factus est tibi Medicus, quia *ejus livore sanati sumus.* S. Ambros. lib. 5. de fide cap. 5. Josue, 2. 21 1. Ioan. 5. 6 Genes. 7. 19 Hebr. 9. 22 1. Ioan. 1. 7 Ioan. 5. 7 1. Petr. 2. 24

5. Revertamur ad afflictissimam Matrem nostram. Ignosce, Domina, verbum ad te habeo, servus & mancipium indignissimum. Nunquid illarum adhuc recordaris nuptiarum, quibus olim in Cana præsens adesse dignata es, in quibus amantissimum Filium tuum non rogata rogâsti, quatenus in gratiam pauperum neosponsorum & hospitum amicorum vinum novum

Joan. 2. 3 creare dignaretur: *Et deficiente vino, dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent?* Ad quod dilectissimus Filius: *Non venit hora mea.* O pientissima Domina! ecce nunc illa hora præsens, in qua dilectus sanguinum Sponsus cellam suam vinariam adaperire voluit, omnibus sitientibus animabus rubrum & album vinum ex Sacratissimo Latere & Corde suo abundantissimè subministrans. Venite ergo, ô mortales omnes, emite absque argento & sine ulla commutatione: *Fervore quodam,* ait S. Irenæus, jam tunc in nuptiis *ducebatur Deipara bibendi Sanguis Christi poculum;* & ecce nunc habes, ô Domina, hoc desideratum vinum & Sanguinis poculum, ah stillam unicam etiam pro nobis misellis; si enim olim omnem amaritudinem in olla filiorum Prophetarum, colocynthis impletâ, sustulit unicus farinæ pugillus: *Et non fuit ampliùs quidquam amaritudinis in olla;* si ad verbum Elisæi modicum sal aquas Jerichuntinas steriles & fœtentes sanavit: *Sanatæ sunt ergo aquæ usque in diem hanc;* Si lignum, quod Moyses in amarulentum misit lacum, aquas amarissimas indulcoravit, & potabiles fecit: *Quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt, &c.* Quid, obsecro, non faciet vinum illud nobilissimum, rubrum & album, ex Sacratissimo ac Divinissimo Corde JESU in salutem omnium à dolorosissima Matre sub cruce, imò & in cruce propinatum? Noli hîc timere, anime mi, quòd deficiat, aut deficere possit hoc vinum germinans virgines, & fons aquarum viventium saliens in vitam æternam, quò enim plùs hîc sunt potæ, plùs sitientur aquæ. O pientissima Domina! iterum, iterumque rogo, ah stillam unicam pro me miserrimo peccatore, ah tunc præsertim, quando in summa amaritudine egressura est è mortali corpore anima mea; ah stillam unicam.

Vide S. Augustin. in Brev. Rom. in Fest. 7. Dolor. B. V. Mar.

S. Iren. l. 6. cap. 18.

4. Reg. 4. 41

4. Reg. 2. 19

Exod. 15. 25

6. Cùm olim Samaria arctissimâ obsidione & fame premeretur, aliqui viri leprosi extra urbis portam morantes, & inopiâ ac fame penè confecti,

4. Reg. 7. 4 hoc consilium inierunt: *Quid hîc esse volumus, donec moriamur? Sive ingredi voluerimus civitatem, fame moriemur: Sive manserimus hîc, moriendum nobis est; venite ergo, & transfugiamus ad castra Syriæ, &c.* Ierunt, & copiam rerum omnium invenerunt. Leprosi ac famelici & nos sumus, ô Christiani, tur-

1. Ioan. 1. 8 pique peccati leprâ infecti, negare hoc non possumus: *Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.* Eamus igitur extra castra, improperium Christi JESU, crucifixi Ducis nostri, ac Sacratissimæ Matris ejus dolorosæ portantes; ad quid in statione nostra morimur fame & siti? Ecce, in Calvario monte abundantiam rerum & gratia-

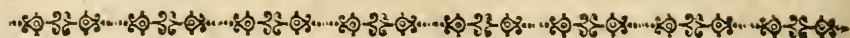
rum

rum omnium; lambamus linguâ noſtrâ Sacroſanctum illum ac Diviniſſimum Sanguinem è quinque SS. Vulneribus & Sacratisſimo Corde JESU profluentem: Ad quid ſinamus pretioſiſſimum hoc æternæ ſalutis poculum pedibus ſceleratorum proculcari?

Et quid dico, anime mi? Heu, heu, quot ſunt de facto, qui Chriſtiano quidem nomine gloriantur, & quotidie ſibi crucifigunt Filium DEI? O miſeri & indurati! ideone tradidit mitiſſimus JESUS vobis Sacratisſimum COR ſuum, ut illud de novo peccatis veſtris offendatis, & unà ſimul innocentiſſimum COR Virginis? Dum enim videt Filium ſuum offendentes, offenditur & ipſa, zelus enim amoris, quo Filium diligit, communem mali ſenſum efficit.

Miles ille, qui Abſolon, Regium Principem, condenſæ quercui capillis implicitum adhærentem conſpicatus eſt, absque mora ad Joabum ſupremum militiæ Ducem feſtinavit: *Vidi Abſolon pendere de quercu;* ad quem 2. Reg. 18,
Joab: *Si vidiſti, quare non confodiſti eum cum terra, & ego dediſſem tibi decem* 10
argenti ſiclos & unum balteum? Ad quod generoſus ille miles: *Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquam mitterem manum meam in filium Regis.* O Chriſtiani! ipſis Judæis, Deicidis & Gentilibus pejores: *Si enim* 1. Cor. 2. 8
illi cognoviſſent, nunquam Dominum gloriæ crucifixiſſent; & vos, qui eum cognoſcitis, in quem creditis, & à quo cœlum ſperatis, non perhorreſcitis offendere, & mittere manum veſtram in ſupremi Regis Filium, ejuſque Sacratisſimum COR novis vulnerare ſceleribus, & unà ſimul lacteum ac mitisſimum Cor afflictisſimæ Matris ejus? Centurio ille, & qui cum eo erant, ubi cruentum hoc ſpectaculum viderunt, exclamârunt: *Verè Filius DEI* Matth. 27,
erat iſte, & percutientes pectora ſua revertebantur. Percute & tu pectus 54
tuum, homo Chriſtiane & peccator, & revertere de vitio ad virtutem, de morte ad vitam.

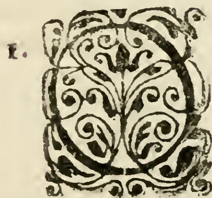

CONSIDERATIO XLVII.

B.Virgo & Mater Doloroſa rectè ab Eccleſia Regina SS. Martyrum appellatur.

Attendite, & videte, ſi eſt dolor, ſicut dolor meus.
Thren. 1. 12.

1. OLim in celeberrima Athenienſium Academia inter præſtantisſimos Philoſophos hæc quæſtio exorta, atque ventilata fuit, an Mulier posſit laudari? Erant, qui Mulierem, utpote omnis mali originem cunctæ humanæ laudis incapacem, indignamque æſtimabant. Alii mediam tenuêre viam, aſſerentes, fœminam nec laudandam, nec vituperandam, ſed tanquam malum neceſſarium in hoc orbe tolerandam. Alii mitiùs & rectiùs in hanc abiêre ſententiam: Si virtus etiam in hoſte laudari poſſit, quare

re non in Muliere? Proinde rectè & justè Mulierem fortem, industriam, probam atque sanctam omni laudum præconio esse dignissimam; hinc à prophanis istis Gentilibus tantoperè dilaudata fuit bellica fortitudo Amazonum, prudentia Sybillarum, castitas Lucretiæ, fidelitas Melaniæ, animositas Semiramidis, & plurium aliarum Heroinarum præclaræ virtutes.

Et quid dico de Gentilibus? Nunquid & ipsæ Sacræ Paginæ satis luculentum de hac veritate perhibent testimonium? An non laudatur Sara propter obedientiam Abrahamo marito suo præstitam; Rebecca & Mulier Sareptana propter insignem in peregrinos hospitalitatem; Debbora, Judith & Mater septem Fratrum Machabæorum ob insolitam animi fortitudinem; Anna Mater Samuelis, & Anna Vidua filia Phanuelis propter assiduam orationem; Abigail & Mulier Thecuitis ob peculiarem sapientiam; Esther propter eximiam charitatem & compassionem in populum jam morti addictum, pro cujus liberatione animam suam summo exposuit periculo? &c.

Verumenimverò has omnes præclaras fœminas in omni virtutum genere longo intervallo superavit B. Virgo & Mater dolorosa: *Multæ filiæ congregaverunt divitias: Tu supergressa es universas*, quia nobis DEUM & Hominem genuisti, eundemque dilectissimum Filium tuum in gratissimum ac pacificum holocaustum DEO Patri in ara crucis obtulisti; & quemadmodum de Patre dicitur: *Qui etiam proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum*; ita, ô Domina, tu proprio quoque Filio non pepercisti, sed pro nobis omnibus tradidisti illum, velut donum ac Sacrificium omnium præstantissimum; hinc meritò te plùs, quàm Martyrem prædicamus, omniumque Martyrum Reginam longè sanctissimam; proinde rectè Divus Anselmus: *Quidquid*, inquit, *crudelitatis inflictum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potiùs nihil in comparatione tuæ passionis*; quasi diceret: Si omnes omnium SS. Martyrum (quorum à Cornelio undecim milliones numerantur) cruciatus & dolores collectivè sumerentur, atque in unum coacervarentur cumulum, sine controversia dolorosæ Matris doloribus cederent, essentque leves, vel nulli cum illis comparati. Finge, Lector Mariane! pro Symbolo diversa passionum instrumenta, quibus SS. Martyrum corpora excruciata, & enecta sunt, quibus omnibus superimpone SS. Cor dolorosæ Matris septem doloris gladiis transfixum cum Lemmate:

Proverb. 31. 29

Rom. 8. 32

S. Anselm. in lib. de Excell. Virg.

Supereminet omnes.

2. Ita est, ô dolorosissima Virgo! *supereminens omnes*; sancti enim Martyres passi sunt humana, sed MARIA (prout loquitur D. Amadeus) *vicit sexum, vicit hominem, & passa est ultra humanitatem; torquebatur enim magìs, quàm si torqueretur ex se, quia supra se incomparabiliter diligebat id, unde dolebat;*

S. Amadeus hom. 5. de Virg.

bat; & quia omnes Filii dolores habuit comunes, dum eisdem flagellis, spinis ac plagis in spiritu sauciata, ferreisque clavis in mente cum JESU concrucifixa est, longè meliore jure, quàm Apostolus, dicere poterat: *Christo confixa sum cruci. Vivo autem, non ego: Vivit verò in me Christus, &c.*

Gal. 2. 19

Secundò fuit inter dolorosam Virginem & Dominum Christum perfectissima Sympathia & unio, utpote quæ extitit (si ita fas est dicere) & ipsius Pater & Mater, ipsa enim jure merito dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea*, & sanguis de sanguine meo; & sicut ad solis deliquium sine mora & luna obscuratur, ita Christo, Sole mystico patiente, tota ejus passio & eclypsis in mysticam Lunam Mariam transibat: *Quod in carne Christi* (sunt verba Melliflui) *agebant clavi & lancea, hoc in Virginis mente naturalis affectus erga Filium.* O verè Regina Martyrum, quia in omni passione Christo Regi Martyrum semper conjunctissima fuisti: *Stabat*, inquit S. Augustinus, *ante crucem Mater, & fugientibus viris, stabat intrepida; stabat non degeneri Mater spectaculo, quæ non metueret peremptorem; pendebat in cruce Filius, Mater se persecutoribus offerebat, &c.*

Genes. 2. 23

S. Bernhard. serm. de pass.

S. Augustin. in lib. de Institut. Virg. cap. 7.

Tertiò passiones & cruciatus SS. Martyrum breves fuêre, eorumque terminabantur morte; sed B. Virginis dolores à puncto annuntiationis, quo Mater DEI & Hominis esse cœpit, usque ad obitum ejus in Corde hærebant; nulla enim spongia ex illius memoria delere poterat illum sanguineum imbrem, quem dulcissimus Filius in monte Olivario, flagellatione, coronatione, crucis bajulatione & crucifixione, usque ad supremam, quæ in intimis SS. Cordis JESU medullis latebat, stillam profudit. Nullus Assuerus poterat consolari hanc afflictissimam Esther: *Convertitque DEUS spiritum Regis in mansuetudinem, & festinus ac metuens exilivit de solio, & sustentans eam ulnis suis, donec rediret ad se, his verbis blandiebatur: Quid habes Esther? ego sum frater tuus, noli metuere, &c.* Nullus, inquam, Assuerus poterat consolari hanc heu! nimiùm afflictam Esther, quia passionem & mortem suavissimi Nati sui semper præsentem in animo intuebatur, hinc jugiter doloris gladius maternum illud Cor non tam afflixit, quàm ad ipsas usque Cordis medullas penetravit: *Passio Filii mei*, inquit ipsa ad S. Birgittam, *sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea*; & in alio loco ad eandem Divam: *Ego*, ait, *nullam horam sine tribulatione Cordis transfixi habui in terris.*

Esther. 15. 11

S. Birg. l. 1. cap. 17. Lib. 6. c. 9.

Quartò plùs B. Virgo Christum Filium suum dilexit, quàm omnes cæteræ creaturæ, unde cum Sponsa meritò dicere poterat: *Dilectus meus mihi, & ego illi*; & quemadmodum *anima Jonathæ conglutinata erat animæ David, & dilexit eum Jonathas quasi animam suam*; ita anima Mariæ conglutinata fuit animæ JESU, hinc dilexit eum plùs, quàm animam suam, & super omnia creata simul; ex quo ardentissimo amore facilè intelliges, quòd plùs quoque cæteris creaturis in passione & morte Unigeniti sui doluerit, amor quippe est

Cant. 2. 16

1. Reg. 18. 1.

est mensura doloris; *& amans* (prout eleganter observat S. Dionysius) *magis est, ubi amat, quàm ubi animat*; hinc concludit D. Hieronymus, quia *B. Virgo mente passa est, plùs quàm Martyr fuit*; cui subscribit S. Ildephonsus: *Tunc plùs*, inquit, *quàm Martyr fuit, quia in anima non minus amoris, quàm mœroris gladio intus vulnerata fuit.*

S. Dionys. de Div. Nom. S. Hieron. in serm. de Assumpt. S. Ildephons. serm. 2. de Assumpt. B. V.

Quintò SS. Martyres cùm in corporibus exquisitis cruciarentur suppliciis, à DEO T.O.M. in anima mirè confortabantur, & charitas, quâ in Deum & Amorem suum crucifixum flagrabant, illorum laniebat dolorem; hinc S. Agatha lætanter ibat ad carcerem; S. Tiburtio prunæ ardentes velut rosæ ac flores videbantur; Marcus & Marcellianus in mediis tormentis læti canebant: *Nunquam tam jucundè epulati sumus, &c.* Verùm in dolorosa Matre dilectionis multitudo non leniebat, sed augebat dolorem, noverat enim, quis pateretur, quæ, quanta & quàm indigna pateretur, & quidem pro tam ingratis capitibus, &c. & quod plùs est; cum ipso simul omnia illa ac decumana in animo patiebatur tormenta, hinc fieri non potuit, quin anima ejus summo affligeretur dolore; proinde plùs quàm Martyr, imò Regina omnium SS. Martyrum fuit, quæ non tantùm aureolam Martyrii, sed & plùs comeruit dignitatis, & excellentiæ; hinc Ecclesia natales SS. Martyrum, in quibus pro fide & Christo passi sunt, anniversariâ quidem recolit memoriâ & celebritate; Verùm Sacratissimæ Deiparæ ac Matris dolorosæ comemorationem non tantùm semel in anno, sed & singulis septimanis, diebus Sabbathinis, alio Festo non impediente, gratâ memoriâ celebrat, ad excitandum populum Christianum, quomodo hujus dolentissimæ Matris gemitus, dolores, mœrores ac lacrymas, gratâ, frequentique memoriâ recolere, ac peculiari devotione celebrare debeat: *Et gemitus Matris tuæ ne obliviscaris.* Eccl. 7. 2.

3. Occurrit hìc mihi Jeremias Propheta Domini jam ab utero Matris sanctificatus, qui, postquam in captivitatem redactus est Israël, sedens in fovea propè destructam Jerosolymam ad meridiem urbis non longè ab Aceldema, magnificentissimi illius Templi, & antiquissimæ ac regiæ civitatis Solymææ extremam desolationem, vastitatem & excidium amarissimis lacrymis deplanxit; in quo loco & Threnos suos concinnavit, in quibus omnia lamenta conglobâsse, & compassioni ac lacrymis habenas omnes laxâsse videtur, unde amaro animo suspirans, & ejulans dixit: *Quomodo sedet sola civitas plena populo? facta est quasi vidua Domina gentium, Princeps provinciarum facta est sub tributo; plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus. non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus.* O anime mi! quid, obsecro, fecisset, aut quid dixisset Jeremias, si ipse quoque præsens spectâsset Divini illius Templi, à Spiritu quondam Sancto in utero virgineo constructi, luctuosam destructionem, quod in cruenta Filii DEI & Mariæ passione ac indignissima crucis morte fractum est: *Solvite templum hoc?* Et si insuper vidisset de- Thren. 1. 1 / Ioan. 2. 19

Psal. 86 2 solationem civitatis illius regiæ, de qua Vates Regius: *Gloriosa dicta sunt de te civitas DEI*, hoc est, si corporis & mentis oculis contemplatus fuisset pretiosissimæ Matris JESU summam animi amaritudinem & lacrymas, quibus unigenitum suum, ah unicum thesaurum! tota in doloris osculis colliquescens deploravit, quid, obsecro, dixisset? Nunquid pari ratione de hac afflictissima Matrum dicere potuisset: *Quomodo sedet sola civitas plena populo? facta est quasi vidua Domina gentium, Princeps provinciarum facta est sub tributo; plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus; non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus?*

Thren. 1, 1

Actor. 5, 41 O bone JESU! si Apostoli & Martyres tui ibant gaudentes à conspectu consilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine tuo contumeliam pati; si Petrus altero die decapitandus securè inter catenas somnum capessit; si Paulus in vinculis, flagellis & lapidationibus exultat; si Andreas gaudens paratam crucem salutat; *Salve crux pretiosa!* si Laurentius in ferrea craticula tyrannum irridet: *Assatum est; versa & manduca*; si Vincentius in equuleis & tormentis crudelissimis insolitâ lætitiâ perfunditur; si Bonifacius ferreis excarnificatus ungulis exclamat: *Gratias tibi ago Domine, &c.* Et quomodo, ô mi JESU! ô amor crucifixe! dilectissimam Matrem tuam solam in summa desolatione & animi amaritudine poteras derelinquere? Latronem consolatus es pœnitentem, & cur non afflictissimam Matrem in dolorum pelago natantem? O Angeli, ubi tunc eratis?

Sed noli mirari, anima Christiana, quare benignissimus DEUS, qui omnia prudentissimè in finem suum ordinat, nullam consolationem SS. Deiparæ in passione Filii sui submiserit; voluit enim mitissimus Pater, ut Filio patienti compatiens Mater in omnibus ad majus & planè immensum obtinendum meritum esset simillima, unum Cor, caro & anima; quia ergo ipse in cruce desertus exclamavit: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me*? Ita & Matrem oportuit in summa desolatione hunc pretiosissimi Filii sui agonem spectare; verè plùs quàm Martyr tunc fuisti, ô Regina Martyrum, quia plùs omnibus passa es, tota ærumnis absorpta. Audi, & mente attentiore considera Mellifluum: *O ineffabilis reciprocatio sancti amoris! Filius patitur, & intus valde compatitur Matri; Mater verò compassa est patienti Filio. Tantus nempe impetus passionis Domini JESU fuit, ut quasi torrens ipsum impleret, & inebriaret, quia teste Psalmista: De torrente (scilicet passionis ejus) in via bibit Christus, ut sic Christo impleto, in Matrem flueret patientem, quâ similiter repletâ, ad Filium redundaret inundatio amaritudinis & mœroris.* O anima peccatrix! audis, quæ ac quanta amore tui fecerit DEUS & Homo Christus, ac SS. Mater ejus MARIA? Ah quantò steterunt tua peccata Christo JESU crucifixo, & afflictissimæ Matri ejus! *Pro peccatis enim suæ gentis vidit JEsum in tormentis.* Accede proinde ad hanc dolorosam Matrem sæpiùs, eamque impensiùs

Matth. 27. 46

S. Bernhard. homil. in Evang. Stabat.

roga,

roga,ut tibi impetrare dignetur à dilectissimo Filio suo veram delictorum cognitionem, contritionem, seriam emendationem, eumque, quem in omni vita, ac præsertim in passione Filii sensit, communicet dolorem. O felix, si compateris, *si enim socius passionum eris, eris & consolationis.* Cæterum 2. Cor. 1.

4. Non possum capere, quare DEUS olim in Exodo ad Moysen dixerit, ut Pharaoni Ægyptiorum Regi in peccatis obdurato insinuaret: *Hæc dicit Dominus DEus Hebræorum: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi, quia in hac vice mittam omnes plagas meas super cor tuum.* Et quomodo, dices, ac quando justissimus scelerum Vindex omnes plagas super cor Pharaonis & Ægyptiorum immisit? An quando eos ob duritiem cordis submersit in mari rubro? Respondet doctissimus Quaresmius, hoc peculiariter factum esse in cæde primogenitorum, ipsi enim erant parentum cor, si enim cruciantur filii, affligitur & cor parentum. Exod. 9, 13 Quaresm. Tom 3. c. 8. sect. 3.

O pientissima Virgo & Mater amoris ac doloris! nunquid etiam de te illud dici poterit: *Ego mittam omnes plagas meas super Cor tuum*, ac tunc præsertim, quando Primogenitum & Unigenitum tuum adeò Dilectum in illo luctuoso trium horarum decursu coram te in infami ligno, tanquam omnium latronum pessimum, vivum in summa Cordis amaritudine pendentem cum silentio & sanguineis lacrymis contemplata es? O Domina mundi! si tecum Sol, mundi oculus, expalluit, terra ex imis fundamentis concussa est, & durissimæ petræ scissæ sunt, & quis tuam enarrabit afflictionem? O quàm lugubre, ô quàm lamentabile spectaculum! patientis Filii Corpus supra quinque millia vulnerum (alii legionem adstruunt) in tam cruenta passione perpessum est, & SS. COR Matris nec paucioribus convulneratum fuit; ah quis gladius adeò sæviit in corporibus Martyrum, quemadmodum gladius Simeonis in Corde MARIÆ? *Vidit ea*, subintrat hîc quidam devotissimus MARIÆ servus, *Filium vinculis arctissimè durissimeq; constrictum, & solvere non potuit; vidit Corpus vulneratum, & vulnus obligare non valuit; vidit sanguinem in oculos defluere, faciem sputis conspurcari, & abstergere nequiit; vidit sub crucis pondere fatiscentem, lapsantem, cadentem, terræ afflictum, & non permittebatur juvare, sustinere, erigere; invadi ab omnibus, & truculentè, barbarè, plùs quàm ferino ritu tractari, oculis ipsa suis aspexit, & non erat ei integrum prohibere aut impedire; audivit clamantem: Sitio! & guttam aquæ porrigere non habuit; vidit caput inclinatum, & non potuit sustentare; tristem, desolatum, & in extrema animæ amaritudine constitutum animadvertit, & non erat, quo eum solaretur; viribus omnibus destitutum cognovit, & quo, aut quomodo eum reficeret, nihil suppetebat; expirantem est contemplata, & non dabatur ultimo obsequio, & materna pietate vel oculos ei claudere, &c.* Et nunquid hîc verificatum fuit: *Quia in hac vice mittam omnes plagas meas super Cor tuum?* O afflictissimum COR MARIÆ, quomodo possibile fuit, quin in mille partes proscindereris? R. P. Casp. Tausch. S. J. Fol. 19. Exod. 9, 13

 reris?

reris? O quàm triste spectaculum! ô grave CORDIS Martyrium! verè Regina Martyrum, leve enim fuit, quidquid omnes Martyres passi sunt, Gen. 1. 9 si MARIÆ cruciatibus comparetur, hic enim verificatum fuit illud: *Congregentur aquæ, quæ sub cœlo sunt, in locum unum, & appareat arida*, & factum est ita, congregatæ enim sunt aquæ in locum unum, qui propter aquarum congregationem appellatus est *Mare*. Ita in animam & COR dolorosissimæ Matris, velut in locum unum tempore passionis & mortis Christi omnes tribulationum aquæ & fluctus congregati sunt. O pelagus dolorum! adeò imensum, adeò profundum, quod non potest à creatura Ezech. 47. 5. transvadari: *Quoniam intumuerant aquæ profundi torrentis, qui non potest transvadari.*

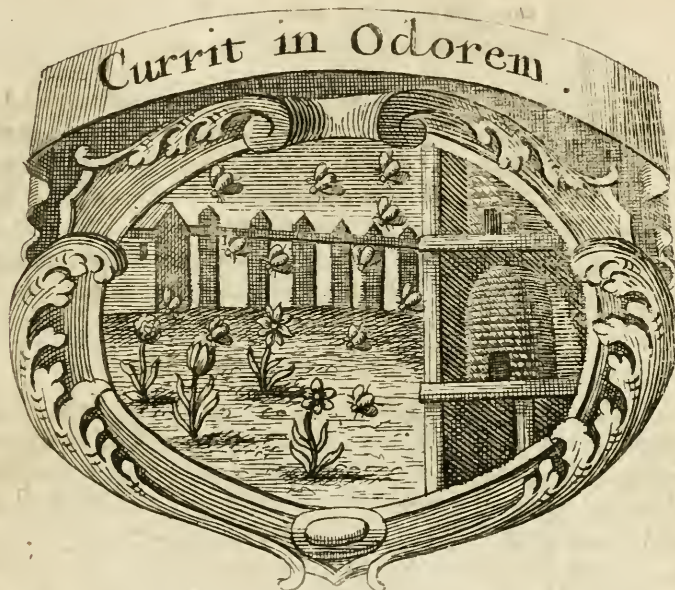
Doleamus igitur, dilectissimi fratres! cum hac dolentissima Matre nostra, ejusque mœstissimi Cordis dolores altiùs mentibus nostris imprimamus, hæc enim veri Filii & Clientis Mariani nota est, cum tali ac tanta Matre sincero animo condolere, ac compati. O pientissima Domina! utinam tuus ille dolor ita imposterum inhæreat cordi meo, sicut inhæsit tuo; dolebo igitur non tam ob innumera delicta mea, quibus Filium tuum offendi, quàm & te, ô Mater, ah quoties contristavi. Ignosce, ô Domina! ego interemi dulcissimum Natum tuum, hinc reus sum mortis & gehennæ; non tamen despero, quia major est misericordia tua, ô JESU, & tua pietas, ô MARIA, quàm mea iniquitas; hinc ex animo, omniumque viscerum latitudine doleo; adjuva me, ô Mater misericordiæ, nec sine, ut æternùm peream, quem Filius tuus tanto sanguinis pretio redemit, &c.

CON-

CONSIDERATIO XLVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa prima cultrix SS. Vulnerum Christi JESU dilectissimi Filii sui extitit.

Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? & dicet; His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me. *Zachar. 13. 6.*

1. SUnamitis illa, cùm unigenitum & unicè dilectum filium suum per im̃aturam mortem perdidit, luctu & dolore plena rectà ad Elisæum Prophetam contendit: *Cumque venisset ad virum Dei in montem, apprehendit pedes ejus; & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo Dei: Dimitte illam: Anima enim ejus in amaritudine est.* O pientissima Domina, ô Mater amoris & doloris! verè anima tua in amaritudine fuit, dum Filium tuum unigenitum & unicè dilectum per tam violentam & im̃aturam crucis mortem amisisti. Accurristi & ipsa cum dicta Sunamitide ad pedes 4 Reg. 4. 27.

S. Gregor. Nazianz in Trag. & P. Jac. Gretser, S.J. de Cruce.

non Elisæi, sed Filii tui pretiosissimi in cruce mortui, cujus SS. ac cruenta pedum Vulnera, quæ juxta S. Gregorium Nazianzenum attingere poteras, materno affectu exosculata es, heu quo animi cum dolore & luctu, quis explicare poterit? Audi ipsum hunc S. Patrem in Tragœdia, quæ *Christus patiens* inscribitur, in persona hujus dolorosæ Virginis loquentem:

Per tuos sacros pedes, quos osculor
Materno amore, te nunc misereat mei.

S. Germanus in Theoria. Item Mallon. de S. Sindon. cap. 19.

De eadem mœstissima Matre refert S. Germanus, quòd Sacrosancta Christi JESU nunc de cruce depositi Vulnera devotione summâ & amore inexplicabili venerata sit: *MARIA Virgo*, inquit, *Christi è cruce depositi osculabatur manus clavis perforatas; osculabatur brachia & pectus lanceâ perforatum; osculabatur pedes clavis perfossos; lavit & rigavit lacrymis universa Vulnera ejus, & plorans acerrimè super singulis, amplexabatur Caput ejus, comprimens ad ubera sua, &c.* Nunc velut apis argumentosa, de qua Lemma fert:

(Currit in odorem.)

Osculabatur perforatas manus, cœli, terræque architectas, velut vernantes & purpureas rosas; nunc ad sacros pedes, qui tot annis oviculam perditam quæsiêre, humiliter prostrata, rubentes plagas venerabundo osculo excipiebat; nunc ad transfixum Filii pectus se reclinabat, intuens pientissimè in hoc reseratum Divinitatis Sacrarium, illudque tenerrimo affectu adorans; ô quoties optavit hîc commori cum Christo, & cor cordi rependere! ô anima Christiana, quid agis? Cur stas otiosa? imitare & tu hanc argumentosam & sedulam apiculam, & curre cum hac SS. Matre dolorosa pariter in odorem fragrantissimarum rosarum, ac SS. Vulnerum crucifixi Amoris tui: *Imitare*, subintrat hîc Mellifluus, *apum sedulitatem, ad conficiendum tibi mel devotionis, ad paradisum charitatis ascende. Non est elevatus in crucem, ut se difficilem præberet accedere ad eum volentibus, sed magìs ut omnibus possit paratior inveniri. Accedens ergo cum fiducia ad hunc paradisum in extensione brachiorum cognosce, suscipe affectum paratum ad tuos, & te ad suos invitantis amplexus, & quasi misericorditer clamantis: Revertere, revertere Sunamitis, ut intueamur te. Intra ergo, anima, paradisum omnibus paradisis meliorem, nunc quidem solo cogitationis affectu, ut postea animâ & corpore cœlestem paradisum valeas introire. Nec breviter amplexandus est iste paradisus, sed volandum per singulos illius flores, & singulorum florum folia sunt sugenda: Nunc ad dexteram, nunc ad sinistram rivulos guttasque sanguinis spargentem est accedendum. In horum contemplationem repete frequenter: Redde mihi lætitiam salutaris tui, adinstar*

S. Bernhard. tr. de Pass. Dom. N. cap. 44.

ſtar apis, quæ inter volandum quendam ſonum habet, donec in florem intret. Accede tandem ad Cor humillimum altiſſimi JESU per januam lateris lanceati; ibi theſaurus ineffabilis charitatis latet, ibi nova devotio invenitur, inde lacrymarum gratia extrahitur, diſcitur manſuetudo, patientia in adverſis, compaſſio in afflictis, & præcipuè cor contritum & humiliatum ibi invenitur. Ipſe JESUS complexus tuos deſiderat, talis ut complectatur expectat, caput floridum multis ſpinarum aculeis confoſſum ad te inclinat, ut ad pacis oſculum te invitet. Redde vicem, & ſuper vulnera mea miſericordiâ commovere, & pone me talem, qualem vides, ut ſignaculum ſuper cor tuum, ſignaculum in brachio tuo, ut in omnibus cogitationibus cordis tui & operationibus brachii tui mihi taliter, ut vides, ſignato ſingulis inveniaris. Hucuſque Mellifluus Bernhardus, quem è cruce pendens JESUS amplexatus eſt, & MARIA ſuo cum lacte virgineo paſcere dignata.

2. Inſignis eſt illa figura, quà in Joſeph Chriſtum Dominum figuratum Patres agnoſcunt. Joſeph *Filius accreſcens* dicitur: Chriſtus creſcebat ætate, ſapientiâ & gratiâ coram Deo & hominibus. Joſeph perfidos fratres peccati arguens invidiam eorum ſubiit: Chriſtus Judæorum fratrum ſuorum ſcelera accuſans graviſſimum odium contra ſe concitavit. Joſeph 20. argenteis à Juda & fratribus venundatus: Chriſtus 30. argenteis à Juda Iſcariothe in mortem venditus eſt. Joſeph tunicâ talari & polymitâ à fratribus & ab Ægyptiaca meretrice pallio ſuo ſpoliatus eſt: Chriſtus à militibus ignominioſiſſimè nudatus fuit: *Diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem.* Joſeph in carcere inter pincernam & piſtorem medius ſervatus, ubi uni vitam, alteri mortem prædixit: Chriſtus in medio duorum latronum crucifixus unum ad vitam elegit, alterum reprobavit. De Joſeph dicitur: *Humiliaverunt in compedibus pedes ejus: Ferrum pertranſiit animam ejus*: Heu quantùm in infami crucis patibulo humiliatus eſt optimus JESUS, ubi ferrei clavi pedes & manus, atque crudelis lancea SS. Cor illius pertranſiit. Joſephi tunicam ſanguine aſperſam & laceratam impii fratres ad patrem remiſerunt: *Vide, utrum tunica filii tui ſit an non?* O doloroſiſſima Mater! tu JESUM dulciſſimum Filium tuum longè meliore tunicâ induiſti, dum eum cooperante Spiritu Sancto veſte carnis noſtræ, ſeu humanitate texiſti; vide nunc, quàm fœdè laceratam & in ſanguine intinctam hanc tibi veſtem remittant impii Deicidæ: *Vide, utrùm tunica Filii tui ſit an non?*

Geneſ. 49. 22
Geneſ. 37. 2.
Geneſ. 37. 28
Geneſ. 37. 23
Geneſ. 39. 12
Pſalm. 21. 19
Geneſ. 40. 12
Pſalm. 104. 17
Geneſ. 37. 32

O anime mi! quis, obſecro, tunc erat piiſſimæ Matris ſenſus, quando à fera peſſima (impia Synagoga) hunc amantisſimum Natum ſuum laceratum & occiſum conſpicata eſt? *Quæ eò lacrymabilior erat*, inquit Mallonius, *quò ardentiùs Chriſtum diligebat; ideò benè Chriſtum quodammodo à fera peſſima laceratum ac devoratum dicere poterat.* O quàm lugubre, & quàm lamentabile hoc erat ſpectaculum, dum cernebat perforatas tam crudeliter ma-

Mallon. de Ss. Sindo. cap. 2.

nus,

nus, tam immanes pedum fissuras, immensum lateris vulnus, totumque corpus plagatum, cruentatum, lividum & exanime: *His consideratis*, subintrat hîc Nebridius, *accessit ad caput, & immites illas spinas multis gemitibus revulsit; dehinc accepto sui capitis velamine cœpit extergere sanguinem ex oculis, mundareque omnia vulnera universi corporis; circuibat plorans, & explorans, contrectansque omnes articulos, & deosculabatur eos. Intuebatur curiosis singultibus fixuras clavorum in manibus & pedibus, mittebatque digitos suos in loca clavorum, manumque suam in latus ejus, & mensurabat profunditatem Divinæ charitatis erga genus humanum. Et quoniam Samaritani illius lagenulam vini & olei non habebat, superpositis oculis in plagas ejus largissimas infudit lacrymas, quibus eas saltem lavabat, si non sanabat. Ipsa denique suis digitis claudebat os ejus & oculos, & pro suprema valedictione addebat lacrymabile osculum. Levabat sæpe in cœlum suos oculos, ac DEO Patri vulnera, sanguinem, dolores & mortem sui Filii offerebat pro hominibus.* Credibile est, hanc SS. Deiparam, ac Matrum omnium desolatissimam tunc in cœlum ingeminâsse, & prout habet Mellifluus, hisce vel similibus verbis ad cœlestem Patrem fuisse locutam: *Respice Domine Sancte Pater, de Sanctuario tuo, & de excelso cœlorum habitaculo: cognosce veram tunicam Filii tui Joseph: hæc fera pessima devoravit eum, & conculcavit in furore suo vestimentum ejus, omnem decorem ejus reliquiis cruoris inquinavit; & ecce quinque scissuras lamentabiles in ea reliquit. Hoc est, Domine, vestimentum, quod in manu Ægyptiæ Meretricis innocens puer tuus dereliquit, &c.* O grave Mariani pectoris tormentum, in quo omnium dolorum congregatio fuit, quemadmodum mare omnium esse solet congregatio aquarum! ô mons Gelboë, non Gelboë sed Calvariæ, nec ros, nec pluvia veniat super te, quia in te occisus est Salvator Israël. Verè vox in excelso tui audita est lamentationis, luctûs & fletûs dolorosissimæ Matris MARIÆ plorantis Filium suum, & nolentis consolari, quia non erat. O anime mi! appropinqua & tu mente tua, considerans, quæ & quanta amore tui fecerit DEUS & Homo Christus, & jam immenso sanguinis pretio illi steterint peccata tua; & tu, anime mi! quid DEO tuo & Amori crucifixo, ac SS. Matri ejus rependes?

Nebrid. in Fasc. Myrr. cap. 21.

S. Bonavent. serm. de Pass. Dom.

3. Et hæc causa est, quòd afflictissima Mater JEsu meritò Princeps hujus sacrosanctæ devotionis erga quinque SS. Vulnera Christi & vocanda & colenda sit, quam exinde secuti sunt dilectus Christi Discipulus Joannes, Joseph Arimathæus, Nicodemus, Maria Magdalena, & aliæ quædam piæ animæ, quæ tunc in Calvariæ jugo præsentes has quinque plagas Dominicas pio ac devoto osculo, antequam exangue corpus tumulo inferretur, veneratæ sunt: *quos nemo ambigat*, dicit Hadrianus Lyræus, *tam manus, quàm pedes è cruce avulsos dulcissimis osculis veneratos fuisse*, non enim ignorabant hæ piæ mentes, quòd hæc SS. Vulnera unicum sint pretium redemptionis humanæ, salus mundi,

Lyræus de Christ. par. lib. 5. c. 7.

di, thesaurus Ecclesiæ, infirmorum solamen, Divini Amoris pignus, ac denique universale ac tutissimum refugium, quò omnes peccatores securè se recipiant: *Cùm me pulsat*, ait Magnus Aurelius Augustinus, *aliqua turpis cogitatio, recurro ad Vulnera Christi: Cùm me premit caro, recordatione vulnerum Domini mei resurgo: Cùm diabolus mihi parat insidias, fugio ad viscera misericordiæ Domini mei, & recedit à me: In omnibus adversitatibus non inveni tam efficax remedium, quàm Vulnera Christi, in illis dormio securus, & requiesco.* S. August. in Matth. cap. 21. 22.

4. Olim, in Lege mandavit DEUS, ut primogenitus quinque siclis redimeretur: *Accipies quinque siclos per singula capita ad mensuram Sanctuarii, &c.* Num. 3. 47 Christus quinque SS. Vulnerum suorum pretio non primogenitum duntaxat, id est, animam hominis, sed & mundum universum à servitute peccati redemit. O peccatores & mortales omnes, boni animi estote: *Empti enim estis pretio magno. Glorificate, & portate DEUM in corpore vestro.* 1. Cor. 6. 20

David contra Goliam pugnaturus, in torrente quinque selectissimos lapides elegit, quibus robustissimum hunc gigantem prostravit. Christus per sua SS. quinque Vulnera infernalem Goliam stravit, vicit, debellavit. 1. Reg. 17. 40

Isaias quinque civitates refugii assignavit, ad quas Ægyptii ad DEUM conversi, si delictum aliquod commisissent, securi poterant confugere: *In illa die erunt quinque civitates in terra Ægypti, &c.* O anima Christiana! si contra DEUM deliquisti, & digna morte perpetrâsti; en monstrat tibi sanctissima ac dolorosissima Virgo quinque similes civitates refugii, hoc est, quinque Sacratissima Dilectissimi vulnera, in quibus contra omnes hostium insultus secura latebis: *Ubi tuta quies*, ait S. Augustinus, *nisi in Vulneribus Salvatoris?* Isa. 19. 18 S. August. in Confess.

5. Judith quondam & omnis populus in suo Epinicione gloriabatur, Holofernis oculos ex intuitu Sandaliorum Judithæ fuisse captos: *Sandalia ejus rapuerunt oculos ejus;* & cur non oculi, qui sunt in amore duces? &c. Respondet Isidorus Clarus: *Posuit in Sandaliis suis quinque Rubinos, qui quinque Christi plagas repræsentabant*, in quarum virtute tyrannus superatus, captus, & devictus est. O anima Christiana! si vis diabolum, mundum ac carnem debellare; en præsentissimum remedium: *Tanta virtus Vulnerum Christi est*, ait Mellifluus Bernhardus, *ut ad eorum memoriam totius peccati fugetur exercitus.* Judith. 16. 11 Isidor. Clar. in Judith. cap. 16. S. Bernhard. serm. 61. in Cant.

Et nunquid quinque panibus quinque hominum millia abundè saturati sunt? Ecce typum quinque SS. Vulnerum JESU crucifixi, quibus reficitur orbis universus: *Plùs*, inquit devotus ille Kempensis, *invenies in vulneribus JESU Christi, quàm in possessione totius mundi.* Ioan. 6. 13 Thom. Kemp. Medit. 22. de Pass. Chri. cap. 6.

Quinque talenta quondam Dominus servo suo tradidit, quibus alia quinque lucraretur, intellige quinque sensus, quos per virtutem & considerationem quinque SS. Vulnerum JESU non tam lucrari, quàm etiam à perditio- Matth. 25. 15

B. Petrus Damian. cit. ab Hadr. Lyr. de Chr. par. Ioan. 5. 2

ne servare possumus: *Vulnera Redemptoris*, inquit B. Petrus Damianus, *quinque sunt, quia nos eramus quinque sensuum vulneribus sauciati, & per has quinque plagas saluti sumus perpetuæ restituti.*

Quis ignorat, quàm celebres olim fuerint quinque illi porticus piscinæ probaticæ, in quibus semper magna languentium multitudo ob spem corporeæ salutis morari consueverat? En habes hîc quinque porticus in Sacratissimis quinque Redemptoris nostri vulneribus, in quibus animæ languentes securè commorantur, & sanantur: *Tutum refugium*, ait S. Augustinus, *mihi præbent Vulnera Salvatoris.*

S. Augustin. loc. cit.

Prudentes illæ quinque Virgines quinque lampades ardentes adornârunt, quibus instructæ ad cœlestes Agni nuptias admittebantur: *Et quæ paratæ erant, intraverunt cum eo ad nuptias.* O Christiani! si ad dapes cœlestes & nuptias Divini Agni aspiratis, maturè de quinque ardentibus lampadibus, hoc est, ardenti & constanti devotione erga quinque SS. Christi JESU Vulnera vobis providete: *Vulnera enim JESU Christi*, pergit idem S. Antistes Hipponensis, *plena sunt misericordiâ, plena pietate, plena dulcedine & charitate.* Et quis unquam peccatorum in animo contrito & humiliato ad hæc sanctissima & summè veneranda Christi JESU vulnera venit, & repulsam ab eo passus est? *Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem peccatoris*, non enim ideò passus & vulneratus sum, ut vos reprobarem, sed ut salvarem æternùm. O anime mi! erige te in spem.

Math. 25. 10

S. August. in Man. c. 21.

6. Recordor hîc illius Villici iniquitatis, qui apud herum suum diffamatus est, quasi dissipâsset bona ipsius, unde meritò ad villicationis suæ reddendam rationem constrictus est: *Redde rationem*; qui, utpotè malè sibi conscius, & anxius quò tandem locorum se verteret, in varias opiniones abiit, & inter alia ita secum rationatus est: *Quid faciam, quia Dominus meus aufert à me villicationem: Fodere non valeo, mendicare erubesco, &c.* O pigerrime homuncio! ad quid querelas moves, quòd *fodere* non valeas? Ecce ostendo tibi jam fossam humum, non opus est, ut amplius labores: *Foderunt manus meas & pedes meos*; imò & Sacratissimum ac Divinissimum Cor JESU, Salvatoris & Fidejussoris tui crudeli lanceæ aratro transfossum: *Unus militum lanceâ latus ejus aperuit*; intra in animo contrito & humiliato in hanc fossam humum, & thesaurum reperies, quo omnibus tuis debitis abundè poteris satisfacere: Subintrat hîc S. Bernhardus: *Si enim ne hoc quidem possibile sit, huic sanè proponet JESUM & hunc crucifixum, ut & ipse absque suo labore habitet in foraminibus petræ, in quibus non laboravit. Nec verendum, quod patiatur repulsam, qui & vocatur, ut intret: Ingredere, inquit, in petram, abscondere in fossa humo à facie timoris Domini, & à gloria majestatis ejus. Infirmæ adhuc & inerti animæ, quæ juxta quod in Evangelio quidam de semetipso confitetur: Fodere non valet, mendicare erubescit; fossa ostenditur humus, ubi lateat, donec con-*

Luc. 16. 3

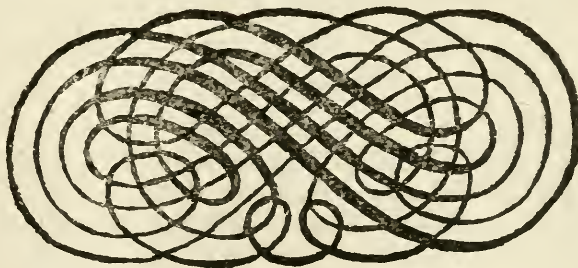
Psalm. 21. 17

S. Bernhard. serm. 62. in Cant.

convalescat, & proficiat, ut possit & ipsa per se sibi cavare foramina in petra, per quæ intret ad interiora Verbi, animi utique vigore & puritate. Hucusque Mellifluus. Finiamus Considerationem nostram.

7. Ad Serenissimam Venetorum Rempublicam aliquando Legatus à Catholico Rege missus est, cui inter alios exhibitos honores Veneti thesaurum suum ostentabant, atque inter alia pretiosa etiam plures ac permagnas cistas innumeris aureis, seu ut vocant zigginis repletas; qui thesaurus à Venetis prorsùs incomparabilis pretii censebatur; quod cernens Legatus Hispanus, subridens rogavit, an pretiosæ ejusmodi Venetorum cistæ etiam fundum haberent? Respondentibus Venetis; quòd sic; reponit Legatus: Sed Rex meus thesaurum sine numero, sine fundo possidet; quibus verbis ad auri argentique fodinas in Regno Perusiano, America & Indiis non inconcinnè allusit. Fortunat. Troyer de Ss. Euchar. disc. 32.

Anima Christiana! vis similem thesaurum sine numero, sine fundo? *Accede* cum dolorosissima Matre *ad Cor altum* crucifixi JESU, & reperies, Mercator ille Evangelicus omnia sua expendit, ut agrum illum, in quo thesaurum absconditum invenit, sibi compararet. Et quid dico, anima mea? En habes in SS.Christi Vulneribus thesaurum absconditum, omnibus mundi divitiis & gazis præstantiorem: *Bonus thesaurus*, inquit Mellifluus, *qui fosso agro Corporis Christi invenitur?* ad quid ergo moraris? Cur te non applicas ad effodiendum hunc thesaurum? noli dicere cum Villico iniquo: *Fodere non valeo*, hoc enim verbum inertis & perditi hominis est: Vade, & dic culpam tuam, &c. Matth. 13. 44 S. Bernhard. cit. à Lyr.

CONSIDERATIO XLIX.

B. Virgo & Mater Doloroſa Filium de cruce depoſitum gremio excipit, & amaris deplorat lacrymis.

Et aſpicient ad me, quem confixerunt, & plangent cum planctu, quaſi ſuper Unigenitum.
Zach. 12. 10.

1. NOn aberrabo à veritatis ſcopo, ſi SS. COR dolentiſſimæ Virginis ac Deiparentis MARIÆ, mirâ charitatis flammâ erga Filium patientem & genus humanum ſuccenſum, cuidam furno Chymico ſeu Campano comparavero, ex cujus ſyphunculis vi ignis, intus agentis, pretioſæ, ac copioſæ diſtillantur lacrymæ, cui furno rectè pro Lemmate inſcribes: *Ex intimo cordis ardore*; vel ſi mavis:

Calor elicit imbres.

En

En perelegans Symbolum: *Hic ignis Divini amoris*, ait B. Petrus Damianus, *in aquam vertitur, quia ex igne Divini amoris lacrymarum compunctio generatur.* O pretiosæ lacrymæ hujus pretiosissimæ Virginis, quos amor in Filium expressit: *Ex oculis meis*, inquit ipsa ad S. Birgittam, *erumpebant lacrymæ, sicut sanguis de venis*; & Theophilus Historicus: *Planxerat*, ait, *tantùm MARIA Virgo affligens se, quòd oculi ipsius rubebant sanguine, & palpebræ ejus tumebant, quia jam corrosæ erant genæ illius roseæ, etiam lacrymæ sanguineæ de ejus oculis emanârunt propter fletum tam amarum, &c.* O lugubre spectaculum, videre ex una parte Filium DEI & mundi Salvatorem mortuum, ac vulneribus laceratum, & ex altera dolorosissimam Matrem & mundi Dominam doloris gladio transfixam, atque irremediabilibus lachrymis miserrimam Unigeniti sui mortem & peccata nostra deplorantem! heu quod tam crudele cor, tam sævum ac ferreum pectus, quod per mortem Salvatoris sui non scindatur, nec per Divinum ejus cruorem dissolvatur, aut per sanguineas ejus SS. Matris lacrymas non emolliatur? Adamas licet durissimus, sanguine tamen agni vel hædi aspersus, in partes scindi, ac rumpi potest, ita S. Isidorus: *Adamantem lapidem*, inquit, *quem nec ignis, nec ferri domare valet materia, solus cruor dissolvit*; & tu, ô peccator, cor tuum ponas ipso adamante durius? Petra à Moyse quondam per modum crucis percussa (*gemina percussio*, ait S. Augustinus, *duo ligna crucis significat*) mox in largissimas lacrymas, imò in flumina effusa est: *Percussit petram, & fluxerunt aquæ*; & tu, peccator inveterate & refractariè, ipsis petris & saxis durior existas? si quidem tibi non videtur dignus benignissimus JESUS pro te crucifixus, & mortuus, ut illi ex animo condoleas, aut afflictissima Mater ejus, ut illi compatiaris, quomodo saltem ob innumera tua delicta non doles? Quibus Filium DEI interemisti, & Matrem ejus toties contristasti?

B. Pet. Dam. Opusc. 63. cap. 13. Lib. 1. Rev. cap. 10. Theophil. Hist. de B. V. S. Isid. l. 12. cap. 1. S. Augustin. Tract. 16. in Ioan. Psalm. 77. 20.

2. De Sunamitide, mœstissima illa Matre, recensent Sacræ Paginæ, quòd unicum ac dilectissimum filium suum morientem in sinu suo super genua collocaverit, ejusque miserandam sortem & mortem amaris deploraverit lacrymis: *Posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, & mortuus est.* 4. Reg. 4. 20

Ita quondam Agar filium suum Ismaëlem præ nimia siti in deserto contabescentem pari cordis dolore deflevit: *Et sedens contrà levavit vocem suam, & flevit.* Genes. 21. 16

Ita Respha aspero cilicio induta, cubansque in illo, diu noctuque filiorum suorum à Gabaonitis crucifixorum indignam mortem assiduis lacrymis deplanxit: *Tollens autem Respha filia Aia cilicium, substravit sibi supra petram ab initio messis, donec stillaret aqua super eos de cœlo, &c.* 2. Reg. 21. 10

Ita Anna Tobiam filium irremediabilibus deplorabat lacrymis, ut præ gemitu, animique mœrore pene confici videretur: *Flebat igitur Mater ejus irremediabilibus lacrymis, atque dicebat: Heu fili mi, ut quid te misimus peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, solatium vitæ nostræ?*

Tob. 10. 4

Ita Eva cunctorum viventium Mater, ubi dilectum Filium suum Abelem à Caino, perfidissimo fratre occisum, sanguineque aspersum in agro invenit, mœstissimis lacrymis eum deplanxit.

Ex Tradit. Hebræor. supra Genes. 4.

Ita denique illa Mulier in judicio Salomonis, cùm nunc vivus infans, & verus ac genuinus filius ejus, gladio satellitis ex jussu Regis esset dissecandus, altum ingemuit, & miserandam nati sortem deflevit: *Commota sunt quippe omnia viscera ejus super filio suo.*

3. Reg. 3. 26

Umbras hactenus audisti, anime mi! agedum ascendamus ad montem myrrhæ & ad collem thuris, atque ibidem afflictissimam Deiparentem ad crucis radices sedentem, & dulcissimum Filium suum mortuum & occisum in gremio tenentem consideremus; ô cruentum, ô lamentabile spectaculum! quis unquam audivit tale, aut huic vidit simile!

De B. Theoclia recenset Metaphrastes, quòd, cùm S. Calliopum Martyrem ac Filium suum sub Maximo Præfecto, verso in terram capite, pro Christi fide in durissima cruce ferreis clavis affixum conspicata est, & exinde mortuum in sinu suo materno excepit, præ vehementia compassionis & amoris materni inter ipsos amplexus animam suam expirârit.

Metaphrast. 7. April.

Et quid dico, anima Christiana? An non millies mortua fuisset hæc dolorosissima Mater JESU, ac tunc præsertim, ubi amantissimum & unicum Filium toto corpore plagatum, cruentatum & exanimem in materno sinu sub cruce recepit? *Ibi*, inquit S. Germanus, *post uberrimum lacrymarum effusum fluvium tandem sanguineas etiam lacrymas fudit.* Audi & doctissimum Ludolphum Carthusianum, qui sic eandem dolorosissimam Matrem, cùm Filium occisum in sinu teneret, plangentem introducit: *Nihil dulcius mihi, quàm tecum mori, & nihil amarius, quàm vivere post mortem tuam, JESU Fili mi: Tu mihi Pater, tu mihi Sponsus, tu mihi Filius, tu mihi omnia eras, nunc orbor Patre, viduor Sponso, desolor prole, omnia perdo. O Fili mi! quid ultrà faciam?*

S. German. apud Mallon. f. 152. Ludolph. Carthus. in vita Christ.

O Christiane, si cor tuum non moveat indigna hæc & innocentissima mors Redemptoris tui; si te non flectant sanguineæ Matris ejus lacrymæ, credo, & firmiter mihi persuadeo, quòd actum sit de te & de salute tua. Velum templi à summo usque deorsum in morte Christi scissum est; petræ durissimæ disruptæ sunt, terra contremuit ab imis fundamentis concussa, monumenta aperta sunt, &c. Et tu, Christiane, si tamen hoc nomine dignus es, stas immotus? Non doles de peccatis? Non compateris Christo crucifixo & de-

& desolatissimæ Matri ejus? O rupes! ô cautes! fluite lacrymæ, ah fluite! *quia non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus.* Threnor. 1. 12

3. De Rege Ache commemorat Plutarchus, quòd vir mitissimus, juxta ac justissimus & subditorum saluti studiosissimus extiterit, & quia pravos illorum mores & enormia vitia diutiùs ferre non poterat, omnem laborem & operam impendit, ut eorum rempublicam in meliorem statum redigeret, atque ad virtutem sequendam animaret. Verùm improbi & ingrati cives, cùm optimum Regis genium ferre haud possent, omniaque in pravam interpretarentur partem, tandem conspiratione civili factâ, in ipsum armatâ irruêre manu, ac truculentum in modum pluribus inflictis vulneribus innocentissimum Principem interemerunt. Audiit hoc fortè mœstissima Regis Mater, quæ ad cadaver filii in via publica prostratum, sanguineque conspersum accelerans, illud inter brachia sua recepit, & gremio impositum piis lacrymis deploravit, sæpiùs sublevatis in cœlum oculis flebiliter exclamans: *Heu me Fili mi! nimia bonitas tua, nimia mansuetudo, & humanitas te simul & nos perdidit!*

Plutarch. & ex eo Fineti in Reflessi di Spirito sopra l' interno Martyrio di M. V.

O anima Christiana, quid dico? Ecce cadaver non alicujus Regis Achis, nec cujusdam innocentis Abelis aut Amasæ, jacet in publica via dilaceratum, conspurcatum, cruore conspersum: *Amasa conspersus sanguine jacebat in media via*; sed ipsius Filii DEI, summi Regis, de cruce depositum, & exanime corpus in gremio Virgineæ & tristissimæ Matris excipitur; ita Adrichomius: *E cruce depositus gremio materno excipitur; etiamnum is locus ostenditur, &c.* Heu quis nunc explicet hujus fidissimæ Matris intensissimum CORDIS dolorem, cùm omnia dilectissimi sui Nati vulnera exploraret, spineam coronam è vertice cruentatis etiam manibus enodaret, ac mille pientissimis osculis & lacrymis cruento illi cadaveri parentaret? Ah quoties sanguinolentis & in cœlum sublevatis oculis, illud cum Matre Achis ingeminare visa, & audita est. *Heu me! Fili mi, nimia bonitas tua, nimia mansuetudo & humanitas te simul & me perdidit!* ô gens ingrata! ô peccatores verè miseri! quid mali vobis fecit dilectus Filius meus? An quia ob vestram salutem in mundum venit, ut vos à diaboli jugo & interitu liberaret? An quia cœcis visum, claudis gressum, mutis loquelam, surdis auditum restituit? An quia ægros sanavit? Leprosos mundavit? Obsessos à dæmonio liberavit? An quia mortuos resuscitavit ad vitam, & pertransiens in terra omnibus benefecit? O miseri, ô ingrati mortales! quid ultrà vobis potuit facere, & non fecit? Hæccine vestra retributio est, ut amantissimum Patrem & Benefactorem omnium maximum in infami ligno suspenderetis, & millenis trucidaretis vulneribus? Istane gratitudo vestra est, quam infinita ejus à vobis exigebant merita? O JESU! ô Fili Benoni, verè vir dolo-

2. Reg. 20. 12

Adrichom. in descript. Hierus. num. 255.

rum, quis mihi det, ut tecum moriar? O Christiani omnes & singuli! auditis Lamenta Matris vestræ? Ah quomodo possibile, quin illi ex animo condoleatis? *Et tu*, sunt verba S. Anselmi, *sine lacrymis amantissimæ Dominæ tuæ lacrymas videbis? Tu siccis manes oculis, & ejus animam pertransivit gladius doloris?* Et tu etiam, mi Lector?

S. Anselm. de Excell. Virg. c. 3.

4. De Uxore Phinees commemorant Regum Fasti, quòd, cùm audisset Arcam DEI esse deperditam, socerumque ac virum suum expirâsse, præ dolore & angore vitam cum morte commutaverit: *In ipso autem momento mortis ejus, dixerunt ei, quæ stabant circà: Ne timeas, quia Filium peperisti; quæ non respondit eis, neque animadvertit, & vocavit Puerum Ichabod, dicens: Translata est gloria de Israël, quia capta est Arca DEI.* O mœstissima ac dolentissima Virgo, verè Mater amoris & doloris, dic, obsecro, quomodo tibi CORDI fuerit, cùm exanime & exsangue Corpus Unigeniti tui nunc de fatali crucis ligno depositum, & super petram ab initio & exinde à Josepho Arimathæo & Nicodemo in sinu tuo collocatum excepisti? Quis ambigat, quin pariter tunc cum moriente Uxore Phinees exclamaveris: *Translata est gloria de Israël, &c.* & cum Vate Threnologo: *Defecit gaudium cordis nostri: Versus est in luctum chorus noster?*

1. Reg. 4. 20.

Threnor. 5. 15

Itane *cecidit corona capitis nostri?* Sic quondam lugebant desolatæ Sionidæ, cùm Regem, regnum, civitatem, Templum, & omnia perdiderunt: Itane *cecidit corona capitis nostri?* O pientissima & afflictissima Domina; verè Mater amoris & doloris, plùs amisisti, cum dulcissimum Filium tuum JESUM per tam cruentam necem perdidisti, heu Domina mea, quomodo *cecidit corona capitis tui?* Imò & nostri?

Threnor. 5. 16

5. De Argia Regina Græciæ & fidissima Conjuge Regis Polynicis refert Beuterus, quòd, cum ex nuntio intellexisset, Regem ac Conjugem suum in campestri pugna ab hoste pluribus vulneribus pro salute patriæ trucidatum, ineffabili mentis dolore affecta, omnisque moræ impatiens de nocte intempesta ad locum certaminis perrexerit, ubi tandem inter occisa militum cadavera ope ardentis lucernæ amantissimum suum Polynicem invenit, sed nudatum, lividum, vulneratum, & fœdè conspurcatum; quid in hoc casu luctuoso Regina consilii? Heu! dolor nimius, qui animum torquebat, & amor, qui ejus mentem possidebat, non sinebant ampliùs, ut in plura lamenta & verba prorumperet, proinde irruens super corpus Dilecti sui, dum illud lacrymis rigat ardentissimis, & hiantia exosculatur vulnera, ipsa animi deliquium passa, juxta cadaver mariti sui expiravit, par amoris victima.

Beut. f. 77.

Non

Non Argiam Græciæ Reginam, ſed ipſam totius univerſi Dominam ac doloroſisſimam Deiparentem MARIAM hîc tibi in Golgothæo monte exhibeo, homo Chriſtiane; perpende, quæſo, heu nimis luctuoſum & omnibus retrò ſæculis inauditum ſpectaculum: Jacet nunc mortuus, qui erigebat vivos, & in ſinu Matris quieſcit; circumſtant fideles amici, plorant omnes, & lugent univerſi, cùm ſaucium, ac in cunctis membris laceratum Corpus JEſu contemplantur: Erant tunc oculi JESU, ô lucida cœli ſidera, pleni ſanguine & emortui; capilli evulſi, & velut reſtis ex concreto cruore contorti; os frigidum tanquam nix, naſus confractus; facies, *in quam deſiderant Angeli proſpicere*, livida, ſputis fœdata, & colaphis percuſſa; *ô ſpecioſe præ filiis hominum*, quomodo converſus es in amaritudinem SS. Matri tuæ, cùm manus tuas tornatiles, plenas hiacinthis, intueretur trabalibus clavis perforatas, pedes hianti vulnere transverberatos, latus immitti ferro reſeratum, & Sacratiſſimum COR tuum præ vehementia dolorum & militis lanceâ disruptum? O quàm lugubre, quàm triſte hoc erat *ſpectaculum DEO, & Angelis & hominibus*, cernere talem ac tantum Filium in proprio ſanguine natantem, & talem ac tantam Matrem ob amoris & doloris magnitudinem penitus colliqueſcentem: O Numen im̃enſum! quomodo poſſibile fuit, quòd hæc doloroſiſſima Mater non pariter cum Argia Regina expirârit? Et certè millies mortua fuiſſet, ſi eam Spiritûs Sancti gratia non peculiari modo in ſolatium primorum fidelium conſervâſſet: *Beata Virgo*, inquit Divus Anſelmus, *in pasſione Chriſti verè interiiſſet præ magnitudine doloris, niſi ab eo præſervata fuiſſet:* Et S. Bernhardus: *Nec lingua*, ait *poterit loqui, nec mens cogitare valebit, quanto dolore afficiebantur pia viſcera MARIÆ.* O deſolata Mater, & ego non lugeam tecum? Ah! ſi Dominus meus ac DEUS meus & Sacratiſſima Mater ejus tantis affecti ſunt cruciatibus, quomodo ego peccatorum miſerrimus ac coriphæus ſine doloribus, ſine cruciatibus, ſine adverſis me ſalvandum exiſtimo? O anime mi! reſolve te hoc temporis momento, impoſterum ad omnia, quæcunque poſſunt accidere adverſa, ob amorem DEI ac Hominis crucifixi & doloroſæ Matris ejus ſuſtinenda, digni enim ſunt: *Dignus eſt Agnus, qui occiſus eſt, &c.*

1. Petr. 1. 12
Pſal. 44. 3
1. Cor. 4. 9
S. Anſelm. lib. de Excell. Virg. cap. 5.
S. Bernhard. in Lament. B. V.
Apoc. 4. 12

6. Occurrit hîc mihi pro coronide, quod de Henrico Primo Rege Angliæ recenſet Andreas Cheſnæus; qui, cùm defunctus apertâ facie in publico feretro expoſitus lugubri cum ornatu & pompâ à regni Proceribus ad tumulum regium efferretur, ſubitò in vultu ſuo coram omnibus tunc præſentibus copioſo ſanguine ſudare cœpit; mirantur omnes, cauſamque requirunt hujus inſolitæ & cruentæ deſudationis, & ecce non aliam reperiunt, quàm quod huic Regi defuncto in platea occurrerit Richardus filius, Princeps perduellis, & patri in vita ſemper injurius, atque exoſus, ad cujus præſentiam Rex mortuus ſine mora per mirabilem quandam antipathiam tam copioſum ſanguinem effudit.

Andreas Cheſnæus in Hiſtor. Angl. ſub an. 1190.

Age anime mi, accede & tu ad Regem gloriæ, imò ad amantissimum Patrem tuum, Christum JESUM & hunc Crucifixum, nunc post exantlatam passionem ac necem in purissimo gremio Sacratissimæ Matris dolorosæ ultimò quiescentem; accede, inquam, & antequam inferatur sepulchro exanime corpus, tuis illud lacrymis lava, & unguento virtutum unge; noli metuere, si verè pœnitens & contritus es, ad tuum occursum parem sanguinis desudationem, non enim vindictam hic pretiosus Redemptoris tui sanguis, sed misericordiam clamat & salutem. Quid igitur moraris? Accede, & cum dolorosa Matre ejus Sacratissima illius Vulnera mille amoris osculis excipe; ô quàm bonum, quàm securum erit habitare in Vulneribus JESU Christi: *Memoriam*, ait Mellifluus, *abundantia suavitatis horum eructabo, quàm diu vixero: In æternum non obliviscar miserationes istas, quia in ipsis vivificatus sum.* Finio cum devotissimo Kempensi: *Plùs*, inquit, *invenies in Vulneribus JESU Christi, quàm in possessione totius mundi.* O sancta Mater, istud agas, Crucifixi fige plagas, cordi meo validè.

S. Bernhard. serm. de pass. D. N. J. C.

Th. Kemp. Med. 22. de Christ. pass. cap. 6.

CON-

CONSIDERATIO L.

Dolorosa Mater curat, ut Filius mortuus, & de cruce depositus honestæ sepulturæ mandetur.

Et accepto corpore, Joseph involvit illud in Sindone munda, & posuit illud in monumento suo novo. *Matth.* 27. 59.

1. NOn sine peculiari causa ac mysterio olim pretiosissimus orbis Reparator Christus seipsum grano frumenti assimilare dignatus est: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet: Si autem mortuum fuerit, multum fructum affert.* Ioann. 12. 24. Ita est, ô mi JESU! *Granum frumenti* eras: Primò in SS. Conceptione tua, dum de cœlo delapsus in virgineo agro, cui benedixit Dominus, à Spiritu S. disseminatus & implantatus es. 2. *Granum frumenti* eras in admirabili Nativitate tua, dum non inter

urbis

urbis mœnia, sed in campo ab intemerata Virgine in lucem prodire voluisti, ventis, frigori, tempestatibus, aliisque corporis incommoditatibus jam tunc velut granum frumenti expositus. 3. *Granum frumenti* eras in Circumcisione tua, sicut enim ejusmodi granum intus solet esse candidum, foris flavum ac subrubrum, ita & tu, ô mi Redemptor! in tua cruenta Circumcisione factus es candidus & rubicundus, & Ecclesiæ tuæ sanguinum
Levit. 2. 10 sponsus. 4. *Granum frumenti* eras in Præsentatione in Templo dum velut
Levitic. 23. 10 spica prima virescens, vel ut manipulus primus à pientissima Matre tua cœlesti Patri præsentatus es juxta illud: *Feretis manipulos spicarum, primitias messis vestræ ad Sacerdotem, qui elevabit fasciculum coram Domino, ut acceptabile sit pro vobis, &c.* 5. *Granum frumenti* eras in persecutione Herodis & aliorum inimicorum tuorum. Quid enim aspectu vilius grano frumenti? & tamen quid orbi utilius? vilis, inquam, & tu, ô mi Domine! videbaris mundo, imò *vermis & non homo*, cui tamen Angeli & universa Ecclesia
Psal. 21. 7 accinere assolent: *Tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus.* 6. *Granum frumenti* eras in ultima Cœna, ubi sub specie panis triticei teipsum fidelibus tuis dedisti in cibum, & etiamnum hoc Eucharistico pane lassum confirmas cor hominis. 7. *Granum frumenti* denique eras in passione, flagellatione, coronatione, crucifixione, morte & sepultura, quia velut granum in area flagellis trituratus, spinis occatus, pedibus impiorum contritus, aratro crucis mortificatus, ac tandem in horto, velut in agro sepultus es, ut ibi de morte, tanquam granum, resurgens trigesimum, sexa-
S. August. in Io. Tr. 51. gesimum, imò & centesimum fructum referres: *Seipsum*, inquit S. Augustinus, *JESUS granum frumenti dicebat: Ipse erat granum mortificandum, & multiplicandum, mortificandum in infidelitate Judæorum, multiplicandum in fide omnium populorum.* Proinde rectè Poëta de Christo mortuo, & in marmoreo munumento sepulto cecinit:

Incidat hoc quamvis generosum in marmora granum;
Lætius ad germen gleba nec ulla dabit.

In quem finem loco Emblematis nostri manum quandam de cœli nubibus prominentem, & grana frumenti in agro disseminantem statuimus; adjectâ & superimpositâ epigraphâ:

Ut surgat in ortum.

2. O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris! transiit paulisper hyems heu nimiùm acerba, transiit & imber maximus ac sanguineus, quo totus terrarum orbis à peccatis ablutus & mundatus est. Mortuus est Filius tuus in ligno, & SS. Cor ejus crudeli ferro transverberatum est; nunc apertæ sunt cataractæ cœli, & consummata sunt omnia, quæ de illo dicta sunt per

per Prophetas: Tempus modò est, ut hoc saluberrimum frumenti granum terræ mandetur, ac honesto sepeliatur monumento. Accidit hîc dolentissimæ Matri in monte Calvario, ut quondam S. Antonio M. in Thebaidis eremo. Brev. Rom. 15. Jan.
Invenit ille S. Pauli primi Eremitæ corpus exanime, genibus complicatis, erectâ cervice, extensisque in altum manibus, & quia sarculum, quo terram effoderet, ad manus non habens anxius hærebat, quomodo hunc sanctissimum Senem sepulchro mandaret; ecce subitò duo leones rapido cursu ex interiori Thebaidis eremo ad beati illius Senis corpus ferebantur, qui dolorem ac venerationem suam rugitu ac ploratu edito indicantes, certatim pedibus foveam in modum sepulchri effoderunt, in quod exinde S. Antonius hymnos & Psalmos ex Christiana traditione decantans, S. Pauli exanime corpus, pallio suo involutum, intulit, tumulumque ex Christiano more composuit. Hoc, inquam, & dolorosissimæ Matri post consummatam Filii passionem evenit, cùm enim anxia & doloribus penè confecta ad vesperam usque juxta crucem extincti sui Nati consisteret, nec haberet, qui emortuum & excarnificatum Corpus JESU de ligno deponeret, illudque sepulchro inferret, lacrymosè in rupe Golgothæa circumspiciens, ecce tibi subitò duos generosos vidit leones, Josephum videlicet ab Arimathæa Nobilem Decurionem, qui (prout rectè observat S. Anselmus) ut hanc afflictissimam solaretur Deiparam, audacter ad Pilatum introivit, & petiit Corpus JESU sub nomine hujus dolorosæ Matris, dum inter cæteras rationes huic Romano Præsidi proposuit innocentissimam Matrem ad crucis pedem præ dolore expiraturam, cui saltem hoc solatii concederet, ut corpus vulneratum & exsangue Unigeniti sui, de fatali ligno depositum amplecti, deosculari, lacrymis rigare, ac honesto sepulchro condere liceret: *Tunc Pilatus jussit reddi corpus.* Ansel. dial. de Pass. D. Matth. 27. 58

Hunc nobilissimum Decurionem ponè secutus est Nicodemus Princeps Judæorum, alter generosus leo, occultus quidem antea Christi Discipulus, sed nunc, deposito omni metu, dolentissimæ Matri sincera sua & in charitate non fictâ offerens obsequia. Juvat hîc audire verba dolorosæ Matris: *Deinde*, ait ad S. Birgittam, *depositus est in cruce, quem ego recepi in genua mea quasi leprosum, & totum lividum; nam oculi ejus erant mortui & sanguine pleni. Os frigidum quasi nix, barba quasi restis, facies contracta; manus quoque sic diriguerunt, quòd non possent deponi, nisi circa umbilicum. Sicut stetit in cruce, sic habui eum in genu; quasi hominem contractum in omnibus membris, &c.* Quàm gratum autem horum duorum verè illustrium virorum ac leonum afflictissimæ Virgini fuerit obsequium, rursus eandem SS. Matrem nostram audiamus: *Jam quasi consolata sum, quòd corpus ejus de cruce depositum contingere potui, & in sinum recipere, vulnera explorare, & tergere.* Jacob quondam, licet in nervo femoris læsus (ex quo vulnere haud dubiè ingentem senserat dolorem) hunc Revel. S. Birgitt. l. 1. cap. 19. Lib. 4. Revel. cap. 7. & lib. 7. cap. 25.

tamen suum fortissimum luctatorem dimittere non voluit, non ignorans, quòd Deum inter brachia stringeret, unde flens & cum lacrymis dicebat: *Non dimittam te.* Et ego Mater, vel potiùs Matris orbe infelix simulacrum dimittam te, Fili mi? Te Amorem meum crucifixum? Te Deum & omne Bonum meum? stringam de brachiis meis, & fortiùs tenebo: *Tenui eum, nec dimittam.*

Genes. 32. 26
Cant. 3. 4

O anime mi! vide hîc, & considera amorem & gemitus amantissimæ Matris tuæ; dolebat hæc quidem miserandam Filii sui sortem, sed magis doluit nostram conditionem, proinde amarissimis lacrymis peccata nostra deflevit, quippe noverat, ea omnium istarum calamitatum ac cruciatuum, quos unà cum Filio per omnem vitæ cursum perpessa est, fuisse causam primariam. O lacrymæ meæ! ubi estis? quare non cum lacrymante Matre JESU expeditæ curritis? Si lacrymæ, teste S. Ambrosio, lavant delicta, ignemque extinguunt gehennalem, ô lacrymæ meæ, ubi estis? *Tam piè plorabat B. Virgo*, subintrat hîc Mellifluus, *tam amarè dolebat, quòd sui ploratûs pietate multos etiam invitos ad lacrymas provocabat; dolor ejus cunctos intuentes dolore compellebat, vixque lacrymas continere valebant, qui eam plorantem conspiciebant.* Et ego peccatorum coriphæus, mille infernis dignissimus, adhuc persisto immotus? O Domina mea! lugeam ac plangam & ego tecum, donec in hoc mundo vixero: *O quis dabit oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte interfectum filiæ populi mei?*

S. Bernhard. in Lament. B. V.
Jerem. 9. 1.

Utar ego lacrymis, sed non muliebriter utar;
Est quoque, qui deceat mascula corda dolor.

2. Olim præcepit DEUS, ut homo leprosus, si ab hac fœda corporis infirmitate mundari discuperet, per Sacerdotum manus septies victimarum sanguine aspergeretur: *Quo asperget illum, qui mundandus est, septies ut jure purgetur.* Idem benignissimus DEUS ordinavit, ut in ejusmodi victimis ac holocaustis pacificis, præsertim dum novum fœdus Deum inter & populum erat sanciendum, sanguis victimarum à Moyse in populum spargeretur: *Ille verò sumptum sanguinem respersit in populum, & ait: Hic est sanguis fœderis, quod pepigit Dominus vobiscum*, reliquum autem victimarum sanguinem voluit super altare profundi: *Partem autem residuam fudit super altare.* Adverte, prudens Lector! unica cruoris stilla sufficiebat unicuique de populo ad expiationem, quia olim *omnia penè in sanguine secundùm legem mundabantur, & sine sanguinis effusione non fiebat remissio*; sed tandem omnis reliquus sanguis super altare holocausti effusus est: *Partem autem residuam fudit super altare.* Magnum hîc latet mysterium, attentum te esse cupio.

Levit. 14. 7
Exod. 24. 8
Hebr. 9. 22

Dic, obsecro, an non universum genus humanum peccati leprâ erat infectum? ad hanc ergo expiandam à Patre in victimam destinatus est ipse innocentissimus Filius & agnus imaculatus, cujus sacrosancto sanguine non unâ duntaxat vice, sed septies aspersi, & sic livore ejus à peccati lepra sanati

sumus:

sumus: *Quo asperget illum, qui mundandus est, septies, ut jure purgetur*; septem Levit. 14. 7
autem ejusmodi aspersiones fuerunt septem Divinissimi Sanguinis effusiones. 1. In circumcisione. 2. In agonia in horto. 3. In flagellatione. 4. In coronatione. 5. In vestium detractione. 6. In crucifixione. Et 7. in SS. Lateris & Cordis apertione. O quàm copiosa apud Dominum est redemptio! populo illi Israëlitico ad expiationem, novumque pactum cum DEO formandum unica sufficit sanguinis stilla; & pientissimus JESUS omnem pro nobis exponit: ô extasin amoris!

Verùm observa ulteriùs. Moyses in ejusmodi lustrationibus aquam sanguini adhibebat, ne sanguis, prout fieri assolet, mox in unam massam concresceret, sed liquidior ac sparsilis, adeoque aspersioni in tantum, ac tam numerosum populum idoneus permaneret. En rursus perelegantem typum sanguinis & aquæ ex latere & Corde Christi promanantium, atque à peccati lepra nos misericorditer abluentium: *Qui dilexit nos, & lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo.* (Cornel. hîc. — Apoc. 2. 5.)

Partem autem residuam fudit super altare. Supra quod pulcherrimè doctissimus Fineti: Maria Virgo, inquit, erat primum altare, supra quod juxta D. Paulum à Christo primum Sacrificium DEO T.O.M. litatum est, in hujus enim virgineo pectore ac sinu requiescens tenellus Infans JEsus in Sacrificium matutinum se pro mundi salute præsentavit: *Ingrediens mundum dicit: Hostiam & oblationem noluisti; Corpus autem aptâsti mihi: Holocautomata pro peccato non tibi placuerunt, tunc dixi: Ecce venio, &c* Tandem verò consumatâ passione in eodem Virginis & Matris pectore ac sinu in Sacrificium vespertinum in Calvariæ monte se obtulit, ubi omnis reliquus sanguis super hoc mysticum altare, hoc est, super Cor dolorosæ Matris effusus est: *Partem autem residuam fudit super altare.* Audi hic devotissimum Taulerum, ita hanc mœstissimam Deiparam alloquentem: *Cor tuum*, inquit, ô Virgo, non semel, sed *plùs centies scissum est; neque aliquid sub tuo aspectu Filio molestia illatum est, quod non secuerit Cor tuum*; ac tunc præsertim, quando depositum de cruce dilectissimum Filium materno gremio excepisti, eiusque plagas omnes propiùs es intuita; ibi, ibi factum est SS. Cor tuum altare suavissimi thymiamatis usque ad Cor Patris ascendentis. (Fineti in Reflex. Spirit. de interno B. V. martyrio. — Hebr. 10. 5 — Tauler. cap. 44.)

4. De Luciano Antiocheno Presbytero & Martyre gloriosissimo refert Justinus Micchoviensis, quòd ultimam Missam super altare Cordis sui celebrarit. Erat is cum aliis Christianis in teterrimo carcere inclusus, & nunc ad mortem destinatus, ut sequenti luce pro Christi fide cum aliis captivis Discipulis trucidaretur. Missam adhuc dicere placuit, ut se, aliosque martyrii Candidatos Sacratissimo Viatico reficeret, & ad cruentam pugnam præmuniret; verùm cum illo squallido carcere non haberent altare: *Altare*, inquiebat, *erit nobis hoc pectus meum*, in qua viva ara Sacrificium DEO fecit, seipsum exinde in hostiam & victimam cruentam pro fide Orthodoxa offerens. (Justin. Micchov. O. P. in Lit. B. V. Tit. Reginæ Martyr.)

O dolorosissima Mater! quid dico? an non SS.Cor tuum, dum Filium de cruce depositum gremio tuo gestabas, simile vivum altare fuit, in quo denuò æterno Patri eundem hunc dilectissimum Filium in Sacrificium vespertinum obtulisti? Ita Arnoldus Carnotensis: *Ipsa*, ait, *seipsam mactans in altari, ligna & flammas congerebat. Altare erat in corpore Filii.* O cruentum & lacrymabile Sacrificium! ô nimis lugubre, & omnium lacrymis dignissimum spectaculum! videre DEI Filium, innumeris plagis saucium, occisum, excarnificatum, & in pectore ac sinu afflictissimæ Matris, antequam inferatur tumulo, quiescentem! O mortales omnes! venite, & videte, an sit dolor sicut dolor dolorosæ Matris? Audiamus iterum Poëtam:

Arnoldus Carnot. Tr. de 7. Verb. Dom.

Te ne ego (nec movear) videam, mœstissima Matrum,
Complexam Nati membra cruenta tui?
Eque tuis oculis super illius ora cadentes
Aspiciam lacrymas, contineamque meas?
Ecce suo tecum rerum natura parenti
Ingemit, & quo tu funere læsa dolet.
Unus ego immotus funus tam flebile possim
Et tua non madidis ora videre genis?
O mihi contingat simili tabescere luctu!
Felix, si lethi causa sit ista mei.

5. Sed jam tempus est, ut sacrum pignus & exsangue Corpus JESU sepulchro mandetur, cùm enim advesperasceret, & inclinata esset dies, duo illi Religiosissimi viri Josephus ab Arimathæa & Nicodemus timentes, ne legem ob primas magni iminentis Sabbathi vesperas transgrederentur, impensiùs dolorosissimam Virginem rogârunt, quatenus sibi ac præsentibus amicis dilectissimum Filium suum ad inungendum, & sepeliendum dimitteret. Hîc novus luctus, novus ploratus; non abnuit tamen dolentissima Mater, quia semper voluntati Divinæ erat conjunctissima; in quem finem ipsa diadema regium cruentis spinis horridum propriis & cruentatis manibus revulsit, ubi adimpletum illud Prophetæ vaticinium: *Et sanguis sanguinem tetigit.* Interim dum exanime Corpus JESU super unam petram subalbam collocatur, atque pro more gentis pretiosis ad sepulturam unguentis præparatur, ipsa mœstissima Virgo, teste Metaphraste & Nebridio, *collegit spinas & pulverem sanguine & aquâ de latere fluente conspersum, & servavit.* Quod pariter confirmat doctissimus Quaresmius: *Sacerrima Virgo*, inquit, *magna cum reverentia collegit, quantum licuit sanguinem*; imò & ferreos clavos, quibus sacrum Christi Corpus in cruce fixum erat (eodem attestante Quaresmio, ac cumprimis S. Bonaventura) in depositione Filii de cruce in sinu collegit, ac imposterum pro suo solatio secum retinuit, ut sic dilectissimi Filii sui mortem non tam præteritam meminisse, quàm quotidie præsentem posset intueri.

Os. 4. 2. Metaphrast. die 15. August. apud Baror. num. 132. Nebrid. cap. 21. Quaresm. Tom. 2. c. 11. sect. 1. S. Bonavent. in Medit. vit. Christ. cap. 81. Revel. S. Birg. lib. 1. cap. 10.

Ut verò satis inunctus erat Jesus, accepit eum SS. Mater, & Corpus ejus mundissimâ involvit sindone. O anime mi! si vidisses hîc luctuosam illam processionem

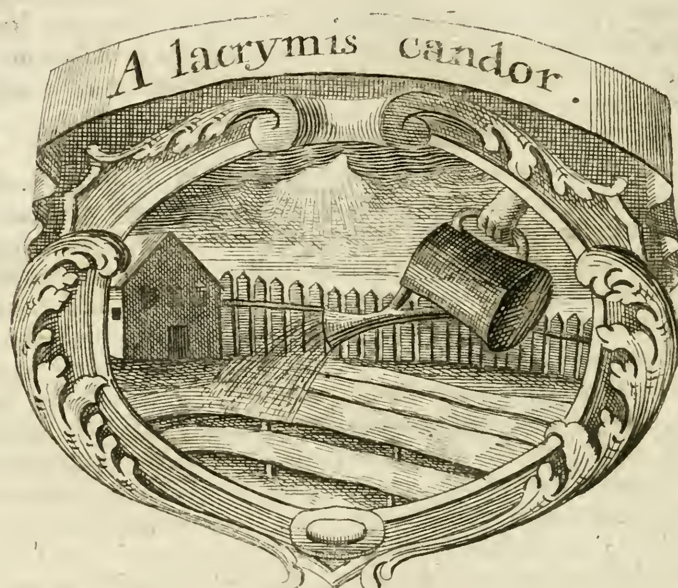
ſionem, quâ ad tumulum, vel in ſcala, vel in feretro, vel potiùs propriis amicorum manibus ferebatur ille, ſub quo curvantur, qui portant orbem, & qui tribus digitis appendit molem terræ? Quid penſâſſes? Quid dixiſſes? Interim levatur funus de terra, & fit inter hos primos Chriſti fideles amabilis contentio, non quis eorum videretur eſſe major, ſed quis prior hoc Diviniſſimum funus poſſet attingere, & propriis ad deſtinatum monumentum manibus portare, hinc ſæpiùs mutabant vices, ut quilibet exinde gloriari poſſet, à ſe in ſepulchrum Servatorem mundi eſſe illatum; omnes hîc euntes ibant, & flebant, ſuper omnes autem Mater miſerabilis, quia præ omnibus amabat. Ah
quoties in cœlum ingeminabat: *Fili mi JESU! JESU, Fili mi! quis mihi det,* 2. Reg. 18.
ut égo moriar pro te, & unà tecum hodie in horto conſepeliar? 38

6. Vidua illa in Naim ponè catalectum filii ſui, præmaturâ morte defuncti, ſequens, in amaritudine animæ ſuæ hoc ſolatii à Chriſto audire meruit:
Noli flere. Verumenimverò nullum hîc aderat mœrentiſſimæ Matri Unigeni- Luc. 7. 13
tum ſuum ad ſepulchrum comitanti ſolatium; & ſi ipſi Angeli pacis, qui tanquam atomi hoc lacrymabile Creatoris ſui funus ad ſepulturam comitabantur, amariſſimè flebant, quomodo ergo ſolari poterant illud dolentiſſimum Cor Virginis, quod erat congregatio omnium dolorum, quemadmodum mare omnium eſt aquarum? O glorioſiſſime cœli Princeps, ſalutis humanæ Nuncie, ac paranymphe Spiritûs Sancti! te inclamo, ô S. Gabriel! an non SS. Vir-
ginem olim in ædibus Nazarethanis ſalutâſti: *Ave gratiâ plena, Dominus tecum;* Luc. 1. 28
benedicta tu in mulieribus? Quomodo gratiâ plena, quæ nunc doloribus ſuperabundat? Quomodo Dominus tecum, ſi eam tot apprehenderunt mala? quomodo benedicta in mulieribus, cujus Filius maledictum in ligno maledicto factus eſt? Sed altum hîc erat in cœlo ſilentium. Tu hæc inter, anima Chriſtiana, adverte, alia divina, alia humana eſſe judicia, ſic nimirum placuit Divinæ Providentiæ ac Bonitati, ut Mater Chriſti fieret noviſſima fœminarum, ut poſtmodùm jure merito exaltari poſſet ſuper omnes choros Angelorum. Diſce hîc humiliari, terra & cinis! diſce pati, & lubenti animo cum doloroſiſſima Matre omnia quæcunque ſuſtinere adverſa, quia his omnibus
dignum eſt cœlum calamitatibus: *Non ſunt condignæ paſſiones hujus temporis* Rom. 8. 18
ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.

Ad ſepulchrum in petra viva exciſum ubi tandem perventum eſt: *Deinde,* S. Birgitt.
ſunt verba doloroſæ Matris, depoſuerunt eum in ſepulchro. O quàm libenter tunc po- lib. 1. c. 10.
ſita fuiſſem viva cum Filio meo, ſi fuiſſet voluntas ejus. Et in alio loco: Verè dicere poſ- Lib. 2. c. 21.
ſum; quòd ſepulto Filio meo quaſi duo Corda in uno ſepulchro fuerint: nunquid non dicitur, ubi eſt theſaurus tuus, ibi eſt & cor tuum? Sic in ſepulchro Filii mei ſemper cogitatio & cor meum verſabatur. Tandem peractis omnibus, mœſtiſſima Mater ad circumſtantes amicos converſa eis peramanter benedixit, humilesque de tanto exhibito obſequio grates perſolvit; credo, hiſce eam uſam verbis, quibus olim David viros Jabes ob ſepultu-
ram Regi Sauli datam comendavit: Benedicti vos Domino, qui feciſtis miſericordiam 2. Reg. 2. 5.
hanc cum Domino veſtro, & ſepeliſtis eum, & nunc retribuet vobis quidem Dominus miſericordiam & veritatem, ſed & ego reddam gratiam, &c. Audis hoc, mi Lector! ama doloroſam Matrem, & illa reddet gratiam.

CONSIDERATIO LI.

Dolorosæ Matri in Passione Filii comes indivulsa Maria Magdalena, crucifixum Amorem suum deplorans.

Erat autem ibidem Maria Magdalena & altera Maria sedentes contra sepulchrum. *Matth. 27. 61.*

Lib. 3. Esdræ cap. 3. v. 10.

1. IAm olim in aula Darii Persarum Regis pulcherrimum hoc problema discussum, atque ventilatum est, quidnam in orbe terrarum fortissimum? Num vinum, Rex, Mulier, an veritas? Forte vinum; Noëmum consule post diluvium in vinea sua inebriatum, Loth vino nimio madentem, Holofernem vino sepultum, aliosque innumeros, de quibus Ecclesiasticus: *Propter crapulam multi obierunt, &c.* Fortis Rex, ad cujus nutum & imperium, regnum pendet universum; ita de Alexandro Machabæorum Liber primus: *Pertransiit usque ad fines terræ; & accepit spolia multitudinis gentium;*

Eccl. 37. 34

1. Mach. 1. 3.

tium; & ſiluit terra à conſpectu ejus. Fortis Mulier; Samſonem interroga mortalium omnium facilè robuſtiſſimum, Davidem Regem ſanctiſſimum, Salomonem ſapientiſſimum, à mulieribus victos, fractos, deluſos. Fortis veritas, & ſi Zorobabelem conſulimus, *Super omnia vincit, ac prævalet, &c.*

Quidquid ſit de hoc problemate, fortior & major horum omnium eſt charitas, quæ vincit, ac prævalet, hæc enim omnipotentem DEUM ligavit, ut de cœlo in terram deſcenderet, homo fieret, tanta ac tam indigna pro mortalium ſalute pateretur, ac denique in infami crucis patibulo amoris victima occumberet: *Quid amore*, ſubintrat hîc Mellifluus, *Violentius? Triumphat de DEO amor.* Unde in Canticis dicitur: *Fortis ut mors dilectio.* Hinc tot Sancti ardentiſſimis optârunt votis quamcunque pro Chriſto ſubire necem, quorum charitas omnino erat inſaturabilis, nam quò magis Crucifixum ſuum diligebant amorem, eò ampliùs diligere diſcupiebant, *modus enim diligendi DEUM, eſt amare ſine modo*, ita dictus Mellifluus. S. Bernhard. ſerm. de Paſſ. Cant. 8. 6 S. Bernhard. lib. 4. Paſc. cap. 5.

Tali in DEUM & Hominem Chriſtum ardebat amore felix illa peccatrix, omniumque pœnitentium fidiſſimum ſpeculum Maria Magdalena, quam tot profuſi lacrymarum rivuli, quibus offenſam ſummi Boni, atque demerita ſua à die converſionis ſuæ uſque ad ſupremum vitæ ſuæ diem deplanxerat, ſatis luculenter demonſtrant, Et ſi olim Judæi ex viſis Chriſti lacrymis, quibus Lazarum amicum ſuum deplorabat, hanc arguebant conſequentiam: *Ecce quomodo amabat eum*, rectè & nos ex lacrymis pœnitentis Magdalenæ concludimus: *Ecce quomodo amabat JESUM*, quem per omnem paſſionem cum doloroſiſſima Matre tanquam comes indivulſa nunquam deſeruit, imò & de novo, ſicut priùs in convivio, ejus ſacratos, diriſſimisque clavis perforatos pedes lacrymis ſuis rigavit, abluit, deterſit: *Oculis inundantibus*, ait B. Damianus, *veſtigia Salvatoris infudit, &c.* Proinde huic Divæ non incongruè pro Symbolo telam candidam in aprico campo radiis ſolaribus expoſitam, & aquarum guttulis deſuper rigatam ſtatuimus, cum Lemmate: Ioan. 11. 36 Luc. 7. 38

A lacrymis candor.

O bonæ lacrymæ, exclamat S. Ambroſius, *in quibus eſt redemptio peccatorum! veniam non poſtulant, & merentur; cauſam non dicunt, & miſericordiam conſequuntur.* A lacrymis candor. Progrediamur ulteriùs. S. Ambroſ. l. 2. in Luc. & ſerm. 46. de Pœnit.

2. Ubi juſtiſſimus ſcelerum Vindex DEUS totum terrarum orbem innumeris cumulatum ſceleribus per univerſale diluvium purgavit, & nunc in ſummam gratiarum actionem juſtus Noë, quòd ab interitu cum omni familia ſua tam miſericorditer fuerit præſervatus, pinguiſſimum Sacrificium de animantibus mundis in aprico campo DEO T.O.M. litavit; ecce dum fumus

pinguis & odor holocauftorum furfum in aëra afcendit, de cœlo viciffim nova gratia & pax Divina defcendit, DEUM inter & Hominem de novo confirmata ac ftabilita, in cujus rei fignum in fuperiori aëris regione Arcus miri fplendoris apparuit, qui Noëmo, filiis ac pofteris ejus nonnifi læta ac profpe-
Genef. 9. 12 ra præfignavit: *Hoc fignum fœderis, quod do inter me & vos, & ad omnem animam viventem, &c.*

Per hunc arcum rectè in typo Chriftus JESUS & hic Crucifixus præfignatus eft, per quem genus humanum cum Patre reconciliatum fuit; folet
Seneca l. 1. Nat. quæft. cap. 6. autem arcus per reflexos folis radios in nube rorida recipi: *Arcus*, inquit Seneca, *meridie ortus, magnam vim aquarum vehit, circa occafum rorabit, &c.* Anime mi! reflecte paulifper tua in dolorofiffimam Matrem lumina, & in dolorum ejus fociam Mariam Magdalenam, juxta crucem ftantes, & quid cernes aliud, quàm nubem roridam, & pluviam, non cruentam duntaxat de Vulneribus crucifixi JESU, fed & ex oculis illarum piiffimarum mentium
Tilman. in allegoriis. largiffimè promanantem: *Magdalena*, inquit Tilmanus, *erat nubes rorida & pluvia.* O pluvia falutaris! fi jam tunc convivio Simonis, dum lacrymis cœ-
Luc. 7. 47 pit rigare pedes JESU, ab ore Veritatis audire meruit: *Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multùm*; quid nunc fentis, pie Lector, dum plorantem fub cruce contemplaris Magdalenam, in SS. Sanguine Agni dealbatam? *En*, inquit
S. Chryfol. ferm. 93. S. Chryfologus, *mutatur ordo rerum; pluviam terræ dat cœlum femper: Ecce nunc rigat terra cœlum; lacrymis rigabat pedes ejus. O quanta vis in lacrymis peccatorum! rigant cœlum, terram diluunt, extinguunt gehennam.* O anima Chriftiana! licet innumeris obnoxia fis peccatis, quid fugis à crucifixo JESU? Ecce cum Magdalena confidenter & in animo contrito, ac verè humi-
Pfal. 102. 3 liato, ad crucifixum Amorem tuum accede, ille enim eft, *qui propitiatur omnibus tuis, qui fanat omnes infirmitates tuas; qui redimit de interitu vitam tuam, &c.* Plorabat quidem Maria Magdalena in domo Pharifæi, fed tunc temporis intervallo adhuc ignorabat, quàm immenfo fanguinis pretio forent Domino luenda illa, quæ deplangebat delicta; verùm cùm nunc vidit Dilectum fuum, quem firmiffimâ fide DEUM & Hominem credidit, in Calvario monte fuffixum cruci, & ex quinque facris Vulnerum canalibus copiofiffimum Sanguinem pro remiffione peccatorum fuorum profundentem, ah quis dicet, quantùm creverit mentis ejus & dolor & amor in JESUM? En formam habes, anima Chriftiana! quam imiteris; illa ubi femel culpam fuam agnovit, non ampliùs DEUM offendit, & tu, ah mifera! quoties redis ad vomitum?

3. Et quis, obfecro, non obftupefcat, dum animo attentiore confiderat, quòd B. M. Magdalena Sanctiffimæ Deiparæ intima, familiariffima, ac quodammodo domeftica fuerit? quæ Sacratiffima & intemerata Virgo, licet Seraphinis purior, cum hac tamen pœnitente peccatrice intimè conver-

fat-

sari minimè dedignata est; & quemadmodum Filius publicanos & peccatores non respuebat, sed manducabat, & conversabatur cum illis, ita quoque hæc Beatissima Virgo & Mater doloris & amoris hanc peccatricem, super nivem nunc dealbatam, benignè complexa est, eamque in sociam pluribus annis adhibuit, unde neque in cruenta Christi passione ab hac mœstissima Matre separari voluit. Juvat hîc audire S. Anselmum, qui afflictissimam Deiparam pro eo tempore, quo dilectissimum Filium suum ad mortem damnatum, & crucis ligno onustum ad Golgothæum montem inter latrones procedentem conspexit, ita loquentem introducit: *Unà cum Maria Magdalena per viam objacentis plateæ, circa quendam fontem cucurrimus, quatenus illi obviam veniremus, & cùm veniremus juxta fontem, obvium habuimus Filium meum deformatum, pressum omni dolore, qui benignè se inclinans, ad me dicebat: Ave Mater, ac si diceret: Gratias tibi debeo, electa Mater mea! pro multimodis beneficiis mihi impensis, & pro multo labore, quo in summa paupertatis abjectione enutrivisti templum corporis mei, & nunc in destructione constitutum inter contumelias & opprobria sequi non dedignaris, nec vereris, quamvis omnibus contemptui habeamur.* S. Anselm. in Dialogo de Passione.

Promiserat quidem Petrus priùs Magistro suo fidelitatem nullis periculis, nullisque separandam cruciatibus: *Domine tecum paratus sum & in carcerem & in mortem ire.* Luc. 22. 33. Thomas similiter ad eandem necem cum Christo perferendam ultrò se obtulit: *Eamus & nos, ut moriamur cum eo.* Ioann. 11. 16. Similiter & reliqui Discipuli cum Christo in ultima Cœna mensæ accumbentes fecerunt. Verùm cùm nunc aliam rerum faciem vidissent, & Magistrum suum captum, vinculis constrictum, mortique traditum: *Tunc Discipuli omnes relicto eo fugerunt.* Non sic cum Matre dolorosa Mar. Magdalena, non sic: *Surgam*, inquiebat, *& circuibo civitatem, per vicos & plateas quæram, quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non inveni. Invenerunt me vigiles, qui custodiunt civitatem: Num quem diligit anima mea, vidistis? Paululum cùm pertransissem eos, inveni, quem diligit anima mea: Tenui eum, nec dimittam.* Cant. 3. 2. Sed dic, obsecro, ô Magdalena! ubi eum invenisti? *In lectulo*, reponit; & qualis ille lectulus Dilecti tui? Lectulus, inquit, floridus floridi Nazaræi mei non est alius quàm crux: *Hîc tenui eum, nec dimittam*; hîc sedens secus pedes ejus, audiam verbum illius; hîc sub umbra illius, quem desideraveram, sedebo, & fructus ejus dulci gutturi meo; hîc, cùm Rex meus est in accubitu suo, nardus mea dabit odorem suum. O beatissima peccatrix! verè optimam partem elegisti, dum JESUM & hunc Crucifixum elegisti: *Gratia tibi*, subintrat hîc S. Bernhardus, *ô beatissima peccatrix! ostendisti mundo tutum peccatoribus locum, pedes scilicet JESU, qui neminem spernunt, neminem projiciunt, neminem repellunt, suscipiunt omnes, &c.* S. Bernhardin. ferm. 45. in fer. 6. Paraſcev. Et quid tu hîc agis, ô mi Lector?

Brev. Rom. 23. Nov.

4. De S. Clemente Pont. Max. perhibetur, quòd, cùm vitæ Sanctitate & doctrinâ Gentiles plurimos ad fidem Christi Romæ convertisset, à Trajano Imperatore in exilium trans mare Ponticum relegatus sit, ubi in solitudine Chersone duo Christianorum millia invenit, qui ab eodem Imperatore in hunc locum ad eruenda & secanda marmora condemnati fuerant, quibus ingenti siti laborantibus in colle Agnum Divinum ostendit, sub cujus pedibus fons vivus in salutem eorum emanabat.

Anima Christiana! respice in montem Calvarium, ubi pari ratione Agnum illum im̃aculatum pro salute universorum in ara crucis immolatum cernes, sub cujus pedibus non dissimilis fons vivus emanat, fons videlicet lacrymarum dolentissimæ Matris ejus & M. Magdalenæ, irremediabilibus lacrymarum rivulis Amorem suum crucifixum deplorantium, ac tunc præsertim, quando corpus JESU emortuum, de ligno depositum, super lapidem collocatum, à sanguine purgatum, & pretiosis aromatibus inunctum est: *Resonabat*, inquit S. Laurentius Justinianus, *locus ille clamoribus, aspergebatur lacrymis, ac gemitibus replebatur.* O quàm lugubre erat spectaculum, afflictissimam videre Matrem, Filium suum occisum in sinum suum excipientem, os, oculosque claudentem, vulnera explorantem, spineum sertum è Filii capite non sine cruenta manuum punctione revellentem! S.Anselmus, *accurrens Joannes Evangelista concidit super pectus JESU, plorans, & dicens: Heu, heu de isto pectore heri potabam dulcia, hodie tristia, &c.* Magdalena autem pro more suo ad pedes Christi accedebat: *Virgo*, ait S. Bernhardinus, *caput Magdalena vero pedes est amplexata*; & Simon de Cassia: *Dominicos pedes illico recognovit, ad quos admota multorum peccatorum remissionem acceperat.* Et si quondam Sunamitis illa ad pedes Elisæi Prophetæ prostrata lacrymando filii sui im̃aturâ morte extincti meruit obtinere resuscitationem: *Cumque venisset ad virum DEI in montem, apprehendit pedes ejus.* Quid de B.M. Magdalena sentiendum, quæ sacros & perforatos Domini pedes osculando, & lacrymis suis rigando, ac abluendo non poterat satiari: *Magdalena*, subintrat hîc rursus S.Bernhardinus: *prostravit se ad pedes Domini, ipsos osculando, & suis solitis lacrymis balneando, & clamando dicens: O sanctissimi pedes, vos docuistis me, quo pacto debeam aufugere, & exire de manibus diaboli, &c.*

S. Laurent. Justin. de agon. Chr.st. cap. 21.

S. Anselm. Tract. de Pass. Dom.

S. Bernhardin. serm. 45. in fer. 6. Parascev.

Simon. de Cass. lib. 9. cap. 33.

3. Reg. 4. 27

O anima Christiana! quid agis? Magdalena semper, ubi cum Christo fuit, locum ad pedes ejus elegit; in convivio Principis Pharisæorum, ubi lacrymis cœpit rigare pedes JESU, in cœna Bethaniæ, ubi caput & pedes Domini pretioso nardi pistici unguento inunxit; in domo Marthæ, ubi ad pedes Christi sedens audiebat verbum illius; ad monumentum Lazari, ubi ad pedes Salvatoris prostrata rogabat: *Domine! si fuisses hîc, &c.* In monte Calvario, ubi cum Matre dolorosa sub pedibus crucifixi Amoris sui steterat; & in eodem loco, ubi mortuo & de crucis ligno deposito denuò lacrymis suis pedes

pedes abluit, &c. *Magdalena*, subintrat hîc S. Gregorius Nyssenus, *sensibus & membris omnibus, quibus peccaverat Mulier, pœnitentiam egit: Nos verò verbis quidem pœnitentiam pollicemur, factis verò nihil studii, laborisque præstamus, sed eâdem vivendi consuetudine utimur, quâ priùs.* Si ergo cum Magdalena DEUM nostrum offendimus, quare non cum illa ad pedes crucifixi JESU prosternimur? Illa in eremo triginta annis austerissimam egit pœnitentiam, ad crucis effigiem, quam ei S. Michaël præfixerat, assiduò sua deflens peccata, licet jam pridem remissa; nos longè culpabiliores sumus Magdalenâ: Heu ubi nostræ sunt lacrymæ? Ubi vera & seria pœnitentia? Et quid tandem de nobis fiet?

S. Bernhardin. loc. cit. S. Gregor. Nyss. orat. in eos, qui acerbiùs alios judicant.

5. O sancta & inclyta Pœnitens! olim vesani amoris mancipium, nunc Sponsa Christi, cui te ulteriùs comparabo? Si Christus JEsus & hic Crucifixus magnes est, tu ferrum eras, nescio quâ arcanâ amoris sympathiâ ad centrum suum attractum? Olim ferrum Elisæi in aquarum profundum delapsum, ultrò ad lignum natavit: *Præcidit ergo lignum, & misit illuc: natavitque ferrum.* 4. Reg. 6. 6
Et nunquid hoc ferrum (Magdalena) mirabili amoris impulsu ad lignum crucis natavit? Audi Ecclesiam in hymno: *Adstare non timet cruci, sepulchro inhæret anxia; truces nec horret milites; pellit timorem charitas.* O si simili affectu & amore crucifixum Amorem nostrum diligeremus! quotidie JEsum in cruce pendentem intuemur, & nulla in eum commiseratione tangimur? Zach. 13. 1

Si Christus JEsus & hic Crucifixus fons est, de quo Zacharias: *In illa die erat fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem in ablutionem peccatoris.* Tu, ô sancta peccatrix, cerva sitibunda & amoris telo saucia fuisti, quæ magno impetu ad hunc gratiarum fontem anhelâsti, lacrymas tuas cum pretioso Redemptoris tui Sanguine commiscens, & vas tibi de eodem Divino cruore pro tuo implens solamine. O spectaculum lugubre! natabat humus SS. Sânguine JEsu, & natabant lacrymis Magdalenæ oculi. O quàm prompto animo cum Christo sanguinem tuum fudisses, si ita DEI voluntas fuisset. O cor meum! ad quid jacturæ vel levissimæ illacrymaris, & cum JEsu crucifixo non doles? quousque cor durum erga illum geres? Ergo in signum veri ac sinceri amoris nec unam dabis lacrymulam?

Si Christus JEsus & hic crucifixus Mercator ille est, qui pro una pretiosa margarita vendidit omnia, quæ habuit, & emit eam. Tu, ô sanctissima Pœnitens! pretiosa illa margarita extitisti, pro qua Negotiator ille cœlestis in cruce dedit omnia, quæ habuit, imò & ultimam sanguinis stillam, unde Ecclesia: *Amissa drachma regio recondita est ærario, &c.* Si ille Sponsus sanguinum: tu Sponsa hujus Dilecti, cujus sanguis ornavit genas tuas. Si ille Pastor bonus, qui in cruce animam suam posuit pro ovibus suis: tu prima ovicula, ab illo inventa, & proprio sanguine illius proluta, atque abluta. O Christiani! subintrat hîc antiquissimus Origenes: *Sequamur hujus Mulieris affe-*

Matth. 13, 45

Origenes.

hom. de M. Magd. *affectum, ut perveniamus ad effectum: ploret unusquisque ad JEsum & quærat fideliter JESUM, quia non celavit se quærenti peccatrici. Disce, peccator homo, à peccatrice muliere, cui tamen dimissa sunt peccata sua. Disce plorare DEI absentiam, & considerare ejus præsentiam. Disce à Maria JEsum amare, & in JEsum sperare, & quærendo JEsum investigare, nulla adversa formidare, nullam extra JEsum consolationem accipere, omnia propter JEsum contemnere.*

2. Mach. 1. 22 6. In Machabæorum Libro secundo refertur, quomodo aqua crassa fuerit mutata in ignem: *Utque tempus affuit, quo sol refulsit, qui priùs erat in nubilo, accensus est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.* Audeo dicere, lacrymas pœnitentis Magdalenæ in ignem fuisse mutatas, erat enim tota charitate ignita ab illo tempore, ex quo gratiarum Sol mitissimus JEsus illi primò in convivio affulsit, unde hunc ignem nec maria nec flumina passionum & dolorum, quos unà cum Christo patiente & dolentissima Matre in animo perpessa est, poterant obruere: *Attendite,* ait S. Thomas Villanovanus, *quâ dilectione prosequebatur virum Magistrum, quæ etiam pro mortuo se exponit morti, non minùs pro defuncto, quam priùs fuerat officiosa viventi.* (S. Th. Villanov. in conc. de S. Magd.)

Olim pientissimus orbis Reparator Christus Viduæ in Naim lacrymas interdixit: *Noli flere*; sed de B. Magdalena non legitur, quòd aliquando Christus ejus lacrymas culpaverit, sed potiùs ipse ad fletum eam magis stimulavit, dum contra murmurantem Pharisæum illam defendit: *Aquam pedibus meis non dedisti: hæc autem lacrymis rigavit pedes meos, & capillis suis tersit.* Ratio est, quia Mulier illa Vidua non sua delicta, sed immaturam filii sui necem deploravit, non autem placent Christo ejusmodi lacrymæ inanes; verùm M. Magdalena sua peccata animitus & amarissimis deplanxit lacrymis, ac tunc præsertim, quando Salvatorem mundi ob delicta sua ac totius mundi ab impiis captum, flagellatum, serto spineo coronatum, ad mortem condemnatum, in cruce pendentem, ac denique mortuum & extinctum conspicata, atque contemplata est? *Non fudit sanguinem,* ait Os Aureum, *sed fontes lacrymarum profudit, & delevit peccata sua.* O beati, qui taliter lugent! Anima peccatrix, quid hæres? Ad quid stulto dolore & planctu pro rebus temporalibus consumeris? Ob pomum ereptum, ob levissima ploras crepundia; perdis DEUM per peccatum, & rides? *Nulla res,* inquit Paulus de Palatio, *in hoc sæculo digna fletus est, nisi peccatum*; & Mellifluus: *Funde lacrymas ad Crucifixum, nam te salvare paratus est, qui pro te talia passus est.* A lacrymis candor. (Luc. 7. 13; S. Chrysost. serm. 93.; Paul. de Palat. in c. 5. Matth.; S. Bernh. de Cœna Dom.)

CON-

CONSIDERATIO LII.

Perpenduntur rationes, quare B. Virgo & Mater Dolorosa non unà cum Filio fuerit immolata?

Non moriar, sed vivam, & narrabo opera Domini.
Psal. 117. 17.

1. REctè amarissima Christi passio à Vate Regio mari turbido comparata est, in quo mitissimus orbis Reparator Christus, velut alter Jonas, ut alios ab interitu salvaret, Jonæ. 1. 5
projectus fuit; audi ipsum Psaltem Regium in persona Christi patientis loquentem: *Intraverunt aquæ usque ad* psal. 68. 1
animam meam: Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me; ubi observandum, benignissimum Redemptorem à Propheta homini naufraganti assimilari, qui è fracta navi ventorum & procellarum vi excussus in ima

decidit, unde emergens pro supremo solatio non aliud habet remedium, nisi lignum, seu navis confractæ tabulam, quam summâ animi cum aviditate apprehendit, spe fretus, se ope hujus ligni adhuc ad optatum salutis portum evasurum; verùm magis magisque procellarum vi & mole fluctuum protrusus, tandem usque ad altitudinem maris & in ejus profundum devolvitur, ubi ab omnibus derelictus miserandum in modum submergitur. Ita, inquam, accidit pretiosissimo animarum nostrarum Redemptori Christo JESU, cùm enim hactenus per varias persecutionum, pœnarum, ac dolorum procellas in passione sua fuisset jactatus, & agitatus, tandem apprehendens lignum crucis, in quo genus salvaret humanum, olim per lignum scientiæ boni & mali in paradiso destructum, ipse in altitudinem maris devenit, & miserandum in modum per tam cruentam tempestatem submersus est: *Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.*

Psal. 68. 3

Huic dilectissimo Filio suo, in hoc luctuosissimo passionis naufragio submerso, individuam ac fidelissimam sociam sese adjunxit B. Virgo & Mater dolorosa, cujus dolor & afflictio tantus extitit, ut à Divino Vate pari ratione cum immenso maris æstu comparetur: *Magna est, velut mare, contritio tua.* Observa hîc, prudens Lector, quòd Propheta Threnologus in primo mentis obtutu nescierit, quomodo, ac qualiter, & cum quibus compararet tantos ac tales Virginis Matris dolores: *Cui,* inquiebat, *comparabo te, vel cui assimilabo te, filia Jerusalem? cui exequabo te, Virgo Filia Sion?* Si te volo comparare virgæ Aaronis? heu nunc in passione & morte filii sicca & arida facta es. Si flori campi & lilio convallium? Sed nunc cecidit flos & lilium elanguit. Si rosæ in Jericho? Ab nunc illi spina est sola superstes. Si Mulieri amictæ sole? Verùm & ipse nunc mundi oculus, serenissimus Sol obscuratus est. Si Lunæ perfectæ? O Superi condolete, heu nunc versa est in sanguinem; audi Poëtam.

Threno. 2. 13
Num. 17. 8
Cant. 2. 1
Ecclef. 27. 18
Apoc. 12. 1
Joel. 23. 1

Pallida luna pluit, sed non nisi tu scelerate
Causa hujus luctûs, atque doloris eras.

Cui ergo te comparabo, ô Virgo & Mater omnium afflictissima? & tandem subjungit Propheta: *Magna est, velut mare, contritio tua;* Supra quod Hugo à S. Victore: *Mirum,* inquit, *valdè est, quòd calamitatem ejus nulli coæquari posse commemorat; & statim magnitudinem maris ei in comparatione coæquat;* & cur hoc? Causam subjungit idem Hugo: *Quemadmodum mare super omnes aquas, & mole & amaritudine excellens est, ita tuæ contritioni nulla calamitas æquari potest;* in quo tamen vastissimo passionis Oceano hæc pientissima Mater, etiam post tot ac tantos exantlatos decumanos persecutionum fluctus, non periit, sed mirabiliter adhuc emersit, & in vita usque ad præfinitum à Patre tempus conservata est. Proinde huic mœstissimæ

Hugo à S. Vict. ibid. quem citat Fineti in Reflex. Spirit. de B. Virg.

Matri

Matri pro Symbolo mergulum, seu potiùs mergulam appingi curavimus, cujus avis natura est, ut, viso quocunque periculo, quantocyus in maris undas sese recipiat, ex quo tamen longo post intervallo indemnis emergere solet, cum inscripto hoc Lemmate:

Mersa non mergitur.

En Symbolum dolorosæ Virginis, quam DEUS in passione Filii sui non voluit, ut submergeretur cum Filio, licet teste S. Anselmo, *per singula momenta dolor vitam ejus extinguere sufficiens fuisset, nisi ex speciali miraculo divinitus conservaretur.* Rationes assignari possunt sequentes. S. Anselm. de Excell. V. cap. 5.

2. Olim in Lege præcepit DEUS, ut si quis itinerans in via, vel in arbore, aut in sylva nidum avium inveniret, captis & sublatis pullis, Matri incubanti parceret, eamque liberam ac indemnem sineret avolare: *Si ambulans per viam, in arbore, vel in terra nidum avis inveneris, & Matrem pullis vel ovis desuper incubantem, non tenebis eam cum filiis, sed abire patieris, captos tenens filios, ut bene sit tibi, & longo vivas tempore.* Deut. 22. 6

Idem DEUS alio in loco mandavit, ut ad expiandum leprosum duo passeres vivi sibi afferrentur, quorum unus à Sacerdote occideretur, & ejus sanguine leprosus aspergeretur, alter verò in sanguine occisi passeris intinctus liberè permitteretur in campum avolare: *Alium autem vivum cum ligno cedrino, & cocco & hyssoppo tinget in sanguine passeris immolati, quo asperget illum, qui mundandus est, septies, ut jure purgetur: & dimittet passerem vivum, ut in agrum avolet.* Lev. 14. 6

Pari ratione in libro Exodi præcepit DEUS, ne Israëlitæ uno die ac tempore agnum cum Matre im̃olarent, sed ut mactato agno Matri afflictæ parcerent: *Ovis non immolabitur uno die cum fœtu suo.* Exod. 23. 19

O mœstissima Domina! Virgo & Mater, Mater & Virgo! tu per illam legalem aviculam, cui in nido parci voluit DEUS; tu pariter per passerculam in sanguine consortis intinctam, quam DEUS liberè in agrum avolare permisit; tu denique per ovem illam Matrem, cui agnus filius violentâ manu ablatus, & ad victimam portatus fuit, non obscurè præsignata es, quam ideò mitissimus DEUS post omnes patientissimè exantlatos dolorum fluctus adhuc diutius in vita conservari voluit primò, quia ita Divinæ Majestati placuit: cujus SS. Voluntas sicut in omnibus rebus ac dispositionibus, ita quàm maximè hîc attendi debet, licet humano ingenio nequeat comprehendi. Secundò voluit illam DEUS adhuc ad aliquod temporis intervallum relinquere in mundo, quia SS. Apostolis, primisque fidelibus nimis durum accidisset, si uno eodemque tempore sole pariter & lunâ suâ mysticâ destituerentur. Tertiò ut mortuo & occiso generis humani Patre, omnes afflictæ animæ præsertim in Ecclesia primitiva inter tot cruentas persecutiones in hac SS. Matre

 dolo-

doloroſa peculiare invenirent, & haberent præſidium, atque in neceſſitatibus ſuis exoptatum aſylum; magnum enim erat militanti Eccleſiæ ſolatium in terra, illam poſſe intueri Matrem, cujus Filius DEUS & Homo, author vitæ, & Victor necis erat, ac tandem omnium à Patre conſtitutus Judex diſtrictiſſimus: *Cauſa*, ſubintrat hîc Vincentius Bruni de Soc. JESU, *ob quam Dominus eam relinquere voluit in mundo, fuit, ut fideles inter tot moleſtias, tempeſtates & perſecutiones mundi haberent aliquod præſidium & ſolatium, ne ſi hoc quoque beneficio ſpoliarentur, viderentur prorſus à Chriſto deſerti: nec enim habebat puſillus ille grex in terra, à quo inter tot ærumnas & cruces, rabidis undique circumdati lupis, animari & corroborari poſſent. Voluit ergo dilectam ſuam Matrem illis in Matrem & Magiſtram relinquere, ut dulcis ejus præſentia omnibus in mœrore eſſet ſolatium in doctrina lumen, in perſecutione robur, & in illis Eccleſiæ incunabilis ſingulare præſidium; Ac certè admodum neceſſarium fuit Eccleſiæ adhuc teneræ, ne talis columna loco ſuo ſubitò moveretur, ſed potiùs ad aliquot annos pro univerſæ fabricæ ſpiritualis firmamento & ſuſtentatione immobilis perſiſteret.* Vide hîc, anime mi, quomodo Mater doloroſa omnibus omnia facta ſit, ut omnes lucrifaceret; cur non & te? Excita te ipſum, & ama, ac æſtima Matrem tam amabilem, tuæque ſalutis ſtudioſiſſimam.

Vincentius Bruni S. J. Med. 8. de B. V.

3. Recordor hîc illius Mulieris Evangelicæ, de qua Lucas commemorat, quòd decem drachmas, ſeu gemmas habuerit, de quibus unam perdidit, ad quam inveniendam totam domum revolvit; & quia nec tanto labore ac induſtriâ illam poterat reperire; lucernam denique accendit, cujus ope hanc amiſſam drachmam feliciter recuperavit: *Nonne accendit lucernam, & everrit domum, & quærit diligenter, donec inveniat.*

Luc. 15. 8

Obſerva hîc, prudens Lector, quòd in eodem ſermone Veritas Chriſtus præmiſerit parabolam de bono paſtore, ingenti cura & ſollicitudine ovem perditam inquirente: *Et cùm invenerit eam, imponit in humeros ſuos, gaudens, &c.* Tunc enimverò Chriſtus, qui per eundem Paſtorem adumbratus eſt, ovem perditam invenit, & in humeros ſuos impoſuit, quando pro ovibus ſuis in cruce mori dignatus eſt: *Humeri iſti*, ait Seraphicus Doctor, *ſunt brachia crucis, in ſuos humeros ovem perditam impoſuit, quia ibi peccata noſtra portavit.*

Luc. 15. 5

S. Bonavent. hic in Luc.

Ex quibus facilè intelliges, anime mi, quænam illa Mulier Evangelica fuerit, quæ relictis novem drachmis lucernam accendit, & ſtudio prorſus indefeſſo decimam ac perditam inquiſivit. O pientiſſima Virgo, verè Mater amoris & doloris! tu, inquam, per illam Mulierem adumbrata es, quæ relictis cæteris novem drachmis, hoc eſt, novem Angelorum choris, ad quos unà cum Filio aſcendere poteras, ad tempus reliquiſti, ſolùm ſollicita de drachma decima & perdita, id eſt, animâ hominis, quam poſtglorioſam Filii ad cœlos aſcenſionem adhuc 24. annis propenſiſſimo ſtudio non deſtitiſti

quæ-

quærere, donec tandem ætatis tuæ anno 72. hoc est, anno à Virgineo tuo partu 58. ex hâc mortali vita soluta ad æternam assumpta es. Juvat hîc audire S. Birgittam, cujus Revelationes magnam in Ecclesia DEI auctoritatem habent: *Ascendente Filio*, inquit ipsa, *ad suum regnum, Virgo MARIA in hoc mundo ad bonorum consolationem, & errantium correctionem, permanere permissa est; erat enim Magistra Apostolorum, Confortatrix Martyrum, Doctrix Confessorum, clarissimum speculum Virginum, Consolatrix in conjugio viventium, saluberrima Monitrix, atque omnium in fide Catholica perfectissima roboratrix, &c.* Agnosce ex hoc, anima Christiana, ingentem Virginis dolorosæ in genus humanum charitatem, dum sponte ad tempus cœlesti gloria privari voluit, ut in hoc mundo miseris & afflictis, omnique Ecclesiæ statui prodesset, ac primorum fidelium saluti consuleret; quid nunc faciet pro te regnans in cœlo, si eam filiali affectu amaveris, atque colueris?

S. Birgitt. lib. 5. Revel. cap. 61. & serm. Angel. cap. 19.

4. Recordor hîc illius Sponsæ, quæ Dilectum suum impensissimè rogavit, utpote amoris labore debilitata: *Trahe me: post te curremus in odorem unguentorum tuorum*, velociter enim currebat hic Dilectus sanguinum Sponsus; & velut gigas exultavit ad currendam viam suam, & quia optimè noverat illa Sponsa, opus esse peculiari DEI gratiâ ad amorem Divinum trahente, ideò impensiùs flagitavit: *Trahe me post te.* Ad quid, obsecro, hæc Sponsa non rogavit, quæ aliàs dexteram Sponsi apprehendere, & cum eo pari solebat passu ambulare, ut unà simul cum Sponso & non post Sponsum traheretur? Ad dilucidandum hunc conceptum oportet audire Guilielmum & alios, qui de hoc Scripturæ loco commentati sunt, quòd per præfatam Sponsam rectè subaudiatur B. Virgo, quæ per omnem vitam prima & proxima post JESUM Sanguinum Sponsum cucurrit, ejus sanctissimos mores, vitam & passionem præ omnibus imitando, & suis repræsentando actibus; viva enim erat imago Christi JESU crucifixi, quam proinde primò per gratiam suam inter omnes electos ad se attraxit: *Ego, si exultatus fuero, omnia traham ad me ipsum:* Verùm cùm nunc de gloriosa Sponsi in cœlum ascensione ageretur, rogavit hæc Dilecta: *Trahe me post te*; & cur, obsecro, non dixisti, ô beatissima: *Trahe me tecum?* Latronis animam dilectissimus Filius ac Sponsus tuus unà secum in cœlum traxit, & te Matrem, & quidem talem ac tantam Matrem, super omnes creaturas æstimatam ac amatam, in hoc mundo imundo relinquat ad lamentum & novos dolores?

Cant. 1. 3

Cant. 2. 6

Joann. 12. 32

Observa, anime mi! COR JESU & MARIÆ unum Cor erat, & una voluntas, & quia MARIA non quærebat, nisi quæ DEI erant, & Filio placebant, suasit eadem charitas, ut propter Electos DEI, Filio de morte Triumphatore in cœlum abeunte, Mater in solamen totius Ecclesiæ adhuc teneræ & recens per Sanquinem JESU fundatæ, adhuc aliquo tempore in mundo restaret: *Trahe me post te*, ait memoratus Guilielmus, *non dixit: Trahe me tecum,*

Guilielm. in Cant. 1. 3

tecum, ſed poſt te, quo charitatem ſuam erga genus humanum clariſſimè manifeſtat. Non petit cum Filio cœlum aſcendere, quia, licèt multo tædio in terris ſe afficiendam ſciret abſente Filio; ſuâ tamen Eccleſiæ commodis poſtponebat, & nolebat adhuc rudi deeſſe ſermonibus ſuis de myſterio incarnationis pleniùs informandæ, & exemplis ad ſpiritualem profectum excitandæ. O quantùm obligata eſt univerſa Eccleſia huic SS. Virgini ac Matri ſuæ! Et ſi Paulus quondam Mariam Caſſoboliten, quæ in negotio Evangelii ſtrenuè inter gentes laboravit, peramicè ſalutari juſſit! *Salutate Mariam, quæ multùm laboravit in vobis.* O Clientes Mariani! quid agitis? Salutate Mariam, quæ plùs in vobis laboravit, &c.

Rom. 16. 6 Menoch. hic.

5. Conſulamus Petrum Apoſtolorum Principem, qui, ubi ex timore mortis vitam negavit, in antro ſaxoſo amariſſimis lacrymis admiſſum crimen expiare cœpit, ſpem & amorem filialem erga hanc miſericordiæ Matrem non amittens; unde ad veſperam Paraſceves, prout refert S. Anſelmus, conſummatâ Chriſti paſſione, ad Calvariæ montem venit: *Tunc Petrus advenit, & quòd ipſum negaverat, amariſſimè flere cœpit*; alii verò ſcribunt, Petrum ſequenti die Sabbathi ad montem Sion, ubi doloroſiſſima Mater, tunc morabatur, veniſſe, ejuſque patrocinium humiliter imploràſſe, à qua non tam benignè ſuſceptus, quàm & de novo in fide & ſancto propoſito ſolidatus eſt; in quem finem D. Petrus huic SS. Virgini valde gratum ſe exhibuit, dum in ejus honorem in Syria, ubi Evangelii ſementem ſpargebat, propè civitatem Tortoſam nobile Sacellum extrui curavit, & SS. Nomini Mariæ Apoſtolicis ritibus dedicavit. O ſi Judas traditor pari animo contrito & humiliato ad hanc SS. Deiparam acceſſiſſet, ſine dubio illi veniam & miſericordiam ab optimo Filio ſuo impetràſſet. Reſpirate, peccatores, adhuc vivit gratiarum Mater: *Quid ampliùs quæris,* ait S. Thomas Villanovanus, *quid ultra requiris in Virgine? Sufficit tibi, quòd Mater Dei eſt.*

S. Anſelm. in Tract. de Paſſ. Fineti apud me fol. 815. de Paſſ.

Hadr. Lyr. de Nomin. Mar. fol. 256.

S. Th. Vill. ſerm. 2. de Nat. Virg.

Hujus Apoſtolorum Principis exemplum ſecuti ſunt cæteri Diſcipuli Domini & primi Chriſtiani, qui in dubiis fidei, laboribus, perſecutionibus, preſſuris & afflictionibus ſemper ad hanc SS. Deiparam, velut ad digniſſimam Matrem ſuam & firmiſſimam Fidei columnam confugiebant, quia in ea, teſte S. Ambroſio, videbant *formam diſciplinæ, normam virtutum, & totius figuram probitatis*; unde fatetur S. Dionyſius, quòd ex illius præſentia & colloquio tantam interiùs conſolationem ſenſerit, quam nec corpus nec ſpiritus poterant ſuſtinere; & obſervat Lorinus, S. Stephanum Proto-Martyrem à B. Virgine in perſecutione mirè fuiſſe confortatum, & ideo lapides illi dulces videbantur, quia, quamdiu ejus lapidatio duravit, genibus ſuper lapidem flexis, pro illo ad Deum oravit, eique gratiam finalem & donum perſeverantiæ impetravit: *S. Stephanus,* ait Cornelius, *ſuam martyrii coronam debet B. Virgini, æquè ac S. Paulus ſuam converſionem, quam moriens pariter impetravit ei S. Stephanus.*

Hadr. Lyr. de imit. Chr. pat. lib. 7. cap. 4. S. Ambroſ. lib. 2. de Virg. Lorin. in cap. 7. Act. Apoſt. Cornel. in Acta Apoſt. fol. 149.

6. Imò & abſentes hæc SS. Deipara per litteras conſolata eſt. Ita refert Lucius Dexter S. Hieronymi coævus, quòd ad S. Ignatium Ep. & M. cum ſub Tra-

Joan. Adam. Web. de arte diſc. fonte, 39.

Trajano Imp. ob Christi fidem gravissimas pateretur persecutiones, hanc epistolam consolatione plenam submiserit: *Ignatio dilecto Discipulo humilis ancilla Christ JESU. De JESU, quæ à Joanne audisti & didicisti vera sunt; illa credas, & mores & vitam noto confirmes. Veniam autem unà cum Joanne, te, & qui tecum sunt, videre. Sta, & in fide viriliter age: nec te commoveat persecutionis austeritas, sed valeat, & exultet tuus spiritus in DEO salutari tuo, Amen.*

Sub idem ferè tempus cives Messanenses, cùm à S.Paulo concionante intellexissent, DEI Filium pro salute hominum hominem esse factum, ejusque SS.Matrem adhuc Hierosolymis in vivis superesse, legationem ex delectis viris Hierosolymam usque destinârunt, humiliter hanc SS. Deiparam rogantes, ut patrocinium urbis suæ in se susciperet; nec abnuit piis illorum votis Virgo & Mater tam benigna, dum mox ad eos litteras affectu materno plenas propriâ manu in lingua Hebraica exaravit, quarum tenor est iste: Idem loc. cit. & plures alii cum P. Lezana fol. 12.

MARIA Filia Joachim de tribu Juda, de domo David, humillima Mater JESU Christi crucifixi, omnibus civibus Messanensibus salutem, & benedictionem æterni Patris.

Novimus vos misisse magnâ fide nuntios & oratores, confitentes plenâ recognitione Filium meum esse Hominem simul ac DEUM, Unigenitum æterni Patris, & similiter, quòd post ejus gloriosam resurrectionem ad cœlum ascenderit; agnoscentes in omnibus certam veritatis semitam, mediante doctrinâ & prædicatione Pauli Apostoli nostri. Quapropter vobis & huic nostræ civitati impertimur benedictionem, & promittimus vos semper sub nostra protectione & defensione habere.

O peccatores, ô afflicti, ô desolati omnes! quid agitis? Eja respirate, & magna cum fiducia ad hanc dolorosam ac SS.Matrem vestram accedite; sicut enim DEUS & Homo Christus *omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire;* sic hæc SS.Deipara lubenti animo omnium miserorum, imò & peccatorum suscipiet patrocinium. De Christo dictum fuit: *Hic peccatores recipit, & manducat cum illis;* sed neque pretiosissima Virgo & Mater peccatores respuit, pro quibus Filius tot ac tantos passus est cruciatus. Et si quondam lepus à canibus agitatus sub pallio S. Bernhardi optatam protectionem invenit; cervus sub pallio S.Huberti Episcopi; cerva sub pallio S.Ægidii; agnus sub pallio S.Francisci Seraphici, &c. Et quare nos Christiani non sub pallio B.Virginis ac Matris dolorosæ? An non infans, cùm à nonnemine terretur, vel patris iram formidat, quantocyus ad sinum Matris accurrit, ut ab illa protegatur? ita, inquam, ac pari affectu, ô mortales omnes, ad hanc SS.Matrem nostram accedamus, & inveniemus in omni tribulatione nostra optatum præsidium: *Advocatam*, ait S.Bernhardus, *habere vis ad Christum? ad Mariam recurre, exaudiet utique Matrem Filius;* & Ludovicus Blosius: *Fieri non potest, ut unquam pereat, qui Mariæ sedulus & humilis cultor fuerit.* Vis & tu talis esse, ô mi Lector?

1. Tim. 2. 4.

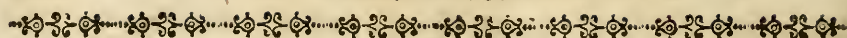
Luc. 15. 2

In vitis SS.

S. Bernhard. serm. de Nat. B. V. fol. 59.

Lud. Blos. in Canon. vitæ spirit. I. 18.

CON-

CONSIDERATIO LIII.

SS. COR MARIÆ consummatâ passione, per Christum Filium à mortuis resurgentem, mirè consolatur.

Secundùm multitudinem dolorum meorum in Corde meo consolationes tuæ lætificaverunt animam meam. *Psal. 93. 19.*

1. POstquam ultrices diluvii aquæ totum terrarum orbem anno solari ferè integro inundâssent, & arca Noëmica hactenus per immensum æquor jactata, subsidentibus paulisper fluctibus, in summo Armeniæ monte respiratura, consedisset, Noë ad explorandum, an penitùs in terra cessassent aquæ, per fenestram arcæ columbam dimi-

dimisit, quæ *venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo.* Genes. 8. 11

Per Noëmum Patrem cœlestem subaudi, per arcam primitivam Ecclesiam DEI supra montem Sion tunc, subsidentibus nonnihil persecutionum fluctibus, considentem; per columbam emissam rectè animam Christi intelliges, de qua Evangelista: *Emisit spiritum.* Tandem post triduum, ubi SS. anima cum Corpore Christi de novo unita fuit, Christus à mortuis gloriosè resurgens, velut altera columba Noëmica post superatum passionis diluvium SS. Matri suæ primò inter omnes desideratissimam pacis olivam tulit: *Pax tibi, ô Mater!* In quem finem columbæ nostræ, florentem olivæ ramum in ore ferentem, & ad arcam suam volitantem, pro Lemmate inscribere placuit: *Siluerunt fluctus.* Vel: *Mundi melioris origo;* vel si mavis: Matth. 27. 50

Emergere nuntiat orbem.

Si vis aliud Emblema, finge & pinge tibi militarem aliquam galeam, seu Cassidem ferream in mensa stantem, in qua apes mellificant, cum inscripto Lemmate Alciati, viri in omni politiori doctrina excultissimi: *Mella post bella.* Ita est: Mella post bella, unde de Christo non legitur, quòd per omnem vitæ suæ cursum mel aut saccharum, aut aliquid dulcis obsonii comederit, nisi finito cruentæ passionis suæ prælio, ubi favum mellis à Discipulis oblatum manducavit: *At illi obtulerunt ei partem piscis assi & favum mellis;* ratio est, quia priùs (prout bene observat antiquissimus Tertullianus) in cruce gustavit fel: *Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum,* nunc post gloriosam resurrectionem suam comedit dulce mel: ad instructionem nostram, quòd modicum fel tribulationis nostræ tandem in nobis æternæ gloriæ pondus operetur, & in suavissimum cœlestis nectaris Oceanum convertatur. Luc. 24. 42 Matth. 27. 34 Tertull. de corona militis cap. 14

2. Observemus in hanc rem perelegantem figuram. Samson inter mortales facilè fortissimus, ubi rugientem leonem, in vinea sibi occurrentem, mirâ virtute debellavit, eumque in frusta quasi hœdum discerpsit, paulò pòst per eandem vineam regrediens, in ore dicti leonis examen apum cum suavissimo mellis favo invenit, de quo non solus comedere voluit, sed & reliquam mellis partem Matri suæ communicavit: *Veniensque ad Matrem, dedit ei partem.* Judic. 14. 9

En pulcherrimum typum in Christo JESU & SS. Matre ejus dolorosa adimpletum; qui, postquam in cruento passionis suæ prælio mortem, diabolum, infernalem illum leonem, & peccatum, ex quo mors intravit in mundum, feliciter superavit, in ipsis mortis faucibus favum mellis, hoc est, immensam gloriæ celsitudinem invenit; ita Gentium Doctor: *Videmus,* inquit, *JESUM propter passionem suam gloriâ & honore coronatum;* sed hanc Hebr. 2. 9

gloriam & favum mellis ipse solus habere non voluit, proinde *veniens ad Matrem, dedit ei partem*, eique ante omnes alios primò ut gloriosus de morte triumphator apparuit, illamque per præsentiam suam post tantam hactenus exantlatam passionis & crucis amaritudinem mirum in modum consolatus est, ubi meritò cum Propheta Regio hæc pientissima Mater dicere poterat: *Secundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.* O quis dicet, quam im̃enso gaudiorum pelago tunc Sacratissimum COR Virginis ac Matris DEI fuerit repletum? Sicut enim priùs in passione & morte Filii amor mensura doloris fuit, ita nunc dolor exantlatus fuit mensura gaudii planè im̃ensi, dum viso JESU exultavit cor ejus magis, quàm olim Abrahami, dum in umbra tantùm hunc gratiarum diem prævidit: *Abraham exultavit, ut videret diem meum: Vidit, & gavisus est.*

Psalm. 93. 19

Ioan. 8. 56

Recordor hîc illius laboriosi Patriarchæ Jacobi, qui cùm post aliquot annorum tractus inaudiisset, charissimum filium suum Josephum, quem jam pridem mortuum, & à fera pessima devoratum credidit, adhuc sanum vivere & incolumem, eumque totius Ægypti Pro-Regem esse constitutum, in tam insolitum gaudium, mentisque jubilum effusus est, ut penè extra se rapi videretur: *Et nuntiaverunt ei dicentes: Joseph Filius tuus vivit, & ipse dominatur in omni terra Ægypti.* Et quid sequitur? Scripturam percipe: *Et revixit spiritus ejus, & ait: Sufficit mihi, si adhuc Joseph filius meus vivit, vadam, & videbo illum, antequam moriar*; quem cùm exinde in terra Gessen, ut magnificum Pro-Regem cum Regio apparatu sibi occurrentem primâ vice conspicatus est, præ gaudio exultans exclamavit: *Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam.*

Genes. 45. 26

Altiùs erige mentis tuæ oculos, anima Christiana; si Jacob olim ad unicum Josephi intuitum, quem mortuum esse credidit, ita præ gaudio exultavit, quale, obsecro, debuit fuisse illud Sacratissimæ Deiparæ gaudium, mentisque jubilum, dum dilectissimum Filium suum, quem non tantùm mortuum credidit, sed & ipsa sub cruce præsens à fera pessima devoratum vidit, nunc in resurrectione tam immensâ gloriâ circumdatum, sibique inter mille Angelorum millia apparentem conspexit? Hîc in veritate gladius ille doloris, qui hactenus sanctissimam ejus animam pertransierat, in igneum & aureum amoris telum, & gloriosi gaudii incendium conversus est; proinde longè meliori juri, quàm olim Sponsa dicere poterat: *Anima mea liquefacta est, ut locutus est, &c.* O anima Christiana! quid erit, quando post hujus calamitosæ vitæ tuæ exitum primâ vice videbis Regem gloriæ in diademate suo coronatum? Quid erit, inquam, quando videbis illud Principium rerum omnium DEUM tuum, ac pientissimum Redemptorem, nunc post toleratos labores & afflictiones tuas te ad æternam gloriam & dulcissimum ample-

Cant. 5. 6.

amplexum suum benignissimè invitantem? O anima mea! nunc ergo labora, nunc certa, nunc patere, quidquid adversi in hac mortali vita tibi poterit occurrere: *Scientes*, inquit Apostolus, *quòd sicut socii passionum estis, sic eritis & consolationis.* 2. Cor. 1. 7.

4. Videtur mihi Sacratissima Deipara, ut quondam illa Anna junioris Tobiæ Mater, quæ dilectum Filium suum, quem Pater priùs cum chirographo in Rages civitatem Medorum ad Gabelem pro decem argenti talentis recipientis ablegaverat, quotidie in supercilio montis, unde respicere de longinquo poterat, ingenti animi cum dolore exspectans exspectaverat; tandem cùm illum de longè cum nova & divite familia adventantem agnovit, præ gaudio & lacrymis exultans, ad Tobiam seniorem, maritum suum festinavit, illique hoc faustum nuntium indicavit: *Ecce venit filius tuus, &c.* Tob. 10. 6

Facessant umbræ; plùs hìc, quàm Tobias & Anna. Postquam mitissimus Servator JESUS, illud, quod adversùs nos erat, chirographum decreti de medio tulit, & pretio Sanguinis pro omnibus solvens, cruci affixit, soluto quoque mortalitatis debito non ad Gabelum, sed ad Patres in limbo detentos profectus est, ubi usque in tertium diem moratus, in singula momenta à dolentissima Matre exspectabatur. O quoties tunc cum Anna ingeminavit: *Ut quid te misimus peregrinari, lumen oculorum nostrorum? Ostende mihi faciem tuam, & sonet vox tua in auribus meis.* Col. 2. 14 Cant. 2. 14

Et ecce, cùm tertiâ die circa aureum auroræ tempus; ô verè aurea hora! beatissima Mater oculos attollit, vidit repentè Angelorum multitudinem, velut Christi familiam præcedentem, qui hanc Sacratissimam Deiparam hoc læto cantico salutârunt: *Regina cœli lætare alleluja, quia quem meruisti portare alleluja, resurrexit, sicut dixit alleluja.* Et cùm hæc festivo plausu cantantur, in puncto adstat ipse Rex gloriæ & Orci triumphator, Christus redivivus, non ut vir dolorum lictoribus carnificibus & rabulis, ut paulò antè in passione stipatus, sed innumeris Angelis, & SS. Patrum animarum turmis, quas de limbo & purgatorio liberaverat, comitatus, immensoque divinitatis splendore circumamictus, ubi teste Divo Anselmo ita hanc dilectissimam suam Matrem allocutus est: *Gaude gaudio magno, ô Mater, quia, qua DEUM & Hominem peperisti, & propriis uberibus enutristi, vidisti in cruce pendentem, videbis in cœlo regnantem, videbis omnem altitudinem cœlestium, terrestrium, & infernorum inclinatam ejus majestati, &c.* Quid hìc exspectas, Lector & Cultor Mariane? Certè non se poterat hìc ulteriùs capere dulcissimum COR MARIÆ, tam subito & immenso solatiorum & deliciarum pelago superaffusum; hinc sine mora hæc Sacratissima Deipara ad Divinissimi Filii sui pedum exosculanda & adoranda Vulnera se abjecit, sed à dilectissimo Nato inde manibus sublevata, dulcissimo pectori plagæque laterali admota est; imò ut penitus COR JESU cum columba illa mystica intraret, S. Anselm. cit. ab Anton. de Rampel. in Fig. Bibl.

Cant. 2. 14 Vide Laur. Keppl. in Lum. Sac. suavissimè invitata: *Surge amica mea, & veni in foraminibus petræ, & caverna maceriæ, en patet tibi cor meum, quæ es cor meum, intra in omne gaudium Filii tui.*

5. O Mater pulchræ dilectionis, & agnitionis, & sanctæ spei, non es ampliùs Mater *Benoni*, ut quondam illa Rachel in partu moriens, filium suum vocaverat *Benoni*, hoc est: *Filium doloris mei*; talis, inquam, Mater & tu pridie sub cruce quidem extitisti; verùm nunc alio te nomine cœlestis ille Pater appellari voluit, Matrem videlicet *Benjamin*, quod idem est, quàm *Mater Filii dextræ*, dum benignissimus JESUS, Filius tuus per mortem crucis exaltatus, nunc *ad dexteram Patris* sessurus, ut Judex universorum constitutus est. O quis tibi nunc sensus, ô pretiosissima Mater, ac Domina totius universi? Quis tibi nunc sensus, sic innixa super Dilectum tuum? Verè *dextera Domini fecit virtutem*, ita enim conveniens erat, ut Mater, quæ plùs, quàm creaturæ omnes, Filium suum dilexit: *Sicut Mater unicum diligit filium, sic ego te diligebam*; & quæ plurimùm hactenus saluti hominum promovendæ allaboravit, à Filio tantorum meritorum non immemore, nunc resumpto & glorificato corpore, ante omnes alias creaturas per præsentiam suam honoraretur, & totius humani generis dignissima Advocata denominaretur; ita enim citatus S. Anselmus Christum Dominum tunc in conclavi ad Sacratissimam Matrem suam loquentem introducit: *O intemerata, & in æternum Benedicta! quanta est tua charitas? Quanta est tua benignitas? Tu gloria Hierusalem, tu lætitia Israël, tu honorificentia populi DEI: Esto Mater misericordiæ, & peccatorum Advocata, ut omnes gaudeant ad te, consolentur per te, &c.*

(Genes. 35. 18 — Psalm. 117. 16 — 2. Reg. 1. 26 — S. Anselm. Ep. loc. cit.)

O beatissima Virgo & Mater! verè Mater amoris & doloris, quis te non honoret? Quis non amet te? Quis, quæso, Christianorum, non te in suam dilectissimam Matrem, Dominam & Advocatam eligat? Et tu, anime mi, quid agis? Ad quid moras nectis? Gratulare cumprimis huic tali ac tantæ Matri, & venerare illam, atque exalta, quantùm potes, cùm tamen sit major omni laude: Humilia te coram tanta Domina, cœli, terræque Regina, & de novo ipsi te in mancipium consecra, perire enim non potes, si tanto Filio tam digna Mater pro tua salute supplicaverit: *Miserebitur ejus, si fuerit pro eo Angelus loquens*; quantò magis si ipsa Regina Angelorum? Audi Mellifluum: *MARIAM*, inquit, *Advocatam præmisit peregrinatio nostra, quæ tanquam Judicis Mater. & Mater misericordiæ, suppliciter & efficaciter salutis nostræ negotia pertractabit.* Audis: *Efficaciter*?

(Job. 33. 24 — S. Bernhard. serm. 1. Assumpt. B.M. fol. 53.)

Genes. 22. 2 6. Memores vos hic esse volo, animæ Christianæ! illius gloriosissimi Patriarchæ Abraham, cui quondam DEUS mandavit, ut Filium suum unigenitum Isaac sibi in holocaustum immolaret, qui de nocte consurgens ad illum

illum locum abiit, quem præceperat ei DEUS. Cæterùm inquirunt hîc SS. Patres, utrùm Sara uxor Abrahami hujus filii sui necis conscia fuerit?

Respondet ad hanc quæstionem Magnus ille Aurelius Augustinus: Matrem consciam hujus futuræ necis fuisse, prout in Consideratione de valedictione Dolorosæ Matris mentionem fecimus; proinde hunc unicum & unicè dilectum filium suum ægrè à se dimisit, eumque ad mortem properantem irremediabilibus lacrymis deploravit. Verùm siste lacrymas tuas, ô Sara! non habes, quod adeò doleas; ecce, felicia nova tibi fero: Filius tuus unigenitus, quem diligis, Isaac, vivit, & in gentem magnam consurget, & benedicentur in semine illius omnes gentes terræ. O quis dicet, quantùm gavisa sit pia illa Mater, dum de novo Isaacum Filium, quem jam triduo ab hinc immolatum esse credidit, redivivum in sinum suum recepit: *Sara*, inquit Josephus de Antiquitate Judæorum, *incredibili gaudio lætata fuit filium suum de Sacrificio vivum redeuntem videndo.* Quale igitur gaudium oportet fuisse in Sacratissima anima B. Virginis & Matris DEI MARIÆ, dum unicum ac unigenitum & super omnia dilectissimum Filium suum JESUM post tam cruentam lanienam & amarissimam crucis necem nunc denuo redivivum, non ut Isaacum exiguæ possessionis hæredem, sed ut supremum cœli terræque Dominum inter festivos & Angelorum & beatarum animarum applausus intuita, atque complexa est? Hîc verificatum fuit illud Vatis Regii: *Ad vesperum demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia.*

S. Aug. de Temp. serm. 73. Tom. 10.

Joseph. 9. Antiq. Jud.

Psal. 29. 6

7. Hîc vidisses, anima Christiana, quanto honore sancti illi Patriarchæ, qui priùs in Veteri Testamento Christi typum gesserunt, hanc Sanctissimam DEI Genitricem, tanquam progenitores illius, & qui ardentissimis hactenus votis salutem Israël expectârant, tunc in resurrectione Christi venerati sint, & quàm insignibus elogiis atque encomiis eam deprædicârint: *Et multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, & euntes de monumentis post resurrectionem ejus venerunt in sanctam Civitatem, & apparuerunt multis.* Inter quos cumprimis fuit Adam generis humani parens; ô quantùm sibi tunc congratulabatur, quando hanc Sacratissimam Deiparam de semine suo ortam, sed tamen immaculatam, primâ vice conspicatus est? Hæc, hæc, inquiebat, est illa Mulier fortis, quæ jam ab origine mundi callidi serpentis caput contrivit: *Ipsa conteret caput tuum.* Hæc, dicebat Abraham, est vera illa Sara, quæ peperit nos: *Attendite ad petram, unde excisi estis.* Hæc est illa Rebecca, ajebat Isaac, quæ verum Jacobum enixa est, quem induit vestibus valde bonis & odoriferis, dum de carne sua virginea Christo Salvatori nostro humanitatem subministravit, per quam in cruce nos redemit. Hæc, subintrabat Jacob, est illa, gratiosa cœli scala, ad quam Dominum quondam innixum vidi, & Angelos DEI descendentes, & ascendentes, per quam & peccatores oportet in cœlum ascendere. Hæc, dicebat

Matth. 27. 52

Genes. 3. 15

Isa. 51. 1.

Genes. 27. 17

Genes. 28. 12

Exod. 3. 2 Moyses, est ille rubus incombustus, & in medio ignis illæsus, quem quon-
Num. 17. 8 dam ad montem Horeb conspicatus sum. Hæc, reponebat Aaron, est illa
Virga Amygdalina semper florens, & germinans, germinansque germinabit.
Jud. 6. 37. Hæc, dicebat Gedeon, est illud Vellus in area quondam mea expansum, in
Psalm. 44. quod pleno sinu ros de cœlo descendit: *Ros in solo vellere.* Hæc, succlama-
10 bat David, est illa Regina, quam in umbra vidi adstantem à dextris DEI in
Isa. 11. 1 vestitu deaurato & circumdatam varietate. Hæc est illa *Virga de radice Jesse*, dicebat Isaias, de qua flos ascendit, qui de seipso ait: *Ego sum flos campi*, super quem requievit Spiritus Domini, Spiritus sapientiæ & intellectûs, &c.
Jerem. 31. Hæc est illa sancta Mulier ajebat Jeremias, de qua olim prophetavi: *Crea-*
22 *vit Dominus novum super terram: Fœmina circumdabit virum.* Hæc est porta
Ezech. 44. 2 illa Sanctuarii, reposuit Ezechiel, quâ solus DEUS ingreditur: *Porta hæc clausa erit, non aperietur, & vir non intrabit per eam, quoniam Dominus DEUS*
Cant. 6. 8. *Israël ingressus est per eam.* Hæc denique, acclamabant omnes, supergressa est universas, viderunt eam filiæ Sion, & beatissimam prædicaverunt, & Reginæ laudaverunt eam, &c.

O verè beata Parens! nunc tandem adimpletum fuit illud tuum vatici-
Luc. 1. 48 nium: *Beatam me dicent omnes generationes:* Priùs in passione & morte Filii tui JESU mare fuisti, heu nimis amarum! sed nunc, ô pientissima! mare es omnium gratiarum, gaudiorum & misericordiarum; nunc tandem siluerunt fluctus, quos Dominus induxit super te, & secundùm multitudinem dolorum tuorum in corde tuo, consolationes Domini lætificaverunt animam
Psalm. 93. tuam; ah gloriosa Domina, fac & nos misellos tuos clientes hujus tuæ con-
19 solationis ac gaudii participes, ac tunc præsertim, quando anima nostra de
2. Cor. 5. hoc mortali corpore in summa amaritudine egressura est, *ut recipiat, prout se*
10 *gessit in corpore, sive bonum, sive malum.* Ah dulcissima Mater! quomodo poteris subscribere sententiæ æternæ damnationis nostræ? non poteris, non poteris, quia Mater misericordiæ es, & misericordiam nobis genuisti; igitur misericordias tuas in æternùm decantabimus.

CON-

CONSIDERATIO LIV.

B. Virgo Filium in monte Olivario (ubi priùs passioni initium datum) nunc ad cœlos ascendentem contemplatur.

Ascendens in altum captivam duxit captivitatem; dedit dona hominibus. *Ephes. 4. 8.*

1.
Apientissimo Solymæorum Regi tria quondam videbantur intellectu difficilia, quartum autem penitus se ignorare ingenuè profitebatur: *Tria sunt mihi difficilia, & quartum penitus ignoro: Viam aquilæ in cœlo, viam colubri super petram, viam navis in medio maris, & viam viri in adolescentia.* Omnia hæc admiratione digna sunt; & quis non miretur aquilam mole corporis gravem, solis suis suffultam alis, per auram ad altissi-

Proverb. 30. 18.

ſimam aëris regionem & ad nubes uſque penetrantem? Quis non obſtupeſcat colubrum pedibus & pennis carentem, per petras tamen altiſſimas ac ſaxa prærupta velociſſimè ſerpentem, ac lubricando currentem? Quis non ſuſpiciat navem mercibus, grandiſſimisque oneratam ſarcinis, adinſtar piſcis, nullo ſui relicto veſtigio, maris fluctibus innatantem? Quartum autem, quod ſapientiſſimi Regis ſuperabat intellectum, erat via viri in adoleſcentia, quæ vaga admodùm eſt & inſtabilis, & tamen adoleſcentem eſſe virum, qui in illa prima juventute virtute præcoci annos vincit, & ætatem præcurrit? Hoc equidem, licet ſapientiſſimus, capere non poterat.

Singula hæc volunt aliquid, attentas requiro aures. Per viam viri in adoleſcentia incarnatio Verbi adumbrata eſt; in qua *fœmina circumdedit virum*, ibi enim in utero illibatæ Virginis Chriſtus vir erat à primo conceptionis inſtanti planè perfectus. Per viam navis in medio mâris crux Dominica rectè intelligitur, quæ Chriſto in mari rubro paſſionis velut navis extitit, & nobis in hoc mari magno & ſpatioſo hujus mundi im̃undi etiamnum eſt, quâ mediante tuti ad ſalutis æternæ portum transvehimur. Per viam colubri ſuper petram idem Chriſtus præſignatus eſt, qui formam peccatoris quidem ſuſcepit, veneno tamen peccati caruit, imò peccata noſtra ſuo ſanguine expiavit, dum, ſicut olim ſerpens in deſerto, in cruce exaltatus pependit. Per viam denique aquilæ in cœlo admirabilis ejuſdem pretioſiſſimi Redemptoris noſtri ad cœlos aſcenſio præſignata eſt: *Attende*, inquit B. Albertus Magnus, *quod per aquilam, de qua hic agitur, DEI Filius figuratur, qui ad præceptum Patris elevatus eſt in aſcenſione, & in arduis cœlorum poſuit nidum ſuum*, &c.

Jerem. 31. 22

Ioan. 3. 14.

B. Alb. M. ſerm. 1. de Aſcenſ. D.

Solet autem aquila avium Regina viſum habere perſpicaciſſimum, quæ in ſumma aëris regione volitans, natantem in fundo maris piſciculum proſpicit, unde Lemma: *Profundiſſima quæque*, vel in infimis terræ vallibus ac ſcrobibus latitantem lepuſculum, ad quam invadendam prædam ingenti cum celeritate advolat, eamque in altum rapit, & inter pullos ſuos dividit; ita *Chriſtus*, ſubintrat hîc Apoſtolus, *aſcendens in altum captivam duxit captivitatem: dedit dona hominibus. Quod autem aſcendit, quid eſt, niſi quia & deſcendit primùm in inferiores partes terræ*, hoc eſt, ad Juſtorum limbum, quos è carcere liberatos glorioſus Victor duxit in triumpho in cœlum, unde pro Lemmate huic myſticæ aquilæ inſcribere placuit illud Eccleſiæ, quod in hymno S. Crucis decantat:

Epheſ. 4. 8.

Tulit prædam tartari.

2. Quòd autem SS. Deipara glorioſiſſimam Filii ſui ad cœlos aſcenſionem præſens in monte Oliveti cũ Apoſtolis ſpectârit, inter Orthodoxos extra controverſiã eſt, hoc enim ex Apoſtolorum Actibus expreſsè deducitur, in quibus S. Lu-

S.Lucas comemorat: *Tunc reversi sunt Jerosolymam à monte, qui vocatur Oli-veti, qui est juxta Jerusalem, sabbati habens iter --- Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum Mulieribus & MARIA Mater JESU.* Si igitur Maria ab ascensionis loco ad montem & cœnaculum Sion cum Apostolis & SS.Mulieribus reversa est, ergo præsens erat in ascensione charissimi Filii; & quomodo in hoc glorioso triumpho abesse poterat, quæ priùs per omnem vitam, quantùm poterat, Filium secuta est, neque in passione & morte crucis ab eo separari potuit? Observat hîc Cornelius & alii, quàm suavia fuerint colloquia Christum inter & SS. Matrem ejus instituta, qui ut majorem quoque fidem, spem, amorem ac reverentiam suis imprimeret Discipulis, Sacratissima & glorificata Vulnera in manibus ac pedibus eis præbuit exosculanda, ex quibus suavissimus ac fragrans odor eos mirum in modum recreabat, *Matri verò suæ*, ait V.P. Ludovicus de Ponte, *obtulit etiam osculandum latus, quæ in illud se abdere, in eoque cum Christo ascendere gestiebat.* Juvat hîc audire S. Anselmum: *O bone JESU!* inquit, *tuæ dulcissimæ Matris Filius, quomodo potuisti pati, ut te in regnum gloriæ tuæ remeante, illam quasi orbatam in miseriis hujus mundi relinqueres, & non eam statim tecum regnaturam assumeres?*

Actor. 1. 12

Cornel. hîc in Actus.

Ludovic. de Ponte meâ, de Ascens. Dom.

Verùm alia sunt DEI, alia hominum judicia: *Prudentiori ergo*, pergit idem S. Anselmus, *& digniori consilio usus, præcedere illam volebas, quatenus ei locum immortalitatis in regno tuo præparares, ac sic comitatus totâ curiâ tuâ festivus ei occurreres, eamque sublimiùs, sicut decebat tuam Matrem, ad te ipsum exaltares.* Proin rectiùs & meliùs Christus eam adhuc aliquo tempore in mundo relinquere voluit, ut tanquam firmissima columna Ecclesiam fulciret, Apostolos pleniùs instrueret, primos Christianos in tot persecutionibus solaretur, recens conversos, qui adhuc lacte Matris indigebant, enutriret, & perpetuâ virtutum exercitatione merita sua ad altissimum gloriæ fastigium augeret, atque sic corona illius in cœlo, quæ debebat esse æterna, magis & in imensum grandesceret. Vide hîc, anime mi! quàm prudenter Divina Sapientia omnia ordinet in suum finem. O quis dicet, vel mente assequi poterit, quàm peramanter valedixerit Filius tantus tantæ Matri, priusquam ad Patrem ascenderet? O dilecte Christi JESU Discipule! quare de hoc nullam fecisti mentionem?

S. Anselm. de Excell. V. cap. 7.

3. De Jacob Patriarcha referunt Sacræ Paginæ, quòd exundantem & rapidum Jordanis fluvium ope baculi sui feliciter transierit, atque cum duabus turmis in patriam suam post tam longam exantlatam apud Labanum servitutem regressus sit: *In baculo meo transivi Jordanem istum, & nunc cum duabus turmis regredior.* Per hunc baculum Patres comunissimè, ac præsertim S. Augustinus, SS. Crucem subaudiunt, in qua Christus Dominus Jordanem passionis feliciter transivit, & cum duabus turmis, velut alter Jacob, unâ Angelorum, alterâ hominum, in cœlestem patriam, unde priùs exierat regressus est: *In baculo meo transivi Jordanem istum, & nunc cum duabus turmis regredior.*

Genes. 32. 10

S. Augustin. serm. 79. de Temp.

Placuit autem pretiosissimo Redemptori nostro prius prandium in Jerusalem in cœnaculo Simonis cum Apostolis sumere, quo finito, SS. Matrem & alias Marias ac Discipulos (numero viginti & centum) ad montem olivarium è Bethania eduxit, quem & cœlestes Angelorum hierarchiæ, & beatæ illæ animæ, quas per passionem suam è lymbi carcere liberavit, velut duæ turmæ gloriosissimæ licet oculis humanis invisibiles, comitatæ sunt, ut hunc triumphum potentissimi de Orco, morte & peccato Triumphatoris redderent gloriosiorem: *Adest itaque*, inquit S. Bernhardinus, *dilectus JESUS medias inter has turmas, utrasque in seipso invicem mirando amore connectens: in baculo namque suo sanctissimæ Crucis pertransiens Jordanem nostræ mortalitatis, nunc cum his sanctissimis turmis, unâ in se transformatâ per gratiam, quam ad tempus relinquebat in terris, alterâ in seipso glorificatâ, vel beatificatâ per gloriam, quam ad suæ ascensionis societatem adducebat, ad cœlos reversus est.*

S. Bernhardin. Tom. 3. serm. 1. art. 1. cap. 3. de Ascens.

Observat hîc Abulensis, Christum Dominum, antequam ad Patrem ascenderet, cum SS. Matre sua & aliis Discipulis tam in via versus Bethaniam, tum in ipso Oliveti monte longum disseruisse sermonem, in quo eos ob discessum suum mirè consolatus est, proponens eis, quòd nunc ex hoc mundo ad Patrem & in cœlum iret, æternas ipsis præparaturus mansiones, Spiritum Sanctum proximè missurus, & perpetuus apud Patrem futurus advocatus, &c. Quo terminato dulci colloquio, & supremâ datâ benedictione, pergit idem Abulensis: *Descendit de aërea regione quædam nubecula usque ad pedes Salvatoris, factaque est in modum throni, aut gestatoriæ sedis, ut sic Christus in ea sessurus videretur. Tollebatur autem illa nubes paulatim in excelsum; Christus quoque in ea ascendebat, ac si in ea sederet, major tamen pars corporis Salvatoris nostri nube velata non erat, ut sic Discipulis vultus ille videndus concederetur, &c.*

Abulens. Paradis. 5. cap. 16.

4. Ascendit autem mitissimus JESUS ab initio paulatim in aëra pro consolatione amantissimæ Matris suæ & dilectorum Discipulorum, cum autem venit ad superiorem aëris regionem, ex oculis eorum sublatus in puncto & in ictu oculi per omnes cœlos usque ad dexteram Patris penetravit. Nihil hîc raptus Enoch de terra in aëra, & per aëra in paradisum sublati: *Et non apparuit, quia tulit eum Dominus.* Nihil raptus Eliæ in curru igneo ad paradisum transvecti: *Ecce currus igneus, & equi ignei diviserunt utrumque: & ascendit Elias per turbinem in cœlum.* Nihil raptus Habacuc, quem Angelus, subitò ex Judæa in Babylonem transtulit: *Et apprehendit eum Angelus Domini in vertice ejus; & portavit eum capillo capitis sui, posuitque eum in Babylone supra lacum in impetu Spiritûs sui.* Nihil raptus Philippi Ap. ab Angelo ex via Gazensi subitò in Azotum, quæ à Gaza quadraginta distat milliaribus, traducti: *Cùm autem ascendissent de aqua, Spiritûs Domini rapuit Philippum, & ampliùs non vidit eum Eunuchus.* Nihil raptus omnium Apostolorum ex

Genes. 5. 24. — 4. Reg. 2. 11 — Daniel. 14. 35 — Actor. 8. 39

variis

variis mundi partibus Hieroſolymam ad obdormitionem SS. Deiparæ in nube transvectorum: *Cùm jam*, inquit S. Damaſcenus, *adeſſet tempus exceſsûs*, *illa quidem veræ vitæ Mater in Sion jacebat in grabato; per nubem autem congregat ſuos Filius Diſcipulos, ut venerandum ejus Corpus mandarent ſepulturæ.* Hi omnes Angelorum ope & miniſterio ſubitò alium in locum transmiſſi ſunt; verùm JESUS, DEI & MARIÆ Filius, propriâ ac Divinâ virtute ſuper omnes cœlos aſcendit, unde Pſaltes Regius: *Exaltare Domine in virtute tua: Cantabimus & pſallemus virtutes tuas.* S. Damaſc. in orat. de dormit. SS. Deip. Pſalm. 20. 14

5. Hîc adimpletum fuit illud Eccleſiaſtis: *Oritur ſol, & occidit, & ad locum ſuum revertitur; ibique renaſcens gyrat per meridiem & flectitur ad Aquilonem, luſtrans univerſa in circuitu.* Sol iſte juſtitiæ & myſticus eſt Chriſtus DEUS noſter in ſtabulo Bethlemico ortus, de quo Malachias: *Orietur vobis timentibus nomen meum Sol juſtitiæ.* Occidit autem in cruce, ubi *ſanitas in pennis ejus*, hoc eſt: In extenſis in cruce & per modum crucis brachiis, quibus adumbravit nos. Ad locum autem ſuum reverſus eſt, ait S. Bernhardinus, *in aſcenſione, ibique renaſcens, ſcilicet effectivè. quia nos fecit renaſci per aquam & Spiritum Sanctum*, & qui priùs de torrente paſſionis in via biberat, nunc tandem *exaltavit caput.* Eccleſ. 1. 5. Mal. 4. 2. S. Bernhardin. Tom. 3. ſerm. 1. Pſalm. 109. 7.

Hîc verificatum fuit ſtupendum illud prodigium, ubi ſol in gratiam ægrotantis Ezechiæ Regis per novem gradus uſque ad decimum, hoc eſt, uſque ad crucem X. in horologio Achaz regreſſus eſt; & exinde rurſus viam ſuam & ſtationem priſtinam repetiit; quare lætus Rex, & nunc ab infirmitate ſanatus DEO ſoſpitatori ſuo O. M. carmen Euchariſticum cecinit, illudque publicis in tabulis exarari, & proponi fecit: *Hoc autem tibi erit ſignum à Domino, quia faciet Dominus verbum hoc, quod locutus eſt: Ecce, ego reverti faciam umbram linearum, & per quas deſcenderat in horologio Achaz in ſole, retrorſum decem lineis. Et reverſus eſt ſol decem lineis per gradus, quos deſcenderat.* Sol iſte Chriſtum præſignavit per novem gradus, hoc eſt, per novem Angelorum choros in incarnatione deſcendentem, ubi in occaſu ſuo orbi ægrotanti ſalutem tulit, & exinde majori cum ſplendore reſurgens iter ſuum per glorioſam & admirabilem aſcenſionem ſuam in cœlum relegit, ô quanta cum gloria & majeſtate, ac omnium cœlitum aggratulatione! *Repræſentabat*, ait Cornelius, *Chriſtum deſcenſurum decem lineis, id eſt, ſummè infra omnes Angelorum & hominum choros in paſſione; inde rurſum aſcenſurum ad Patrem.* Iſa. 38. 7. Cornel. hic.

Hîc impletæ ſunt pulcherrimæ illæ figuræ, quæ glorioſiſſimam hanc pientiſſimi redemptoris noſtri aſcenſionem & exaltationem in umbra præſagiebant. Vide Joſephum priùs humiliatum, à fratribus afflictum, in ſervitutem divenditum, incarceratum, compedibus oneratum, ſed tandem ſuper omnes exaltatum: *Fecitque eum aſcendere ſuper currum ſuum, &c.* Geneſ. 41. 43.

Vide Mardochæum ab impio Amano despectum, ad crucem & ad mor-
Esth. 6. 11 tem destinatum; sed nunc subitò ad regios honores assumptum: *Hoc hono-
re condignus est, quemcunque Rex voluerit honorare.*

Vide Samsonem fortissimum, delusum, & à Philistæis circumsessum; sed
nunc portas æreas in Gaza confringentem, & ad summum montis cacumen
Judic. 16. 3 asportantem: *Apprehendit ambas portæ fores cum postibus suis & sera, impositasque humeris suis portavit ad verticem montis, &c.*

Vide Davidem olim contemptibilem atque despectum, sed ubi stravit
1. Reg. 17. 6. gigantem, nunc gloriosissimè de inimicis suis triumphantem: *Porrò cùm reverteretur percusso Philistæo David, egressæ sunt mulieres de universis urbibus, cantantes, chorosque ducentes in occursum Saul Regis, in tympanis lætitiæ, & in sistris, &c.*

Vide Jobum, virum quondam dolorum, ac novissimum virorum, à planta pedis usque ad verticem plagâ pessimâ percussum; sed nunc reddidit ei
Job. 42. 10 Dominus omnia duplicia: *Et addidit Dominus omnia, quæcunque fuerant Job
Tirin. hîc in fine. duplicia.* Subintrat hîc Tirinus: *Job omnia hæc mala sustinuit incredibili patientiâ, humilitate & constantiâ, sed exclusa morte: Christus usque ad mortem in-
Matth. 28. 18 clusam, mortem autem crucis; Jobo reddita omnia duplicia: Christo omnia centuplicia*, quia data est illi omnis potestas in cœlo & in terra. Adverte; huic
Phil. 2. 8 data est omnis potestas, qui prius *humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod & DEUS exaltavit illum, &c.* O humilitas! tu sola exaltas, qui non descendit, non ascendit.

6. Et quid interim SS. Virgo, ubi cum tanta gloria & majestate dilectis-
Luc. 2. 19 simum Filium suum ad cœlos ascendentem contemplata est? *Maria autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo.* Credo eam cum dilecta
Cant. 1. 3 illa Sponsa sæpius illud animo ingeminâsse: *Trahe me post te; in odorem curremus unguentorum tuorum.* O quæ lingua effari, quæ mens humana assequi, & quis intellectus capere poterit hujus SS. Deiparæ amoris affectus, desideria, & lacrymas amorosas, quibus Filium suum in cœlum abeuntem prosecuta, & comitata est? Si Israël quondam ingenti ac insolito gaudio affectus est, ubi Pharaonem tyrannum & exercitum mari rubro obrutos, se autem
Exod. 15. 1 salvum ac incolumem in littore spectavit: *Tunc cecinit Moyses & Filii Israël carmen hoc Domino, & dixerunt: Cantemus Domino; gloriosè enim magnificatus est, equum & ascensorem dejecit in mare.* Quanto majore gaudio SS. Cor Virginis perfusum est, ubi hostes tartareos modò rubro Filii sanguinis pelago demersos, SS. Patres ex obscuro lymbi carcere liberatos, & æternæ beatitudinis stolâ vestitos, Filium verò impassibilem, imortalem, splendidissimaque luce circumfusum, velut potentissimum de morte, mundo, peccato & diabolo triumphatorem, in veste candicante & partim purpurascente (prout vult Cornelius) per dotem agilitatis seipsum in cœlum empyreum librantem

de

de longè intuita est? Si Abraham gavisus est, ut videret diem hanc; *Cur non* Ioan. 8. 56
ineffabili gaudio, ait S. Anselmus, *hæc Mater lætaretur, quando Filium suum* S. Anselm.
unigenitum omnes cœlos dominandi jure penetrare, ac in DEI Omnipotentis vidit de Excell. V.
Consessum ascendendo pertingere? cap. 6.

7. Cùm Alexander Magnus, superato & cæso Dario ultimo Persarum Le Blanc. in Rege, ut gloriosus Triumphator Babylonem ingressus est, in honorem tanti Psalm. 67. 5 orbis domitoris cives vias omnes odoriferis floribus ac coronis constravêre, erectis ex utraque platearum parte argenteis altaribus, quæ thure & thymiamate, aliisque pretiosis erant cumulata odoribus, populo interim applaudente & succlamante: *Vivat Rex.*

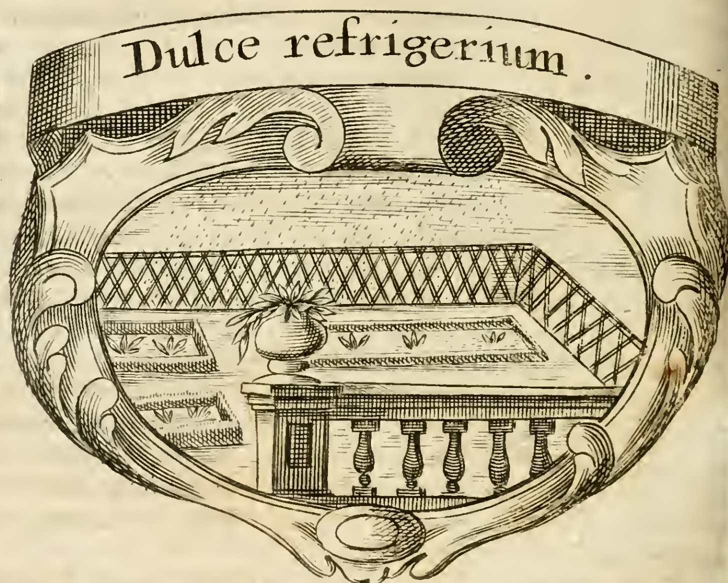
Facessant umbræ: *Attollite portas principes vestras: Et elevamini portæ* Psalm. 23. 7. *æternales, & introibit Rex gloriæ.* Et si quæritis, ô cœli Principes, ô Angeli & Archangeli! quisnam sit ille Rex gloriæ? In promptu responsum est: *Dominus fortis & potens: Dominus potens in prælio*, in quo hostes omnes vicit, fregit, contrivit. Et si moras trahitis bis interrogando; *Quis est iste Rex gloriæ?* Rex ille im̃ensâ nunc affulgens gloriâ & majestate, atque super omnes cœlestes orbes cum illustri Justorum comitatu se inferens, vestrorum quoque agminum Princeps est: *Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.* O im̃ensum & Angelorum & Beatarum mentium lætitiam! quis dicet, quis effabitur, quo honore & amore æternus Pater hunc suum dilectissimum Filium exceperit; *Surge* ergo, Domine JESU, Fili DEI & MARIÆ! *surge* Psal. 131. 8 *in requiem tuam, tu & arca Sanctificationis tuæ;* hoc est: Sanctissima humanitas tua paulò antè in ligno crucis suspensa, sed modò super omnes Angelorum choros exaltata. O quàm diversus est modò ille comitatus in cœlum gloriosè ascendentis, & paulò antè in montem Calvarium inter carnifices & latrones crucem bajulantis!

O Mater amoris & doloris! quid tu ad ista, quando Sanguinem tuum ex tuis SS. visceribus Spiritûs S. virtute quondam desumptum, nunc ad tam im̃ensam gloriam elevatum conspicata es? Si Reginæ Austri non erat am- 3. Reg. 10 pliùs Spiritus, ubi Regem Sapientissimum in tanta gloria intuita, atque con- 5. templata est: *Non habebat ultrà Spiritum;* quid dicam de te, ô Domina mundi & totius universi! quæ juxta probabilem Theologorum opinionem in incarnatione Verbi, & in resurrectione ac ascensione ejusdem essentiam DEI vidisti, ita enim *decens & æquum erat*, ait Paulus de Barry, *eam, quæ Filii sui* Paulus de *cruciatus acerbissimos contemplata dolorum Oceano mergebatur, vicissim ejusdem* Barry c. 5. *Nati sui mortem triumphantis de torrente Divinæ voluptatis ac intuitûs absorberi.* in anno Mar.
O anime mi! humilia te coram tanto Filio ac tantâ Matre; gratulare eis, venerare & exalta, quantùm potes, &c.

CONSIDERATIO LV.

Secundùm multitudinem dolorum consolationes Spiritûs Sancti lætificant animam B. V. MARIÆ in die Pentecostes.

Ego, ego ipse consolabor te.
Isa. 51. 12.

1. Cum pientissimus orbis melioris Reparator & Ecclesiæ suæ providentissimus Paterfamilias Christus nunc in cœlum abiisset, dilectissimam Matrem suam hujus sacri cœtus & familiæ suæ velut Matremfamilias adhuc aliquo tempore relinquere voluit, ut loco sui & Apostolorum & cunctorum Mater esset fidelium. Proinde B. Virgo à monte Oliveti ad montem Sion revertens decem ibidem dies cum primis Christianis numero centum & viginti in oratione assidua tum mentali, tum vocali perseveravit, & adventum

tum Spiritûs Sancti ferventissimâ oratione suâ quàm maximè acceleravit, quid enim non poterat impetrare Filia à Patre, Mater à Filio, & Sponsa à Sponso? *DEUS*, ait S. Vincentius Ferrariensis, *orationi, precibusque B. Virginis adventum Spiritûs sui alligavit*; ad quod pariter allusisse videtur Evangelista, dum scribit, quòd Apostoli unà cum SS. Deipara ad Spiritûs Sancti missionem ac receptionem sese per unanimem & ferventem orationem præparârint: *Erant perseverantes in oratione cum MARIA Matre JESU*, quibus mitissima Virgo sine dubio admirabiles Spiritûs S. virtutes, quas per experientiam optimè noverat, interim explicavit, ut sic eos ad ardentiùs orandum, Divinumque hunc Spiritum postulandum excitaret. Et ecce ubi tandem læta illa dies affulsit, quo DEUS æstuantissimo piarum harum mentium satisfaceret desiderio, descendit Spiritus S. de cœlo sub specie ignis, coronans Virgineum Caput MARIÆ, seditque super singulos: *Et repleti sunt omnes Spiritu Sancto*, &c.

S. Vincent. Ferr. serm. de Pentecoste.

Actor. 1. 14.

Actor. 2. 4.

Nos pro Emblemate rorem matutinum statuimus, tranquillo ac sereno tempore de cœlo cadentem, & languentes hortorum flosculos, sicca prata & exustos solis calore agros mirum in modum recreantem, unde Lemma: *Tolerata præmia noctis*; vel si mavis:

Dulce refrigerium.

Languebat procul dubio pretiosissima Virgo & cum ea Ecclesia primitiva ex absentia dulcissimi Sponsi sui nunc in cœlo ad Patris dexteram in sede majestatis collocati, sed ubi S. Spiritus Paracletus horâ diei tertiâ illis apparuit, non eos duntaxat in amore DEI ac proximi vehementer accendit, sed & languentes eorum animos quasi dulcissimo consolationis rore perfudit: *Ero quasi ros Israel*. Ose. 14. 6

2. Noëmum quondam post tot exantlatos labores, superatosque decumanos marium fluctus columba, olivam pacis rostro ei ferens, mirè consolata est: *At illa venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo*. Genes. 8. 11

Agar filii sui Ismaëlis miseram sortem & imminentem mortem in solitudine amaris deplorans lacrymis ab Angelo Solatore confortata est: *Vocavitque Angelus DEI Agar de cœlo, dicens: Quid agis Agar? Noli timere; exaudivit enim DEUS vocem pueri*, &c. Genes. 21. 17

Joseph fratres suos ob commissum olim scelus pavidos paternè solabatur: *Nolite timere, ego pascam vos, & parvulos vestros, consolatusque est eos, & blande ac leniter est locutus*, &c. Genes. 50. 21

Ruth fame pressæ, & spicas in agro affinis sui colligenti Booz ingenti solatio extitit: *Quæ ait: Inveni gratiam apud oculos tuos Domine mi, qui consolatus es me*, &c. Ruth. 2. 13

Tobias in captivitate constitutus, quia apud Regem Salmanasar gratiam invenit, mœrentia confratrum suorum concaptivorum corda miro solatio mulcebat: *Quotidie pergebat per omnem cognationem suam, & consolabatur eos.* Tob. 1. 19

Job de se ipso ait: *Cumque sederem quasi Rex, circumstante exercitu, eram tamen mœrentium consolator.* O benignissime JESU, qui nunc super omnes Angelorum choros in cœlo elevatus ad dexteram Patris sedes, velut *Rex Regum, & Dominus Dominantium*, circumstante universo Angelorum exercitu, quia *millia millium ministrant tibi, & decies millies centena millia assistunt tibi*, mœrentis tamen ac lugentis Matris tuæ Consolator esse non desiisti, sed eam per Spiritum S. Consolatorem optimum maximum, benignè consolatus es: *Ego, ego ipse consolabor te:* Non Angelus, aut Legatus, non homo, aut alia creatura, sed *ego, ego ipse consolabor te*, omnemque mœrorem tuum in gaudium inexplicabile convertam. Juvat hîc audire Sophronium: *Cogitate*, inquit, *& perpendite, quantis afficiebatur B. Virgo doloribus post Christi ad cœlos ascensum; considerate, quo cruciabatur amore, quove desiderio æstuabat hæc Virgo, dum revolveret animo cuncta, quæ audierat, quæ viderat, quæ cognoverat: Quanto indesinenter cremabatur ardore pii amoris; quantis movebatur repleta Spiritu S. cœlestium Secretorum incitamentis; quia etsi diligebat Christum ex toto corde, ex tota anima, & ex tota mente, novis tamen quotidie inflammabatur præsentia absens desideriorum affectibus: tantò siquidem validiùs, quantò Divinis illustrabatur intus visitationibus, quam totam repleverat Spiritûs Sancti gratia, quam totam incanduerat Divus amor, ita ut in ea nihil esset, mundanus quod violaret affectus, sed ardor continuus, & ebrietas perfusi amoris ejus.*

Job. 29. 25 — Apocal. 19. 16 — Dan. 7. 10 — Isa. 51. 12 — Sophron. serm. de Assumpt.

3. In hac Spiritûs S. Paracleti missione verificatum fuit illud Sponsæ: *Introduxit me Rex in cellam vinariam: ordinavit in me charitatem.* Cella ista vinaria rectè dici poterit domus illa, in qua sanctissima Virgo cum Discipulis Domini erat in oratione congregata, ubi omnes à torrente voluptatis erant quodammodo absorpti, & Spiritûs S. gratiâ ac amore Divino inebriati; & quæ paulò antè sub umbra crucis steterat dolorum pelago immersa Mater, nunc sub umbra Spiritûs S. qui Christi umbra appellari solet, cœlesti consolatione plena quiescit, ubi cum Sponsa dicere poterat: *Et fructus ejus dulcis gutturi meo*, & cum Psalte Regio: *Secundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.* En fructum exantlatæ passionis & tribulationis toleratæ: *Repletus sum consolatione*, ait Gentium Doctor, *superabundo gaudio in omni tribulatione nostra*, quia Spiritus S. erat illi quasi arrha salutis. O si tanta, tamque suavis arrha ista est, quam DEUS servis suis elargiri assolet, quanta erit hæreditas ipsa, quam suo tempore dilectis suis præstabit?

Cant. 2. 4 — Cant. 2. 3 — Psalm. 93. 16 — 2. Cor. 7. 4

Hic

Hîc adimpletum fuit illud Regii Vatis: *Fluminis impetus lætificat civitatem* Psal. 45. 5
DEI. Civitas DEI animata, ait Os Aureum, erat SS. Deipara, civitas sancta, S. Chrysost.
pulcherrima, firma, munita, omnique virtutum & gratiarum genere ornata, in in orat. de
qua novem mensibus ipse Dei Filius inhabitavit: Nunc, consumatâ passio- Annunt.
ne, fluminis impetus, hoc est, Spiritus S. hanc civitatem Dei mirum in modum
lætificavit, ac gratiis suis, charismatumque donis replevit: *Spiritus Sanctus*, S. Athanas.
ait D. Athanasius, *descendit in Virginem cum omnibus suis essentialibus virtutibus,* hom. de SS.
quæ illi per rationem principatûs Divini adsunt, imbuens eam in gratia, ut in omni- Deipara.
bus gratiosa esset, eò quód adimpletione Spiritûs S. omnibus gratiis abundaret.

O anima Christiana! si Maria omnibus Spiritûs S. gratiis abundat; si in
illa est *gratia omnis viæ & veritatis*; si *de plenitudine ejus nos omnes accepimus,* Eccl. 24. 25
& gratiam pro gratia, quare in tentationibus, tribulationibus ac necessitatibus Ioan. 1. 16
nostris non ad hanc gratiarum Matrem accedimus, ut gratiam efficacem à
Spiritu S. nobis impetret? Solent mundani gratiam suorum principum anxiè
inquirere, Amanum & alios consule, in qua tamen principum gratia non est Esth. 3. 1
salus, hæc autem Mater est cunctorum viventium, gratiâ Spiritûs S. plena,
quæ nec peccatores à se rejicit, sed benignè complectitur; ita ipsa ad S. Bir-
gittam: *Nedum justorum, sed etiam peccatorum, qui ad bonam frugem recipere* In Revel. lib.
se volunt, Mater sum, eisque opem fero. Eja anima, erige te: *Quicunque,* subin- 14. c. 133.
trat hîc Doctor Seraphicus, *septiformem Spiritûs S. gratiam adipisci desiderat,* S. Bonav. in
ipsum florem Spiritûs S. in Virga quærat, per Virginem enim ad Florem, per flo- Spec. cap. 6.
rem ad Spiritum in ipso requiescentem pervenimus; per MARIAM ad Chri-
stum accedimus: & per Christum gratiam Spiritûs S. invenimus.

4. Olim in umbra legis sanxit Deus, qua ratione & modo vitulus tener pro
peccatis expiandis à Sacerdote esset imolandus, ubi voluit, ut in sanguine ejus-
modi vituli Pontifex digito suo intincto septies altare propitiatorii, quod erat
in tabernaculo, aspergeret, ut per hoc accedentes ad tabernaculum delictorum
suorum invenirent remissionem: *Cumque intinxerit digitum in sanguine, asper-* Levit. 4. 6
get eo septies coram Domino contra velum Sanctuarii, &c. Hæc illis quondam
facta sunt in figura, nobis autem scripta sunt ad correptionem & instructionē.

Per Sacerdotem Christum subaudi, qui non per sanguinem hircorum aut Hebr. 9. 12
vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in sancta, æterna re-
demptione inventa. Per vitulum tenerum pro delictis hominum imolatum
ejus humanitatem intellige, per altare SS. Cor Virginis ac Matris dolorosæ,
septies Sacrosancto Redemptoris ac Filii sui pretioso cruore respersum primò
in circumcisione; secundò in agonia in horto, cujus non ignara fuit; tertiò in
flagellatione; quartò in coronatione; quintò in vestium detractione; sextò in S. Hieron.
crucifixione; septimò in cordis apertione; unde rectè S. Hieronymus in quo- cit. ab. Ant.
dam sermone: *Quot læsiones in Corpore Christi, tot vulnera in Corde Matris, quot* Rampelo-
spinæ pungentes, tot clavi perforantes; quot ictus carnem rumpentes, tot sagittæ go Theol. in
 fig. Bil.

per oculos intrantes, & tot Cor & animam MARIÆ Virginis vulnerantes, ut ipſa dicat: Non peccavi, & in amaritudinibus moratur oculus meus, &c.

Sed quæres, prudens Lector! quare Sacerdos digitum ſuum in ſanguine jugulatæ victimæ intinxerit, eoque ſepties altare, tabernaculum & velum, quo Divina ſecreta in templo contegebantur, aſperſerit? Adverte, digitus Spiritum S. deſignat, per quem dantur charismata, unde Eccleſia in hymno:

Rup. Abb. lib. 1. in Levit.

Dexteræ DEI tu digitus: & Rupertus Abbas: *Illum autem in ſanguine intingere, eſt Spiritum S. per ſanguinem ſuum dare, nam digitus DEI dicitur Spiritus Sanctus.* Et ecce im̃enſam Spiritûs S. bonitatem, quia priùs altare animatum, hoc eſt, SS. Cor doloroſæ Virginis ſeptem SS. Sanguinis JESU Chriſti effuſionibus aſperſum fuit, nunc in die Pentecoſtes viciſſim Spiritus S. ſeptem donis ſuis idem im̃aculatum Cor pretioſiſſimæ Matris DEI de novo abundantiſſimè cumulavit, & auxit, in tantùm, ut de ea S. Bernhardus ſcribat:

S. Bernhard. ſerm. 4. in Salve Reg. S. Hieron. in quodam Hymno.

Maria DEI Genitrix, quæ ſola totam Spiritûs S. gratiam poſſediſti; & S. Hieronymus: *Cæteris per partes præſtantur, Mariæ verò ſimul ſe tota infudit plenitudo gratiæ.* O pientiſſima Domina! unicam ſtillulam de hac tua gratiæ plenitudine etiam nobis miſellis, & ſufficit nobis: *Dulce refrigerium.*

5. Recordor hîc illius aquæ ſtillæ, quam quondam dives ille Epulo inter flam̃as tartareas conſtitutus, cùm ſummis & ineffabilibus tormentis, tum ardoribus incendii, tum ſitis ardentiſſimæ torqueretur, ab Abrahamo petiit:

Luc. 16. 24

Pater Abraham miſerere mei, & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti ſui in aquam, ut refrigeret linquam meam, quia crucior in hac flamma. Vide hîc, & admirare, anime mi! ſingularem humanitatem & humilitatem divitis illius, ſed nunc miſerrimi Epulonis, qui non maria, aut flumina, ſed unicam duntaxat aquæ guttulam pro mitigandis gehennæ ardoribus poſtulavit, & quidem ab extremo digiti defluentem. O impie & execrande! quid te unica juvabit guttula? omnes aquarum abyſſi, vel ipſe Oceanus nec unicam inferni ſcintillam poſſunt extinguere.

Subintrat hîc S. Auguſtinus, qui ait, quòd per aquam illam viventem gratia Spiritûs Sancti ſubaudiri debeat, cujus vel unica guttula per extremum digiti Epuloni in flam̃is allata, non tantùm ei ad mitigandum inferni ardorem, ſed & omnem damnatorum gehennam extinguendam ſuffeciſſet:

S. Auguſt. de quæſtion. Evangel. 2. cap. 38.

Per extremum digiti, inquit citatus Antiſtes Hipponenſis, *vel minimam operationem ſignificat, quâ per Spiritum S. ſubvenitur, &c.*

Collige nunc, anima Chriſtiana, quàm inenarrabili dulcedine SS. COR Virginis ac Matris DEI Mariæ fuerit perfuſum, cùm in eam non una duntaxat guttula, ſed ſe tota ſimul infudit gratiæ Spiritûs S. plenitudo:

S. Antonin. 4. part. tit. 15. c. 2. §. 1.

Beata MARIA, ait D. Antoninus, *fuit plena gratiâ quadrupliciter, primò, quia omnes gratias generales & ſpeciales omnium creaturarum habuit in ſummo. Secundò, quia illas gratias habuit, à quibus omnis creatura vacua fuit. Tertiò, quia ſua gra-*

gratia tanta fuit, quòd pura creatura majoris gratiæ capax non fuit. Quartò, quia etiam gratiam increatam, id est, DEUM in se tota continuit, & sic per omnem modum gratiâ plena fuit. O miseri mortales! quare diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Cur tantoperè principum gratiis inhiatis? Quousque mundanas delicias, opes fugaces, & sensuales vestras quæretis voluptates? Porrò unum est necessarium, ut gratiam Spiritûs S. quæratis, sine qua, inquit S. Paulinus, estis viva cadavera. Ficulneam illam respicite à Christo olim maledictam & necatam: *Et arefacta est continuò ficulnea.* Sic Matth. 21. 19 vos estis sine gratia Spiritûs S. subtracto enim illius gratiæ humore, arescatis, & pereatis necesse est. Proinde omni labore & studio gratiam Spiritûs S. quærite, & per Mariam ac Matrem dolorosam quærite: *Quicunque*, ait Philotheus Patriarcha, *radios à gratia Spiritûs S. projectos haurire oculis cupimus, illud, inquam, inocciduum Divini Luminis jubar; omnes ad gratiæ fontem, id est, ad Genitricem Creatoris accurramus oportet, ad ipsius enim votum summa quæque dona fidelibus communicat DEUS.* Philotheus Patr. ex Menol. 16. Julii ode. 3.

6. Placuit autem Spiritui S. sub diversis umbris & figuris mundo se manifestare. Ab orbis primordio, dum terra adhuc erat inanis & vacua, *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* Genes. 1. 2 Hebraicè adinstar volucris, indens eis potentiâ suâ vim prolificam, ut volatilia, reptilia, pisces & germina, imò cœli omnes ex aquis producerentur.

Ubi primus homo jacebat in agro instar statuæ è luto formatæ, sine omni sensu, motu, vita & ratione, supremus rerum omnium plasmator DEUS *inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, & factus est homo in animam viventem.* Genes. 2. 7 Observa τὸ *inspiravit*, non solùm videlicet animam viventem, sed & (prout hîc advertunt plures SS. Patrum) Spiritum S. velut spiraculum vitæ cum omnibus donis, charismatibus, innocentia & justitia originali.

Cùm populus Israëliticus è durissima Pharaonis servitute per Moysem educeretur, Spiritus S. eorum Dux & Comes in columna nubis & ignis esse voluit: *Dominus autem præcedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut Dux esset itineris utroque tempore.* Exod. 13. 21

Angelus ille, qui Gedeonem in Ducem contra Madianitas designavit, in Sacrificio summitatem virgæ contra petram extendisse perhibetur: *Ascenditque ignis de petra, & carnes azymosque panes consumpsit.* Judic. 6. 21 Petra illa Christum denotabat: *Petra autem erat Christus*; 1. Cor. 10. 1 per ignem à petra ascendentem Spiritus S. præsignatus fuit: *Lapis ergo*, inquit Rupertus Abbas, *quem percutientes ignem elicimus, Christum significat, qui percussus verbere crucis Spiritum Sanctum nobis effudit.* Rup. Abb. lib. 5. de Div. Offic. cap. 28.

Balthasari Regi sacrilego, regali assidenti convivio, *apparuerunt digiti quasi manus hominis contra candelabrum in superficie parietis aulæ regiæ: Et Rex aspiciebat articulos manus scribentis*, &c. Dan. 5. 5. Per hunc digitum, damnationis sententiam temulento Regi in pariete scribentem, ait Glossa, Spiritus S. denotatus

Luc. 11. 20 est, qui est *dextera DEI digitus*, de quo & Veritas Christus: *In digito DEI ejicio dæmonia.* O mortales omnes! *Nolite contristare Spiritum Sanctum*; supra quod S. Thomas Villanovanus: *Id est, eum fugare, vel expellere per peccatum.* Et S. Bernhardus: *Spiritus iste odit sordes, nec habitare potest in corpore subdito peccatis.* Proinde non miror, quod tota plenitudo gratiæ Spiritûs S. sese in Cor Virginis Mariæ infuderit, quia nulli unquam subdita erat peccato; hinc in purissimo Corde illius inhabitabat, tanquam Numen in suo templo, tanquam Rex in suo palatio, tanquam gubernator in sua navi, tanquam hortulanus in suo horto, tanquam Dominus in sua domo; & hæc erat domus illa, quam *Sapientia ædificavit sibi, in qua excidit columnas septem; immolavit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam.* Per quam domum B. Petrus Damianus rectè B. Virginem subaudit, quam appellat *domum columnis septem suffultam, septem scilicet donis Spiritûs S. dotatam, &c.*

(Ephes. 4. 30. S. Th. Vill. serm. 3. S. Bernhard. in Fest. Pentecostes. Prov. 9. 1. B. Damian. serm. de Nat. B. V.)

7. Et hoc est, ad quod allusit Prophetarum Princeps Isaias, ubi de Christo in carne venturo vaticinatus est: *Et requiescet super eum Spiritus Domini Spiritus sapientiæ & intellectus, Spiritus consilii & fortitudinis, Spiritus scientiæ & pietatis, & replebit eum Spiritus timoris Domini*; quæ dona ac charismata etiam SS. Deiparæ in primo instanti, quo gratiam justificantem accepit, fuerunt comunicata, quæ exinde in die Pentecostes ab eodem Divino Spiritu mirum in modum ac maximo cum incremento fuerunt adaucta, quod cœlestis ille paranymphus & humanæ salutis nuntius Archangelus Gabriel non obscurè per illa verba insinuavit, quibus Virginem in sermone suo conturbatam consolatus est: *Spiritus S. superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi.* Ubi observa τὸ *superveniet*, quod supponit, priùs jam Spiritum S. super Virginem venisse: *Et bene dixit*, ait Liranus, *superveniet in te, quia priùs venerat Spiritus S. super Virginem adhuc in utero Matris existentem, illam ab originali præservando.* Venit insuper in incarnatione Verbi, ubi virtus Altissimi ei obumbravit, formando in illa perfectissimã Christi humanitatẽ, eamq; personæ Verbi modo quodam ineffabili uniendo; & deniq; in die Pentecostes supervenit; ex cujus adventu, teste S. Ildephonso, Cor Virginis totum amore Divino adinstar ferri igniti & accensi incanduerat. O pientissima Domina, Spiritûs S. gratiâ plena & superplena, accende etiam in cordibus nostris, heu quàm tepidis, quàm frigidis, hujus Divini amoris ignem: *Ignem veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendatur.*

(Isa. 11. 2. Luc. 1. 35. Liran. hîc. S. Ildephons. serm. 1. de Assumpt. Luc. 12. 49.)

Coronidem huic considerationi imponat Filius ille prodigus, cui pœnitenti pater añulum in manus dari voluit: *Date annulum in manum ejus.* O pater! non añulum sed panem affectat famelicus, & vix ossibus hærens. Resp. S. Augustinus: Rectè ante omnia annulum in digitum ejus fuisse missum: *Annulus*, inquit, *in manu pignus est Spiritus S. propter gratiæ participationem.* O SS. Virgo! ô Mater! filius prodigus & ego sum, peccavi enim in cœlum & coram te, sed doleo super omnia ob offensum Deum; ah impetra & mihi misello hunc annulum, Spiritûs S. gratiam, & misericordias tuas in æternum cantabo.

(Luc. 15. 22. S. Augustin. quæst. Ev. q. 33.)

CON-

CONSIDERATIO LVI.

Matris Doloroſæ exemplo docemur, quomodo rectè & cum fructu ad DEUM orare debeamus.

Hi omnes erant perſeverantes unanimiter in oratione cum MARIA Matre JESU. *Actor. 1. 14.*

1. VEnerat aliquando ad pretioſiſſimum orbis Redemptorem Salome Vidua & Mater filiorum Zebedæi, humiliter ſupplicans, quatenus benignus Dominus dilectis filiis ſuis Jacobo & Joanni in regno ſuo dexteram & ſiniſtram præ cæteris Candidatis dignaretur concedere: *Dic, ut* Matth. 20.
ſedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram tuam, & unus ad ſiniſtram in regno 23
tuo. Quid ad hanc orationem mitiſſimus Salvator? Non Matri, ſed filiis reſpondet: *Neſcitis, quid petatis.* Et quare hoc, mi Domine? Cur hos ſup-

Luc. 11. 9 plicantes dimittis inanes? Nunquid ipse dixisti: *Petite, & dabitur vobis; quærite, & invenietis: Pulsate, & aperietur vobis?* Et ecce petit Vidua hæc paupercula, & nihil ei datur: Quærit, & nihil invenit: Pulsat, & non ei aperitur; ô Domine! ubi sunt promissiones tuæ antiquæ?

Respondet D. Joannes Chrysostomus, ideò Matrem repulsam, quia non rectè, & contra propriam filiorum salutem orabat, dum pro uno cœlum & pro altero infernum postulavit; & quomodo hoc? Observa, Lector prudens, per partem dexteram in regno Christi Electorum & Salvandorum pars indicatur, & per sinistram pars reproborum & damnandorum designatur: *Et statuet oves quidem à dextris suis, hædos autem à sinistris.* (Matth. 25. 33) Petiit ergo Mater illa pro uno filio cœlum, & pro altero infernum; hinc meritò & Mater & filii cum hac oratione fuerunt repulsi, quia ignorabant, quidnam orarent: *Nescitis, quid petatis, quasi diceret*, ait Orator aureus: *Ego vos vocavi ad partem dexteram, & vos vestro consilio curritis ad sinistram, &c.* (S. Chrysost. hîc apud Cornel.) Vide hîc, anima Christiana, quomodo & qualiter subinde nostra sit constituta oratio: *Petitis*, inquit S. Jacobus, *& non accipitis, eò quòd malè petatis.* (Jacob. 4. 3)

Non sic Mater Filii DEI, sicut Mater filiorum Zebedæi, neque dexteram, neque sinistram in regno DEI obtinendam unquam petiit, sed ut in omnibus fieret sanctissima Voluntas DEI, ad quod unicè respiciebat, hinc semper à DEO obtinuit, quod in oratione sua postulavit, cujus etiam totum vivere, si attentiore mentis oculo inspicis, non aliud erat quàm precari, & agere familiarissimè cum DEO, quem jam à primo vitæ momento adorare, colere & magnificare cœpit: *Tanto lumine*, ait S. Bernhardinus Senensis, *illustrata fuit beatissima Virgo, etiam cùm adhuc esset in ventre Matris, ut non tantùm plena fuerit lumine rationis, sed etiam altissimæ contemplationis, eò sublimata, ut DEUM perfectiùs contemplaretur in utero materno, quàm alius in ætate perfecta, magisque deinde excessit in contemplatione dormiendo, quàm alius vigilando*; (S. Bernhardin. Senens. Tom. 1. ser. 61. cap. 3.) in qua oratione & laude Divina per omnem vitam perrexit, & quantùm potuit, alios quoque ad orationis studium induxit: *Ipsa benedicta DEI Mater*, ait alius Bernhardinus (cui cognomentum Busti) *alios inducebat ad orandum, & ideò Actor. 1. de Apostolis dicitur, quòd stabant in oratione cum Maria, scilicet, ut colligamus orationis perseverantiam ex MARIÆ præsentia & hortatione maximè provenisse.* (Bernhardin. à Bust. serm. 4. de fervent. orat. M.) Proinde SS. COR hujus devotissimæ ac dolorosæ Matris DEI non incongruè assimilabis cuidam regulæ seu amussi, quam architecti, ut citra vitium laborent, assiduò manibus versant, cujus beneficio fabrica recta & non distorta in altum consurgit, addito super oculum Domini hocce Lemmate:

Recta à recto.

2. Ita

2. Ita eſt: *Oculi ejus erant columbarum*, ſemper intenti ad Dominum, absque eo, quod intrinſecus latebat, optima nimirum cordis ejus ad DEUM ubique præſentem directa intentio, in cujus conſpectu ſemper ambulabat: *Unum*, ait S. Antoninus, *pro certo ſcimus, quia omnis Mariæ actio & intentio ſemper fuit intenta in DEO*, ſive trimulæ in templo, in quo uſque ad annum ætatis decimum quintum, quo Verbum concepit, diu noctuque in oratione tum vocali, tum mentali, DEO deſerviebat; ſive per triginta illos & quatuor annos, quos cum Filio à puncto incarnationis uſque ad paſſionem ejus & crucis mortem exegit; ſive poſt ejus aſcenſionem in cœlum, ubi adhuc duos & viginti circiter annos in ſolamen primorum fidelium ex voluntate pietiſſimi Numinis in terris tranſegerat, ſemper in devotione & meritis creſcens, ad perfectionem conſumatam & ad ſummum ſanctitatis apicem aſcendit, de cujus plenitudine nunc omnes accipimus.

Cant. 4. 1
S. Antonin. 4. part. tit. 15. c. 44. §. 8.

De Judith Matrona nobiliſſima, cujus eximia forma cum pari certabat virtute, quam proinde DEUS ad tam heroicum facinus & Iſraëlis liberationem elegit; de hac, inquam, vidua, ut tota DEO & orationi vacaret, habet Scriptura: *In ſuperioribus Domûs ſuæ fecit ſibi ſecretum cubiculum, in quo cum puellis ſuis clauſa morabatur; & habens ſuper lumbos ſuos cilicium, jejunabat omnibus diebus vitæ ſuæ.*

Judith. 8. 5.

En typum perelegantem pretioſiſſimæ Virginis ac Matris DEI Mariæ nunc viduæ, poſt Filii aſcenſionem in monte Sion ſimile ſecretum ſibi eligentis cubiculum, in quo in aſſidua meditatione, jejunio, corporis mortificatione, ſilentii ſtudio, caſtitate plùs quàm Angelica, ac præſertim in ferventiſſima oratione DEO ſuo pro viribus ſervire ſatagebat; unde Dionyſius Carthuſianus in illa verba Canticorum: *Ego dormio, & cor meum vigilat*, ita de hac SS. Deipara loquitur: *Hoc*, ait, *ſanctiſſima Virgo præeminenter dicere potuit, quia contemplatiſſimam vitam duxit, & ab exteriori tumultu, omni inordinato ſtrepitu & cura ſuperflua atque inequitudine culpæ penitus abſtinens, & ſoſpita vigilantiſſima mente DEO vacavit, pro Eccleſia exoravit, actibusque virtutum termino excellentiæ perfectiſſimis jugiter fuit intenta. Denique in ſomno corporali cor ejus pervigil fuit; & ex aſſidua aſſuefactione perfecta inſiſtendi Divinis, exardentiſſima & exercitatiſſima charitate, ex ſplendidiſſima & exuberantiſſima ſapientia ſibi infuſa, & contemplatione in vigiliis, penè aut prorſus continuè, etiam tempore ſomni, vigili corde fuit DEO conjuncta, & pro commiſſa ſibi Eccleſia vigilare non ceſſat.* Et ſi Anna illa Prophetiſſa non diſcedebat de templo, jejuniis & obſecrationibus DEO ſerviens die ac nocte; quantò magis in SS. DEI Genitrice admirare poſſumus orationis ſedulitatem, mentis fervorem & animi aſſiduò ad DEUM aſcendentis intentionem? hinc non immeritò à SS. Patribus *Thuribulum aureum*, & *Altare Thymiamatis* nuncupata eſt, in quo ſuaviſſimi quondam aromatum odores DEO T. O. M. in templo præſentaban-

Cant. 5. 2
Carthuſ. in Cant. 6. 5.
Luc. 2. 37
Hebr. 9. 7
Exod. 30. 27

S. Bernb. in medit. c. 8. tabantur. O quàm tepida est econtrariò oratio nostra: *Magnam injuriam*, inquit Mellifluus, *DEO facio, cùm illum precor, ut meam precem exaudiat, quam ego, qui fundo, non audio; deprecor illum, ut mihi intendat, ego verò nec mihi nec illi intendo*, &c. Imitare proinde, saltem quantùm vales, SS. Ecclef. 18. 23 Virginem, & *ante orationem prapara animam tuam, & noli esse quasi homo, qui tendat DEUM.* Audi pro consilio ipsam loquentem Veritatem: *Tu* Matth. 6. 60 *autem cùm oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora ad Patrem tuum in abscondito, & Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.*

3. Reminiscor hîc Divini illius Sponsi, qui in sacro epithalamio charissimam Sponsam suam peramicè invitavit, ut è domo & civitate in agros egrediens, ibi in umbrosis tabernaculis, in petra excisis, suam inquireret & Cant. 2. 14 captaret quietem: *Columba mea in foraminibus petra: in caverna maceria.* Ad quid, oro, Sponsa dilecta, & columba illa immaculata in foraminibus petræ, & in caverna maceriæ?

Sponsus ille Christus est, incarnatus in caverna maceriæ, hoc est, ait Cornel. hic. Cornelius, in abscondito ventris virginalis, & natus in foramine petræ, id est, in spelunca Bethlehem, quæ ex petra extra urbis portam erat excisa; mortuus est in rupe Calvariæ, ubi Crux Dominica petræ infixa fuit; sepultus denique est, sed nonnisi in foramine petræ, ex quo gloriosus resurrexit. Ad hæc ergo sacra loca invitabat dilectus sanguinum Sponsus charissimam Sponsam ac Matrem suam pretiosissimam, *qua loca B. Virgo*, addit Cornelius, *crebrò devotè visitabat, & obibat, ut in eis penè habitare videretur.* O quàm ardentes ibi preces ad DEUM & Filium fudit! ô quot ardentia in cœlum misit suspiria! ô quot lacrymis hæc sacra loca Divini Cant. 2. 3 Agni sanguine purpurata rigavit! hîc sedebat sponsa illa *sub umbra illius, quem desideraverat*, revolvens animo omnia, quæ & quanta pro genere humano sit perpessus, & fructus ejus videbatur dulcis gutturi ejus; hoc S. Augustin. in Manual. enim habet pia & attenta Dominicæ passionis meditatio & oratio. Augustinum audite: *Quantùm flevi, bone JESU, in acerbissima mortis tua meditatione, tanto misericordia tua prodigio commotus acriter! eliquabatur scilicet misericordia tua dulcedo in cor meum, & ex ea astuabat affectus pietatis, & currebant lacryma; & bene mihi erat cum eis.* En quomodo ex amaro dulce.

Et vis scire, anime mi, quidnam SS. Deipara circumiens hæc sacra Hadr. Lyr. de Christ. Pat. apud me fol. 593. loca oraverit, atque meditata sit? planè non aliud, quàm quod ipsa proprio ore Venerabili Catharinæ Ricciæ insinuavit & edocuit, voluitque, ut singulis feriis quintis, sole ad vesperum vergente, cum Sororibus oraret, & devotè decantaret. En epitomam passionis Dominicæ, quam sibi ipsi dolorosa Mater ex diversis Sacræ Scripturæ locis selegit, & aliis imitandam proposuit.

Amici

Amici mei & proximi mei adversùm me appropinquaverunt, & steterunt.
Traditus sum, & non egrediebar; Oculi mei languerunt præ inopia.
Et factus est sudor meus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.
Circumdederunt me canes multi, concilium malignantium obsedit me.
Corpus meum dedi percutientibus, & genas meas vellentibus.
Faciem meam non averti ab increpantibus, & conspuentibus in me.
Quoniam ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper.
Foderunt manus meas & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea.
Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto.
Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labiis, & moverunt caput.
Ipsi verò consideraverunt, & inspexerunt me; diviserunt sibi vestimenta, & super vestem meam miserunt sortem.
In manus tuas commendo spiritum meum, redemisti me, Domine DEUS veritatis.
Memento famulorum tuorum, Domine, cùm veneris in regnum tuum.
JESUS autem emissâ voce magnâ tradidit spiritum.
Misericordias Domini in æternum cantabo.
Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.
Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra.
Omnes nos quasi oves erravimus; unusquisque in viam suam declinavit.
Et posuit in eo Dominus iniquitates omnium nostrum.
Exurge, quare obdormis, Domine? exurge, & ne repellas in finem.
Ecce DEUS salvator meus: Fiducialiter agam, & non timebo.
Te ergo quæsumus, Domine JESU, famulis tuis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

℣. *Miserere nostri, JESU benigne.*

℟. *Qui passus es clementer pro nobis.*

ORATIO.

Respice, quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus JESUS Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, & crucis subire tormentum.

Lector Mariane, si salutem tuam amas, fac hanc orationem, ab ipsa dolorosa Matre subministratam, tibi familiarem, quia, prout B. Albertus Magnus asserit, talem Christi passi memoriam etiam simplicem, sed devotam, plùs animæ tuæ prodesse saluti, Deoque multò esse gratiorem, quàm si quo- (Suquet. l. 3. cap. 19.)

tidie te usque ad sanguinem flagellares, aut anno integro in aqua & pane jejunares, aut quotidie Davidis Psalterium recitares. En quàm facilem orandi & meditandi modum tibi subministrat dolorosa Mater, si eam amas, imitare.

4. Plura requiris? & rectam orandi formam? Christum cumprimis consule in monte Olivario tibi orandi exemplar præbentem. Oravit avul-
Luc. 22. 41 sus, quantum est ictus lapidis, à Discipulis: Disce, & quære solitudinem in oratione. Oravit positis genibus, procidens in faciem suam: Disce in oratione coram DEO tuo te humiliare, terra & cinis. Oravit se totum in sanctissimam Patris voluntatem resignans: Fac tu similiter. Oravit in agonia prolixiùs: Observa in orando fervorem & constantiam. Oravit usque ad sudorem sanguineum: Nota mortificationem ad rectam orationem ne-
S. Bernhard. serm. 3. in Ram. Pal. cessariam. Oravit cum lacrymis: *Non enim solis oculis*, ait Mellifluus, *sed quasi omnibus membris flevisse videtur, ut totum corpus ejus, quod est Ecclesia, totius lacrymis corporis purgaretur*: Ubi tuæ sunt lacrymæ inter orandum? En normam & formam hîc habes, Cliens Mariane! qualiter juxta exemplum Christi & SS. Matris ejus dolorosæ te oporteat orare. Oravit & illa, sed ut
S. Ambros. lib. 2. in Lucam. plurimùm sola, amans unicè solitudinem: *Sola*, inquit S. Ambrosius, *in penetrabilibus, quam nemo virorum videret, solus Angelus reperiret, sola sine comite, sine teste, ne quo degenere depravaretur affatu, ab Angelo salutatur.* Ora-
Adrichom. in descript. Terræ sanct. vit positis genibus, prout patet in illo lapide, in quo pro perseverantia Stephani deprecatura, genuum formam reliquit. Oravit semper Divinæ vo-
S. Bernhard. Tom. 2. 51 luntati se penitissimè resignans: *Intemerata Virgo*, ait S. Bernhardinus, *semper habuit continuum aspectum ad DEI beneplacitum, promptumque consensum.*
Actor. 1. 14 Oravit prolixiùs & constanter, quod patet ex illo Lucæ: *Hi omnes erant*
Thren. 1. 2 *perseverantes in oratione unanimiter cum MARIA Matre JESU.* Oravit cum lacrymis: *Et lacrymæ ejus in maxillis ejus.* Imò oravit usque ad sangui-
Lib. 1. Revel. cap. 10. Eccl. 35. 21 nem præsertim in passione & morte Filii, ita ipsâ ad S. Birgittam attestante: *Ex oculis meis erumpebant lacrymæ sicut sanguis è venis.* Et quis dubitat, quòd talis oratio non penetraverit cœlos, & usque ad conspectum Altissimi pervenerit? *Oratio humiliantis se*, ait Siracides, *Nubes penetrabit, & non discedet, donec altissimus aspiciat.*

5. Heu qualis econtrariò est nostra oratio! quàm distracta quàm tepi-
S. Thom. Villan. serm. de S. Mich. Psal. 53. 5 Genes. 22. 5 da, quàm indevota, quàm arida, jejuna, & sine ulla facta præparatione! *Unde tanta tepiditas in orando?* quærit S. Thomas de Villanova, *tanta negligentia in operando?* & respondet sibi: *Ex oblivione DEI, quia non proposuerunt DEUM ante conspectum suum.* Abraham in monte oraturus, & sacrificaturus, omnia priùs impedimenta, quæ distractionem causare poterant, à se amovit: *Expectate hic cum asino - - - postquam adoraverimus, revertemus*

ad

ad vos; quare tu non facis similiter, homo Christiane, cùm templum intras ad DEUM oraturus, aut sacrificaturus? Cur non asinum tuum & inutiles curas domi relinquis? Salomon talis ac tantus Rex *orans utrumque genu in terram fixerat, & manus expanderat in cœlum,* &c. Qualis est tuus in orando habitus? Bethsamitæ illi, quia curiosiùs Arcam DEI inspexerant, subitaneâ morte à DEO castigati sunt: Et tu quid agis? An non curiosè ad omnem motum circumspicis? rides? fabularis? & hoccine orare est? *Tu*, exclamat os aureum, *cum Rege Regum colloquens, cui cum horrore serviunt Angeli, omisso cum illo cœpto sermone, de luto, de pulvere, de telis aranearum loqueris?* An non talis oratio tibi meritò fiet in peccatum? Si *oratio est mentis elevatio in DEUM*, quomodo mens tua erit in cœlo, si mores jaceant in cœno? Si *oratio justi*, juxta mentem S. Augustini, *clavis est cœli: Ascendit precatio, & descendit DEI miseratio;* quomodo tibi patebunt cœli januæ, si tam luridè, tam frigidè tuas ad DEUM preces fundis? An ignoras, quòd *maledictus* sit ille, *qui opus DEI facit fraudulenter?* Alii legunt: *Negligenter?* Et quid est, dic, obsecro, sodes, hæc tua oratio (non licet mihi dicere, tua Breviarii recitatio) quid, inquam, est? An non lampas sine oleo, nux sine nucleo, palea sine grano, mola sine farina, flos sine fructu, corpus sine anima? Proinde si sanus es, & æternam tuam perpendis animæ salutem, sequere consilium Sapientis: *Ante orationem præpara animam tuam.* Præmitte semper actum contritionis, præfige tibi bonam intentionem, pete gratiam ad piè, attentè ac utiliter orandum, in ipso orationis decursu sæpiùs recollige mentem ad præsentem DEUM ad passionem Christi & infinita ejus merita, eliciendo actum fidei, spei, charitatis, gratitudinis, humilitatis, &c. Denique offer preces tuas optimo Numini per manus dolorosæ Virginis MARIÆ, in eadem intentione, sicut illa quondam stans ad crucis radices Patri æterno dilectissimum Filium suum obtulit; sic non poterit esse repulsa, ubi hæc pro te loquuntur amoris insignia & utriusque merita.

[Margin: 3. Reg. 8. 54 — 1. Reg. 6. 19 — S. Chrysost. hom. 1. de verb. Isaiæ. — S. Aug. serm. 1. Dom. in Oct. Pasch. — Isa. 48. 10. — Eccles. 18. 23]

6. Et dic, quæso, an efficacior aut utilior orandi, ac meditandi modus esse potest, quàm si juxta exemplar dolorosæ Matris inter orandum cogitationes tuas in sanguine Agni intingas, atque utriusque exemplum, quod tibi monstratum est, in oratione sequaris? Audi Seraphicum Doctorem: *Sit ergo,* inquit, *regula vivendi passio Salvatoris, & tantò ampliùs in hoc consolemur, quantò ampliùs Christo conformamur: & tantò ampliùs desolemur quantò ab hoc exemplari ac regula ampliùs elongamur.* Unde Ecclesiastes monet: *Sapientis oculi in capite ejus*, caput autem nostrum est Christus JESUS & hic Crucifixus, in quem assiduò cum dolorosa Matre mentis nostræ oculos in oratione & in omni operatione figamus; ita ipse Christus S.

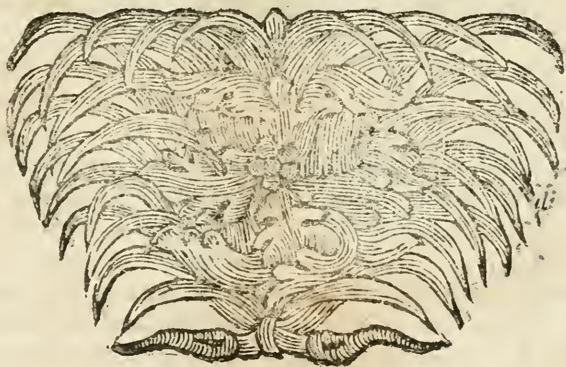
[Margin: S. Bonavent. p. 1. Stim. cap. 4. — Eccl. lib. 2. 14]

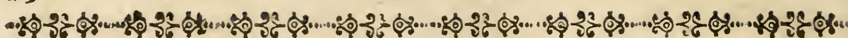
Blos. in Monil. Spirit. cap. 1. Gertrudem allocutus est: *Filia, qui cum devotione me Crucifixum aspicit in vita, ego illum benigno oculo aspiciam in morte.* Siste proinde te, quando cum fructu aut vocaliter aut mentaliter orare desideras, coram Amore tuo Crucifixo & SS. Matre ejus dolorosa, velut filium prodigum, nunc denuò
Luc. 15. 21 ad Patrem & frugem revertentem: *Pater peccavi in cœlum & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus.* Vel juxta exemplum publicani, qui non ausus erat oculos suos levare in cœlum, sed stans à longè percutiebat pe-
Luc. 18. 13 ctus suum, dicens: *DEUS propitius esto mihi peccatori.* Aut imitare leprosum illum à longè stantem, & rogantem, quatenus à benignissimo JESU
Luc. 17. 16 à lepra sua mundaretur: *Et cecidit in faciem ante pedes ejus.* Vel sectare servum illum, qui Domino suo decem millia debebat talenta, rogans cum
Matth. 18. 26 eo: *Patientiam habe in me, &c.* Aut denique cum Muliere illa peccatrice ad pedes JESU te projice, amoris lacrymis tua deflens delicta: *Cœpit lacry-*
Luc. 7. 38 *mis rigare pedes ejus.* Converte exinde oculos tuos ad dolorosam Matrem JESU, eamque impensiùs per SS. Vulnera ac dulcissimum COR JESU exora, quatenus tibi in hac oratione & in omni actione velut pia Mater, à JESU moriente in cruce tibi commendata, benignè adesse dignetur; sic fie-
S. Bernhard. serm. Nat. B. V. fol. 59. ri non potest, ut preces tuæ non exaudiantur: *Exaudiet Matrem Filius*, ait Mellifluus, *& exaudiet Filium Pater: Filioli, hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ. Quid enim? potestne Filius aut repellere, aut sustinere repulsam? non audire, aut non audiri Filius potest? neutrum planè: Invenisti, ait Angelus, gratiam apud DEUM, & sola est gratia, qua egemus.*

Hadr. Lyr. de par. Jesu. l. 7. c. 9. Et Quaresm. Tom. 5. fol. 176. exempl. 7. 7. Pro dictorum coronide audiamus, quid Bononiæ in Italia juveni Tyroni ex sacra Divi Dominici familia acciderit. Erat is ex prosapia nobili natus, in deliciis enutritus, & sui amantissimus; sed quia, uti perspicacis erat ingenii, satis luculenter viderat, neminem duobus Dominis, Christo & mundo posse servire, idcirco habitâ super hâc re maturâ deliberatione, mundo valedicere, & sacrum PP. Dominicanorum ordinem ingredi statuit, in quo Bononiæ in percelebri S. Dominici Conventu per aliquot menses, ut Novitius, prima fundamenta jecit. Verùm quia rigor ille monasticus & disciplina admodùm dura, ac præsertim panis niger & durus per civitatem emendicatus, tam delicato stomacho non ampliùs placere, imò & tædio esse cœperunt, statuit unicum suum perfugium apud dolorosam Virginem quærere, hinc lacrymis abundè manantibus ad ejusdem dolorosæ Matris imaginem, Filium de cruce depositum gremio suo excipientem, venit, eamque sic precatus est: *Regina maxima & pia afflictorum Consolatrix, rudis lana, de qua camisiam porto, continua flagella, quibus in capitulo excrucior, nocturnæ vigiliæ, frequentatio chori, perpetuum silentium, me nimis affligunt, quodque magìs me urit, nec superare queo, est panis, quo vescor,*

quem

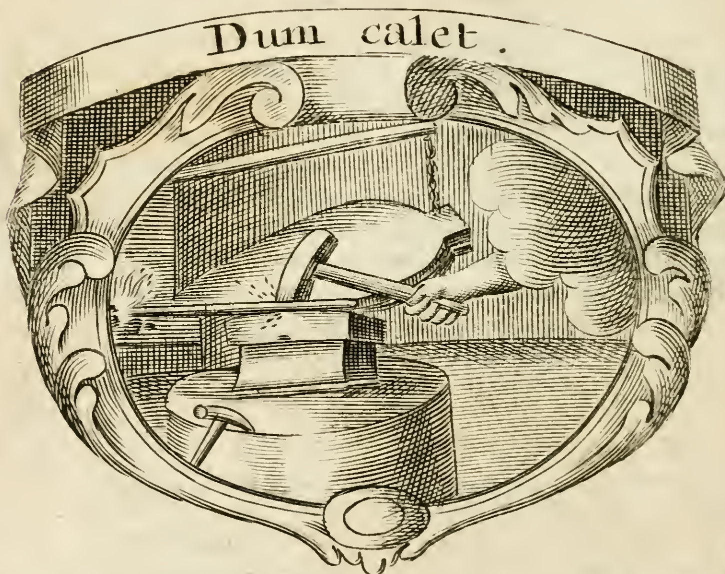
quem domi non pinsimus, sed per urbem vicatim emendicamus, non integrum, sed partes, non à nobilibus, sed plebeis, nigrum, durum, pinguem, adeò ut non tantùm non mandere, sed ne olfacere queam: quare te rogo, non ægrè ferre, si ad pedes tuos hanc vestem exuo, quam ferre quidem maximè desidero, sed viribus destituor. Quid ad hæc dolorosa Virgo? ô verè Mater amoris & doloris! quæ materno ac blandissimo affectu hunc Novitium solata est: *Quomodo si cui Mater blandiatur, ita ego consolabor te;* proinde brachium Isa. 66. 13. in hac sua icone extendit, panem illum nigrum à juvene sibi porrigi petiit, quem mox Sacris vulneribus & lateri in sinu jacentis Filii intinxit, jussitque, ut bono animo esset, panemque illum rursus gustaret, masticaret, ac comederet. Obsequitur juvenis, & panem hianti ore contrectans, totum cum aviditate manducat, ex cujus gustu tantam dulcedinem & consolationem percepit, ut mutato proposito, non duntaxat in S. Religione usque in finem fortiter perseveraret, sed & omnia quæcunque dura, aspera & adversa poterant accidere, alacri semper animo perferret, donec tandem hanc mortalem cum æterna commutârit vitam. Tantùm profuit huic Religioso juveni, ad dolorosam Matrem in tentatione & oratione sua confugisse. Fac tu similiter, Cliens & Sodalis Mariane, si tentatio apprehendit te, ito ad Matrem dolorosam, & dic ei: *Monstra te esse Matrem, sumat per te preces, qui pro nobis natus tulit esse tuus.*

CONSIDERATIO LVII.

B. Virgo & Mater Doloroſa aſſiduâ virtutum exercitatione ſingulare nobis præbuit ſpecimen temporis optimè locandi.

Ergo dum tempus habemus, operemnr bonum.
Galat. 6. 10.

S. Bernhard. in declamat. post medit. fol. 313.

REctè Mellifluus: *Nihil*, inquit, *pretioſius tempore, ſed eheu nihil hodie viliùs æſtimatur: Tranſeunt dies ſalutis, & nemo recogitat, nemo ſibi non reditura momenta periiſſe cauſatur.* Conſidera ſolem, quomodo ſpatio unius horæ quadrantis centum viginti milliarium millia juxta ſententiam Philoſophorum & Aſtronomorum in ſuo curſu conficiat. Perpende ordinem lunæ, ſtellarum ac reliquorum orbium cœleſtium, quomodo

do semper currant, ac per gyrum revolvantur, & si aliquando quiescerent, agerentque ferias, omnia ruerent in pessum, imò & in interitum; proinde necesse est, ut perpetuo usque ad finem sæculi serventur in motu, quibus nonnemo Academicus pro Lemmate inscripsit: *Assiduo in motu.*

Homo Christiane & Mariophile, attende, & vel ex his creaturis ratione carentibus rationem statûs ac finis tui collige; si enim in hoc stadio non curris, nec in virtute proficis, nec tempus salutis tuæ benè locas, deficias, ac tandem pereas, necesse est: *Oportet*, ait Veritas, *semper orare*, hoc est: Oportet semper bene facere, *& nunquam deficere*, cùm hîc non sit tempus quietis, sed certaminis & assiduæ exercitationis: *Posui vos*, ait rursum Veritas, *ut eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat*: Non posui vos, ut tempus salutis malè impendatis, velut infructuosa illa ficulnea, quam post magnam & plurium annorum patientiam, cùm nullum prorsùs daret fructum, tandem vineæ Dominus exscindi, & in ignem mitti jussit: *Succide illam, ut quid etiam terram occupat?* Luc. 18. 1 Ioan. 15. 16 Luc. 13. 7.

O quàm insigni & assiduâ virtutum exercitatione per omnem vitæ cursum, ac tunc præsertim, cùm Filius in cœlum abiit, nobis præluxit beatissima Virgo & Mater amoris & doloris, quæ in omnibus actibus suis à vitæ aurora singulis momentis in omni sanctitate & justitia ulteriùs progressa est usque ad clarissimum æternæ gloriæ diem, juxta illud Salomonis: *Justorum semita quasi lux splendens procedit, & crescit usque ad perfectum diem.* Proinde rectè Rupertus Abbas asserit: *Virginem in sua prima sanctificatione fuisse ut auroram, in Filii conceptione ut lunam, in morte ut solem.* Ex quibus, Lector Mariane, facilè conjicies, quomodo hæc SS. Virgo singulare nobis omnibus præbuerit specimen temporis optimè locandi, & pro salute nostræ fructuosè impendendi, dum enim ferrum calet, tundendum, postea occasio calva, unde Lemma: Proverb. 4. 18 Rup. lib. 6. Cant. ab initio.

Dum calet.

2. Bene dixisti, Regum prudentissime: *Sapiens Mulier ædificat domum suam.* Talis fuit Ruth Moabitis, quæ ædificavit domum & familiam Booz, de qua ipse Booz: *Scit omnis populus, qui habitat intra portas urbis meæ, Mulierem te esse virtutis.* Talis fuit & illa Mulier sapiens, quæ Joabo, civitatem Abela obsidenti, pro salute patriæ & civium locuta est, urbemque suâ blandiloquentiâ, ne vastaretur, conservavit: *Et exclamavit Mulier sapiens de civitate: Audite, audite, dicite Joab: Appropinqua huc, & loquar tecum*, &c. Talis fuit & Rebecca, argumentosa illa & prudens Materfamilias, quæ Jacobo Filio non tam paternam benedictionem procuravit, sed & eum cautè fecit iram fratris sui Esau declinare: *Quæ mittens, & vocans* Prov. 14. 1 Ruth. 3. 11 2. Reg. 20. 16 Genes. 27. 42

Jacob

Jacob filium ſuum, dixit ad eum: Ecce, Eſau frater tuus minatur, ut occidat te. Talis quoque extitit Abigail, quæ ſuâ munificentiâ ac prudentiâ iratum Davidem placavit, familiamque ſuam, ne extingueretur, ſervavit immunem: *Suſcepit ergo David de manu ejus omnia, quæ attulerat ei, dixitque ei: Vade pacificè in domum tuam, ecce audivi vocem tuam, & honoravi faciem tuam, &c.*

1. Reg. 25. 35

Prov. 14. 1 Mittamus figuras & umbras: *Sapiens Mulier ædificans domum ſuam* cumprimis extitit beatiſſima Virgo & Mater DEI, quæ per Chriſtum Filium ſuum ædificavit Eccleſiam DEI, & cùm is aſcendiſſet in cœlum, tanquam ſolicita Materfamilias omnium Chriſtianorum curam peculiarem geſſit: *Sicut Mater communis,* ait Bruni, *familiæ novæ & ſanctæ, ad lucrifaciendos omnes, ſe accommodabat omnibus, verbisque & ſcriptis, operibus & orationibus continuis. immenſam charitatem ſuam & ardentem zelum de uniuscujuſque ſalute demonſtrabat: Affligebatur cum afflictis, erigebat lapſos, confirmabat ſtantes, ſuſtentabat debiles, curabat peccatores, animabat puſillanimes, infirmis & pauperibus præſidium ſuum offerebat. Et quia certò ſciebat, in charitate conſiſtere plenitudinem Legis, omnisque perfectionis vinculum, non dedignabatur cum humilibus & infimæ conditionis hominibus converſari, veſci communibus eorum cibis, eandemque vivendi rationem cum eis tenere. Denique conſiliis & reſponſis ſuis Divinâ Sapientiâ plenis, primitivæ illi Eccleſiæ magno adjumento & ornamento erat.* Et ſi Paulus quondam ſuos neophytos Chriſtianos, quos in Chriſto genuerat, admirabili diligebat charitate, eoſque aſſiduò in corde ſuo gerebat: *Eò quòd habeam vos in corde;* & in alio loco: *In cordibus noſtris eſtis ad commoriendum & convivendum;* quanto majori amore in omnes ſpirituales filios ſuos flagrabat COR MARIÆ, erat enim omnium Mater: *Sicut Chriſtus,* ait Dionyſius Carthuſianus, *eſt DEUS noſter, & miſericordia noſtra, ſic Virgo eſt Mater, & domina noſtra, miſericordiæ janua.* Et quemadmodum Mater filios illos teneriori proſequitur amore, ob quorum ſalutem majores in partu perpeſſa eſt dolores: Ita & B. Virgo ac Mater doloroſa, quia in ſummo dolore nos ſub cruce parturiit, ideò plùs & indicibili amore nos diligit, & jam tunc in vita ſua primos illos diligebat Chriſtianos, *quorum omnia erant communia,* quibus bono exemplo, labore & ſanctitate vitæ, velut quondam illa columna nubis & ignis Iſraëlitis per deſertum & mare rubrum ad promiſſionis terram proficiſcentibus, prælucebat, *ut Dux eſſet itineris utroque tempore.*

Vinc. Bruni S. J. Medit. 8. de B. V.

Phil. 1. 7

2. Cor. 7. 3

Dion. Carthuſ. in Cantica. art. 27.

Actor. 4. 32

Exod. 13. 21

3. Hanc quoque gnavam ac induſtriam Virginem in ſpiritu quondam prævidit Regum ſapientiſſimus, unde eam navi mercatoris à longè panem ſuum advehenti aſſimilavit: *Facta eſt quaſi navis inſtitoris de longè portans panem ſuum.* Enimverò in domum ſuam, hoc eſt, in Eccleſiam beatisſima Virgo invexit panem ſuum, id eſt, Chriſtum Dominum, qui de ſeipſo ait:

Proverb. 31 14

Ego

Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi, ut illo in SS. Evcharistia quotidie pas- Ioan. 6. 51
camur, nutriamur, & reficiamur; unde quotidie & ipsa post ascensionem Filii hunc Evcharisticum Panem sumpsit, & in nascente illa Ecclesia, quia ardentiore erga Filium æstuabat charitate, pro viribus allaboravit, ut pariter à cunctis fidelibus frequenter sumeretur, hoc enim indicant Actus: *Erant autem* Actor. 2. 42.
perseverantes in doctrina Apostolorum, & comunicatione fractionis panis, &c. In quem finem & primi fideles, cùm inciperent persecutiones in Ecclesia DEI, ut se ad martyrium forti animo tolerandum armarent, Evcharistiam collo appensam & pectori applicatam, domum deferebant, quæ causa illis fuit tantæ fortitudinis, sanctitatis & perfectionis, quorum omnium dux & antesignana extitit Regina Martyrum. O felix & argumentosa apicula, de qua Aristoteles: *Apis est animal mundissimum*; quid castius DEI Matre? Apis in labore est assidua; de B. Virgine dicit Sapiens: *Quæsivit lanam & linum, & operata est* Arist. lib. 9.
consilio manuum suarum. Apis mel parat & conficit; B. Virgo *paravit nobis* Proverb. 31. 13
mensam Evcharisticam, omni melle & sacchara dulciorem, *adversus omnes, qui* Psal. 22. 5
tribulant nos. Mulier illa Evangelica *acceptum fermentum abscondit in farinæ* Matth. 13. 33
satis tribus. O pientissima Domina! tu per illam præsignata es Mulierem, quæ quondam in utero tuo, juxta mentem Melliflui, tria sata, hoc est, tres S. Bernhard.
Christi Filii tui naturas, videlicet animam, corpus & Divinitatem, uni verbi lib. 5. de
hypostasi admirabili quodam modo junxisti, & univisti: *Procurat autem*, Consid.
subintrat hîc S. Chrysologus, *domi Mulier fermentum, & panes præparat, quia* S. Chrysol.
virum foris expectat labor, intus Mulierem domestica cura constringit. Vir iste serm. 99.
Christus erat, qui foris extra civitatem *in medio terræ* omnium nostrûm *salu-* Psalm. 73. 12
tem in cruce *operatus est*, Mulier autem, hoc est, SS. Deipara post Christi in cœlum ascensum domi laboravit, hoc est, in domo DEI recentis Ecclesiæ, strenuè propagando fidem, curam habens Apostolorum, Discipulorum, aliorumque, qui recenter Christianæ se adjungebant religioni, quorum omnium solicita Mater extitit; unde iterum de illa Sapiens: *Consideravit agrum,* Proverb. 31. 10
& emit eum: De fructu manuum suarum plantavit vineam. Supra quod pereleganter Cornelius: *Ipsa*, inquit, *agrum & vineam primitivæ Ecclesiæ suâ sa-* Cornel. hîc.
pientiâ, providentiâ, meritis & exemplis plantavit, adeoque fertilem effecit, ut in omni sanctitate efflorescceret, ac viros Apostolicos, Martyres & Virgines proferret, imò ut omnes fideles viverent vitam non tantùm Christianam, sed & Religiosam, in paupertate, castitate, & obedientia. Et pergit Sapiens: *Accinxit fortitudi-* Proverb. 31. 16
ne lumbos suos, & roboravit brachium suum: tunc videlicet, quando in omni passione, ac præsertim in cruce pendenti Filio adstitit, ubi omnia tormentorum genera, quæ Christus perpessus est, ipsa compatiendo pertulit: ubi autem induta est virtute ex alto, ac Spiritum S. recepit, *in summa fortitudinis plenitudine*, pergit idem Cornelius, *omnes Apostolorum dolores, omnes fidelium* Cornel. hîc.
cruces, totumque Ecclesiæ pondus sustinuit: Fuit ergo ipsa quasi Atlas Ecclesiæ primitivæ, uti & moderna.

4. Ex quibus hactenus enarratis, prudens Lector, collige, quantùm pientissima Virgo & Mater dolorosa per omnem vitam suam pro salute Ecclesiæ DEI laboraverit, nullamque horam etiam in somno nisi pro DEO & hominum promovenda salute impenderit. Disce hîc operari, disce laborare,
Joan. 9. 4 disce tempus bene impendere, quia *venit nox, quando nemo potest operari.* De Sponso referunt Cantica, quòd vice quadam dignatus sit visitare Sponsam of-
Cant. 5. 2 ficiosè pulsans ostium: *Aperi mihi, Soror mea, Sponsa.* Verùm cùm hæc pigra Sponsa aliquantisper in aperiendo moraretur, tardiùs de lecto consurgeret, interim Sponsus aliò declinavit: *Et ecce declinaverat, atque transierat.* Ah quoties & te, anima Christiana, pientissimus Redemptor ac Sponsus tuus sanctis suis inspirationibus hactenus visitavit? Quoties, inquam, ad ostium cordis tui
Apoc. 3. 20 stetit pulsans: *Ecce sto ad ostium, & pulso, si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi januam, intrabo ad illum;* & tu surdâ aure pertransis DEUM tuum toties te monentem? toties te vocantem? toties ad cordis tui intima loquentem? interim transeunt dies salutis, & cum illis gratia Divina, toties à te spreta & abjecta, magnisque passibus etiam otiando ac dormiendo ad longam lon-
Apoc. 10. 5 gissimam properas æternitatem? Heu quid erit in morte, *cùm tempus non erit ampliùs?* Malè timeo, ah malè timeo, ne tibi id contingat, quod olim Esau venatori accidit. Audi rem tuâ dignam consideratione.

Cùm Isaac senio confectus, mortique nunc proximus supremam filiis suis discuperet impertiri benedictionem, primò Esau Filium primogenitum ad se
Genes. 27. 3. vocavit, quem artis venatoriæ apprimè peritum in sylvam ablegavit: *Sume arma tua, pharetram & arcum, & egredere foras, &c.* Verumenimverò cùm Esau iter nonnihil retardaret, ac seriùs ad Patrem rediret, interim prævenit Jacob frater ejus, paternam ei benedictionem & jus primogenituræ præripiens; Esau verò, quia tempus saluti suæ accomodum neglexit, liceet xinde multis cum lacrymis similem gratiam ac benedictionem à moribundo genito-
Hebr. 12. 17 re postulâsset, nihil tamen impetravit: *Non enim,* subintrat hîc S. Paulus, *invenit pœnitentiæ locum, quamvis cum lacrymis inquisisset eam.*

Ite nunc, ô miseri! & tempus salutis cum Esau venando, jaculando, ludendo, jocando, epulando, compotando, luxuriando consumite, & scitote:
Matth. 12. 36 *Quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de*
Sap. 5. 9 *eo in die judicii.* Dicite, ubi sunt anni isti, quibus hactenus vixistis? *Transierunt omnia illa tanquam umbra, & tanquam nuntius præcurrens, & tanquam navis, quæ pertransit fluctuantem aquam, cujus cùm præterierit, non est vestigium invenire.* O DEUM imortalem! siccine volat irrevocabile tempus? Siccine *tempora labuntur, tacitisque senescimus annis?* O quàm benè S. Gregorius Magnus &
S. Greg. M. lib. 6. ep. ad Andream. Doctor Ecclesiæ Moralis: *Vita nostra,* inquit, *naviganti est similis, is namque, qui navigat, stat, sedet, jacet, vadit, quia impulsu navis ducitur. Ita ergo & nos sumus, qui sive vigilantes, sive dormientes, sive tacentes, sive loquentes, per momenta temporum ad finem quotidie tendimus.*

5. De

5. De S.Joanne referunt SS.Paginæ,quòd Angelum viderit pede dextero in mari & ſiniſtro in terra ſtantem, qui unâ manu librum tenuit, alteram verò ſicut jurantes ſolent,in cœlum levavit, DEUM T.O.M. in teſtem ſuorum invocans verborum: *Et Angelus, quem vidi ſtantem, ſuper mare & ſuper terram,* Apoc. 10. 5. *levavit manum ſuam ad cœlum,& juravit per viventem in ſæcula ſæculorum.* Ad quid juravit ille Angelus,& quare indice in cœlum intento ipſum DEUM invocavit in teſtem? Magnum hîc latitat myſterium. Audi Scripturam: *Juravit,quia tempus non erit ampliùs*; tunc videlicet, quando vitæ curſus aliquando erit conſumatus. O immenſum temporis pretium: *Omne tempus*,ait S. Bona- S. Bonavent. ventura,*tibi impenſum requiret DEUS,qualiter ſit expenſum*; & S.Joannes Chry- ſerm. 1. Dom. ſoſtomus: *Omnia potiùs ſunt amittenda, quàm tempus: aurum amittis? Poterit* 1. Quadr. S. Io. Chry- *recuperari,amiſſum autem tempus nunquam.* Quinque illas fatuas Virgines con- ſoſt. hom. 37. ſule, quæ ubi tempus acceptabile, tempus ſalutis perdiderunt, interim ipſis ſuper Ioan. ſecurè dormitantibus Sponſus venit: *Et clauſa eſt janua.* Matth. 25.

Eheu! quot etiam ſunt, qui turpi otio, vel inani negotio tempus æter- 10 næ perdunt ſalutis, non abſimiles pueris, qui dum luteis componendis caſulis occupantur, aut in arundine equitant, aut alias tractant nugas, ſibi occupatiſſimi videntur, cùm tamen in fine nonniſi inanem ſtomachum & laſſatos referant pedes. Sic pleraque ſunt mortalium negotia, curæ, labores ac ſudores, quos niſi ad DEUM velut ad finem ſuum referant, tandem in fine dicent: *Laſſati ſumus in via iniquitatis & perditionis,* & ambulavimus vias Sap. 5. 7 difficiles, viam *autem Domini ignoravimus: Quid nobis profuit ſuperbia? Aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Tranſierunt omnia illa tanquam umbra.* En quàm pretioſa res ſit tempus, quod ergo de illo perdis momentum, per omnem æternitatem non ampliùs recuperabis. O quot comptuli & delicatuli, quot vani & mundani in fine vitæ ſuæ ſuſpirabunt: *O mihi præteritos referat ſi Jupiter annos!* Audi Poëtam:

Non eſt fur major, quàm temporis: omnia reddi
Poſſunt; hoc ſolum reddere nemo poteſt.

6. De Petro recenſet Marcus,quòd in monte Olivetano, quia in profundum delapſus erat ſomnum, à Chriſto præ cæteris dormientibus Diſcipulis fuerit increpatus: *Simon dormis? non potuiſti unâ horâ vigilare?* Domine! Marc. 14. 37 & nunquid alii dormitabant Diſcipuli? Quare ergo ſolus Petrus inculpatus eſt? Si dicere fas ſit,puto hanc increpationem præ reliquis aliis fuiſſe commeritum Joannem,utpote qui paulò antè in cœna ultima ſuper pectus Dominicum recumbens dulcem capiebat ſomnum? Cur ergo ille ſeniculus perſtringitur ſolus, cui magis aliquid quietis propter ſenium erat indulgendum? An fortaſſe, quia ſuperior & princeps erat cæterorum, quibus bono oportuiſſet præire exemplo? Ita quidem exiſtimat S. Petrus Chryſologus; verùm alia hîc latet cauſa ac myſterium. Lucam conſulamus, qui capitulo quinto, verſu

quinto afferit, quòd Petrus aliquando noctem integram piscando impenderit,
Luc. 5. 5 & nec ullum reti concluserit pisciculum: *Præceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Ecce Petrus per totam noctem potuit insudare temporalibus, pro vili pretio in mari periculoso vigilias ducere insomnes, ubi tempus non nimis longum aut molestum ipsi videbatur; & tamen per cunctos hos labores & sudores nihil cepit, nec carpionem, nec lupum, nec trutam, nec nasum, nec anguillam, nec apuam, nec sardam, nec asellum marinum, &c. Jam cùm agitur de æternâ salute, de oratione & meditatione, de passione & generis humani redemptione, una hora ipsi gravis videtur? O Petre! an ignoras, quòd nulla pœna sit amarior, quàm amissi temporis recordatio?

Matth. 25. 13 O quoties eadem Veritas Christus nos adhortatur: *Vigilate, quia nescitis neque diem neque horam.* Quoties nos monet beatissima Virgo:
Proverb. 8. 34 *Beatus homo, qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostii mei.* Quoties Angelus, cui salutis nostræ cura à DEO demandata est, nos excitat:
Gal. 6. 10 *Dum tempus habemus, operemur bonum.* Quoties è pulpito à Verbi DEI præ-
Isa. 55. 6 conibus aut conscientiæ nostræ arbitris audimus: *Quærite Dominum, dum inveniri potest.* Quoties & ipsa conscientia nostra, quæ est fidelis monitrix, & agendorum aut omittendorum ratio, nobis in via salutis dormitantibus in-
Ecclef. 5. 8 culcat, ac improperat: *Ne tardas converti ad Dominum, &c.* Et nos miseri ad hæc omnia surdi stamus, ac toto proflamus pectore somnum?

Prov. 6. 6 7. De formica refert Salomon, quòd in tempore & in æstate paret ci-
S. Cyrillus bum sibi, & congreget in Messe, quod in hyeme comedat: *Imitare*, inquit S.
Catech. 6. Cyrillus, *formicam in æstate sibi thesaurizantem cibos, & thesauriza tibi ipsi fructus bonorum operum in futura sæcula.* Nunc, nunc messis est & tempus collgendi, dum adhuc juvenis, sanus, vegetus & incolumis es; noli differre in hyemem,
Matth. 24. 20 *ut non fiat fuga tua in hyeme*, hoc est, tempore mortis, ubi cunctæ corporis vires, sanitas, opes, cupiditates, concupiscentiæ, commoditates, voluptates, amici & ipsa vita te deserent, & tu solus ibis sine comite ad DEI tribunal, supremam illam auditurus sententiam, à qua ad aliam non ampliùs poteris appellare. O quàm horrendum erit incidere in manus DEI viventis!

Magdalenam imitare, opportunè & importunè in domum Simonis lepro-
Luc. 7. 37 si ad convivium irruentem: *ut cognovit*, ait Lucas, *quòd JESUS accubuisset in domo Pharisæi, attulit alabastrum unguenti, & stans retro secus pedes ejus lacrymis cœpit rigare pedes ejus.* Quæ, obsecro, hæc inurbanitas in illustri damicella? Ad quid in conclavi irrupit non vocata? Quid planctus & gemitus ad convivium? Noli, ô Mulier, noli molesta esse tot convivantibus, sed aliam, magisque accommodam selige occasionem cum JESU animæ tuæ medico lo-
S. Aug. lib. 50. hom. 23. tom. 10. quendi. Magdalenam excusat S. Augustinus: Valde, inquit, prudenter egit, quia tempus salutis suæ benè impendit, quæ licet inopportuna convivio, opportuna tamen beneficio venit, noverat enim, quanto morbo laboraret, proinde nec

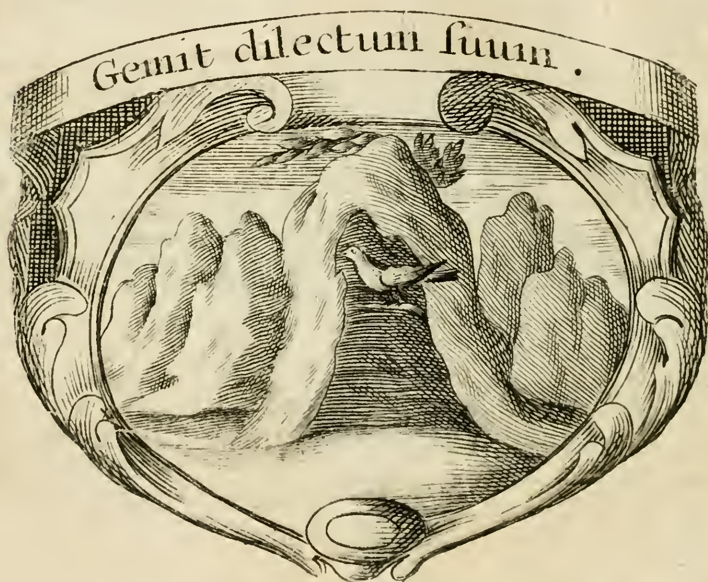
mo-

momentum cunctari voluit, sed *ut cognovit*, quòd JESUS accubuisset, se itineri accinxit, ut veniam delictorum & gratiam impetraret Divinam. Hoc illustre exemplum & tu imitare, anima Christiana, & noli in negotio salutis tuæ vel ad momentum cunctari, vigilantibus enim jura, & mora sua cuilibet nociva est: *Justum est igitur*, dicebat quondam Jacob ad Labanum, postquam Genes. 30.
jam viginti annis ei inservierat, *ut aliquando provideam domui meæ.* Supra 30
quod pereleganter S. Chrysostomus: *Vivamus*, ait, *DEO paululùm, qui sæculo* S. Chrysost.
viximus totum: Demus animæ paucos dies; tempus est, ut domui nostræ provideamus: Quoniam advesperascit, & inclinata est dies. serm. 12.

Pro dictorum coronide nobis inserviant duo illi cœci, qui extra urbem Jericho sedentes, cùm audissent, quòd JESUS per viam illam transiret, vocem suam elevârunt: *Et clamaverunt dicentes: Domine miserere nostri.* Non po- Matth. 20.
terat turba, quia ab auditione Verbi Divini impediebatur, ulteriùs audire hanc 30
inconditam cœcorum vociferationem, idcirco, *increpat eos: ut tacerent.* Quid ad hoc duo isti cœci? *At illi magìs clamabant.* O mendici importuni! ô cœci molesti! ad quid hic clamor insanus? *An qui plantavit aurem, non audiet?* Psal. 93. 9
Respondet S. Augustinus: Benè & rectè prædictos cœcos clamâsse, *quia* S. Augustin.
Christum timebant transeuntem; & Lucas Burgens. *Clamaverunt, ne fortè elabe-* & Luc. Bur-
retur JESUS, & ipsi interim illius ope destituerentur, hinc non curabant homi- gens. in hunc
minum dicta & improperia: *Et increpabant eos.* Sic & tu age, anima Chri- locum.
stiana, nunc cùm JESUS apud te transit; nunc cùm gratiam suam offert; nunc cùm vocat te sanctis suis inspirationibus; nunc cùm ad ostium cordis tui pulsat: *Aperi mihi Soror mea, Sponsa*; nunc cùm & sanctissimam ejus Cant. 5. 2
Matrem propitiam habes, de qua S. Anselmus: *O MARIA! peccatores non* S. Anselm.
abhorres, sine quibus nunquam fores tanto digna Filio: Nunc, inquam, dum tem- in Proloq.
pus est, in rem & salutem tuam vigila. Ah anima misera, noli ne ad momen- d. 1. p. q. 25.
tum quidem tardare, noli obdurare cor tuum. Imitare pro fine apiculam, art. 6.
quæ, ubi ventum validum providet, sibi de lapillo prospicit, quem gestans gravior contra ventos efficitur, & sic secura ad alveare suum remeat, unde lemma: *Dat vires pondus.* Hoc fac & tu, anime mi, imminet & tibi ventus Dan. 2. 34
in agonia validus, migrandum erit, ah quo? ne ergo à turbine isto dispergaris in tartarum, provide tibi de lapillo sine manibus de monte abscisso, qui est Christus DEUS noster & SS. Mater ejus.

CONSIDERATIO LVIII.

B. Virgo etiam poſt Filii in cœlum aſcenſionem ſedulò amariſſimam ejus paſſionem meditabatur.

Meditabor ut columba.
Iſa. 38. 14.

1. TUrtur avis notiſſima, ubi per immaturam mortem dilectum ſuum Conſortem amiſit, non duntaxat impoſterum vitam cœlibem degit, ſed & ſolitudinem petens reliquos vitæ dies in gemitu & planctu conſumit: *Nihil*, ait S. Auguſtinus, *tam amicum gemitibus, quàm columba; diu noctuque gemit.* Ad quod pariter alluſit Prophetarum Princeps Iſaias, dum ſuſpiria, gemitus & fletus ſanctarum animarum, in hac mortali vita & lacrymarum valle degentium, columbæ gementi atque meditanti aſſimilavit: *Quaſi columba meditantes gememus*; & Virgilius: *Nec gemere aëria ceſ-ſabit*

S. Aug. in Pſalm. 54.

Iſa. 59. 11 Virg. Ecl. 1.

sabit turtur ab ulmo; hinc pro Lemmate nostræ mysticæ columbæ, vel turturi solitariæ in deserto sedenti, inscribere placuit: *Nec plangere cessat*; vel si fortassè magis tibi arridet ad propositum:

Gemit Dilectum suum.

Per hanc columbam gementem, seu turturem solitariam rectè dolorosam Christi Matrem, nunc Filio ac Sponso orbatam intelligimus, quæ dilectissimum animæ Sponsum ac Filium suum etiam post gloriosam in cœlos ascensionem, cùm de amarissima ejus passione, cruce & indignissima morte recordaretur, inenarrabilibus gemitibus, quoad vixit, deploravit; proinde sæpiùs, ut ipsa B. Birgittæ dixit, Calvarium montem, aliaque sacra Palæstinæ loca, in quibus amantissimus Filius passionis suæ vestigia reliquit, piâ ac constanti devotione per superstitem vitæ cursum visitavit: *Omni tempore*, inquit ipsa ad B. Birgittam, *quo post ascensionem Filii mei vixi, loca visitavi, in quibus ipse passus est, & mirabilia sua ostendit; sic quoque passio sua in Corde meo fixa erat, quòd sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea.* Lib. 6. Revel. cap. 56.

Et hoc est, de quo Sanguinum Sponsus in suo Epithalamio testatur: *Columba mea in foraminibus petræ; in caverna maceriæ;* Petra autem erat Christus & hic Crucifixus, per foramina autem petræ SS. ejus manuum, pedumque Vulnera intelliguntur, & per cavernam maceriæ suavissimum COR JESU immitti lancea perforatum; in his ergo SS. plagis B. Virgo & Mater, quamdiu in vita fuit, per devotissimam meditationem, contemplationem & compassionem habitavit: *B. Virgo*, ait Cornelius, *sepulchrum Christi, quod excisum erat ex petra; æquè ac montem Calvariæ, ubi petra infixa erat Crux Christi, reliquaque loca, in quibus passus fuerat Christus, crebro & devotè visitabat, & obibat, ut in eis penè habitare videretur.* O anima Christiana! imitare & tu hanc SS. Deiparam: *Esto quasi columba nidificans in summo ore foraminis*, hoc est, in SS. CORDE JESU; & quid dulcius, quàm meditari in mandatis Domini, ac præsertim juxta exemplum afflictissimæ Matris de vita & passione JESU? Cant. 2. 14. Cornel. in Cant. 2. 14. Jerem. 48. 28.

2. De Muliere Sareptana referunt Regum fasti, quòd in viduitate sua supremo animæ suæ solatio duo sibi ligna extra portam civitatis Sarepthæ collegerit, quibus inopiam ac calamitatem suam ante obitum solari expetebat. *En colligo duo ligna*, &c. Subintrat hìc Rupertus Abbas, derelictam illam & inopem Viduam bene in extrema sua necessitate duo ligna expetiisse, & collegisse, quia per illa Crux Dominica adumbrata est, quæ ex duobus lignis, uno erecto, & altero transverso, est composita, atque unicum miseris mortalibus in vita & in morte soles esse solatium: *En*, inquit dictus Rupertus in persona hujus desolatæ Viduæ, *Colligo duo ligna, & meam consolor inopiam amplectens duo ligna crucis*, &c. 3. Reg. 17. 12. Rup. Abb. de Trinitat. l. 5. cap. 7.

Obser-

Observa hic, anima Christiana, perelegantem typum in Sacratissima Deipara, Vidua Hierosolymitana & derelicta expletum, quæ post abitum Filii in cœlum non majus solamen habuit, quàm ut iteratò sacra loca visitaret, & duo ligna crucis meditando colligeret; hic erat quotidianus cibus & potus dolorosæ Matri, usque dum in cœlum assumpta est: *MARIA autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo.*

Luc. 2. 19

Ita Ruth, nota illa Moabitis, in agrum divitis Booz tempore messis se contulit, ut ibidem relictas metentium spicas colligeret, quam ubi Booz aliquando conspicatus est, eam ad panem in aceto intingendum peramicè invitavit: *Quando hora vescendi fuerit, veni huc, & comede panem, & intinge buccellam tuam in aceto, &c.*

Ruth. 2. 14

Plùs quàm Ruth innocentissima & inops Vidua Sacratissima Deipara, quæ non in agro Booz, sed in agro Golgothæo relictas passionis spicas, & verum frumenti granum, à Judæis in cruce contritum, & mortificatum, per reliquos vitæ dies, quantùm potuit, per devotissimam meditationem ac contemplationem collegit, quem panem mysticum in aceto amarissimæ passionis intinctum, quotidie manducavit, non immemor illorum improperiorum: *Mittamus lignum in panem ejus, & eradamus eum de terra viventium, & nomen ejus non memoretur ampliùs.* O anima Christiana & Religiosa, habes hîc exemplar, quod tibi à dolorosa Virgine & Matre tua monstratum est, qualis esse debeat quotidianus cibus tuus; audi, & imitare Mellifluum: *Sit tibi*, inquit, *JESUS semper in corde, & nunquam imago Crucifixi ab animo tuo recedat. Hic tibi sit cibus & potus, dulcedo & consolatio tua, mel tuum & desiderium tuum, oratio & contemplatio tua; vita & mors & resurrectio tua.* Hæc S. Bernhardus.

Jerem. 11. 19

S. Bernhard. cit. à le Blanc. Tom. 6. in Psalm. 150. v. 5.

3. Recordor hîc Divini illius Sponsi, qui ut dilectam suam Sponsam ad jugem sui amorem excitaret, ab ea petiit, ut effigiem sui semper in corde & mente, atque etiam in brachio & operatione gestaret, eoque quasi signaculo cor & brachium obsignaret: *Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum.*

Cant. 8. 6

O beatissima Virgo! tu per illam Sponsam designata es, quæ hunc dilectum sanguinum Sponsum ac Filium tuum semper ut signaculum super COR tuum non solùm ethicè per amorem plusquam maternum, sed etiam physicè super brachium tuum portâsti; & neque in infantia tantùm, dum eum virgineis strinxisti ulnis, toties pectori admovisti, in Ægyptum portâsti, &c. Sed etiam cùm de cruce deponeretur, illum materno sinu excepisti, & ut signaculum super cor tuum & brachium tuum posuisti, quod signaculum nunquam per omnem vitam in te deletum, sed novis semper quotidie incrementis renovatum est: *Virgo MARIA*, ait Alanus, *Christum posuit super Cor suum, ut signaculum, quia ipsi per imitationem conformata est,* ejusque

Alanus ap. Cornel. in hunc loc.

ejusque gratiâ consignata. Hoc autem incognitum fuit diabolo, & cognitum Angelo: super brachium tuum, id est, in omnibus operibus tuis memor eris mei. Super Cor Virginis, & super brachium Dilectus ponitur ut signaculum, quia in cogitationibus, quæ notantur per cor, & in actionibus, quæ per brachium, Virgo Filium imitatur. Hæc Alanus.

Ex quibus facilè colliges, prudens Lector, dolores Sacratissimi Cordis MARIÆ usque ad finem vitæ semper durâsse, proinde haud immeritò cum Vate Threnologo dicere poterat: *Memoriâ memor ero; & tabescet in me anima mea.* Juvat hîc audire S. Ildephonsum: *Si scire volumus,* inquit, *quid DEI genitrix post resurrectionem Domini, antequam ipsa cœlos ascenderet, agebat, sine dubio loca Dominicæ Nativitatis, Passionis, Sepulturæ, & Resurrectionis frequenter circumiens, invisere cupiebat, in iisque etiam locis lacrymas fundebat, & Sanctissimi Oris sui oscula dulcissima imprimebat:* & quidem tanto cum amore ac dolore, tantâ cum pietate & animi sensu, ut, beato Alberto Magno attestante, hæc Sacratissima Deipara sæpiùs in ejusmodi contemplationibus, ac sacris peregrinationibus, præ animi teneritudine & vivâ Dominicæ passionis apprehensione & compassione erga Filium mortua fuisset, nisi eam Deus miraculo in summum primorum fidelium solatium sustentâsset. Ito nunc, tepide Christiane, qui immemor Passionis Dominicæ vivis; ad quid, obsecro, sodes, Christianus es, si Christum & Sacratissimam Matrem ejus imitari non satagis? *Sine causa,* ait Mellifluus, *sum Christianus, si Christum non sequor;* & nunquid Gentium Doctor Paulus monet: *Recogitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus adversus semetipsum contradictionem, ne fatigemini animis vestris deficientes; nondum enim ad sanguinem restitistis adversus peccatum repugnantes?* Observa hîc, tepide Christiane, τὸ *Recogitate,* quasi diceret Apostolus: Iterum, iterumque cogitate, ac revolvite juxta exemplum dolorosæ Matris ac primorum Christianorum Christum JEsum & hunc Crucifixum, quem Angelus Dominicæ Resurrectionis prænuntius non alio nomine, quàm Crucifixi decoravit: *JESUM quæritis Nazarenum Crucifixum?* Non dixit Dominum, Regem gloriæ, Judicem universorum, &c. Sed Crucifixum NB. etiam post gloriosam ejus resurrectionem: *Non erubescit,* sunt verba Victoris Antiocheni, *Crucifixi nomen, hoc uno enim nomine, & re omnium bonorum nostrorum summa continetur.*

Threnor. 3. 20
S. Ildephonf. ferm. 5. de Assumpt. B. V.
B. Albert. M. super Missus.
Hebr. 12. 3
Marc. 16. 6
Vict. Antioch. in c. 16. S. Marc.

4. S. Paulus insignis amator & imitator Crucifixi JESU de seipso testatur: *Christo confixus sum cruci: Vivo autem non ego, vivit verò in me Christus.* Si Discipulus hoc de suo Magistro, quid pensamus de Sacratissima Matre Crucifixi JESU, cujus tota vita cum Filio crux fuit & Martyrium? Proinde meritò à S. Epiphanio appellata est *Cruciformis*, quia semper unà cum Christo Crucifixo per omnem vitam unita fuit, de quo assiduò cogitavit: *Dilectus meus mihi, & ego illi.* O anime mi! ubi nostræ subinde inter orandum & meditandum sunt cogitationes? Ah quoties dicimus: O DEUS, ego amo te:

Gal. 6. 19
S. Epiph. de Laud. B. V.
Cant. 2. 16

Amor meus crucifixus est: Vivat JESUS amor meus, & MARIA Mater
Genes. 27. 22 ejus; & interim mentem ad creaturas convertimus? Sic *vox quidem est Jacob, manus autem manus sunt Esau*, dum aliud loquimur, aliud operamur. O nos desides, & miseros! quoties aspicimus, vel transimus imaginem Crucifixi Redemptoris nostri, ac Sacratissimæ dolorosæ Matris ad pedem crucis stantis,
Rom. 8. 17 & ridemus? Et nulla commiseratione erga illos tangimur? *Si compatimur, & conglorificabimur*, ubi nostra compassio est? S.Gregorius Nyssenus Episcopus, cùm aliquando in pictura observâsset, & considerâsset severam Abrahami pietatem, quâ Isaacum filium suum super struem lignorum DEO in
Cornel. in Genes. 22. 12 holocaustum offerre intendit, mox in largissimas profusus est lacrymas: *Vidi*, ait ipse, *sæpius descriptionem ejus* (immolationis Isaac imaginem) *& sine lacrymis transire non potui, cùm tam efficaciter, & ad vivum ob oculos historiam rei poneret.* Eheu ubi nostræ sunt lacrymæ? Vel saltem digna comiseratio, & amor reciprocus, dum effigiem Crucifixi DEI Filii & afflictissimæ Matris ejus intuemur, vel contemplamur? Si quis amicorum tali ac tanto sanguinis pretio te, ô Christiane, à morte liberâsset, quanto, obsecro, te illi obstrictum profitereris beneficio? Et DEUM non curas?

Martin. in Proloq. de Pass. Dom. Hanc veritatem cùm aliquando S.Elisabetha Regis Ungariæ Filia attententiore mente considerâsset, simulque luctuosam Crucifixi JESU effigiem in templo aspiceret, inter manus Gynæcei, deficiente animo, in deliquium lapsa est, ubi tandem ad se rediens exclamavit: Ubi eram hactenus, ô mi JESU! ô amor crucifixe? Tu cœli terræque Dominus in ligno nudus, & abjectus pendes, & ego superbiam terra & cinis? Tu cruentis spinis coronatus es, & ego aureâ gemmisque distinctâ coronâ? Tu Sponsus meus purpureo natas in sanguine, & ego purpurâ regiâ & aureâ telâ vestiar? Tu dirissimis clavis perforatas gestas manus, & ego pretiosis chirothecis eas tegam? Sacratissimum Cor & Latus tuum crudelissimâ lanceâ perforatum est, & ego cor durum erga te & pauperes geram? Tu in sumâ & extrema pauperie, & ego in opulentia? Tu novissimus virorum, & ego cupiam magnifieri? Tu in fame & siti, & ego in exquisitis epulis? Tu in sumis doloribus, & ego in regalibus deliciis? O amantissime JESU! quomodo hactenus tam benignè poteras tolerare tam inutile terræ pondus? Aut posthac alia ero, aut nulla; aut tibi vivam, aut non ampliùs vivam. Dixit, habitum regium cum plebejo comutavit, vitamque sanctissimam, prout rei eventus postea declarâvit, constantissimè usque ad beatum obitum duxit. Tantùm huic Reginæ profuit, vel semel Crucifixum JESUM pio mentis oculo considerâsse. Et tu, ô anime mi, quid agis, qui toties Crucifixum in via, in templo, in conclavi conspicaris? Et nullo amoris affectu & sensu in illum moveris?

5. Refert Æneas Sylvius, postea Pontifex Maximus, Pius II. dictus, quòd Pachorus nobilis juvenis Lucretiæ amasiæ suæ æquè nobili in sinceri amo-

amoris signum perelegantem florum fasciculum transmiserit, cum schedula amatoria in fasciculo inserta: *Cogita de me, & ego de te.* Apagite mundani & insani amores; Christus nobilissimus sanguinum Sponsus, etiam postquam in cœlum abiit, Sacratissimæ tamen Sponsæ ac Virginis Matris suæ oblivisci non potuit, sed ei in summi amoris thesseram similem florum fasciculum reliquit, cum epigraphe: *Cogita de me, & ego de te.* Audi ipsam hanc Divinam Sponsam loquentem: *Fasciculus myrrhæ Dilectus meus mibi;* & in alio loco: *Ego dilecto meo, & ad me conversio ejus.* O quoties in hac lacrymarum valle post gloriosam Filii ascensionem castissima illa turtur & derelicta Vidua has in cœlum ad dulcissimum Natum suum ingeminavit voces: *Cogita de me, & ego de te.*

Æneas Sylv. cit. ab Engelgr. Dom. Quinquages.

Cant. 1. 12

Cant. 7. 10

Dum speluncam Bethlemicam subinde invisit, ubi orbi peperit Salvatorem, eumque ubere de cœlo pleno lactavit, jam tunc præcognoscens, illas virginei lactis guttas in sanguinem convertendas, pro salute universorum aliquando in cruce effundendum, suspirabat Dilecta illa: O mi JESU, *cogita de me, & ego de te.* Si interdum visebat patrium solum, in quo ad Angeli nuntium VERBUM castis concepit visceribus, ubi & ipsum educavit, ac pluribus annis cum illo in laboribus & mirabili paupertate vixit; ah quis dicet, quis effari poterit amoris illius excessum & maternum affectum, quo in dilectum & floridum suum ferebatur Nazaræum? Credo, & firmiter mihi persuadeo, quòd se convertens ad Angelos, qui assiduò Reginam suam, tanquam supremi Principis sui Matrem, velut Aulici officiosè stipabant, sæpiùs dixerit: *Adjuro vos filiæ Hierusalem, si inveneritis Dilectum meum, ut nuncietis ei, quia amore langueo.* Si ad montem digressa est Olivarium, ubi dilectus animæ Sponsus Sanguinem suum tam copiosè pro orbis salute profudit, ut omnium elueret noxarum maculas; in quo loco illo quoque gloriosus de morte, inferno & diabolo Triumphator ad cœlos ascendit, ineffabili pietatis affectu sacra ejus exosculabatur vestigia, miraculosè in viva illa petra expressa, cum Paulo millies ingeminans: *Cupio dissolvi, & esse cum Christo.* Si alia loca sacra miraculis illustrata, aut sanguine Filii rigata, & peculiariter Calvariæ montem invisebat, in quo Dominus universorum cruci affixus est, & vita cum morte duello conflixit mirando, quis fando dicere valebit, quàm amaris lacrymis terram illam sanctam irrigârit? Si ad Domini ac Filii sui sepulchrum perrexit, credo, hanc Sponsam totam amore in DEUM emollitam ad cœlestes aulæ Spiritus illud geminâsse: *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.*

Cant. 5. 8

Phil. 1. 23

Cant. 2. 5

O dolorosissima Mater! verè erat *fasciculus myrrhæ Dilectus tuus: Inter ubera* (imò & in corde tuo) *commorabitur;* & si in corde B. Claræ V. de monte Falcone fasciculus ex variis Dominicæ Passionis instrumentis collectus, cum effigie Crucifixi JESU post ejus felicem ex hac vita discessum in-

Cant. 1. 12 Quaresm. Tom. 1. de SS. Vul.

ventus fuit; quantò magis in Sacratissimo Corde tuo, ô Beatissima! tota Christi JESU vita, crux & passio inscripta, & digito DEI insculpta poterat reperiri? O si aliquando Christus JESUS & hic Crucifixus sculperetur in Corde meo, ut nihil præter illum cogitarem & amarem! ô Domine! hìc opus est stylo ferreo.

Rho Hist. Virt. lib. 3. c. 2. §. 10.

6. De Venerabili Ursula Benincasa Virgine Neapolitana, cujus spiritum jussu sumi Pontificis S. Philippus Nerius diversimodè probavit, & approbavit, recenset Rho, quòd, cùm effigiem Christi in cruce patientis, vivis expressam coloribus pro suo genio & devotione vehementer desideraret, nec ullus pictorum, quantumvis artis peritus, illius mentem assequi, aut ei satisfacere posset, ipsa, quæ hactenus nunquam penicillum attigit, aut colores tractavit, ausa est Crucifixum pingere, in qua effigie ad vivum dolores patientis JESU, ejusque amorem arte prorsus miranda expressit: *Ita effinxit imaginem,* inquit Rho, *ut in mediis doloribus Divinam illam charitatis alacritatem, qua hominibus salutem afferebat, incorruptâ dolorum significatione repræsentaret. Amoris scholam unam omnibus parem artibus quis neget?*

O si beatissima Virgo & Mater doloris & amoris penicillos attigisset, & in tabula dilectissimum Filium suum in cruce amore nostri vulneratum, & morientem pinxisset, quis mortalium hanc potuisset æstimare picturam? Hæc una imago præ reliquis omnibus omnium sibi vendicâsset amorem. O dolorosissima Virgo! pinge, ah pinge in tabula cordis mei similem luctuosam patientis & crucifixi Filii tui effigiem, ut nihil imposterum aliud memoria mea cogitet, quàm JESUM Christum, & hunc Crucifixum; de nihilo alio discurrat intellectus, quàm de Christo JESU, & hoc Crucifixo; nihil aliud voluntas velit, quàm Christum JESUM, & hunc Crucifixum, ut sic semper

Deuter. 28. 66 Gal. 6. 19

Vita mea sit quasi pendens ante me, imò in me, ut cum Apostolo dicere possim: *Christo confixus sum cruci: Vivo autem non ego; vivit verò in me Christus.* Ah utinam in hac meditatione exardescat ignis doloris, ignis amoris in me, ut verè dicere possim: *O beatum incendium, amare DEI Filium, & Sacratissimam Matrem ejus dolorosam.*

CON-

CONSIDERATIO LIX.

Beata Virgo & Mater Doloroſa docet modum, qualiter nos oporteat Chriſti Filii paſſionem meditari.

Per patientiam curramus ad propoſitum nobis certamen, aſpicientes in Auctorem fidei, & Conſumatorem JESUM, qui propoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem, &c.

Hebr. 12. 1.

1. REctè monet Siracides: *Gratiam fidejuſſoris ne obliviſcaris, dedit enim pro te animam ſuam.* Talis quondam fidejuſſor erat Judas pro Benjamin, Patri ſpondens: *Ego ſuſcipio puerum: de manu mea require illum.* Plùs Chriſtus, qui Novi Teſtamenti Sponſor apud Patrem pro omnibus peccatorum noſtrorum debitis fidejuſſit; & quia nos non eramus ſolvendo, ipſe noſtra debita in ſe transſcripſit, & pro eis copioſâ redemptione

Eccleſ. 29. 20

Geneſ. 43. 9

ne non in ære, sed in cute satisfecit, sufferendo nimirum omnes pœnas ac tandem amarissimam crucis mortem: O fidelem Fidejussorem! ô Christiane! *Gratiam* hujus *Fidejussoris ne obliviscaris; dedit enim pro te animam suam,* & qui primâ cruoris sui stillâ te & millenos poterat mundos ab interitu redimere, ex abundantia infinitæ charitatis dedit ultimam. Hinc Divi Pauli moni-
Hebr. 12. 3 tum est: *Recogitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus adversùm semetipsum contradictionem, ut ne fatigemini, animis vestris deficientes: Nondum enim usque ad sanguinem restitistis adversùs peccatum repugnantes*; ubi nos peculiariter monet per illud *recogitate,* ut seriò cogitemus, consideremus & expendamus quæ, & qualia pro nostra, omniumque salute Christus perpessus sit tormenta, ac contradictionem ab omnibus Judæis, Gentilibus & impiis peccatoribus; ut illius exemplo animati pro Christo non tantùm bona, sed & sanguinem, vitamque profundere cupiamus, & illius passionem jugiter in cor-
1. Petr. 2. 21 dibus feramus, ac moribus imitari studeamus; unde S. Petrus: *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus,* &c.
Hebr. 12. 2 Et D. Paulus: *Aspicientes in Auctorem fidei, & Consummatorem JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contemptâ.*

Inter omnes autem, qui Christi patientis vestigia insecuti sunt, ejusque passionem ac dirissimam crucis necem gratâ recolebant memoriâ, prima & princeps fuit pretiosissima Virgo & Mater dolorosa, quæ per omnem vitam, etiam post gloriosam Filii sui in cœlum ascensionem, quotidie huic devotis-
Justin. Miechov. O. P. disc. 302. in Lit. B. V. simæ meditationi incubuit: *MARIA,* ait Justinus Miechoviensis, *omnia vitæ, passionisque Christi mysteria assiduè mente revolvebat; omnia verba ejus Christum resonabant, cogitata & suspiria Christum expetebant. Cùm ambularet, non sine Christo ambulabat: Quoties illa flebat, toties propter Christi dolores, vel certè ob Christum plorabat? Si gaudebat, de Christo, vel propter Christum gaudebat. Denique nihil erat in illa, quo Christum non redoleret, ac repræsentaret. Tota DEO unita, tota Christo devota erat.* Et post pauca interjecta: *Non potuit,* inquit, *certè ullo momento vitæ, passionisque Filii oblivisci, cùm Cor ejus clarissimum vitæ, passionis ac mortis Christi fuerit speculum.* Cujus Divinæ Matris exemplo & cæteri Apostoli accensi, & SS. Martyres animati, quia simili piâ meditatione aspiciebant in Auctorem fidei & Consummatorem JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, & ipsi alacri ac forti animo, velut generosi elephantes, sanguinem uvæ pressæ intuentes, in cruenta ruebant certamina: *Elephantis,* inquit primus Macha-
1. Mach. 6. 34 bæorum Liber, *ostenderunt sanguinem uvæ & mori, ad accendendos eos in prælium.* Juvat hîc audire S. Antoninum: *In hujus figuram,* inquit, *mandavit An-*
S. Antonin. p. 4. Tit. 3. cap. 7. §. 4. *tiochus Rex elephantibus, qui erant in bello, ut ostenderetur sanguis uvæ & mori, ut acriùs accenderentur ad prælium: Similiter ad aspectum & considerationem sanguinis Christi, qui ad modum uvæ dicitur calcatus in torculari crucis, bellantes*

con-

contra adversitates & mundi tentationes, carnis & diaboli, accenduntur ad resistendum & bellandum. Unde Lemma: *Sanguis robur adauget.* Vel si mavis illud Piccinelli:

Acuitur in prælium.

2. Et hoc est, ad quod allusit quondam Sponsus, dum Dilectæ suæ capillos in amoris Cantico purpuræ Regis comparavit: *Coma capitis tui sicut purpura Regis.* Et bene Regis purpuræ Reginæ comæ assimilatæ sunt; rubebat nimirum caro Sponsi sanguinum sanguine passionis, rubebant & maternæ cogitationes, ut ita loquar, velut regalis purpura, sanguine compassionis: *Sensus est,* subintrat hîc Guilielmus Cardinalis, *cogitationes tuæ,* ô B. Virgo! *tinctæ in sanguine Dominicæ Passionis, sic affectæ semper fuerunt, quasi recenter viderent sanguinem de Vulneribus fluentem.* Et si de S. Birgitta Ecclesia dicit, quòd, cùm decennis JESUM in cruce recenti sanguine perfusum vidisset, nunquam hujus sui crucifixi Amoris sine lacrymis meminerit; *quo ex tempore in ejusdem meditatione ita afficiebatur, ut de ea sine lacrymis cogitare deinceps nunquam posset.* Quid dicemus de dolorosa Matre, quæ ipsa præsens cruentissimam Filii sui spectavit passionem, eique in cruce morienti adstitit, depositum de ligno corpus gremio excepit, lacrymis rigavit, ac sepelivit? Hæc, inquam, passio Filii, prout ipsa S. Birgittæ insinuavit: *Quotidie quasi recens erat in memoria mea.*

Cant. 7. 5

Guil. hîc.

Brev. Rom. 8. Octobr.

S. Birgitt. lib. 1. c. 77.

De Isaac referunt SS. Litteræ, quòd solitus fuerit circa vesperam solus in agro meditari: *Et egressus fuerat ad meditandum in agro inclinatâ jam die;* ubi juxta Cornelium tum res naturales, uti sunt astrorum motus & cursus siderum, tum etiam, & quàm maximè eorum Authorem & motorem Deum meditabatur. Alcuinus docet, Isaacum hîc extitisse typum Christi Domini, qui plerumque vesperè & nocte oraturus & meditaturus secessit in montem. Utriusque exemplum secuta est dolorosa Virgo, quæ omni illo tempore, quo Jerosolymis post Filii ad cœlos ascensionem morabatur, ut dolori vel amori suo sive levamen, sive pabulum quæreret, frequentissimè loca, sanguine & passione Filii sui consecrata, invisebat, conferens in corde suo, quæ in tam horrendo crucis supplicio ipsa vidit, audivit, & experta est. O quis dicet, quo animi fervore, zelo ac devotione, quibusque amoris, admirationis, gratitudinis, compassionis, & imitationis affectibus hæc SS. Virgo Passionem Dominicam meditata sit! *B. Virgo,* inquit memoratus Justinus Miechoviensis, *montem Calvariæ, quem Christus sanguine suo pretioso irrigaverat, ascendebat, eumque locum lacrymis irrogabat, &c.* O benedicta terra, quæ sanguine JESU Crucifixi, & lacrymis dolorosæ Matris toties consecrata es! Quoties hæc pientissima Mater, cùm vel de longè hunc Calvarium montem aspexit, in cœlum ingeminavit: *Ecce odor Filii mei, sicut odor agri pleni*

Genes. 24. 63

Cornel. hîc

Justin. Miechov. loc. cit.

Genes. 27. 27

pleni omnium virtutum floribus & gratiarum fructibus vernantis; olim terra eras maledicta, nunc benedicta tu à Domino, quia in te occisus est, qui salvum faciebat populum Israël. Verè innocens *Abel*, ô Fili mi! qui non in civitate, sed in agro mori voluisti; ut omnes ad te liberum haberent accessum, & *ut sanctificares per tuum sanguinem populum, extra portam passus es.* Verè *Flos campi* non horti, quia flos horti deliciosè seritur, rigatur & clauditur, sed flos campi patet omnibus, & contritus mirum fragrat odorem. *O Benoni!* non ampliùs, id est, Filius doloris, sed dulcis *Benjamin in mentis excessu!* Verè hîc eras, ô JESU! in mentis excessu, dum talia ac tam indigna in crucis ligno pro homine indigno voluisti perpeti. O Sionidæ! ô Filiæ Jerusalem! ô Angeli! nuntiate Dilecto meo, quia ejus amore langueo. O Christiani! *Exeamus* & nos cum dolorosa Matre *extra castra improperium ejus portantes*, & passionem Filii ejus gratâ & devotâ mente considerantes.

Genes. 4. 8
Hebr. 13. 12
Cant. 2. 1
Psalm. 67. 28
Hebr. 13. 13

3. Placet, anime mi, videre modum, qualiter dolorosa Virgo patientem Filium & Amorem suum crucifixum meditata sit? Observa, & audi vocem ejus. De fide est, hanc afflictissimam Matrem pendenti & morienti in cruce Filio adfuisse; stabat autem juxta crucem JESU, ait Hadrianus Lyræus, non, ùt pingitur, ad latus, sed ante, ut Christi patientis & morientis faciem commodiùs posset intueri, eumque contemplari uberiùs. Considerabat cumprimis hæc pientissima Virgo, *quis* pateretur, DEUS nimirum summæ & infinitæ Majestatis, cui omnia inserviunt, & ad cujus nutum pendent universa. *Quid* pateretur: ignominias, contumelias, opprobria infinita, flagra, spinas, clavos, crucem, mortem, &c. *Ubi:* in loco abjectissimo, fœtore cadaverum, pœnis & morte nocentum infami. *Pro quibus:* ingratissimis videlicet ac vilissimis homuncionibus, qui tam immensam charitatem ne quidem unquam agnoscent. *Cur:* ut à perpetuis gehennæ incendiis animam hominis miseram per mortem suam non tam liberaret, quàm & in perpetuum salvaret. *Quomodo:* maximo videlicet amoris affectu & animo cordatissimo, licet ab omnibus & ab ipso patre Cœlesti desertus, factus opprobrium hominum & abjectio plebis. *In quem finem:* ut exemplar præberet omnibus, Apostolis, Martyribus ac Christicolis universis, qualiter & quomodo & ipsi imposterum facerent secundùm hoc exemplar, quod ipsis in Calvariæ monte monstratum est, &c.

Lyr. de Chr. Pat. f. 269.

Cui meditationi, quæ tunc à meridie usque ad vesperam duraverat, dolorosissima Mater sine dubio & hos addebat animi affectus: *Fidei* cumprimis, firmissimè tenens ac credens, cùm omnes in fide deficerent, hunc ipsum hominem, velut excoriatum pecus inter latrones in infami ligno pendentem, DEUM esse infinitæ Majestatis, omniumque Conditorem ac Judicem. *Admirationis*, quòd tanta ac tam immensa Majestas eò sese potuerit dimittere, ut tam horrenda, tam indigna, tam inaudita, pro tam ingratis, tantillis & impiis pate-

pateretur capitibus. *Charitatis*, non ignorans, quod postea Apostolus mor- 2. Cor. 5.
talitati humanæ calamo consignavit: *Charitas Christi urget nos:* ubi alii le- 14
gunt cum Fernandio: *Passio Christi urget nos*, ut illum ex toto corde, omnique viscerum latitudine diligamus. *Gratitudinis*, quid econtrariò digni tanto benefactori, perpetuâ charitate nos diligenti, possimus rependere. *Zeli animarum*, quo omnium animarum discupiebat promoveri salutem, & quàm maximè per merita & passionem Unigeniti, ac unicè dilecti Filii sui. *Commiserationis*, ex intimo, ac penitissimo cordis materni affectu tantis condolens, & compatiens dulcissimi Nati miseriis. Et *imitationis*, quia non aliud desiderabat, quàm cum Christo pati, affligi, contemni, crucifigi, mori. Juvat hîc audire S. Ephrem, qui plerosque hujus Marianæ S. Ephrem.
meditationis affectus in unum collegit fasciculum: *Stans*, inquit, *apud cru-* cum S. Ber-
cem purissima Virgo Salvatorem, quem in ligno suspensum suspiciens, plagas re- hardo in
putans, intuens & clavos, querelas, colaphos, ac flagellationem cum gravibus Lament. V
suspiriis, cum fletu ingenti, cum lamentis dolorosissimis exclamavit dicens: Mi Fili dulcissime, dilectissime Fili, quomodo crucem sustines? Mi Fili ac mi Deus, quomodo sputa, clavos & lanceam? Quomodo pateris alapas, risus, injurias, spineam coronam, purpuream vestem, spongiam, arundinem, fel & acetum? Quomodo pendes in cruce denudatus, mi Fili, qui cœlum nubibus contegis? Quomodo sitim fers, qui es opifex, quique mare & omnes aquas creasti? Quomodo moreris insons in medio scelestorum? Quidnam commisisti? Qua in re, Fili mi, Hebræos offendisti? Et cur ergo isti te simul iniqui, ingrati cruci affigunt, quorum claudos & multos valetudinarios sanâsti? Tu verò quomodo interis, Fili mi dulcissime, magnanime DEUS? Deficio te suspiciens in ligno suspensum, conclavatum, plagisque plenum; mi Fili, ubi nunc pulchritudo tua? Ubi tuus modò decor? Sed lumen suum obscuravit, & alius factus est. Splendida luna in tenebras evanuit, petræ sunt perfractæ & monumenta aperta, templique velum in duo est discissum, creaturæ Creatorem suum & Opificem cognoverunt, & hi perversi ac miseri Hebræi aures obstruxerunt, oculos clauserunt, ne solem unquam occidentem suspectarent. Fili mi, ô Simeon admirande, en nunc gladium, quem mihi prædixisti, Cor meum trajicientem. Ecce gladius, ecce vulnus, Fili & DEUS mi! Tua mors Cor meum subiit, viscera mea sunt disrupta, meum lumen obtenebratum est, & pectus meum gravis pertransiit gladius. Horrendam cerno passionem tuam, mi Fili & DEUS meus, video immeritam cædem tuam, nec opem ferre possum. Lugete mecum omnes Discipuli Domini, dolorem meum & vulnus profundum Cordis mei intuentes. Hucusque S. Ephrem, quem licet prolixiùs loquentem, attentâ tamen aure & mente oportet audire. Adde tu, ô mi Lector, his Marianis affectibus & affectum perfectæ contritionis. Siste te coram Crucifixo vel Eucharistico Amore tuo, & interroga eum: *Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum?* Quid Cor apertum, pedes cla- Zach. 13. 6
vis

vis ferreis terebrati, & innumera, quibus toto corpore plagatus es, vulnera? Et respondebit tibi: *His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me*, ac præsertim à te, qui dicis quidem, quòd diligas me, sed cor tuum longè est à me; introspice pectus tuum, an non magis sensuali ac propio diligas te amore quàm me DEUM ac Dominum tuum? O crucifixe JESU! habes confitentem reum, ego sum reus mortis, reus judicii, reus gehennæ, non tamen despero, quàm diu Cor tuum ac Sacratissima Vulnera tua erunt aperta; proinde ex animo doleo, quòd te, omne Bonum meum, hactenus tam indignè offendi, ideoque solùm, quia tu omni amore es dignissimus, &c. O Mater amoris & doloris, per charitatem illam, qua dilectissimum Filium in cruce morientem complexa es, exora mihi veniam & gratiam.

S. August. Manu. cap. 12 — 4. En quales fructus pariat seria Crucifixi JESU meditatio, unde S. Augustinus affirmat, in omnibus se non invenisse tam efficax remedium, quàm Vulnera Christi. Talis meditatio manna est, quo anima nostra cibatur esu-
Deut. 8. 16 riens: *Cibavi de manna in solitudine.* Ros est, quo anima nostra languida
Ose. 14. 6 mirum in modum reficitur: *Ero quasi ros: Israël germinabit.* Mel de petra est, oleumque de saxo durissimo, electo DEI populo in salutem promanans:
1. Cor. 10. 4. *Petra autem erat Christus.* Fons vitæ est, quem Christus ex itinere fessus Sa-
Ioan. 4. 14 maritanæ promisit: *Aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.* Mare rubrum est, cujus aquæ sunt amarissimæ, sed si ex illo exeunt, redduntur dulces atque potabiles; ita hæc meditatio de patiente JESU & dolorosa Matre ejus ab initio quidem amara tibi videbitur; sed confide, anime mi, ex hoc ipso mari amaro mera tibi profluet dulcedo, in adver-
S. Leo de Pass. serm. 9. sis consolatio, & post obitum æterna salus: *Secura*, ait S. Leo, *est expectatio promissæ beatitudinis, ubi est participatio Dominicæ Passionis*; & non est illustrius prædestinationis nostræ indicium, quàm assidua & grata Dominicæ Passionis memoria, reprobationis verò ejusdem oblivio.

Ezechielem consule, qui quondam Angelum in veste linea & candida, è cujus renibus pendebat atramentarium, Hierosolymæ vidit per plateas & compita celeri pede ambulantem, & signo *Thau* eos notantem, quos DEUS
Ezech. 9. 4 in communi illius urbis excidio volebat servare incolumes: *Transi per mediam civitatem in medio Hierusalem, & signa Thau super frontes gementium & dolentium super cunctis abominationibus, quæ fiunt in medio ejus.* Ubi S. Hieronymus loco *signa Thau* ex Syris codicibus legit, *signa crucem*, utpote quæ jam tunc vitæ tessera & electionis ad vitam æternam signum extitit; quod & S. Joannes in Novo Testamento vidit, dum quatuor illi Angeli, quibus tanquam Divinæ Justitiæ ministris datum est nocere terræ & mari, non poterant illis nocere hominibus, qui signo DEI vivi, hoc est, salutiferæ crucis signo
Apoc. 7. 2. erant consignati: *Nolite nocere terræ & mari, neque arboribus, quoadusque signemus servos DEI in frontibus eorum.* O quàm beati sunt ergo illi, quos, cùm

cùm venerit Dominus, hoc electionis signo invenerit notatos, felices, inquam, qui sæpiùs cum dolorosa Matre in hac meditatione crucifixi JESU sese in hac vita exercuerint. Audite pro vestro solatio verba pientissimi Redemptoris, quæ ad B. Angelam Fulginatem aliquando locutus est: *Benedicti vos à Patre meo, qui meæ Passionis, quæ sæculorum omnium miraculum est, vita & salus peccatorum, memores & devoti eritis & compatientes, quoniam verè & regni & gloriæ & resurrectionis, quæ per ipsam acquisivi, mecum eritis participes & hæredes, audituri in illa terribili hora: Venite Benedicti, percipite regnum.* Arnaldus in vita B. Angelæ.

5. Memini hîc illius pincernæ regii cum Joseph quondam incarcerati, & Genes. 40. 9 ideò à morte præservati, quia, prout asserit Scriptura, videbat coram se vitem, in qua erant tres propagines, crescere paulatim in gemmas, & post flores uvas maturescere, calicemque Pharaonis in manu sua; ubi subdit Scriptura: *Tuli ergo uvas, & expressi in calicem, quem tenebam, & tradidi poculum Pharaoni.* Econtra pistori regio somnium suum, in quo sibi videbatur tria super caput suum portare farinæ canistra, variosque cibos arte pistoria coctos, & ab avibus devoratos, in summam cedebat perniciem: *Tria canistra tres adhuc dies sunt, post quos auferet Pharao caput tuum.* Et quare, dices, pistor ille ad mortem damnatus, & econtrariò pincerna salvatus, pristinoque honori & officio restitutus est: *Tres adhuc dies sunt, post quos recordabitur Pharao ministerii tui, & restituet te?* Quid ergo hi duo Regii Ministri in Regem peccârunt?

Quodnam admiserint crimen, Scriptura non exprimit, probabile tamen est, eos de annona tanquam præfectos nonnihil esse furatos, & ideò custodiæ mancipatos. Alii autumant, venisse eos in suspicionem, quasi Pharaoni venenum, hic in poculo, alter in pane parâsset. Quidquid sit hac de re: Pincerna salvatur, & alter damnatur, & quare hoc? Observa, prudens Lector, omnia hæc in veteri Lege illis contigisse in figura, prout Gentium Doctor insinuat, scripta autem esse propter nos & correptionem nostram. Subintrat hîc Rupertus Abbas, qui asserit per duos istos captivos aulæ Ministros duos hominum ordines debere intelligi, electorum videlicet & damnandorum, inter quos medius est Joseph: id est, Christus uni latroni promittens cœlum, & alterum æternùm reprobans, unum salvans ex gratia, & alterum damnans & inferno relinquens ex justitia. Quòd autem pincerna præ altero fuerit salvatus, addit Eminentissimus Hugo Cardinalis, quia totam suam spem ac fiduciam, licet tum adhuc in umbra, in vite, uva & calice Domini sui collocaverat, calix autem Domini est calix Passionis Dominicæ, uva Christus in torculari crucis, velut verus Cypri botrus expressus, & vitis dolorosa Mater ejus, quæ de se ipsa ait: *Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris.* Supra quod Cornelius: *Vitis est Deipara, quæ uvam pretiosissimam protulit, scilicet Christum, ex quo, in torculari crucis presso, expressum est vinum rubrum, quod inebriat omnes fideles.*

2. Cor. 10. 11
Rup. Abb. hîc in Gen.
Hugo Card. hîc.
Eccl. 24. 23
Cornel. hîc.

O Clientes Mariani! imitemur hunc pincernam, & totam noſtram fiduciam in hoc calice paſſionis Domini, & in potentiſſimo doloroſæ Virginis patrocinio, ſi tamen eos ſedulò imitari conabimur, collocemus: *Beatus homo,* inquit Sapientia æterna, *qui vigilat ad fores meas quotidie, & obſervat ad poſtes oſtii mei.* Per quas fores S. Bonaventura rectè Sacratiſſima Chriſti Vulnera intelligit, ad quæ ſalutis oſtia aſſiduò nos oportet cum Matre doloroſa nunc in vita per ſedulam ac devotam meditationem invigilare; & qui JESUM crucifixum & Sacratiſſimam Matrem ejus invenerit, inveniet vitam, & hauriet ſalutem à Domino: *O cæcitas filiorum Adæ,* exclamat memoratus Doctor Seraphicus, *qui per hæc Vulnera in Chriſtum neſciunt introire! ſupra ſuas vires laborant in vanum, & aperta ſunt oſtia ad quietem. An ignoratis, quod Chriſtus eſt gaudium Beatorum? Cur tardatis per ſui Corporis foramina in illud gaudium introire? Beatitudo Angelorum patet, paries ejus confractus eſt, & vos introire negligitis?*

Proverb. 8. 34

S. Bonavent. Tom. 7. Stim. amor. c. 1.

6. De reliquo inquirunt Sacri Doctores cauſam & rationem, quare Princeps ille Huſſæus quotidie pro ſalute filiorum Sacrificia obtulerit: *Conſurgensque diluculo offerebat holocauſta pro ſingulis?* Reſpondet Origenes ideò factum, ut ex aſpectu ejuſmodi holocauſtorum filii paventes ſibi à peccatis omnibus caverent, quæ animam perdunt & occidunt. Ah quantò magis ex aſpectu & meditatione crucifixi JESU, cruentæ illius in ara crucis pro ſalute noſtra immolatæ victimæ, & ex conſideratione innocentiſſimæ ac doloroſiſſimæ Matris ejus ſub cruce ſtantis, omnes ſenſus noſtros refrænare debemus, ne in peccata ruamus, quæ non animam duntaxat occidunt, ſed & de novo, juxta mentem Apoſtoli, Chriſtum (quantùm in ipſis eſt) cruci affigunt: *Rurſus crucifigentes ſibimetipſis Filium DEI, & oſtentui habentes.* Et ſi canes ulcera pauperis lingebant Lazari: *Sed & canes veniebant, & lingebant ulcera ejus.* Quæſo, non ſimus canibus ingratiores, quibus ſi os aridum projicis, amabunt te: Lingamus ergo, tanquam canes Domini SS. Vulnera & ulcera JESU, & compatiamur SS. Matri ejus, ſic *ſi compatimur, & cum illis conglorificabimur.*

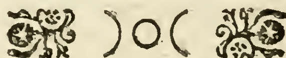
Iob. 1. 5.

Orig. lib. 1. in Iob.

Hebr. 6. 6

Luc. 16. 21

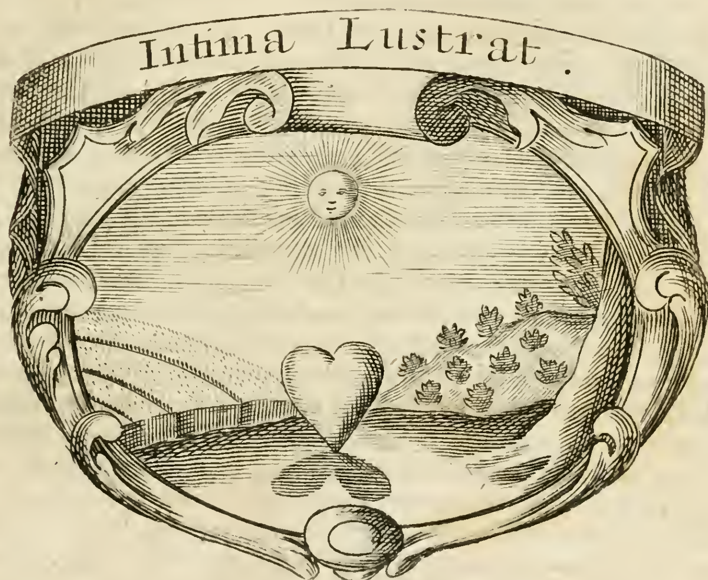
Rom. 8. 17

CON-

CONSIDERATIO LX.

Mater amoris & doloris instruit nos, quomodo semper in præsentia DEI ambulare debeamus.

Providebam Dominum in conspectu meo semper *Psal. 15. 8.*

1. VIs scire, anima Christiana, compendiosissimam ad cœlum viam, fontemque omnis perfectionis? Audi monitum, quod DEUS quondam servo suo Abrahamo dedit: *Ego DEUS Omnipotens: Ambula coram me, & esto perfectus;* supra quod Lyranus: *Ambula coram me, id est, ac si præsentialiter semper videres me; & esto perfectus.* O beata illa anima, quæ ubique locorum DEUM præsentem veneratur, in hoc enim unico ac solo Bono consistit summa perfectionis, vera mentis requies, sen-

Genes. 17. 1.
Lyran. hîc.

Clem. Alex. lib. 3. de Pædag. cap. 5. centrumque cordis noſtri: *Hic ſolùm ratione fit*, ait Clemens Alexandrinus, *ut quis nunquam labatur, ſi DEUM ſibi ipſi ſemper adeſſe exiſtimet.* Neque ad ſuperandas tentationes aliquid melius eſſe poteſt, quàm ejuſmodi præſentis
Prov. 3. 6 ac videntis DEI memoria, unde Sapiens: *In omnibus viis tuis cogita illum, & ipſe diriget greſſus tuos.*

Et hoc eſt, quod pretioſiſſima Virgo & Mater amoris ac doloris ſuo exemplo nos docuit, cùm inter mortales mortalis in hoc mundo verſaretur, quæ ſemper etiam in ſomnis præſentiæ DEI memor fuit, unde ad tantam perfectionem pervenit, ut omnes creaturas ſanctitate longiſſimè ſupe-
Proverb. 31. 29 raret: *Tu ſupergreſſa es univerſas.* Hinc Paſſim à SS. Patribus & Theologis illa verba ex Canticis illi applicantur: *Ego dormio, & Cor meum vigilat*,
Cant. 5. 2 dum etiam ſopitis inter dormiendum ſenſibus ſemper mentem ad DEUM præſentem ſervavit, illumque ſuper omnia levavit. Imò tota illius vita jugis & aſſidua DEI præſentis meditatio fuit, ſi enim Angeli boni à primo creationis ſuæ inſtanti nunquam ab actuali amore DEI ceſſârunt, multò magìs hoc dici & credi poteſt de SS. Deipara Angelorum Domina & Regina. Hinc, prout obſervant S. Bonaventura, Divus Bernhardinus & alii, integras ferè noctes orando & meditando traduxit, & quemadmodum Fi-
Luc. 22. 39 lius ut plurimùm pernoctare ſolebat in oratione DEI, idque *ſecundùm conſuetudinem*, ita & Mater minimi ſomni exiſtens jugiter DEUM præſentem laudabat, cui ſummo & unico Bono unicè vacabat, & intendebat; quapropter non incongruè SS. COR hujus pretioſiſſimæ Virginis puriſſimo adamanti comparabis, quem acutiſſimi ſolis radii intimè penetrant, & pervadunt, cum Lemmate:

Intima luſtrat.

2. Videtur mihi hæc pleniſſima Virgo poſt Chriſti Filii ad cœlos aſcenſionem ſicut heliotropium flos, qui non ſolùm cœlo ſereno ad motum ſolis ſeſe gyrat, ſed etiam, quod maximè admirandum, cœlo nubilo cum ſuo ſole circumagitur; hinc rectè pro Lemmate huic flori inſcribes illud ex Canti-
Cant. 7. 10 cis Canticorum mutuatum: *Ego dilecto meo, & ad me converſio ejus.* Talis, inquam flos & beatiſſima Virgo in hac terra inter mortales vivens extitit, unicè DEUM, Solemq; Juſtitiæ, qui eſt Chriſtus DEUS noſter, in omnibus reſpiciens, in cujus conſpectu ſemper ambulabat, cujus gloriam unicè quæ-
Guilielm. hîc ſup. Cant. rebat. Guilielmus Abbas prædicta Sponſæ verba: *Ego dilecto meo, & ad me converſio ejus*, pereleganter Matri doloroſæ adaptat; juvat hîc audire propria illius verba: *Planè*, inquit, *ego Dilecto meo per maternum commoriebar affectum, ita ut ejus in me martyrium redundaret, & quaſi Commartyrem faceret. Ego tunc Dilecto meo ad declarandam mei in ipſum amoris quantitatem*, *& ejus*

& ejus ad me tunc conversio facta est ad declarandam filialem ejus charitatem. Quantùm enim me diligeret, in ipso passionis articulo præclarè ostendit, cùm videns me piam Matrem & discipulum stantem, quem diligebat, ad me de cruce conversus dixit mihi: Mulier ecce Filius tuus; Discipulo autem: Ecce, Mater tua. Planè illius ad me in tanta non falsorum acerbitate dolorum tam filialis conversio, quam filialem in me animum gereret, insigniter declarabat.

O tristis conversio & sanguinum Sponsi & Sponsæ sanguinum: *Ego Dilecto meo, & ad me conversio ejus.* Sed neque post Filii sui in cœlum ascensionem hujus sui crucifixi Amoris Mater amoris & doloris oblivisci poterat, sed semper eum quasi recens pendentem in cruce, vel in sepulchro jacentem contemplata est: unde docet Sophronius Author antiquus: *Eam præ nimio amore in loco, quo sepultus est, habitâsse credimus, quatenus piis pasceretur internus amor obtutibus, non quod jam viventem quæreret cum mortuis, sed ut suis consolaretur aspectibus, & quem genuerat, mentis complectebatur amplexibus. Amor Christi desiderium pariebat, desiderium verò gliscens quasi novis reparabatur ardoribus.* O si ita versaretur in memoria nostra DEUS ubique præsens, & Christus JESUS & hic crucifixus, quemadmodum fuit in assidua contemplatione & in conspectu dolorosæ Matris, quàm citò perfecti essemus. Sed nos misselli similes sumus struthioni sublime non sapienti, qui, cùm grandis sit corpore & capite parvo, ac quasi anserino, cùm imminet ipsi vitæ periculum, caput solùm in arena, aut in gramine abscondere assolet, putans sic à nemine se conspici, cùm ipse neminem videat; cujus stolidam naturam etiam perdix imitatur, in adventu aucupis caput in cæspite occultans; ita & pueri ac infantes ludere consuescunt, caput velo, aut oculos manu obvolventes, sic à nullo se deprehendendos autumant. O pessimus ludus: *Nemo nos videt!* ergo *qui plantavit aurem, non audiet, aut qui finxit oculum, non considerat?*

Sophron. serm. de Assumpt.

Dan. 13. 20
Psalm. 93. 9

3. Recordor hic gloriosissimi, juxta ac pientissimi Imperatoris Leopoldi Primi, qui pro suo Symbolo aquilam elegit ad cœlum volantem, oculisque irretortis radiantem solem contemplantem, cui hanc ex Vate Regio mutuatam inscripsit epigraphen: *Oculi mei semper ad Dominum.* Alludebat prudentissimus Imperator ad varios illos casus, rerumque discrimina, quibus, dum imperabat, erat obnoxius, ex quibus tamen omnibus periculis, quia DEO suo unicè confitebat, eumque præsentem ubique veneratus est, misericorditer erutus est; unde meritò cum Davide cantare poterat: *Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos;* & in alio loco: *Providebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dexteris est mihi, ne commovear.*

Psalm. 24. 15

Psal. 15. 8

O pientissima Virgo! non à veritatis tramite aberrabo, si te simili aquilæ, immotis oculis DEUM & Justitiæ Solem in hac terra contemplanti,

com-

S. Bernhard. serm. 2. in Salv. Reg. comparavero. ita ante me fecit Mellifluus tuus Bernhardus, qui te *aquilæ grandi magnarum alarum* assimilavit, quæ licet corpore in terra degebas, mente tamen semper in cœlo apud Dilectum tuum hærebas: S. Antonin. c. 44. §. 8. *Omnis Mariæ actio*, ait S. Antoninus, *& intentio semper fuit intenta in DEO.* Proinde rectè cum Psalte dicere poteras: *Oculi mei semper ad Dominum*; longè felicior illâ Sabâ Reginâ, 3. Reg. 10. 4. quæ se beatam existimabat, eò quòd Salomonis Regis sapientissimi præsentiâ, aspectu & familiari colloquio frui potuit. O quantò felicior es, pretiosissima Mater, quæ quotidie per annos triginta & ampliùs speciosum formâ præ filiis hominum, qui infinities plus est quàm Salomon, præsens videre, contemplari, & cum eo, tanquam Mater, conversari poteras: S. Bernhard. serm. Sig. Magnum. *Toties*, ait Mellifluus, *MARIA Filium audivit non modò turbis loquentem in parabolis, sed & Discipulis seorsim Regni DEI mysteria revelantem: Vidit miracula facientem, vidit deinde in cruce pendentem: Vidit expirantem, vidit resurgentem, vidit ascendentem, &c.* Et licet nunc ille in cœlum abiisset, attamen cum Vate Jessæo ei peculiari modo Virgo dicere poterat: Psal. 62. 8 *Adhæsit anima mea post te.* O si tali modo & anima nostra adhæreret præsenti ubique DEO, qui nobis juxta Doctorem Angelicum S. Thomas Aquin. 1. p. q. 8. a. 4. præsens est per essentiam intimè nobis coëxistendo, & omnia penetrando. Per potentiam, omnia in nobis operando: Actor. 7. 27 *In ipso enim vivimus, movemur & sumus.* Et per præsentiam, omnia etiam minutissima perspiciendo, & perlustrando; ita Apostolus: Hebr. 4. 13 *Non est enim ulla creatura invisibilis in conspectu ejus; omnia autem nuda & aperta sunt oculis ejus.* Supra quod præclarè Doctorum Phœnix S. Augustinus: S. Augustin. ep. 2. ad Fortualianum. *DEUS*, inquit, *totus oculus est, totus manus est, totus pes est. Totus oculus est, quia omnia videt: Totus manus est, quia omnia operatur; totus pes est, quia ubique est.*

4. O si ita Petrus DEUM ubique locorum præsentem considerâsset, & Christi lateri fidelis semper comes adhæsisset, nunquam amantissimum Dominum ac DEUM suum negâsset: Matth. 26. 70 *At ille negavit coram omnibus dicens: Nescio, quid dicis.* Rationem eruit Divus Ambrosius ex illis Evangelistæ verbis: Matth. 26. 58 *Petrus autem sequebatur eum à longè.* Supra quod sanctus ille Ecclesiæ Doctor ita commentatur: S. Ambros. l. 10. c. 96 *Benè à longè sequebatur, eum proximè negaturus; neque enim negavisset, si Christo proximè adhæsisset; & ecce quamprimùm præsentem Christum iterum habuit, flevit amarè.* En quàm necessaria sit nobis DEI ubique præsentis memoria: S. Hieron. lib. 3. sup. Ezech. c. 3. *Certè*, subintrat hîc S. Hieronymus, *si cogitaremus DEUM videre, & esse præsentem, nunquam, quod ei displicet, faceremus.* Et paulò post: *Memoria DEI excludit cuncta flagitia.*

O si filius ille prodigus semper in conspectu Patris sui ambulâsset, nunquam ad tantam miseriam devenisset, ut inter porcos de siliquis malesuadam famem cuperet extinguere: Luc. 15. 16 *Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant, & nemo illi dabat.* Rationem assignat Magnus Aurelius Augu-

Augustinus: Adverte, inquit, *profectus est in regionem longinquam*; & quænam illa regio longinqua? *Regio longinqua*, pergit idem sanctissimus Pater, *oblivio DEI est, fames verò in regione illa est indigentia verbi veritatis.* En hîc miserandum peccatoris statum, qui dum præsentiæ DEI obliviscitur, & peccando Patrem suum Cœlestem deserit, in regionem longinquam abit, dum à regno DEI ad regnum diaboli, & à cœlo ad gehennam transit, ubi in æternum famem patietur ut canis: *O quàm profunda cæcitas*, exclamat Cassiodorus, *DEUM ante oculos non habere.* S. Augustin. l. 2. quæst. Ev. q. 33. Cassiod. super psal. 9. v. 26.

O si illi Judæi execrandi ac impii Deicidæ Divinissimum JEsu faciem, in quam desiderant Angeli prospicere, in domo Caiphæ meliùs consideràssent, & non tam turpi obduxissent velo, fortè nunquam Regem gloriæ crucifixissent: *Et velaverunt eum*, ait S. Lucas, *& cœperunt quidam*, ait S. Marcus, *conspuere eum, & velare faciem ejus.* Ad quid, oro, scelerati illi Divinam Christi faciem obscæno velo obduxerunt? Respondet S. Hieronymus, *quia majestas Christi radiabat in vultu*, & Jansenius apud Cornelium, *ut sic eum liberiùs verberarent, & vexarent, ne Divino vultu ejus & oculis absterrerentur, & coërcerentur.* Luc. 22. 64 Marc. 14. 65 Cornel. in Matth. 26. 63

Ita quoque, subintrat hîc S. Augustinus, faciunt mali, tepidi, & impii Christiani, qui liberiori se vitæ dedunt, vellentque DEUM cæcum esse: *Dixerunt enim in corde suo: Oblitus est DEUS, avertit faciem suam, ne videat in finem.* Tales perversi Christiani ipsis Paganis, Gentilibus pejores de novo exspuunt in faciem JESU, & colaphis eum cædunt, *tanquam præsentiam ejus exterminantes, & repellentes.* Ita citatus sanctus Augustinus. Psal. 9. 11

5. De Ophni & Phinees duobus filiis Heli summi quondam in Lege Sacerdotis & Judicis habet Scriptura: *Porrò filii Heli, filii Belial, nescientes Dominum.* Et quomodo, dices, poterant nescire Dominum, qui Gentiles non erant, nec in fide Conditoris errabant, imò qui & alios tanquam Legis Doctores debebant instruere; quomodo poterant nescire Dominum; Observat hîc Mendoza, quòd duplex DEI sit notitia, speculativa & practica; speculativè ergo DEUM hi duo nequam filii Heli cognoscebant, sed non practicè, dum vivebant, quasi non esset DEUS, quia sacra ejus prophanabant, Legem proculcabant, Sacrificia violabant: *Sic agebant*, ait Mendoza, *ut agunt illi, qui nesciunt Dominum.* 1. Reg. 2. 12 Mendoza in 1. Reg. 2.

Heu! quot etiamnum in hoc infelici sæculo reperies Christianos, qui quidem speculativam DEI habent notitiam, eumque ubique præsentem, & intima cordis lustrantem profitentur, sed non practicam, dum in praxi ejus præcepta iniquâ contemnunt præsumptione, hinc ad omnem impietatem sibi laxant habenas; causa omnium horum malorum prima est: *Quia non proposuerunt DEUM ante conspectum suum*; & inde fit, *ut abundet iniquitas, quia refrigescit charitas*, & DEI oblivio. Et dic, obsecro, lodes, unde tot perversi Libertini? tot Catholici, qui nec frigidi nec calidi sunt, digni, ut ab ore Psal. 53. 5 Matth. 24. 12 Apoc. 3. 16

Christi evomantur? Unde tot fraudes politicorum, injustitiæ tribunalium, libidines in omni sexu? Horret animus, dum considerat, quòd hæc lues pestilentissima orbem penè inficiat universum, & repleat infernum. Quot laborant crassâ ignorantiâ articulorum fidei, quos explicitè scire & credere tenentur? Quot incurii suæ vivunt salutis, toti intenti captandis vanis honoribus, fabricandis ædibus, colendis agris, vineis, hortis, colligendis divitiis: Quot in continuis sordescunt rixis, litibus & odiis imortalibus, ut rarò de DEO ubique locorum præsente & de vita æterna cogitent? O Christiani! si tamen

Jerem. 2. 32 hoc nomine digni estis, de quibus justè conqueritur DEUS: *Populus meus oblitus est mei, diebus innumeris.* Ah miseri! evigilate aliquando.

Genes. 3. 8 / S. Chrysost. hom. 17. in Gen.

6. Adam generis humani Proto-Parens, ubi peccatum admisit, inter densas arborum umbras in paradiso se occultavit: *Abscondit se Adam & uxor ejus à facie Domini.* In quem Scripturæ locum Divus Chrysostomus: *Vide,* inquit, *quàm insipientes faciat peccatum, abscondere se tentat à DEO, qui ubique præsens est.* Heu quoties miseri nepotes, hujus nostri Proto-Parentis imitamur insaniam.

Genes. 4. 8

Cain domi in conspectu parentum non ausus est illud immane patrare fratricidium, sed egressus est, ubi neminem videbat præsentem: *Cumque essent in agro, consurrexit Cain adversus fratrem suum Abel, & interfecit eum.* O impie & execrande! quò ibis, ut DEUS te non videat? En alius speculator adstat desuper: *Quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra?* Ito nunc, peccator, & quære locum, ubi DEUS te non possit cernere peccantem: *Si peccare vis,* ait S. Augustinus, *quære, ubi te non videat DEUS, & fac, quod vis.*

S. Augustin. serm. 46. de Verb. Dom.

Deambulabat quondam David post meridiem cibo & somno pastus super solarium, ubi ex adverso palatii sui Bethsabeam Uriæ uxorem pulchram ac formosam, in horto se lavantem conspicatus est; & quia oculi sunt in amore duces, mox cogitationes lascivæ otiosi Regis feriebant animum. O David, *averte oculos, ne videant vanitatem*; fuge, fuge ab hoc incursu & dæmonio meridiano, si vis obtinere victoriam, apprehende fugam. Quid multis? ait David intra se: *Nemo nos videt:* Ito, ito citò, Ephebe, & dic huic & huic in

2. Reg. 11. 4. aurem, Regem illius desiderare præsentiam. Dictum factum: *Et missis nuntiis tulit eam.* O casum miserandum in Rege tam sancto! & quæ causa hujus tam probrosi lapsûs? Dixi: *Vidit Mulierem,* & dum illius speciem contemplatur, mentem à Deo ubique locorum præsente avertit; hinc illæ postea

Psalm. 118. 136. Davidis lacrymæ: *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei,* &c. O quàm benè Doctor Angelicus: *Si Dominum,* inquit, *præsentem, & omnia videntem, & judicantem cogitaremus, aut vix aut nunquam peccaremus.*

S. Thom. Opusc. 58. cap. 2.

Cur Joseph inter medias aulæ Putipharis illecebras toties ab hera sollicitatus nullis concupiscentiæ fluctibus succubuit, sed relictâ chlamide aufugiens,

giens, potiùs vitam, quàm castitatem perdere elegit, causa est, quia ubique DEUM præsentem habuit, ac reveritus est: *Quomodo ergo*, inquiebat, *possum hoc malum facere, & peccare in DEUM meum?* Ubi Septuaginta legunt: *Coram DEO?* Ecce quomodo hæc unica præsentis DEI memoria victoriam in omnibus tentationibus pariat: *Memento DEI*, solebat dicere S. Ignatius Martyr, *& non peccabis*; & S. Ephrem: *Continuâ DEI recordatione turpes animi passiones recedunt, instar maleficorum prætore accedente.*

Genes. 39. 9

S. Ignat. M. ep. 7. ad Hexonem.

S. Ephrem. Tractat. de virtut.

7. Revertor ad Matrem amoris & doloris, quæ adamussim adimplevit illud Veritatis & Filii sui effatum: *Quoniam oportet semper orare, & non deficere.* Et quomodo, dices, SS. Deipara semper poterat orare, & nunquam in oratione deficere? Nunquid vitam contemplativam cum activa conjunxit? Nunquid tenuem victum & amictum manu & arte quærebat: *Parca erat*, ait S. Ambrosius, *ad loquendum, studiosa ad legendum, intenta ad operandum*, nunquam otio dedita: *Summo manè*, ait Hieremias Drexelius, *ad sanctissimas occupationes rediit. Primus omnium labor precari, in templo & Divino cultui adesse usque ad horam nonam (nostratium horarum methodo) inde labor & opus, nere, sarcire, lanam facere, linea & serica templo parare, atque hoc usque ad horam tertiam pomeridianam seu vesperem. Inde lectio & precatio iterum eam tenuit, dum Angelus adfuit, à quo cibum accepit.* Hinc constans est etiam celeberrimorum Scriptorum assertio, eam Christi tunicam inconsutilem & desuper contextam per totum, quam milites sub cruce non audebant in partes scindere, artificiosâ manu elaborâsse; item & mappam illam, quâ Christi mensa in suprema cœna erat contecta, super quam & SS. Eucharistiæ Sacramentum institutum est, quam SS. Deipara artificiosè intextis liliis adornavit, quæ etiamnum hodie Ulyssipone in templo Societatis JEsu religiosè asservatur. Mitto alia, quæ B. Virgo propriis manibus elaboravit, de quibus plura R.P. Antonius Spinellus S.J. in Throno Deiparæ. Ex quibus, subinferes, luculenter rerum consideranti apparet beatissimam Virginem non potuisse semper & assiduò orare.

Luc. 18. 1

S. Ambros. lib. 2. de Virginibus.

Drexel. de Rosis B. V. cap. 8. §. 1.

Walterus de triplici cœna lib. 3. cap. 38.

Spinell. cap. 29

Ad propositum respondet Venerabilis Beda: *Semper orat, qui semper secundùm Deum operatur*, illumq; in omni loco præsentem veneratur, quod peculiariter, imò & primariò fecit pretiosissima Dei Mater, continuè in conspectu Dei ambulans, & operans, mente assiduè ad Deum erectâ: *Providebam Dominum in conspectu meo semper.* O anima Christiana! disce hîc à Matre amoris & doloris, quomodo cautè te oporteat ambulare, & semper stare in conspectu DEI, quæ de seipsa ait: *In habitatione sancta coram ipso ministravi.* Proinde omnia secundùm illius exemplar summa cum diligentia operaberis, quia propter Deum facis, & in conspectu ejus laboras: *Videte*, dicebat quondam pientissimus Rex Ezechias ad Regni sui Ministros, *quid faciatis - - - Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite.* Quod & gentilis Seneca agnovit, dum dixit: *Sic vive cum hominibus, tanquam Deus videat; sic loquere cum Deo, tanquam homines audiant.*

Beda apud Cornel. hic in Luc. 18. v. 1.

Psalm. 15. 8

Eccles. 24. 14.

2. Paral. 19. 6

Seneca ep. 10

8. Cæterùm sæpiùs B. Virgo per virgam à Spiritu S. præfigurata est. Primò per virgam Josephi Ægyptiorum Pro-Regis, quam Jacob moriens humiliter venerabatur: *Adoravitque fastigium virgæ ejus.* Secundò per virgam Assueri, quam Rex super Esther Reginam in singulare benevolentiæ signum extendit: *Quæ accedens osculata est summitatem virgæ ejus.* Tertiò per Virgam Aaronis florentem & tot patrantem prodigia: *Invenit germinasse virgam Aaron in domo Levi; & turgentibus gemmis eruperant flores.* Quartò per virgam, quæ Davidem in omni sua tribulatione consolata est; *Virga tua & baculus tuus, ipsa me consolata sunt:* & denique per virgam, quam Prophetarum Princeps Isaias in spiritu prævidit, ex qua floridus Nazaræus & verus flos campi, qui est Christus Deus noster, prodiret: *Et egredietur virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet.* Et cur toties, haud immeritò quæres, B. Virgo virgæ assimilata est; Respondet S. Antoninus: *Dicitur autem B. MARIA Virga, quia semper recta fuit, nunquam inclinata ad terrena, sed semper recta ad cœlum;* solet enim virga nunquam deorsum crescere, & in terram descendere, sed semper cœlum versùs se erigit; ita SS. Deipara, vult dicere S. Antoninus, non ad ista terrena & transitoria se inclinavit, sed semper adinstar rectissimæ virgæ ad DEUM, tanquam ad ultimum suum finem se erexit, semper ambulans in conspectu ejus: *Providebam Dominum in conspectu meo semper:* Unde omnia benè & rectè fecit, fueruntque ejus operationes tum activæ tum contemplativæ perfectissimæ, & quia oculus ejus erat simplicissimus, ideò & totum corpus erat lucidissimum.

Hebr. 11. 21 — Esther. 5. 2 — Num. 17. 8 — Psalm. 22. 4 — Isa. 11. 1 — S. Antonin. part. 4. tit. 15. cap. 24. §. 4. — Psalm. 15. 8

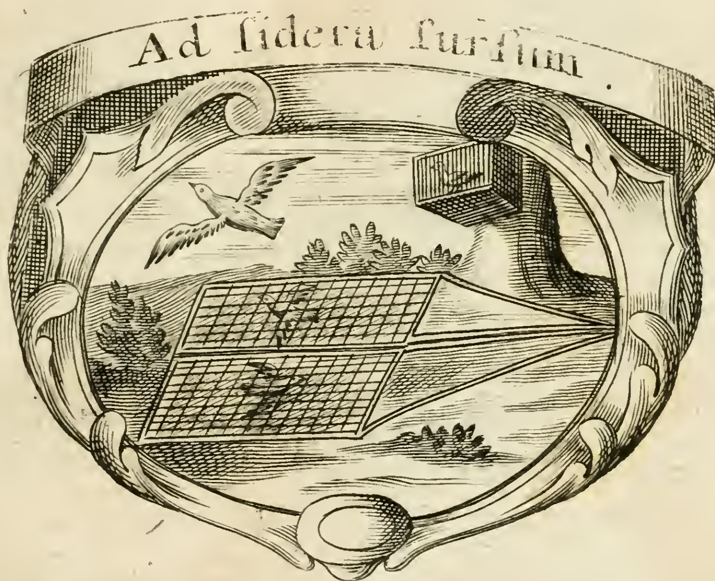
Vide ex his, & considera, anime mi! quomodò præsentis Dei memoria hominem ducat ad omnem perfectionem; si vis ergo perfectior esse, quàm hactenus fuisti, juxta exemplar dolorosæ Matris & aliorum Sanctorum, Deum ubique tibi præsentem cogita: *Ambula coram me, & esto* (plures interpretantur) *& eris perfectus.* Hæc memoria præsentis ubiq; Numinis Eliam ad tantum sanctitatis gradum evexit, ut vivus in curru igneo per turbinem in cœlum raperetur, cui familiare fuit: *Vivit Dominus, in cujus conspectu sto.* Hunc Magistrum secutus est Discipulus optimus Elisæus, qui & ipse ubique Deum præsentem reveritus est: *Vivit Dominus exercituum, in cujus conspectu sto.* Henoch quia *ambulavit cum Deo*, hoc est, prout exponit Cornelius, quia tam sanctè & piè vixit, quasi Deum semper præsentem præ oculis haberet, vivus ab Angelis in paradisum translatus est: *Et non apparuit, quia tulit eum Dominus.* Jeremias inter tot decumanos persecutionum ac tribulationum fluctus semper Deum sibi præsentem cogitabat: *Dominus mecum est, tanquam bellator fortis.* Finio cum seniore Tobia: qui moribundus filio suo hoc inter alia salutare monitum dedit, quod & tibi optime Lector, omnibus viribus inculco: *Omnibus autem diebus vitæ tuæ in mente habeto Deum, & cave, ne aliquando peccato consentias, & prætermittas præcepta Domini DEI nostri, &c.* Hoc fac, & vives.

Genes. 17. 1 — 3. Reg. 17. 1. — 4. Reg. 3. 14 — Genes. 5. 24 — Jerem. 20. 11 — Tob. 4. 6

CON-

CONSIDERATIO LXI.

B. Virgo & Mater amoris ac doloris docet nos terrena despicere, & solùm cœlestia desiderare.

Quando veniam, & apparebo ante faciem DEI?
Psal. 41. 3.

1. Uid est mundus? Magnifica illa & quadrifida statua est Regis Nabuchodonosoris, cujus caput ex auro, pectus ex argento, venter ex ære, tibiæ ex ferro & pedes ex luto fictili erant: *Et abscissus est lapis de monte sine manibus, & percussit statuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus, & comminuit eos: tunc contrita sunt pariter ferrum, testa, æs, argentum & aurum.* O vanitas! ubi nunc sunt quatur istæ Monarchiæ, Chaldæorum scilicet, Persarum, Græcorum & Romanorum, per hanc statuam præfiguratæ? Daniel. 2. 34

Quid est mundus? Stella Heli est summi quondam in Lege Sacerdotis & Israëlitarum Judicis, qui, cùm triste nuntium de arca capta, & de duobus filiis in bello trucidatis, accepit, de sella sua retrorsum cadens, fractis cervici-
1. Reg. 4. 18 bus expiravit: *Cecidit sella retrorsum*, & quare retrorsum? Quia sella ista non habebat *reclinatorium*, quo dorsum inclinaret. En mundi typum, nullus hîc reclinatorium & firmam sedem habet. Ubi nunc sunt illi centum, viginti & septem potentissimi Imperatores, qui hactenus Romano præfuêre imperio? Ubi septuaginta quinque Hispaniarum Monarchæ? Ubi sexaginta Christianissimi Galliarum Reges? Ubi tot Magnates, Principes & Potentes hujus Sæculi? Ubi illorum Ministri, adulatores, parasiti, servi, milites & subditi? Ubi mortales omnes, quotquot hactenus extiterunt in mundo?
Sap. 5. 9. Audite Sapientem: *Pertransierunt omnia illa tanquam umbra.* O vanitas vanitatum!

Iob. 8. 14 Quid est mundus? *Tela aranearum est*, ita patientissimus Job. Et nunquid considerâsti aliquando araneæ laborem, quomodo assiduâ meditatione se exerceat, quomodo currat & recurrat, ac seipsam evisceret, donec suum perficiat reticulum, ut unam, alteramve capiat muscam? Tandem omnem laborem ac texturam unica ancillæ scopa confundit, & misera aranea pedibus proculcatur; ita mundanorum curæ, labores & studia sunt,
Isa. 59. 5 si non pro DEO & propter DEUM fiant: *Et telas*, inquit Isaias, *aranearum texuerunt.*

Quid est mundus? Hædera Jonæ est, unâ florescens die & alterâ deci-
Jonæ. 4. 14 dens: *Et lætatus est Jonas super hædera lætitiâ magnâ, & paravit DEUS vermem, & percussit hæderam, & exaruit*; cui hæderæ rectè illud Apostoli pro Lemmate inscribes: *Momentaneum est, quod delectat.* En hîc exitum & mercedem cosmophilorum, jocando, ridendo, ludendo, otiando, com-
Job. 21. 13 potando, luxuriando regnum cœlorum perditur, *& in puncto descenditur ad infernum.*

Quid est mundus? Hamus est, quo pisces capiuntur, & rete, quo volu-
Eccl. 9. 12 cres cœli illaqueantur, ita sapientissimus Ecclesiastes: *Nescit homo finem suum; sed sicut pisces capiuntur hamo, & sicut aves laqueo comprehenduntur, sic capiuntur homines in tempore malo, cùm eis extemplo supervenerit.* O quot animæ misellæ, quia mundum sectatæ sunt, in hoc perditionis prolapsæ sunt rete, quod
Psalm. 40. 10 illis paravit, & tetendit venator tartareus: *Cadent in retiaculo ejus peccatores*. Sed quid sequitur? *Singulariter sum ego, donec transeam*, hoc est, B. Virgo, & Mater amoris ac doloris, quæ hoc rete peccati tum originalis, tum actualis sola evitavit, non enim erat de hoc mundo, quæ soli DEO semper adhæ-
Phil. 3. 20 rebat, quia *conversatio ejus erat in cœlis*, unde Lemma:

Ad sidera sursum.

2. Miror

2. Miror, quare dilectus ille Christi Discipulus & Filius MARIÆ adoptivus hanc SS. Matrem suam, à moriente JESU in peculiare donum & thesaurum sibi legatam, describat sole amictam, lunamque calcantem pedibus suis: *Mulier amicta sole, & luna sub pedibus ejus?* Et quare dicitur beatissima Virgo Mulier amicta sole? Juvat hîc audire Mellifluum: *Putasne*, inquit, *ipsa est mulier amicta sole? quæ velut alterum solem induit sibi. In sole & fervor & splendor stabilis: In luna solus splendor atque is omninò mutabilis & incertus, qui nunquam in eodem statu permanet. Jure ergo MARIA sole perhibetur amicta, quæ profundissimam Divinæ Sapientiæ, ultra quàm credi valeat, penetravit abyssum.* Proinde per hunc solem rectè intelligitur verus justitiæ Sol, qui est Christus DEUS noster, unde rursus idem S. Doctor: *In te*, inquit, *manet* (Sol Christus) *& tu in eo: & vestis eum, & vestiris ab eo: vestis eum substantiâ carnis, & vestit ille te gloriâ suæ majestatis: vestis solem nube, & sole ipsa vestiris.* Sed quare dices, SS. Deipara ab eodem S. Joanne describitur, quòd lunam sub pedibus calcet: *Et luna sub pedibus ejus?* Observa, anime mi, per lunam, sidus instabile & nunquam in eodem statu permanens, omnia ista mundana, transitoria, ac temporalia designantur, quæ SS. Virgo in hac vita mortali pedibus suis calcavit, dum omnia ista terrena despexit, & mente purissima solum Deum sectata est. Et quia Filius per omnem vitam paupertatem sibi elegit in sponsam, non habens, ubi caput reclinaret: *Pauper sum ego, & in laboribus à juventute mea;* ita & SS. Mater ejus, licet esset unica filia ac hæres divitum ac nobilium parentum, voluntariè paupertatem præ omnibus elegit divitiis: *De divitiis*, ita ait ipsa ad S. Birgittam, *ego & Joseph nihil reservavimus nobis, nisi necessaria vitæ ad honorem DEI, reliqua dimisimus propter honorem DEI.* Et in alio loco subjicit eadem SS. Deipara: *A principio vovi in corde meo, nihil unquam possidere in mundo - - - Et omnia, quæ habere potui, dedi indigentibus, nihilque nisi tenuem victum & vestitum reservavi.* Unde post Filii in cœlum reditum non in domo Lazari, aut Josephi ab Arimathæa, vel in domo Principis Nicodemi aut aliorum divitum ac nobilium, qui animo gratissimo hanc suam Dominam suscepissent, commorata est, sed curam, prout observat Dionysius Carthusianus & plures alii, centum & viginti puellarum in se suscepit, quarum juxta normam hujus SS. Virginis in recenti illa Ecclesia propositum fuit perpetuò vitam castam agere, & Evangelicam sectari paupertatem, quas Virgines pientissima Virgo ad omnem virtutem & sanctimoniam verbo & exemplo instruxit, ad quem primum religiosum Virginum cœtum S. Ignatius Martyr in Epistola quadam salutem misit: *Saluto congregationem Virginum.* O felices illæ Virgines, quæ sub tali ac tanta erudiebantur Magistra, quibus non aliam præscripsit lectionem, quàm ut DEum pura mente sectarentur, & mundum istum immundum contemnerent: *Nolite diligere mundum, neque ea, quæ in mundo sunt.*

Apoc. 12. 1.
S. Bernh. serm. in Apoc. 12.
Loc. cit.
Ps. 87. 17.
Revel. S. Birg. lib. 7. c. 25.
Lib. 1. Rev. cap. 10.
Dionys. Carthus. in 1. sententia dist. 16. qu. 2.
S. Ign. M. ep. 5. ad Philipp.
1. Joan. 2. 15.

3. S. Pau-

3. S. Paulus insignis mundi contemptor de seipso testatur, quòd illa omnia, quæ mundus adorat & æstimat, puta divitias, favores, delicias, honores, gloriam, eloquentiam, dignitates, voluptates, & quidquid orbis pretiosum miratur, pro Christo & propter Christum nihili duxerit, sed potiùs ut
Phil. 3. 8. detrimenta ac damna, imò ut stercora reputaverit: *Veruntamen existimo omnia detrimenta esse propter eminentem scientiam JEsu Christi Domini mei, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrifaciam.* Vide hîc, & perpende, quousque assurrexerit excelsus Pauli animus.

Quid commemoro pretiosissimam Deiparentem? An non multò magis omnia ista terrena & mundi bona propter eminentem scientiam & charitatem dilectissimi Filii sui illi videbantur ut detrimenta & stercora, tantùm ut Chri-
Gal. 6. 14. stum lucrifaceret? Et si ille Doctor Gentium de seipso asserit: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo:* mundus mihi tergum vertit, & ego mundo; mundus mihi exosus est, & ego mundo; mundus mihi mortuus est, & ego mundo; adeoque in una eademque cruce confixi sumus ego & mundus; quantò potiùs SS. Deipara & Mater dolorosa hoc poterat dicere: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo,* quia amor meus est solus crucifixus JESUS? Et quomodo difficile illi erat aspernari mundum, quæ seipsam contemnere
Judith. 10. 3. & annihilare à vitæ primordio didicit: *Mundum & omnem ornatum sæculi contempsi propter amorem Domini mei JEsu Christi.*

Non sic Juditha, licet Vidua sancta, nobilis, & singulari castimoniæ laude conspicua; non sic, inquam, Juditha, de qua refert Scriptura, quòd, exutis viduitatis suæ vestimentis, unxerit se myro optimo, crines capitis sui discriminârit, mitram capiti imposuerit, & vestimentis jucunditatis suæ induta, ad castra Assyriorum contenderit: *Assumpsitque dextraliola, & lilia, & inaures, & annulos, & omnibus ornamentis suis ornavit se, &c.* Et in alio loco, ubi jam obsessam liberavit Bethuliam, hostemq; ad tartarum misit, refert Scriptura, quòd magna cum pompâ, procerumq; stipata catervâ in publicum processerit: *Erat autem*
Judith. 16. 27. *diebus festis procedens cum magna gloria, &c.* Ita & Esther, licet mulier pia & sancta, ut placeret Assuero Regi, pretiosis uncta unguentis, regalibusq; orna-
Esth. 5. 1. ta vestimentis in publico apparere voluit: *Die autem tertio induta est Esther regalibus vestimentis, &c.* Ruth Moabitæ, licet pauperi, sed modestissimæ
Ruth. 3. 3. Viduæ, hoc Noëmi suggessit consilium: *Lavare igitur, & ungere, & induere cultioribus vestimentis.* Vide hîc, prudens Lector, quomodo fœminæ etiam virtuosæ sint aliquo modo philocosmæ, & ornatûs corporis sui studiosæ, quod abundè patet in illa paupercula Vidua, debitis quondam oppressa, cui Elisæus
4. Reg. 4. 2. Propheta, ut creditoribus solveret, abundans oleum impetravit: *Cui dixit Elisæus: Quid vis, ut faciam tibi? dic mihi, quid habes in domo tua? at illa respondit: Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi parum olei, quo ungar.* Ecce, paupercula erat vidua, pressa debitis, oleum tamen domi habuit, & solli-

citè

citè custodivit, in quem finem? *Quo ungar.* O bonum Numen! erat pauperrima cuticula, voluit nihilosecius esse pulchra. Vide hîc alterius sexûs miserias & fallacias, & cave, ne in hoc rete incidas.

O pientissima Virgo, & Domina totius universi! quàlis erat tuus ornatus? Quæ tua in hoc mundo erant pretiosa ac cultiora vestimenta? Observant Epiphanius, Nicephorus, Cedrenus & alii, quòd vestes SS. Deiparæ ex simplici & nativa lana, nulloque tincta colore, adeoque cinerei coloris fuerint. O anima Christiana, collige vel ex hoc, qualiter seipsam & mundum universum æstimârit SS. Virgo! & nunquid *byssus & purpura indumentum ejus?* Ita est, subintrat hîc Cornelius: Byssus, qui candidi coloris est, ejus virginitatem plùs quàm Angelicam designat, purpura illius ardentissimam in Deum & proximum charitatem, unguenta optima virtutes ejus excellentissimas, & suavis odor vestimentorum illius bona exempla, quibus orbi illuxit universo: *Et odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris.* Verùm (quod peculiariter observandum est) vestimenta hujus dolorosæ Viduæ & Matris Christi fuerunt cinerei coloris; & quid, obsecro, aliud denotabant, quàm contemptum mundi, cui vivens jam mortua erat Virgo, cum Apostolo non aliud quærens, quàm *habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus.*

Ap. Drex. to. 1. apud me f. 1206.

Proverb. 31. 22.

Cant. 4. 11.

1. Tim. 6. 8.

4. O quàm alius est nunc mundi stylus! quot etiamnum hodie impiam & arrogantem sectantur Jezabelem, de qua Scriptura commemorat: *Depinxit oculos suos stibio, & ornavit caput suum, & respexit per fenestram, &c.* Et quid sequitur? *Et erunt carnes Jezabel sicut stercus super faciem terræ.* Ite nunc, comptuli & comptulæ, ite, delicatuli & delicatulæ, ite, sepulchra dealbata, quæ foris quidem apparent splendida, intus autem plena sunt putoribus, vermibus ac sordibus; ô quid fiet de vobis in morte, qui in vita obliti estis Dei Creatoris vestri? *Dic mihi,* exclamat Mellifluus, *ubi sunt amatores mundi, qui ante pauca tempora nobiscum erant? nihil ex eis remansit, nisi cineres & vermes. Attende diligenter quid sunt, vel quid fuerunt. Homines fuerunt, sicut tu: Comederunt, & biberunt, riserunt, duxerunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descenderunt.* Et visne tu sequi?

4. Reg. 9. 30.

S. Bern. in Medit. c. 3.

Vide ex his, & perpende, anime mi! quantò melius sit cum dolorosa Matre mundum hunc despicere, & cum ea solùm desiderare cœlestia, Deumque purâ mente sectari: *Fallax gratia & vana est pulchritudo.* Amanum consule, & quis gloriosior? Sedet in regali convivio, pransitat cum Rege & Regina, finito convivio raptatur ad patibulum: *Suspensus est itaque Aman in patibulo, quod paraverat Mardochæo.* En gratiæ humanæ & mundani amoris finem: *Nolite confidere in principibus, in filiis hominum, in quibus non est salus.* Vana igitur est gratia, sed & *vana est pulchritudo.* Absolonem Principem & juvenem pulcherrimum considera. Ille, qui patris affectabat solium, nunc pro throno regio habet patibulum; ille, qui tot votis sibi sceptrum optavit, nunc loco

Prov. 31. 30.

Esther 7. 10.

Ps. 145. 2.

triplicis sceptri tribus transfigitur lanceis. Ille, qui regiam ambiebat coronam, nunc loco diadematis propriis capellis, quercui per modum coronæ implexis, coronatur. Ille, qui paulò antè crispatis superbiebat crinibus, nunc
Eccl. 5. 4. ei facti sunt in laqueum, & in interitum; ô quàm *patiens redditor est Altissimus:*
2. Reg. 18. 17. En pœnam Talionis, sic mundus suos remuneratur servos: *Et tulerunt Absolon, & projecerunt eum in saltu in foveam grandem, & comportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis.* Ecce, quàm vana sit mundi pulchritudo, quia ejusmodi mollicelli & mollicellæ plerumque tantùm externo mentiuntur fuco se esse pulchros, cùm interiùs pleni & plenæ sint sordibus & putoribus intolerabilibus. Hoc habet lues venerea, & tandem quid restat nisi ignis æternus? Audi
Job. 31. 11. patientissimum Jobum: *Hoc enim,* inquit, *nefas est & iniquitas maxima: ignis est usque ad perditionem devorans, & omnia eradicans genimina.*

Prov. 31. 30. Quid ergo consilii? *Fallax est gratia & vana est pulchritudo,* ubi mox subjungit Sapiens: *Mulier timens Dominum, ipsa laudabitur.* Hæc mulier timens Dominum, ejusque in omnibus adimplens SS. voluntatem, non alia est, quàm SS. Deipara, quæ licet corpore fuerit præclaro ac integerrimo, & insuper venerabili & augustâ prædita pulchritudine; qualem etiamnum hodie imagines à S. Luca depictæ præferunt, omnem tamen evanidam ac fallacem mundi pulchritudinem fugit, rejecit, & contempsit, unicè contenta DEO, tanquam summo Bono suo, quem & unicè amavit, unicè quæsivit, unicè desideravit; pro-
Cant. 1. 12. inde longè meliori jure quàm Sponsa illa dicere potuit: *Dilectus meus mihi: inter ubera mea commorabitur,* Quasi diceret: Omnibus his contemptis terrenis, illi soli vivo, cui omnia vivunt, illi soli servio, cui omnia inserviunt, & faciunt verbum ejus, illi soli adhæreo, qui est vita mea, spes mea, amor meus, & mer-
Cant. 5. 8. ces mea magna nimis. O Sionidæ; ô filiæ cœlestis Jerusalem, ô SS. Angeli! *Dicite Dilecto, quia amore langueo.* O dulcis amor! quàm bonum est cum dolorosa Matre unicè amare JESUM & hunc Crucifixum. Et si Paulus de se
Gal. 6. 17. gloriatur: *Ego stigmata Domini JESU in corpore meo porto:* quantò justiùs dolorosa Mater de seipsa dicere poterat: *Ego stigmata Domini JEsu in corpore meo porto,* imò jugiter per omnem vitæ cursum in corde meo portavi, proinde vilescit mihi mundus, & omnia, quæ in mundo sunt. O quoties in hac lacrymarum valle hæc pientissima Vidua post Filii in cœlum reditum ad DEUM
Ps. 119. 5. suspiravit: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: Habitavi cum habitantibus Cedar; Multùm incola fuit anima mea. Quando veniam, & apparebo ante faciem DEI?* Qui amor semper novis, quoad vixit, adauctus est amoris faci-
Dionys. Carthus. ser. 1. de Assumpt. B. V. bus? *Non sic,* ait Dionysius Carthusianus, *Jacob Patriarcha affici potuit ad videndum filium suum Joseph dominantem in Ægypto, quantùm afficiebatur piissima Mater & Virgo ad conspiciendum unicum suum filium JESUM gloriosissimum atque regnantem in cælo, nempe quò intensiùs, ardentiùs, incomparabiliusque amavit Unigenitum suum secundùm utriusque ipsius naturam, eò præcordialiùs anhe-*

labat

labat ad facialem ejus intuitum, ad immediatam ac intimam unionem, ad beatificam visionem, præsertim quia ejus suavitatem gloriosè ac frequentissimè erat experta, per quod ad plenarium gustum accendebatur validiùs, juxta illud, quod increata Sapientia loquitur: Qui edunt me, adhuc esurient. Eccl. 24. 29.

5. Quàm ardens desiderium Moyses Dux ac Legifer Hebraici populi habuerit, post tot in deserto per quadraginta annos exantlatos labores tandem aliquando videndi, ac ingrediendi terram illam desiderabilem & à Deo sibi & populo promissam, Sacræ Paginæ abunde declarant, qui tamen ob levem admissam culpam hujus ardentissimi voti ac desiderii sui compos factus non est, sed cùm esset centum & viginti annorum, vegetus adhuc viribus, cujus oculi necdum (prout in senibus fieri assolet) caligaverant, nec dentes moti sunt, solùm de longe in supercilio montis terram illam promissionis conspicatus est. Juvat hîc audire Scripturam: *Dixitque Dominus ad eum; hæc est terra: pro qua juravi Abraham, Isaac & Jacob, dicens: Semini tuo dabo eam. Vidisti* Deut. 34. 4.
eam oculis tuis, & non transibis ad illam: Mortuusque est ibi Moyses servus Domini in terra Moab, jubente Domino.

Collige ex hoc, anima Christiana, vehementissimum desiderium, quo Mater amoris & doloris post Christi in cœlum ascensum flagravit, Dominum ac DEUM suum post tot exantlatos per omnem vitam labores videndi ac summo hoc bono suo fruendi. O quoties cum Sponsa per duos illos & viginti annos, quibus hæc derelicta Vidua in primitiva illa Ecclesia, ubi sanguis Christi recèns fusus adhuc calebat, in solatium primorum Christianorum adhuc in terris remanserat, in cœlum & ad dilectissimum Filium ingeminavit: *In lectulo meo per noctes quæsivi, quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non* Cant. 3. 1.
inveni. Surgam & circumibo civitatem: Per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non inveni. O dulcissime JESU! qui hanc tuam SS. Matrem magis quàm cæteras creaturas jam tunc dilexisti, & etiamnum diligis, quare illi causa fuisti tam longi, tam acerbi, tam diuturni martyrii? Verè *judicia tua abyssus multa.* Ideo tanto adhuc tempore pretio- Psal. 35. 7.
sissimam Matrem suam in cruce pendere voluit, ut merita illius, prout alibi per transennam insinuavimus, in immensum accrescerent, per omnem æternitatem remuneranda. Et si quondam Salomon omnes mundi thesauros in comparatione humanæ sapientiæ nihil duxit: *Et præposui illam regnis & sedibus, &* Sap. 7. 8.
divitias nihil esse duxi in comparatione illius. Quantò magis beatissima Virgo in comparatione Divinæ & æternæ Sapientiæ, & in proxima possessione summi illius Boni, ad quod totis viribus anhelabat, dicere poterat: *Et præposui illam regni & sedibus, & divitias nihil esse duxi in comparatione illius?* Proinde omnia ista, & quidquid in orbe pretiosum esse potest, nihil æstimavit, ut solo DEO suo frueretur: *Et nunc quæ est expectatio mea, nonne Dominus?* Psal. 38. 8.

 6. O ani-

6. O anima Christiana! disce à dolorosa Matre terrena hæc contemnere, & ardenti desiderio ad cœlestia aspirare: *Cui Christus*, ait Mellifluus, *incipit dulcescere, ei necesse est amarescere mundum.* O munde immunde! & quis te diligat? Tu similis es Jaheli, quæ modicum lac Sisaræ belli Duci præbuit, & interim ei clavum ferreum per capitis tempora adegit: *Ingressa abscondite & cum silentio posuit super tempus capitis ejus clavum, percussumque malleo defixit in cerebrum usque ad terram, qui soporem morti consocians, defecit, & mortuus est.* O quoties, mortales miseri, pro unica lactis guttula & sensuali voluptate vitam perdimus æternam: *O filii hominum, usquequò gravi corde!*

S. Bernh. pag. 1726.

Judic. 4. 19.

Psal. 4. 3.

O munde immunde, tu similis es Dalilæ, in cujus sinu, cùm Samson indormiret incautus, fortitudine sua privatus, captus, orbatus oculis, & in servitudinem morte amariorem abductus est: *Quem cùm apprehendissent Philistiim, statim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vinctum catenis, &c.* Ite nunc, mundani & mollicelli, & in vestra Dalila (mundo vaferrimo) confidite. O qualis anguis hîc latet in herba: *O infelicitas generis humani!* exclamat S. Augustinus, *amarus est mundus, & diligitur, si dulcis esset, qualiter amaretur? Turbatur, & tamen amatur: Quid si tranquillus esset? Flores mundi quomodo colliges, qui à spinis non revocas manum?*

Judic. 16. 21.

S. Aug. ser. 3. de tem.

O munde immunde! tu similis es Belo idolo Babylonico, qui extrinsecus splendebat ex auro, intrinsecus verò ex fœtido erat formatus luto, unde Daniel ad Regem Babyloniorum: *Ne erres Rex, iste enim intrinsecus luteus est, & forinsecus æreus.* Ita sunt orbis imperia ac regna, forinsecus homini mundano videntur splendida, intrinsecus autem sunt lutea. Augustum Octavianum Romanorum Imperatorem, orbisque Dominum consule, qui moriens, teste Suetonio, pro supremâ exclamavit periodo: *Omnia fui, sed nihil expedit: Omnia fui, sed nihil sum.* Subintrat hîc pro veritatis confirmatione Baruch Propheta: *Ubi sunt*, inquit, *Principes gentium, & qui dominantur super bestias, quæ sunt super terram? qui in avibus cœli ludunt, qui argentum thesaurizant & aurum, in quo confidunt homines, & non est finis acquisitionis eorum?* Et post pauca interjecta respondet: *Exterminati sunt, & ad inferos descenderunt, & alii loco eorum surrexerunt.* O modicum! ô vanitas! ô longa æternitas!

Dan. 14. 6.

Baruch. 3. 16.

7. O munde immunde! tu similis es Achitopheli, versipelli & impio consiliario aulico, cujus consilium ab omnibus prudentissimum & quasi Divinum æstimabatur, dum se tempori & personis affabrè sciebat accommodare, dum nunc Davidi pia, nunc impia Absoloni subministrabat consilia; sed quid captavit hic vanus honorum & rerum æstimator? Idem quod canes famelici, qui volitantes in aëre muscas capiunt, quibus nec famem satiant, nec repellunt. Audi Scripturam: *Porrò Achitophel videns, quòd non fuisset factum consilium suum, dispositâ domo sua suspendio interiit.* O curas hominum, quantum est in rebus inane!

2. Reg. 17. 23.

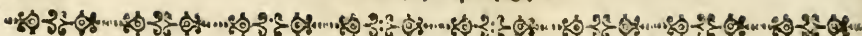
O munde

O munde immunde! tu similis es Amnoni in convivio residenti, jocanti, bibenti, epulanti, & quid accidit? *Percutite eum, & interficite.* Similis Balthasari commessanti, & tripudianti, cujus interim cervicibus Divinæ justitiæ imminebat gladius: *Eâdem nocte interfectus est Balthasar Rex Chaldæus.* Similis diviti illi, cujus ager abundantes ferebat fructus, & cum de novo ædificando cogitat horreo, interim fertur suprema sententia: *Stulte, hâc nocte animam tuam repetunt, quæ autem parâsti, cujus erunt?* Similis Adoniæ filio Haggith, patre Davide senescente, regios ambienti honores: *Elevabatur dicens: ego regnabo.* Et quid evenit? *Hodie occidetur Adonias.* Similis Jonathæ, qui, cùm ad mortem patris jussu duceretur, exclamavit: *Gustans gustavi in summitate virgæ paululum mellis, & ecce morior.* O paululum mellis quot jam decepisti! heu quot suspirabunt in morte: *Paululum mellis gustavi, & ecce morior,* & pereo æternùm. O brevis voluptas! ô pœna æterna! *si habes*, inquit S. Isidorus, *sapientiam Salomonis, si pulchritudinem Absolonis, si fortitudinem Samsonis, si longævitatem Enoch, si divitias Anci, si potestatem Octaviani, quid prodesset tibi, si tandem caro tua daretur vermibus, & omnia tua dæmonibus cum divite epulone crucianda sine fine?* O quàm melius igitur est cum dolorosa Matre contemnere mundum, quæ jam trimula illum, omnemque ejus ornatum contempsit.

2. Reg. 13. 28.
Dan. 5. 30.
Luc. 12. 20.
3. Reg 1. 5.
3. Reg. 2. 14.
1. Reg. 14. 43.
S. Isid. cit. à Pepin. ser. de S. Barthol.

Pro dictorum coronide ad ipsum omnium bonorum fontem, hoc est, ad Christum JEsum & hunc Crucifixum & dolorosæ Matris Filium accedamus. Et dic, obsecro, mitissime JEsu, Amor Crucifixe! cur moriens in cruce exclamâsti: *Sitio?* Quid sitis? An quia *aruit tanquam testa virtus tua, & lingua tua adhæsit faucibus tuis* ex defectu humoris & sanguinis, quem propè jam omnem profudisti? Respondet hîc Rupertus Abbas: *Ideo sitiens moritur, ut ostendat, nihil esse in mundo, quod sitim expleat.* Ita, ô mi JEsu! nihil prorsùs in hoc mundo satiare nos potest, nisi tu solus DEus noster; unde inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. Omnia hîc transeunt, omnia abeunt, omnia pereunt: *Omnis consummationis vidi finem*; solum regnum tuum, ô Christe JEsu! quod immenso sanguinis tui pretio nobis comparâsti: *Empti estis pretio magno,* non habet finem. Ad hoc ergo regnum cum dolorosa Matre aspiremus, hoc quæramus, & mundum, qui totus in maligno positus est, contemnamus: O felix, qui mundum potuit contemnere: *Mundus transit & concupiscentia ejus, qui autem facit voluntatem DEI, manet in æternum.*

Ioan. 19. 28.
Psal. 21. 16.
Psal. 118. 96.
1. Cor. 6. 20.
1. Ioan. 2. 17.

CONSIDERATIO LXII.

De feliciſſimo obitu, funeralibus & ſepultura doloroſæ Virginis ac Matris DEI MARIÆ.

Deſiderium habens diſſolvi, & eſſe cum Chriſto.

Philipp. 1. 23.

1. ROmanæ eloquentiæ oraculum Marcus Tullius Cicero, poſtquam diu in primo Tuſculanarum quæſtionum libro hanc quæſtionem ventilâſſet, an homini virtuoſo mors ſit expetenda, aut potiùs fugienda? Tandem in hanc abiit ſententiam: *Exoptanda bonis mors, fugienda malis.*

Pſal. 115. 5. Ita eſt: Exoptanda bonis eſt mors, quia *pretioſa in conſpectu Domini mors Sanctorum ejus.* Abelem conſule à fratre ob opera bona interfectum; Abra-
Gen. 4. 8. hamum in ſenectute bona & plenum dierum morientem; Moyſen in terra
Gen. 25. 8. Moab

Moab jubente Domino & in osculo ejus obeuntem; Judam Machabæum propter salutem patriæ in bello cadentem; Eleazarum per mortem suam virtutis & fortitudinis exemplum relinquentem, &c. Deut. 24. 5 1. Mach. 9. 10

Econtrario mors malis fugienda, ac summè timenda est, quia *mors peccatorum pessima.* Cain considera tandem à Lamech occisum; Sodomitas & Gomorrhæos sulphure & igne de cœlo lapso subversos; Pharaonem cum exercitu suo aquis maris rubri opertum; Chore, Datan, Abiron & eorum complices Moysi rebellantes vivos ad infernum detrusos; Achitophel proprio suspendio intereuntem; Absolonem in quercu cœlum inter & terram suspensum; Agag pinguissimum gladio Samuelis per medium dissectum: *Siccine separat amara mors?* Mitto innumeros alios. Ex quibus abundè patet, mortem expetendam à justis, timendam à malis. 2. Mach. 6. 31 Psal. 33. 22 Genes. 4. 23 Gen. 19. 24 Exod. 14. 28 Num. 16. 31 2. Reg. 17. 23 2. Reg. 18. 9 1. Reg. 15. 13

Quis autem inter mortales omnes virtuosior, purior ac sanctior dolorosa Matre? *De qua*, ait S. Augustinus, *cùm de peccatis agitur, nullam planè mentionem haberi volo.* Proinde nullatenus mortem temporalem exhorruisse, sed potiùs summis eam votis exoptâsse rectè creditur, habuit enim hæc SS. Virgo ardens & vehemens desiderium semper cum Filio suo, quem plùs quàm animam suam diligebat, permanendi, unde neque per passionem ab eo separari potuit; crevit autem in dies hoc ejus desiderium, ubi post gloriosam Filii ascensionem se vidit in terris tanto adhuc tempore, hoc est, viginti duorum annorum spatio relictam, quæ tamen omnia prudentissima Virgo semper cum voluntate divinâ conjunctissima æternæ Sapientiæ humiliter submisit. S. Aug. lib. de natura & gratia. cap. 36.

2. Tandem, ubi hæc SS. Deipara ad annos ætatis Septuaginta duos pervenerat, appropinquabat tempus, quo ex hoc mundo ad dilectissimum Filium erat migratura. O quoties lacrymis inter preces mixtis, ardens cor suum in Sacrificium Divinissimo Filio suo obtulit? Quoties in cœlum ingeminavit illud Davidicum: *Quemadmodùm desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te DEUS.* Quoties præ nimio summi Boni possidendi desiderio aures sui Dilecti verbis affectu plenissimis pulsavit: *Educ de custodia animam meam, &c.* Ad instar aviculæ tenui filo alligatæ, cum Lemmate: Suarez. Cornel. Tirin. & passim alii. Psalm. 41. 2 Psal. 141. 8

Cupio dissolvi.

Et si tanto desiderio æstuabat Jacob videndi filium suum Joseph: *Sufficit mihi, si adhuc Joseph filius meus vivit, vadam, & videbo illum.* Si tanto desiderio Sponsa ad dilectum suum anhelavit: *Num quem diligit anima mea, vidistis?* Si Paulus Divini amoris telo saucius ardentissimo flagrabat desiderio, post tot exantlatos pro Ecclesia labores cernendi Christum: *Coarctor autem è duobus: Desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo.* Si S. Joannes dilectus ille Christi Discipulus, nunc senex absolutâ suâ Apocalypsi, nil aliud habebat in votis, Genes. 45. 28 Cant. 3. 3 Phil. 1. 23

Apoc. 22. 20 corde & ore, quàm *veni Domine JESU:* Quantò ardentiùs & avidiùs pretio-
ſiſſima Virgo & Mater doloroſa, quæ poſt glorioſam Chriſti ad cœlos aſcen-
ſionem adhuc tanto tempore inter tot caſus, rerumque diſcrimina ſupervixerat,
ad amantiſſimum Filium ſuum ſuſpirabat: *Cupio diſſolvi & eſſe cum Chriſto?*
Proinde ad Angelos, qui ſæpiùs hanc ſui Principis Matrem viſitabant, & latus
Cant. 5. 8 ejus velut aulici ſtipabant, cum Sponſa dicebat: *Adjuro vos filiæ Jeruſalem, ſi
inveneritis Dilectum meum, ut nuncietis ei, quia amore langueo.*

3. Tandem cùm optatiſſima illa dies adventâſſet, quâ amantiſſimus Fi-
lius hanc SS. Matrem ſuam ex hiſce mortalis vitæ ærumnis ad cœleſtis regni
gloriam transferret, Gabrielem Archangelum ſubmiſit, qui miro coruſcans
Pſalm. 44. 12 lumine, ramumque palmæ in manu deferens, Virgini dixit: *Concupivit Rex
decorem tuum: Ecce, Filius tuus Dominus JESUS te Matrem venerandam expe-*
Metaphr. orat. de vita & dormit. Ss. Deipar. *ctat, &c.* O gratiſſimum nuntium! *Itaque migratione ſuâ*, ſubintrat hìc Ni-
cephorus, *ad hunc modum cognitâ, lumen ad eam infertur, domus purgatur, ge-
nere propinqui, ut par erat, accerſuntur, pieque & ordine, quæ ad tranſitionem*
Nicephor. lib. 2. hiſtor. cap. 21. *eam pertinent, præparabantur: nuntium etiam illa, quem acceperat, his, qui cum ea
erant, exponit, & præterea victoriæ mortis trophæum, erat autem palmæ ramus,
monſtrat.* Rectè autem ei Archangelus palmæ ramum præſentavit, quia ne-
mo unquam mortalium illuſtriori victoriâ mundum, carnem, dæmonem ſu-
peravit, quàm hæc SS. Virgo; & ſi SS. Martyribus in ſignum victoriæ dan-
Apoc. 7. 9 tur *palmæ in manibus eorum*, quantò potiùs Reginæ Martyrum, quæ plùs cun-
ctis Martyribus, etiam collectivè ſumptis (prout alibi explicavimus) in ani-
Nieremb. de amore B. V. c. 15. Stanih. & alii. ma perpeſſa eſt: *Sola anima MARIÆ*, ait Nierenbergius, *ſupergreſſa eſt Mar-
tyrum cruciatus & tormenta univerſa.* Et licet reipſa ſanguinem ſuum pro Fi-
lio non effuderit, doloris tamen gladium conſtantiſſimè usque ad vitæ finem
in corde ſuo portavit, quotidie Filio ſuo ex compaſſionis affectu commori-
endo, & per meditationem SS. Paſſionis ejus ad tam ſanctam & feliciſſimam
mortem ſe præparando; audi ipſam hanc SS. Deiparam ad S. Birgittam lo-
S. Birgitt. lib. 6. c. 62 quentem: *Ego paravi me ad exitum circumiens omnia loca more meo, in quibus
Filius meus paſſus fuerat, quia ex illorum locorum aſpectu efficacior ratio eorum,
quæ pertulit Chriſtus, excitabatur.* O anima Chriſtiana! diſce hìc à SS. Dei-
para, quænam ſit optima ad beatam mortem obtinendam præparatio, pia ni-
mirum recordatio, ac ſedula meditatio Dominicæ Paſſionis: *Certa*, inquit
S. Leo ſerm. 9. de Quadrag. S. Leo Papa, *atque ſecura eſt expectatio promiſſæ beatitudinis, ubi eſt participa-
tio Dominicæ Paſſionis.*

4. Adeſte nunc, filiæ Jeruſalem! adeſte, Sionidæ! adeſte omnes, & vi-
dete Reginam veſtram præ amoris magnitudine & violentia in Dilectum ſu-
um languentem, & totam amore emollitam. Sponſa illa à dilecto ſuo ſan-
guinum Sponſo ad cellam vinariam, hoc eſt, ad Diviniſſimum COR JESU,
invitata, adeò Divini amoris vino ſeſe opplevit, ut Sponſo abeunte præ nimia

amoris

amoris vehementia animo linqueretur, ac viribus deficeret, proinde ſocias ſuas advocavit, ut opem & ſuppetias ferrent, floresque & poma languenti animo admoverent, quorum odore & fragrantiâ deficientes reficerentur vires: *Fulcite*, inquiebat, *me floribus, ſtipate me malis, quia amore langueo.* Cant. 2. 5.

O beatiſſima Virgo! tu per illam ſponſam adumbrata es, nunc in profecta ætate tua præ amoris teneritudine paulatim viribus deficiens, & in vili lectulo tuo decumbens, ineffabili tamen cordis dulcedine in DEUM abſorpta, imò & penitùs in Dilectum tuum transformata: *Talis enim*, ait S. Auguſtinus, *quisque eſt, qualis ejus dilectio eſt; terram diligis? Terra es; DEUM diligis? Quid dicam? DEUS eris.* Quis autem majori, & per omnem vitam charitate interruptâ DEUM T.O.M. plùs amabat, quàm Mater pulchræ dilectionis? O phœnix amoris! quæ per conſtantiſſimam & vivaciſſimam memoriam duo ligna crucis & paſſionis inſtrumenta in vita tua colligens, nunc accedente ardentiſſimo juſtitiæ Sole, velut ſuaviſſimum quoddam amoris holocauſtum conflagrâſti, & in novam ac æternam vitam renata es: *Certè*, ait Mellifluus, *amoris ſagitta pertranſivit eam, ſcilicet animam Virginis, ut veniret amor uſque ad nos, & de plenitudine illa omnes acciperemus, & fieret Mater charitatis.* S. Auguſtin. Tr. 2. in epiſt. S. Ioan. S. Bernhard. ſerm. 29. in Cant.

5. De Jacob magno illo Patriarcha recenſent Sacræ Paginæ, quòd ex hac mortali vita ad meliorem transmigraturus omnes filios ſuos meruerit præſentes videre, quibus omnibus ac ſingulis ſingularia ac paterna monita dedit: *Benedixitque ſingulis benedictionibus propriis, &c.* Geneſ. 49. 28.

Conſidera, anime mi! novam conſolationem, quam Dominus SS. Matri ſuæ amoris languore decumbenti adjungebat, dum voluit, ut omnes Apoſtoli in diverſis nunc orbis partibus diſperſi non ſine prodigio Hieroſolymam pervenirent, & dilectæ Genitricis ſuæ migrationi præſentes adeſſent, qui cum aliis Chriſtianis, velut pulcherrimæ novellæ olivarum ſacratum Virginis lectulum circumdedêre, ex animi teneritudine & cordis dolore multas lacrymas profundentes, quòd Eccleſia adhuc tenera ob abſentiam talis Matris, ac ſummæ Gubernatricis acerbum admodùm vulnus eſſet acceptura; quos pientiſſima Deipara benignè conſolata eſt. Audiatur Simeon Metaphraſtes: *Cùm jam adeſſet tempus exceſsûs, illa quidem veræ vitæ Mater in Sion jacebat in grabato; per nubem autem congregat ſuos Filius Diſcipulos, ut venerandum ejus corpus mandarent ſepulturæ. Poſtquàm verò vidit eos Deipara, cognovit autem cauſam, propter quam omnes ſtatim accerſiti fuerant, & uniuscujuſque audiit petitiones, eos quidem, ut par erat, impertiit benedictionibus.* Addit Nicephorus: *Cùm ergo hæc & ſimilia verba conſolatoria è Virginis ore hauſiſſent, & illud imprimis, quod Virgo ſe illorum jugem apud Filium memoriam habituram, & ſingulorum Advocatam atque Patronam, perpetuâ interceſſione ſuâ futuram promiſerit, Divinæ voluntati ſe tantò libentiùs ſubmiſerunt.* O pientiſſima Domina! & nos miſelli humiliter à te flagitamus ſimilem maternam benedictionem, præſertim cùm Metaphraſt. orat. de dormit. Deipar. Niceph. l. 2. hiſt. c. 21.

nobis ex hac lacrymarum valle aliquando migrandum erit ad longam, longiſſimam æternitatem, &c.

6. Verùm pergamus ulteriùs. David, cùm Arcam Veteris Teſtamenti, quæ hactenus in terra aliena, & ut plurimùm ſub papilionibus habitavit, ex domo Abinadab in domum Obededom transferret, omnes electos ex Iſraël, hoc eſt, triginta millia congregavit, ut huic ſolemniſſimæ intereſſent feſtivi-

2. Reg. 6. 2 tati cum pſalteriis, tympanis & ſiſtris, cum cymbalis & tubis, &c. *Surrexitque David, & abiit, & univerſus populus, qui erat cum eo de viris Juda, ut adducerent Arcam DEI, ſuper quam invocatum eſt nomen Domini exercituum, ſedentis in Cherubim ſuper eam, &c.*

Arca DEI animata doloroſa Virgo & Mater eſt, hactenus habitans in terra aliena, in papilionibus, in exilio & in ærumnis ac miſeriis ferè aſſiduis; aderat nunc tempus, ut curſu vitæ ſanctiſſimè conſumato, de captivitate hujus ſæculi ad cœleſte transferretur imperium; & ecce, non millia millium duntaxat Angelorum, ſed & ipſe Rex Regum dignatur huic SS. Matri ſuæ obviam procedere; ſic enim poſtulabat amor talis Filii erga talem Matrem, ut, quæ priùs ante annos viginti duos ipſi in cruce patienti & morienti tam fideliter adſtitit,

S. Anſelm. nunc quoque in morte à Filio non relinqueretur deſerta: *Occurrit ergo*, ait S.

de Excell. V. Anſelmus, *ſtipatus mille millibus, imò innumerabilibus Angelorum agminibus Deus*

cap. 8. *ipſe huic puriſſimæ Matri ſuæ de hoc mundo migranti*, quem B. Virgo vultu ſupra modum hilari & incomparabili animi cum gaudio excepit; & quemadmodum olim columba contra hoſtium inſidias non aliam requiem quæſierat,

Cant. 2. 14 quàm habitare *in foraminibus petræ & caverna maceriæ*; ita hæc myſtica colum-

Cant. 5. 2 ba avolans de hoc mundo, ut vocem Dilecti ſui audivit: *Aperi ſoror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea*, non aliam expetebat requiem, quàm æternùm habitare in dulciſſimorum Vulnerum Dilecti ſui foraminibus, & Diviniſſimi Cordis ejus cavernâ, proinde credibile valde eſt, ait Bruni & alii, hanc SS. Deiparentem ex præſentia Filii, renovatis quodammodo viribus, de lectulo ſuo ſurrexiſſe, & poſitis humi genibus, ac brachiis ſupra pectus complicatis, hæc ſuprema verba pronunciâſſe: *In manus tuas Fili commendo Spiritum meum*, quo dicto puriſſimum Spiritum in manus, imò in Cor dilecti Filii ſui tradidit, jubilantibus interim & cantantibus Angelis, &c.

Apocal. 14. O felix mors! ô beata ſors! & ſi *Beati, qui in Domino moriuntur*, quantò

13 magis ipſa Mater Domini, quæ vitæ generavit authorem? O animæ miſeræ, deſolatæ & mille oppreſſæ ærumnis! venite ad hanc SS. Mātrem, Advocatam & Protectricem veſtram, venite, inquam, & magna cum fiducia ad hunc gratiæ thronum accedite, nullus enim ſperavit in ea, & confuſus eſt; nullus ei unquam devotus extitit, qui ab ea in calamitatibus, ac præſertim in hora mortis fuiſſet deſertus; & ſi inſidiatur diabolus in abſcondito, quaſi leo in ſpelunca ſua, ut rapiat pauperem, vos tamen, Sodales Mariani! in hujus SS. Matris

veſtræ

vestræ potentissimo patrocinio confidite, vicit enim mundum, & caput infernalis serpentis jam pridem in ortu suo, ac nunc demum in morte contrivit. Juvat hîc audire Ludovicum Blosium, magnum illum Theologiæ Mysticæ Doctorem: *Nullum*, inquit, *MARIA Virgo aspernatur, nulli se negat, omnibus sinum pietatis aperit, & vel leviter invocata præstò est.* Et in alio loco: *Citiùs cœlum cum terra peribit, quàm ipsa aliquem seriò se implorantem suâ ope destituat.* Lud. Blos. in Canon. vitæ Spirit. cap. 18. Idem in Specul. Spir. c. 12.

7. Pergamus nunc ad funeralia huic SS. Deiparæ impensa. Joseph Ægyptiorum Pro-Rex olim corpus Patris sui Jacob aromatibus conditum magno cum luctu in terra Chanaam sepelivit: *Celebrantes exequias planctu magno atque vehementi, impleverunt septem dies.* Genes. 50. 10 Moysen in terra Moab defunctum omnis Israël plangebat: *Fleveruntque eum filii Israël in campestribus Moab triginta diebus.* Deut. 34. 8 Juditham luxit omnis populus septem diebus. Judith. 16. 29 Judam Machabæum strenuissimum, juxta ac piissimum belli Ducem, pro salute patriæ in prælio occisum, omnis lugebat populus: *Et fleverunt eum omnis populus Israël planctu magno, & lugebant dies multos.* 1. Mach. 9. 20 S. Stephanum in prima Ecclesiæ persecutione pro Christo lapidibus obrutum *curârunt viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum.* Actor. 8. 2 De Christo in cruce mortuo vaticinatus est Zacharias: *Et aspicient ad me, quem confixerunt: & plangent eum planctu, quasi super unigenitum, &c.* Zachar. 12. 10

Non sic in felicissimo obitu B. Virginis MARIÆ, non sic, non enim talis ibi auditus est clamor, fletus & ejulatus, sed *ad hujus exequias*, ait Sophronius, *Angeli famulabantur, & universæ cœlorum congratulabantur curiæ.* Sophron. serm. de Assumpt. Et S. Ildephonsus: *Vidi*, inquit, *Jerusalem descendentem de cœlo à DEO ornatam, ut Reginam mundi MARIAM secum eveheret ad sublimia.* S. Ildephons. serm. 1. de Assumpt. Audiamus & S. Laurentium Justinianum, qui cum S. Anselmo, S. Antonino, S. Vincentio Ferrerio, B. Petro Damiano & aliis asseverat, Augustissimam Deiparam ab omnibus Angelis & beatis Spiritibus humili obsequio in illo felicissimo obitu fuisse honoratam: *Totus*, inquit, ut creditur, *Angelorum, Archangelorum, cæterarumque virtutum DEO famulantium eidem occurrit exercitus, ibi planè Virgineum Corpus exanime jacens dormitionem acceperat, suavis concentus, jucunda laus, harmonia cœlestis, exhortatio mutua celebrabatur, &c.* S. Laurent. Justin. serm. de Assumpt. O quale ac quantum discrimen inter sortem & mortem justorum ac impiorum! *In malitia sua*, inquit Sapiens, *expelletur impius: Sperat autem justus in morte sua.* Proverb. 14. 32 Voluit autem Christus Dominus SS. Matri suæ hunc exhibere honorem, quia ipsi priùs tam fideliter adstitit sub cruce, ibi enim dolores mortis experta est; proinde conveniens fuit, ut nunc sine omni dolore amoris victima obiret, & quia cum novissimo virorum ipsa novissima Mulierum facta est, nunc rectè à Filio omnium Electorum prima constituta est: *Meritò*, ait Mellifluus, *facta est omnium Domina, quæ se omnium exhibebat ancillam.* S. Bernhard. serm. Sig. Mag.

8. Interim SS.Apostoli ad hoc sacrosanctum & illibatum Virginis Corpus condigno, quo poterant, honore sepeliendum sese accingunt, ad quod decentissimè in feretro depositum, teste Nicephoro, innumerabilis hominum multitudo confluxit, & quibuscunque affecti erant morbis, solo aspectu, vel attactu illicò sanabantur; adornatur itaque solennissima processio cum facibus & luminibus, cum hymnis & canticis, & sacrum Corpus in humeris sublatum ipsi SS.Apostoli per civitatem Solymæam honorifico & triumphali applausu ad pedem montis Oliveti, prope hortum Gethsemani in vallem Josaphat deportant; *& ecce novum miraculum,* ait S. Melitus, *nubes lucida instar coronæ apparuit super feretrum, sicut apparere solet magnus circuitus juxta splendorem lunæ, & Angelorum exercitus erat in nubibus canticum suavissimum occinens, ita ut egressus de civitate populus miraretur dicens: Quis est iste sonitus tantæ suavitatis?*

Nicephor. lib. 2. hist. Eccl. c. 22.

S. Melitus Episcop. in Bibliotheca Ss. Patr. serm. de Assumpt. B. V.

Quæres hîc, Mariane Lector! quare SS.Deipara in valle Josaphat, inter montem Sion & Olivetum positâ, sepeliri voluerit, ad cujus sepulchrum, prout refert S.Juvenalis Episcopus Hierosolymitanus, complurimis diebus in aëre Angelicus ille concentus perseveravit. Et hinc putat Forerus venire Tricesimum, quia fideles à Virginis transitu ex hoc mundo tot dies in Divinis persolvendis laudibus ad ejus sepulchrum impendebant, qui mos ab Apostolorum temporibus usque ad nostram derivatus est ætatem. Econtra Christus dilectissimus Filius ejus in horto Josephi ab Arimathæa monumentum suum elegit: *Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus, & in horto monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat; ibi ergo posuerunt JESUM.* Et cur JESUS in horto sepultus, MARIA autem in valle Josaphat?

S. Juvenal. in epist. ad Marcian. Imper. de obitu B. V. Forer. in serm Tricesimal. serm. 1. Joan. 19. 41

Adverte. In horto voluptatis peccavit Adam Primus, in horto passioni suæ initium & finem dedit Adam Secundus. In horto perditi, in horto reparati sumus. In horto mors, in horto vita: *Ut unde mors oriebatur, inde vita resurgeret,* hinc Incarnata Patris Sapientia hortum pro sua sepultura elegit; sed B.Virgo in valle Josaphat sepeliri voluit, quia ibidem SS.Parentes erant sepulti, quia erat *lilium convallium*, & quàm maximè quia in hoc loco universum genus humanum & peccatores omnes ad supremum congregabuntur judicium, *ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.* Ut ergo demonstraret, Matrem se esse generis humani, asylum & refugium peccatorum, ideò hanc vallem pro sepultura elegit. O peccatores omnes, respirate, nam & ipsa *peccatores recipit*, &c.

Ecclesia in præf. de Cruce.

2. Cor. 5. 10

CON-

CONSIDERATIO LXIII.

B. Virgo non ampliùs Doloroſa, ſed Glorioſa à dilecto Filio ad cœleſtem gloriam aſſumitur.

Quæ eſt iſta, quæ aſcendit de deſerto, deliciis affluens, innixa ſuper Dilectum ſuum? *Cant.* 8. 5.

1. Enedictus DEUS, cujus miſerationum non eſt numerus, potentiæ & magnitudinis nullus finis, qui Jonam præter naturalem uſum in ventre ceti ſervavit incorruptum, Danielem in lacu leonum, ne à leonibus in fame intemperatiſſima devoraretur, tres illos pueros in camino ignis ardentis, quorum etiam veſtimenta ſervata ſunt illæſa, ſine cujus nutu ac voluntate ne quidem capillus de capite Sanctorum perit, ille inquam, talis ac tantus, apud quem non eſt impoſſibile omne verbum, non ſervâſſet SS. Matrem ſuam

Ionæ 2. 11.
Dan. 6. 23.
Dan. 3. 23.
Luc. 21. 8.
Luc. 1. 37.

ſuam in anima & corpore à corruptione integram? Sileant Mariomaſtiges, obmuteſcant miſeri, & obturent ora ſua canes, hanc SS. DEI Matrem allatrantes, & corporalem ejus in cœlum aſſumptionem negantes; ſi juxta Evan-
Matth. 27. 52 gelium *multa corpora Sanctorum, qui dormierant, ſurrexerunt, & exeuntes de monumentis poſt reſurrectionem ejus venerunt in ſanctam civitatem, & apparuerunt*
S. Hieron. ep. ad Heliod. vide hic Cornel. *multis*, atque cum corporibus, atteſtante S. Hieronymo & aliis SS. Patribus apud Cornelium, in cœlum aſcenderunt, quare hæc gratia SS. Deiparæ neganda eſt, quæ plena gratiâ fuit? Si juxta S. Auguſtinum *caro Chriſti, caro MARIÆ eſt*, de quo dictum eſt: *Non dabis Sanctum tuum videre corruptionem;*
Pſalm. 15. 10 meritò etiam de hac SS. Deiparente dicere poſſumus: *Nec dabis Sanctam tuam videre corruptionem.*

Deut. 27. 5 Altare illud, quod DEUS in Deuteronomio ædificari juſſit, erat ex lapi-
3. Reg. 6. 7 dibus, quos ferrum non tetigit. In templo Salomonis conſtruendo nec mal-
Cant. 3. 9 leus, nec ſecuris, nec omne ferramentum audita ſunt. Ferculum fecit ſibi
Exod. 25. 11 Rex Salomon de lignis Libani, quæ nulli cariei erant ſubjecta. Arca illa Fœderis Domini ex lignis imputribilibus erat compaginata, & intus ac foris auro
Joſ. 2. 12 puriſſimo excultâ. In communi excidio Jerichuntino ſola domus Rahab à devaſtatione conſervata eſt immunis, &c.

O glorioſiſſima Virgo! tu quondam per has umbras in Veteri Teſtamento præfigurata es, non ergo conveniens fuit, ut immaculatum Corpus tuum in ſepulchro corruptioni eſſet obnoxium. Hinc rectè & piè à fidelibus creditur, quòd mox tertio poſt tuum obitum die unigenitus Filius innumeris ſtipatus Angelis cum puriſſima anima tua de ſummo cœlo in campum Gethſemani & vallem Joſaphat, ubi ad radices Oliveti Virginis ſepulchrum erat, deſcenderit, atque virtute Divinâ innocentiſſimam illam animam rurſus Corpori Virgineo conjugârit. O quanto omnium & Angelorum & beatarum mentium cum jubilo, dum uno momento SS. anima corpori quatuor gloriæ dotibus affecto, & Solis inſtar reſplendenti fuit unita; juvat hic audire dulcia
Cant. 2. 14 illa & amoris pleniſſima verba tanti Filii ad tantam Matrem: *Surge amica*
Cant. 4. 8 *mea, ſpecioſa mea, & veni; ſonet vox tua in auribus meis: Vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Veni de Libano, veni, coronaberis, &c.* Ad quem glorioſiſſima Virgo: *Ecce venio, ut faciam voluntatem tuam DEUS meus.* O immenſum, ô ineffabile gaudium exſuperans omnem ſenſum! quis effari, quis explicare poterit, quàm ſuaviter Filius hanc Sacratiſſimam Matrem ſuam fuerit amplexatus, quàm benignè eam ſuſceperit, & quanto ac ſolemniſſimo cum jubilo eam ad cœleſtia regna ſublevârit!

2. Juditha laudatiſſima illa & magni animi fœmina pro ſalute populi Iſraëlitici admodùm anxia ac ſolicita, ubi vitam ſuam pro conſervanda Bethulia generoſo animo evidenti mortis periculo expoſuit, & nunc cæſo ac proſtrato Holoferne belli Duce & hoſte Idumæorum infenſiſſimo in urbem &

pa-

patrium solum cum opimis spoliis reversa est, custodes civitatis stans à longè inclamavit: *Aperite portas, quoniam nobiscum est DEUS*, quam exinde ca- Iudith. 13.
put Holofernis cum conopeo, in quo recumbebat, referentem Ozias Pontifex 18
& omnis populus summis laudibus extulerunt: *Benedicta es tu filia à Domino DEO excelso præ omnibus Mulieribus super terram*, &c. O quantò nobilior erat ille applausus, quo superni Spiritus ac cives cœlestes Reginam suam, devicto generis humani hoste, de magna tribulatione nunc ad regiam suam venientem exceperunt: *Quæ est ista* (ita attoniti Virginis magnitudine suc- Cant. 8. 5
clamabant omnes) *quæ ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super Dilectum suum?*

Elias quondam in curru igneo ad cœlos ascendit: *Cumque pergerent, & incedentes sermocinarentur, ecce, currus igneus & equi ignei diviserunt utrumque: & ascendit Elias per turbinem in cœlum.* Christus orbis melioris Reparator ac Redemptor in nube lucida: *Videntibus illis elevatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum.* Lazarus ministerio Angelorum ad cœlum in sinum Abrahæ deportatus est: *Factum est autem, ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahæ.* Verùm B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis ad majorem magnificentiæ splendorem & majestatis ostentationem innixa super Filium ad empyreum cœlum elevata est: *Ascendit innixa super Dilectum suum;* in quem locum Mellifluus: *Super hunc* (Dilectum) *innititur Mater illa felicissima, & in aureo reclinatorio Divinæ Majestatis recumbens, inter Sponsi, imò Filii sui brachia requiescit. O quanta dignitas, quàm specialis gloria, inniti super illum, quem reverenter colunt Angelicæ Potestates*, &c. Hinc pro Emblemate proponitur Monocodiata seu avis paradisiaca compari suo innixa, unàque in cœlum volans cum inscripto ex hoc textu Canticorum mutuato: *Innixa super Dilectum*; vel si magis tibi cum Aresio arridet:

4. Reg. 2. 11
Actor. 1. 9
Luc. 16. 22
S. Bernh. in Cant. 8. 5

Innixa ascendit.

3. Recordor hîc illius opulentissimæ Reginæ Sabæ, de qua sacri Regum Annales testimonium perhibent, quòd Hierosolymam multo ac splendido cum comitatu tum procerum, tum servorum, à finibus terræ venerit, ut sapientiam Salomonis coram audiret, & quæ prudenter in regno suo ordinaverat, in Æthiopiam, patrium solum inveheret: *Et ingressa Jerusalem multo cum comitatu & divitiis, camelis portantibus aromata, & aurum infinitum nimis, & gemmas pretiosas, venit ad Regem Salomonem*, &c. 3. Reg. 10. 2.

Plùs hîc, quàm Salomon, plus quàm Regina Saba. O quanto nobiliore Matth. 12. 42
cum comitatu & Angelorum & Archangelorum, super dilectissimum Filium suum innixa, ingressa est cœlestem Jerusalem SS. Virgo, nunc in Reginam totius universi à SS. Trinitate inauguranda! *Divitiæ* illius erant tot cœlestium

cha-

charismatum dona ac gratiæ, quibus à DEO trino & uno erat abundantissimè cumulata; *aurum infinitum nimis*, immensa ejus charitas fuit, quâ DEUM super omnia, & proximum sicut seipsam per omnem vitam dilexit; per aro-
v. 10. mata odorifera, de quibus Scriptura refert: *Non sunt allata ultrà aromata tam multa, quàm ea, quæ dedit Regina Saba Regi Salomoni*, rectè illius incomparabiles virtutes intelliges, quarum odore fragrantissimo ipsum DEUM ad se attraxit de cœlo; *gemma pretiosa* præsignabant ejus prærogativas & merita, quibus omnibus aliis præeminebat Sanctis & creaturis. O pientissima Virgo! dic nobis, qualis tibi in ingressu cœli cœlorum in primo intuitu summi illius Boni fuerit sensus ac animus? Quæ priùs in vita & passione Filii mare extitisti dolorum, infamis Nati in cruce pendentis infamis Mater, spreta & risa à Pontificibus, populo & carnificibus, & vix non impiorum sacrilegis contrita pedibus, nunc *secundùm multitudinem dolorum tuorum in corde tuo consolationes lætificaverunt animam tuam*, dum Oceanus omnium gratiarum ac felicitatum nunquam minuendus replevit cor tuum, DEO T.O. M. velut in Matrem suam omnium bonorum ac gratiarum plenitudinem effundente: *Quis cogitare sufficiat*, subintrat hîc Mellifluus, *quàm gloriosa hodie mundi Regina præcesserit nos, & quanto devotionis affectu tota in ejus occursum cœlestium legionum prodierit multitudo? quibus ad thronum gloriæ canticis sit adducta? Quam Divinis amplexibus suscepta à Filio, & super omnem exaltata creaturam cum eo honore, quo tanta Mater digna fuit, cum ea gloria, quæ tantum decuit Filium? Christi generationem & MARIÆ assumptionem quis enarrabit?* Ah Domina! unicam stillulam gratiæ efficacis etiam pro me misello impetra, non enim amas, & deseris; Mater es, non potes oblivisci Filii tui, licet indignissimi.

Psalm. 93. 19

S. Bernhard. serm. de Assumpt. B. V.

4. O præcelsa Filia Sion, cui ulterius te comparabo; O clemens, ô pia, ô dulcis Virgo MARIA, quid ultra dicam de te? Arca Noëmica diu iratis diluvii fluctibus jactata, tandem decrescente cataclysmo super montes Armeniæ,
Genes. 8. 4 quæ omnium orbis partium celsissima est, placidè resedit: *Requievitque Arca super montes Armeniæ.* O Beatissima! ô intemerata Virgo! tu per illam Noëmi Arcam adumbrata es, ubi per annos ferè septuaginta duos in hoc turbulento mundi pelago jactata fuisti, nunc cessantibus dolorum, tribulationum ac persecutionum fluctibus super montes Armeniæ in cœlesti gloria placidè quiescis, super omnes Angelorum choros exaltata.

Hîc verificatum fuit illud, quod DEUS quondam primo Adamo dixit:
Gen. 2. 18 *Faciamus ei adjutorium simile sibi*, ne videlicet esset solus in paradiso terrestri; ita quoque conveniens fuit, ut secundo Adamo Christo JESU adjungeretur Socia in cœlesti paradiso SS. & innocentissima Mater, quæ unà cum ipso in anima & corpore regnaret, ut eorundem nunc fieret in cœlo particeps gaudiorum, quemadmodum priùs in vita omnium dolorum; & quia Virginis Corpus

(prout

(prout affirmat doctissimus Suarez) humanæ saluti initium dedit, dum ex illius Sanguine Corpus & Sanguis Christi, quod in cruce nostræ salutis pretium extitit, desumptum est; hinc rectè concludit idem Suarez, omnino rationi fuisse consentaneum, ut idem Virginis Corpus hanc redemptionem peculiari modo participaret, & gloriosa animâ & corpore cœlos ascenderet. Juvat hîc audire S. Augustinum: *Promissio,* inquit, *Christi est. ubi ego sum, illic & Minister meus erit: Si hæc est generalis sententia omnium per fidem & operationem bonam Christo ministrantium, quantò magìs & quodammodo specialius est MARIÆ? MARIAM namque operis exhibitione, ut quæ Christum generârit, infantem nutrierit, lactaverit, paverit, educârit, & insuper fidei rigidissima veritate ministram fuisse Christi, præ omnibus aliis hominibus, omnis qui sanè sapit, intelligit: Si ergo cum corpore ibi non fuerit, ubi Christus Ministros suos esse vult, ubi erit? Si erit, an non majori gratia quàm alii Ministri, anticipatâ carnis resurrectione? Nam si solùm æquali gratiâ cum aliis Ministris Christi, ubi æqua DEI censura, quæ unicuique reddit secundùm merita? Si ergo merito MARIÆ viventi præ omnibus donata est gratia, mortuæ erit minuenda? absit; quia si omnium Sanctorum mors est pretiosa, MARIÆ sanè est pretiosissima, quam tanta comitata est gratia, ut Mater DEI dicatur & sit.*

Suarez. 3. P. tom. 2. dis. 21. sect. 2.

S. Augustin. lib. de Assumpt. Virginis. Tom. 9. Operum.

5. Et si placet ulteriùs progredi; an non Arca illa Fœderis Domini à sapientissimo Regum incredibili cum pompa, majestate ac solemnitate in conspectu omnis populi in magnificentissimum templum ac Sanctuarium illata est: *Tunc congregati sunt omnes majores natu Israel cum principibus tribuum & Duces familiarum filiorum Israël ad Regem Salomonem in Jerusalem: ut deferrent Arcam Fœderis Domini,* &c. O quanto majori cum applausu, pompâ & lætitiâ totius curiæ cœlestis hæc animata DEI Arca SS. Deipara à vero & pacifico Salomone Christo JEsu ad cœleste Sanctuarium translata, atque introducta fuit: *Attolle oculos,* ait B. Petrus Damianus, *ad assumptionem Virginis, & salvâ Filii majestate invenies occursum hujus pompæ non mediocriter digniorem: Soli quippe Angeli Redemptori occurrere potuerunt, Matri verò Filius ipse cum tota curia tam Angelorum, quàm Justorum occurrens evexit ad beatæ consortium sessionis.* Et sicut Christus in admirabili ascensione sua *captivam duxit captivitatem,* dum omnes animas rectè credentium è limbo & purgatorio secum in cœlum invexit; ita inquit Cancellarius Parisiensis *in assumptione B. Virginis MARIÆ evacuatum est purgatorium.* O quanto cum jubilo omnium purgantium animarum!

3. Reg. 8. 1

B. Damian. serm. de Assumpt. Virg.

Ephes. 4. 8.

Gerson. tr. 4. sup. Magnific.

Verùm quid nos gaudii ac consolationis ex hac gloriosa Sanctissimæ Virginis in cœlum assumptione possumus haurire? Audi rursus Mellifluum: *Præmisit,* inquit, *hodie peregrinatio nostra Advocatam, quæ tanquam Judicis Mater & Mater misericordiæ suppliciter & efficaciter salutis nostræ negotia pertractabit,* &c. Hinc Regius Vates eam non ad dexteram Filii sedentem, sed stantem vidit: *Adstitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato,* stare enim adjuvantis, sedere

S. Bernhard. serm. 4. de Assumpt.

Psalm. 44. 10

Hugo à S. Vict. lib. 4. de Laud. V.

dere judicantis est, *Virgo*, inquit Hugo à S. Victore, *ad dexteram Filii sui stare perhibetur, ad insinuandum nobis patrocinium & protectionem, quam de nobis coram supremo tribunali Filii sui in cœlo habet.*

Josue. 20. 2

Et si quondam Josue invictissimus ille, juxta ac pientissimus belli Dux in terra promissionis, jubente Domino, cis & trans Jordanem certa quædam asyla, seu sex civitates refugii posuit, in quibus noxii à justitia puniendi tuti poterant morari: *Separati urbes fugitivorum, de quibus locutus sum per manum Moysi, ut confugiat ad eas, quicunque animam percusserit nescius: & possit evadere iram proximi, qui ultor est sanguinis.* Ita verus noster Josue, qui est Christus DEUS noster, peccatoribus delinquentibus legem suam, si ad frugem velint redire, sex civitates refugii, ad quas pro omni necessitate securi possunt confugere, ordinavit, videlicet quinque SS. Vulnera sua, in quibus columba & anima gemens à facie persequentis inimici securè inhabitat, & sextum refugii locum SS. Matrem suam dolorosam, nunc in cœlis super omnes creaturas exaltatam; proinde rectè à Damaso appellatur *civitas vivens Regis exercituum, & civitas refugii.* Audi & Ludovicum Blosium: *MARIA Virgo*, inquit, *peccatores ad se piè & humiliter fugientes blandè suscipit, fovet, protegit, & Filio suo maternâ fiduciâ reconciliat.* Penes te nunc est, ô tepide Christiane! si ad hanc refugii civitatem, SS. Virginem non maturè vis confugere: injuriam DEO facis, si hanc SS. Matrem ejus aspernaris, cui ipse DEI Filius erat subditus: *Et si magna fuit*, subintrat hîc Seraphicus Doctor, *erga miseros est misericordia MARIÆ adhuc exultantis in mundo, sed multò major erga miseros est misericordia ejus jam regnantis in cœlo.*

Damas. de Dormit. V. Lud. Blos. in Canon. Vitæ Spirit. cap. 18.

S. Bonav. in Spec. Virg. cap. 8.

6. Placuit autem Christo Domino SS. Matrem suam, cujus sacrum Corpus non in ima profunditate vallis Josaphat, sed in pede montis Oliveti propè hortum Gethsemani sepultum est, eodem in loco, quo ipse Triumphator ad cœlos ascendit, unà cum corpore glorificato ad cœlestem gloriam sublevare. Et cur, dices, ad pedem montis Olivarii? Quare non in monte Thabor, ubi priùs Christus transfiguratus est? Cur non in monte Sion, ubi SS. Eucharistiæ Sacramentum instituit, in quo loco & S. Deipara Vidua pluribus annis habitavit, quotidie Divinissimo epulo refecta? Vel cur non in monte Carmeli, ubi quondam illa nubecula parvula tanquam vestigium hominis (Virginis typus) apparuit?

S. Cyrill. Hierosolym. Cath. 14.

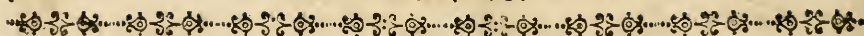
Respondet S. Cyrillus Hierosolymitanus: *Christus*, inquit, *de monte Olivarum in cœlos ascendit: illic maximum certamen incepit; hîc autem post certamina coronatus est.* Ascendit autem elevatis manibus & per modum crucis extensis, ut demonstraret nobis viam, quâ sit eundem, nempe *per crucem ad lucem.* In hoc quoque loco sed paululùm inferiùs illi placuit & SS. Genitricem suam ad cœlestem & æternam gloriam assumere, ut, quæ socia fuit omnis passionis, fieret & gloriæ, triumphi & consolationis; & sicut priùs abundabant passio-

nes

nes Christi in ea, ita per Christum nunc abundaret in illa consolatio nunquam in æternum finienda. O felix crux, quæ ipsum Filium DEI & SS. Matrem ejus tantoperè exaltâsti: *Humiliavit se usque ad mortem, mortem autem crucis;* & quid sequitur? *Propter quod & DEUS exaltavit illum, &c.* Et nos, heu modicæ fidei! quare adhuc formidamus crucem? An nobis DEUS aliam pinget viam, quàm dilectissimo Filio & dolorosæ Matri ejus in cœlum? Phil. 2. 8.

7. De Davide recensent Regum libri, quòd cum Amalecitis à vespera usque ad vesperam alterius diei cruento prælio dimicârit, in quo non victrices duntaxat palmas, sed & omnem prædam à Siceleg abactam recuperavit. Cùm exinde lis in castris oriretur, quomodo opulenta illa spolia forent dividenda; David prudenter decrevit, ut æqualiter inter illos, qui cum hoste pugnârant, & inter eos, qui in castris ad sarcinas tuendas remanserant, dividerentur: *Æqua enim pars erit descendentis ad prælium, & remanentis ad sarcinas, & similiter divident.* 1. Reg. 30. 24

Anima Christiana! revoca in memoriam cruentum illum conflictum, quem Christus Filius David in passione sua, ac præsertim in cruce, cum diabolo, peccato, mundo, carne, Judæis & Gentilibus habuit, in quo præsens erat & SS. ac dolorosissima Mater ejus, prælianti Filio assistens, non quidem ipsa pugnans, aut sanguinem suum effundens, sed quasi remanens ad sarcinas; vicit interim Orcum, hostesque omnes fortissimus Triumphator JESUS per mortem & resurrectionem suam, & ut Victor gloriosissimus cum erepta è lymbo præda cœlum ingressus est: *Ascendens in altum captivam duxit captivitatem*, Ephes. 4. 8. inter quos Beatos æqualiter partam prædam, gloriamque essentialem in cœlo distribuit: *Dedit dona hominibus.* Verùm, ô pientissime JESU! ubi est SS. Mater tua? Decet, ut illius non obliviscaris, sed æqualiter cum illa dividas, quia omnes cruciatus, quos tu in corpore, illa in anima tulit. Et quid dico? *Divisum imperium cum Jove Mater habet;* Sicut enim ipse cum anima & corpore ad im̃ensam & nunquam terminandam gloriam intravit, ita voluit, ut pretiosissima Mater cum corpore & anima ad eandem gloriam assumeretur; ubi adimpletum illud fuit, quod de pacifico Salomone Scriptura com̃emorat: *Et surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam, & sedit super Thronum suum.* 3. Reg. 2. 19 *positusque est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus.* O potentissima cœlorum Regina, ô MARIA! quid habet indignissimus servulus tuus, nisi ut se valde coram majestate tua humiliet, memor semper propriæ vilitatis & iniquitatis: *Satiare, ô Mater misericordiæ, gloriâ Filii tui* (clamo ad te cum Guerrico Abbate) *satiare, & dimitte reliquias parvulis tuis: Tu jam sedes ad mensam Domini, nos sub mensa catellos benignè respice, ut familia tua famelica præstoletur à te alimoniam vitæ, & ut in æternum tecum vivamus.* Guerric. Abb. serm. 4. de Assumpt.

CONSIDERATIO LXIV.

B. Virgo olim dolorosissima, nunc gloriosissima triplici coronâ à SS. Trinitate in cœlo coronatur.

Veni de Libano Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis. *Cant. 4. 8.*

1. Ria quondam vota Magnus ille Aurelius Augustinus habuisse perhibetur: Videre Christum in carne versantem, Paulum concionantem, & Romam triumphantem. Si parva licet componere magnis, optâssem ego (si ita dicere fas est) per cœlorum rimas incomparabilem illum spectare triumphum, quo gloriosissima Virgo & *Mater* non ampliùs do-
Eccles. 24. 24. loris, sed *pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei,* super dilectum Filium innixa inter Archangelorum & cœlestium Spirituum myriades ad cœlos assumpta, atque triplici aureolâ & coronâ à SS. Trinitate redimi-

dimita eſt; ô quis dicet, quali cum pompa & majeſtate? & quis concipiat animo?

Olim potentiſſimi S. R. I. Imperatores triplici coronâ erant cincti, & ornati, inter quos unum in apricum produco Carolum V. Germanorum Herculem inviĉtiſſimum, qui anno ſalutis noſtræ 1520. die 29. Octobris Aquisgrani coronâ ferreâ, paulò pòſt Mediolani coronâ argenteâ, & demum Bononiæ in Italia anno 1530. die 24. Februarii à Clemente VII. Pont. Max. in magnifico templo S. Petronii coronâ aureâ ſolemni cum pompa coronatus eſt. Philipp. Cluver. & alii in vit. Imp.

Plùs hîc in exaltatione & coronatione olim doloroſiſſimæ, ſed nunc glorioſiſſimæ Matris DEI MARIÆ, quæ exactiſſimè quondam in terra inter mortales converſata, conſilium Filii conſervavit: *Recumbe in noviſſimo loco*, hinc ſemper inter omnes noviſſima vocari, & haberi voluit: *Hi omnes erant perſeverantes unanimiter in oratione cum mulieribus & MARIA Matre JESU.* Proinde jure meritiſſimo à dulciſſimo Filio nunc audire meruit: *Aſcende ſuperiùs*, & quidem ſuper omnes Angelorum & Beatorum choros, tanquam omnium creaturarum honoratiſſima; illi enim omnes ſervi ac ſubditi erant. hæc autem Mater DEI & Regina omnium, cui ſubditus erat ipſe DEI Filius, hinc digniſſima, ut à Filio diademate coronaretur nobiliſſimo, neque unâ duntaxat ſed triplici coronâ, ſeu aureolâ: *Virginum*, quia per perfectiſſimum carnis dominium longo intervallo omnes Virgines ſuperavit; *Doctorum*, quia Doctrix Doctorum erat, Apoſtolorum, Evangeliſtarum & omnium Chriſtianorum; & *Martyrum*, quia plus omnibus (ſi objectum reſpicis) etiam collectivè ſumptis, paſſa eſt, eorumque Regina meritò appellanda. Luc. 14. 10. Actor. 1. 14.

2. Et hoc eſt, ad quod pulcherrimè quondam alluſit Sponſus ille candidus & rubicundus: *Veni de Libano, Sponſa mea, veni de Libano, veni: coronaberis de capite Amana, de vertice Sanir, & Hermon, de cubilibus Leonum, de montibus pardorum.* Enimverò, ô glorioſiſſima Virgo! hactenus in terra per totum vitæ tuæ curriculum inter hoſtes & perſecutores, in cubilibus leonum & in montibus pardorum habitâſti, Filii infamis apud Judæos infamis Mater, innumeris circumdata doloribus, ab illa enim hora, quâ Filium tuum caſtis concepiſti viſceribus, cum illo in cruce uſque ad vitæ tuæ finem fuiſti: *In ſignum igitur*, ſubintrat hîc Bernhardinus Senenſis, *quòd crucifixa crucifixum conceperis, ordinavit ſumma Sapientia DEI, quòd eodem die Chriſtum conceperis, quo etiam fuit paſſus*; longè conſtantior, quàm quondam Respha, quæ ſtrato ſubter ſe in petra cilicio, & in eo cubans, duobus filiis ſuis ob alienam & publicam culpam à Gabaonitis crucifixis, ut totius populi in fame & ariditate fierent piaculum, tamdiu fidelis Mater, ne à canibus, avibus aut feris eorum cadavera dilaniarentur, ſub dio perdia & pernox immota adſtitit, donec in commodum totius regni cœlum deſideratas ſtillaret pluvias. Plus pientiſſima Virgo, quæ cum crucifixo Filio ſuo per omnem vitam ſuam cru- Cant. 4. 8. S. Bernhardin. Sen. tom. 3. ſerm. 6. art. 1. c. 1. 2. Reg. 21. 10

cifixa fuit, proinde dignissima, ut à SS. Trinitate audiret: *Veni: coronaberis*, non unâ sed triplici coronâ, hoc enim insinuat triplex illa amicissima Divini Sponsi invitatio: *Veni, veni, veni.*

Dixi, Imperatores triplici fuisse insignitos coronâ: *Argenteâ, ferreâ, & aureâ*; ita & SS. Virgo, argenteâ in mysteriis gaudiosis, ferreâ in mysteriis dolorosis, & aureâ in mysteriis gloriosis. Mariane Lector! recita diligenter rosarium tuum, & triplici hâc coronâ SS. Deiparam coronâsti. Juvat hîc audire Cornelium à Lapide: *B. Virgo*, inquit, *evocata est ex Libano, Amana, Hermon, & Sanir, cùm ex Judæa & hoc mundo evocata est ad Christum in cœlum, ibique coronata Regina cœli & terræ cum triplici aureola, scilicet eminentis virginitatis, doctoratûs, & martyrii: fuit enim ipsa primiceria Virginum, Doctorum & Martyrum.* Hanc triplicem coronam tibi, Mariophile! in nostro Emblemate præsentamus, cum inscripto:

Cornel. in Cant. 4. 8.

Cursu completo.

Ita est: *Tolle Martyrum certamina*, ait S. Ambrosius, *tulisti coronas, tolle cruciatus, tulisti beatitudines*; sic oportuit Christum pati & dolorosam Matrem ejus, & ita, & ita, & non alio modo intrare in gloriam suam; & tu, delicate miles, quæras aliam viam? *Ipse quidem*, sunt verba S. Chrysostomi, *per tribulationes pervenit, tu autem per requiem vis ire? Quomodo ergo sequeris non sequens?* Quomodo coronaberis, si non certaveris?

S. Ambros. & S. Chrysost. uterque de Ss. MM.

3. De Esther recensent sacræ Paginæ, quia corporis & animi pulchritudine, modestiâ morum, gratiâ & sanctitate vitæ omnes Mulieres tum temporum intervallo superabat, ideò ab Assuero potentissimo Persarum Monarcha speciali amore præ cæteris omnibus fuisse dilectam; in quem finem eam non duntaxat in sponsam, sed etiam in Reginam elegit, propriisque manibus coronam regni capiti ejus imposuit: *Et posuit diadema regni in capite ejus.*

Esth. 2. 17

Plus hîc quàm Esther. O pientissima Virgo! tu illa formosa es, incredibili pulchritudine prædita, omnium oculis gratiosa & amabilis, quam Pater æternus in Filiam, Filius in Matrem, & Spiritus S. in Sponsam elegit, hinc non uno, sed triplici diademate coronata es, Pater enim coronavit te coronâ potentiæ, Filius scientiæ ac sapientiæ, & Spiritus S. charitatis & pietatis: *Esther Regina est B. Virgo MARIA*, inquit Doctor Seraphicus, *quæ ducta est in cubiculum Regis in assumptione, in cubiculum quietis æternæ, gratiam veri Regis habens super omnes mulieres, id est, super omnes intelligentias Angelicas, & super omnes beatas animas, ut sit in MARIA gratia super gratiam omnium Beatorum: Nam revera in capite ejus Rex Regum diadema regni posuit tam impretiabile, tam delectabile, tam mirabile, quòd hoc omni linguæ inenarrabile, omni ingenio inscrutabile est.*

S. Bonav. in Speculo c. 7.

4. Re-

4. Recordor hîc illius coronæ, quâ David quondam à regni sui proceribus, principibus ac satrapis, ob expugnatam munitionem Rabbath, tanquam Victor gloriosus coronatus est. Audi Scripturam: *Congregavit itaque David omnem populum, & profectus est adversùm Rabbath: Cumque dimicâsset, cepit eam. Et tulit diadema Regis eorum de capite ejus, pondò auri talentum, habens gemmas pretiosissimas, & impositum est super caput David, &c.* 2. Reg. 12. 29

Quid commemoro inaugurationem, inunctionem & coronationem sapientissimi Solymæorum Regis? *Sumpsitque Sadoc Sacerdos cornu olei de tabernaculo, & unxit Salomonem: & cecinerunt buccina, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon: & ascendit universa multitudo post eum, & populus canentium tibiis, & lætantium gaudio magno, & insonuit terra à clamore eorum.* 3. Reg. 1. 39

De Mardochæo habet Scriptura: *Mardochæus autem de palatio & de conspectu Regis egrediens, fulgebat vestibus regiis, hyacinthinis videlicet & aëreis, coronam auream portans in capite, & amictus serico pallio atque purpureo; omnisque civitas exultavit, atque lætata est.* Esther. 8. 15

Arca illa Fœderis Domini intus & foris auro purissimo vestita, pretiosâ quoque coronâ à Beseleel ornata est: *Et fecit illi coronam auream per gyrum.* Exod. 37. 2.

Facesse cum his umbris. Arca animata purissimo charitatis auro vestita, B. Virgo & Mater JESU erat, dulce manna & panem vivum, qui de cœlo descendit, in se continens. Hanc SS. Trinitas post tot decumanos exantlatos in terra labores ac dolores, velut dignam cœli terræque Reginam coronare statuit; & quâ coronâ?

Et in capite ejus, ait dilectus Christi Discipulus, *corona stellarum duodecim*, ad significandum, quòd tot digna sit coronis, quot omnibus conveniunt prædestinatis, in duodecim istis lucidissimis stellis indicatis. O beatissima Virgo! ô dignissima Mater DEI! ô piissima Mater nostra! quantùm jam mutata ab ipsa es? Olim in cruce, nunc in luce; olim Mulierum novissima, nunc prima; olim cum Filio in ligno pendente maledicta, nunc inter omnes benedicta; olim dolorum, nunc gaudiorum pelagus; olim lacrymis, nunc Divinis affluens deliciis. O quantùm supergressa es creaturas universas! tu es illud signum magnum, quod apparuit in cœlis: Mulier amicta sole, & luna sub pedibus tuis: *Tu ipsa es*, ait S. Bonaventura, *quâ majorem DEUS facere non potest: Majorem mundum facere potest DEUS, majus cœlum facere potest, majorem Matrem, quàm Matrem DEI, non potest facere DEUS.* O Domina! nunc tandem adimpletum est illud tuum vaticinium: *Beatam me dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna, qui potens est, & sanctum nomen ejus*, quia sic à SS. Triade coronata Dominatum in omnes creaturas accepisti, omnes enim, qui Christo Filio tuo serviunt, & tui servi sunt: *Servi tui sumus, quæcunque jusseris, faciemus.* O Domina totius universi! ô cœli terræque Imperatrix, cui à Filio data est omnis potestas, & in manu tua vita & mors: *Dic, obsecro, quòd soror nostra sis, ut benè sit nobis propter te, & vivat anima nostra ad gratiam tui, &c.* Apoc. 12. 1. Apoc. 12. 1. S. Bonav. in Spec. B. V. cap. 8. Luc. 1. 48 Genes. 12. 13. 4. Reg. 10. 5.

5. Ve-

5. Verùm progrediamur ulteriùs. Anno nostræ salutis 1690. die 19. Januarii vidimus Augustæ Vindelicorum præsentes, quàm festivo Serenissimorum Electorum cum applausu, Procerum Germanorum pompâ, & jubilo totius populi in Imperatricem Romanorum fuerit coronata Serenissima Eleonora, Magdalena, Theresia, Sacræ Cæsareæ & Regiæ Majestatis, Leopoldi Primi Romanorum Imperatoris semper Augusti Augusta ac dignissima Conjunx. Ubi omnia tandem de more ad tantam solemnitatem adornandam erant parata, & sacrum Officium ab Eminentissimo S. R. I Electore Primario, & Archi-Episcopo Moguntino, assistentibus Serenissimo Coloniensi & Eminentissimo Trevirensi, & aliis Episcopis ac Prælatis usque ad Evangelium inclusivè erat decantatum, surrexit è throno suo potentissimus Imperator pius & justus Leopoldus, in capite suo inæstimabilis pretii gestans coronam & dextrâ regale Sceptrum, manuducens ad altare Serenissimam Reginam ac Consortem suam, ab Eminentissimo Consecratore Moguntino in Cathedra considente, assistentibus (prout dictum est) Trevirensi & Coloniensi, in Imperatricem coronandam, & inaugurandam, quem Consecratorem & Pontificem Imperator hisce

Ex Romano Pontificali.

verbis altâ & gravi voce allocutus est: *Postulamus*, inquiebat, *Reverendissime Pater! ut Consortem nostram, nobis à DEO conjunctam, benedicere & corona Imperiali decorare dignemini, ad laudem & gloriam Salvatoris nostri JESU Christi.* Ad quod Pontifex Reginam talem in modum à Cæsare præsentatam certis precibus, ex Pontificali Romano desumptis, benedixit, & à DEO T.O.M. omnem ei felicitatem ac bonum precatus est.; exinde dexterum illius brachium & inter scapulas oleo Catecumenorum inunxit: tum adjuvantibus Eminentissimis Archi-Episcopis & Electoribus Coloniensi ac Trevirensi coronam Imperialem ejus capiti imposuit, dicens: *Accipe coronam gloriæ, ut scias, te esse consortem regni, populoque semper DEI prosperè consulas, & quantò plus exaltaris, tantò ampliùs humilitatem diligas, in Christo JESU Domino nostro.* Peractâ hac coronatione Pontifex Consecrator Reginæ Sceptrum in manu tradidit: *Accipe*, inquiens, *virgam virtutis ac veritatis, & esto pauperibus misericors & affabilis: Viduis, pupillis & orphanis diligentissimam curam exhibeas, ut omnipotens DEUS augeat tibi gratiam suam, qui vivit & regnat in sæcula sæculorum.* Quibus omnibus summa cum solemnitate peractis, Imperatrix in vestitu deaurato in throno collocata est, ubi novus Procerum & præsentis populi in Ecclesia Cathedrali audiebatur applausus & aggratulatio, multos annos & omnem felicitatem huic Serenissimæ ac Clementissimæ Imperatrici suæ apprecantium.

Anima Christiana! surgamus altiùs, & ab Ecclesia militante ad trium-

3. Reg. 2. 19

phantem in mente nostra ascendamus. Et quid video? *Ecce positus est thronus Matri Regis.* Et quænam illa Mater Regis cœlestis? quæ prius steterat sub probrosissima cruce, habitavitque hactenus inter tot primitivæ Ecclesiæ persecutiones in monte Libano, hoc est, in Jerusalem in monte Sion, in cubilibus leonum,

leonum, & in montibus pardorum inter hostes infensissimos, ludibrium Pontificum, populi, carnificum, nunc sub triumphanti crucis vexillo gloriosissima Mater JESU à Spiritu Sancto ejus paranympho & ab universa curia cœlesti ad coronationem invitatur: *Veni de Libano, Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis.* Cant. 4. 8. Consecrator & Summus Pontifex erit ipse Pater æternus, ad quem Filius, assistente Spiritu Sancto SS. Matrem suam manu apprehensam adducit, nunc in Reginam & Imperatricem omnium Angelorum & hominum inaugurandam & coronandam: *Postulamus*, inquit, *Reverendissime Pater! ut Consortem, imò Matrem nostram, nobis à te DEO conjunctam, benedicere & coronâ Imperiali & cœlesti decorare dignemini, ad laudem & gloriam Sacrosancti Nominis tui.* O quis dicet, quo affectu hæc beatissima & humillima Virgo SS. Trinitatem adorârit, atque venerata sit; quàm submissas ei pro tot donis gratias egerit, quantâ submissione ejus SS. voluntati se subjecerit? Credo, SS. illam animam penitùs tunc esse liquefactam præ tanta dulcedinis & inæstimabilis gaudii magnitudine. Et quis animo comprehendat, quâ charitate & affectu eam benedixerit Pater æternus: *Benedicta es tu Filia à Domino DEO excelso præ omnibus mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit cœlum & terram, qui te direxit in vulnera capitis inimicorum nostrorum: quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum DEI.* Judith. 13. 23. Hæc cùm quondam Ozias Princeps populi Israël ad Juditham gloriosam illam Victricem dixisset, omnis populus levavit vocem suam: *Et dixit omnis populus: Fiat, fiat.* Credo, & firmiter mihi persuadeo, totam quoque cœlestem curiam Augustissimæ Imperatrici suæ hîc acclamâsse: *Fiat, fiat. Universi autem adorantes Dominum, dixerunt ad eam: Benedixit te Dominus in virtute sua, quia per te ad nihilum redegit inimicos nostros.* Tum attestante Regio Vate cœlestis Pater eam oleo supernæ unctionis inunxit: *Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem, propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis;* Psal. 44. 8. Cui & coronam gloriæ imposuit: *Et posuit diadema regni in capite ejus;* Esth. 2. 17 Sceptrumque potentiæ porrexit in manu: *Accipe virgam virtutis & veritatis, & esto pauperibus misericors & affabilis; Viduis, pupillis & orphanis diligentissimam curam exhibeas.* Denique in vestitu deaurato circumdata varietate collocata est in throno Regina universorum: *Positus est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus.* 3. Reg. 2. 19 O pientissima Domina! inter tot cœlestium Spirituum & supernorum civium exultantium applausus aggratulamur & nos tibi miselli, servi & subditi animitùs; verè Domina, *optimam partem elegisti, quæ non auferetur a te in æternum;* Luc. 10. 42 sed memento, obsecro, quia propter nos ad tantam dignitatem evecta es; *Succurre ergo miseris, juva pusillanimes, &c.*

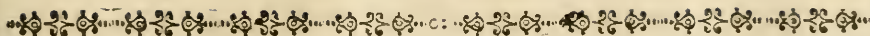
6. Tandem coronatâ Reginâ & in throno regio locatâ, solent venire Illustres, Nobiles, subditi & vasalli, homagium ei præstantes, & fidelitatem pollicentes. O si vidisses, anime mi! omnes Angelorum choros & Beatorum ordines, quâ submissione & hyperduliæ cultu hanc suam SS. ac potentissimam Reginam adorârint, omnemque ei promiserint fidelitatem! inter quos non ultimi erant viginti quatuor illi Reges ac Seniores, qui omni submissionis affectu: *Mittebant coronas suas ante thronum.* Per quem thronum Petrus Cluniacensis SS. Deiparam intelligit, quam *totius Deitatis solium* appellat; & S. Bonaventura eam vocat *thronum gratiæ DEI.* Juvat hîc audire V. P. Antonium Spinellum: *Et quoniam,* inquit, *hi Seniores ab ea tot beneficia sunt consecuti, quibus olim victores fuerunt, nunc autem coroati existunt: idcirco venerabundi non tantùm Virginis gloriæ ac felicitati gratulantur, & plaudunt; sed etiam venerabundi ipsam Virginem adorantes, secundùm Deum, eidem gratias agunt immortales, suosque triumphos acceptos ei etiam referunt, idque apertè testantur, ac profitentur, cùm coronas suas ante Deum & ante Thronum, hoc est, Virginem ponunt.*

Apoc. 4. 10
Petr. Cluniac. lib. v. epist. 1.
Anton. Spin. Soc. Jes. in Thron. Deip. cap. 17. fol. 210.

Et nos quid agimus, Sodales Mariani, in communi hac omnium Cœlitum, Serenissimæ Reginæ suæ recèns à SS. Trinitate coronatæ aggratulantium, & applaudentium lætitiâ? Omnes viæ ac plateæ ex purissimo auro & lapide pretioso in cœlo constructæ jucundis personant laudibus & plausibus; omnia MARIÆ laudem prædicant: *Gaudeamus & exultemus, & demus gloriam ei,* &c. Et nos quid agimus? *Adamus & Eva,* ait S. Damascenus, *nostri generis auctores exultantibus labiis altè exclamarunt: Beata tu Filia, quæ violati mandati pœnas nobis sustulisti: Tu mortali corpore à nobis accepto, im̃ortalitatis indumentum nobis peperisti: Tu cùm à lumbis nostris ortum accepisses, beatitudinem nobis rependisti, dolores delevisti, mortis fascias perfregisti; ad veterem sedem quasi postliminio nos revocâsti: nos paradisum clausimus, tu ligni vitæ iter patefecisti; ex lætis tristia nostrâ culpâ venerunt, ex tristibus contra lætiora per te redierunt: Tu vitæ fons, & cœli scala; verè inter mulieres beata es, atque adeò beatissima.* Et nos quid agimus? *Surrexerunt & filii ejus,* hoc est, Sancti omnes (cuncti enim sunt filii MARIÆ) *& beatissimam prædicaverunt,* & nos quid agimus? O Domina totius universi! ô Serenissima Regina! congratulamur & nos tibi in unum, licet misellí, licet à patria extorres, licet millenis pressi miseriis; Mater nostra es, & post DEUM spes unica salutis nostræ. O Domina! converte ad nos misericordes tuos ac maternos oculos, & post hanc lacrymarum vallem ostende nobis JESUM, benedictum fructum ventris tui.

Apoc. 19. 7
S. Ioan. Damascen. de Dormit. V. orat. 2.
Proverb 31. 28

CON-

CONSIDERATIO LXV.

De cultu, quem Magnæ DEI Matri debemus, ejusque potentiſſimo in cœlis patrocinio.

Et ſicut qui theſaurizat, ita & qui honorificat Matrem ſuam. *Eccleſ. 3. 5.*

1. QUemadmodum canes ſolent allatrare lunam, ita hæretici MARIAM, quæ *pulchra eſt ut luna.* Novi præconem Cant. 6. 9.
hæreticum, qui in publica concione pretioſiſſimam Deiparentem marſupio comparavit: Marſupium, inquiebat, dum auro turget, in honore habetur; aſt ubi aurum exemptum eſt, marſupium abjicitur; ita, repoſuit ille Marioma ſtix, MARIA honoranda eſt; quando Chriſto & Verbo gravida fuit, meritò ab Angelis ac hominibus ut Mater DEI honorari & coli potuit, ſed ubi Chriſtum in lucem edidit,

edidit, amplius curanda non est. Sed dic, obsecro Sodes! si ejusmodi marsupium pretiosissimis intertextum fuisset gemmis ac margaritis, an illud abjecisses? Et quid pretiosius DEI Matre, quam splendor elegit, quam Angelus honorificentissimè salutavit: *Ave gratiâ plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus?* Quare ergo tu eam contemnis, quam Angelus tantùm extollit? Quid peccavit in te *Mater illa pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis & sanctæ spei?* Si Christus ejus gubernationi ultrò se subjecit: *Et erat subditus illi;* cur tu eam allatras impie? Et nunquid Christus, cùm in hac mortali vita cum hominibus conversaretur, exactè Decalogum servavit? ergo & quartum præceptum ad amussim adimplevit; ergo honorificavit Matrem suam? quòd si ipse DEI Filius eam tantoperè coluit & amavit, tune illi omnem honorem neges? In quem finem pro corpore Emblematis nostri Arcam DEI (Virginis typum) statuimus, ad cujus conspectum Dagon immundus à sua sede & solio in terram dejicitur, cum inscripto à Divo Paulo mutuato:

Luc. 1. 28 — Eccles. 24. 24 — Luc. 2. 51. — 1. Reg. 5. 3 — Rom. 13. 7

Cui honorem, honorem.

Ioan. 12. 26 Ita est, *cui timorem, timorem, cui honorem, honorem: Si quis*, ait Veritas, *mihi ministraverit, honorificabit eum Pater meus:* Et quis magis Christo ministravit, quàm SS. Mater ejus, quæ eum neque in cruce deseruit; hinc meruit, ut à moriente Filio omnium Mater designaretur Christianorum, & hoc jure & vi verbi Christi ad S. Joannem, tunc totam Ecclesiam (prout alibi diximus) repræsentantem: *Ecce Mater tua.* Audis hoc, hæretice? Si non vis agnoscere MARIAM ut Matrem, non habebis Christum ut Patrem, qui enim Matrem spernit, & Filium spernit: *Audi Fili mi disciplinam Patris tui, & ne dimittas legem Matris tuæ.*

Ioan. 19. 27 — Prov. 1. 8.

2. Salomon Regum sapientissimus Bethsabeæ Matri suæ ad se ingredienti omni honoris significatione occurrit: *Surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam.* Quòd si Salomon Matri suæ tantùm impendit honoris, quantò magis Christus dignissimam Matrem suam honorat in cœlis? *Qui dixit*, inquit Hippolitus, *Honora Patrem & Matrem, ut decretum à se promulgatum observaret, omnem gloriam Matri & honorem impendit.* Et tu, hæretice & tepide Christiane! qualem SS. Matri DEI exhibes honorem?

3. Reg. 2. 19 — Hippol. or. de sanctifi- catione.

Holofernes belli Dux, ubi Bethuliam obsidione cinxit, mox aquæductum incidi jussit, ut aquam ab urbe averteret, & sic Judæos siti conficeret: *Porrò Holofernes, dum circuit per gyrum, reperit, quòd fons, qui influebat, aquæductum illorum à parte australi extra civitatem dirigeret: & incidi præcepit aquæductum illorum, &c.*

Judith. 7. 6

En stratagema diaboli, qui tunc aquæductum incidit, cùm hominem Christianum à cultu, amore & æstimatione Magnæ DEI Matris avertit, ipsa enim

per

per os Ecclesiastici de se ait: *Sicut aquæductus exivi de paradiso, dixi, rigabo hortum meum*, &c. Supra quod Cornelius: *B. Virgo*, inquit, *quasi aquæductus excepit Sapientiam Divinam, ipsamque personam Verbi, ut eam pareret, & in homines transfunderet.* Hunc ergo mysticum aquæductum callidissimus generis humani hostis fideli animæ obstruere nititur, ut eam exinde in suam redigat potestatem, signum enim probabilissimum est æternæ reprobationis, esse socordem & negligentem in cultu, amore & veneratione Magnæ Matris DEI; sicut econtrario signum Divinæ prædestinationis est MARIÆ esse verè devotum. Optime Lector! inspice cor tuum, an in illo hæc vera & sincera erga SS. Deiparam resideat devotio, quam si in te reperis, ô te felicem! en signum habes tuæ futuræ prædestinationis, *& in novissimis invenies requiem.* Ecclef. 24. 41 Cornel. hîc. Eccl. 6. 28.

3. Recordor hîc illius domûs Obededom, à Domino DEO quondam mirum in modum benedictæ, quia in ea Arca DEI trium mensium spatio inhabitaverat: *Et benedixit Dominus Obededom & omnem domum ejus.* Benedicta illa domus, benedicta illa familia, benedictus ille homo, in quo inhabitat hæc mystica Arca Domini, volo dicere, pietas & devotio erga SS. DEI Matrem MARIAM, quoniam omnium bonorum ubertate cœlitus replebitur, diligit enim Virgo diligentes se: *DEUS*, inquit Mellifluus, *totius boni plenitudinem posuit in Maria, ut proinde si quid spei in nobis est, si quid gratiæ, si quid salutis, ab ea noverimus redundare.* 2. Reg. 6. 11 S. Bernhard. serm. de Nat. B. V.

Jacob magnus ille Patriarcha, ubi quondam mirabilem illam scalam conspicatus est à terra ad cœlum usque pertingentem, & Angelos ascendentes & descendentes per eam, ac denique ipsum cœli terræque Dominum huic scalæ innixum, attonitus exclamavit: *Verè non est hic aliud, nisi domus DEI & porta cœli.* Supra quod Andreas Cretensis: *O beatissima*, inquit, *tu es porta cœli, de qua Jacob dixit: Quàm terribilis est locus iste! verè non est hic aliud nisi domus DEI, & porta cœli.* Et Divus Augustinus in persona Virginis: *Porta facta sum cœli; janua facta sum Filio DEI.* Hinc & Ecclesia eam salutat: *Alma Redemptoris Mater, quæ pervia cœli porta manes.* O mortales omnes! quid agitis: En patet vobis cœli porta, cur non intratis per eam? habetis & scalam Jacob, per quam usque ad cœlum, plus dico, usque ad conspectum Altissimi potestis pertingere: *Facta est*, ait sanctus Fulgentius, *MARIA scala cœlestis, quia per ipsam DEUS descendit ad terras, ut per ipsam homines ascendere mereantur ad cœlos.* Genef. 28. 17 Andr. Cretenf. or. 2. S. Aug. in serm. 14. de Nat. Dom. S. Fulgent. de Laud. V.

4. De sapientissimo Rege Solymæo perhibent Sacræ Paginæ, quòd thronum sibi paraverit ex ebore candidissimo & auro fulvo nimis, ac tandem subjungit Scriptura: *Non est factum tale opus in universis regnis.* Subintrat hîc Doctor Seraphicus: *Thronus*, ait, *Salomonis est MARIA, grandis omninò in gratia & in gloria.* O felices illi, qui ad hunc gratiarum thronum causas suas appellant, *Non enim est factum tale opus in universis regnis.* Ezechiel 3. Reg. 10. 20 S. Bonavent. in Spec. B. V. cap. 2.

 quon-

quondam vidit thronum ex pretioſiſſimis Saphiris conſtructum, & in eo hominem ſedentem, igne & mirabili ſplendore circumdatum: *Quaſi aſpectus lapidis Saphiri ſimilitudo Throni.* Saphirus, ait Plinius, cærulei & cœleſtis coloris eſt, aureis interſtinctus notis, ceu ſtellulis. *O B. Virgo,* ait Doctor Seraphicus, *tu es ille Thronus Saphirinus, ſuper firmamentum Angelicum elevatus.* Homo in eo ſedens, & ingenti circumdatus ſplendore, Chriſtum præſignavit, qui novem menſium ſpatio in hoc pretioſiſſimo throno reſedit, quem & Magi in gremio Matris ſuæ ſedentem invenerunt: *Invenerunt,* inquit S. Chryſoſtomus, *Magi Puerum cum MARIA, quæ eum in ſuo gremio collocavit*; unde & S. Ephrem eam ſalutat: *Ave Throne Creatoris mei glorioſiſſime*; Et S. Epiphanius: *Dico,* inquit, *illam eſſe cœlum, thronum ſimul & crucem, extendens enim ſanctas ulnas Dominum portavit; Thronus Cherubinus, cruciformis & cœleſtis,* &c.

Ezech. 1. 26
S. Bonavent. in Spec. B. V. cap. 11.
S. Chryſoſt. hom. 8. in Matth.
S. Ephrem. de Laud. V.
S. Epiphan. ſer. de Laud. Deiparæ.

Iſa. 6. 1.

Iſaias Prophetarum Princeps vidit aliquando *Dominum ſuper ſolium excelſum & elevatum*, & ante ſolium DEI adſtantes Seraphinos, qui *duabus aliis velabant faciem ejus, & duabus velabant pedes ejus.* Vatablus & alii hîc legunt: *Duabus velabant facies ſuas, & duabus velabant pedes ſuos.* Ad quid hoc? grande hîc latet myſterium: Velabant facies ſuas, prout eleganter exponit S. Chryſoſtomus, præ reverentia, non audentes aſpicere contra Dominum & ſolium ejus; velabant quoque pedes ſuos præ verecundia, quia in conſideratione tantæ dignitatis in perfectum viderunt oculi eorum, cujus imperfecti ſymbolum pedes eſſe ſolent; per ſolium autem S. Damaſcenus SS. Deiparam intelligit: *Tu,* inquit, *es ſolium illud regium, cui adſtiterunt Angeli Dominum & effectorem inſidentem cernentes.*

S. Chryſoſt. ſerm. 4. de hac viſione
S. Damaſcen. orat. 2. de Dormit. V.

Ex quibus hactenus enarratis facilè colliges, quo cultu & veneratione, quo amore & reverentiâ SS. Virgo à fidelibus ſit colenda, quem cultum SS. Patres Hyperduliæ appellant. Certè Angeli Sereniſſimæ Reginæ ſuæ thronum, licet vacuum, præterire non audent, nec ſolent, niſi eidem capite inclinato, & poplite flexo reverentiam fecerint. Ubi, obſecro, ô Chriſtiani tepidi! eſt honor & amor noſter erga talem ac tantam cœli terræque Reginam, omnium Angelorum hominumque Imperatricem? Digniſſima Mater DEI eſt, & quid ultra requiris? An quid poſt DEUM excellentius aut ſublimius eſſe poteſt? *Hoc ſolum,* ait S. Anſelmus, *de S. Virgine prædicari, quòd ſit Genitrix DEI, excedit omnem altitudinem, quæ poſt DEum dici vel cogitari poteſt.* O quàm beati ſunt illi ſervi ac Clientes Mariani, qui hanc piam Matrem dignè colunt, amant, ac venerantur: *qui illam,* ſunt verba S. Bonaventuræ, *dignè coluerit, juſtificabitur, & qui neglexerit illam, in peccatis morietur.* Audis hæretice?

S. Anſelm. lib. de Excellent. Virg. cap. 2.
S. Bonav. in Pſal. Virg.

5. Cæte-

5. Cæterùm inquirunt Sacrarum Litterarum Interpretes, utrùm Oza, Heli & filii ejus Ophni & Phinees æternùm fuerint damnati? De Oza recenset secundus Regum Liber, quòd, cùm Arcam labantem sustentare vellet, subitaneâ morte fuerit castigatus: *Iratusque est indignatione Dominus contra Ozam, & percussit eum super temeritate: qui mortuus est ibi juxta Arcam DEI.* De Heli Sacerdote sacer textus commemorat, quòd audiens Arcam DEI à Philistæis esse captam, præ angore & pavore deficiente spiritu, in sella sua retrorsum lapsus sit, & fractis cervicibus expirârit: *Cumque ille nominâsset Arcam, cecidit de sella retrorsum juxta ostium, & fractis cervicibus mortuus est.* De Ophni & Phinees, qui cum Arca DEI ad prælium contra Philistæos profecti sunt, refert idem Regum Liber: *Facta est plaga magna nimis, & ceciderunt de Israël triginta millia peditum: duo quoque filii Heli mortui sunt Ophni & Phinees.* De his, inquam, quæritur, an æternùm fuerint damnati?

2. Reg. 6. 7
1. Reg. 4. 18
1. Reg. 4. 10

De Oza censet Angelomus, Abulensis, Dionysius ac plures alii, eum temporali tantummodò morte fuisse castigatum, & sic evasisse æternam, item Heli in hac vita tam durè à DEO punitum, ut ei parceret in futura, duos autem filios Heli, licet priùs in officio suo administrando peccârint, nihilosecius non in æternum à facie DEI esse rejectos, quia, prout benè observat Justinus Miechoviensis & alii, in vita sua ut plurimùm circa cultum & religionem Arcæ Fœderis erant occupati, Arca autem illa B. Virginem & DEI Genitricem MARIAM præfigurabat: *MARIA*, ait S. Ildephonsus, *Arca dicitur Novi Testamenti, in qua verus DEUS versatus non in figura & in ænigmate, sed in veritate.*

Interpretes hîc.
Justin. Miechoviens. in Lit. B. V.
S. Ildephons. serm. 1. de Assumpt. B. V.

Erat autem illa Arca populo Israëlitico in omni necessitate commune asylum & unicum refugium: *Arca*, ait S. Athanasius, *sufficiebat illis pro quavis acie in subsidium.* Plùs MARIA, Arca DEI animata, suis prodest cultoribus ac clientibus: *Equidem vir mortis es*, dicebat quondam Salomon ad Abiathar, *sed hodie te non interficiam, quia portâsti Arcam Domini.* Idem tibi eveniet, anime mi! non interficieris, non reprobaberis, non damnaberis æternùm, si hanc mysticam Arcam MARIAM devotè colueris; audi ipsam B. Virginem ad S. Birgittam loquentem: *Nullus*, inquiebat, *in vita hac est tam frigidus ab amore Divino, quin, si invocaverit Nomen meum cum integro proposito pœnitendi, statim ab ipso diabolus recedat.*

S. Athanas. lib. de Interpret. Psal. ad Marcell.
3. Reg. 2. 26
Revel. lib. 1. cap. 9.

6. Ficus illa per plures annos infructuosa, cùm nunc jussu Domini è terra deberet exscindi, & in ignem mitti: *Succide ergo illam, ut quid etiam terram occupat?* Adhuc patronum suum invenit: *Domine! dimitte illam & hoc anno, &c.* En tui typum, anime mi! quòd hactenus non velut arbor infructuosa fueris succisus, & igni infernali traditus, B. Virgini gratias age,

Luc. 13. 7.

quæ

quæ te filium prodigum hucusque tanquam benigna Mater conservavit, quia forte pauculas ei preces dixisti: *Ipsa*, inquit Cæsarius, *est orbis conservatrix, & tribulatorum consolatrix, fida sibi famulantium defensatrix; per ipsam peccatores illuminantur, desperati ad confessionem reparantur, &c.*

Cæsarius lib. 7. Miracul. cap. 1.

Ezechiel olim conquestus est, quòd non esset vir, qui apud DEUM pro terra se interponeret, ne dissiparet eam: *Et quæsivi de eis virum, qui interponeret sepem, & staret oppositus contra me pro terra, ne dissiparem eam, & non inveni.* DEO T. O. M. infinitæ sint laudes, habemus nunc in cœlo Mulierem, quæ apud DEUM & Judicem Christum sese pro nostra causa interponit. O Sacratissima Virgo! tu es Mulier illa fortis, quæ omnipotenti Numini manus ligas, ne secundùm nostra nos puniat demerita: *Non est*, dicebat quondam cum gemitu Isaias Propheta, *qui consurgat, & teneat te.* Sed tu, subintrat hîc S. Bonaventura, ô *B. Virgo, detines Filium, ne peccatores percutiat.* Rebecca mediatrix facta est inter Isaac & Jacob, Thecuitis inter David & Absolon, Esther inter Assuerum & Mardochæum, Abigail inter David & Nabal; verùm tu, ô Sanctissima, ô mitissima Virgo, facta es Mediatrix inter DEUM & Hominem, inter Christum Judicem & peccatorem; proinde rectè concludimus, quod olim Ægyptii fame pressi ad Joseph Pro-Regem dixerunt: *Salus nostra in manu tua est:* Ita, inquit Richardus à S. Laurentio: *Salus nostra in manu MARIÆ est.*

Ezech. 22. 30
Isa. 64. 7.
S. Bonavent. Opusc. de Spec. B. V.
Genes. 47. 25
Rich. à S. Laurent. lib. 2. 1. p. de Virg.

7. Et quid est, quod ab hac Sacratissima Virgine non possumus sperare? Amat nos, quia Mater Christi est, Christus autem est frater noster, ergo & MARIA est Mater nostra, quia os nostrum, & caro nostra est, ducens à primis generis humani progenitoribus suam, prout nos, originem: *Scio Domina*, inquit B. Petrus Damianus, *quia benignissima es, & amas nos amore invincibili, quos in te, & per te Filius tuus & DEUS tuus summa dilectione dilexit.* Et si Esther Mulier illa sancta populum ac genus suum tantùm adamavit, ut non vocata ad Regem Assuerum intraret, tradens se ultrò mortis periculo, ut populum suum salvaret, & ab interitu liberaret: *Dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Quantò magis dilexit nos in terra, & etiamnum in cœlo nos diligit pretiosissima Virgo, attendens, quam nobiscum habet, affinitatem; proinde non cessat pro miseriis nostris apud benedictum Filium suum supplicare. Meritò ergo illi dicere possumus, quod quondam ad Juditham cives Bethulienses in angustiis constituti dicebant: *Ora pro nobis, quoniam mulier sancta es.* Et quid vos ad hoc, hæretici?

B. Damian. serm. 1. de Nativ.
Esther. 7. 3.
Judith. 8. 29

Sperare adhæc in ejus potentissimo patrocinio possumus, quia Deo gratior est ac magis chara, quàm omnes simul creaturæ, Mater enim DEI est, abyssus gratiarum & misericordiarum Oceanus, illi servi sunt. Hinc est,

quòd

quòd Sancti & Beati omnes in cœlo illam tanquam Reginam maximâ prosequantur reverentiâ & amore juxta illud Davidis: *Vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis.* Et si Job olim de se dicebat: *Quia ab infantia mea crevit mecum miseratio, & de utero Matris egressa est mecum;* longè meliori jure de hac Sacratissima Deipara asserere possumus, misericordiam cum illa à primis vitæ annis in nostri commodum verè maximum crevisse; hinc rectè ab Ecclesia nuncupatur *Mater misericordiæ*, de qua & Salomon: *Lex clementiæ in lingua ejus.* Psalm. 44. 13 Iob. 31. 18 Proverb. 31. 26

Sperare insuper in ejus intercessione possumus, quia potens est, *fecit enim illi magna, qui potens est, & sanctum Nomen ejus.* Potens, inquam, est, quia de se ipsa ait: *In Jerusalem potestas mea;* subaudi hîc per Jerusalem non militantem duntaxat Ecclesiam, sed & triumphantem, in qua potentissima Mater Creatoris plenariam videtur habere potestatem, quia Mater DEI est. Ita Doctor Seraphicus: *Quia Dominus potentissimus tecum est, ideò & tu es potentissima secum, potentissima es per ipsum, potentissima apud ipsum, ita ut verè dicere possis illud: In Jerusalem potestas mea.* O mortales omnes! ad quid moras trahitis? Ite, ite ad hanc potentissimam, juxta ac clementissimam Reginam, imò & Matrem vestram. *Ite ad Joseph*, dicebat quondam Pharao pressis fame subditis: & Christus: Ite ad Matrem meam: *Ecce Mater vestra: Quid vis*, dicebat quondam Assuerus Rex, *Esther Regina? quæ est petitio tua? etiamsi dimidiam partem regni mei petieris, dabitur tibi.* Et MARIA totius universi Domina minus possit apud DEUM & Filium suum, quàm quondam Esther apud Assuerum? *Quis*, ait Mellifluus, *misericordiæ tuæ ô Benedicta, longitudinem & latitudinem, sublimitatem & profundum queat investigare? nam longitudo ejus usque in diem novissimam invocantibus eam subvenit universis; latitudo ejus replet orbem terrarum, ut tuâ quoque misericordiâ plena sit omnis terra: sic & sublimitas ejus civitatis supernæ invenit restaurationem, & profundum ejus sedentibus in tenebris & umbra mortis obtinuit redemptionem.* Luc. 1. 49 Eccles. 24. 15 S. Bonavent. in Spec. B. V. cap. 8. Genes. 41. 55 Esther. 5. 3 S. Bernhard. serm. 1. de Assumpt.

8. Et quid dico ulterius de hac clementissima cœli terræque Regina: laudent alii, per me licet, officiosam Rebeccam; puellam decoram nimis, juxta ac misericordem, quæ seniorem Abrahami servum ex itinere fessum, ac sitibundum cum comitibus ac camelis in æstu frigidâ recreavit: *Quæ respondit: Bibe Domine mi, celeriterque deposuit hydriam super ulnam suam, & dedit ei potum.* Extollant alii piam illam Sunamitidem, quæ Elisæum Prophetam, iter agentem, benignè excepit, nutrivit, lectulum stravit, mensam, cellulam, & candelabrum paravit: *Transibat Elisæus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ tenuit eum, ut comederet panem, &c.* Comendent alii Tabitham viduis & pupillis amabilem, & operibus charitatis ac misericordiæ conspicuam, quam Petrus Apostolus in solatium pauperum à mortuis resuscitavit: *Circumsteterunt illum omnes viduæ flentes, & ostendentes ei tunicas & vestes, quas fa-* Genes. 24. 18 4. Reg. 4. 8 Actor. 9. 39

ciebat illis. Ego autem super omnia commendo, & extollo misericordiæ Matrem MARIAM: *Non potest esse,* ait Hugo Cardinalis, *tanta peccatoris miseria, quin major sit Virginis misericordia.* Juvat hîc pro solatio nostro audire S. Agnetem V. ita quondam ad S. Birgittam loquentem: *Habuit MARIA latitudinem excedentem, hoc est, misericordiam; nam sic pia & misericors fuit, & est, & maluit omnes tribulationes sufferre, quàm quòd animæ non redimerentur; nunc autem conjuncta Filio non obliviscitur innatæ bonitatis suæ, sed ad omnes extendit misericordiam suam, etiam ad pessimos, ut sicut sole illuminantur & inflamantur cœlestia & terrestria, sic ex dulcedine MARIÆ nullus est, qui non per eam, si petitur, sentiat pietatem.*

Hugo Card. de Laud. B. V. Revel. S. Birg. lib. 3. cap. 30.

Quid igitur restat, nisi ut huic SS. Virgini & Dominæ nostræ ex animo congratulemur? Si pastor ille, qui ovem perditam invenit, & Mulier illa, quæ amissam drachmam reperit, amicos suos invitârunt, ut sibi congratularentur, quia id invenerunt, quod tantopere desideraverant; quantò magis congratulemur nos clientes Sacratissimæ Matri & Advocatæ nostræ, quia invenit gratiam apud DEUM non pro se duntaxat, sed & pro genere humano universo; hinc rectè S. Jacobus in Liturgia: *Tibi, ô plena gratiâ, universa creatura gratulatur, Angelorum cætus & hominum genus.* Finio cum Mellifluo; *Fac, ô Benedicta, per gratiam, quam invenisti, ut qui te mediante fieri dignatus est particeps humilitatis & miseriæ nostræ, te quoque intercedente participes nos faciat beatitudinis & gloriæ suæ JESUS Christus Filius tuus, Dominus noster, qui cum Patre,* &c.

Luc. 15. 6

S. Iacob. in Liturgia.

S. Bernhard. serm. 4. de advent.

CON-

CONSIDERATIO LXVI.

Præcipuus cultus B. Virgini ac Matri Dolorosæ impensus, est sedula ejus virtutum imitatio.

Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.
1. Cor. 4. 16.

1. Uantorum prodigiorum operatrix fuerit virga illa, seu baculus pastoralis, quo Moyses quondam pascebat, & minabat oves Jethro, satis abundè Sacræ declarant Paginæ. Per hanc virgam, tot portenta coram Pharaone & servis ejus in Ægypto fecit, Nilumque & omnes aquas in sanguinem vertit: *Ecce percutiam virgâ, quæ in manu mea est, aquam fluminis, & vertetur in sanguinem.* Per eandem mare rubrum divisit, & sicco pede ac vestigio populum Israëliticum in Palæstinam traduxit: *Tu autem eleva* Exod. 7. 17. Exod. 14. 16

eleva virgam tuam, & extende manum tuam super mare, & divide illud, ut gradiantur filii Israël in medio mari per siccum. Cùm idem electus DEI populus non haberet, quo sitim in terra deserta, invia & inaquosa cum jumentis re-
Psalm. 77. 20 stingueret, ope ejusdem virgæ largissimas aquas produxit: *Percussit petram, & fluxerunt aquæ.* Percussit autem Moyses hanc petram bina vice:
Num. 20. 11 *Cumque elevâsset Moyses manum, percutiens virgâ bis silicem, egressæ sunt aquæ largissimæ, ita ut populus biberet & jumenta.* Supra quod S. Augustinus: *Percussa*, inquit, *est petra de virga bis; gemina percussio duo ligna crucis significat.*
S. Aug. Tr. 26. in Ioan. Richar. à S. Laur. lib. 12. de Laud. B. V. Verùm Richardus à S. Laurentio per eandem virgam rectè SS. Virginem Deiparam intelligit: *Hæc*, inquit, *est virga Moysis, per quam fecit signa in Ægypto, & ad quam in omni necessitate recurrebat*; cui prodigiosæ virgæ mare rubrum dividenti, & viam ad terram desiderabilem populo aperienti, ac monstranti, rectè pro Lemmate inscribes:

Illuc iter, quò ostendam.

Ita est: *Illuc iter, quò ostendam*, quò enim præibant Christus & SS.
1. Petr. 2. 21 Mater ejus, oportet, ut & nos sequamur vestigia eorum: *Christus*, ait S. Petrus, *passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus.* Populus ille Hebraicus, cùm exiret de terra Ægypti, non duntaxat hanc Ducem virgam Mosaicam, sed & columnam nubis per diem, & ignis
Exod. 13. 21 per noctem sequebatur: *Dominus autem præcedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut Dux esset itineris utroque tempore.* Per hanc columnam nubis & ignis S. Epiphanius &
S. Epiphan. orat. de Laud. V. B. Virginem subaudit: *Nubes levis*, inquit, *in quam Dominus ascendit, MARIA est*, protegens nos ab æstu Divini Justitiæ Solis, quæ nubes est, de
Isa. 19. 1. qua & Isaias vaticinatus est: *Ecce Dominus ascendit super nubem levem.* Sed & columna ignis est MARIA de nocte nos illuminans, per quam noctem
Ioan. 9. 4 rectè ingruentem mortem intelligimus: *Venit nox*, ait Veritas, *quando nemo potest operari.* O quàm beati tunc erimus, Clientes Mariani! si tunc nobis hæc mystica columna nubis & ignis micans meritis & lucens exemplis ad æternam beatitudinem monstrabit viam: *Illuc iter, quò ostendam.*

2. Cùm quondam DEUS Moysen populi Ducem ac Legiferum exactè docuisset, quomodo arcam & propitiatorium cum duobus Cherubinis fabricaret, tandem illi formam tabernaculi cum suis vasis ac supellectile præ-
Exod. 25. 40 scripsit, ubi in fine subjunxit: *Inspice, & fac secundùm exemplar, quod tibi in monte monstratum est*; videlicet in monte Sina, ubi Moyses 40. diebus cum DEO commoratus multa arcana vidit, & didicit, ut juxta ideam & exemplar ibi conspectum ambularet, & faceret.

Soda-

Sodalis Mariane! tibi non solum in exemplar proponitur Christus in monte Calvariæ cruci affixus, sed & dolorosa Mater ejus MARIA stans juxta crucem: *Inspice, & fac secundùm exemplar, quod tibi in monte monstratum est.* Inspice in ea exemplar summæ obedientiæ, fidei, spei, charitatis, patientiæ, fortitudinis, perseverantiæ, humilitatis, paupertatis, puritatis, contemptus mundi, omniumque virtutum; neque sufficit hanc ideam inspicere solùm, sed & necessè est, si illam dignè colis, & verè amas, ut virtutes illius, saltem quantum potes, imiteris: *Ut impetres*, inquit Mellifluus, *ejus orationis suffragium, non deseras conversationis exemplum*; & S. Augustinus: *Summa*, ait, *religio est, imitari quod colimus.* S. Bernhard. hom 2. super missus est. S. Augustin. serm. de SS.

Fidelissimus ille armiger Jonatham Dominum suum per præaltos ac præruptos petrarũ scopulos contendẽtem sine mora secutus est, & individuus ei comes in cruento prælio adhæsit: *Dixitque ei armiger suus, perge, quò cupis, & ero tecum, ubicunque volueris.* Ethai vir in paucis egregius Davidem Regem suum à facie Absolonis fugientem generoso sectabatur animo: *Vivit Dominus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita, ibi servus tuus.* Abimelechum socii in omni periculo secuti, ejusque mores imitati sunt: *Et arreptâ securi, præcidit arboris ramum, impositumque ferens humero dixit ad socios: Quod me videtis facite, citò facite; igitur certatim ramos de arboribus præcidentes, sequebantur Ducem, &c.* 1. Reg. 14. 7. 2. Reg. 15. 21 Judic. 9. 48

Agedum Cliens Mariane! ascendamus & nos in montem, & hunc Calvarium, atque inspiciamus exemplar, quod à Crucifixo & Crucifixi Matre ibi nobis monstratum est. Consideremus cumprimis fidem dolorosæ Matris, quam stans ad crucis radicem in summo luctu publicè & inspectante ferè orbe terrarum, professa est, hunc nimirum in maledicto ligno pendentem hominem, vulneratum, plagatum, cruentatum, & pecudi excoriatæ quàm homini similiorem, DEI & suum esse Filium, *DEum verum de DEO vero, &c.* Vide econtrario vacillantem Petri fidem à minimo ventulo concussam; stat interim Virgo immota, ubi terra contremiscit, saxa dissiliunt, & ad ruinam inclinant omnia; stat, inquam, firmiùs credens, & sperans, quàm Abraham aut ullus hominum; proinde meritò de illa dicere poteris, quod olim de dicto Abrahamo: *Contra spem in spem credidit, ut fieret Mater multarum gentium.* Matth. 26. 70 Rom. 4. 18

Quid de obedientia & resignatione in Divinam voluntatem hujus dolorosæ Virginis enarro? Per unicum illud FIAT in Verbi incarnatione juxta mentem S. Bernhardini Senensis plus promeruit, quàm omnes homines suis actibus, ratio est, quia per illum actum dignitatem Matris DEI saltem de congruo, prout Scholæ loquuntur, meruit, quæ major est, quàm si universi hujus mundi regimen ei fuisset commissum. Accedit, quòd per illud FIAT in omnem Filii passionem pro salute mundi perferendam assensa fuerit; unde S. Bernhardin. serm. 15. de Fest. B. V.

de ejus obedientia & resignatio longè major quàm Abrahami extitit, dum il-
Genes. 22. 9 le Filium suum super struem lignorum DEO T.O.M. in holocaustum im-
molare voluit, hæc autem actu dignissimum Filium suum Patri æterno pro
redemptione mundi in acceptabile Sacrificium obtulit. Disce hîc, anime mi,
etiam in rebus arduis DEO ac Superioribus obedire; vide, & considera, quo-
Esther. 1. 12 modo inobedientia Vasthi Reginæ cunctis fuerit offendiculo, obedientia au-
tem dolorosæ Matris omnibus sit exemplo. Disce & firmam sæpius in
Proverb. 31. 21 DEUM excitare fidem, quam bona comitentur opera, nam *domestici ejus ve-
Richard. à S. Laurent. lib. 2. p. 1. *stiti sunt duplicibus*, supra quod Richardus à S. Laurentio: *Vestes servorum
MARIÆ sunt fides & operatio. Fides vestis interior, quæ ornat animam in ocu-
lis DEI; operatio exterior, quæ coram hominibus nos Christo patienti similes facit.*
S. Bernhardin. Tom. 2. serm. 51. Disce ulteriùs te in omnibus Divinæ committere voluntati: *Intemerata Vir-
go*, ait citatus S. Bernhardinus, *semper habuit continuum aspectum ad DEI bene-
placitum promptumque consensum.* Fac hoc & tu & vives.

3. Et quid dico de immensa hujus SS. ac dolorosæ Virginis in DEUM
& proximum charitate? Voluit quondam DEUS, ut arca Veteris Testamen-
Exod. 25. 11 ti foris & intus aureis laminis velaretur: *Et deaurabis eam auro mundissimo in-
tus & foris, faciesque supra coronam auream per circuitum.* Mensa illa panum
Exod. 25. 24 propositionis ex nitidissimo auro erat fabricata: *Et inaurabis eam auro puris-
simo, &c.* Propitiatorium pari ratione ex pretiosissimo auro erat præparatum:
Exod. 25. 17 *Facies & propitiatorium de auro mundissimo.* Regale illud solium sapientissi-
3. Reg. 10. 18 mi Solymæorum Regis simili obryzo micabat auro: *Fecit etiam Rex Salomon
thronum de ebore grandem, & vestivit eum auro fulvo nimis.* Candelabrum il-
lud septiceps in templo quondam asservatum, ex auro speciosissimo erat con-
Exod. 25. 31 structum: *Facies & candelabrum ductile de auro mundissimo, &c.*

Omnia hæc contingebant illis in figura, nobis autem Christicolis non aliud
præfigurabant, quàm sanctissimam & intemeratam DEI Genitricem Mariam,
verè auream Matrem nostram, quia per aurum amor designatur, ipsa autem
Ecclesf. 24. 24 est *Mater pulchra dilectionis.* Arca fuit, quia in se Divinum continebat man-
na, & quidem tota aurea, quippe charitate in DEUM proximum plena; proin
Cant. 2. 4. rectissimè illud sibi usurpare poterat: *Ordinavit in me charitatem.* Mensa
panum propositionis erat omni puritate nitidissima, & auro purissimo (fer-
ventissima scilicet charitate) fulgida, nobis exhibens & subministrans Panem
vitæ & Angelorum. Propitiatorium erat aureum, quod peculiariter amo-
rem Virginis dolorosæ in genus humanum ardētissimum præsignavit, quia pro
1. Joan. 2. 2. peccatis nostris Filius ejus *propitiatio* factus est, ipsa, prout loquitur S. Ephrem:
S. Ephrem. or. de Laud. Virg. *Propitiatorium universæ terræ.* Erat & thronus veri ac pacifici Salomonis ex
purissimo virginitatis ebore elaboratus, & fulgido charitatis auro vestitus, quia
Matth. 12. 42 in hoc regali solio Christus, *Qui plùs est quàm Salomon*, requievit. Candela-
brum denique ductile erat omnibus charitatis face in vita prælucens, ac tunc

præ-

præſertim, *ubi tenebræ factæ ſunt ſuper univerſam terram*, ubi ſol, mundi oculus Matth. 27.
oculos ſuos avertit, ne Dominum ſuum cerneret morientem; tu, ô pretioſiſ- 45
ſima Virgo! tanquam lucerna fulgens, non ſub modio, ſed ſuper montem Calvarium poſita, tuarum ſplendore virtutum univerſo orbi in maligno poſito præluxiſti. O charitas immenſa! quam nec flumina, nec perſecutionum fluctus, nec totus cruentiſſimæ paſſionis Oceanus poterant obruere: *Et quod* P. Drexel.
maximas huic amori faces ſubdit, ait V. P. Drexelius, *Vidit & audivit Filium in* Opuſc. 13.
cruenta trabe & preces & lacrymas pro inimicis, pro irriſoribus, pro parricidis fun- cap. 1. §. 2.
dere. Nec ulla Mater felicius imitata eſt Filium, quàm hæc Divina, plùs quàm Paulus, qui optabat ipſe anathema eſſe pro fratribus ſuis; Chriſtus autem re ipſa in cruce maledictum pro nobis factus eſt, & doloroſa Mater ejus ſtans ſub cruce probroſiſſima maledicti & infamis Filii maledicta & infamis Mater paſſim audiebat. O anime mi! diſce hìc, quo charitatis fervore in Deum & proximum flagrare debeas? *Non quærens*, inquit Apoſtolus, *quod tibi*
utile eſt, ſed quod multis, ut ſalvi fiant, & Dilectus Chriſti Diſcipulus: *Qui* 1. Cor. 13. 5
non diligit, manet in morte, &c. 1. Ioan. 3.

4. Vis, ut de hac doloroſa Virgine plura agglomerem argumenta? Au- 14
di & auribus percipe, imò ſtylo ferreo pectori tuo inſcribe. Hæret anceps
Joſephi animus, & jam meditatur abitum: *Voluit occultè dimittere eam*; quid Matth. 1. 19
ad hoc humilis Virgo? Silet & rem totam Divinæ committit Providentiæ.
Imminet partus, offertur non aliud quàm pecudum hoſpitium: *Non erat eis* Luc. 2. 7.
locus in diverſorio. Silet iterum mitiſſima Virgo, & patientiſſimè rerum omnium ſuffert penuriam. Adeſt dies primæ ſanguinis effuſioni deſtinata: *Ut* Luc. 2. 21
circumcideretur Puer. Simeon prædicit acerbiſſimum doloris gladium &
crucem: *Ecce poſitus eſt hic in ruinam, & in reſurrectionem multorum in Iſraël*, Luc. 2. 34
& tuam ipſius animam pertranſibit gladius. Herodes minatur Puero mortem Matth. 2.
& interitum; ſequitur fuga in Ægyptum & per ſeptem annos exilium, ſilet 16
tamen patientiſſima Mater, & æquo animo omnia ſuſtinet adverſa. Et nunquid tunc Angelo, prout obſervat S. Joannes Chryſoſtomus, dicere poterat: *Incerta iſta res eſt, ac prorſus ambigua: Tu paulò antè dicebas, quia ſalva-* S. Ioan. Chry-
bit populum ſuum, & nunc ſeipſum quidem non poteſt de periculis liberare, ſed fuga ſoſt. hom. 8.
nobis eſt neceſſaria, & peregrinatio ac transmigratio longinqua. Contraria omni- in Matth.
no ſunt facta promiſſis, &c. Verùm nihil horum oppoſuit prudentisſima Virgo, non ignorans, alia humana & vana, & alia Divina eſſe judicia; proinde cum omni reſignatione, non obſtantibus quibuſcunque difficultatibus, Divinam amplexa eſt voluntatem.

Progredior ulteriùs. Perditur in templo Filius duodennis, quem per tridu- Luc. 2. 44.
um non ſine lacrymis quærit: Joannes Baptiſta innocentiſſima per impium Marc. 6. 27
gladium occumbit victima: O quàm triſtia & infauſta hæc Divinæ Matri de cæde conſanguinei ſui fuerunt nuntia! Joſeph caſtiſſimus maritus infirmatur

ad

S. Bernhardin. Tom. 3. art. 2. c. 3. p. 462. Matth. 13. 55 Marc. 6. 4

ad mortem, & extremum Sponsæ Virgineæ vale dicit: *Adfuit,* ait S. Bernhardinus, *morienti JESUS & MARIA.* Videt pientissima Mater, quòd Filius per suam doctrinam & tot miracula non referret nisi convitia, contemptus, irrisiones, minas, calumnias & lapides, &c. *Nonne hic est fabri Filius, nonne Mater ejus dicitur MARIA? Et scandalizabantur in illo.* Quæ tamen omnia mansuetissima Virgo incredibili morum suavitate tolerat. Tandem dilectissimus Filius amarissimæ Matri valedicit mortem probrosissimam in infame crucis trabe subiturus; In horto humi prostratus usque ad mortem & sanguinis effusionem coangustatur; Judas proditor pessimus eum amicè salutando & osculando in manus tradit peccatorum; capitur, & per torrentem Cedron protrahitur; cæditur impudenter in facie veridicus Salvator; velatur in facie, & multa percussione ac contumeliis per noctem oneratur; apud Præsidem Pilatum iniquissimè traducitur; ab Herode dementis instar albâ veste amicitur; imperio Romani Judicis ad columnam vinctus atrocissimè flagellatur; spineo & cruento serto coronatur; toto corpore laceratus innumeræ exponitur multitudini, acclamantibus omnibus: *Crucifige, crucifige eum;* crux gravissima lassis ejus humeris injicitur; sub cruenta cruce subsidit humi; vestis ei extrahitur, & loco solaminis amarissimo potatur felle; clavis ferreis infami affigitur trabi; maledictus pendet in ligno, ut omnium mederetnr vulneribus; moritur heu vitæ Author, ut nos peccato mortuos ad vitam revocaret æternam; mortuus crudeli lancea in pectore transfigitur; de cruce depositum afflictissima Mater materno gremio excipit. O pientissima! qualis tunc tibi erat sensus? Quis animus? Qualis mœror? Dicat, qui potest, ego hoc explicare non possum; & tamen in his omnibus afflictissima Matrum nullum impatientiæ aut indignationis edidit signum, nec ullam spirabat vindictam, nec hostibus malè precata est, sed potiùs cum
Luc. 23. 34 Filio oravit: *Pater dimitte illis, quia nesciunt, quid faciunt.*

5. O anima Christiana! da mihi talem Matrem, quæ in unico, ac unicè dilecto Filio talia ac tanta cogatur cernere, cujus tamen animus non contabescat mœrore ac dolore; & quomodo, oro, possibile fuit, Domina mea! tam immensum exhaurire dolorum Oceanum? causam audi: Virgo hæc Sacratissima cum Divina voluntate semper erat conjunctissima; ô quoties in vitæ curriculo ac præsertim tempore passionis secum ingeminavit: *Ita*
Matth. 11. 26 *Pater, quoniam sic placitum fuit ante te: Ecce, ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.* Disce hîc, quisquis es, anime mi! imitari virtutes SS.
Luc. 1. 38 Matris tuæ, frustrà enim eam Matrem tuam vocas, si degener es filius, non enim sufficit, si obiter ejus festa colas, si rosarium subinde aut certas ei preces dicas, si templa & peregrinationes ejus quandoque invisas, si in Sabbato exiguam serves abstinentiam, si sacrum ejus scapulare aut cingulum mancipatûs (ut vocant) aut S. Monicæ gestes, &c. Et interim de profectu & imita-

imitatione virtutum ejus parùm ſolicitus impuram ac ſenſualem ducas vitam, omnem ſalutis tuæ curam in potentiſſimum Virginis patrocinium rejiciens, hoc, inquam, non ſufficit, cùm SS. Deipara tales exigit cultores, qui virtutes Marianas non verbis ſed moribus ſuis exprimunt, *non enim eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris*, æmulare igitur chariſmata meliora. Rebecca illa ubi ſponſum ſuum vidit tam humilem, in agro contemplantem, & ire peditem, mox de camelo ſuo deſcendit, & præ pudore pallio ſe cooperiens ad Iſaaci pedes ſe abjecit: *Conſpecto Iſaac, deſcendit de camelo, &c.* En Sponſus tuus, anima Chriſtiana! candidus & rubicundus humiliavit ſemetipſum uſque ad mortem crucis, & Divina Mater ejus infamis Nati infamis Mater ſub cruce facta eſt, hic noviſſimus virorum, hæc noviſſima Mulierum; & tu in alto ſedes camelo honorum, dignitatum, divitiarum, æſtimationum, ambitionum, deliciarum, voluptatum? Deſcende, deſcende, & humilia te. *Eſto vilis*, ait S. Bernhardus, *quantùm potes, nunquam Chriſto vilior eris, ipſe ſiquidem Rex Regum & Dominus Dominantium viliſſimo pretio venalis exponebatur; ipſe à viliſſimo populo viliſſima patiebatur, ipſe viliſſimo loco tanquam latro cum latronibus neci famoſiſſimæ tradebatur, ipſe cum contemptiſſimis hominibus contemptiſſimè tractabatur; etenim tanquam malefactor bonus Dominus capitur, tanquam furioſus manſuetus vinculis adſtringitur, tanquam peſtifer Salvator accuſatur, tanquam homicida vita hominum turpiſſimæ morti addicitur & damnatur, tanquam leproſus & immundus mundator criminum extra mœnia ejicitur, tanquam flagitioſus ab omnibus confundendus ac ſubſannandus veſtibus expoliatur, & nudus in cruce elevatur, & tanquam viliſſimus vermis DEUS ipſe conſpuitur & proculcatur.* Et ſi ille talia ac tanta pro te, quid tu pro illo? Si omnes illi Chriſti patientis dolores SS. Matri compatienti fuerunt communes, quid tu pro illa? Et nunquid inſignem facis Chriſto injuriam, ſi illius immemor vivis paſſionis, & velut ingratum pecus tuis innatas concupiſcentiis, voluptatibus, vitiis? Ita B. Virgini ac Matri doloroſæ planè injurius es, & ſodalis ingratisſimus, ſi ipſi tanquam filius non compateris, quem ſub cruce per Chriſtum tanto cum dolore & lacrymis generavit.

Eccleſ. 15. 9 — Geneſ. 24. 64 — S. Bernh. in Cant. Cant.

6. Refert Joannes Pierius de Pica, quæ, ubi Romæ aliquando buccinatores audierat, tantæ rei novitate obſtupefacta alto ſilentio per aliquot dies conticuit, tandem repente quaſi de ſomno expergefacta omnem illum buccinatorum ſonum, harmoniam & muſices numeros ſummâ omnium admiratione imitata eſt. Ovss Labani, quia virgas à Jacob decorticatas, & in canalibus, ubi aqua effundebatur, poſitas, ſedulò contemplatæ ſunt, ſimilem in fœtibus reddiderunt formam: *Factumque eſt, ut oves intuerentur virgas, & parerent maculoſa & varia, & diverſo colore reſperſa.* Quid in ovibus rationalibus non poſſit Chriſti JESU Crucifixi & ſanctiſſimæ Matris ejus doloroſæ exemplum, ſi eorum vitam & mores attentiore mente fuerint contemplatæ?

Ioan. Pier. Hierogl. l. 23. c. 17. — Geneſ. 30. 39

Habet hoc umbra, quòd hominis gestus & gressus, nutus omnes & corporis motus exactè imitetur; unde rectè Origenes supra illud Threnorum: *In umbra tua vivemus: In umbra,* inquit, *ejus* (loquitur de Christo) *vivemus, hoc est, ad imitationem ejus.* De Ruth recenset Scriptura; quòd post terga metentium spicas collegerit; colligamus & nos reliquias virtutum dolorosæ Virginis Mariæ, fortitudinis videlicet, obedientiæ, charitatis, patientiæ, resignationis, paupertatis, fervoris in bonis, mansuetudinis, contemplationis, silentii, mortificationis, puritatis, &c. Et quemadmodum pictores sæpè inspicere assolent exemplaria, ut ea pingendo imitentur, ita nos Clientes, ac Sodales, imò filii Mariæ, hujus pientissimæ Matris nostræ exemplar virtutum jugiter intueamur, ut ea imitemur, & hic est cultus præcipuus imitatio virtutum: *Hæc,* ait S. Gregorius Thaumaturgus, *credentium firmamentum & piorum perfectum exemplum,* & doctissimus Idiota: *Virtutum exemplar MARIA est.*

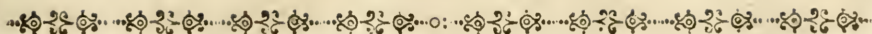
Threnor. 4. 20 Origen. in Catena. Ruth. 2. 3. S. Gregor. Thaum. ser. 2. de Annunt. Idiot. de Laud. B. V.

7. Coronidem huic nostræ imponat Considerationi S. Philippus Benitius, cui, ejusque primis Sociis, cùm in die Parasceves Christi Redemptoris nostri cruciatus & SS. Matris ejus dolores piâ ac gratâ mente recolerent, ipsa hæc SS. Deipara Angelis Passionis Dominicæ instrumenta præferentibus, stipata apparuit, illa verò vestem nigram ac lugubrem, quam imposterum in suorum dolorum gestarent memoriam, unâ manu, & alterâ regulam S. Augustini, quam profiterentur, præ se tulit: *Et hic,* inquiebat, *vester erit habitus & servi MARIÆ Virginis vocabimini.* Qui præclarus Ordo anno Christi 1231. fundatus etiamnum hodie appellatur Ordo Servorum Mariæ, quibus septem primis sacri Ordinis Sociis & Fundatoribus, cùm Florentiam introissent, infans ex brachiis Matris pendens cum aliis infantibus acclamavit: *Hi sunt servi MARIÆ.* Quàm beato autem fine omnes isti servi dolorosæ Matris DEI expirârint, vide R. P. Casparum Tausch S. J. in libro de dolorosa Matre apud me fol. 600. ubi & plures praxes colendi hanc dolorosam Matrem reperies.

Justin. Miechov. Tom. 2. disc. 232. Hadr. Lyr. in Trisag. pausa. 9. & alii.

Quid nunc restat, Lector Mariane! quàm ut hanc SS. Deiparam sub cruce totius generis humani Matrem constitutam piâ devotione recolamus, atque veneremur, quæ sanguinem suum, quem in incarnatione Filio obtulit, in passione per eundem Filium effudit, & gladio Simeonis saucia humanæ saluti, quantum fieri poterat, collaboravit. Faxit DEUS, ut hæc devotio erga dolorosam Virginem ubique locorum in Ecclesia DEI crescat, & in honorem illius pluribus in locis erigantur Sodalitates. O felices clientes illos, qui sub tutela ac protectione dolorosæ Virginis moriuntur.

CON-

CONSIDERATIO LXVII.

In B. Virginis patrocinio in SS. Rosario omnibus Christianis magna fiducia collocanda est.

Et tenebit me dextra tua.
Psalm. 138. 10.

1. NOtissimus est ille Labyrinthus Creticus, quem quondam Dædalus faber Atheniensis artis suæ peritissimus jussu Regis Minois construxisse fertur, in quo & Minotaurum inclusit, qui viatores per inextricabiles & multiplices viarum inflexus errantes tandem crudelem in modum devoravit. Accidit, ut & Theseus Ægei Athenarum Regis filius eundem labyrinthum ingrederetur, truculentum illum occisurus Minotaurum, cujus miserta Ariadna filia Regis Minois filum illi porrexit, cujus ope non Laby-

rintho duntaxat evaſit, ſed & monſtrum illud immane, crudele, horrendum trucidavit.

S. Auguſtin. ſerm. 3. ad fratres in Eremo.

Quid aliud eſt mundus iſte immundus, quàm talis labyrinthus, exteriori quidem vultu aliquam præ ſe ferens ſuavitatis ſpeciem, reipsâ autem ſequaces ſuos decipiens, ac perdens: *O munde proditor*, inclamat Magnum illud Africanæ Eccleſiæ Sidus S. Auguſtinus, *qui cuncta bona promittis, & cuncta mala profers, promittis vitam, & donas mortem, promittis gaudium, ſed largiris mœrorem; promittis quietem, ſed ecce turbatio, promittis ſtare, ſed citò recedis: Non ergo diligendus es munde, quoniam omnino tranſis, & concupiſcentia tua velut fumus evaneſcit.* Oportet ergo, ut inter tot animæ corporisque pericula, rerumque diſcrimina, nobis maturè de fida Ariadna cum Theſeo provideamus, quæ ſalutis nobis ſemitam per tot anfractus adeò intricatos non tam edoceat, quàm & manu ſuâ ad tutam ſalutis viam ac cœleſtem patriam deducat. Ariadna iſta SS. Virgo in SS. Roſario eſt, quæ non ignara mali, quia doloroſa Mater, miſeris ſuccurrere didicit, & Minotaurum illum infernalem jam pridem, imò jam in ortu ſuo contrivit. Juvat hìc audire Chriſtianum Poëtam:

Quam bene cœca regit filo veſtigia Theſeus,
Semivirum poſtquam perculit enſe bovem?
Cernis, ut immenſis ambagibus antra reſolvens
Perplexa, ad tutas exeat ille vias.
Nos procul, heu patriâ via dividit inviâ ſede,
Et circum ſemper nos Labyrinthus agit.
At quid Virgineæ Matris data fila ſequetur,
Tutior, edomitis hoſtibus, aſtra petet.

Pſalm. 138. 10

Hinc rectè noſtræ Conſiderationi illud Davidicum præfiximus: *Et tenebit me dextera tua*, Labyrintho autem, ex quo B. Virgo & Regina SS. Roſarii viatorem lapſum manu ſuâ, filoque dato ad ſecuram ſalutis æternæ viam reducit, pro Lemmate inſcribere placuit:

Hac duce tuta via eſt.

2. Ita eſt: *Te duce tuta via eſt.* Agar cum Iſmaële filio in deſerto à recto tramite aberrantem Angelus de cœlo lapſus in viam rectam reduxit: *Errabat in ſolitudine Berſabee*, &c. Joſephum in agro errantem vir quidam edocuit, quâ viâ in Dothaim ſecurè ad fratres ſuos perveniret: *Invenitque eum vir errantem in agro*, &c. Ovem illam in ſolitudine à grege ſuo aberrantem paſtor ille bonus in viam rectam, & ad ovile ſuum retroduxit: *Vadit ad illam, quæ perierat, donec inveniat eam*, &c.

Geneſ. 21. 14
Geneſ. 37. 15
Luc. 15. 4

O pien-

O pientissima Domina! quot peccatorum myriades, per cœcos voluptatum labyrinthos tendentes, & sic à toto cœlo aberrantes per SS. Rosarium tuum ad cœlestis patriæ tramitem reduxisti? Funiculus ille coccineus è fenestra quondam suspensus, in devastatione Jericho universæ domui Rahab tutissimum salutis signum extitit: *Appendit funiculum coccineum in fenestra, &c.* Josue. 2. 21 Pluribus autem, imò innumeris Sacratissimum Rosarium MARIÆ è peccatorum cœno & dux & semita salutis fuit; & nunquid *funiculus triplex difficile rumpitur?* Ecclef. 4. 12 Funiculus ille triplex pulcherrima figura Sacratissimi Rosarii est, quod tria Sacratissima mysteria, videlicet: *Gaudiosa, Dolorosa, & Gloriosa* connectit, epitomenque præsignat totius Novi Testamenti & doctrinæ Christianæ, in hoc enim cuncta salutis nostræ mysteria & vita Christi JESU ac SS. Matris ejus piâ meditatione recolitur.

Proinde quod olim fuit fortissimæ Mulieri Thebanæ fragmen molæ, quo impii Abimelechi caput confregit: *Et ecce, una mulier fragmen molæ desuper jaciens, illisit capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.* Judic. 9. 53

Quod Judithæ heroinæ fuit gladius, quo in castris Assyriorum arrogantissimum Holofernis caput resecuit: *Cumque evaginâsset illum, apprehendit comam capitis ejus, & ait: Confirma me DEUS in hac hora; & percussit bis in cervicem ejus, & abscidit caput ejus.* Judic. 13. 9

Quod Davidi Puero funda fuit & lapis, quibus Goliam immanem illum Gigantem & carneam turrim generosè stravit: *Prævaluitque David adversùm Philistæum in funda & lapide.* 1. Reg. 17. 50

Quod Jaheli fuit clavus ille ferreus, quo dormientem in tentorio Sisaram terræ affixit: *Tulit itaque Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens pariter & malleum; & ingressa absconditè & cum silentio posuit super tempus capitis ejus clavum, percussumque malleo defixit in cerebrum usque ad terram: Qui soporem morti consocians defecit, & mortuus est.* Judic. 4. 21

Quod denique Joabo fuerunt tres illæ lanceæ, quibus cor Absolonis impiissimi parricidæ in quercu pendentis transverberavit: *Tulit ergo tres lanceas in manu sua, & infixit eas in corde Absolon.* 2. Reg. 18. 14

Hoc nobis Christicolis Sacratissimum Rosarium est; fragmen, inquam, molæ: quo insidiantis diaboli caput conterimus; gladius, quo inimicos S. Matris Ecclesiæ humiliamus; funda & lapis, quibus contra carnem, mundum & dæmonem prævalemus; clavus ferreus, quo tentationes & passiones affigimus; & triplex tandem lancea, quâ contra omnes animæ, corporisque hostes decertamus: *Qui ex toto corde*, inquit Michaël ab Insulis, *ad serviendum Virgini in hac fraternitate se obtulerit; eamque toties salutaverit, ejusque dulce Filii nomen toties devotè invocaverit, finaliter non peribit.* O verba consolatione plena! Mich. ab Insul. l. de Confrat. Rosar.

3. Verùm progrediamur ulteriùs. Ubi minutæ sunt aquæ diluvii, & odoratus est Dominus holocausti Noëmici suavitatem, placuit Divinæ Majestati de non ampliùs in ducendo diluvio certam statuere tesseram; in quem finem arcum tricolorem, seu iridem in nubibus cœli radiantem assignavit:
Genes. 9. 13 *Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum fœderis inter me, & inter terram.*

Cornel. hîc. Cornelius à Lapide per hanc iridem Verbum incarnatum. & carne velatum subaudit, per triplicem autem colorem, viridem videlicet, gratiarum & virtutum ejus florem, per rubicundum ejus cruentam passionem, & per cæruleum, seu cœlestem, assiduam ejus contemplationem & orationem, &c.

Addamus nos, quòd hic tricolor arcus pulcherrimum sit Sacratissimi Rosarii Symbolum, quod in tribus potissimùm coloribus, seu mysteriis *Gaudiosis, Dolorosis, & Gloriosis* consistit. Et quid color viridis aliud præsignat, quàm incarnationem Verbi, per quam prima salus & spes mundo apparuit, quæ peculiariter in primis quinque gaudiosis elucent mysteriis? Et quid color purpureus in iride aliud adumbrat, quàm dolorosa illa quinque Dominicæ Passionis mysteria, in quibus pretiosissimus orbis Salvator JESUS pro nostra, omniumque salute omnem sanguinem profudit, & dolorosa Mater ejus MARIA versa est in sanguinem; ita B. Albertus Magnus:
B. Albert. Magn. serm. Dom. Advent. *B. Virgo*, inquit, *conversa est in sanguinem, quando intellexit dulcissimum Filium suum traditum & captum*, &c. Et quid cæruleus ille, igneo nonnihil & subflavo mystus color, aliud in arcu illo nobis demonstrat, quàm gloriosa illa quinque mysteria, quæ gaudium annuntiârunt universo mundo? O anima Christiana! *Vide arcum, & benedic eum, qui fecit illum*, positus enim est
Eccles. 43. 12 hic arcus mysticus in signum pacis & fœderis DEUM inter & hominem, cœlum inter & terram: *Habentibus devotionem*, ait B. Alanus, *ad ipsam* (B.
B. Alanus p. 5. cap. 4. Virginem in SS. Rosario) *signum est permagnum ordinationis & prædestinationis ad gloriam.*

4. De Moyse recensent Sacræ Litteræ, quòd, cùm oves Jethro pasceret, eas aliquando ad interiora deserti minaverit, ut orationi & silentiori contemplationi vacaret intensiùs. Et ecce ubi ad montem Horeb & ad intimam pervenit eremum, subitò advertit rubum quendam ardentem, & in
Exod. 3. 2 igne incombustum: *Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi: & videbat, quòd rubus arderet, & non combureretur.* Ignis hæc erat visio,
Cornel. hîc. quia ingens latebat Sacramentum: *Ignis in rubo*, ait Cornelius, *est DEUS in carne, sive Verbum caro factum.* Et quisnam erit ille rubus, in quo Dominus (Theodoretus putat fuisse Filium DEI) Moysi opilioni apparuit? Aliqui dumetum fuisse asserunt sentibus horridum, alii verum rubum, seu fruticem hamatum, qui vel solo vulnerabat attactu. Sed Eucherius in hunc locum affirmat fuisse rosetum sylvestribus abundans rosis. In hoc ergo spinoso ro-

set•

feto placuit Divinæ Bonitati sese Moysi reddere spectabilem, ut illum & afflictos consolaretur Judæos, tum temporis intervallo sub intolerabili Ægyptiorum jugo vix non oppressos: *Vidi afflictionem eorum, &c.*

En Cliens Mariane pulcherrimum Sacratissimi Rosarii typum. Rosa Sylvestris quinque distinguitur foliis, & Rosarium per quinquagenas dividitur. Rosa ista corpori medicinalis est, plùs SS. Rosarium animæ. Rosa illa licet non culta grati spargit odoris fragrantiam, Rosarium usque ad ultimos terræ fines suavissimum extendit virtutis odorem. Rosa ista vel alba, vel rubea, vel flava est, an non triplex iste color tria Sacratissimi Rosarii mysteria pulcherrimè adumbrat? O beatissima Virgo & Regina Sacratissimi Rosarii, tu per illud rosetum, in quo Dominus Moysi apparuit, præsignata es: *Ut frutex*, ait S. Gregorius Nyssenus, *incendit ignem, & non crematur: itidem etiam Virgo & lumen parit, & non corrumpitur.* Quantam ergo fiduciam, O Sodales Mariani! in hac Sacratissima Deipara possumus collocare, si illam ut Matrem ac Reginam nostram filiali colimus, ac diligimus amore? *Salutate Mariam, quæ multùm laboravit in vobis.* S. Gregor. Nyss. orat. de Christ. Nat. Rom. 16. 6

5. David quondam per citharam suam malignum spiritum à Saule fugavit: *David tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & leviùs habebat; recedebat enim ab eo spiritus malus.* Cithara hæc Sacratissimi Rosarii figura extitit, tolle hanc citharam mysticam, si te invadit diaboli & carnis tentatio, si te undique apprehendunt mala, cithariza, quantùm potes, & recedet à te spiritus malus, & meliùs habebis: *Bonum est confiteri Domino, & psallere nomini tuo Altissimè! ad annuntiandum manè misericordiam tuam, & veritatem tuam per noctem, in decachordo, psalterio, cum cantico in cithara.* 1. Reg. 16. 23 Psal. 91. 1

Et quis ignorat, quàm potentes fuerint unius Moysis preçes, quæ totius populi impetrârunt salutem; dum enim justissimum Numen ob conflatum & adoratum aureum vitulum populum vellet disperdere: *Dimitte me, ut irascatur furor meus contra eos:* Moyses reposuit: *Recordare Abraham, Isaac & Israël, servorum tuorum, &c.* Et quid sequitur? *Placatusque est Dominus, ne faceret malum, quod locutus fuerat adversùs populum suum.* Vide hîc, & considera, anime mi! quomodo unius Moysis oratio Omnipotenti DEO manus ligaverit, ne populum peccantem & idololatrantem à facie terræ deleret. Si tantùm valuit apud DEUM unius hominis justi oratio; quantò mâgis proderit oratio multorum justorum? Si decem fuissent justi in Sodomis, non fuissent civitates illæ cœlesti igne subversæ: *Quid si inventi ibi fuerint decem? & dixit: Non delebo propter decem.* Plures sine dubio justæ & innocentes sunt animæ in Archifraternitate Sacratissimi Rosarii, quæ à Solis ortu usque ad ejus occasum se extendit; quid ergo tot piæ mentes apud DEUM poterunt efficere? Exod. 32. 10 Genes. 18. 32

Oratio

Josue. 10. 12 Oratio Josue Solem ad occasum properantem sistebat: *Sol contra Gabaon ne movearis.* Oratio Ezechiæ eundem Solem decem lineis retrogredi fecit: *Et reversus est Sol decem lineis per gradus, quos descenderat.* Oratio Eliæ mundo pluviam impetravit: *Oravit & cœlum dedit pluviam, & terra dedit fructum suum.* Oratio Jonæ de abysso maris & utero piscis ad Dominum penetravit, eumque ab interitu eripuit: *De ventre inferi clamavi, & exaudisti vocem meam.* Oratio Susannæ, cùm omne abesset consilium humanum, ad cœlos pervenit, eamque pristinæ saluti & honori restituir: *Exaudivit autem Dominus vocem ejus.* Quid apud DEUM non faciet tantus populus Confraternitati Sacratissimi Rosarii inscriptus: *Impossibile est*, ait S. Ambrosius, *preces multorum non exaudiri*; & si illæ non exaudirentur, exaudiet tamen Filius Matrem: *Advocatam*, subintrat hîc Mellifluus, *habere vis ad Christum? ad Matrem recurre: Exaudiet utique Matrem Filius.*

Isa. 38. 8. Jacob. 5. 18 Jonæ. 2. 3 Dan. 13. 24 S. Ambros. sup. ep. ad Rom. S. Bernhard. serm. de Nat. B. V.

Exod. 32. 13 6. Observandus est autem hic ille modus, quo Moyses pro salute populi ad DEUM oravit, ejusque furorem mirè placavit: *Recordare*, inquiebat, *Abraham, Isaac & Israël*, seu Jacob, &c. En rursus typum elegantissimum in Sacratissimo Rosario B. V. MARIÆ expletum. Abraham repræsentavit prima quinque mysteria gaudiosa, ad Abraham enim promissiones de Verbo incarnando factæ sunt: *Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit*; de quo Veritas Christus: *Abraham exultavit, ut videret diem meum, vidit, & gavisus est.* Cui & Dominus risum fecit, cùm ei Isaacum communicavit. En mysteria gaudiosa. *Recordare Isaac.* Et nunquid in Isaaco quinque alia & dolorosa Sacratissimi Rosarii mysteria adumbrata sunt, dum sese voluntariè DEO ad victimam præsentavit, & ligna holocausti propriis humeris ad montem *Dominus videbit* transportavit: *Tulit quoque ligna holocausti, &c.* Vis & mysteria gloriosa? *Recordare Jacob*, qui post longam à fratre Esau exantlatam persecutionem in Mesopotamiam fugiens, ac in via dormiens mirabilem illam scalam vidit, per quam Angeli in cœlum ascendebant, & in terram descendebant, viditque Dominum innixum scalæ se consolantem, unde evigilans gaudio & stupore plenus exclamavit: *Verè Dominus est in loco isto: Non est hic aliud nisi domus DEI & porta cœli.* En hîc umbram Rosarii gloriosi & mysteriorum ejus.

Rom. 1. 16 Joan. 8. 56 Gen. 21. 6 Gen. 22. 6 Genes. 28. 12

Anima Christiana! si cum Moyse desideras Omnipotenti DEO ligare manus, ne te secundùm tua demerita puniat, & in æternùm à facie sua projiciat: *Dimitte me, ut irascatur furor meus*; En habes fortissimum ligamen, Sacratissimum Rosarium. Imitare proinde hunc orandi modum per quinque Sacratissima mysteria: *Recordare* Domine Pater, Deus cœli & terræ, Filii tui incarnati, &c. *Recordare* Filii passi & crucifixi; *Recordare* Filii tui gloriosè à mortuis resurgentis, ac Sacratissimæ Matris ejus Mariæ, quæ omnium horum quindecim mysteriorum particeps fuit, & ob gratiam ac merita illorum

Exod. 32. 10

rum

rum dimitte universa delicta nostra, &c. Talis *oratio humiliantis se nubes penetrabit, & non descendet, donec altissimus aspiciat.* Eccles. 35. 21

7. Ad confirmandam hanc veritatem occurrit mirabilis illa expugnatio, quâ Josue invictissimus belli Dux juxta ac pientissimus Jerichuntem, civitatem munitissimam expugnavit: *Igitur omni populo vociferante, & clangentibus tubis, postquam in aures multitudinis vox sonitusque increpuit, muri illico corruerunt: & ascendit unusquisque per locum, qui contra se erat, ceperuntque civitatem, &c.* Josue. 6. 20 Si Josue ad expugnationem mœnium ferreos admovisset arietes, quibus olim Romani ad dejiciendos muros utebantur, si tormenta bellica applicâsset, prout nunc temporum intervallo in belli expeditionibus adhiberi solent; si transversis cuniculis hostium excepisset cuniculos, & ope pulveris nitrati muros, turres, domosque solo æquâsset, non equidem mirarer Jerichuntem tam subitò destructam, eversam, dirutam ac depopulatam; sed quòd ex solo populi clamore tubarumque sonitu, muri illicò corruerint, res altioris indaginis est.

Observa, anime mi! *Jericho*, ait Lyranus, *significat civitatem culpæ, quam fecit amor sui usque ad contemptum DEI*, Lyran. hîc. cujus muri dejiciuntur non tam per Verbum DEI, quàm & per clamorem populi, tubarumque sonitum, hoc est, prout ulteriùs commemorat idem Lyranus, *clamore devotæ orationis*, dum videlicet Sodales & Confratres Sacratissimi Rosarii uno quasi ore & voce ad cœlum clamant, & in animo devoto, contrito, ac humiliato coronam B. Virginis recitant, in qua publica oratione illud Sapientis verificatur: *Frater, qui adjuvatur à fratre, quasi civitas firma*; Proverb. 18. 19 & si Os Veritatis locutum est: *Si duo ex vobis consenserint super terram; de omni re, quamcunque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in cœlis est; ubi enim duo vel tres congregati sunt in Nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Matth. 18. 19 Quantò magis fiet, & orantium exaudietur supplicatio, si tot millia Confratrum ac Sororum in Sacratissimo Rosario consenserint in unum, & per manus pientissimæ Matris ac Reginæ suæ vota ac preces suas SS. Trinitati obtulerint? *Quidquid illud*, ait Mellifluus, *quod offerre paras, MARIÆ commendare memento, si non vis sustinere repulsam.* S. Bernhard. lib. 11. florum. cap. 6

8. Pro dictorum coronide duas consideremus Reginas, quarum prima est Bethsabee, quæ ubi ad Salomonem filium ingressa est, ut Adonias Abisag Sunamitidem postularet in uxorem, mox à Rege repulsam tulit: *Quare postulas Abisag Sunamitidem Adoniæ? postula ei regnum.* 3. Reg. 2. 22 Econtra Regina Esther à Rege Assuero plùs obtinuit, quàm unquam ausa fuit postulare: *Si inveni gratiam in oculis tuis ô Rex, & si placet tibi, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro*; Esther. 7. 3 cujus justæ petitioni non solùm Rex annuit, sed & dimidium regni sui ultro illi in donum gratuitum

Esther. 5. 6 obtulit: *Etiamsi dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis.* Et quare, obsecro, una Regina suæ petitionis patitur repulsam, & alteri plus, quàm postulat, donatur?

Adverte: Non erat conveniens Bethsabee intercessio, quia Adonias per illas nuptias clam & subdolè ad ipsum Salomonis suspirabat regnum, quapropter eodem adhuc die à sapientissimo illo Rege interfectus est. Econtra Regina Esther omnium oculis gratiosa figuram B. Virginis & Reginæ Sacratissimi Rosarii sustinuit, de illa enim Sacræ Paginæ commemorant: *Ipsa autem roseo colore vultum perfusa, & gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animum.* Nota τὸ *roseo colore*, MARIA enim est *quasi plantatio rosæ in Jericho*; Supra quod Richardus à S. Laurentio: *MARIA*, inquit, *rosa dicitur, sed Jerichuntina, quia in Jericho crescunt rosæ speciosissimæ, habentes centum quinquaginta folia*, quot integrum Rosarium in se continet Ave MARIA. O felix anima! si sæpiùs hanc Sacratissimam Rosarii Reginam ejusmodi roseo serto coronaveris: *Audi Fili mi*, ait Sapiens, *ne dimittas legem Matris tuæ, ut addatur gratia capiti tuo, & torques collo tuo.* Torques Sacratissimum Rosarium est, ex pulcherrimis & variarum virtutum catenulis compositus, & pretiosissimis interstinctus gemmis, quò cœli Magnates conspicui sunt & Clientes Mariani. Eja age, quisquis es, prudens Lector, & tu in Sacratissima Virgine lauda DEUM, laus enim MARIÆ est laus DEI; apprehende arma & scutum, Sacratissimum Rosarium tuum, quod quotidie in obsequium Magnæ Matris tuæ evolves, *ut addatur gratia capiti tuo*, & tandem vita æterna.

Esth. 15. 8

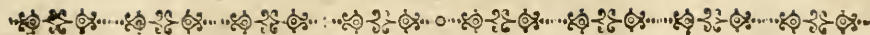
Eccles. 24. 18

Richar. à S. Laur. l. 12. de Laud. V.

Prov. 1. 8

CON-

CONSIDERATIO LXVIII.

B. Virgo in *SS.* Scapulari clientibus ſuis in hac & in altera vita benigna Mater eſt.

Clypeus eſt ſperantibus in ſe.
Prov. 30. 5.

1. DAvid formâ egregiâ adoleſcens, cui non minùs auctoritatis, quàm gratiæ inerat, cùm contra Goliam Philiſtæum, immanem illum gigantem, in arenam nunc deſcenderet, ſingulari cum illo dimicaturus duello, priùs ſeſe ad hanc pugnam baculo ſuo paſtoritio, quinque limpidiſſimis lapidibus, fundâ & perâ armavit, quibus armis & DEI potiſſimùm protectioni confiſus generoſo animo hoſtem ſuum aggreſſus eſt, & potenti virtute ſuperavit; *Trajectoque cavo terebravit vulnere frontem.* Audi Scripturam: *Et* 1. Reg. 17. 49

misit manum suam in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percussit Philistæum in fronte, &c.

Iob. 7. 1 Anima Christiana! Et nunquid *militia est vita hominis super terram?* Pugnandum tibi erit, nolis, velis cum dæmone, carne, mundo, morbis, tentationibus, aliisque innumeris periculis ac miseriis, ac tandem cum ipsa morte; proinde maturè in rem & salutem tuam vigila, atque de armis, quibus inimicos tuos expugnare valeas, tibi provide; arma autem Christiani hominis potissimè sunt baculus, quinque lapides, funda & pera. Per baculum Davidis D. Augustinus crucem Dominicam subaudit, sicut enim canis baculum, sic diabolus formidat crucem; per quinque lapides rectè quinque SS. Christi Vulnera intelliges, per fundam SS. Rosarium, & per peram SS. Scapulare, quibus Spiritualibus instructus armis infernalem Goliam, omnesque hostes tuos facili conatu superabis.

S. Augustin. serm. 197.

Annal. Angliæ l. 7. c. 5 De Arcturo Angliæ Rege recensent Britanniæ Annales, quòd clypeum sibi parari jusserit, in cujus interiore facie B. Virgo cum JESU parvulo Filio eleganti penicillo erat depicta, in quam SS. Deiparam quoties in bello aliquod imminebat periculum, Rex oculorum aciem conjiciebat, ejusque opem impensiùs implorans de hoste gloriosè triumphabat. Contigit aliquando, cùm in cruento prælio milites jamjam meditarentur fugam, ut Rex inverso scuto pretiosissimæ Virginis ac Deiparæ imaginem trepidantibus ostentaret militibus, elatâ exclamans voce: *Ecce quâ nos militamus;* ad cujus beatissimæ Virginis & dulcissimi Filii conspectum milites de novo confirmati, resumpto animo in hostiles irruêre turmas, & inimicum exercitum ingenti clade profligârunt: Cui clypeo exinde Rex hæc verba insculpi voluit: *MARIA salus patriæ.*

P. Andr. à S. Theres. Carmel. & plures ali. Hunc Arcturum Regem anno salutis nostræ 1620. in pugna ad Pragam probè imitatus est Venerabilis P. Dominicus à JESU MARIA, Carmelitarum Discalceatorum Generalis ac Præpositus dignissimus, vir morum innocentiâ & sanctitatis famâ notissimus, qui in cruento illo prælio, in quo à Serenissimo Bavariæ Duce Maximiliano tessera militaris *Sancta MARIA* erat, non duntaxat exercituum Dominum in cruce sublimem, tanquam ante ambulonem, sed & in pectore pro lorica & scuto inexpugnabili B. Virginis MARIÆ effigiem præferebat, quorum ope acies hostiles pulsæ, hostis cæsus, & insignis victoria in summum Reipublicæ Catholicæ commodum reportata est in Octava omnium Sanctorum, Dominica 22. post Pentecosten, ubi Evangelium cantari solet: *Reddite ergo, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt DEI DEO;* quam exinde sacram Deiparæ imaginem Serenissimus Bavariæ Dux & paulò pòst S. R. I. Elector Maximilianus hoc inscripto exornavit: *Clypeus est sperantibus in se,* cui Divæ Virgini & Matri, Carmelitarum gloriæ & Ecclesiæ Orthodoxæ protectrici, pro Emblemate scutum

Luc. 20. 25

Prov. 30. 5

tum mucronatum, prominente in ejus medio cuſpide, ſubjicimus, cum inſcripto: *Tutatur & armat*; vel ſcutum Joſue, quo urbem Hai expugnavit: *Leva clypeum contra urbem Hai, quoniam tibi tradam eam, cum Lemmate:* Joſue. 5. 18

Præſidium & decus.

Ita, ô beatiſſima Virgo, in SS. Scapulari & nobis ſcutum & lorica es, tutans & armans, defendens & arcens, *tutela, decusque.*

2. David invictisſimus belli Dux, ubi ad regale ſolium evectus eſt, in urbe Solymæa juxta arcem Sion fortisſimam turrim ex quadris lapidibus ferro & plumbo indiſſolubiliter compactis, cum propugnaculis conſtruxit, ex qua non gladios aut lanceas, non arcus aut tela, neque alia inſtrumenta bellica, ſed meros clypeos appendit: *Mille clypei pendent ex ea: Omnis armatura fortium.* Ad quid, obſecro, tot clypei in Davidica turri? Si litteram inſpicis, David ſcuta illa bellica non tam ad terrorem inimicorum, quàm ad ſplendorem civitatis ſuæ in eminentiori turris loco ſuſpendit. Verùm SS. Patres per hanc turrim Davidicam communiter cum Eccleſia SS. Deiparam intelligunt, quæ *terribilis eſt ut caſtrorum acies ordinata*, ex qua mille clypei pendent: *Mille clypei*, ait S. Doctor Angelicus, *ſunt mille remedia contra quævis pericula ex beata Virgine pendentia.* Cant. 4. 4 Cant. 6. 9. S. Th. Aq. Opuſc. 4.

Eques ille optimis adornatus operimentis, qui contra impium Heliodorum, orantibus Machabæis, pugnabat, *Videbatur arma habere aurea.* Aliàs videbantur in aëre per quadraginta dies *curſus equorum per ordinem digeſtos, & congreſſiones fieri cominus, & ſcutorum motus, & galeatorum multitudinem gladiis diſtrictis, & telorum jactus, & aureorum armorum ſplendorem, omnisque generis loricarum.* Aliàs etiam *refulſit ſol in clypeos aureos & æreos: reſplenduerunt montes ab eis, & reſplenduerunt ſicut lampades ignis.* O Virgo pretioſisſima! tu in Archifraternitate benedicti Scapularis tui clientibus tuis non galea & lorica tantùm, ſed & ſcutum aureum es, galea enim ſolùm caput tegit, lorica pectus & humeros, ſed ſcutum integrum tutatur corpus; erant enim antiqua illa ſcuta bellica tantæ magnitudinis, ut unum eorum totum hominem facilè tegeret, atque à telis totum corpus defenderet: Talis, inquam, clypeus, ô beatiſſima Virgo de monte Carmelo es, totum corpus Eccleſiæ protegens, & mundum tuo tutans patrocinio: *Dudum*, ait S. Fulgentius, *cœlum & terra ruiſſent, niſi MARIA precibus ſuſtentaſſet*; & S. Antoninus: *Data eſt tibi, ô Domina, omnis poteſtas in cœlo & in terra, ut quidquid volueris, valeas efficere.* 2. Mach. 3. 25 2. Mach. 5. 3. 1. Mach. 6. 39 S. Fulgent. lib. 4. Mytholog. S. Antonin. ſerm. 2. de Coronat. MARIÆ.

3. Cæterùm varii varia in suis clypeis ac signis gentilitiis volebant pingi, ac insculpi Symbola. Wenceslaus Imperator in scuto suo navim incidi voluit, cum Lemmate: *Ventis parendum.* Otto Wittelspachius apud Lukium Equum Trojanum, cum inscripto: *Audendum.* Alexander de Medicis primus Hetruriæ Dux Rhinocerotem, cum Epigrapha: *Non redeo nisi victor*, Stanislaus Hossius venationis amans, venatorem humeris cervum portantem, cum Lemmate: *Onus meum leve.* Olympia Ursina in scuto suo flammam adumbrari voluit acuminatam, cui inscripsit: *Nunquam deorsum.* In scuto Lacedæmonum erat exaratum: *Aut in hoc, aut cum hoc.* In scuto Myrtili: *Auxilium nunquam deficiens.* Veneti in clypeo suo canem quondam præsentabant acuminato torque armatum, cum Lemmate: *Sauciat, & defendit.* Comes Abenspergicus, ubi Ratisbonæ Cæsaris militiæ & obsequio duos & triginta filios donavit, pro Symbolo aquilam cum pullis suis, solem intuentibus, adumbrari jussit, cum Lemmate: *Fideles omnes, generosi omnes.* Romani etiamnum hodie in scuto suo gentilitio has quatuor tenent litteras: S. P. Q. R. Originem hujus Emblematis ex Joanne Carthagena accipe: Sabini, gens generosa & bello assueta, cum contra Romanos cruentum quondam bellum gererent, in scutis ac vexillis suis has quatuor litteras pingi, & insculpi voluerunt: S. P. Q. R. quod idem est: *Sabino Populo Quis Resistet?* quibus ex altera parte Romani ad bellum provocati eisdem verbis in vexillis & clypeis suis exaratis, respondebant: S. P. Q. R. hoc est: *Senatus Populus Que Romanus.* Fit pugna, vincunt Romani, subjugantur Sabini, & ut perpetuam dicti Romani ex hac parta insigni victoria haberent memoriam, ejusmodi quatuor litteras S. P. Q. R. in suo scuto gentilitio in Capitolio & passim super palatiorum portas adhuc hodie conservant.

Ioan. Carthag. & alii.

Anima Christiana! hîc rogo te, subsiste paulisper, & attentiore mente hæc moderna ac ferrea tempora considera, in quibus ob demerita nostra à justissimo Numine assiduis conterimur bellis; & nunquid DEUS districtissimus scelerum Vindex in scuto & vexillo, quod contra nos erexit modò, has quatuor nobis exhibet litteras: S. P. Q. R. quas ita expono: *Scelera Punituro Quis Resistet?* Non Angeli, non Sancti, non mortales & creaturæ omnes. Pentapolim consule igne cœlesti subversam, mundum universum per cataclysmum submersum, atque alia sexcenta, imò innumera flagella, quibus rebellem mundum omni tempore castigavit DEUS, unde rectè Balaam: *Cujus fortitudo similis est Rhinocerotis*, quod fortissimum ac ferocissimum animal à nullo hominum domari, aut teneri potest: *Cornua Rhinocerotis cornua illius, in ipsis ventilabit gentes usque ad terminos terræ.*

Genes. 19. 25
Gen. 7. 23
Num. 14. 8
Deuter. 33. 17

Verùm confidite, Clientes Mariani, præsertim qui clypeum salutis, SS. Scapulare gestatis, confidite, inquam, ecce beatissima Virgo de monte Car-

Carmelo *obviat vobis quasi Mater honorificata*, & irato Numini ac dulcissimo Filio aliud monstrat vexillum ac scutum, in quo pariter quatuor illi characteres auro sunt consignati: S. P. Q. R. quasi diceret: Fili mi! si solam attendis justitiam semotâ omni misericordiâ, rectè humanum deles genus, & quis resistet tibi: *Scelera Punituro Quis Resistet*? Sed ecce, tibi exhibent fratres mei in Sacro Scapulari aliud vexillum & salutis scutum, in quo pari modo quatuor illæ sunt pictæ litteræ: S. P. Q. R. hoc est: *Scapulare portans Quando Rogat*; & quemadmodum funiculus ille coccineus in excidio Jerichuntino universæ domui Rahab salutis signum extitit: *Appendit funiculum coccineum in fenestra*: ita & benedictum Scapulare, siquis devotè gerit, piè & Christianè vivit, *signum salutis est, salus in periculis, fœdus pacis & pacti sempiterni.* Eccl. 15. 2 Josue 2. 21

4. Videtur mihi SS. Deipara in Archifraternitate SS. Scapularis, ut quondam Rebecca, de qua Sacræ Paginæ commemorant, quòd hæc sollicita Mater dilecto filio suo Jacob vestimenta valde bona & odorata procuraverit: *Et vestibus valde bonis, quas apud se habebat domi, induit eum, pelliculasque hœdorum circumdedit manibus, & colli nuda protexit*, ut sic faciliori modo supremam à Patre moribundo reciperet benedictionem. Sed neque irritus fuit Matris ille conatus, *statim* enim *ut* pater *sensit vestimentorum illius fragrantiam, benedicens ille ait*: *Ecce, odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: Det tibi DEUS de rore cœli*, &c. Genes. 27. 15

En pulcherrimam figuram in RR. PP. de monte Carmelo, & in Confratribus SS. Scapularis adimpletam, quibus tanquam filiis suis præ cæteris dilectis pientissima Virgo & sollicita Mater de vestibus valde bonis & virtutum odore fragrantibus providit, & colli nuda benedicto Scapulari suo, ceu scuto protexit. Originem huius Archifraternitatis sic accipe. Anno à partu Virgineo 1240. in Ecclesia DEI floruit Beatus Simon Stock Anglus Sacri Ordinis Carmelitarum Prior Generalis, qui, cùm SS. Virginem Deiparam impensiùs coleret, ardentissimis precibus ab ea flagitavit, ut aliquod amoris signum monstrare dignaretur, cui SS. Virgo Angelorum stipata catervis, & immenso circumdata splendore apparuit, eique Scapulare Ordinis tradidit, dicens: *Accipe dilectissime, hoc tui Ordinis Scapulare, meæ Confraternitatis signum, tibi & cunctis Carmelitis privilegium: In quo quis moriens æternum non patietur incendium. Ecce, signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis & pacti sempiterni.* Hac cœlesti veste indutus B. Simon tam insigne donum & peculiare amoris erga se ac Sacrum Ordinem monimentum palam prædicare cœpit; hinc factum est, quòd non cives tantùm, & agrestes, sed & Imperatores, Reges, Duces, Magnates, Illustres ac Nobiles utriusque sexûs, imò & Summi Pontifices ad hanc Sodalitatem convolârint, & Sacrum Scapulare receperint. Observat autem hìc rectè de Lezana, quòd prædicta R. P. Joan. Bapt. de Lezana de Patronatu B. V. & passim alii.

ver-

verba beatissimæ Virginis non simpliciter & absolutè, prout jacent, sint intelligenda, sed quantum ex parte Virginis & efficacissimæ ejus intercessionis pro illis Confratribus, qui non gentiliter, sed Christianè vivunt, mandata DEI observant, & simul devotè SS. Scapulare gestant, adimplentes leges & statuta Sodalitatis Mariane, illi sunt veri filii MARIÆ, cœlestis illius Rebeccæ, quibus à Dilectissimo Filio suo Christo JESU omnem benedictionem impetrabit: *Ecce odor Filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.*

5. Verùm non solùm favet SS. Deipara hîc in vita suis clientibus sacrum Scapulare gestantibus, sed & defunctis per potentissimam suam intercessionem mirè solet esse propitia. Caleb filiæ suæ Axæ, dum Othonieli viro fortissimo nupserat, pro dote & hæreditate terram irriguam assignavit:
Josue. 15. 19 *Da mihi benedictionem: Terram australem & arentem dedisti mihi, junge & irriguam. Dedit itaque Caleb irriguum superiùs & inferiùs.* Confide, Confraternitas SS. Scapularis titulo DEI Genitricis decorata, tu es illa Axa Sponsa, cui Dominus pro dote dedit irriguum superiùs & inferiùs, seu supra & infra; superiùs hîc in terra pro fratribus & sororibus tuis adhuc in vita degentibus quàm plurima privilegia, communicationem bonorum operum, precum, suffragiorum & cæterorum bonorum spiritualium, & inferiùs in purgatorii flammis existentibus proximo post obitum Sabbato liberationem. Juvat hîc pro asserti confirmatione audire diploma Pauli V. Pontificis Maximi, quòd incipit: *Patribus Carmelitis populus Christianus potest piè credere de adjutorio animarum Fratrum & Confratrum Sodalitatis B. M. V. de monte Carmeli, videlicet beatissimam Virginem animas Fratrum & Confratrum in charitate decedentium, quæ in vita habitum gestaverint, & castitatem pro suo statu coluerint, Officiumque parvum de B. V. M. recitaverint, vel si recitare nesciverint, Ecclesiæ jejunia observaverint, & feria 4. & Sabbato à carnibus abstinuerint, nisi ubi in iis diebus Nativitatis Domini Festum inciderit; suis intercessionibus continuis, piisque suffragiis & meritis, ac speciali protectione post eorum transitum, præcipuè in die Sabbati, qui dies ab Ecclesia eidem B. Virgini dicatus est, adjuturam.*

Diploma Pauli V. Pont. Max. editum anno Dom. 1612.

De Jeremia refert Sacer Codex, quòd eum in lacum Melchiæ projecerint, in quo non erat aqua sed lutum, ut ibi in cœno usque ad collum mersus moreretur; sed Abdemelech ejus misertus veteres submisit pannos, quos per funiculos ad Jeremiam demisit, & sic eum de lacu miseriæ & de luto fœcis rursus
Jerem. 38. 15 in lucem eduxit: *Et extraxerunt Jeremiam funibus, & eduxerunt eum de lacu.* Per hunc lacum & obscurum barathrum rectè purgatorium intelligimus, in quod veteres dimittimus pannos, dum per SS. Scapulare & merita B. Virginis DEum rogamus, quatenus animas de lacu hoc inferiori & umbra mortis misericorditer liberare dignetur. Oportat hîc audire Bullam Clementis VII.

Die

Die quo à sæculo hujusmodi purgatorium accesserint, ipsa Virgo gloriosa DEI Genitrix MARIA Sabbato sequenti post illorum Confratrum seu Religiosorum ac Sororum obitus, visitando, à pœnis purgatorii hujusmodi eorum animas liberabit. Bulla Clementis VII. an. Dom. 1528.

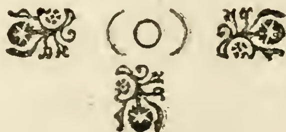
Recordor hîc Petri Apostolorum Principis, qui, cùm aliquando non haberet, quo vectigal seu didrachma in Capharnaum solveret, jussu Magistri sui hamum in mare misit, & in pisce capto staterem invenit: *Vade ad mare, & mitte hamum, &c.* Matth. 17. 27 Anima Christiana! imitare Petrum, prehende hamum, SS. Scapulare, mitte illud in mare, hoc est, attestante D. Thoma Aquinate, in purgatorium, verè mare amarum, *Quia nullus,* ait idem, *in toto mundo amarior cruciatus invenitur,* & eris pisces & animas capiens. S. Thom. in Suppl. tertiæ partis.

6. Elisæus ope pallii Eliæ, quod ab ascendente in cœlum ad sui memoriam huic dignissimo Discipulo relictum fuerat, Jordanem divisit, siccoque pede eum transivit: *Et levavit pallium Eliæ, quod ceciderat ei: reversusque stetit super ripam Jordanis, &c.* 4. Reg. 2. 13 Si vis, anime mi! securè Jordanem (quod nomen idem est, quàm flumen judicii) in morte tua transire, arripe pallium Eliæ, hoc est, benedictum Scapulare, serva regulas, ac Christianè vivas, & tutus ante tribunal Christi comparebis.

Loth Ahrahami fratri è Sodoma egredienti Angeli suasere, ut, si vitam & animam suam ab incendio salvare velit, ad montem se reciperet: *In monte salvum te fac, ne & tu simul pereas.* Genes. 19. 17 An non mundus iste immundus similis est Pentapoli plenus iniquitatibus? *Mundus totus,* ait dilectus Christi Discipulus, *in maligno positus est,* 1. Ioan. 5. 19 ubi S. Augustinus legit: *In malo igne positus est,* & Cornelius: *Experientia nos docet quàm mundus instar Sodomæ plenus sit cupiditate, superbiâ, fraude, luxuriâ, gulâ, avaritiâ, omnique malo, &c.* Cornel. hîc. Si vis ergo, anime mi! inter tot tentationes & pericula salvare animam tuam: *In monte salvum te fac, ne & tu simul pereas,* hoc est, in monte Carmeli per SS. Scapulare, quod est clypeus & signum salutis, *in quo quis moriens æternum non patietur incendium.*

Abiathar Sacerdos, quia contra Salomonem cum Adonia conspiravit, eumque in Regem unxit, pœnam mortis ob læsæ majestatis crimen commeritus est, sed quia Davidi quondam fidelis extitit, & Arcam Domini portavit, ideò in vita à Salomone conservatus fuit: *Abiathar quoque Sacerdoti dixit Rex: Vade in Anathoth ad agrum tuum, equidem vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quiâ portâsti Arcam Domini DEI coram David Patre meo.* 3. Reg. 2. 26 O Christiani! toties rei facti sumus criminis læsæ Divinæ Majestatis, quoties lethale admisimus delictum; quòd autem de facto non in igne gehennali commeritas persolvamus pœnas, gratias agamus DEO nostro & Judici Christo, qui ob gratiam & intercessionem SS. Matris suæ adhuc nobis pœnitentiæ spatium benignè indulsit: *quia portavimus Arcam Domini,* hoc est, Sacratissimum Scapulare.

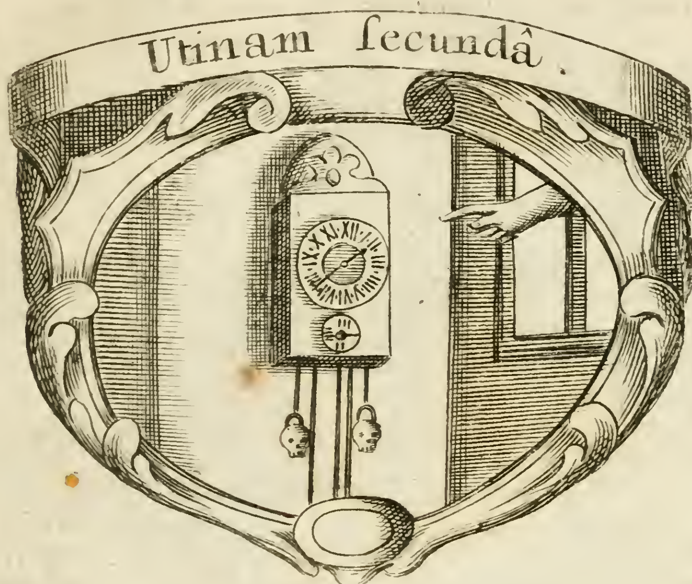
7. De Muliere illa Sarepthana pia & Religiosa recensent Regum Annales, quòd Eliam Prophetam à facie Jezabelis fugientem non duntaxat hospitio receperit, sed & famelicum, posthabito quoque propriæ vitæ periculo, pa-
3. Reg. 17. 9. verit: *Surge, & vade in Sareptha Sidoniorum, & manebis ibi, præcepi enim ibi Mulieri viduæ, ut pascat te.* Subintrat hîc Auctor gravis Arnoldus Bostius
Arnold. Bost. in suo de Patronat. Virg. lib. cap. 1. hisce verbis Sacratissimam Deiparam alloquens: *Tu es illa Sarepthana, quæ etiam modo Patri Eliæ in filiis præbes refocillamen & hospitium, &c.* Non hîc tantùm in hac mortali vita sedulam filiorum Eliæ in SS. Scapulari curam gerens, sed & in altera quantocyùs illis æterna procurans gaudia. Audi, &
Lud Blos. in Monil. cap. 12. perpende, Cliens Mariane! quomodo pius Auctor Ludovicus Blosius nomine ipsius Sacratissimæ Deiparæ testetur: *Ego omnibus, qui mihi piè & sanctè deserviunt, volo in morte fidelissimè tanquam Mater piissima adesse; eosque protegere, ac consolari*; imò & post mortem suis devotis Sodalibus in purgantibus illis flammis existentibus benignissima Mater est, ita ipsa ad S. Birgittam:
Lib. 4. Revel. c. 138. *Sum Mater omnium, qui sunt in purgatorio; quia omnes pœnæ, quæ debentur purgandis pro peccatis suis, in qualibet hora propter preces meas quodammodo mitigantur.* Age ergo, quisquis es, homo Christiane! imitare consilium, qúod
4. Reg. 5. 13 Naamo Syriæ Principi forti & diviti sed leproso dederunt servi: *Pater, si rem grandem tibi dixisset Propheta, certè facere debueras; quantò magis, quia nunc dixit tibi: lavare, & mundaberis.* Hoc & ego tibi dico: Si rem grandem tibi dixissem, certè facere debueras, quantò magis, quia nunc dico tibi: Accipe Scapulare, observa regulas, *& æternum non patieris incendium.*

CON-

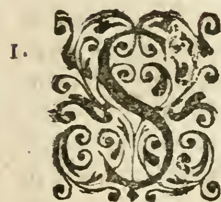
CONSIDERATIO LXIX.

Mater amoris & doloris ſingulariter invocanda eſt, ut in hora mortis nobis aſſiſtere dignetur.

Tu nos ab hoſte protege, & horâ mortis ſuſcipe.

Eccleſia in hymno de B. V.

1. Olent ſerpentes in gramine latitantes (prout rectè obſervat Rupertus Abbas) contra homines non aperta vi, ſed dolis ac inſidiis pugnare, eoſque in calce à tergo mordere, & ſic veneno in totum corpus pro ſerpente interficere, unde Lemma ab Eccleſiaſtico mutuatum: *In ſilentio mordet.* Simili ferè modo antiquus ille ſerpens, ac generis humani hoſtis infenſiſſimus diabolus calcaneo hominis inſidiatur, eumque quaſi à tergo mordere nititur; atque tunc præſertim omne virus ſuum contra hominem exerere aſſolet, quando illi ex hac mortali vita ad judicium & ad longam, longiſſimam

Rup. Abb. in Geneſ. 3. 15

Eccleſ. 10. 11

Apoc. 12. 12 æternitatem migrandum est: *Va terræ & mari*, ait S. Joannes, *quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens, quia modicum tempus habet*, ut hominem moribundum ad ruinam & æternam trahat perniciem; proinde nihil intentatum relinquit, quò tandem evadat victor. Et hoc est, ad quod allusit ipsa Veritas Deus, quando in paradiso serpenti isti tartareo, Evam seducenti, hanc
Genes. 3. 15 edixit sententiam: *Et tu insidiaberis calcaneo ejus.* Et cur, obsecro, calcaneo? Quare non oculis? Davidem consule ob alienam Mulieris speciem oculis ca-
2. Reg. 11 2. ptum: *Vidit Mulierem se lavantem, &c.* Quare non auribus? Evam considera faciles nimium aures serpenti præbentem: *Eritis sicut Dii.* Quare non ori aut gulæ? Divitem Epulonem attende: *Epulabatur quotidie splendidè.* Quare non manibus ac pedibus? Achan intuere: *Tulit aliquid de anathemate.*
Genes. 3. 5 Luc. 16. 19 Josue. 7. 1 Matth. 15. 19 Quare non cordi? *De corde enim exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiæ: hæc sunt, quæ coinquinant hominem.* Cur ergo dicit Dominus, quòd diabolus hominis insidietur calcaneo: *Et tu insidiaberis calcaneo ejus?*

S. Vincent. Ferr. serm. 1. de S. Petr. ad Vinc. Alcuin. hîc. Observa: *Calcaneum*, inquit S. Vincentius Ferrerius, *quæ est ultima pars corporis, signat mortem.* Et doctissimus Alcuinus *Diabolus*, ait, *insidiatur calcaneo nostro, quia extremum vitæ nostræ acriùs oppugnat.* Sed Deo & Homini Christo laudes sint imortales ac infinitæ, quòd moriens in cruce Sacratissimam
Joan. 19. 27 Matrem suam nobis adversùs mortem patronam comendârit potentissimam: *Ecce Mater tua*: dum enim morienti Filio sub cruce fidelissimè & non sine sumo animi cruciatu adstitit, datum illi peculiariter est, ut filiis quoque suis spiritualibus ac clientibus in extremo vitæ articulo constitutis possit assistere, eis opem ferre, & dæmonum insultus repellere. Et quemadmodum luna nocti
Genes. 1. 16 præesse dicitur: *Fecitque Deus duo luminaria magna: luminare majus, ut præesset diei, & luminare minus, ut præesset nocti*; ita Sacratissima Deipara in articulo mortis, quæ rectè cum nocte comparatur, suis dilectis Sodalibus, velut luna perfe-
Toles. in Jo. 19. 26. cta & plena illucescit. Audi Eminentissimum Toletum super illud: *Mulier ecce Filius tuus*, ita loquentem: *Omnes nos curæ, protectioni & intercessioni Virginis comendat, nobis autem fiduciam confert, ut tanquam ad Matrem & Dominam in om-*
S. Bernhard. serm. Sig. Magn. *nibus nostris confugeremus.* Et S. Bernhardus: *Gratias*, inquit, *age ei, qui talem tibi Mediatricem benignissimâ miseratione providit*, quæ te neque in morte deseret, sed tibi obviabit velut Mater honorificata: *Et nunquid oblivisci potest Mater in-*
Isa. 49. 15 *fantem suum, ut non misereatur filio uteri sui?* unde rectè Ecclesia eam in hymno salutat: *Maria Mater gratiæ, dulcis Parens clementiæ; tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe.* Ita ô Domina! ita fiat: *Et horâ mortis suscipe*; in quem finem pro corpore nostri Emblematis horologium adumbrari curavimus, ubi index digitus horam secundam monstrat, hoc est, felicem, cum inscripto:

Utinam secundâ.

2. Hanc

2. Hanc mortis horam ſecundam ſibi optabat impius Balaam Propheta, non ignorans, quòd æternitas à morte & ultimo vitæ momento pendeat: *Moriatur*, inquiebat, *anima mea morte juſtorum, & fiant noviſſima mea horum ſimilia.* En quomodo mali, impii, athei & politici mortem felicem appetunt, ſed vitam bonam fugiunt; prudentius ergo, ſibique utilius Balaam dixiſſet: *Vivat anima mea vita juſtorum, ut moriatur morte juſtorum*, quam tamen ſecundam mortem idolorum ille cultor ac fautor minimè invenit. O quantò feliciores vos eſtis, Clientes ac Sodales Mariani! quibus moriens in cruce JESUS Sacratiſſimam Matrem ſuam in S. Joanne pariter in Matrem tradidit, neque enim illi ſufficiebat vos cœleſtis Patris ſui facere filios, niſi etiam, ut vos conjunctiores ſibi redderet, dilectiſſimæ Matris ſuæ filios efficeret: *Vos Filii excelſi omnes.* Num. 23. 10 Pſal. 81. 6

Elias, dum quondam per turbinem in curru igneo in cœlum evectus eſt, pallium ſuum Eliſæo optimo diſcipulo reliquit: *Et levavit pallium Eliæ, quod ceciderat ei.* Plus Chriſtus, ubi per turbinem paſſionis in curru igneo S. Crucis immensâ flagrans in genus humanum charitate receſſit, vobis, ô cultores Mariani, reliquit, dum Sacratiſſimam Matrem ſuam, quæ velut pallium ipſi in hac terra fuerat, carne humanâ eum veſtiens, & veluti pallio in utero obvolvens, vobis conſignavit. Eliſæus ope pallii Eliæ Jordanem, id eſt, *flumen judicii*, ſicco pede tranſivit; vos, opitulante Virgine, felicem mortem obire, & ſortem optimam in judicio ſperare poteſtis: *Potentiorem enim*, ait S. Ildephonſus, *ad placandam iram Judicis invenire non poteſtis, quam illam, quæ meruit Mater exiſtere ejusdem Redemptoris & Judicis.* 4. Reg. 2. 13 S. Ildephonſ. ſerm. 9. de Aſſumpt.

3. Cùm Barac ſtrenuiſſimus belli Dux contra Siſaram moveret exercitum, cruento cum illo dimicaturus prælio, priùs ad Debboram Mulierem prudentisſimam, juxta ac piiſſimam ſe contulit, cui inſinuavit: *Si venis mecum, vadam; ſi nolueris venire mecum; non pergam; quæ dixit ad eum; ibo quidem tecum, ſed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu Mulieris tradetur Siſara.* Ivit Barac, & à Debbora Prophetiſſa confortatus, ingenti fide ac ſpe rem aggreſſus, feliciter confecit, cujus etiam fidem commendat Hebræis Apoſtolus. Pugna & nobis imminet, Clientes Mariani! ex qua pendet felix, aut eheu nimiùm infelix æternitas. O quanti momenti iſta res eſt, ultimum vitæ noſtræ momentum! huic Imperatorum, Regum ac Principum graviſſima cedunt negotia, quia ab illis temporalis, ab illo verò momento æterna pendet beatitudo; oportet ergo, ut de forti ac prudente Debbora nobis provideamus, quæ nobiſcum ad hoc prælium ſe conferat, *ubi non erit nobis colluctatio adversùs carnem & ſanguinem, ſed adversùs principes & poteſtates; adversùs mundi rectores tenebrarum harum; propterea accipite armaturam DEI, ut poſſitis reſiſtere in die malo.* Debbora autem hæc noſtra alia non eſt, quam Sacratisſima Virgo Deipara, quæ jam pri- Jud. 4. 8. Hebr. 11. Epheſ. 6. 12

pridem antiqui illius serpentis caput contrivit; hanc, inquam, Sacratissimam, juxta ac potentissimam Heroinam stantem olim juxta crucem in cruento illo prælio, in quo sathan confractus, & orbis redemptus est, ad ultimum certamen nostrum sæpiùs, imò quotidie humiliter ac impensissimè
Psalm. 34. 10 invitemus, *ut eripiat inopem de manu fortiorum ejus; egenum & pauperem à diripientibus eum.*

4. In Numerorum libro refertur, quomodo Dathan & Abiron Moysi & Aaroni se opponentes unà cum familiis suis à terra absorpti, & in inferni
Num. 16. 33 barathrum fuerint demersi: *Descenderunt vivi in infernum*; & quare hoc? Quia *disrupta est terra sub pedibus eorum.* Supra quod pulcherrimè Richar-
Richard. à S. Laurent. lib. de Laud. V. cap. 3. dus à S. Laurentio: *Terra*, inquit, *MARIA est, quâ subtractâ descendimus in infernum viventes sicut Dathan & Abiron.* O terra benedicta, de qua Propheta: *Aperiatur terra, & germinet Salvatorem.*
Isa. 45. 8

Jeremias Propheta, quem DEI clementia imminente captivitate Babylonica ad populum misit, ut eum ad pœnitentiam concionibus suis exci-
Jer. 1. 11 taret, mirandam aliquando visionem habuit: *Et factum est Verbum Domini ad me, dicens; Quid tu vides Jeremia? & dixi: Virgam vigilantem ego video.* Alii legunt & exponunt: *Virgam oculatam, vel oculos apertos & vigiles habentem.* Ad quid, obsecro, hæc virga vigilans & oculata? Virga
Isa. 11. 1 hæc MARIA est: *Virga de radice Jesse*, vigilans semper in nostrum commodum, clientumque suorum æternam salutem, de qua & Balaam vati-
Num. 24. cinatus est: *Orietur stella ex Jacob, & consurget virga de Israel, & percutiet duces Moab, vastabitque omnes filios Seth*, hoc est, contrarias inferni po-
Isa. 30. 31 testates; *hac enim virgâ percussus pavebit Assur*, id est, diabolus & omnes ejus tartareæ legiones, Clientes Marianos in morte infestantes.

Moyses quondam ope virgæ suæ, ingentium prodigiorum, operatrice, mare rubrum divisit, & sicco vestigio DEI populum in terram pro-
Exod. 14. 16 missionis traduxit: *Eleva virgam tuam, & extende manum tuam super mare, & divide illud, ut gradiantur filii Israël in medio mari per siccum.* O beatissima Virgo! Mater viventium & morientium, tu per illam virgam adumbrata es, quâ opitulante turbulentum hujus sæculi mare, ipsamque mortem feliciter possumus superare, & ad patriam illam desiderabilem, per-
B. Pet. Dam. serm. de Assumpt. V. petuo melle & lacte manentem, pervenire: *Hæc est*, ait B. Petrus Damianus, *virga illa, quâ retunduntur impetus adversantium dæmoniorum; virga Aaron per quam fiunt signa & mirabilia. Baculum autem crucis intellige, quo non solùm verberatus est, sed occisus ille insatiabilis homicida, qui mortibus hominum pascitur, & nutritur; in Virgine virga & baculo cruce, miserorum spes,*
Psal. 22. 4 *& consolatio continetur, sicut sublimis Propheta clarâ voce declarat: Virga*, inquit, *tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.*

5. Vi-

5. Vidit aliquando Jeſſæus Vates mentis ſuæ oculis Regis æterni ſolium, & ad dexteram illius adſtantem Reginam mirabili ſplendore circumdatam, & auro, gemmisque interlucentibus coruſcantem veſtimentis: *Adſtitit Regina à dexteris tuis in veſtitu deaurato circumdata varietate.* Per quam ſupernorum civium Reginam alii Eccleſiam, ſed S. Athanaſius, S. Gregorius Neocæſarienſis, Hugo Cardinalis, Alphonſus & alii, quos citat & ſequitur Thomas le Blanc, rectè Sacratiſſimam Deiparam, cœli terræque Reginam intelligunt, quam quondam Propheta Regius in ſpiritu non in throno regio ſedentem, ſed à dextris Regis cœleſtis asſiſtentem conſpicatus eſt: *Adſtitit Regina à dextris tuis.* Et quare non ſedit, ſicut quondam Reginæ Bethſabeæ ad dexteram Regis Salomonis filii ſui ſedes erat parata: *Poſitusque eſt thronus Matri Regis, quæ ſedit ad dexteram ejus?*

Pſalm. 44. 10
Le Blanc. hîc.
3. Reg. 2. 19

Adverte: *Stare*, inquit S. Auguſtinus, *auxiliantis eſt, & advocati officium deſignat.* Quia ergo hæc potentiſſima cœlorum & totius univerſi Regina MARIA non ſedens ad dexteram Chriſti ſupremi Judicis, ſed ſtans obſervata eſt, Advocatæ officium in ſe ſuſcepit: *Bene*, ait Hugo à S. Victore, *adſtitit à dextris tuis, tanquam noſtra patrocinatrix, gladium evaginandum peccatoris impediens.* Et doctiſſimus Idiota: *MARIA*, inquit, *non ſedet, ſed ſtat, ut peccatores adjuvet, ut ipſos protegat*, præſertim in agone ultimo conſtitutos, atque cum tota æternitate colluctantes, quorum periclitantium in ſe curam Virgo peculiarem ſolet ſuſcipere. O ſi clamâſſent quinque illæ Virgines fatuæ non ſolùm! *Domine! Domine!* ſed *& Domina! Domina!* ſine dubio ad cœleſtes Agni nuptias fuiſſent admiſſæ; ſed quia nimis ſerò venerunt, non ſumentes oleum ſecum, & janua jam erat clauſa, ideò æternum fuerunt reprobatæ: *Neſcio vos.* O vocem tremendam, quæ quaſi tonitru & fulmen æternam in illas detonavit maledictionem: *Cùm dixerit*, ait S. Chryſoſtomus, *neſcio vos, nihil aliud quàm gehenna & intolerabilis cruciatus relinquitur; imò verò etiam gehennâ iſtud verbum gravius eſt.*

S. Auguſt. in Pſalm. 109.
Hugo à S. Vict. lib. 4. de Laud. V.
Idiota de Contemplat. Virg.
Matth. 25. 11
S. Chryſoſt. in hunc loc.

Et quid, quæſo, peccârunt fatuæ iſtæ Virgines? Dixi: Non ſumpſerunt oleum ſecum: *Oleum effuſum eſt nomen tuum*, ô beatiſſima Virgo. *Et clauſa eſt janua;* ſupra quod doctiſſimus Manſius: *Porta hæc MARIA eſt, janua cœli, ipſa eſt cœleſtis porta.* Væ ergo illi, cui hæc felix cœli porta in morte clauſa eſt; econtra *beatus homo, qui vigilat ad fores meas quotidie, & obſervat ad poſtes oſtii mei, qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet ſalutem à Domino.*

Cant. 1. 2
Manſ. in Feſt. Purif. diſc. 8.
Proverb. 8. 34

6. David puer paſtoritius uno ex quinque limpidisſimis lapidibus, quos ſibi in torrente ad pugnam ſelegerat, robuſtiſſimum gigantem feliciter ſtravit: *Et miſit manum ſuam in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percuſſit Philiſtæum in fronte, & infixus eſt lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem ſuam ſuper terram.* Age anime mi! dum nunc tempus eſt, ma-

1. Reg. 17. 49

ture

ture tibi de quinque similibus provide limpidissimis lapidibus, hoc est, de Sacratissimo Nomine MARIÆ, quod quinque litteris, ceu pretiosis constat lapillis, in cujus Sacratissimi Nominis virtute in agone infernalem poteris superare Goliam: *Ubi Nomen MARIÆ*, inquit Mellifluus, *dæmonum nocumentum effugatur, quia MARIA terribilis est, ut castrorum acies ordinata.*

S. Bernhard. in Cant.

Cæterùm inquirunt Sacri Doctores rationem, quare pretiosissimus orbis Reparator Christus in cruce inter sceleratos pendens dorsum contra Jerosolymam converterit, & facie ad Occidentem spectârit: *Dorsum & non faciem ostendam eis in die perditionis?* Item quare mœstissima Virgo & Matrum omnium afflictissima in eadem Calvariæ rupe juxta crucem stationem suam ad Aquilonem elegerit?

Jerem. 18. 17

Ad primum respondet Antonius Spinellus: *Nec sine mysterio Christus in cruce Occidentem respiciebat, quia scilicet adversus mortem, quæ per occasum significatur, pugnabat: hoc etiam situ ad gentes in Occidentali plaga positas, quarum Princeps erat Roma, perpetua Vicarii sui sedes futura, oculo suæ misericordiæ intendebat juxta illud Psalm. 65. Oculi ejus super gentes respiciunt, &c.* Dolorosissima autem Mater JESU partem Aquilonarem ad crucem tenebat, quia *ab Aquilone pandetur malum super omnes habitatores terræ*, ac tunc præsertim, quando illis cum dæmone, morte & tota æternitate erit colluctandum. Ibi ô peccator, circumdabunt te inimici tui, & coangustabunt te undique; ibi peccantem te quotidie, & non pœnitentem, timor mortis conturbabit te; ibi tædebit animam tuam vitæ suæ, eò quòd non cognoveris tempus visitationis tuæ. Prô quàm horrenda te manet agonia, quàm formidabilis lucta, si te mors in peccatis stertentem occupaverit. O si cognovisses & tu, ô anime mi! & quidem in hac die, quæ ad pacem tibi, quantam securitatem in morte tibi pariat vera & sincera devotio erga Sacratissimam & dolorosissimam Matrem MARIAM; hanc proinde sæpiùs & impensius invoca, atque per dulcissimum COR JESU amantissimi Filii sui quotidie roga, quatenus, sicuti Christo in cruce pendenti & agonizanti adstitit, ita etiam tibi in morte & agone, fortasse brevì, brevi venturo, assistere dignetur, Audi pro solatio memoratum Antonium Spinellum: *Singulari*, inquit, *DEI beneficio Virgo Sanctissima humano generi in præsidium tributa est, & ideò ad hoc significandum versus eam partem, unde mala ingruunt, Aquilonarem scilicet, ad dæmonum furorem reprimendum, dum staret juxta crucem JESU, constitit, quasi civitas refugii munitissima, ad quam peccatores à facie Aquilonis fugientes tutò se recipere possunt.*

Anton. Spinell. in Throno B. V. cap. 25.

Jer. 1. 14.

Luc. 19. 48

Anton. Spinell. loc. cit. num. 2.

7. Venit hîc mihi in mentem ille Prophetarum Filius, qui tempore Elisæi, grassante ingenti fame in regione, in agro colocynthidas, id est, cucurbitas agrestes collegit; ut ex illis sibi & cæteris Prophetarum filiis pulmentum

tum coqueret; & ecce: *Cumque gustâssent de coctione, clamaverunt, dicentes:* 4. Reg. 4. 40
Mors in olla vir DEI, erat enim pulmentum illud amarissimum, pessimum
ac perniciosum, & tanquam venenum mortiferum. Quid ad hoc Elisæus?
Afferte, inquit, *farinam*, quam cùm in ollam misisset, *non fuit ampliùs quidquam amaritudinis in olla.*

Dic, anime mi! quid *homini pacem habenti in substantiis suis* morte amarius? *Siccine separat amara mors?* Ah quantus pavor, quanta erit consternatio, si imminens judicium & sempiterni gehennæ cruciatus illius peccatis debiti, animo repræsentabuntur? Hîc enimverò de novo verificabitur: *Mors in olla*; tunc enim videbuntur illi omnes sensuales voluptates præteritæ velut amarissimum draconum fel & venenum aspidum insanabile. Quid ergo in re tanti momenti consiliorum, quia hîc semel periisse, æternùm periisse est? *Afferte*, dicebat Propheta, *farinam*, quæ amaritudinem pulmenti instar amyli leniat, venenum tollat, ac gustui suave & sapidum reddat. Per farinam istam nonnulli Doctorum & SS. Interpretum intemeratam semper Virginem ac DEI Genitricem MARIAM intelligunt, quæ mortis angustias clientibus suis mirum in modum indulcorare, iratumque Judicem mitigare assolet; hinc Sponsus ad Sponsam: *Venter tuus sicut acervus tritici, vallatus liliis.* De tritico habetur farina candidissima, & panis optimus cor hominis confirmans. O felix, qui in morte utroque gaudet & SS. Viatico & assistentiâ dolorosæ Matris, sic nec quidquam amaritudinis erit in olla mortis.

Ecclef. 41. 1. Reg. 15. 32. Cant. 7. 2.

8. Felix ille Sunamitidis filius, qui in sinu genitricis suæ mortuus est: *Posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, & mortuus est.* Et quid sequitur? Paulò pòst adventante Elisæo *oscitavit puer septies, aperuitque oculos, &c.* Ecce qui mortuus credebatur, de novo feliciter ad vitam surrexit. O quàm felix ac beatus est ille MARIÆ Filius & Sodalis Marianus, qui in sinu Matris suæ supremum poterit exhalare spiritum, ô quàm felix! quoniam illi resurrectio debetur ad vitam meliorem, æternam ac felicissimam; & si amicus amicum non deserit, quantò minùs dolorosa Mater te deseret, si ejus fidelis amicus, filius ac cultor extiteris: *Fieri non potest*, ait devotissimus Blosius, *ut pereat, qui MARIÆ sedulus & humilis cultor fuerit.*

4. Reg. 4. 20. Blos. in Canone vitæ spirit. c. 18.

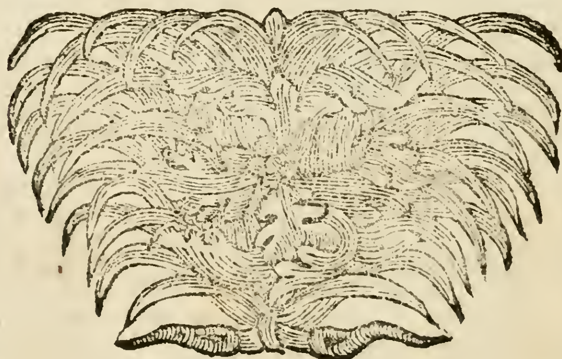
Finem huic Considerationi imponat dilectus ille Christi Discipulus, de quo plures & magnæ auctoritatis Scriptores recensent, quòd post gloriosam B. Virginis ac Matris DEI MARIÆ in cœlum assumptionem ingens eum incesserit cupido, hanc Dominam ac Matrem suam, à Christo in ligno morien- te sibi legatam, denuò in gloria cœlesti intuendi. Voti compos factus, & extra se raptus, JESUM & Sacratissimam Matrem ejus in immensa specta-

Poiner. lib. 3. de B. M. V. p. 4. num. 4. Et Justin. Micchov. Tom. 2. disc. 379. & alii.

vit gloria, inter se tunc de decumanis illis tormentorum fluctibus in passione, cruce & morte quondam exantlatis, differentes. Discursu terminato, Filio supplicavit Mater, quatenus omnibus illis, qui piâ mente horum meminissent dolorum, aliquam, & gratiam singularem dignaretur impertire; annuit dilectissimus Filius Sacratissimæ Parenti suæ, & hæc quatuor spopondit dona. *1. Ut quisquis Virginem per ejus dolores precaretur, is ante obitum verum de peccatis dolorem impetraret. 2. Ut ipsius maximè instante morte præsidio muniretur. 3. Se ejus cordi supplicia sua inscripturum, & ideò mercedem magnam aliquando præstiturum. 4. Se Matri jus omne dare & facultatem pro tali quidlibet impetrandi.* Tu, si sapiens es, & non omnem negas humanam fidem, imitare hoc illustre exemplum, & Matris tuæ gemitus nunquam oblivìscere, si in morte tua illam habere discupis propitiam, ô quàm beatus tunc eris, si sub illius umbra & protectione tuam in manus DEI commendabis animam. Finio cum S. Ephrem ita Sacratissimam Virginem deprecante: *Adesto mihi nunc & semper, ô Virgo DEI Genitrix, Mater misericordiæ, benigna & clemens, in præsenti quidem vitæ cursu fervens protectrix atque auxiliatrix, hostiles quoscunque impetus à me avertens, & in via salutis me constituens, ac in extrema vitæ articulo miseram animam conservans.*

S. Ephrem. in orat. ad Virg.

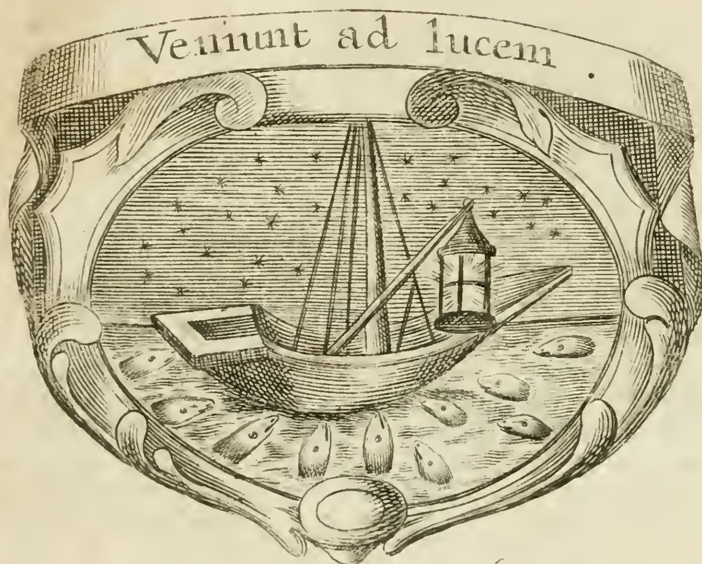
&c.

CON-

CONSIDERATIO LXX.

Matris amoris & doloris, verè Matris misericordiæ amor beneficus in animas purgantes declaratur.

Respice in nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum. *Eccl. 26. 1.*

1\. Diversi sunt piscandi modi. Sunt, qui nassâ piscantur, in quam quidem facilem pisces inveniunt ingressum, sed revocare gradum, hoc illis opus & labor est. Et tali modo mundus suos capit pisces. Audi Socratem: *Quemadmodum,* inquit, *pisces, ô adolescentuli! qui nondum intra nassas sunt, volunt intrare, qui autem jam intus sunt, volunt exire* (de matrimonio loquitur) *sic & vos, ne idem vobis accidat, videte, quid facitis,* &c. Socrat. ap. Diez. 2. p. verbo Mat.

Alii piscantur hamo, cui exiguum affigunt vermiculum, quo inescantur, & capiuntur pisces: *Sicut pisces*, ait Ecclesiastes, *capiuntur hamo, sic capiuntur homines in tempore malo.* Ita piscari solet dæmon, levissimâ & spurcissimâ carnis voluptatulâ homines incautos inescans & capiens. Juvat hîc audire S. Augustinum: *Gaudet piscis*, inquit, *quando hamum non videns, escam devorat: Sed cùm piscator eum adducere cœperit, viscera ejus torquentur primo, deinde ab omni lætitia sua per ipsam escam, de qua lætatus est, ad consumptionem trahitur. Sic sunt omnes, qui de bonis temporalibus beatos se esse putant, hamum enim acceperunt, & cum illo sibi vagantur. Veniet tempus, ut sentiant, quanta tormenta cum aviditate devoraverint.* Unde Habacuc: *Facies hominis quasi pisces maris.*

Eccles. 9. 12

S. Augustin. de Agone Christiano cap. 7.

Habac. 1. 4

Sunt, qui retibus jactis æquoream inducunt prædam, ita jubente Domino piscati sunt Apostoli: *Laxate retia vestra in capturam.* Sic Divina Providentia etiamnum hodie pisces suos electos, hoc est, homines ad gloriam prædestinatos in retia adducit; ubi observandum, quòd retia ex meris crucibus sint intertexta, quos enim per beneficia non capit Divina miseratio, hos crucibus & tribulationibus immissis ad se compellit, ubi verificatur illud S. Gregorii Magni: *Mala, quæ nos premunt, ad DEUM ire compellunt.*

Luc. 5. 4

Multi in piscando utuntur verriculo, in cujus utriculum latitantes in littore pisces, vi, baculis & pedibus ocreatis trudunt. Tali modo Concionatores zelosi ac PP. Confessarii animas in limo profundi hærentes, & in cœno peccatorum immersas capere solent; ad quod allusit Veritas: *Compelle intrare.*

Luc. 14. 24

Est & alius piscandi modus, qui in lacubus & stagnis, in quibus ad triennium ordinariò sunt inserti pisces, adhiberi solet, ubi aquâ per cuniculos & fossas dimissâ, facili conatu pisces in limo & arena saltantes etiam manibus possunt comprehendi. Ita quondam piscatus est Cyrus Rex, prout auctor est Herodotus, & etiamnum Illustres ac Nobiles in suis dynastiis & prædiis lacus suos succidunt, ubi etiam in arido pisces manibus captant. Jucundum spectaculum, quod tamen omnes tangit. En typum, quomodo mors, velut piscator generalis omnes natitantes in gurgite hujus sæculi pisces capiat, & in triumphum ducat: *Simile est regnum cælorum sagenæ missæ in mare, & ex omni genere piscium congreganti, quam, cùm impleta esset, & secus littus sedentes, elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt. Sic erit in consummatione sæculi, &c.*

Matth. 13. 47

Denique est alius pisces capiendi modus, dum de nocte intempesta ac quieta piscatores in navicula lucernam accendunt, ad cujus splendorem è suis cavernis ac foraminibus pisces turmatim egrediuntur, & sic piscatoribus in optatam prædam cedunt, quem piscandi modum hîc in nostro Emblemate adumbrari jussimus, cum inscripto:

Veniunt ad lucem.

Et

Et nunquid, anime mi! beatissima Virgo & Mater amoris & doloris lux est? Lucerna ardens? & lumen indeficiens? *Lux plena*, ait Sinaita, *quæ nunquam deficit*; *Lucerna*, inquit S. Cyrillus, *inextincti luminis*; *Lumen*, ait S. Ephrem, *totius orbis*, ad quam in tenebris & in umbra mortis sedentes, imò potiùs in lacu igneo ac flammeo purgatorii, velut pisces natantes, animæ assiduò respiciunt, ac ingeminant; *Respice in nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum.*

Sinaita lib. 6. contemp. S. Cyrill. hom. 6. contra Nestor. S. Ephrem. de Laud. V.

2. Hanc veritatem pulcherrimè adumbravit Ecclesiasticus, dum de hac cœli terræque Regina & Matre misericordiæ ita quondam vaticinatus est: *Gyrum cœli circuivi sola, & profundum abyssi penetravi: in fluctibus maris ambulavi.* O quomodo hoc, ô beatissima? Qualem abyssum penetrâsti? Et in quibus maris fluctibus ambulâsti? Quòd Sacratissima Deipara animarum in purgatorio luentium, dum adhuc in hac mortali degebat vita, peculiaris extiterit patrona, nullus sanæ mentis ibit inficias: ad hoc enim alludit Gerson; quia juxta SS. litterarum testimonium *sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.* Ex quo rectè & prudenter infert, quòd etiam mens Sacratissimæ Virginis ejusmodi sanctis ac salubribus cogitationibus fuerit occupata, & pro animarum purgantium liberatione non rarò ardentissimas ad DEUM preces fuderit. Sed quòd post gloriosam in cœlum assumptionem gyrum cœli circuierit, profundum abyssi penetraverit, & in fluctibus maris ambulaverit, hoc equidem mirabile est, & sensibus nostris imperceptibile.

Ecclef. 26. 1 Ecclef. 24. 8 Gerson. serm. 1. de def. 2. Mach. 12, 46

Juvat hîc pro argumenti & conceptûs nostri solutione audire S. Bernhardinum Senensem: *Beata Virgo*, inquit, *in regno purgatorii dominium tenet, propterea inquit: Et in fluctibus maris ambulavi; pœna siquidem purgatorii ideò dicitur fluctus, quia transitoria est, sed additur maris, quia nimirum est amara, & ab iis tormentis liberat beata Virgo maximè devotos suos, scilicet visitans, & subveniens necessitatibus & tormentis devotorum suorum, imò & omnium, qui ibi existunt, quia filii ejus sunt, cùm sint filii gratiæ, & in gratia confirmati, atque de gloria certificati.* Hucusque S. Bernhardinus Senensis & optimè.

S. Bernhardin. Senens. serm. 3. de nomine Mariæ. a. 2. cap. 3.

Eandem veritatem confirmat memoratus Gerson, qui asserit, Sacratissimam Deiparam, cùm ad cœlestem gloriam super omnes Angelorum choros nunc exaltanda à Sacratissima Trinitate assumeretur, hanc à Filio peculiarem impetrâsse gratiam, ut totum purgatorium evacuaretur: *Piè credo*, inquit Gerson, *DEI privilegio in Virginis assumptione evacuatum esse purgatorium: dum enim Princeps coronatur, aperiuntur carceres, quantò magìs in coronatione Deiparæ.*

Gerson. sup. Magnificat.

Sed & in aliis principalioribus festivitatibus per annum pretiosissima
Dionis. Carthus. ser. 2. de Assumpt. B. V. Virgo visitare solet purgatorium. Audiatur hîc Dionysius Carthusianus: *Beata Virgo*, inquit, *singulis annis in Festo Nativitatis Christi ad purgatorii loca cum multitudine Angelorum descendit, & multas inde animas eripit, quoniam in nocte solemnitatis illius Christum Regem gloriæ peperit; etiam nocte Dominicæ Resurrectionis solet descendere ad purgatorium pro eductione animarum, eò quòd Christus nocte illa Sanctos de limbo eduxit.*

3. O sollicita Mater, quæ tantam suorum filiorum ac clientum gerit curam! Jochabed filioli sui Moysis peculiarem curam habuit, dum eum in fiscella benè clausa & bitumine oblita abscondit, & ne totam familiam impii Pharaonis objiceret furori, eum in Nili ripa in carecto, in loco palustri, densis juncis & caricibus septo, ne statim infans aquarum impetu abriperetur,
Exod. 2. 3. expofuit: *Cumque jam celare non posset, sumpsit fiscellam scirpeam, & linivit eam bitumine ac pice; posuitque intus infantulum, & exposuit eam in carecto ripæ fluminis.* Majorem animarum in purgatorio expositarum curam
S. Birg. lib. 16. Rev. c. 50. habet pientissima Virgo MARIA, quas non pœnarum exponit fluctibus, sed ingenti miseratione inde eripit: *Ego sum*, inquit ipsa ad S. Brigittam, *Mater omnium, qui sunt in purgatorio, quia omnes pœnæ, quæ debentur purgandis pro peccatis suis in qualibet hora per preces meas quodammodò mitigantur.*

Sunamitis mulier illa honorata, opibus & pietate celebris, ubi per immaturam mortem filium suum perdidit, nullam ampliùs requiem habuit, do-
4. Reg. 4. 27. nec tanto dolori inveniret lenimen: *Cumque venissent ad virum DEI in montem, apprehendit pedes ejus: & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo DEI: Dimitte illam, anima enim ejus in amaritudine est*, quam ubi Elisæus conspicatus & contemplatus est, ejus miseriis condolens, filium mortuum ingenti prodigio ad vitam revocavit. Plus Mater amoris & doloris spirituales filios suos diligit, pro quibus non cessat, si ad purgatorii ignem justo DEI judicio ad tempus adjudicantur, apud Divinam Clementiam sese ut Mediatricem interponere, donec eos è tenebris & umbra mortis ad meliorem vitam & lucem perducat sempiternam.

Esther omnium Hebræorum tum temporum intervallo ad lanienam & mortem destinatorum solicita Mater effecta est, dum pro eorum salute
Esther. 7. 3. liberè sese Regis furori objecit: *Si inveni gratiam in oculis tuis, ô Rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Plus MARIA, quàm Esther, verè omnium afflictorum, ac præsertim animarum purgantium non tam Consolatrix, quàm & Mater,
Ro. Exempl. l. 3. c. 3. n. 24. dum affectu plus quàm materno suis clientibus in subsidium venire assolet. quod clementissima Virgo servo suo V. P. Hieronymo Carvallio è Soc. Jesu

de

de animæ suæ salute valde anxio intimavit: *Matrem se esse non solùm in hac vita, sed etiam in altera.*

4. O felix mendice, quem utpote ab utero matris suæ claudum quotidie Hierosolymis ad portam templi speciosam (ita cognominatam, quòd omnium portarum esset maxima & elegantissima, ex ære Corinthio facta, per quam principalis in templum erat introitus) solebant portare, ut ibidem præ foribus ab introeuntibus eleemosynam peteret, & exciperet, cui exinde Petrus loco eleemosynæ in virtute Sacratissimi Nominis JESU integram sanitatem restituit: *Quem ponebant quotidie ad portam templi, quæ dicitur speciosa,* &c. Actor. 3. 2. O animæ purgantes, verè pauperculæ & miseræ, quæ fortè jam longo tempore ad speciosam templi cœlestis portam jacetis desertæ; *claudæ*, quia juvare vos ipsas non valetis; *mendicæ*, quia nihil omnino potestis mereri, & alienâ oportet vivere misericordiâ, *infaustæ*, quia non in lecto aut plumis cum illo claudo, sed in ardentissimis prunis decumbitis: *Gravior*, inquit S. Augustinus, *erit ille ignis, quàm quidquid homo potest pati in hac vita.* S. Aug. in Psal. 37. Hoc solùm vobis solatio est, quia cum illo claudo *ad portam speciosam* vobis licet colligere eleemosynam; porta hæc speciosa B. Virgo MARIA est: *Porta libertatis*, ita eam appellat Doctor Seraphicus: *Porta cœlorum*, ita S. Ephrem: *Porta lucis fulgida*, ita Ecclesia, & alio in hymno: *Felix cœli porta*, quæ pientissima Mater vos non deseret, si eam, prout decet, in vita amâstis & venerati estis, vel ipso Christo teste apud S. Birgittam: *Tu es Mater mea, tu Regina cœli, tu Mater misericordiæ, tu Consolatrix eorum, qui sunt in purgatorio.* S. Bonav. in Psal. min. quinq. S. Ephr. loc. cit. Eccles. in hymn. S. Birg. l. 1. Revel. & lib. 6. c. 39. In cujus veritatis testimonium S. Birgitta refert, animam cujusdam militis, qui in pervigiliis Festorum B. Virginis per annum jejunium servare, sæpiusque sacrum Officium recitare consueverat, per intercessionem Sacratissimæ Matris DEI à tribus gravissimis tormentis, quibus in illo igne purgante addicta erat, fuisse liberatam, quam animam Christus Dominus dulcissimæ Matri suæ hisce verbis donavit: *Benedicta sis Mater charissima, tibi nihil negari potest, fiat voluntas tua, ut petisti, ita fiat.*

5. O felix Paralytice! qui triginta & octo annos ad piscinam probaticam jacebas, hominem auxiliatorem non reperiens, qui cùm aqua ab Angelo movebatur, te in hanc medicinalem misisset piscinam. Causa tanto tempore dilatæ sanitatis erat, quia *hominem non habeo.* Joan. 5. 7. Et ecce, ubi desinunt humana, incipiunt adesse auxilia Divina, dum ipse DEI Filius huic misello dignatus est succurrere, eò, prout observat Guilielmus Tyrius & Cajetanus, quia jacebat ad piscinam, quæ beatissimæ Virginis ac Matris DEI insignis typus fuit, ibi enim, attestante S. Damasceno, in lucem nata est: *In lucem*, inquit, *editur Virgo in domo probatica.* S. Joa. Damasc. l. 4. de fide Orthod. Dic anime mi! quale ac quantum erit tormentum per tot annos detineri in igneo ac flammeo

Matth. 5. 26. meo carcere, & expectare, usque dum *reddatur novissimus quadrans?* Hinc rectè Venerabilis Beda in illa verba Psalmi trigesimi septimi: *Domine, ne in ira tua corripias me*, docet: *Illam correctionem esse graviorem, quàm quid unquam passi sunt latrones, vel sancti Martyres, vel quidquid gravius excogitare potest homo.* O tormentum! heu quot miseræ animæ cum illo Paralytico in hoc loco pœnarum ingemiscunt: *Hominem non habeo.* Verùm consolamini, dilectæ animæ! consolamini, inquam, en habetis ipsam DEI Matrem, quæ, si aliquando, ut veri clientes illam amâstis, vobis quantocyùs succurret, commeritamque mitigabit pœnam, ita ipsa ad D. Birgittam: *Nulla est pœna in purgatorio, quæ propter me non remissior erit, & lenior ad ferendum, quàm aliter esset.* Joannem Ximenium è Societate JESU consule, cui in Festo OO. SS. coram imagine SS. Deiparæ oranti scrupulus incidit ob exiguam erga animas in igne purgante luentes compassionem, ad quem apertâ voce B. Virgo: *Ximene! memor esto animarum purgatorii;* cui cœlesti voci ipse quantocyùs respondit: *Ita faciam;* Et ab illo momento usque ad felicissimam mortem omnia bona sua opera in suffragium animarum in purgatorio existentium obtulit. O si similem effectum apud te obtineret, optime Lector! hæc B. Virginis ac Matris DEI admonitio: *Ximene! memor esto animarum purgatorii.*

S. Birg. Revel. l. 8. c. 10. Vita P. Balt. Alvarez. cap. 45.

6. O felix Jerichuntine! qui quondam in latrones incidisti, à quibus non duntaxat omnibus spoliatus es bonis, sed & cruentis ac lethalibus afflictus plagis. Felix tamen, quia in auxilium tibi venit mitissimus Samaritanus: *Et appropians alligavit vulnera, infundens oleum & vinum.* O charæ animæ in purgantibus existentes flammis, vos per illum Jerichuntinum præsignatæ estis, dum pari modo in latrones (dæmones) incidistis; sed felices in hoc, quia à cœli Jerusalem licet nunc extorres, attamen ab illa exclusæ non estis; & habetis insuper optimum Samaritanum, Christum JESUM & hunc Crucifixum, qui in vulnera vestra vinum, id est, Sacrosanctum Sanguinem suum in redemptionem vestram & lytrum liberaliter infundit, plagisque suis vestra curat peccatorum vulnera. Habetis & Matrem dolorosam sub cruce stantem, quæ oleum misericordiæ vobis subministrat, quia *oleum effusum nomen ejus;* & sicut oleum urinatoribus, bonas margaritas in fundo maris quærentibus, perspicuitatem afferre, & mare inquietum sedare solet; ita misericordiæ Mater amaros illos purgatorii fluctus sedabit, viamque ostendet, quomodo animæ, pretiosæ illæ margaritæ, ad lucem æternam securè poterint pervenire. O Sodales Mariani! hîc non oportet imitari Sacerdotis illius legalis inhumanitatem, qui horrore plagarum moribundi illius perculsus, retrorsum abiit: Nec Levitæ, qui ejusdem erat farinæ & inhumanitatis, quia, si defunctis non datis subsidium, vobis ipsis negatis, dum

Luc. 10. 34.

Cant. 1. 2.

dum illi in lustrali igne morantur, qui vestram in cœlo apud Deum sine intermissione procurâssent salutem, si vestro beneficio ad immensam illam gloriam pervenissent. Proinde sæpiùs & impensiùs pro ejusmodi in purgatorii igne detentis orandum erit animabus. *Oremus*, inquit S. Clemens Papa, *pro fratribus nostris, qui in Christo requieverunt, ut Deus, qui animam defuncti suscepit, remittat ei omne peccatum.* S. Clem. Rom. l. 5. Apost. Constit. c. 4.

Oremus & Matrem misericordiæ, ut & ipsa suam addat efficacissimam intercessionem; ita adhortatur nos S. Mater Ecclesia Catholica, cùm pro defunctis orat, ibi omnes animas fideles, quæ ex hoc sæculo transierunt, SS. Deiparæ commendat: *Intercedente*, ait, *B. MARIA semper Virgine cum omnibus Sanctis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas.* Ita re ipsa expertus est V. P. Roboaldus Ord. Prædicatorum, qui, cùm die quadam in ara B. Virginis incruentum missæ Sacrificium pro defuncto quodam fratre ex eadem Divi Dominici familia offerret, cœlorum Reginam vidit immenso splendore circumdatam, & maternis brachiis suis animam fratris sui gestantem: *En*, dicebat, *amicum tuum, pro quo sacrificas, Sacro peracto, adi Priorem, & ea, quæ vidisti, refer.* Ferd. de Castiglio in hist. ord. lib. 1. c. 14.

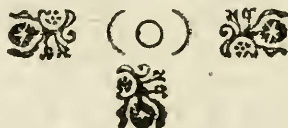
7. Moveat te, Sodalis Mariane! ad ferendam animabus fidelibus opem gratissimus illarum animus, quia benefactoris sui nunquam in cælesti gloria erunt immemores, & salutis illius promovendæ semper studiosissimæ. Gratus erat Assuerus Rex Mardochæo, quia hunc suum Principem ab insidiis Bargathanis & Thares eunuchorum eripuit: *Mardochæus igitur de palatio & de conspectu Regis egrediens, fulgebat vestibus regiis, hiacynthinis videlicet & aereis, coronam auream portans in capite, & amictus serico pallio, atque purpureo, omnisque civitas exultavit, atque lætata est.* Gratior erit in cœlo anima liberata suo benefactori, cui in omni necessitate ac præsertim in agone, ex quo pendet æterna salus, benignè succurret. Venerabilem P. Cherubinum Spoletanum interroga, cui agonizanti S. Hieronymus gloriosus apparuit, qui ei sexaginta milia animarum, quas è pœnoso isto carcere liberavit, & quas per vitæ cursum per zelosas suas conciones Deo & cœlo lucratus est, ingenti gloriæ splendore circumdatas monstravit, quæ omnes huic moribundo suo benefactori venerunt in subsidium, ejusque egredientem animam cum jubilo ad cœlestem patriam comitatæ sunt. O felices, qui tales sibi in vita conciliant amicos, ut, cùm aliquando defecerint, ab ipsis ad æterna recipiantur tabernacula. Esther 8. 15. P. Eustach. in arte moriendi Exhort. 29. Luc. 16. 9.

Gratus erat Abrahamo Rex Sodomorum, dum subditos, ab hostibus abductos, & cum illis Lothum suum fratrem captivum per vernaculos suos trecentos decem & octo restituit, quod beneficium tanti Rex ille fecerat, ut omnes redemptorum divitias Abrahamo in signum grati animi obtulerit; cui victori ac benefactori, qui tot animas à captivitate in libertatem asseruit, & Rex Salem Melchisedech benè precatus, benedixit:

Gen. 14. 18. *At verò Melchiſedech Rex Salem, proferens panem & vinum (erat enim Sacerdos Altiſſimi) benedixit ei, & ait: Benedictus Abram Deo excelſo, qui creavit cœlum & terram, &c.* Quanto magis erunt gratæ liberatori ſuo animæ Chriſtianæ, à tam miſera captivitate liberatæ, & è tantis erutæ tormentis? in æternum laudabunt nomen ejus, & in omne ævum eum ut patronum venerabuntur, & ut patrem amabunt.

Gratus erat Joſue, omniſque electus Dei populus Rahabæ mulieri Jerichuntinæ ob ſervatos exploratores, cujus domum & omnem familiam in Joſue. 6. 25. communi urbis excidio conſervarunt immunem; *Domum patris ejus, & omnia, quæ habebat, fecit Joſue vivere, &c.*

Gratus erat Joacim ſummus Sacerdos, Ozias princeps & omnis populus Judithæ, benefactrici optimæ, maximæ, imò & Matri patriæ, quòd illius ope & induſtria à tanta ſtrage & perditione fuerint liberati, cui in grati animi teſſeram ex præda collecta, quâ Bethulienſes ditati ſunt univerſi, omnem Ho- Judith 15. 14. lofernis theſaurum ac pretioſa quæque offerebant: *Porro autem univerſa, quæ Holofernis peculiaria fuiſſe probata ſunt, dederunt Judith in auro & argento, & veſtibus & gemmis, & omni ſupellectili, & tradita ſunt omnia illi à populo.* Non minùs ſuis fautoribus gratæ ſunt animæ è purgatorii flammis exemptæ, quàm fuit ille populus Iſraëliticus Judithæ? quibus longè major grati animi ſenſus ineſſe ſolet; quæ animæ liberatæ, nunc charisſimæ Sponſæ Regi Regum Chriſto JESU & SS. Matri ejus pro ſuis Salvatoribus & Patribus, qui eas cœlo genuerunt, non ceſſabunt ſupplicare, quatenus & ipſi ex omnibus malis liberati ad immenſam illam & cæleſtem aſſumantur gloriam. Accedit, quia & SS. Deipara cœlitum Regina valde tenero amore proſequitur purgantes ani- Matt. 10. 42. mas, quarum & ipſa Mater eſt; *quod ergo uni ex his minimis feciſtis*, Clientes Mariani! *& MARIÆ feciſtis*; & quemadmodum Deus & Homo Chriſtus Pater miſericordiarum eſt, & Deus totius conſolationis, ſic B. Virgo Eccl. 26. 1. Mater eſt miſericordiæ, cujus amor in purgantes animas omnium matrum excedit amorem. Finio, prout incepi: *Reſpice in nos, & oſtendi nobis lucem miſerationum tuarum.*

EPI-

EPILOGUS.

Cum Matre dolorosa per multas cruces & tribulationes oportet nos intrare in regnum DEI.

Requievit arca super montes Armeniæ.
Gen. 8. 4.

1. Ulla victoria sine præeunte pugna, nullus honor sine onere, nulla pax sine bello: *Non est corona*, ait Os Aureum, *sine certamine, non æstas sine hyeme, messis sine labore, regnum Christi sine cruce.* Quærunt sacri Doctores, quare mitissimus orbis Reparator Christus post gloriosam à mortuis resurrectionem dulcem mellis favum gustaverit: *At illi obtulerunt ei partem piscis assi, & favum mellis?* In promptu causa est, subintrat hîc Jacobus de Vitriaco, quia priùs in passione & cruce gustavit amarissimum fel: *Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum;* post exantlatos autem

S. Chrysost. ho. 4. ad Cass.

Luc. 24. 42.

Matt. 27. 34.

tem tot labores & cruciatus nunc ut gloriosissimus de morte Triumphator suavissimum mel manducabat, ut insinuaret, quòd

Dulcia non meruit, qui non gustavit amara.

Dic anime mi! quis post Christum de hoc amaritudinum calice plus omnibus bibit, quam SS. Virgo & Mater dolorosa? Joseph Ægyptiorum Pro-Rex omnibus quidem fratribus suis tempore famis frumentum & pecunias subministravit; sed Benjamino fratri suo juniori etiam calicem suum occultè in Gen. 44. 2. saccum immitti jussit: *Scyphum autem meum argenteum pone in ore sacci junioris.* Et quare hoc? Nunquid Joseph hunc suum & germanum & uterinum fratrem plùs cæteris omnibus adamavit? Quare ergo illum reum rapinæ statuit, & S. Ambr. lib. de Joseph & S. Grego. M. durius quàm reliquos, tractavit? Amor hoc fecit, ait S. Ambrosius, hoc ipso quia plùs ipsum dilexit, plùs eum cruciavit: *Scyphum misit, ut fratrem, quem diligebat, pia fraude revocaret: reum statuit rapinæ: ut obsidem teneret gratiæ. O tormenta misericordiæ, amat & cruciat!* Et quis unquam filiorum S. Birg. lib. 1. Revel. plùs dilexit matrem suam, quàm dulcissimus JEsus? An non COR JESU erat COR MARIÆ? *Audacter dico*, ait B. Virgo ad S. Birgittam, *quod dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum.* Quare ergo hanc Sacratissimam & innocentissimam Matrem suam tam durè in hoc mundo habuit, & calicem passionis felle amarissimo mistum primò inter omnes huic SS. Genitrici communicavit? *O tormenta misericordiæ: amat & cruciat!* ut illam magis in cœlo exaltaret, ejusque merita per omnem æternitatem coronanda, in immensum augeret, ideò plùs omnibus humiliavit, plùs cruciavit.

Pro Symbolo Arcam Noëmicam considera turbulentis hactenùs atque decumanis jactatam fluctibus, per quorum tamen impetum non est confracta, sed magis exaltata est. Tandem ubi feri illi diluvii fluctus mense septimo nonnihil decrescebant, arca in summis Armeniæ montibus placidè quiescere cœpit; proinde rectè illi pro Lemmate inscribes: *Erigitur, dum concutitur.* Vel illud Picinelli: *Vexavit, & extulit*, aut si magis arridet:

Non mergitur, sed extollitur.

Hesich. ser. 2. de Deip. *Arca Noë salutaris*, ait Hesichius, *SS. Deipara est*, hactenus per vitam, quasi in immenso tribulationum pelago jactata; sed eò magis nunc exaltata in cælo, quò plùs in terra fuit humilitata. Juvat hîc audire Mellifluum: *Arca* S. Bernh. ser. de B. Maria. tom. 2. *Noë*, inquit, *significavit Arcam gratiæ, excellentiam scilicet MARIÆ: Sicut enim per illam omnes evaserunt diluvium, sic per istam peccati naufragium. Illam Noë, ut diluvium evaderet, fabricavit: Istam Christus, qui est pax nostra & requies, ut humanum genus redimeret, sibi præparavit. Per illam octo animæ*

animæ tantùm salvantur, per istam omnes ad æternam vitam (quæ per octonarium numerum significata est) vocantur. Per illam paucorum facta est liberatio, per istam generis humani salvatio. Illa centum annorum fabricata est spatio, in ista omnium virtutum est perfectio. Illa facta est de lignis lævigatis; ista de virtutibus consummatis ædificata est. Illa superferebatur aquis diluvii, ista non sensit naufragia illius vitii. Addamus nos. Illa post superatam tam diuturnam ac horrendam diluvii tempestatem tandem placidè in summis Armeniæ montibus quievit: *Requievit Arca super montes Armeniæ;* ista nunc post toleratum tam cruentum passionis diluvium super omnes Angelorum choros exaltata in summis cœlorum montibus & collibus æternitatis Deo proxima in sempiterna pace placidissimè quiescit, ac triumphat. En *vexavit, & extulit.* Gen. 8. 4.

2. Miraberis, Lector prudens, quare SS. Evangelistæ, qui tam exactè Christi JEsu passionem conscripsere, tam pauca de dolorosa Matre commemorarint; solus Joannes hujus afflictissimæ Matris Dei aliquam mentionem, sed quasi per transennam facit, dum asserit: *Stabant autem juxta crucem JEsu Mater ejus, & soror Matris ejus Maria Cleophæ, & Maria Magdalene.* Et quare tam pauca? Observa: Probè agnoscebant Sacri Evangelistæ, utpote superiore spiritu illuminati, nulla hîc sibi sufficientia suppetere verba, quæ tantorum dolorum & afflictionum acerbitatem pientissimæ Matris Dei pro dignitate possent exprimere, proinde silere magis, quàm loqui placuit; solus autem S. Joannes amantissimus ejus cliens futuræ humanæ mortalitati consulens, hanc dolorosissimam Matrem sub cruce stantem Laconico verbo & stylo proposuit: *Stabat autem juxta crucem JEsu Mater ejus;* per quod implicitè & reliquos omnes afflictissimæ Matris JEsu dolores abundantissimè explicavit, rationem assignat Reverendissimus Fridericus Fornerus Episcopus Hebronensis & Suffraganeus Bambergensis: *Nam Vulnera Christi patientis,* inquit, *erant vulnera etiam Matris condolentis; omnesque ictus Corpus Christi cruciantes animam Virginis repercutiebant; & erat veluti cera sigillata, in qua ad vivum exprimebantur: erat echo, per quem gemitus resonabant, & velut copia, in quam ex originali Christo omnes illi dolores, nullo dempto transferebantur, &c.* Proinde sufficit S. Joanni hoc unicum verbum *stabat.* Ubi ulteriùs observandum, quòd dilectus hic Christi Discipulus SS. Virginem primam præ reliquis mulieribus juxta crucem stantem nominaverit: *Stabat autem juxta crucem JEsu Mater ejus, & soror Matris ejus Maria Cleophæ, & Maria Magdalene,* in aliis verò Scripturæ locis Evangelistæ ordinariò SS. Deiparam tum viris, tum mulieribus postponunt: *Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus, & MARIA Matre JESU.* Et quare, obsecro, S. Joannes eam primam juxta crucem collocavit? Rationem assignat Sylveira: *Ubi sermo,* inquit, *est de crucis ignominia, quæ à filio in Matrem derivabatur prima Maria scribitur, quia præcipuè, & prima opprobriorum ejus erat particeps; extra verò hanc occasionem eximia humilitas postremum*

Joa. 19. 25.

Forner in paradis. Spirit. conc. 68.

Jo. 19. 25.

Actor. 1. 14.

Sylveira to. 5. l. 8. c. 17.

mum sibi elegit locum. Proinde rectè super omnes creaturas usque ad Dei solium exaltata est, quia novissima.

Ps. 109. 7. Et quemadmodum de Christo dicitur: *De torrente* (hoc est passionis) *in via bibet: propterea exaltabit caput;* ita & pretiosissima Virgo, quia unà cum Filio de hoc passionis torrente in via bibit, meritò nunc super omnes Angelorum choros exaltat caput; ubi adimpletum est illud: *Multiplicatæ sunt aquæ, & elevaverunt arcam in sublime à terra.* O anima Christiana! disce cum humili Ancilla Domini humiliari, disce subdi, disce patienter ferre adversa omnia, quia his omnibus dignum cœlum est: *Non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.*

Gen. 7. 17.

Rom. 8. 18.

3. Venit hìc mihi in menten David cum sua cithara, quæ illi in omni fortunæ tempestate unico erat solamini, unico præsidio. Cùm Saul atrâ laboraret melancholiâ, David evocatus *tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & leviùs habebat, recedebat enim ab eo spiritus malus.* Alia vice cùm Saul nunc factus hostis infensissimus cum tribus armatorum millibus adventaret, ut Davidem perderet, & mactaret, David absque mora cum hac cithara sua ad speluncam deserti Engaddi confugit, ubi in latebris, velut in obscuro carcere conclusus, generoso & alacri animo DEO T. O. M. laudem decantabat: *Cantabo, & psalmum dicam: Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara.* Quid agis David? Ubique te mala premunt; foris pugnæ, intus timores, & tu ludis citharâ?

1. Reg. 16. 23.

Ps. 56. 8.

S. Bonav. in carmine V. Per hanc citharam S. Bonaventura SS. Deiparam intelligit, quæ ab illo *cithara S. Spiritûs* appellatur, semper in omni fortuna cum Divina concordans voluntate, & licet hæc cithara mystica, cùm Filius tam indigna pro homine indigno pateretur, in luctum versa sit, & organum in vocem flentium; supra quod eleganter Reverendissimus Fornerus: *Organum istud Angelicum prorsus conticuit, & in vocem flentium degenerans, nil aliud quàm gemitus, suspiria, singultus & lacrymas reddidit, & profudit,* &c. In gloriosa tamen Filii resurrectione & ipsa quoddamodò de novo resurrexit: *Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgam diluculò:* Quæ gloria pretiosissimæ Virgini non alia, quàm dilectissimus Filius erat, nunc in corpore glorioso, immortali & impassibili regnans in cœlo, qui priùs inter latrones pependit in ligno. O qualis est hæc rerum metamorphosis!

Job. 38. 31.
Forner. in paradis. Spirit. conc. 69.
Ps. 56. 9.

O anima Christiana! attolle paulisper mentis tuæ oculos in cœlum, & considera, quàm immensâ nunc gloriâ & ineffabili gaudio piissima perfundantur viscera dulcissimæ Virginis MARIÆ; transiit nunc hyems, imber passionis abiit & recessit: Nunc sol & luna stant in habitaculo suo; stellæ lætatæ sunt & lucent ei cum jucunditate, qui fecit illas, & SS. Matri ejus. O Mater! non ampliùs dolorosa, sed gaudium universæ terræ, mare dulcedinis & torrens lætitiarum; Mulier amicta sole, gaudium Angelorum, & corona cælitum

tum, tantam ac tam immensam gloriam tibi crux peperit, prius compassa patienti Filio, nunc cum eo regnans in æternum. Anime mi! vide nunc finem tribulationis patienter cum dolorosa Matre exantlatæ. S. Symphorianum adolescentem & gloriosum pro Christo Martyrem sic Mater heroina, cùm ad supplicii locum raperetur, adhortata est: *Fili, ô Fili mi, esto vitæ illius memor, quæ tibi parata est in cœlo; vide ibi, & te ad æternam gloriam invitantem Deum; neque enim vita tibi suppliciis eripietur, sed in meliorem beatioremque commutabitur.* Hoc & tibi inculcat Mater doloris & amoris, Sodalis Mariane! age igitur, & certa bonum certamen. Vita 22. Augusti.

4. Davidi ovium pastori, antequam gener Regis factus est, prius cum Golia decertandum fuit: *Quid,* inquiebat generosus ille juvenis, *dabitur viro, qui percusserit Philistæum hunc, & tulerit opprobrium de Israël.* Cui milites in castris Saul respondebant: *Virum, qui percusserit eum, ditabit Rex divitiis magnis, & filiam suam dabit ei.* Hæc promissio Davidi animos addidit, ut contempto omni vitæ periculo, generoso cum gigante pugnare duello, de quo victoriam nullis unquam sæculis satis decantandam reportavit. Homo Christiane! plus dabitur tibi, si egregiè in hac vita cum animæ tuæ hostibus decertaveris, & dolorosam Matrem, saltem pro tuo posse, imitatus fueris: *Qui vicerit; possidebit hæc, & ero illi Deus, & ille erit mihi Filius.* 1. Reg. 17. 26. Apoc. 21. 7.

Jacob, priusquam formosam illam Rachelem in sponsam sibi acquireret, duram Labano servitutem servire debuit: *Servivit ergo Jacob pro Rachel septem annis; & videbantur illi pauci dies præ amoris magnitudine.* Intuere cœlum, anime mi! & in adversis tuis æternam illam considera beatitudinem. Ecce plus hîc in SS. Dei Matre, quàm in formosa Rachel. Quoties ergo tibi durus videtur iste labor ac servitus temporaria, te ipsum cum S. Augustino solare: *Quanto labore digna est merces, quæ non habet finem?* Genes. 29. 20. S. August. in Ps. 20.

Joseph per meras tribulationes ad tantam in Ægypto evectus est dignitatem. Prius *humiliaverunt in compedibus pedes ejus.* Et quid sequitur? *Misit Rex, & solvit eum, Princeps populorum, & dimisit eum; constituit eum Dominum domûs suæ & principem omnis possessionis suæ.* O quanta merces te manet, amice Lector! si nunc exiguo tempore cum dolorosa Matre patienter sustinueris labores ac tribulationes, &c. quæ *æternum* in te *gloriæ pondus* operabuntur; imò ipse Deus erit *merces tua magna nimis.* O quanta tunc erit felicitas, pientissimæ Matris Dei & cœlorum Imperatricis potentissimæ esse Filium & Cohæredem, atque cum Filio Dei & Virgine Matre gaudere in æternum! *Quid tibi,* subintrat hîc sanctus Antistes Hipponensis, *deesse potest, ubi Deus est, cui nihil deest?* Addamus nos: Ubi Mater Dei, Mater amoris & pulchræ dilectionis est, quid tibi deesse potest Sodali & Clienti, imò filio Mariano? Et nunquid & ipsi *potestas data est in cœlo & in terra?* O quàm felix tunc eris, si familiari ejus frui poteris colloquio, ab ea amari, & cum ea in Ps. 104. 18. 2. Cor. 4. 17. Gen. 15. 1. S. Aug. l. 1. de Spir. & anima. Matt. 28. 18.

pos-

Exod. 33. 19 possessione omnis boni lætari in omnem & per omnem æternitatem: *Ostendam omne bonum tibi.* Et quid ultrà requiris?

5. Lignum illud, quod Deus quondam Moysi in deserto Sur ostendit,
Exod. 15. 23. omnem aquarum amaritudinem mirum in modum indulcoravit: *Et venerunt in Mara, nec poterant bibere aquas de Mara, eò quòd essent amaræ: Et murmuravit populus contra Moysen, dicens: Quid bibemus? At ille clamavit ad Dominum, qui ostendit ei lignum, quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt.* Per lignum istud non crux tantùm Dominica, sed & Virgo ac Mater dolorosa congruenter potest intelligi, quæ omnem nostrarum miseriarum amaritudinem tunc indulcoravit, dum Deum genuit & Hominem, & dum juxta crucem Mater, Advocata & Mediatrix nostra facta est: *Ecce Mater tua.*
Jo. 19. 27. Proinde rectè ab Ecclesiâ vocatur: *O dulcis Virgo MARIA!* subjicit Melli-
S. Bernh. ser. 2. de Advent. fluus: *O verè lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare fructum salutis;* & si illud dulce vitæ lignum (prout vult Cornelius & alii) vi sua innata homini
Cornel. in Exod. 15. 23. poterat prorogare vitam in æternum, quantò magis mitissima Virgo & Mater dolorosa, sed nunc gloriosissima in cœlo, impetrare nobis poterit vitam sempiternam, omnemque nostram amaritudinem in optatam vertere dulcedinem? O Sodalis Mariane! cole impensiùs hanc SS. Matrem tuam, & in fine cernes,
S. Bernh. ser. de B. V. fol. 352. quod insinuat Mellifluus: *A Domina nostra rei habent veniam, justi gratiam, Angeli lætitiam, &c.*

Et quid ulterius dico de te, ô pientissima! Ferculum Salomonis es, de
Gen. 3. 9. quo in sacro Epithalamio: *Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani: columnas ejus fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum: media charitate constravit propter filias Jerusalem.* Per hoc, inquam ferculum, ô Sanctissima! tu præsignata fuisti, quia verum Salomonem & pacificum Regem Regum, Christum JEsum in utero & ulnis tuis quasi in ferculo gestâsti. Columnæ argenteæ duo fuerunt brachia, quibus dilectissimum Filium tuum in infantia; ac tunc demum post ejus cruentam mortem sedens sub cruce strinxisti. Reclinatorium erat virgineus sinus ac pectus tuum, in quod se reclinavit amantissimus Filius vivens & mortuus. Ascensus purpureus fuit martyrium tuum, quia plus quàm Martyr fuisti, imò omnium Regina martyrum toties in sanguine Filii tui purpurata. Media charitate constravit propter filias Jerusalem; textus Hebraicus vertit: *Et medium tenet ipse incensus amore*, hoc est, Christus, ait Cornelius, qui totus est amor & ardor, medium cordis tui occupat, in eoque quasi in solio regali considet, suamque charitatem diffundit propter filias Jerusalem, id est, propter animas devotas, ad te veluti ad
S. Bernh. ser. 2. de Assumpt. B. V. SS. Matrem suam in quavis difficultate recurrentes, quibus tanquam Mediatrix Dei & hominum pia Mater benignè assoles subvenire: *Ipsa*, inquit Mellifluus, *Mediatrix nostra, ipsa est, per quam suscepimus misericordiam tuam Deus.* Proinde decet, ut totis medullis cordium, totis præcordiorum affe-

ctibus

ctibus hanc cœli terræque Reginam veneremur, *quia sic est voluntas ejus*, ait iterum Mellifluus, *qui totum nos habere voluit per MARIAM.*

6. O mortales omnes, ac vos præsertim Sodales Mariani! quid agitis? Si MARIA fons ille paradisi est, de quo Moyses commemorat: *Fons ascendebat de terra, irrigans universam superficiem terræ;* supra quod B. Albertus Magnus: *Fons*, ait, *MARIA est, ascendens in assumptione de terra miseriæ & tenebrarum, & irrigans gratiâ, veniâ, gloriâ universam superficiem terræ*, quare ergo non ad hunc gratiarum & benedictionum fontem properatis? Gen. 2. 6. B. Albert. M. in Biblia Mariana lib. Genes.

Si MARIA est illa limpidissima cisterna juxta portam Bethlemiticam sita, abundans saluberrimis ac purissimis aquis, quam David quondam tanto ardore concupivit: *O si quis mihi daret potum aquæ de cisterna, quæ est in Bethlehem juxta portam!* supra quod S. Methodius: *Tu B. Virgo, Bethlemica illa cisterna es, quam veluti vitæ refocillatricem David desideravit, ex qua immortalitatis poculum cunctis emanavit.* Cur ergo, ô mortales miseri, non pari affectu, amore & desiderio cum Davide ad hanc saluberrimam anhelatis cisternam? 4. Reg. 23. 15 S. Method. orat. in hypapantem.

Si MARIA est arbor illa præcelsa Danielis in medio terræ sita: *Magna arbor, & fortis, & proceritas ejus contingens cœlum: aspectus illius erat usque ad terminos universæ terræ, &c.* Quare ergo, clientes Mariani! non sub umbram hujus mysticæ arboris confugitis? *Arbor in medio terræ*, inquit S. Bernhardinus Senensis, *MARIA est in medio omnis creaturæ, &c.* De cujus benedicto fructu participant universi, cœlum & terra, Angeli & homines, justi & peccatores: *Omnibus*, ait Mellifluus, *Misericordiæ suæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi, captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator gratiam, Angelus lætitiam.* O pientissima! quis te non sincero corde diligat? Quis non veneretur, & æstimet te? Si ex fructu cognoscitur omnis arbor, attestante hoc ipsa veritate; an ergo melior fructus esse potest, quàm JEsus benedictus fructus ventris tui? Verè dixisti Poëta: Dan. 4. 8. S. Bernhardin. ser. 1. de nom. Mariæ. a. 1. c. 2. S. Bernh. serm. 4. de Assumpt. V. Matth. 7. 16.

Non venit ad veniam, qui nescit amare MARIAM.

7. Finem huic tenuissimo opusculo nostro imponat S. Jacobus Discipulus & Frater Domini, qui ut afflictos fideles ad patientiam animaret, exemplum Jobi & aliorum Prophetarum, ac tandem ipsius Christi Domini eis proposuit, ut in illos, velut speculum intuentes, suam corrigerent, & juxta normam conformarent vitam: *Ecce Judex*, inquit, *ante januam assistit; exemplum accipite fratres, exitus mali laboris & patientiæ. Prophetas, qui locuti sunt in nomine Domini; ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt. Sufferentiam Job audistis, & finem Domini vidistis, quoniam misericors Dominus est & miserator.* Jacob. 5. 9.

Hoc & ego vobis & mihi insinuo, animæ Christianæ! En Judex, qui peccatorum acerrimus est vindex, jam ante januam assistit, qui vestram coronabit patientiam: *Sufferentiam Job audistis* (ubi mox S. Jacobus typum cum antitypo jungit) *& finem Domini vidistis,* hoc est, vitam, passionem & mortem Christi in cruce consummatum, atque compassionem SS. Matris ejus sub cruce stantis: *Ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt.* Agite igitur, fideles animæ! si ita oportuit Christum, Judicem vestrum, & SS. Matrem ejus pati, & ita & ita & ita & ita, & non aliâ viâ ad æternam intrare gloriam, certè nec vobis Deus, si amat vos, aliam ad cœlum viam pinget: *Patientes igitur estote fratres, usque ad adventum Domini: Ecce agricola expectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens, donec accipiat temporaneum & serotinum; patientes igitur estote & vos, & confirmate corda vestra, quoniam adventus Domini appropinquabit.* O quàm felices, ô quàm beati tunc eritis, si JEsum patientem & SS. Matrem ejus compatientem imitati fueritis, &c.

Idem S. Jacob.

Gen. 28. 11. Jacob nonnisi super duros indormiens lapides cœlum apertum vidit: *Tulit de lapidibus, qui jacebant, & supponens capiti suo, dormivit in eodem loco, &c.* Tu super dulcem indormiens culcitram cœlum non videbis apertum. Moyses antequam ad Deum in rubo ardente & non combusto apparentem accederet, priùs calceamenta de pedibus suis exuere debuit: *Ne appropies huc, solve calceamentum de pedibus tuis;* causa erat, quia locus ille desertus spinis erat & tribulis abundè refertus, ut omnes exinde colligerent, qui ad Deum vult venire, etiam pedibus cruentatis per spinas ambulare non gravetur. Tobiæ oculos nonnisi amarum fel illuminavit & restituit, ubi subjungebat Angelus: *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* Observa hanc lectionem pro te, prudens Lector! si acceptus es Deo, necesse est, ut tentatio probet te. Finio cùm devotissimo Kempensi, qui Novitiis hanc lectionem præscripsit: *Si consolari in omni tribulatione quæritis, accedite ad MARIAM Matrem JESU, & omnia gravamina nostra, aut citò recedent, vel leviora fient. Eligite hanc benignissimam Matrem JEsu præ cunctis parentibus & amicis vestris in Matrem specialem & Advocatam ante mortem, & salutate eam salutatione Angelica frequenter, quia hanc vocem audit valde libenter; MARIA libenter pro vobis orabit pro sua clementia, & JEsus Matrem suam libenter audiet pro sua reverentia,*

Exod. 3. 5.

Tob. 12. 13.

Amen. Ita fiat.

IN-

INDEX

Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium, Figurarum Biblicarum, ac materiarum notabilium in hoc Volumine comprehensarum, ubi primus Numerus Considerationem, & secundus initialem Numerum in Margine cujuslibet Considerationis indicat.

A.

B.

C.

Chri-

D.

E.

Esther

F.

G.

H.

Heli

I.

S. Joan.

L.

M.

N.

Nobili

O.

Onias

P.

Q.

R.

Rosa-

S.

Sponsa

T.

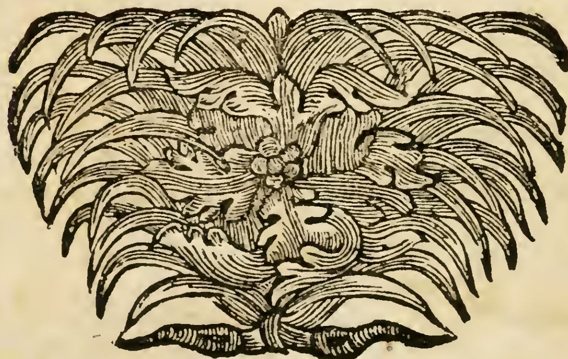
Virgi-

X.

Z.

Laus DEO, Deiparæque Virgini, nobis autem confusio faciei.

Finis hujus libri.

K-o

